

T. B. M. M. TUTANAK DERGİSİ

36 ncı Birleşim
24 . 12 . 1997 Çarşamba

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I. – GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	329
II. – GELEN KÂĞITLAR	330
III. – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	330
A) TEZKERELER VE ÖNERGELER	330
1. – KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanı Hakkı Atun ve beraberindeki bir parlamento heyetinin ülkemize davet edilmesine ilişkin Başkanlık tezkeresi (3/1236)	330
2. – Yozgat Milletvekili Abdullah Örnek'in (6/710) esas numaralı sözlü sorusunu geri aldığına ilişkin önergesi (4/287)	330:331
3. – Yozgat Milletvekili Abdullah Örnek'in (6/712) esas numaralı sözlü sorusunu geri aldığına ilişkin önergesi (4/288)	331
IV. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER	331,373,462
1. – 1998 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1996 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler ve Kuruluşlar Kesin-hesap Kanunu Tasarıları (1/669; 1/670; 1/633, 3/1046; 1/634, 3/1047) (S. Sayıları : 390, 391, 401, 402)	331:371, 373:460,462:583
A) MALİYE BAKANLIĞI	331,373,389
1. – Maliye Bakanlığı 1998 Malî Yılı Bütçesi	331:371,373:389, 389:406

Sayfa

2. – Maliye Bakanlığı 1996 Malî Yılı Kesinhesabı

331:371,373:389,
406:407**B) GELİR BÜTÇESİ**

331,373,407,463

2. – 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/669) (S. Sayısı : 390)

331:371,373:389,
407:460,463:569

3. – 1996 Malî Yılı Genel Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1996 Malî Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/633, 3/1046) (S. Sayısı : 401)

331:371,373:389,
463,569:572

4. – Katma Bütçeli İdareler 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/670) (S. Sayısı : 391)

331:371,373:389,
463,572:581

5. – 1996 Malî Yılı Katma Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1996 Malî Yılı Katma Bütçeli İdareler Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/634, 3/1047) (S. Sayısı : 402)

331:371,373:389,
463,581:583**V. – ÖNERİLER**

372

A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

372

1. – Kuzeyden Keşif Harekâtına dair Başbakanlık tezkeresi ile Avrupa Birliği dışpolitika konusundaki genel görüşme (8/15) ve Radyo Televizyon Üst Kuruluna üye seçiminin gündemdeki yerleri, görüşme günleri ve konuşma süreleri ile TBMM'nin 27.12.1997 Cumartesi gününden itibaren çalışmalarına 10 gün ara vermesine ilişkin Danışma Kurulu önerisi

372:373

VI. – SATIŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

460

1. – İçel Milletvekili Oya Araslı'nın, Konya Milletvekili Remzi Çetin ile Samsun Milletvekili Musa Uzankaya'nın, partisine satışmaları nedeniyle konuşması

460:462

VII. – SORULAR VE CEVAPLAR

583

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

583

1. – İstanbul Milletvekili Ercan Karakaş'ın, Türkbank'a ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Güneş Taner'in yazılı cevabı (7/3901)

583:585

2. – Zonguldak Milletvekili Necmettin Aydın'ın, Türkiye Taşkömürü Kurumuna ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Mustafa Cumhur Ersümer'in yazılı cevabı (7/3920)

585:588

I. – GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu 10.00'da açılarak üç oturum yaptı.

Birinci ve İkinci Oturum

Parlamentolararası Birlikte ve,

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilâtı Parlamenter Asamblesinde,

Türkiye Büyük Millet Meclisini temsil edecek grupları oluşturmak üzere, siyasî parti grup başkanlıklarınca aday gösterilen üyelerin isimlerine ilişkin Başkanlık tezkereleri Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Kilis Milletvekili Mustafa Kemal Ateş'in (6/734, 6/737) esas numaralı sözlü sorularını geri aldığına ilişkin önergeleri okundu; sözlü soruların geri verildiği bildirildi.

1998 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1996 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler ve Kuruluşlar Kesinhesap Kanunu Tasarılarının (1/669; 1/670; 1/633, 3/1046; 1/634, 3/1047) (S. Sayıları : 390, 391, 401, 402) görüşmelerine devam edilerek;

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı,

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı,

Petrol İşleri Genel Müdürlüğü,

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü,

1998 Malî Yılı Bütçeleri ile 1996 Malî Yılı Kesinhesapları kabul edildi.

Millî Savunma Bakanlığı,

Çevre Bakanlığı

1998 Malî Yılı Bütçeleri ile 1996 Malî Yılı Kesinhesapları bir süre görüşüldü.

Uluç Gürkan

Başkanvekili

Mehmet Korkmaz

Kütahya

Kâtip Üye

Mustafa Baş

İstanbul

Kâtip Üye

Üçüncü Oturum

1998 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1996 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler ve Kuruluşlar Kesinhesap Kanunu Tasarılarının (1/669; 1/670; 1/633, 3/1046; 1/634, 3/1047) (S. Sayısı : 390, 391, 401, 402) görüşmelerine devam edilerek;

Millî Savunma Bakanlığı,

Çevre Bakanlığı,

1998 Malî Yılı Bütçeleri ile 1996 Malî Yılı Kesinhesapları kabul edildi.

Programda yer alan bütçe ve kesinhesapları görüşmek ve 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1996 Malî Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarılarının oylanmamış maddelerini oylamak için, 24 Aralık 1997 Çarşamba günü saat 10.00'da toplanmak üzere, birleşime 20.18'de son verildi.

Hasan Korkmazcan

Başkanvekili

Levent Mistukoğlu

Hatay

Kâtip Üye

Zeki Ergezen

Bitlis

Kâtip Üye

II. – GELEN KAĞITLAR**24 . 12 . 1997 ÇARŞAMBA****Teklif**

1. – Antalya Milletvekili Ahmet Denizolgun ve 31 Arkadaşının; Alanya ve Çevresinde Sel Felaketinde Zarar Gören Çiftçilerin ve Vergi Mükelleflerinin T.C. Ziraat Bankasına, T.C. Halk Bankasına ve Tarım Kredi Kooperatiflerine Olan Faiz Borçlarının Silinmesi, Vergi Mükelleflerinden 1 yıl Süre İle Vergi Alınmaması, Sigorta Pirimlerinin 1 Yıl Ertelenmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/1013) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi : 19.12.1997)

BİRİNCİ OTURUM**Açılma Saati : 10.00****24 Aralık 1997 Çarşamba****BAŞKAN – Başkanvekili Yasin Hatiboğlu****KÂTİP ÜYELER : Ahmet Dökülmez (Kahramanmaraş), Ünal Yaşar (Gaziantep)**

BAŞKAN – Çalışmalarımızın hayırlara vesile olmasını Cenabı Allah'tan niyaz ederek, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 36 ncı Birleşimini açıyorum.

Sayın milletvekilleri, 1998 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1996 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler ve Kuruluşlar Kesinhesap Kanunu Tasarıları üzerindeki görüşmelere bugün de devam edeceğiz; ancak, görüşmelere başlamadan önce, Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır, muhterem heyetin bilgisine arz edeceğim.

III. – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) TEZKERELER VE ÖNERGELER**

1. – *KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanı Hakkı Atun ve beraberindeki bir parlamento heyetinin ülkemize davet edilmesine ilişkin Başkanlık tezkeresi (3/1236)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

TBMM Başkanlık Divanının 16.12.1997 tarih ve 59 sayılı Kararı ile, KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanı Sayın Hakkı Atun ve beraberindeki Parlamento Heyetinin 7-10 Ocak 1998 tarihleri arasında ülkemizi ziyareti kararlaştırılmıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkındaki 3620 sayılı Kanunun 7 nci maddesi gereğince Genel Kurulun bilgisine sunulur.

Hikmet Çetin

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

2. – *Yozgat Milletvekili Abdullah Örnek'in (6/710) esas numaralı sözlü sorusunu geri aldığına ilişkin önergesi (4/287)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Gündemin "Sözlü Sorular" kısmının 119 uncu sırasındaki (6/710) esas numaralı sözlü soru önergeme yazılı olarak cevap aldığımdan, sözlü soru önergemın gündemden çıkarılmasını arz ederim.

Abdullah Örnek

Yozgat

BAŞKAN – Sözlü soru önergesi geri verilmiştir.

3. – *Yozgat Milletvekili Abdullah Örnek'in (6/712) esas numaralı sözlü sorusunu geri aldığına ilişkin önergesi (4/288).*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Gündemin "Sözlü Sorular" kısmının 21 inci sırasında yer alan (6/712) esas numaralı sözlü soru önergeme yazılı olarak cevap aldığı için, sözlü soru önergemın gündemden çıkarılmasını arz ederim.

Abdullah Örnek

Yozgat

BAŞKAN – Sözlü soru önergesi geri verilmiştir.

Sayın milletvekilleri, görev bölümünü yapamamış olan Kamu İktisadî Teşebbüsleri Komisyonu üyelerinin, 25 Aralık 1997 Perşembe günü saat 14.00'te kendi salonunda toplanarak, Başkan, Başkanvekili, Sözcü ve Kâtip seçimini yapmalarını rica ediyorum.

Komisyonun toplantı yer ve saati ayrıca ilan tahtasına asılmıştır.

IV. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER**

1. – *1998 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1996 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler ve Kuruluşlar Kesinhesap Kanunu Tasarıları (1/669; 1/670; 1/633, 3/1046; 1/634, 3/1047) (S. Sayıları : 390, 391, 401, 402) (Devam) (1)*

A) MALİYE BAKANLIĞI

1. – *Maliye Bakanlığı 1998 Malî Yılı Bütçesi*

2. – *Maliye Bakanlığı 1996 Malî Yılı Kesinhesabı*

B) GELİR BÜTÇESİ

2. – *1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/669) (S. Sayısı : 390)*

3. – *1996 Malî Yılı Genel Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1996 Malî Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/633, 3/1046) (S. Sayısı : 401)*

4. – *Katma Bütçeli İdareler 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/670) (S. Sayısı : 391)*

5. – *1996 Malî Yılı Katma Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1996 Malî Yılı Katma Bütçeli İdareler Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/634, 3/1047) (S. Sayısı : 402)*

(1) 390, 391, 401, 402 S. Sayılı Basmayazılar 16.12.1997 tarihli 28 inci Birleşim Tutanağına eklidir.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, program uyarınca, ondördüncü tur görüşmelere başlıyoruz.

Sayın Komisyon?.. Hazır.

Sayın Hükümet?.. Hazır.

Ondördüncü turda, Maliye Bakanlığı bütçesiyle, gelir bütçesi yer almaktadır.

Gelir bütçesiyle ilgili 2 nci maddeyi okutuyorum:

Gelir Bütçesi

MADDE 2. – Genel Bütçenin gelirleri bağlı (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (10 760 000 000 000 000) lira olarak tahmin edilmiştir.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, grupları ve şahısları adına söz alan arkadaşlarımla isimlerini sırasıyla okuyorum: Grupları adına; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Hacaloğlu, Doğru Yol Partisi Grubu adına Sayın Attila, Demokratik Sol Parti Grubu adına Sayın Mutman ve Sayın Köse, Demokrat Türkiye Partisi Grubu adına Sayın Üçpınarlar, Anavatan Partisi Grubu adına Sayın Saracoğlu, Sayın Pakdemirli, Refah Partisi Grubu adına Sayın Özgün, Sayın Benli, Sayın Aydın. Şahısları adına; lehinde olmak üzere Malatya Milletvekili Sayın Akdoğan, aleyhinde olmak üzere Tokat Milletvekili Sayın Sobacı.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu sözcüsü Sayın Hacaloğlu'nu davet ediyorum.

Buyurun Sayın Hacaloğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

Konuşma süreniz 30 dakikadır.

CHP GRUBU ADINA ALGAN HACALOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Maliye Bakanlığı bütçesi ile gelirler bütçesinin görüşülmesi sürecinde Grubum adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugüne değin, birçok platformda sık sık değindik, sıkıntıları dile getirdik; ancak, tüm bütçeler içinde en önemlisi olan Maliye Bakanlığı bütçesi görüşülürken, Türkiye'nin içinde bulunduğu tabloyu tekrar gözler önüne sermek ve oradan saptamalar yaparak, bütçeye dönmek istiyorum.

Bilindiği gibi, yıllardır, ülkemizde, üretimi, emeği, teknolojik yapılanmayı ve reel sektörleri dışlayan, örgütsüz, kuralsız ve tekelci vahşi kapitalizmi piyasa modeli olarak benimseyen, sıcakpara ve kayıtdışı ekonomiye endeksli, çarpık iktisat politikaları uygulanmaktadır; onyedi yıldır, bu, böyle devam etmektedir. Onyedi yıldır, ülkemizde sosyal devlet ilkelerinin çökertilmesi, âdeta, hedef haline gelmiştir. Bu süreçte, eşitsizlikler yaygınlaştırılmakta, sosyal adalet doğal olarak çiğnenmektedir. Bu politikalarla, Türkiye, rantiyer kesiminin, emeksiz para kazananların, sıcak ve karapara odaklarının, âdeta, ayrıcalıklı bir ülkesi haline dönüşmüştür. Bu çarpık politikaların bedelini, küçük üreticiler, emekçiler ve emekliler ödemektedir. Rant zenginlerinin sayısı ve serveti hızla artarken, emekleriyle geçimlerini sağlamakta olan milyonlarca yurttaşımız, yoksulluk ve açlık sınırında yaşam ve onur kavgası vermekteler. Onyedi yıldır izlenmekte olan neoliberal rant ekonomisi altında, Türkiye, yıllarını kaybetmiştir. Uygulamadaki çarpık iktisat politikaları sonucu, istikrarsızlık, eşitsizlik, işsizlik ve verimsizlik, ülke ekonomisinin kalıcı temel sorunlarına dönüşmüştür.

Peki, buraya nasıl geldik? Buraya, onyedi yıldır ekonomiyi yöneten, yönlendiren sağ partilerin yanlış ve yanlış politikalarıyla geldik. 12 Eylül anlayışının, insan hakları ihlallerine, örgütsüzlüğe ve emek sömürüsüne kanat geren hukuku, kurumları ve iradesiyle geldik.

Onyedi yıldır, liberalleşme adına, ekonomi rantçılara, devletin hassas bazı birimleri ise radikal siyasete ve ne yazık ki çetelere ortak edildi. Bir yandan, ücretlerine zam isteyen, doğal demokratik haklarını kullanmak isteyen işçi ve memurlara meydan dayığı çekildi, diğer yandan, devlet

idaresinin, ırkçılar, rantçılar ve tarikatçılar tarafından yer yer kuşatılmasına geçit verildi. Bununla yetinilmedi, ekonomiyi globalleştiriyoruz diyerek, banker ve hayali ihracat vurgunları özendirildi. Siyasal nüfuzlarıyla devlet bankası kredilerini tokatlayanlara, Emlak Bankası vurgunlarına göz yumuldu. Yönetimlerindeki bankaları batıranlar, bu yolla halkın parasını çarpanlar başta edildi. "Benim memurum işini bilir" anlayışı getirilerek, yolsuzlukların ve rüşvetin, âdeta, meşrulaştırılmasına neden olundu, kapı açıldı.

Kısaca, sayın milletvekilleri, son onyedi yıldır, serbest piyasa düzeni denildi, ancak, güçsüzleri ezen tekeli piyasa düzeni kuruldu; ihracat ekonomisi denildi, tefeci, rantçı, vurguncu, sömürü düzeni kuruldu; keyfîlik ve kuralızsızlık, âdeta, kurala, hukuksuzluk ise, âdeta, genel uygulamaya dönüştü.

AHMET UYANIK (Çankırı) – Sizin desteklediğiniz gibi...

ALGAN HACALOĞLU (Devamla) – Biraz sonra geleceğim oraya da; onların yanıtını vereceğim biraz sonra, göreceksiniz.

AHMET UYANIK (Çankırı) – Desteklediğiniz gibi...

ALGAN HACALOĞLU (Devamla) – Biz, demokrasiyi destekledik, biz çarpanları, bankaları kendileri için soyanları desteklemedik.

AHMET UYANIK (Çankırı) – Hayır, hırsızlar ile uğursuzluğu destekliyorsunuz.

ALGAN HACALOĞLU (Devamla) – Devlet kasasını soyanlar ellerini kollarını sallayarak yurtdışına çıkarken, Bağ-Kur'a üç paralık sigorta borcunu ödeyemeyen esnaf cezaevine tıkıldı. Mecliste pankart açan çocuklar on onbeş yıla mahkûm edilirken, Manisa'da gençlere işkence eden, Metin Göktepe'yi dayakla öldüren, Gazi Mahallesinde yurttaşları katleden polisler yargıdan kaçırıldı.

AHMET UYANIK (Çankırı) – Meclisteki gençler için İçişleri Bakanı açıklama yaptı "öyle değil" diye, milleti yanıltmayın; "hiçbirisi değil" diye açıklama yaptı.

ALGAN HACALOĞLU (İstanbul) – Onyedi yıldır...

Efendim...

BAŞKAN – Bir dakikanızı rica edeyim. Bir dakika Sayın Hacaloğlu, ben, sürenizi durduruyorum efendim.

NİHAT MATKAP (Hatay) – Sayın Başkan, böyle bir müzakere yöntemi var mı?

BAŞKAN – Sayın Uyanık, böyle bir yöntem var mı efendim?.. Şimdi, Grubunuzun sözcüsü çıkacak, diğer gruplar mukabele edecekler ve bu defa rahatsız olacaksınız. Rica ediyorum... Ne olursunuz...

HAYDAR OYMAK (Amasya) – Sokağı buraya mı taşımak istiyor beyefendi...

BAŞKAN – Grubunuz çıkar, nasıl istiyorsa, o, cevabı verir. Ben rica ediyorum.

Buyurun Sayın Hacaloğlu.

ALGAN HACALOĞLU (Devamla) – Son onyedi yılın ekonomik çöküntüsünün ardında sağın neoliberal politikaları vardır; Özal'la başlayıp, Çiller ve Erbakan tarafından sürdürülen bu politikalar vardır.

Emeğin hakkı verilmeden, üretim ve teknolojik yapılanma önplana çıkarılmadan, enflasyon tek haneli rakamlara indirilmeden; yani, onyedi yılın iktisat politikaları değiştirilmeden, ne işsizlik, ne eşitsizlik sorunları aşılabılır ne ekonomik istikrar sağlanabilir ne de toplumumuz huzura ve iç-barışa taşınabilir. Ancak, ne yazık ki, ülkeyi bir rejim bunalımından korumak için, kuruluşuna des-

tek verdiğimiz bugünkü Koalisyon Hükümeti, ne bugüne değin uygulamaları ile ne de 1998 bütçe-siyle bu konularda umut verici bir görüntü içinde değildir.

Aynen, biraz evvel değerli milletvekili arkadaşımın sorduğu gibi, bize bazen soruyorlar "bu kara tabloda sosyal demokratların, sağ ile koalisyona ortak olarak hiç mi payı yok" diye; evet, payımız vardır; ama, payımız, doğrudan sorumluluğu paylaşmaktan ziyade, sosyal demokrat ve demokratik sol partiler olarak, sağ ile koalisyon yaptığımız dönemlerde ekonomiden ve iç güvenlik-ten sorumlu bakanlıkları alma becerisi gösterememizden kaynaklanmaktadır.

MUSTAFA GÜVEN KARAHAN (Balıkesir) – Bizi niye gösteriyorsun; kendine bak kendine.

ALGAN HACALOĞLU (Devamla) – Tabii, ben, burada, Sayın Maliye Bakanımı ayrı tutuyorum bu değerlendirmede. (DSP sıralarından alkışlar)

Onyediy yıldır ekonomi ve iç güvenliğin yönetimi sağ siyasetin kontrolünde ve son onyediy yıldır, Türkiye, ekonomide ve iç güvenlikte yakın tarihinin en karanlık ve en sorunlu dönemini yaşamakta. Bu dönemde, her iki alanda da derin tahribat oldu. Ekonomimizin ve demokrasimizin çitması, yurttaşlarımızın ve ülkemizin hak etmediği ölçüde irtifa kaybetti. Ekonomi, iç barış ve toplumsal barıştaki kanama, giderek, Avrupa Birliği kapısını aralayabilmemizin de temel engelini oluşturdu.

Bugün, Maliye Bakanlığı ve gelirler bütçesini görüşmekteyiz; ancak, 17 yıldır, malî politikalar, gelir politikaları, ekonomi yönetiminde, ikinci plana itildi. Ekonomi yönetiminde, kaptan köşkünde oturması gereken Maliye Bakanlığına rutin görevler biçildi. Burada, eski Maliye Bakanlarım da var; onlar için de aynı çerçeve geçerliydi. Yıllardır, ülkemizde, ortalama yüzde 70 düzeyinde esen enflasyon kasırgası vardı; ancak, enflasyonun ilacı olan maliye politikaları, ortada, ne yazık ki, etkin olarak yoktu.

İSMET ATTİLA (Afyon) – Siz de ortakınız o zaman.

ALGAN HACALOĞLU (Devamla) – Ben, sizi takdir etmek için söyledim bunu; yani, onyediy yıldır, bir vergi reformu yapılamadı. Maliye politikaları, etkin olarak uygulamaya konulamadı.

İSMET ATTİLA (Afyon) – Beraber yaptık.

ALGAN HACALOĞLU (Devamla) – Yüksek enflasyon altında, işçi, memur, emekli ve küçük üreticilerin ücret ve gelirleri eridi, geriledi. Ülkede, yoksullaşma ve eşitsizlikler yaygınlaştı; ancak, bu dönemde, vergilendirme, kamu gelirlerini artırmak için değil, eşitsizlikleri ve gelir dağılımındaki çarpıklıkları daha da artırıcı yönde kullanıldı.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bütçe ve program, bilindiği gibi, 1998 yılında enflasyonun ortalama yüzde 64 olmasını, yıl sonunda ise yüzde 50'ye indirilmesini öngörmektedir. Oysa, bu hedefler, şimdiden delinmiştir. 1997 yılında, yüzde 98'e, yüzde 100'e tırmanmakta olan tüketici fiyatları endeksi dikkate alındığında ve diğer parametreler değerlendirildiğinde, 1998 yılı yıl sonu enflasyonunun, öngörülen yüzde 50'nin oldukça üstünde, yüzde 65'lerde, toptan eşya endeksine göre ortalama enflasyonun ise yüzde 75'ler düzeyinde olacağı açıkça görülmektedir. Yani, Hükümet, bir taraftan 1998 yılı ortalama enflasyonunu yüzde 64 olarak öngörürken; oysa, gerçekte, bu, asgari yüzde 75'e tırmanacakken, diğer taraftan yüzde 120'yi aşkın faiz oranlarıyla bir yıllık iç borçlanmaya giderek, emekçilerden, memurlardan çok gördüğü kaynakları, bir yıllık vadeyle, çok yüksek rantla, rantıye kesimine aktarma sürecini devam ettirmektedir. Bu kıskaç kırılmalıdır. Türkiye, iç borç batağından çıkmadıkça, rantıye kesimine tutsak olmaktan kurtulmadıkça, ekonomi, sıcak ve karaparanın etkinlik alanı olmaktan kurtarılmadığı sürece, sorunların aşılabilmesi, ekonominin düzlüğe çıkması söz konusu değildir.

Vergi yerine borçlanma tercihi dayalı politikalar sonucu, bütçeler, esnekliklerini ve birer ekonomi yönetim aracı olma niteliklerini büyük ölçüde yitirmişlerdir. Bu nedenlerle de, 1998 yılı bütçesinin, ne yatırım ne de kamusal ve sosyal hizmet alanlarında iddiası veya herhangi bir önceliği vardır. Yine bu nedenle, 1998 yılı bütçe hedeflerinin tutması, gerçekleşmesi de söz konusu değildir.

Hükümet, 1998 yılı bütçesini istikrar bütçesi, geleceği kurtarma bütçesi, antiinflasyonist bütçe olarak takdim etmiştir; ama, ne yazık ki, bakıyoruz, inceliyoruz; bütçenin bu özellikleri taşımadığını görüyoruz.

Bütçenin temel hedefleri şimdiden sapmıştır veya sapacağı çok açık şekilde ortaya çıkmıştır. Bütçenin ve programın temel varsayımlarından biri, 1998 yılında, ekonominin hararetinin, büyümenin geriletilmesiyle azaltılacağı varsayımdır. 1998 yılında, ekonominin yüzde 3 büyümesi öngörülmektedir; ancak, Hükümet, yönetimde ciddi beceriksizlik ortaya koymadığı veya tarım kesiminde öngörülmeyen bir kuraklık yaşanmadığı sürece, 1998 yılında büyüme, yüzde 4,5 - yüzde 5 düzeyinde olacaktır.

Keza, borç stokuna ilişkin hedef 5,9 katrilyon lira olarak öngörülmüştü; ancak, Plan ve Bütçe Komisyonunda, Sayın Güneş Taner, 6 katrilyon 250 trilyon lira olarak revize etti. Bu hedef şimdiden delinmiştir; yıl sonunda, içborç stokunun, 11 katrilyon lira sınırını zorlayacağı çok açık görülmektedir.

Keza, kurlar; dolar kurunun, ortalama 240 bin TL olacağı söyleniyor. Buradan iddia ediyorum, 1998 yılı ortalama dolar kuru değeri 265 bin Türk Lirasının altına inmeyecektir. Bu, şu demektir değerli arkadaşlarım: Kurların yüzde 5 düzeyinde bastırılması devam edecek ve yıl sonunda göreceğiz ki, kurlardaki ortalama artış asgari yüzde 71 ve ortalama toptan eşya fiyatları endeksindeki artış da asgari yüzde 76 düzeyinde olacaktır. Herkes hesabını buna göre yapsın; memurlarımız da, taleplerini buna göre değerlendirsin, eğer, yüksek enflasyon altında ezilmek ve gelir kaybına uğramak istemiyorlarsa.

Tabii, 1998 yılının ilk altı ayında KİT ürünlerinin fiyatlarının dondurulacağına ilişkin alınmış olan kararın, bugüne değin uygulanmayan kararın "bundan sonraki altı ayda, KİT zamlarına devam etmeyeceğiz" anlayışının, her gün, yeni zamlarla, bir zam stokunun, bir enflasyon stokunun oluşturulduğu şu noktada, bütçe açığına getireceği olumsuzluk ve ilave katkıyla da, bütçe açığının öngörülenden daha fazla artması ve kamu kesimi borçlanma gereğinin, gayri safi millî hâsılaya oranının yüzde 8,6'dan asgari yüzde 9'a, yüzde 9,5'e çıkması kaçınılmaz görünmektedir.

1997 yılı ekbütçe görüşmelerinde, şu program meselesine uzun uzun değindim, burada üstün-de durmayacağım; ama, merak ediyorum, çok Saygıdeğer Bakan; şu üç yıllık istikrar programı nerededir; bunun enflasyon hedefi ve büyüme hedefi dışındaki diğer makro büyüklükleri nedir? IMF'nin ortada bir programı vardır, bütün ayrıntılarıyla takdim edilmiştir; Haziran 1997'de takdim edilmiştir; sizin programınızın temel verileri nedir?

Türkiye'nin, ciddi bir üç yıllık istikrar programının çatısını belirlemeden enflasyonu kontrol altına alması söz konusu değildir. Ya karar verin, ciddi bir antiinflasyonist program yapın, Türkiye demokrasisinin sorunlarına sahip çıkın ya da açık konuşun, halka, gerçek niyetinizi söyleyin; piyasalarda istikrarsızlık kaynağı olmaya son verin. Refah Partisinin kapatılıp kapatılmamasına bağlı kalmadan sandığa gidelim; Türkiye'yi istikrara, demokrasiye ve barışa taşıyacak sosyal demokrat kadroların önünü açalım. Bir tercih budur; diğer tercih, başta verdiğimiz desteğin sürdürülmesidir. Biz buna kararlıyız; ama, önce, siz kararlı olun. Siz, ekonomi ve demokrasiyi düzlüğe çıkarma, taşıma konusunda kararlı olun, biz de desteğimizi devam ettirelim.

Son yıllarda, Türkiye ekonomisinde gerçekleşen büyümede, talep yönünden, iç talepteki gelişme itici bir güç oluşturmuştur. Bu bir gerçek iken, 1998 yılında büyümeyi aşağıya çekmenin ardında temel motivasyon, temel faktör olarak, özel kesim tüketimi artış hızının yüzde 2,2 ile sınırlandırılması öngörülmektedir. Oysa, bu rakam 1995 yılında yüzde 4,8; 1996 yılında da yüzde 5,8'di. Türkiye'de gelir dağılımının son derece çarpık olduğu bir ortamda, Türkiye'de devletin rantıye kesimine iç borçlanmayla büyük kaynaklar aktardığı ve üst gelir gruplarının tüketim kalıplarının kolay kolay vergi ve diğer yöntemlerle etkilenemediği bir ortamda, 1998 yılında, özel kesim tüketim hızının azaltılmasının, büyüme hızının indirilmesinin nasıl sağlanacağını, gerçekten, biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak merak ediyoruz. Hem tartışmakta olduğumuz vergi revizyonu paketi, asıl tüketimini kesmesi gereken rantıye kesimini ciddi olarak vergilendirmeyecek, vergi paketi, 1998 yılında Hazineye ekgelir sağlamak yerine, aksine, Hazededen kaynak çıkmasına neden olacak, böylelikle, bütçe açığının artmasına neden olacak hem de toplam ithalat içinde tüketim malları ithalatının payında geçen yıla göre artış olacak, sonra özel kesim tüketiminin artış hızını yarı yarıya azaltacak... Böyle bir mantık olamaz. Bu mantık bilimsel değildir. Hükümet, ya bu hesapların aslı esası olmadığını kabul etmelidir ya da ekonomide daralma ve yavaşlamanın bedelini, daha çok yoksullaştırma, daha çok işten çıkarmalar, daha çok işsizlik ve daha çok eşitsizlik, temel hak ve özgürlüklere daha çok baskı altında kendilerine ödetmeyi planladığı emekçiler, memurlar, emekliler ve küçük üreticilerden özür dilemelidir.

Sayın milletvekilleri, 1998 yılı bütçesi rekorlar içermektedir; iç borçlanmada rekor öngörmektedir, faizde rekor öngörmektedir. Bütçenin, bilindiği gibi -çok sık tekrarlandı- yüzde 40'ı içborç faizlerine gidiyor -5,9 katrilyonu; yani, gayri safi millî hâsılaya göre yüzde 12'si- yani, faizler bütçeyi tutsak almış vaziyette.

Bir de çok sık tartıştığımız kayıtdışı ekonomi meselesi var. Kayıtdışı ekonomi konusuna genellikle sağ siyasetçiler, o, sabahtan akşama kadar açık havada ailesinin maişetini kıt kanaat sağlamak için koşan, çırpınan seyyar esnafın, tezgâhlarda yaşamını sürdüren insanların denetim altına alınması olarak tanımlıyor. Sanki, o tezgâhtarlık yapanlar kayıt içine alınırsa, zaten kavruk, yaşamları kaymış olan bu insanların çalışması denetim altına alınıp vergilendirilirse, kayıtdışı ekonomi kontrol altına alınacak diye topluma sunuluyor genelde. Başka boyutları var tabiatıyla; ama, kayıtdışı ekonomiyi pompalayan asıl kesim, devletin ta kendisidir; çünkü, 1998 yılında 45 milyar dolar düzeyinde iç borçlanma stoku oluşturacak olan devlet, kendisi, alacaklıların kim olduğunu bilmiyor; ödeyeceği 5,9 katrilyon düzeyindeki faizi, kime ödeyeceğini bilmiyor; çünkü, iç borçlanma için piyasaya sürdüğü kıymetli kâğıtlar hamiline, nama değil. Böylelikle, gerçekten, bütçede yaklaşık dörtte 1'i düzeyinde içborç stoku oluşturacak olan devlet, kayıtdışı ekonominin büyümesine en büyük katkıyı sağlayan kesim oluyor.

Değerli arkadaşlarım, vergi sisteminin, sosyal adaleti bozan dolaylı vergilerin ağırlıklı yapısının, 1998 yılında da artarak devam edeceği görülmektedir. Emek vergisi niteliğine dönüşen Gelir Vergisi gelirleri, toplam vergi gelirlerinin yüzde 33'ünü oluşturmaktadır ve bunun içinde emekçilerin payı yüzde 50'den fazladır. Oysa, bilindiği gibi -çok sık söyleniyor- Kurumlar Vergisinin, toplam vergi geliri içindeki payı yüzde 9 ile sınırlıdır. Ciddi bir vergi reformu yapma arayışı içerisinde giremeyen hükümetler, -sadece bu Hükümet değil- Akaryakıt Tüketim Vergisini, dolaylı vergilerin tahsilatının bir aracı olarak -sık sık akaryakıt fiyatlarını artırarak- etkin bir araç olarak, vergilendirme aracı olarak kullanma alışkanlığına girdiler. Bu, sosyal adaleti son derece çarpıtıcı bir uygulamadır.

Bakınız, akaryakıtta yapılan 8 puanlık bir zam, toplam eşya endeksini yüzde 1 artırmaktadır ve son beş ay içerisinde yapılan akaryakıt zamlarının toplamı yüzde 80'e, son onbir ayda yapılan ise

yüzde 137'e tırmandı; yani, Hükümet, Batı ülkelerindeki yıllık enflasyondan daha fazla enflasyonu, sadece beş ayda akaryakıtta yaptığı zamlarla -o enflasyon artışına katkı yapmıştır- yaratmıştır.

Bunların önünü almamız lazım. Gerçekten, eğer enflasyonu indirmek istiyorsak, tabiatıyla, bir içborçlanma kapanına kısırılmış olan ekonomiyi düzlüğe çıkaracak geniş bir planın, programın, yapılanmanın arayışı içerisine girmemiz gerekir.

Ben, KİT mallarına yapılan zam üzerinde durmayacağım; ama, bu zamların yaratacağı ek açığın nasıl karşılanacağı, bunu karşılayacak ek bir kredinin olup olmadığı, bunun için ek borçlanma mı, ek emisyon mu yapılacağı konularını, açıkça, biz bilmiyoruz ve zannediyorum, Hükümet de bu aşamada bilmiyor. Bunu hepimiz bilmek zorundayız.

Sayın Maliye Bakanının iyi niyetle ortaya koymuş olduğu vergi paketi üzerinde de birkaç şey söylemek istiyorum: Öncelikle, bu, bir vergi paketi değildir; bu, bir vergi reformu değildir; bu, olsa olsa, bir vergi revizyon paketidir.

Önce, bazı tespitler yapmak istiyorum. Eğer, 1998 yılı enflasyonla mücadele yılı ise, vergi paketi, ilk yıl bütçeye yük olmamalı idi. Oysa, bu vergi paketi, ilk yıl bütçeye yük getirecektir. Sonra, vergi paketi yetersizdir. Antienflasyonist bir programın uygulaması için gerekli levyeleri haiz değildir. Buna rağmen, getirilmiş olan önerilerin büyük bölümü, yapılması gecikmiş düzenlemeleri öngörmektedir; bunlar geçmelidir.

Üst gelir grupları için servet beyanı zorunluluğunun getirilmemekte oluşu, önemli bir eksiklik. 1984'te kaldırılan düzenlemeyi geri getiremeyen, rant gelirlerini gereğince vergilendiremeyen irade, sosyaldemokratların desteğini hak etmiyor demektir.

Sayın Bakan, vergi paketinin başarı koşulları için, program bütünlüğünü, 1 Ocak 1998'te yürürlüğe girmesini, kamuoyunun inanç ve desteğini öngörmüştü. Şu anda, ne yazık ki, bu üç koşulda da durum menfidir, olumsuzdur. Program bütünlüğü delinmiştir, yasanın ne zaman çıkacağı, hatta çıkıp çıkmayacağı belli değildir. Sayın Bakanın karşısında, rantiyeye kesimi ve çıkar lobisi "ret çephesi" oluşturmuşlardır ve ne yazık ki, ortağı, kendisine, yeterince sahip çıkmamaktadır.

Sayın Bakan, vergi paketini getirin; ama, içini dolu olarak getirin. Hisse senetleri üzerinde erlediğiniz önerinizi, paketinize dahil edin. Bütün Batı demokrasilerinde menkul değerler vergiye tabidir. Getirin; biz destekleyelim, buradan hep beraber çıkaralım ve enflasyona karşı mücadeleyi, etkin bir şekilde, kararlılıkla, hep beraber sürdürelim.

Özet olarak şunu belirtmek istiyorum: Sayın Bakanın tartışmaya sunmuş olduğu vergi paketi, vergi kayıt sistemi, vergi denetimi, vergi kaçacağı ve kaçırınlar hakkında etkin düzenlemelerin yer almakta oluşunu, vergi aflarının uygulamadan kaldırılmakta oluşunu büyük memnuniyetle karşılamaktayız; kendisini, bu konuda, kutluyoruz.

Bütçe denilince, memur maaşlarını konuşmamak söz konusu değil. Mevcut bütçe, memur maaşlarında yüzde 30'luk bir artış öngörmektedir. Zamanım kalmadığı için ayrıntısına inmiyorum; çünkü, bu konuda bir önergemiz var. Enflasyondaki gelişmeler dikkate alınacak olursa, devlet, 1998 yılının ilk altı ayında, ilk günden başlamak üzere, memurlarına ortalama yüzde 50 düzeyinde zam yapmak zorundadır; eğer, maaşlarını enflasyonun altında ezmek istemiyorsa, eğer gelirlerinde yüzde 3 büyüme düzeyinde artış öngörmüyorsa.

Biz, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak, memurlarımıza, 1998 yılının ilk altı ayında, ortalama yüzde 50 zam verilmesini öngören bir önerge sunduk. Bu önergede de, şu anda, en üst ve en alt kademelerdeki giderek artan makası daraltabilmek için, Başbakanlık Müsteşarının maaşında sadece yüzde 20; ancak, en alt kademedeki memurun maaşında ise yüzde 60 artış öngören bir düzenlemeyi getirdik. Yani, ilk altı ay için, milletvekili maaşları sadece yüzde 20 artacak, ancak; en alt

kademedeki memurun maaşı yüzde 60 artacaktır. Bu konuda, Genel Kurulun, parti farkı gözetmek-sizin, bütçeye ek yük getirmeden getirdiğimiz bu önergeye destek vereceğine inanıyoruz.

Tabii, bütçenin bir eksiği, 800 trilyon düzeyine çıkmış bulunan zorunlu tasarruf ve nemaların ödemesine ilişkin bir ödeneği içermemesidir; bunu da, işçilerimizin, çalışanlarımızın hak etmediği bir uygulama olarak zabitlara geçirmek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, çıkış vardır. Çıkış, Hükümetin, yeni bir derlenme toparlanma politikaları içerisinde, bir süreç içerisinde, bizim katkımızla ülkeyi düzlüğe taşımasıdır; ama, temel çıkış, artık, bir alternatif uygulamanın, alternatif politikanın uygulamaya konulmasıdır. Çıkış, sosyalde-mokrat politikalar; sosyaldemokrat politikalarla, ekonomide istikrar, onarım ve atılım programı-nın uygulamaya konmasıdır, demokrasinin eksikliklerinin giderilmesidir.

ÖMER EKİNCİ (Ankara) – Buna halk karar verecek Sayın Hacaloğlu.

BAŞKAN – Sayın Hacaloğlu, lütfen, bir dakikada toparlıyalım.

ALGAN HACALOĞLU (Devamla) – Tabii efendim.

Çıkış, neoliberal rant ekonomisinden, sosyal duyarlılığı olan reel ekonomiye, üretim ekonomi-sine geçilmesi, emeğin onurunun ve üretiminin korunmasıdır. Çıkış, ihraç malları stratejisinden, ih-racata ve dışa açık sanayileşme stratejisine dönüşmesidir. Çıkış, emeğe ve çevreye duyarlı, örgütlü ve rekabetçi sosyal pazar ekonomisi ortamına geçilmesidir. Çıkış, adil, kapsamlı, etkin bir vergi re-formunun, gerçek bir reformun yapılmasıdır ve bankaların ve finans piyasalarının denetim altına alınacağı bir reformun uygulamaya konulmasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hacaloğlu, selamlayın lütfen...

ALGAN HACALOĞLU (Devamla) – Bir cümleyle selamlıyorum efendim.

Değerli arkadaşlarım, etik reformuyla, siyaset reformuyla ve sosyal demokrasinin temel ilke-leri olan, eşitlik, adalet, özgürlük ilkeleriyle; hepsinden öte, laik, demokratik cumhuriyetin, sosyal hukuk devletinin, sosyal devletin yaşama geçirilmesiyle Türkiye'nin düzlüğe çıkacağına inanıyor-uz ve bu konuda olan kararlılığımızı zapta geçirerek, hepimize saygılarımı sunuyorum. (CHP, ANAP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Hacaloğlu teşekkür ediyorum.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, bütçe gelirleri üzerinde, Grubunun görüşlerini ifade etmek üzere, Sayın Atilla. (DYP sıralarından alkışlar)

Buyurun.

DYP GRUBU ADINA İSMET ATTİLA (Afyon) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Mali-ye Bakanlığı ve gelir bütçesi üzerinde Doğru Yol Partisi Grubunun görüşlerini sunmak üzere hu-zurlarınızdayım; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Bilindiği gibi, bütçe, bir yıllık dönemde, kamu hizmetlerine yönelik harcamalara ayrılan öde-nekler ile bu harcamaların gelir kaynaklarını gösteren kanunî bir belgedir. Aynı zamanda, bütçe, gelir dağılımının düzeltilmesi ve enflasyonla mücadelede bir araç olarak kullanılmaktadır. Bu iti-barla, 1998 yılı bütçesi, Hükümetin temel ve sosyal politikalarını yansıtan bir özelliğe sahip olma-sı gerektiği halde, bunları görmek mümkün değildir. İşte, 1998 yılı bütçesini değerlendirirken, bü-tün bu hususları dikkate almak ve irdelemek durumundayız.

1998 yılı konsolide bütçesi, 1997 yılına nazaran yüzde 83,7 oranında artarak 14 katrilyon 790 trilyon lira olmaktadır. Transfer harcamaları içerisinde, faiz giderleri 5 katrilyon 895 trilyon liray-

la en büyük paya sahiptir; sosyal güvenlik kuruluşlarına aktarılacak pay ise 1 katrilyon 400 trilyon liradır.

Görüldüğü gibi, 1998 yılı gider bütçesinin yüzde 23,6'sını personel harcamaları, yüzde 9'unu diğer cari harcamalar, yüzde 6,8'ini yatırım harcamaları, yüzde 60,6'sını ise transfer harcamaları oluşturmaktadır. Böylece, bütçenin yüzde 40'ı faiz ödemelerine aktarılacak, yüzde 9,5'i Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu ve Bağ-Kur'un açıklarının kapatılmasına kullanılacaktır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Hükümet, bu bütçenin, enflasyonla mücadelede bir istikrar bütçesi olduğunu ileri sürmekteyse de, bütçenin hareket kabiliyetini büyük ölçüde kaybettiği, rakamlardan anlaşılmaktadır. Bu bütçe, âdeta masraf, maaş ve faiz bütçesi haline gelmiştir. Buna rağmen, bu bütçeyle maaşlarda reel bir artış yapılmadığından, memur, işçi ve bunların emeklileri bütçeden umduğunu bulamamıştır.

Önceki yıllarda, bütçe müzakereleri sırasında, memur maaşlarında büyük oranda artış öneren bu Hükümeti oluşturan partilerin, bu kesime reva görülen yüzde 30 artış karşısında sessiz kaldıklarını hayretle görmekteyiz. Muhalefetteyken "isyan etmeyen memurun insanlığından şüphe duyulmaz" diyen Sayın Mesut Yılmaz, Başbakan olunca, memura "ne haliniz varsa görün" mü diyor?..

EDİP SAFDER GAYDALI (Bitlis) – Hayır, öyle bir şey demiyor.

İSMET ATTİLA (Devamla) – Nasıl olsa, Başbakan oldunuz, memura ihtiyacınız kalmadı, öyle mi?!

EDİP SAFDER GAYDALI (Bitlis) – Hayır, öyle bir şey yok. O sizin yorumunuz.

İSMET ATTİLA (Devamla) – Herkesin yorumu... Göreceksiniz...

Esnaf ve sanatkârlarımızı, siftah dahi etmeden dükkânını, tezgâhını kapatır hale getirdiniz, işçilerimizi sokaklara döktünüz, yürüttünüz. Özellikle de, işçi emeklilerimizi ve memur emeklilerimizi perişan hale getirdiniz. Netice olarak, dilinizden düşürmediğiniz ortadireği yıktınız, silindirdiniz üzerinden geçtiniz... (DYP ve RP sıralarından alkışlar)

Yılbaşından itibaren verilecek artışlar da, zamlarla şimdiden erimiş ve kaybolmuştur. Bütçenin, gelir dağılımını düzeltme yönünde hiçbir müspet katkısı olmayacağı ortaya çıkmıştır.

Diğer taraftan, bundan bir süre önce, Maliye Bakanlığı mensuplarını üzen bir genelge yayımlanıyor "hediye almak yasaktır" diye. Bütün bürokratlarımız gibi, Maliye Bakanlığı bürokratları da, şahsiyet sahibi, bilgili ve dürüst kamu görevlileridir. Bu çeşit önyargılı ve onur kırıcı yaklaşım tarzını uygun bulmadığımızı, bu vesileyle açıkça ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; tarımı desteklemeye ayrılan ödeneklerde ise, geçen yıllara nazaran azalma vardır. Bu Hükümet tarafından tarımın, dolayısıyla, çiftçi ve köylünün de ihmal edildiği görülmektedir. Halbuki, nüfusumuzun yüzde 45'i halen kırsal kesimde yaşamakta ve köylümüz tarımla uğraşmaktadır. 2000'li yıllara girerken, tarımı asla ihmal edemeyiz, edemezsiniz. Türkiye ve Türk Halkı için tarımın büyük bir yeri ve önemi vardır. Gerçi siz, köylüyü ve çiftçiyi de ezdiniz ya!..

Bugün, başta Avrupa olmak üzere, gelişmiş ülkelerde dahi, tarımı desteklemeye devam edilmektedir. Bu bakımdan, tarım ve hayvancılığın desteklenmesine, bu bütçede önem ve öncelik verilmediğini üzüntüyle görüyoruz. Çiftçiye kredi, tohum, gübre ve ilaç temin edilmesi bakımından gerekli destek mutlaka sağlanmalıdır. Elde edilen ürünün bedeli de değeri de mutlaka verilmelidir. Çiftçi ve köylünün geçim şartları mutlaka -diğer kesimler de dahil olmak üzere- iyileştirilmelidir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sosyal güvenlik kuruluşlarının malî bünyeleri ciddi şekilde bozulmuş ve bu kuruluşlar, âdeta, kendilerinden beklenen görevi yapamaz hale gelmişlerdir.

Hükümet, aylardır sosyal güvenlik reformundan söz etmesine rağmen, henüz Meclisin gündemine, bu konuya çözüm getirecek bir tasarı getirmemiştir.

Bunun yanı sıra, genel sağlık sigortası sistemini de bir an önce gündeme getirmek lazım. Artık, bu ülkede, herkesin, insanca sağlık hizmeti almasını, sosyal devlet ilkesinin bir gereği olarak görüyoruz, görmeliyiz.

Türk ekonomisinin en önemli sorunu, giderek büyüyen kamu açıklarıdır. Kamu kesimi borçlanma gereği olarak ifade edilen kamu açığı içinde en büyük payı, konsolide bütçe açığı oluşturmaktadır. Konsolide bütçe açığının gayri safi millî hâsılaya oranı, 1993 yılında yüzde 6,3 iken, 5 Nisan kararlarıyla alınan tedbirler sonucunda, bu oran, 1994 yılında yüzde 3,9'a, 1995 yılında ise yüzde 3,8'e düşmüştür; ancak, 24 Aralık 1995'te yapılan erken genel seçimin piyasalarda belirsizlik yaratması sonucu, iyiye giden ülke ekonomisi yara almış, olumlu giden ekonomik göstergeler, seçimin etkisiyle terse dönmüş ve bu oran, 1996 yılında yüzde 8,4'e ulaşmış, 1997 yılı sonunda ise bu oranın yüzde 9'a ulaşacağı, resmen, Hükümet tarafından açıklanmıştır. Görünen odur ki, kamu açığı artmakta, kamu kesimi borçlanma gereği artmakta, borçlanma hızla devam etmektedir; bunun mutlaka çözümü bulunmalıdır, başka çare de yoktur.

Hükümet, son altı aylık dönemde 2 katrilyon içborç yapmıştır. Ne yazık ki, son dönemde artan borçla birlikte, vadeler kısalmış; ama, faiz oranları yükselmiştir. Ekonomik istikrarın bozulduğu, dengelerin kurulmadığı ortadadır.

Bu Hükümetin işbaşında olduğu son dönemde, fiyatlar hızla artmaya devam etmiş ve yıllık enflasyon yüzde 75'ten yüzde 96'ya ulaşmıştır; faiz hadlerinde yükselmeler, borsada dalgalanmalar, döviz kurlarında artışlar meydana gelmiştir. Ekonomik göstergelerin bozulması sonucunda, Türk ekonomisi, olumsuz yönde etkilenmiştir. Başta petrol ürünlerine ve KİT'ler tarafından üretilen mal ve hizmetlere büyük oranda zamlar yapılmış, zamlar, enflasyonu körüklemiştir. Verilen sözlere rağmen, zamlar, halen de devam etmektedir; bugün öğleden sonra, yarın, öbürgün ne olacağı da belirsizdir. Geline bu noktadan sonra, altı ay süreyle KİT ürünlerine zam yapılmayacağını söylemenin bir yararı da olmayacaktır.

KİT'lerin, verimlilik ve kârlılık esasına uygun olarak faaliyette bulunması yasal bir zorunluluktur. Özel sektör tarafından üretilen mal ve hizmetlerin fiyatları, ücretler, faiz hadleri, döviz kurları ve para politikaları gibi, temel ekonomik göstergeleri gözardı ederek, sadece kamu sektörüne ait fiyatlara müdahale etmek suretiyle, serbest piyasa ekonomisi ortamında, enflasyonu önlemeye çalışmanın, ekonomi ilmiyle bağdaşır bir tarafı da yoktur; alınan kararların hepsi siyasîdir; Hükümete, sadece zaman kazandırmaktan başka bir işe yaramayacaktır.

"Biz seçim Hükümeti değil, çözüm Hükümetiyiz" diyenler, mevcut sorunlara çözüm üretmek ve halkın beklentilerine cevap vermek zorundadırlar. Gerçi, haksız ve bilinçsiz uygulamalarla bunu da elden kaçırmışlardır; ülkeye ve insanımıza yazık etmişlerdir. Yapacağınız hiçbir şey de yoktur.

Bu Hükümet, aylardır, ekonomik istikrar programından söz ederek gündemi meşgul etmiş; ancak, henüz, Meclise, bir tasarı dahi getirememiştir. Sosyal güvenlik reformu, vergi reformu -ki, de-ğil- mahallî idareler, malî sektör reformu, idarenin yeniden yapılandırılması ve özelleştirme nerededir, bilen gören var mıdır?.. Bilen gören varsa...

ATILLA MUTMAN (İzmir) – İki ay oldu...

İSMET ATTILA (Devamla) – ...bize de haber verirse, biz de memnun oluruz.

ATILLA MUTMAN (İzmir) – Dört senedir getirmediniz.

YALÇIN GÜRTAN (Samsun) – Senelerce haberin yok muydu senin?

İSMET ATTİLA (Devamla) – Ona da geleceğiz, dinle... Dinle, not al; bunlar, devletin arşivi-ne girmiş konulardır; aksini kimse ispat edemez.

YALÇIN GÜRTAN (Samsun) – Biz, sizin yaptıklarınızı, hep not aldık.

İSMET ATTİLA (Devamla) – Not almaya, lütfen, devam edin aziz kardeşim.

Orta vadeli ekonomik istikrar programı ve yapısal reformlar, siyasî kararlılık gerektirir. Hükümetin, milleti oyalamayı bırakarak, bir an önce harekete geçmesi ve ne yapacağına karar vererek, ortaya koyması gerekir. Hükümetler, topluma hizmet için vardır; kimsenin, siyasî ikbal uğruna sorumluluklardan kaçmaya da hakkı yoktur.

Bugün için, bu Hükümet, kendine güveni ve ortada programı olmayan, âdeta, günübirlik politikalarla devleti idare etmeye kalkan bir görüntü sergilemektedir. Eğer, bu Hükümet, enflasyonu düşürme konusunda samimiyse, öncelikle, tutarlı ve kararlı bir politika izlemelidir. Hükümet, kendi içindeki çokbaşlılığa ve çoksesliliğe son vermelidir. Ekonomik sıkıntıların arttığı ve ağırlaştığı bu dönemde, Hükümet, ne olduğu bilinmeyen istikrar programını, artık getirmelidir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hatırlanacağı üzere, 1980'li yılların ikinci yarısından itibaren büyüyerek gelen iç ve dış ekonomik dengesizlikler ve zamanında alınamayan tedbirler sebebiyle, Prof. Dr. Sayın Tansu Çiller'in Başbakanlığındaki Hükümetin -ki, Koalisyon Hükümetiydi- ortağı da SHP'ydı. Bu Koalisyon Hükümetinin, cesaret ve kararlılık göstererek, 5 Nisan ekonomik önlemler uygulama planını yürürlüğe koyduğunu da cümle âlem biliyor.

YALÇIN GÜRTAN (Samsun) – Biliyor, biliyor... Mahvettiniz...

İSMET ATTİLA (Devamla) – Bu dönemde yürürlüğe konulan kararların uygulanmasıyla, bakan neler olmuş; onları tek tek gözden geçirelim: Kamu açıkları aşağıya çekilmiş, döviz kurlarında istikrar sağlanmış, döviz rezervleri artmış, faiz oranları düşmeye başlamış...

TUNCAY KARAYTUĞ (Adana) – Çekersen, tabî ki düşer daha sonra!..

İSMET ATTİLA (Devamla) – ...ihracat artmış, büyüme başlamış ve devam etmiş, enflasyon düşürülmüş, sanayide kapasite kullanım oranları artmış, bavul ticareti geliştirilmiş, vergi idaresinin yeniden yapılandırılmasına ve bilgiişlem çalışmalarına hız verilmiş, üniter vergi sistemine geçiş sağlanmış, kayıtdışı ekonominin kayda alınması konusunda düzenlemeler yapılmış, yüksek harca ve tasarrufların vergilendirilmesine imkân sağlanmış, halk arasında “nereden buldun kanunu” denilen hususa da kanunda yer verilmiş...

YALÇIN GÜRTAN (Samsun) – Devletin yağmalanması da dahil buna değil mi?..

İSMET ATTİLA (Devamla) – ...ücretlilerin vergi yükü hafifletilmiş, yeminli malî müşavirlik sistemi ve serbest malî müşavirlik uygulaması yaygınlaştırılmış, vergi oranlarında indirim süreci başlatılmış, Kurumlar Vergisinde ekonomik ve sosyal görevlerini tamamlayan istisnalar önemli ölçüde daraltılmış, herkese bir vergi hesap numarası verilmesi gerçekleştirilmiş; vergilerini zamanında ödemeyenlerin teşhirine imkân sağlanmış...

TUNCAY KARAYTUĞ (Adana) – Vergisini hiç ödemeyenler!..

İSMET ATTİLA (Devamla) – Nakit teşvikler kaldırılmış, yatırım indirimi daha kapsamlı hale getirilmiş... Bir defaya mahsus olmak üzere, ekonomik denge ve Net Aktif Vergisi alınmış...

TUNCAY KARAYTUĞ (Adana) – Hangi ülkeden bahsediyorsunuz?

İSMET ATTİLA (Devamla) – Türkiye'den bahsediyorum sayın üye.

Bu söylediklerimin hepsi, Maliyenin, Hazinesinin, Devlet Planlama Teşkilatının kayıtlarında, istatistiklerinde vardır; isterseniz oradan alın, isterseniz, ben, size, bunları tek tek hazırlayayım, vereyim. Hazır var; fotokopisini çekeyim, size takdim edeyim sayın üye. (DYP sıralarından alkışlar)

YAHYA ŞİMŞEK (Bursa) – O zaman da halk şikâyetçiydi, şimdi de.

İSMET ATTİLA (Devamla) – 9 milyar dolara yakın dışborç ödenmiş, hiç dışborç alınmamış; Merkez Bankasının özerkliği artırılmış...

TUNCAY KARAYTUĞ (Adana) – Yine karıştırdınız Sayın Bakan...

İSMET ATTİLA (Devamla) – ...sermayenin tabana yayılması için düzenleme yapılmış; bütçe dışında bulunan, başbakanların, bakanların imzasıyla harcanan fonlar bütçe içerisine alınarak disiplin sağlanmış, gümrük birliğine giriş sağlanmış; hedefi de Avrupa Birliği olmuştur. Vergi alınmasıyla ilgili kanunlarda altyapı hazırlanmış; bütçe, faiz hariç, fazla vermeye başlamıştır. Özelleştirmeye hız verilmiş ve her alanda şeffaflaşma uygulaması başlatılmıştır.

Kararın aklanmasının önlenmesinin yönünde tedbirler alınmış, yasal düzenlemeler yapılmış; tüketicinin ve rekabetin korunması yönünde düzenlemeler yapılmış, kumarhaneler denetim altına alınmış ve ek vergiye tabi tutulmuş; ekonomide, devletin payının küçülmesi amacıyla, KİT'lerde istihdam kontrol altına alınmış; ihracat kredileri, Eximbank yoluyla desteklenmiş, altın borsası faaliyete geçirilmiş "KOBİ" dediğimiz, küçük ve orta ölçekli işletmelere kredi desteği sağlanmıştır.

Sonuç olarak, halkın parasını halkın parası yapma mücadelesi başlatılmış ve olumlu sonuçları alınmış, az kazandıktan az, çok kazandıktan çok vergi alınması sağlanmış ve bunu da, biraz evvel söylediğim gibi, DYP-SHP Hükümeti gerçekleştirmiştir; bilgilerinize bir defa daha sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

YALÇIN GÜRTAN (Samsun) – O kadar çok çalıştınız ki, millet unutmadı!..

İSMET ATTİLA (Devamla) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 1998 yılı gelir bütçesine baktığımızda, burada da, ortaya, sapmaların çıktığı görülmektedir. Nitekim, gelir bütçesi içerisinde en büyük kalemi teşkil eden vergi gelirlerinde, bir önceki yıla nazaran, 1998 yılında, yüzde 95'lik artış öngörülmüştür; oysa, vergi gelirlerinin yaklaşık yüzde 60'ı dolaylı vergilerden oluşmaktadır. Bu vergilerdeki artış, cari yıl fiyat seviyeleriyle ve enflasyon seyriyle yakından ilgilidir.

1998 yılında ise, enflasyon için hedeflenen yıllık ortalama oran, yüzde 64 ve bütüme oranı ise, yüzde 3'tür. Görüldüğü gibi, vergi gelirlerinde öngörülen yüzde 95'lik artış, oldukça yüksektir. Özellikle, Gelir Vergisinde hedeflenen yüzde 116'lık artışa ve akaryakıtta altı ay zam yapılmayacağı açıklamasına rağmen, akaryakıt tüketim vergisinden beklenen yüzde 112'lik artışın gerçekleşmesi pek mümkün görülmemektedir.

Fonlarda da beklenen artış abartılmıştır. Bu itibarla, gelir bütçesinde, yaklaşık 700 trilyon liralık -iyimser tahminden dolayı- gelir noksanı ortaya çıkması, muhtemeldir. Bu takdirde, yıllık enflasyon hedefinin tutması, mümkün değildir.

Bu bütçede, 1998 yıl sonu enflasyonu yüzde 50 olarak öngörülmüştür. Bu gelir tahmininin tutmasını beklemek, enflasyonun da, en az yüzde 80'ler civarında olacağını kabul etmek anlamına gelir.

Bu değerlendirmenin ışığı altında, 1998 yılı bütçe açığının 4 katrilyon lirada kalmayacağı gibi, açığın 1,5 veya 2 katrilyon lira daha artacağı anlaşılmaktadır. Bu açığı azaltacak ekonomik tedbirler henüz gündeme gelmemiştir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu bütçenin neresinden bakarsak bakalım, enflasyonun düşürülmesi ve gelir dağılımının iyileştirmesi açısından ne yazık ki, ümit verici bir görüntü yoktur. Bütçenin, enflasyonu düşürmede tek başına yeterli olmadığı bir gerçektir. Hükümet, aylardır sözü-nü ettiği istikrar paketini, üç yıllık mı olacak, bir yıllık mı olacak, şimdi mi açıklanacak, daha sonra mı açıklanacak kararsızlığından kurtularak, bir an önce uygulamaya koymalıdır.

Türkiye'nin, içinde bulunduğu ekonomik şartlar, hiç de iç açıcı değildir. Ülke ekonomisinin daha fazla tahribata uğramaması için, gereken tedbirlerin acilen alınması gerekmektedir; hükümet olmanın gereği de budur. Kaybedilen zaman, kimseye, siyasi bir kazanç getirmeyecektir.

Aylardır, vergi reformundan söz ediliyor, tartışmalardan öteye bir mesafe alınmış değil. Bir dönem Maliye Bakanı olarak beraber çalıştığım Maliye bürokratlarının, her konuda olduğu gibi, vergi konusunda da, büyük bilgi ve beceriye sahip olduklarını biliyorum. Onların aradığı, siyasi otorite ve kararlılıktır; siyasi otoritenin istediği her bilgi ve kapsamlı mali mevzuatı en geç bir hafta içerisinde detaylarıyla sunacak kabiliyettedirler; bu birikim ve tecrübeye sahiptirler. Sayın Maliye Bakanının da bunu iyi bilmesi gerekir. Peki, öyleyse, Temmuz 1997'den bugüne vergi kanunu tasarısı konusunda, belirsizliğe, anlaşmazlığa ve mali piyasalarda dalgalanmalara sebep olunduğuna ne diyelim!.. Bu işte de ülkenin altı ayı boşa geçmiştir.

Şimdi, aklımıza, 14 Nisan 1994 tarihinde İstanbul'da yapılan vergi kongresinde, Maliye eski Bakanımız Sayın Ekrem Pakdemirli'nin "Maliye Bakanı olarak en başarılı olanlar, her nedense, maliye kökenli değil; çoğu, vergi kanunları da onların zamanında yapılmış" sözleri aklımıza geliyor. Bu söze rağmen, biz, Sayın Maliye Bakanının başarılı olmasını dileriz. Bu temennimiz, ülkemiz ve ülke insanımızın mutluluğu içindir. Halbuki, bu tartışmaların sebep olduğu kuşku ve kaygılar, piyasalarda dalgalanmalar yaratmaktadır.

Özelleştirme ayrı bir konudur ve her kafadan bir ses çıkmaktadır; bunun da olumlu neticelerini göremiyoruz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yönetim boşluğu başını almış gidiyor, dış politikada başarısızlıklar üst üste geliyor; ülke de, çok ciddi bir ekonomik kriz içinde; ülke gerçekleri, maalesef, kamuoyunun dikkatinden gizleniyor; hayat pahalılığı da doludizgin, her geçen gün bir zam haberi var! Türk ekonomisi, ciddi bir aşınmayı ve kan kaybını yaşıyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMET ATTİLA (Devamla) – 1 dakika yeterli efendim.

BAŞKAN – Peki; buyurun.

İSMET ATTİLA (Devamla) – Hükümet, büyük bir yanlış içerisindedir; faturayı, zam üstüne zam yaparak, vatandaşa çıkarıyor, kimin ne yaptığı belli değil, ortada büyük bir belirsizlik var, havada ve karada ayaküstü yapılan açıklamalar, mali piyasalarda şok etkisi yapıyor; ama, hesap günü yakındır, milletimiz hesabı görür, tecrübesi de vardır.

Sözlerime, bütçenin, ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını dileyerek, son vermek istiyorum; Doğru Yol Partisi Grubu ve şahsım adına, Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Atilla, teşekkür ediyorum.

Demokratik Sol Parti Grubu adına, ilk konuşmacı Sayın Mutman; buyurun efendim.

DSP GRUBU ADINA ATİLLA MUTMAN (İzmir) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; konuşmama başlarken, şahsım ve Demokratik Sol Parti Grubu adına, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Maliye Bakanlığı, 1984 yılına kadar iç ve dış dengelere ilişkin maliye, para ve dış ticaret politikalarının tek elden yürütüldüğü bir iktisat bakanlığı konumundayken, bu tarihte yapılan değişikliklerle, para-kredi, nakit hareketleri, dış ticaret ve kambiyo ile devlet borçlanmasına ait yetkiler Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığına devredilmiştir. Bugün itibarıyla, Maliye Bakanlığı, maliye politikalarının hazırlanmasına yardımcı olmak, bu politikaların uygulanması, uygulamanın takibi ve denetlenmesiyle görevlidir.

Başlangıçta, ekonomiden sorumlu bir bakan mevcutken, halen, yürürlükte bulunan idarî düzenlemelere göre, ekonomiden sorumlu biri Devlet Bakanı ve biri de Maliye Bakanı olmak üzere, iki bakan bulunmaktadır.

Bugünkü duruma göre, devlet bütçesini hazırlama görevi ve yetkisi, Maliye Bakanlığına verilmiştir. Maliye Bakanı, hem gelir hem de gider bütçesini hazırlayarak, Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk etmekte, bütçe görüşmeleri süresince de, bütçenin sahibi ve savunucusu olarak görünmektedir. Her ne kadar, bütçenin yıl içindeki uygulamasını gözetmek ve yönlendirmek hukuken ve fiilen Maliye Bakanlığına aitse de, bütçenin nakit akışı ve borçlanmaya ilişkin kontrolü, Hazine Müsteşarlığından sorumlu bakana aittir. Dolayısıyla, bütçenin ödenek hareketlerine ilişkin uygulama ve kontrollüğünü Maliye Bakanlığı yürütürken, bütçenin yıl içinde denkleştirilmesine ilişkin nakit hareketlerini yürüterek nakit finansmanı ihtiyacını karşılamak görevini Hazine Müsteşarlığı yürütmektedir.

Bütçede etkinlik ve verimliliğin sağlanması açısından, bütçeyi yapan ödenekleri kontrol eden ve gelirleri sağlayan otoriteyle, bütçe açığının finansmanından sorumlu otoritenin aynı bünyede olmasının daha ideal bir yapılanma olacağı inancını taşımaktayız. Bu çerçevede, Hazine Müsteşarlığı bünyesinde yer alan ve Hazinesin geleneksel fonksiyonlarını yürütmekle görevli Kamu Finansmanı ve Borç İdaresinin bütçenin finansmanı ile ilgili görevlerinin, kamu malı yönetiminin yeniden yapılandırılması kapsamında ele alınarak, aynı otoritede toplanılmasının doğru olacağı düşünülmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 55 inci Cumhuriyet Hükümetinin üç yıllık istikrar programının en önemli ve ilk aşamasını oluşturan 1998 yılında enflasyonla mücadele bütçesini uygulayıp yönlendirecek olan Maliye Bakanlığımızın, üstlendiği bu zor misyonu başarıyla yerine getireceğine inanıyoruz.

Değerli milletvekilleri, burada, özellikle ülkemizin son altı yılından sorumlu olan parti sözcülerinin ne kadar hararetle, altı yılda hiçbir şey yapmadıkları halde, çok iş yapmış gibi görünüp, bizleri, mevcut Anasol-D Hükümetini eleştirmesini ibretle izledim. (DSP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

YALÇIN GÜRTAN (Samsun) – Kaçtı gittiler!..

HASAN GÜLAY (Manisa) – Bir daha söyle, bir daha söyle...

ATILLA MUTMAN (Devamla) – Öncelikle şunu belirtmek istiyorum. Biz, beş aydır iktidardayız ve hepimizin hatırlayacağı gibi, ağustosun sonlarına doğru 8 Yıllık Temel Eğitim Yasası -ki, çok önemli bir reform yasasıdır- bu Meclisten hepimizin gayretleriyle çıkmış ve iki ay gibi kısa bir süre geçtikten sonra bütün Türkiye'de uygulamaya konulmuştur. Şimdi, tabii ki aksaklıklar olacaktır, sabırlı olmak lazım; bir süre sonra, o aksaklıklar giderilecektir. Ben, çok iyi hatırlıyorum: Lise 1'e başladığımda, yeni açılmış lisenin ilk sınıf öğrencisiydim ve öğretmenlerimiz yoktu; fakat, iki sene, üç sene gibi bir süre geçti, fevkalade etkin, başarılı öğretmenler geldi ve dört yıl sonra, Gemlik Lisesi, üniversite imtihanlarında fevkalade başarılı neticeler elde etti.

Şimdi, zaman çok önemlidir. Zaman içerisinde, 8 yıllık temel eğitimin Türkiye'ye ne kadar faydalar sağlayacağı, sizler tarafından da tasdik edilecektir. Benim söylemek istediğim farklı bir olay. (DSP sıralarından alkışlar)

Şimdi, burada, yıllardır, onyediy yıldır -herkes kendine pay çıkarabilir- Türkiye'de enflasyon düşürülmemiştir; enflasyon bir logo haline gelmiştir ve bu ciddi Hükümet, Anasol-D Hükümeti, bu işin üzerine gitmek üzere, üç yıllık bir program hazırlamıştır.

Burada eleştirmek değil, birlik olmamız lazım değerli arkadaşlarım. Muhalefetiyle ve iktidarıyla -bu şerefe Türk halkı naildir- hep birlikte, bu Mecliste, buna, gerekirse yasal bazda gerekirse Hükümetin icraat bazındaki çalışmalarına destek vermek görevimizdir.

Benim ibretle izlediğim, Sayın Maliye eski Bakanımız... Şu beş ayın, sadece iki ayında, Meclis, etkin faaliyetlerini, yasama faaliyetlerini yürütmektedir... Ağustosun sonunda Meclis tatile girmiştir, 1 Ekimde açılmıştır; ama, bakınız, 1 Kasımdan itibaren, Başkanlık Divanının üyelerinin seçimi olmuş, komisyon üyelerinin seçimi olmuş, henüz; yani, kasım ayının sonlarına doğru, Meclis, yasama görevini tekrar yapmaya başlamıştır ve önümüzde bütçe vardır; yani, iki aylık kısa bir sürede, 8 yıl temel eğitim reformunu bu Meclisten çıkaran, Nüfus Tespit Yasasını çıkaran ve nüfus sayımını yaptırtan bu iktidara eğer başarısız deniliyorsa, ben de "el insaf" diyorum değerli kardeşlerim. (DSP sıralarından alkışlar)

Şimdi, bir ikinci olay: Sabırsız olmayın, bütçe bitecek ve bu Meclisin gündemine vergi reform tasarıları gelecek; yani, sosyal güvenlik reform tasarıları gelecek. Bakın, şu İktidar, ayrıca, güneydoğunun, yıllardır, terörle verilen çok önemli mücadelesini takviye için, özellikle, sosyal ekonomik paketini devreye koymuştur. Bunu, altı yıllık veya geçen bir yıllık süre içerisinde sizlerin iktidarlara yapmış mıdır; yapmamıştır. Şimdi, geleceksiniz, burada, Maliye Bakanlığının çok sıradan, normal çalışmasını büyük bir başarı gibi gösterecek, şunu şunu yaptık diyeceksiniz. Bu memleketin başında on yıl kalıyorsanız -DYP için söylüyorum, en azından altı yıl kalıyorsanız- hiç de bir şey yapmazsanız "yazıklar olsun" der halkımız. (DSP sıralarından alkışlar)

YALÇIN GÜRTAN (Samsun) – Dediler zaten, dediler!..

ATILLA MUTMAN (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, biz iyiniyetli bir Hükümetiz, sizlerin desteğine ihtiyacımız var; yani, Hükümete güveninizle birlikte, önümüzdeki bütün engelleri aşacağız, Türkiye'nin aşamayacağı engel yoktur; en azından, bundan sonra, bugüne kadar halkımıza vermediğimiz olumlu mesajları vermek zorundayız.

MUHAMMET POLAT (Aydın) – Sokaktaki insanlara anlat sen...

ATILLA MUTMAN (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, Hükümetin uygulamayı tasarladığı program hedeflerine uygun olarak, 1998 bütçesinin hedeflerine ulaşabilmesi için -daha önce belirttiğim gibi- sizin desteğinize ihtiyacımız vardır. Programın başarılmasında, Maliye Bakanlığı kilit rol oynamaktadır; ama, bunun üstesinden tek başına gelmesi de mümkün değildir. Maliye Bakanlığı, bütçe uygulamalarında, malî disiplinin sağlanması ve tasarrufa özen gösterilmesi konusunda azamî titizlik gösterirken, bu görevin, sadece Maliye Bakanlığına ait olmadığı bilinciyle, diğer harcamacı kuruluşların da katkılarını eksik etmeyeceğini umut ediyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bütçe disiplininin sağlanması, enflasyon bekleyişlerinin kırılması ve ekonomide kalıcı bir iyileşme sağlanabilmesi açısından önemli ve gereklidir. Kamu harcamalarında savurganlığın önlenmesi, amirinden memuruna, her kademedeki kamu görevlisinde tasarruf anlayışının hâkim kılınması, hizmet önceliklerinin doğru belirlenerek, ödeneklerin yerli yerinde kullanılması, ancak, etkin, disiplinli, kararlı ve tavizsiz bir bütçe uygulamasıyla mümkündür. Bu açıdan, Maliye Bakanlığının makro ekonomik hedefler çerçevesinde, istikrarı temin edici, tutarlı, dengeli ve etkili bir bütçe politikası yürütüleceğini her fırsatta vurgulamasını bir güvence olarak değerlendiriyoruz; 1998 yılının özelliği itibarıyla yapılması gereken de budur.

1998 yıl bütçesi, malî disiplinin sağlanmasına yönelik çok olumlu harcama tedbirlerine sahiptir. Kamu borçlanmasına sınır getirilmesi, yeterli ödeneği olmayan yatırımların ihale işlemlerine izin verilmemesi, ödeneklerin kullanımının ayrıntılı harcama planına bağlanması suretiyle, kurumların hizmetlerini önceden planlamalarına ve ödeneklerin daha etkin ve verimli kullanılmasına im-

kân sağlanması; bu suretle, nakit planlamasının daha sağlıklı yapılması, kamu hazinedarlığının tavizsiz uygulanması, üniversitelerin malî özerkliğinin sağlanması ve kendi kaynaklarını yaratmalarına imkân tanıyacak uygulamaların başlatılması, yurtdışı eğitim uygulamasının disiplin altına alınması, hizmet gereği olmadıkça yeni teşkilat kurulmasının önlenmesi, yurtdışı teşkilatlarının yeniden düzenlenmesi konularında bütçede gerekli tedbirlere yer verilmek suretiyle, malî disiplini sağlamada hükümetin ne kadar kararlı olduğunu ortaya koymuştur.

Maliye Bakanlığının, bütçe kanununda kendisine tanınan bu yetkileri tavizsiz uygulayarak malî disiplini sağlayacağına ve kendisine emanet edilen kamu fonlarının bir kuruluşun dahi amaç dışı harcanmasına izin vermeyeceğine, ödeneklerin kullanımında ayırimcılık yapılmayarak, devlet kaynaklarının keyfi kullandırılmasını önleyeceğine inancımız tamdır.

Denk bütçe hedefinin tutmayacağına anlaşılması üzerine, altı aydır kamuya açıklanmayan Kamu Hesapları Bülteninin, 55 inci Hükümetin kurulmasının hemen sonrasında Maliye Bakanlığınca derhal yayınlanarak, kamuoyuna uygulanan bilgi ambargosuna son verilmesini, halkına karşı sorumlu ve şeffaf bir yönetimin yapması gereken olumlu bir icraat olarak değerlendiriyoruz.

Devletin saygınlığı ve sözüne güvenilirliği herşeyin üzerinde gelir. Son yıllarda, hükümetlerin, sözlerini yerine getirmemeleri veya gerekli önlemleri almamaları sonucunda zarar gören vatandaşlarımızın devlete güvenini yeniden kazandıracak, devlete karşı güveni zedeleyen, bugüne kadar biriken yanlışlıkları gidermek üzere, Maliye Bakanlığında başlatılan çalışmaları çok isabetli adımlar olarak değerlendiriyoruz. Bu çerçevede, arsa sertifikası sahiplerinin mağduriyetlerinin giderilmesine yönelik uygulamaları, malları kamulaştırılanlara, bugüne kadar ödenmemiş alacaklarının ödenmesini, devlet saygınlığının tesisi yönünden atılmış önemli adımlar olarak telakki ediyoruz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; çok sayıdaki vatandaşımızla devletimizin davalı olmasına yol açan uygulamaları çözmek üzere başlatılan çalışmaları da candan destekliyoruz. Vatandaşıyla davalı devlet görüntüsünün silinmesi ve devlet-vatandaş barışmasının her alanda sağlanması esas görev olmalı ve uygulamalar bu ekseninde devam etmelidir.

Kamu taşınmaz mallarının değerlendirilmeden bekletilmesi yerine, ekonomiye kazandırılması, hem üretim ve istihdamı artıracak hem de gereksiz işgal ve ihtilafları önleyecektir.

1997 yılında Maliye Bakanlığımıza verilen önemli görevlerden biri de, karaparanın aklanmasının önlenmesi görevi olmuştur. Pek çok olumsuzluğa da kaynak oluşturan karaparayla mücadelede, Bakanlığa çok önemli sorumluluk düşmektedir. Türkiye'nin, yolsuzluk ve usulsüzlük yapanların herhangi bir cezaya muhatap olmadan yaşadıkları bir ülke olmaktan süratle çıkarılması gereklidir. Bugüne kadar karapara ve vergi kaçakçılığının üzerine etkin gidilememesinin nedeni, siyasi irade eksikliğidir. Yolsuzlukların ortaya çıkarılamayacağı ve bunları ortaya çıkaracak teknik kadroların olmadığı anlayışının yıkılması gerekir. Tüm yolsuzlukların üstüne tavizsiz gidilmesi konusunda Hükümetin atacağı olumlu adımların canı yürekten destekleyicisi ve savunucusu olacağız. Türk Halkı, kısa süre içinde ülkenin karapara cenneti olmaktan çıkarıldığı, yolsuzluk yapanların en şiddetli bir şekilde cezalandırıldığı bir ülke olduğunu görmek istiyor. Karaparayla mücadele edilirken devlet, parasal işlemleri değil, karapara şüphesi uyandıran işlemleri takip etmelidir. Bu nedenle, her türlü parasal işlemin karapara incelemesine tabi olması diye bir şeyin söz konusu olmadığı konusunda kamuoyunun aydınlatılarak, belirsizliklerin giderilmesini, önemli bir konu olarak değerlendiriyoruz.

Enflasyonla mücadele yılı olan 1998 yılında, Maliye Bakanlığına çok önemli görevler düşmektedir. Maliye Bakanlığı, yetişmiş insangücü ve yılların verdiği birikimle, bu görevi en iyi şekilde yerine getirecek bir konumdadır. Ancak, diğer bakanlık ve kuruluşlar yanında, toplumun her kesiminin de enflasyonla mücadelede ve bütçe disiplininin sağlanmasında aynı hassasiyeti göstermeleri, bakanlığa destek vermeleri gerekir.

Bu görüş ve düşüncelerim ışığında, 1998 yılı Maliye Bakanlığı Bütçesinin, tüm ulusumuza yararlı ve yararlı olması dileğiyle, Demokratik Sol Parti Grubu ve şahsım adına hepinize saygılar sunarım. (DSP, ANAP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Mutnan, size, hem konuşmanızdan hem de sürenizi iyi kullanişınızdan dolayı teşekkür ediyorum.

Demokratik Sol Parti Grubunun görüşlerini ifade etmek üzere, ikinci konuşmacı Sayın Mehmet Tahir Köse'yi davet ediyorum.

Buyurun. (DSP sıralarından alkışlar)

DSP GRUBU ADINA MEHMET TAHİR KÖSE (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1998 yılı gelir bütçesi üzerinde, DSP Grubunun görüşlerini belirtmek üzere huzurlarınızdayım; Yüce Meclisi saygılarımla selamlarım.

Bütçenin gelir kısmıyla ilgili konuşmama geçmeden önce, kısaca, bütçenin gider kısmını hatırlatmakta yarar görüyorum. Personel giderlerinin 1997'ye yüzde 66,7; borç ve faiz ödemelerinin 1997'ye göre yüzde 157,5; yatırım giderlerinin 1997'ye göre yüzde 66,7 oranında arttığı görülmektedir. Personel giderlerinin bütçe harcamaları içindeki payına bakacak olursak, bunun, yüzde 23,6; yatırımların yüzde 6,8; borç faiz ödemelerinin ise yüzde 39,9 olduğu görülecektir. Bu tablodan görülen şudur ki, devletin binbir güçlkle toplayacağı gelirlerin yaklaşık yüzde 60'ı borç faizi ödemelerine gitmektedir.

Burada, bir konuya daha dikkat çekmek istiyorum. Refahiyol Hükümetinin, birinci kaynak paketinde döviz cinsinden borçlanması, ayrıca, Türk lirası cinsinden borçlanmanın vadesini de 1998 yılının ilk dört ayına denk getirmesiyle, 1997'de denk bütçeyi gerçekleştireceğini sanmış; ama, bildiğiniz gibi, denk bütçeyi gerçekleştirememiş; ayrıca, normal koşullarda 1997 yılında ödenmesi gereken faiz ödemelerini de 1998 yılına yüklemiştir. Hatırlanacağı üzere, 1996 sonunda 14-15 aya varan borçlanmalar yapılmıştı.

Bunun neticesinde de, faiz ödemelerindeki artış, yüzde 157,5 gibi astronomik bir rakama ulaşmıştır. Şimdi, hükümetlerin her dönemde toplamakta veya artırmakta zorlandığı gelir kalemine bir göz atalım.

1998 yılında, konsolide bütçe gelirlerinde yüzde 99 oranında bir artış öngörülmektedir. Hükümetimiz, böyle bir artışı, ancak, ciddi bir vergi reformuyla gerçekleştirebilir. Konusuna hâkim Maliye Bakanımız ve değerli Maliye bürokrasisinin hazırladığı -taslak halindeki- yasa tasarısı ivedilikle yasalaşmalıdır. Zira, vergilendirilmeyen birçok kesim, bu yasayla vergilendirilecektir. Böyle ciddi bir reformu yapmadan bu büyüklüklere erişmek, mümkün de değildir; çünkü, ortalama fiyat artışı yüzde 64 olarak planlanmakta, ekonomik büyüme oranının yüzde 6'dan yüzde 3'e düşürülmesi hedeflenmektedir. Bu iki hedefle, ciddi bir vergi reformu olmadan, hangi gerekçelerle bütçe gelirleri yüzde 99 artabilir... Artamaz; ancak, bu, Parlatentonun hep birlikte yapacağı bir vergi reformuyla gerçekleşebilir.

Bütçe gelirlerindeki en yüksek artış, yüzde 116 ile Gelir Vergisinde hedeflenirken, ikinci yüksek artış ise, yüzde 112 ile Akaryakıt Tüketim Vergisinde görülmektedir. 1998 yılında yüzde 64'lük bir enflasyon öngörülürken, yine, personel giderlerinde yüzde 66,7'lik bir artış öngörülürken, Akaryakıt Tüketim Vergisinde yüzde 112 artış öngörülmesi, dikkat çekicidir. Yine, KDV'deki artış da enflasyonun üzerindedir; ama, ben, bunun vergi reformuyla gerçekleşeceği inancındayım.

Yıllardır yapılan yanlış uygulamalar, bütçenin gelir kalemlerinin rantiyeye aktarılmasına neden olmaktadır. Bu aktarmanın önüne çok küçük engeller konma veya azaltılma teşebbüsü, sermaye çevrelerinden büyük tepkiler almaktadır. Sosyal güvenlik kuruluşlarına yapılan yüzde 8 veya

yüzde 9'luk transfer, bu kesimler tarafından büyük tepkiyle karşılanırken, faiz transferlerinin yüzde 40'a ulaşması, bu kesimler tarafından hiçbir tepkiyle karşılanmamaktadır. Türkiye'nin ana sorunu, bu faiz yükünden kurtulmaktır. 1980'lerin başından beri artarak devam eden faiz yükünden nasıl kurtulacağına dair, toplumun tüm kesimleri ve tüm siyasi partiler, birlikte karar vermelidir. Bu gidişle, birkaç yıl içinde, tüm vergi gelirleri, faiz ödemelerini karşılamaya bile yetmeyecektir ve devlet, böyle bir tabloda, hizmet vaadiyle vergi toplayabilme meşruyetini de sürdüremez. Toplanan vergilere hâkim olunmadıkça, vergi toplamanın anlamı da kalmayacaktır. Hatta, vergilerin kamusal hizmete dönüştürülemediği durumda, adil vergi toplamanın da fazla anlamı kalmayacaktır.

Kamu ve özel sektörde çalışan ücretli kesimin gayri sâfi millî hâsıladan aldığı pay sadece yüzde 24 düzeyindeyken, bu kesimin toplam Gelir Vergisinin yüzde 52'sini ödemesi, ülkemizin kamu maliyesi sisteminin yetersizliğini, bir başka deyişle, verginin, toplumun değişik bölümlerine nasıl adaletsiz bir biçimde yansıdığını açıkça göstermektedir.

Adaletsiz vergi dağılımına ek olarak, diğer bir sorun da, devletin elde etmesi gereken normal vergi gelirlerinden çok daha az bir gelir elde etmesidir. Vergi gelirlerinin gayri safî millî hâsıla içindeki payının artırılması hedeflenmektedir -ki, 1998 yılında, yaklaşık yüzde 2,8 gibi bir artış öngörülmektedir- bu da memnuniyet vericidir.

1998 bütçesinde, bir önceki yıla oranla kaydedilen olumlu noktaları şöyle sıralayabiliriz: 1998 yılı bütçesi, 1997 yılı bütçesi gibi hayalci ve gerçeklerden saptırılmış bir bütçe değildir. 1997 bütçesinin gelir tarafı, satılıp satılmayacağı bile belli olmayan kamuya ait taşınmaz malların satılması hayaliyle olduğundan fazla gösterilmiş; ayrıca, 1997 yılında, döviz cinsinden borçlanma ve 1998 yılının ilk üç ayma vadeli içborçlanmayla kaynak yaratıldığı iddia edilmişti. Bu borçlanma ise, denk bütçe yaratmak bir yana, 1998 yılı bütçesi üzerinde ağır tahribat yapmış, belki de, yapılabilecek yeni yatırımları ve sosyal hizmetlerde sağlanabilecek atılımları da engellemiştir.

1998 bütçesi ise, denk bütçe gibi akıl almaz savlarla ortaya çıkmamaktadır. Bütçenin gelirlerini artırmanın yegâne yolunun, yapılacak vergi reformundan geçtiği anlaşılmıştır.

İkinci olumlu nokta, Hazine borçlanmasına kısıtlama getirilmiştir. Böylece, aşırı borçlanma-nın enflasyonist etkisi kontrol altına alınmaya çalışılmıştır.

Üçüncü olumlu nokta, özelleştirme gelirlerine, bir önceki bütçenin aksine, 1998 bütçesinde yer verilmemiş ve böylece gerçekleşmesine kesin gözüyle bakılamayacak bir gelirle, bütçenin gelir kısmı şişirilmiştir.

Daha önce hiç olmayan bir biçimde, bütçe ve vergi reformu tasarısı ekonomik ve sosyal konseyde anlatılmış ve toplumun değişik kesimlerinin görüşleri alınarak, bütçede ve vergi reformu tasarısında, bu doğrultuda değişiklik yapılmaya çalışılmıştır.

Diğer olumlu noktayı, vergi yükündeki artış olarak ifade etmişim. Türkiye'de, 1998 yılında vergi yükü 19,8'e ulaşacaktır. Hatırlatma açısından söyleyeyim, OECD ülkelerinde bu oran yüzde 28,2'dir.

Burada, biraz da vergi kaçağı üzerinde durmak istiyorum. Vergi kaçağının, malum olduğu üzere, iki ayağı vardır. Birincisi, mükelleflerin kaçırıldığı veya vermek istemediği vergi, diğeri ise, hiç kayıtlı olmayan, kayıtdışı diye adlandırdığımız kesimlerin kazançlarından hiç vermedikleri vergi.

Evvla, Türkiye'deki kayıtlı vergi mükelleflerinin ne kadar vergi verdiklerine bir bakalım, sonra da verginin yapısına bakalım.

1997 yılı gelirlerinden ödenen verginin tahsilat rakamlarını tam olarak edinemediğim için, 1997 yılında tahsil edilen 1996 yılı vergilerine ait rakamlara biraz dikkat çekmek istiyorum.

1997 yılı gelirleri toplamı 2 katrilyon 551 milyar liradır. Beyana dayalı Gelir Vergisi ve Geçici Verginin toplamı ise 132 trilyon 533 milyar liradır. Yine beyana dayalı Kurumlar Vergisi ve Geçici Verginin toplamı 222 trilyon 523 milyar lira, götürü usulde toplanan vergi ise 13 trilyon 370 milyar liradır. Toplam beyannameli mükelleflerin ve götürü mükelleflerin ödediği vergi 368 trilyon 424 milyar lira; buna karşılık, ücretlilerin ödediği Gelir Vergisi ise 466 trilyon 647 milyar liradır. Yani, vergi gelirleri içinde ücretli kesimlerin ödediği oran yüzde 18, tüm Kurumlar Vergisi mükelleflerinin ve Gelir Vergisi mükelleflerinin ödediği ise, 1997 yılında, yüzde 14'tür; yani, ücretliler, yüzde 4 daha fazla ödemektedir.

Mükellef sayılarına bakarsak; gerçek usulde vergilendirilen mükellef sayısı 1 milyon 766 bin, Kurumlar Vergisi mükellef sayısı da 406 bindir. Bu rakamlardan elde ettiğimiz sonuçlara göre; 1997 yılında, Gelir Vergisi mükelleflerinin; yani, serbest meslek mensuplarının, ticarethane sahiplerinin bir ayda ödediği vergi 6 milyon 250 bin liradır; Kurumlar Vergisi mükelleflerinin; yani, sermaye şirketlerinin, bankaların, kooperatiflerin ödediği ise, ayda, sadece 45 milyon Türk lirasıdır. Götürü usulde vergi ödeyen mükelleflerin bir ayda ödediği vergi ise, sadece 1 milyon 250 bin liradır. Yani, vergi verdiğini söyleyen kesimin ne kadar vergi verdiğini, bu çarpıcı rakamlarla görüyoruz. Anımsatmak için söyleyeyim; 1997 yılında bir asgarî ücretlinin verdiği vergi ise, 6 milyon 250 bin liradır; ki, yaklaşık, 1997'de, Gelir Vergisi mükelleflerinin ödediği ortalama aylık vergi kadardır. Yine, eline 80 milyon lira geçen bir ücretlinin ödediği vergi de yaklaşık 45 milyon liradır; ki, bu da, tüm kurumlarımızın ödediği ortalama Kurumlar Vergisine denk bir rakamdır.

Bu toplanan vergilere, kamu kurumlarının ödediği Kurumlar Vergisi de dahildir. Onların ödedikleri vergi de düşülecek olursa, vergi, daha da azalacaktır.

Burada, bir noktaya daha dikkat çekmek istiyorum. Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisi mükelleflerinin büyük çoğunluğu, hayat standardı kadar vergi ödemektedir. Yani, onlar da bir anlamda götürü vergi mükellefidir. Benim yaptığım incelemeye göre, beyannameli mükelleflerin ödediği verginin -yani, 355 trilyon liranın- yüzde 20'si kadar olan kısmı -yani, takriben 70 trilyon lirası- hayat standardına göre ödenen vergiler düşüldükten sonra kalan kısımdır. Bir başka deyişle "beyanname vermeyi kaldırdık, şu mükellefler götürü usulde, şu mükellefler de hayat standardına göre vergi ödeyecek" dersek, devletin kaybı 70 trilyon lirayı geçmez ki, bu da vergi gelirlerinin sadece binde 27'sidir.

Ücret ödemelerinin millî gelir içindeki payına bakacak olursak, ücretliler, millî gelir paylarının 2 katından fazla bir Gelir Vergisi payını üzerlerinde taşımaktadırlar. Bunun ideal koşulu 1'dir; yani, ne kadar gelir payı varsa, o kadar vergi payına sahip olmalıdır. Ücretliler, genellikle, gelir paylarının 2 katını aşan bir Gelir Vergisi baskısı altında tutulmaktadırlar. Buna karşın, sermaye gelirleri için vergi baskısı 1'in altındadır. İki kesim arasında 2,5 katlık bir vergi baskı farkı bulunmaktadır. Ücretliler de, diğer vergi mükellefleri gibi, vergilerini, yıl sonunda verecekleri beyannameler aracılığıyla, üstelik izleyen yılda 3 taksitte ödeseler, beyannameliilerle eşit koşula gelmiş olacaklardır. Bu da, ücretliler açısından ikinci bir eşitsizliktir.

Vergi gelirlerinin, 1997 yılında, takriben yüzde 27'si, Gelir ve Kurumlar Vergisindedir. Tabii, buna, ücretlilerden alınan Gelir Vergisi de dahildir. Vergi gelirlerinin yüzde 33,4'ü dahilde ve ithalde alınan KDV'dendir, yüzde 12'si ise Akaryakıt Tüketim Vergisindedir. Sadece Akaryakıt Tüketim Vergisinin tutarı, tüm beyannameli mükelleflerin (şirketlerin, kurumların, bankaların, holdinglerin) verdiği Gelir ve Kurumlar Vergisi toplamından daha fazladır. Kayıtdışı dediğimiz yolla kaçan verginin kontrol altına alınması, oldukça zordur; ama, bunları birkaç başlık altında sıralayacak olursak; belgesiz satışlar nedeniyle olan vergi kaçışı, gayrimenkul rantlarının vergilendirilmemesi nedeniyle olan vergi kaçışı, taksitli satışların düşük bedelle fatura edilmesi nedeniyle olan

vergi kaçağı gibi, birkaç belli konudur. Hazırlanmakta olan vergi tasarısıyla, bu kaçakların asgariye indirileceği kanaatindeyim.

Burada, biraz da vergi reformu tasarısına değinmek istiyorum. Taslak, birçok önemli özellik ve yenilikler taşımaktadır. Vergi vermeyen kesimlerin tepkilerini azaltmak amacıyla ödünler verilmemlidir. Türkiye'de, vergi oranlarının yüksekliğinden hep söz edilmiştir. Bu tasarıyla, vergi oranları azaltılarak tabanın genişletilmesi hedeflenmektedir ki, bu, doğrudur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Köse, 1 dakikada lütfen toparlayın efendim.

MEHMET TAHİR KÖSE (Devamla) – Bu yapılırken, denetimler ve cezalar ağırlaştırılmalı ve vergi kaybına sebep olunmamalıdır. Tapu alım-satım harçlarının düşürülmesi, vergi kimlik numarası verilmesi, götürü verginin kalkması, hayat standardına göre vergilendirme esasının kalkması, vakıfların vergilendirilmesi, menkul sermaye iratlarının vergilendirilmesi, vergi kaçırmanın teşhiri, yine, tasarıyla gelecek önemli değişikliklerdir.

Vergi ödemeyen çevrelerin hoşuna gitmeyecek bazı önerilerimin de, Maliye Bakanlığınca değerlendirilmesinde yarar görüyorum. Bunlar:

Birinci nokta; repo işlemleri mevduat sayılarak, zorunlu karşılığa tabi tutulmalıdır. Bu işlem, para politikalarının etkinliğini de artıracaktır.

İkinci nokta; Banka Sigorta Muamele Vergisi döviz büfelerinde de uygulanmalıdır.

Üçüncü nokta; şayet, tahvil, hisse senedi ve benzeri sermaye araçlarının alım-satımına vergi konulamıyorsa, bu araçlar, Katma Değer Vergisine tabi tutulabilir.

Vergi reformunun Türkiye'de çok temel değişiklikleri sağlayacağına inancım tamdır. Bir an önce, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, bu tasarıyı yasalastırması, dileğimdir.

Bu vesileyle, 1998 yılı bütçesinin, ülkemize hayırlı olmasını diler; şahsım ve Demokratik Sol Parti Grubu adına, Yüce Meclise saygılarımı sunarım. (DSP, ANAP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Köse, teşekkür ediyorum.

Maliye Bakanlığı bütçesi ile gelir bütçesi üzerindeki grup görüşlerini ifade etmek üzere, Demokrat Türkiye Partisi Grubu adına, Sayın Hamdi Üçpınarlar; buyurun. (DTP, ANAP ve DSP sıralarından alkışlar)

DTP GRUBU ADINA A. HAMDİ ÜÇPINARLAR (Çanakkale) – Sayın Başkan, milletimizin temsilcisi değerli milletvekili arkadaşlarım; Demokrat Türkiye Partisi Grubu adına, Maliye Bakanlığı bütçesi üzerindeki görüşlerimizi sunmak üzere huzurlarımızdayım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Devletimizin en önemli organlarından birisi, şüphesiz ki, Maliye Bakanlığıdır. Maliye Bakanlığı, yurt çapındaki örgütleriyle, bütçemizin gelir kaleminin, yaklaşık yüzde 90'ını tek başına gerçekleştirmeye çalışmaktadır; ancak, vergi gelirleri açısından, ülkemiz, gayri safî millî hâsılasının yüzde 17'si oranında vergi toplayabilmektedir. Bu oran, gelişmiş ülkelerden biraz daha düşük gibi gözükse de, problem, gerçek anlamda bu rakama ulaşamamasından kaynaklanmaktadır.

Ülkemizde asıl sorun, vergi tahakkukunun adil yapılamayışından kaynaklanmaktadır. Burada da, adaletin terazisinin tam olarak çalışmadığı kanaati, vatandaşımızda, hâkim olmuştur. Yüzde 17'lik vergi toplama oranı, ülkemiz millî hâsılasına bakıldığında, küçük bir miktar değildir. Kişi başına 3 bin dolar yıllık millî gelirden hesap edilirse, toplam millî hâsıla 200 milyar dolar eder. Biz, bunun, bırakın yüzde 17'sini, yüzde 10'una yakını topladığımız takdirde, 30 katrilyon vergi geliri toplama imkânına sahip oluruz; fakat, vergi gelirleri toplamı, bu rakamın yarısının bile bir hayli altındadır.

Bilindiği gibi, 1983 yılında, Hazine, Maliye Bakanlığından ayrılmıştır. Bundan sonra, Maliye Bakanlığının, devlet bütçesinin denetimi konusunda gücünün zayıfladığı kanaatini taşıyoruz; zira, burada, bir ikibaşlılık, üçbaşlılık hükmetme başarısını göstermiştir. Maliye Bakanlığının bu konudaki ahenginin ortadan kalktığı kanaatini taşıyoruz. Parayı toplayan Maliye, harcayan Hazine... Bu süreci işlettiğiniz müddet zarfında, ahenksizliğin devam edeceği kanaatindeyiz. Bu iki birim, et ile tırnak gibidir, birbirinden ayrılmaz. Bu konu yeniden gözden geçirilmeli, en kısa sürede birliktelik sağlanmalıdır; ancak, işin başında, bize göre en önemli nokta, vergi vermek vatandaşa yük olmaktan çıkarılmalı, işlemsel olarak bu durum kolaylaştırılmalıdır.

Vergi toplama işi, maalesef, vatandaşımız tarafından zulüm olarak kabul edilmektedir. En ulvî görevlerden biri, vergi vermedir. O nedenle, verginin, vatandaşımız tarafından kolayca ödenebilir hale getirilmesi; her vatandaşın, bir vatan, bir millet görevi addederek vergisini ödemesi, vatandaşlara bu alışkanlığın kazandırılması gerekir. Hem vatandaşın parasını alacaksınız hem vatandaş eziyet çekecek... Tahmin ediyorum, tahsil edilemeyen vergi gelirinin önemli bir bölümü, arz ettiğim bu ıstıraptan kaynaklanmaktadır.

Ekonomide her şey, sebep-sonuç ilişkisine dayanmaktadır; malî politikalarda da, bu, böyledir. Vergi reformu çalışmasında, öncelikle, neden vergi toplamada başarılı olamıyoruz, neden kayıtdışı ekonomi oluşuyor, belge düzenimizde acaba bir yanlışlık mı var, devlet, vatandaşın ortağı mıdır, bu oranlar bu derece neden yüksektir ve benzeri soruları sorarak doğru sonuçlara varmamız gerektiği inancı içerisindeyim.

Vergi reformunu, bir iki istisna dışında, sonuna kadar destekliyoruz. Kayıtdışı ekonominin kayıt altına alınması ve verginin tabana yayılması için vergi reformunun şart olduğunu da bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Bugünkü mevcut sistemde, vergi mükellefleri, harcamalarının çoğunu, maalesef, vergiden indirememektedir. Bu durum da kayıtdışı ekonomiyi körüklemektedir. Vergiden düşülemeyen giderlerin faturalarının istenmesinde, vatandaş, gayret göstermemektedir; çünkü, yaptığı harcamanın belgesini, aslında, vergiden düşemiyor, üstüne üstlük, eğer belgelerse, fazladan bir de Katma Değer Vergisi ödeme mecburiyetinde bırakılıyor. Bu durumda, bu zahmete çoğu mükellef katlanmıyor, hem belgenin peşinden koşacak hem cebinden vergi verecek... Demokrat Türkiye Partisi olarak -az önce de arz ettiğim gibi- vergi reformunu, bazı istisnalar dışında, desteklediğimizi ifade etmekle beraber, belgelenen hemen her harcamanın masraf olarak değerlendirildiği gibi, çağdaş bir vergi sisteminin ülkemizde uygulanmasının takipçisi olacağımızı da buradan beyan etmek istiyorum.

Ülkemizdeki mevcut vergi uygulamasında, çoğu zaman vatandaşla anlaşarak devlete karşı bir cephe oluşturulma durumuyla karşı karşıyayız. Halbuki, masraflarını gelirinden indirebilirse belgenin peşinde koşacak, masraftan dolayı, bir yerde kendi ödemeyeceği vergi, kendisine fatura vermeden tarafından ödenecektir. Buna ilavé olarak, fatura düzenleyen kişi, gerçek masraflarını göstermek üzere, sigortasız çalıştırdığı kişilerden bile bütün diğer belgelerini de toplamaya başlayacak; böylece, sigortasız çalışmanın dahi önüne geçilebilme imkânı sağlanacaktır. Vergi gelirleri, işte o zaman sağlıklı bir şekilde artmaya başlayacak; kartopunun yuvarlanması gibi, devlet gelirleri de geometrik olarak büyüyecektir.

Sayın Bakan başta olmak üzere Maliye Bakanlığı yetkililerinin dikkatini, devlet ile vatandaş -az önce arz ettiğim konunun dışında- karşı karşıya getiren bir başka konuya daha çekmek istiyorum. Vergi kontrolleri, insan haklarını ihlal eder gibi yapılmamalıdır. Kontrolörlerin yaklaşımı, vatandaşlarına sonuna kadar güvenen devlet anlayışıyla paralel olma mecburiyetindedir. Vergi kontrolleri vergi kontrolüne gittiği zaman, vatandaşın, o ürpertisini, o korkusunu, o umacı gördü görüntüsünü ortadan kaldırmak mecburiyetindeyiz.

İşte, bu söylediklerimiz de dikkate alınarak, bir an evvel, vergi reformu yasasının Meclisten çıkarılma mecburiyetinin gerçeğini bir kere daha ifade etmek istiyorum.

Kayıtdışı ekonomi kayıt altına alınmalı ve vergi, tabana yayılmalıdır.

Ayrıca, asgarî ücret, bundan evvel verilen ve bugünkü Hükümetin de verdiği sözler doğrultusunda, vergiden muaf tutulmalıdır. Sabit gelirlielerin vergi yükü muhakkak ve muhakkak azaltulmalıdır.

Yeni vergi yasa taslağında, ülkemizin nüfusunun 23 milyonluk kesimini oluşturan çiftçilerin, devlete yükü en az olan kesim olduğunu unutmamak gerekir. Bu kesimin devlete olan yegâne yükü, Ziraat Bankasından aldığı kredilerden başka bir şey değildir. Bu kesim, devlete olan yegâne yükünün ötesinde, bu devletin de kendilerine sahip çıkması beklentisi içerisindedir. Tarım kısmi desteklenmediği takdirde, üretim düşecek ve çiftçi, mahsul ekiminden vazgeçecektir. Ne yazık ki, bugüne kadar, övündüğümüz, dünyada kendi kendini doyuran beş ülkeden biri olma özelliğine sahip Türkiye Cumhuriyeti olarak yiyeceklerimizi ithal etme mecburiyetinde kalırız.

O nedenle, Hükümetten talebimiz, Ziraat Bankasının çiftçiye vermiş olduğu kredi faizlerindeki yüzde 70'lik oranı, her ne pahasına olursa olsun, 10 puan aşağı çekmeleri yönündedir. Bu hususta, Demokrat Türkiye Partisi olarak, Halk Bankasının KOBİ'lere uygulamış olduğu kredi faizlerindeki yüzde 70'lik oranın yüzde 60'a çekilmesindeki başarımızı, tarım kesimine uygulanmasında da sürdürdüğümüzü, bunun takipçisi olacağımızı ve bu faiz oranlarının muhakkak ve muhakkak düşürülmesi gerektiğini, buradan, bir kez daha ifade etmek istiyorum. (DTP sıralarından alkışlar)

En gelişmiş ülkelerde dahi tarım kesiminin desteklendiği bir dünyada, Türkiye'de, Türk çiftçisinin, hem de nüfusunun yüzde 40'ını temsil eden çiftçinin isturap içerisinde olmasına, hiç kimsenin gönlü razı olmaz.

Bir ülkenin kalkınmasının ancak yatırımlarla mümkün olacağını unutmamak gerekir. Yatırımlara kaynak oluşturmak, en önemli konulardan birisidir. Devletin kısıtlı bütçesi, yatırımlara yeterli düzeyde fon oluşturamamaktadır. 2000'li yılların fon oluşturmadaki enstrümanlarından biri de, sermaye piyasalarına kaynak sağlanmasıdır. 1990'lardan sonra gelişmeye başlayan bu piyasaları tedirgin etmek yerine, devlet tarafından teşvik edilmesi gerektiği görüşünü ifade etmek istiyorum.

Sermayenin vergilendirilmesi kadar yanlış bir usulün olduğu kanaatini taşıyorum. 55 inci Hükümetten özellikle bu konuya dikkat etmelerini istiyoruz.

Şimdi, bir marketteki mal miktarı yıldan yıla azaldığı halde, diğer taraftan, buna rağmen marketin ödediği vergi miktarının arttığını görüyoruz, hem de reel olarak artıyor. Eğer, bu örnekteki market sabit oranda iş yaparsa, birkaç yıl sonra, bir de bakıyorsunuz ki, raflarda mal kalmamış ve iflasın eşliğine gelmiş. İşte, bunun neticesinde de, iflaslar dediğimiz o korkunç hadiseyle karşılaşılıyor.

O nedenle, bu Hükümetin programında da yer aldığı gibi, küçük esnaf ve sanatkârı, çiftçiyi destekleme mecburiyetinin gerçeğini, burada, vurgulamak istiyorum.

Vergi gelirini artırmak için, mevcut sistemin vergilendirilmesini sağlamanın yanı sıra, üretimin artırılması ve yeni yatırımların yapılması zarurettir; ancak, ülkenin ekonomik durumu ile malî piyasaların bugünkü durumunun, bankaların mevduat yapısını da bozduğu gerçeğini unutmamak gerekir. Bankalardaki ortalama mevduat süresi üç ayın altına inmiştir. Bu nedenle, bu kaynaklar, yeni yatırımlara kredi olarak dönme imkânından mahrum bırakılmıştır. Vatandaş, parasını, kısa sürede, yeniden cebinde görmek istemektedir ve faizini de, hemen alarak, harcama alışkanlığına itilmiştir.

Bizim, bu kaynakları yatırımlara yönlendirmemiz gerektiğini, ancak, burada, bankanın mevduat sürelerinin kısılmasında, vatandaşın piyasalara güveninin azalmasının çok büyük payı olduğunu da ifade etmek istiyorum.

Vatandaşımız, TYT Bank, Marmarabank ve Impexbank hadiselerini unutmamıştır; hatta, biraz zaman geçmiş olsa da, İstanbul Bankasının batışını da unutmamıştır.

Şimdi, soruyorum : Bu işler, bu ülkede ne zaman düzelecek? Sorumluluk gibi ulvî ve asil bir davranış, acaba, parti genel başkanları ve parti yöneticilerince, ne zaman, içlerindeki o vatan ve millet sevgisiyle birleşerek ifade edilmeye çalışılacak; bunu hep merak ediyorum.

CEMİL ERHAN (Ağrı) – Siz genel başkan olduğunuz zaman.

A. HAMDİ ÜÇPINARLAR (Devamla) – İnşallah; Allah söyletti...

Değerli arkadaşlarım, burada, söylemek istediğim şey şudur: Bu kürsüye çıkıp, birbirimize, acımasızca, birbirimizi yıpratıncasına, hatta haysiyet ve onurumuzla oynarcasına sözlerin sarf edilmesini bir türlü kabullenemiyorum. Bunu, bizleri, televizyon başında izleyen vatandaşlarımızın arasına girdiğiniz zaman duymanız mümkün. Bugün, eğer, yapılan araştırmalarda, yüzde 40'ların üzerinde, yüzde 50'lerin üzerinde kararsız kesimi tespit edebiliyorsanız; işte bu, siyasî parti liderlerinin ve yöneticilerinin, birbirlerine karşı olan bu acımasız ve fütursuzca ithamlarından kaynaklanmakta, siyasete ve siyaset adamına güven azalmaktadır.

Konuşmacıları dikkatle dinliyorum. Maalesef, burada konuşma yapan arkadaşlarımızın da bazıları, birdenbire, partililik ruhu kabarmak suretiyle, kendilerini, meydanlarda seçim nutku atar pozisyonunda ve haletiruhiye içerisinde hissederek, daha evvel yapmış oldukları görevlerle hiç de bağdaşmayan tarzda hitaplarda bulunma beceriksizliğini -becerisi demeyeceğim- ve yanlışlığını sergilemektedirler.

Bireysel birikimlerin yatırıma dönüşmesinde sermaye piyasalarına görev düştüğü kanaatindeyiz. Maliye Bakanlığının, sermaye piyasası kuruluşlarıyla müşterek çalışarak, halka açık şirketlerde üç ayda bir kâr payı dağıtılmasını sağlayarak, bu tür yatırımcıların repodan çıkmasını, bu piyasalara girmesini sağlayacağı kanaatindeyiz ve bu şekilde sermaye piyasasına giren pasif birikimler, sermaye piyasasında işlem gören halka açık şirketlerin finans ihtiyacını karşılayacaktır. Buradan hareketle, tüm sermaye şirketleri, halka açılarak, finans ihtiyaçlarını banka yerine sermaye piyasalarından sağlayacaktır. Böylece, hem pasif birikimler değerlendirilecek hem de sermaye şirketinin, rahatlıkla temin ettiği, bankalara göre daha ucuz finansman dolayısıyla, yeni yatırımlara yöneleceği kanaatindeyim. Bu durumun, ülkemizde, yatırımların önündeki en büyük engellerden biri olan finans problemini de büyük oranda çözeceği kanaatindeyim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; huzurlarınızda, Maliye hazinesinin arsa satışlarına ilişkin konuya da değinmek istiyorum. Maliye hazinesinin ülkemizde, yıllarca yapmış olduğu arsa satışları, halk tarafından iki yönüyle eleştirilmiştir: Birincisi, bu taşınmazların gerçek değeriyle satılmadığı ve bu rantın peşkeş çekildiği yolundaki intibalarıdır. İkincisi de, çocuklarımızın geleceğinin yok edildiği, devlet yöneticilerinin buna hakkı olup olmadığıdır; bu hususun tartışıldığı gözden irak tutmamak gerekir. İşte, bu noktalarda bizim yeni tekliflerimiz olacaktır. Öyle ümit ediyoruz ki, Hükümetimiz ve değerli Maliye Bakanımız, bu konuların üzerine eğilip gerekli çalışmalarını yapacaktır.

2000'li yıllara geldiğimiz günümüzde en önemli konu, finansman konusudur. Devletimizin de enflasyonla mücadelede en önemli konusu, devletin finansman konusudur. 2000'li yılların, finansmanda en önemli enstrümanlarından biri de, gayrimenkul yatırım ortaklıklarıdır. Gayrimenkul yatırım ortaklıkları, sermayenin tabana yayıldığı gayrimenkul portföy yönetim şirketleridir. Millî Em-

lâk Genel Müdürlüğü, bu konunun araştırmasını bir an evvel yapmalıdır. Maliye Bakanlığı, bu enstrümanı kullanarak, her rantı, bir kişi veya gruba vermek yerine, tabana yayma mecburiyetindedir. Hem de uluslararası fonlardan kısa sürede çok miktarda fon toplanarak, ülke ekonomisine katkı sağlanacağı ve ekonomik rant tabana yayılarak, kişilerin sebepsiz zenginleşmesinin de önleneyeceği düşünülmesindedir.

Yine, Maliye Bakanlığına yapacağımız ikinci teklif, her ne kadar Maliye Bakanlığını direkt ilgilendirmiyorsa da, sonuç olarak, Maliye Hazinesinin de faydasıdır. Bu da, Tapu ve Kadastro Kanununda değişiklik yapılarak, tapu satışlarında mülkiyet haklarının süreli sınır içerisinde yapılmasını sağlamaktır. Yani, bir kişi, satın almak istediği yeri, isterse 50 yıllığına veya 100 yıllığına satın alabilmeli. Nitekim, İngiltere başta olmak üzere, Avrupa'daki birçok ülkelerde bu uygulamaların vaki olduğuna şahit oluyoruz ve böylelikle de vatandaşımızın "milletin malı peşkeş çekiliyor veya çocuklarımıza bırakacağımız devletin bütün varlıkları yok oluyor" endişesini de ortadan kaldıracığımız kanaatini taşıyorum.

Değerli arkadaşlarım, maalesef, bugün, Türkiye'nin içerisinde bulunduğu ekonomik durumu, iyi olarak tarif etmek veya telaffuz etmek mümkün değildir; ama, bunları söylerken, yüzde 90 enflasyonun ve yüzde 15'lere varan işsizliğin olduğu, büyümenin yüzde 3'ler sınırında seyrettiği "denk bütçe yapıyoruz" iddiasıyla, millete güven, millete umut aşılıp, ondan çok kısa bir süre sonra 2,5 katrilyonluk bir açığın olduğu, içborcun 7 katrilyon liraya ulaştığı, dışborcun 80 milyar dolara ulaştığı, sanayileşmenin durgunlaştığı, yatırımların tamamen durduğu, teknolojinin eskidiği, kentleşmenin çarpık bir düzende seyrettiği, göçün hızlandığı bir ortamda altı aylık Hükümeti sorumlu tutmak da herhalde insafla bağdaşmaz...

KAHRAMAN EMMİOĞLU (Gaziantep) – Sütten çıkmış ak kaşık...

A. HAMDİ ÜÇPINARLAR (Devamla) – Canım, bir seneden fazla devleti idare ettiniz yani... Ne yaptınız?.. Onları gelin anlatın burada.

Değerli arkadaşlarım, burada biraz evvel, Doğru Yol Partisi yöneticisi arkadaşım eski Maliye Bakanımız anlattı, dedi ki: "Biz, kumarhanelerden geliri artırdık." Ama, kapatamadın, bugünkü Hükümet kapattı kumarhaneleri; onu yapsaydın ya...

MEHMET GÖZLÜKAYA (Denizli) – Aaa, rica ediyorum...

A. HAMDİ ÜÇPINARLAR (Devamla) – Evet, bugünkü Hükümet kapattı kumarhaneleri. O yasayı kim çıkardı; bugünkü Hükümet zamanında çıktı. Yanlış hatırlıyorsanız tutanaklardan bakarsınız.

MEHMET GÖZLÜKAYA (Denizli) – Yasa önce çıktı da, yukarıdan sonra geldi...

A. HAMDİ ÜÇPINARLAR (Devamla) – Efendim, gümrük birliğine girdik dedi. Evet, gümrük birliğine girdik; hem de, o gümrük birliğine, davullu zurnalı şaşaalı bir şekilde de... Zafer kazanmış bir kumandan edasıyla ülkede kutladık.

KAHRAMAN EMMİOĞLU (Gaziantep) – Siz de bakandınız galiba o zaman?!

A. HAMDİ ÜÇPINARLAR (Devamla) – Evet, bakandım. Ben, bakanlığında yaptığım her şeyin hesabını vermeye razıyım. O zaman da, ben, o zamanki Genel Başkanımı ve Başbakanımı ikaz ettim bu konularda; boşa konuşmuyorum burada ben.

KAHRAMAN EMMİOĞLU (Gaziantep) – Duymadık...

A. HAMDİ ÜÇPINARLAR (Devamla) – Evet... Açın gazeteleri bakın. Açın bakın gazetelere.

Maalesef, gümrük birliğiyle ilgili uyum yasalarını bu Meclisten çıkaramadık ve gümrük birliğinin Türkiye'ye kazanç sağladığını iddia edebilecek bir babayiğit var mı; hep zarar hanesi işliyor... Yazık, günahtır...

REFİK ARAS (İstanbul) – 5 milyar dolar aşağı...

A. HAMDİ ÜÇPINARLAR (Devamla) – Yani, bunları yaptık demek, övünmek, ondan sonra da beş aylık Hükümete, bu biraz evvel saydığım olumsuz şeyleri yüklemek insafsızlıktır.

Gelin, bunlar var; bunları düzeltmek için, biz muhalefet olarak, sizi, ey İktidar, uyarıyoruz. Biz yapamadık, eksik kaldı, yapabildiklerimiz bunlardı, bundan sonra bunlar yapılmalı, gelin elbirliğiyle yapalım diyelim. Yoksa, işçiye sokağa döktünüz, memuru ezdiniz... Kardeşim, 1995 senesinde, o hükümetin Çevre Bakanı olarak -Çalışma Bakanı cesaret edemedi- Türk-İş'le olan görüşmeleri ben yürüttüm . O zaman da, bu işçiye haksızlık yapamazsınız dedim; ama, bu işçiden de karşılığında ne istedik biz; fedakârlık istedik. Bu işçi o fedakârlığı verdi bize. O gün de, çıktık, anlattık... Gelin, bunları bir ölçü içerisinde yapalım. Yani, ne çabuk unutuyorsunuz çünkü yapılan şeyleri.

Efendim, döviz rezervleri arttı, şu oldu, bu oldu... 5 Nisan kararlarıyla ne oldu ülke; 5 Nisan kararlarıyla ne oldu?! Dövizedeler yarattınız bu memlekette. Dövizedelerle ilgili kanun teklifini veren kişi benim; ama, o günkü Başbakanıma, ben, anlatamadım bunu ve verdiğim kanun teklifi bu Meclisten geri çekildi; yazık günah değil mi?! O intihar eden insanların yükünü nasıl çekeceğiz, bilemiyorum; ama, ben, o zaman görevimi yaptım ve o zaman isyan edenlerden birisiydim. Ben, o zaman KİT Komisyonu Başkanıydım, kanun teklifini hazırlayıp veren benim; niçin bunları unutuyorsunuz?!

MEHMET GÖZLÜKAYA (Denizli) – Bunu bütün Meclise söylüyorsunuz, değil mi; bunu bütün partilere söylüyorsunuz değil mi?

A. HAMDİ ÜÇPINARLAR (Devamla) – Evet, hepimize söylüyorum; herkes nasibini alsın söylediklerimden.

Efendim, şu oldu, bu oldu... Kardeşim, sen, şimdi, tenkit etmeye geldiği zaman... Yani, devletin en önemli kalemlerinden biri olan örtülü ödenek meselesini bile perüperişan ettin... Ben, onun için, geçen gün, burada Başbakanlık bütçesi görüşülürken şunu söyledim: Örtülü ödenek meselesinde, başbakan, sadece özel kalemlerine veya müsteşarlarına yetki vermesin dedim; bir daha, Parsadan olaylarını bu memleket yaşamasın. Meclis adına denetim yapan Sayıştaş Başkanını da bu işin içerisine sokalım diye teklifte bulundum. Gelin, böyle teklifler yapalım ve bundan evvel yapılan hatalardan dolayı çektiğimiz bu acıları tekrar çekmeyelim. Bunları getirin, bunları söyleyelim...

MEHMET GÖZLÜKAYA (Denizli) – Üstelik, bir tasarı da var.

A. HAMDİ ÜÇPINARLAR (Devamla) – Evet, bunları yapalım.

Değerli arkadaşlarım, vatandaşlarımız bizden bunu bekliyor. Biraz evvel de ifade ettim, Türkiye'nin ekonomik yapısının ve hatta hatta idarî yapısının çok iyi olduğunu iddia etmek, kendi kendimizi aldatmaktan öteye gidecek bir şey değildir. O nedenle, millet adına görev yapan, milletin temsilcisi olan bizler, geliniz, bundan sonra iktidarıyla muhalefetiyle, milletin ve ülkenin yararına olan konularda elbirliği yapalım. Yoksa, Hükümetin getirdiği her tasarıya, yanlış mı doğru mu, kârlı mı zararlı mı espirisine bakmadan, sırf onun çalışmasını engellemek gayesiyle ikide bir yoklama isteyip, karar yetersayısı isteyip veya laf olsun diye aleyhte oy vermeyelim. Lütfen... Bunları vatandaşlarımız gerçekten ibretle izliyor.

Ha, dersenez ki, kötümser misiniz; hayır. Karamsar mısınız; hayır. Her zaman söylediğim şeyi söylüyorum: Bu pozisyonu, bu durumu, ülkenin bu halini yaratan bu millettir; yani, bizleriz. Bunu düzelterek olan da, hatalardan dönecek olan da bizleriz. O nedenle, toplumumuzun her kesiminde yaşayan her vatandaşımıza görev düşmektedir. İşte, bizler de, vatandaşlarımızdan, üzerlerine düşen görevi yapmalarını beklerken, biz de onların temsilcileri olarak, onların bizden beklentilerine kulak vermek, gözümüzü açıp dikkat etmek ve o yönde hareket etmek mecburiyetinde olduğumuz.

muzu bir kez daha hatırlatıyorum. Görevlerimizi, bundan sonraki dönemlerde de, en iyi şekilde yapabileceğimize, Maliye Bakanlığı bütçesinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını temenni ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, teşekkür ediyorum efendim. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Üçpınarlar, teşekkür ediyorum efendim.

Sayın milletvekilleri, soru tevcih edecek arkadaşlarımızın grup görüşmelerinin hitamına kadar sorularını tevcih etmelerini rica ediyorum.

Sayın milletvekilleri, şimdi sıra Anavatan Partisi Grubunda.

Birinci konuşmacı, Sayın Saracoğlu; buyurun. (ANAP sıralarından alkışlar)

ANAP GRUBU ADINA RÜŞDÜ SARACOĞLU (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anavatan Partisi Grubu ve şahsım adına, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlarım.

Huzurunuzda, Anavatan Partisi Grubunun Maliye Bakanlığı bütçesi üzerindeki görüşlerini bildirmek için bulunuyorum.

Değerli milletvekilleri, bildiğiniz gibi, müzakere etmekte olduğumuz 1998 yılı bütçesi, gelirleri 10,8 katrilyon, giderleri 14,8 katrilyon lira olmak üzere huzurumuza gelmiştir. Öngörülen açık 4 katrilyon liradır; millî gelirin yüzde 8'i civarında olması beklenmektedir.

Sayın milletvekilleri, bildiğiniz gibi, ülkemizde, enflasyon sorunu, uzun yıllardır yaşanmaktadır. Bu enflasyon sorununun çözüm altına kavuşabilmesi için Hükümetimizin uygulamakta olduğu üç yıllık istikrar programının bu Meclisin huzuruna gelmiş en somut tasarrufu, politikalarının en somut göstergesi de, elimizdeki bu bütçedir.

Maliye Bakanlığının ve Hükümetin tüm çabalarına rağmen, bütçe açığının 4 katrilyon liranın altında bağlanması, ne yazık ki, mümkün olmamıştır. Gönülümüz, Anavatan Partisi Grubu olarak, keşke imkân olsa da, bu açık daha düşük olabilse demektir; ancak, geçmiş yıllardan gelen yükler nedeniyle, bu açığın bu sene azaltılması, ne yazık ki, mümkün değildir.

Değerli arkadaşlarım, bütçenin detaylarına, harcama kalemlerine baktığımızda ve bu kürsüden Yüce Heyetinize seslenen değerli milletvekillerinin görüşlerini dinlediğimizde, bir başka ortak husus daha ortaya çıkmaktadır: Ne yazık ki, bu bütçede, yatırımlara, istediğimiz kadar para ayıramıyoruz; ne yazık ki, bu bütçede, memur maaşlarına, istediğimiz kadar ödenek ayıramıyoruz; ne yazık ki, bu bütçede, emekliye, esnafa, bizlerin, Türkiye Büyük Millet Meclisi mensupları olarak arzu ettiğimiz seviyede para ayıramıyoruz.

MUHAMMET POLAT (Aydın) – Evet, yapamıyoruz maalesef.

RÜŞDÜ SARACOĞLU (Devamla) – Çok haklısınız.

Sebebi, bütçemizde, devletin bundan önceki yıllarda girmiş olduğu taahhütler nedeniyle çok yüksek seviyelerde bulunan faiz harcamaları gibi kalemler vardır; bunlar, doğrudur.

Değerli arkadaşlarım, tabii, bugün sormamız gereken sorulardan bir tanesi de "bugüne nasıl geldik?.."

Şimdi, 1992 yılı başından 1997 Haziranına kadar geçen dönemin bir ortak noktası var. Bu ortak nokta nedir; bu ortak nokta, Doğru Yol Partisinin, bütün bu dönem boyunca iktidarda olmasıdır. Dolayısıyla, son beşbuçuk yıldır, Doğru Yol Partisinin iktidarda olarak ve çoğu zaman da iktidarın büyük ortağı olarak hazırladığı ve uyguladığı bütçeler ve ekonomi politikaları sonucunda biz bu noktaya geldik. Bugün, beşbuçuk yılın sorumluluğunu, hiç kimse, kolaylıkla sırtından atamaz.

MEHMET GÖZLÜKAYA (Denizli) – Sekiz yılı da unutmadan söyle...

RÜŞDÜ SARACOĞLU (Devamla) – Sekiz yıla geliyorum, geliyorum...

Nitekim, Doğru Yol Partisinin çok değerli Genel Başkanı Sayın Tansu Çiller Hanımefendi, 16 Aralık günü, bu kürsüden yaptığı konuşmada, geçmiş dönemin bir muhasebesini yapmıştır. Kendileri, çok güzel, çok etkileyici bir konuşma yaptılar. Ben de bu konuşmadan çok etkilendim; büyük bir dikkatle dinledim ve onunla da yetinmedim, tutanakları aldım; birkaç kez de dikkatle okudum. Hakikaten bu etkileyici konuşmada birkaç ufak tefek hata var. Bu hataları, burada, sizlere sunmak istiyorum; tarihî bir belge mahiyetinde olacak olan bu dokümanın, bence hatasız olmasında, hatalarının düzeltilmesinde çok büyük yarar vardır. Birkaç dil sürçmesinden kaynaklandığını zannettiğim tarih hataları, zabıtlarda aynen vardır.

Örneğin, Sayın Tansu Çiller "vergi mükellef numaralarını -bugün övünüyorsunuz- 1975'in şubatında yürürlüğe koyduk" demişler ve Maliye Bakanımız Zekeriya Temizel, yerinden, "1975'te mi" demiş.

Bir başka hata: "Dokunulmazlıkları kaldıralım dedik. O dönemde, ayrıca, 13 Kasım 1986'da Meclise teklif verdik." Tutanaklarda var. "DYP sıralarından '1996'da' sesleri."

REFİK ARAS (İstanbul) – Olur o kadar!

RÜŞDÜ SARACOĞLU (Devamla) – Bir başka ufak hata: Sayın Tansu Çiller Hanımefendi, bu kürsüden, "1985'te en büyük sivil anayasa değişikliğini yaptık" buyurdular ve Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili -yine tutanaklarda vardır- Sayın Saffet Arıkan Bedük, "1995'te" diye yerinden düzeltmişler.

AHMET TAN (İstanbul) – Yaş tashihiinden doğuyor bunlar; alıştık.

RÜŞDÜ SARACOĞLU (Devamla) – Neden olduğunu bilemiyorum.

AHMET TAN (İstanbul) – Heyecandan oluyor.

RÜŞDÜ SARACOĞLU (Devamla) – Birkaç hata daha var; bunlar, deminkiler gibi göze çarpmış değil. Bunları da, müsaadenizle, Grubunuzun dikkatine getirmek istiyorum, düzeltilmesinde yarar görüyorum. Hakikaten, bu tarihî belgenin, hatalarından arındırılmasını temin etmek hepimizin bir görevidir.

Şimdi, tutanaklardan okuyorum. Tırnak içinde... "Krizin tanımının ne olduğunu dahi bildiğinizden emin değilim. Şimdi, 24 Ocak kararlarında bir kriz vardı. 5 Nisan kararlarında bir kriz vardı. 5 Nisan kararlarında üç beş aylık bir Başbakandık."

EKREM PAKDEMİRLİ (Manisa) – 9 ay halbuki.

RÜŞDÜ SARACOĞLU (Devamla) – Efendim, tutanıklara baktım, insanın hafızası yanıltabilir diye.

AHMET TAN (İstanbul) – Çok ciddiye almışsınız Sayın Saracoğlu.

RÜŞDÜ SARACOĞLU (Devamla) – 8 Aralık 1993. Konuşmacı, Prof. Dr. Tansu Çiller; Başbakan. Mekân, Türkiye Büyük Millet Meclisi; 1994 yılı bütçe müzakereleri. Zabıtlardan aynen okuyorum: "Değerli arkadaşlarım, şimdi, 50 nci Hükümet işbaşına geldiğinden bu yana beş aydan biraz fazla bir zaman oldu; güvenoyunu aldık; beş aydan biraz fazla bir zaman oldu." Tarih -bir ke-re daha dikkatinizi çekiyorum- 8 Aralık 1993. Ve 5 Nisan geldiğinde "3-5 aylık bir Başbakandık" oluyor. Bunları düzeltmek lazım.

AHMET TAN (İstanbul) – Sayın Saracoğlu, Sayın Çiller'i çok ciddiye almışsınız.

RÜŞDÜ SARACOĞLU (Devamla) – Sayın Tan, ben, bu ülkede başbakanlık yapmış herkesi çok ciddiye alırım.

Efendim, devam ediyorum. Yine, tutanaklardan; 16 Aralık günü, bu kürsüden, büyümeyle ilgili olarak, şu ifadeleri duyduk: "Söylüyorum, büyüme eksi 6'dı; size, yüzde 7-8 büyüme bıraktık; ilk altı ayda da, yüzde 9 büyüme bıraktık. Büyütmeyi eksi 6'dan, büyütmeyi yüzde 7-8'e çıkardık, artıya çıkardık; OECD birincisi yaptık, iki yıl üst üste; yapmadınız deyin."

Şimdi, geçmiş tutanaklara dönüyorum. Tarih, 3 Temmuz 1993. Türkiye Büyük Millet Meclisi kürsüsü. Söyleyen Prof. Tansu Çiller; Başbakan. 50 nci Hükümet Programı üzerindeki müzakereler: "Bu önceliklerin içinde şunlar var: Birinci olarak, bir büyüme kendimizi adanmışlık var. Bakın, bu ilk üç ayda 5,8'lik bir büyüme tekrar çıktı Türkiye'de; bu, önemli bir olaydır." Eksi 6 mı, 5,8 mi?

YALÇIN GÜRTAN (Samsun) – Eksilerle artıları karıştırmışsınız...

RÜŞDÜ ŞARACOĞLU (Devamla) – Şimdi, bakın, bir metin daha. 8 Aralık 1993. 1994 yılı bütçe müzakereleri. Türkiye Büyük Millet Meclisi kürsüsü. Aynen zabıtlarda vardır: "Şimdi, bakın, bugün itibarıyla büyüme 7,8 ve en büyük büyüme de sanayide oluyor." Büyüme eksi 6 mı, 7,8 mi?

Şimdi, size, müsaade ederseniz, rakamların doğrularını vereyim. Sayın Tansu Çiller Başbakan olmadan önce, 1993 yılının birinci çeyreğinde, üç aylık millî gelirin bir önceki yıla göre büyümesi yüzde 5,6; birinci çeyrekte biten bir yıllık millî gelirin bir önceki yıla göre büyümesi 5,8; ilk 5,8 doğru rakam. Daha sonra, 1993'ün ikinci çeyreğinde, yani, Sayın Tansu Çiller'in Başbakan olduğu tarih itibarıyla, üç aylık büyüme yüzde 11,1'e çıkmış; devralınan büyüme yüzde 11,1. Hadi, diyebilirsiniz ki, üç aylık mühim değil, bir yıllığa bak; bir yıllık büyüme de 6,9... 6,9... Sonra ne olmuş; 1994'ün dördüncü çeyreğinde; yani, Sayın Çiller, Başbakan olduktan tam birbuçuk yıl sonra büyüme eksi 6,1; eksi 6 ile almadınız, - eksi 6'ya getirdiniz; yüzde 8 ile aldınız, eksi 6'ya siz getirdiniz. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar) Lütfen, bunları kayıtlara yanlış geçirmeyelim.

Yine tutanaklara dönüyorum. 16 Aralık günü, bu kürsüden, sizlerin de dinlediğiniz gibi "O zaman, döviz rezervleri 1993 Mart ayı itibarıyla 3 milyar dolara düşmüştü. Size, 3 milyar değil, 17 milyar bıraktık. 3 milyar döviz aldık, 17 milyar dolara çıkardık; işte istikrar budur" dedi Sayın Tansu Çiller.

Tutanaklara bakıyorum; 3 Temmuz 1993. 50 nci Hükümet Programı üzerindeki müzakereler. Konuşmacı Sayın Tansu Çiller; Başbakan :

"Türkiye, yine, geçen koalisyon devrinde ilk kez, Yankee Bond, Samurai Bond yaparak, dünya piyasalarına açılmıştır. Şimdi, onlar da bizim Türkiyemize gelecek ve 17,5 milyar dolar civarında olan rezervler, bir yandan sermayenin tabana yayılmasıyla, diğer taraftan dünyadan rezerv çekerek Türkiye'ye gelecek."

8 Aralık 1993; 1994 yılı bütçe müzakereleri:

"Bugün itibarıyla rezervlerimiz 18 milyar doları aşmıştır." Söyleyen, Sayın Tansu Çiller; Başbakan.

Şimdi, rezervler 3 milyar mıydı, 18 milyar mıydı? Buna da karar verelim. Bu konuda da, müsaadenizle, sizlere yardımcı olmak için rakamları ben vereyim: 1993 Mart ayı itibarıyla 3 milyar dolar değildi; 16 Aralıkta, Sayın Çiller'in yaptığı konuşmada bahsedilen, Merkez Bankasının döviz rezervleridir, daha önceki konuşmalarında bahsettiği ise ülkenin toplam rezervleridir. Merkez Bankası rezervleri, 1993 Martında 7 milyar 144 milyon dolardı. Sayın Çiller'in Başbakan olduğu haziran ayında 6 milyar 930 milyon dolardı; Mart 1994'te; yani, 5 Nisan kararlarından önce, Sayın Tansu Çiller'in uygulamaları sonucunda -doğrudur- 3 milyar 285 milyon dolara indi. Bunların da düzeltilmesinde, sanıyorum, yarar göreceksinizdir.

Efendim, kısaca, devam ediyorum; bir başka cümle: " O zaman, ihracat 14 milyar dolarda tıkanmıştı; yıllarca bu böyleydi; birbuçuk yıl içinde 23 milyar dolara çıkardık." Ödemeler dengesi rakamlarına bakarsanız, bulursunuz; ben de size söyleyeyim: İhracatımız, 14 milyar dolar seviyesini Nisan 1992'de biten oniki aylık dönemde geçmiştir; yani, Nisan 1992'de 14 milyar dolar olmuştur. Haziran 1993'te 15 milyar 235 milyon dolardır; 23 milyar dolar seviyesine de, ilk defa Ağustos 1996'da gelmiştir; yani, 14 milyar dolardan 23 milyara çıkması birbuçuk yıl değil, neredeyse, tam dörtbuçuk yıl sürmüştür...

REFİK ARAS (İstanbul) – Ufak bir hata!..

RÜŞDÜ SARACOĞLU (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, sözlerimin sonunda -zamanım da daralıyor; ama, sanıyorum, Sayın Pakdemirli, bana bir iki dakikalarını verirler; ne de olsa yeni bir milletvekili olarak- efendim enflasyonla ilgili olarak...

EKREM PAKDEMİRLİ (Manisa) – Sayın Başkan...

RÜŞDÜ SARACOĞLU (Devamla) – Müsaadenizle...

...bunları da zabitlerden çıkardım; 16 Aralık günü bu kürsüden enflasyonla ilgili olarak şunlar söylendi: "Enflasyonu yüzde 150 aldık, yüzde 149, yüzde 65'e indirdik, 1995 itibariyle. Hepsi Devlet İstatistik Enstitüsünün rakamlarıdır, Devlet İstatistik Enstitüsünün, DPT'nin rakamlarıdır. Enflasyonu yüzde 150'den aldık, yüzde 65'e düşürdük; yapmadınız deyin." Şimdi, zabitlere geri gidiyoruz: 8 Aralık 1993. Konuşmacı, Prof. Sayın Tansu Çiller. Mekân Türkiye Büyük Millet Meclisi; 1994 yılı bütçe müzakereleri. Aynen okuyorum: "1983 yılında tam olarak enflasyon rakamı yüzde 31,4 ve sekiz yıl kıyamet kopuyor, devrediyorlar, rakam yüzde 71,1." Rakam, yüzde 150 mi, yüzde 71,1 mi? Kafam karıştı baktım, 71,1 doğru bir rakam; tüketici fiyatlarındaki artış, 1991, yıl sonu itibariyle 12 aylık tüketici fiyatlarındaki artış yüzde 71,1; çok doğru. 1993 Aralığında tüketici fiyatlarındaki 12 aylık artış, gene yüzde 71,1. Yani, bir inme olmamış; 1991 sonunda ANAP'tan devralmışlar, 1993 sonu gelmiş, hâlâ yüzde 71,1.

Peki, sonra ne olmuş, 1994 yılında ne olmuş; ben size söyleyeyim. Yüzde 125,5'e çıkmış. Peki, bu yüzde 150 nereden çıkıyor diyeceksiniz...

İRFAN KÖKSALAN (Ankara) – 1994 ortalaması.

RÜŞDÜ SARACOĞLU (Devamla) – Hayır efendim, değil. Onu da ben size söyleyeyim; bütün rakamları buldum.

Şimdi, toptan eşya fiyatları... Yani, Tansu Çiller, tüketici fiyatlarından toptan eşya fiyatlarına geçmişler, içinde bulunduğumuz dönemde...

BAŞKAN – Sayın Saracoğlu, 17 nci dakikaya girdiniz...

RÜŞDÜ SARACOĞLU (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkanım; şu rakamı da arz edeyim, bitiriyorum.

Efendim, 1992 yılı aralık ayı itibariyle, toptan eşya fiyatlarındaki 12 aylık artış, yüzde 61,4. Yüzde 150 ne zaman; size söyleyeyim: 1994 yılı aralık ayı itibariyle toptan eşya fiyatlarındaki 12 aylık artış, yüzde 149,6. Yani, yüzde 149 ile yüzde 150 arasında; ama, tarihe dikkatinizi çekerim, 1994 Aralık ayından bahsediyoruz; yani, Sayın Çiller, birbuçuk 1,5 yıldır Başbakan.

65... 65 rakamı da doğru; o da 1995 yıl sonunda.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; zamanımın bitmiş olması nedeniyle, diğer düzeltmeleri sizlere sunamıyorum; ama, istendiği takdirde, düzeltmeleri her zaman için arz etmeye hazırım.

Bu çerçevede, Maliye Bakanlığı bütçemizin vatana ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum. Yüce Heyetinize en derin saygılarımı sunuyorum. Sağ olun efendim. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Saracoğlu, teşekkür ediyorum.

İkinci konuşmacı olarak, Sayın Pakdemirli; buyurun. (ANAP sıralarından alkışlar)

ANAP GRUBU ADINA EKREM PAKDEMİRLİ (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, bizi televizyonları başında seyreden saygıdeğer vatandaşlarımız; son sekiz gündür, 1998 yılı içinde devlet kurumlarının ne kadar bir harcama yapabileceği görüldü ve harcama bütçeleri, Yüce Meclisçe kabul edildi. Şimdi ise, bu harcamaları nasıl karşılayacağımızı görüşüp karara bağlayacağız.

Gelir bütçelerinde, bir yıl içinde beklenen vergi gelirleri, vergidışı normal gelirler ve özel gelirler ile fonların bir projeksiyonu yapılır; ciddi çalışmalarla, oldukça doğruya yakın rakamlar elde edilir. Bu, geçmişte hep böyle olmuş.

Gelir bütçesini irdelemek için, onun varsayımlarının gerçekleşip olup olmadığına bakmak gerekir. Gelirin oluşumunda, yıl içinde tahsil edilen gelirler, büyük çapta, ekonomik büyüme ile enflasyon tarafından etkilenir. Bu bütçe, geçmiş bütçeler gibi, ekonomik büyümeyi yüzde 5 değil, yüzde 3 olarak tespit etmiştir. Bir başka deyimle, ekonomiye hafif bir fren uygulayacaktır, şok program değil; üç yıllık bir istikrar programının birinci yılını uygulayacak demektir.

ANAP döneminin ortalama yıllık enflasyonunun yüzde 49 olması, bu yıl enflasyonunun, yüzde 90'lardan -öntümüzdeki yıl sonu itibarıyla- yüzde 50'ler seviyesine indirilebileceğinin önemli bir göstergesidir ve teminatıdır.

Geçen altı yılın yıllık ortalama enflasyonunun yüzde 80 olduğu unutulmamalıdır. DYP-CHP Koalisyonu, hem enflasyonda ve hem de gelir dağılımını bozmada çok başarılı olmuştur. Refahiyol Hükümeti, önceki koalisyonlardaki bozuk dengeleri düzeltme yoluna biraz yönelmiş; ama, iddialarının hiçbirini yerine getirememiştir.

CAFER GÜNEŞ (Kırşehir) – Şeytan taşlamaktan vakit bulamadık.

EKREM PAKDEMİRLİ (Devamla) – Şeytanlarla uğraşmayın, biraz da rahmani şeylerle uğraşın.

CAFER GÜNEŞ (Kırşehir) – Şeytan bizimle uğraşıyor.

EKREM PAKDEMİRLİ (Devamla) – 1998 yılı gelir bütçemizde ifade edilen bu gelir seviyesine erişmek için, Hükümetin "ilave vergi, bir defacık olsun bir vergi verin" sloganını kullanmama çağını ümit etmekte ve beklemekteyiz. Vatandaş, vergi salmada zedelenmiş olan vergi adaletinin yeniden tesisini beklemektedir. Son sekiz yılın yıllık ortalama enflasyonu yüzde 80 olduğundan, gelir dağılımı daha da bozulmuş ve KDV'nin ödenmesinde pazarlıklar artmıştır. KDV pazarlığının artışında, elbette ki, geçmiş DYP-CHP Koalisyon Hükümetlerinin, yüzde 12 olan KDV oranlarını yüzde 15'e çıkarması önemli rol oynamıştır. KDV, modern bir vergi olmakla birlikte, yüksek oranları gayri adil bir vergi türüdür; zengini de fakiri de, zaruflı harcamalarında aynı oranda vergilendirilmektedir.

Değerli milletvekilleri, elimizde mevcut bulunan gelir bütçesi, vergi tabanı genişletilirse gerçekleştirilecek bir bütçedir. Millî gelirin yüzde 25'inin devletçe harcanacağını ifade eden bu bütçe, esnekliğinin büyük kısmını kaybetmiştir. Faiz giderlerinin 5,9 katrilyona çıkması, kısa vadeli borçlanmanın orta ve uzun vadeye yayılmasını kaçınılmaz kılmaktadır. Ülkemizin toplam borçları, bizi korkutacak boyutta değildir; ancak, yapıyı değiştirmeye özen göstermek mecburiyetindeyiz.

Değerli milletvekilleri, 1987-1991 döneminde, gayri safî millî hâsılının yüzde 14'ü gelir bütçesiye, 1992-1996 döneminde, bu ortalama, yüzde 17,9'a çıkmıştır; 1997'de, gayri safî millî hâsılının yüzde 21,5'i olmuş ve 1998'de de, yüzde 25,2'ye çıkmıştır. Buna rağmen, bütçede, hâlâ, 4

katrilyon açık vardır. Bu oranın yükselmesi, sağlık işareti değildir. Artık, devlet, kaynakları verimli yerlere yönlendirme iddiasında olmamalıdır. Anlaşılan, büyük çapta esnekliğini kaybeten bütçe, millî gelir içerisindeki payını artırarak yatırımlara kaynak bulabiliyor. Önümüzdeki yıllarda, bütçenin gayri safî millî hâsıla içerisindeki payının, tekrar, ANAP döneminde olduğu gibi yüzde 15'lere çekilmesini temenni ediyoruz.

Bütçenin esnekliğini kaybetmesindeki önemli bir faktör, dış ve iç borçların servis yükü, yani, faizlerdir. Borçlarımızın yapısına bakmakta yarar görüyorum. İç borçların 5,9 katrilyonluk bir seviyeye çıkmasının vebali, bu Hükümete ait değildir. 1998 yılında ödenecek olan faizlerin 5,9 katrilyonda kalması, Hükümet için başarı olacaktır. Böyle bir başarı durumunda, iç borçların gayri safî millî hâsılaya oranı yüzde 20'lerden yüzde 12'lere düşecektir. Kısa vadeli olan iç borç yapısını orta vadeye yayabildiğimiz takdirde, iç borç servisi kolaylaşacak, faizler üzerindeki suni baskı hafifleyecektir. Dış borçlardaki gelişmeleri kısaca özetlemede yarar vardır.

Değerli arkadaşlar, 1983 Aralık ayında, ANAP, iktidarı devraldığı anda, 18,4 milyar dolar dış borcumuz vardı ve dolar-mark paritesi 2,8 idi. 1991 Kasım ayında iktidarı devrederken, dış borcumuz, 48,5 milyar dolar ve parite de 1,60 idi. Dış borçlarımız, bu çapraz kurdan dolayı 10 milyar dolar artmıştır. ANAP, sekiz yıl içerisinde, sadece, 20 milyar dolar ilave dış borç almış oldu. Bu parayla, otoyollar, hava limanları, PTT yatırımları, her köye elektrik, telefon hizmetinin götürülmesini gerçekleştirdi, Savaşan Şahinler, zırhlı araçlar, GAP gibi büyük hizmetlere de imzasını attı.

1992-1997 yılları arasında ise, dış borç, 48,5 milyar dolardan 80 milyar dolara çıktı. Kasım 1991'de dolar-mark paritesi, 1,60'dan bugün 1,78'e çıktı. Bu çapraz kur, bizim borcumuzun daha düşük seviyede kalmasına yardım etti. Bir başka deyimle, çapraz kur 1,60'da kalsaydı, bugün, dış borcumuz 83 milyar dolar olacaktı.

Geçmişteki koalisyon hükümetleri, dış borca 35 milyar dolar ilave yapmış. Bu ilave dış borçla kalıcı bir esere imzasını attı diyebilir miyiz?!. Sayın CHP sözcüsü, geçmiş koalisyonlardaki ortak sorumluluğunu unutarak, ANAP dönemi politikalarını tenkit etti. Ben, buradan soruyorum: 1992-1996 yılları arasında DYP, CHP, SHP koalisyonlarında, ANAP döneminin hangi ekonomik büyüklüğü yakalanabildi; büyüme mi, enflasyon mu, işsizlik mi, dış borç mu, iç borç mu? Koalisyonlar, cari işlem açıkları yönünden, ANAP döneminin ekonomik büyüklüklerini, olsa olsa hayallerinde veya rüyalarında görmüş oluyorlar. Son altı yıl içinde bunların hiçbirine ulaşamadı. (ANAP sıralarından alkışlar)

ANAP, o kadar büyük yatırımları, iç tasarruf oranlarını yükselterek, özkaynaklarına 20 milyar dolar borç alarak yaptı; ama, koalisyon hükümetleri ise, olanı dağıttı. 35 milyar dış borcu da erken emeklilik garabetine sarf etti. Bu erken emeklilik olgusunu getirerek sosyal güvenlik şemsiyesine bomba koyanları, siyaset tarihimize unutmayacaktır. Sosyal güvenlik şemsiyesini altüst edenler, bugün bütçemizden 1.4 katrilyon yardıma muhtaç duruma düşürülen Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu ve Bağ-Kur için sevinebilirler, sevinsinler.

Toplam borçlarımıza baktığımızda, 1991 yılında gayri safî millî hâsılaya oranı yüzde 48 iken -yani, ANAP, toplam borçları, gayri safî millî hâsılaya oranladığımız zaman, yüzde 48'de bıraktı-sonra, DYP-CHP koalisyonları, bunu yüzde 71'e çıkardı. Şimdi, bu, yüzde 63'e gerilemiş görünüyor. İnşallah, ANAP İktidarı ve ortakları, bunu, tekrar 1991'deki oranlarımıza geri çekebileceklerdir; ama, görünen odur ki, bu, 1998 yılının sonunda, yüzde 53 ile yüzde 55 arasında olacak; ama hedef, yüzde 48 olmalıdır. Bu koalisyonlar, ANAP'ın tek başına iktidar olduğu dönemde dış borçlarda gösterdiği gayretin birisini yakalasan hiç olmazsa.

Gelir bütçemiz 10,8 katrilyon olarak tespit edilmiş olup, bunun 8,9 katrilyonluk kısmı vergi gelirlerindedir. Vergi gelirlerinin, bir önceki seneye göre yüzde 95 artması mümkündür. ATV, ya-

ni, Akaryakıt Tüketim Vergisinin yüzde 112 artacağı varsayımı, yeni bir verginin habercisi olmalıdır. Akaryakıt fiyatlarını aşırı vergilendirme yoluyla Avrupa ülkelerinin seviyesine çıkarmak, sanayide gelişmeyi engeller.

Gelir bütçesinin fonlar kalemindeki artışının yüzde 154 olması, özelleştirmede kararlılık şeklinde algılanmalıdır; böyle algılıyor. Özelleştirilen bütün kurumlar, örneğin şeker fabrikaları, demir-çelik tesisleri kâr eden, vergi veren kurumlar haline dönüşmüştür.

Son 10 yıla baktığımızda, gelir tahminleri ile gerçekleştirmeler yönünden, sadece ve sadece 1988'de yüzde 4'lük bir kısalık var. Yani, tahminlerimiz hep gelir bütçesi yönünden ekside kalmış, daha fazlasını tahsil etmişiz; ama, 1997 yılı hariç; 1997 yılında yüzde 13,4 oranında bir geri kalmışlık var.

Değerli arkadaşlar, 1997 yılında, Refahiyol Hükümeti, sihirli bir formül bulduğuna inanarak "denk bütçe yaptım" dedi. 1996 yılında toplam bütçe gelirleri 2,7 katrilyon iken, bir yıl sonra 6,250 olacağını söyledi. Hem deflatörü yüzde 65 diyeceksiniz hem de bütçe gelirleri yüzde 128 artacak diyeceksiniz. Bir başka deyimle, vergi gelirinin reel olarak yüzde 30 artacağını söyleyeceksiniz. Bunun gerçekleşmesi mümkün değildi. Denk bütçe sloganıyla dört ay politika yapıldı. Bu politika yapılmıyaydı "hedef olarak verilmişti, hedefin altında kaldı" denilebilirdi; ama, dört ay "denk bütçe yaptık, işte görüyor musunuz, biz Türkiye'yi kurtaracağız, bütçesini de denk yaptık" denildi. Hatta, birinci ayın sonunda, hayalî olarak, Merkez Bankasının kârları, ocak ayının geliri addedilerek "bak gördünüz mü; işte, ilk ay bile fazlalık verdi" denilebilirdi. Burada böyle bir polemik, böyle bir propaganda ve siyaset yapılmamış olsaydı "hedef denk bütçeydi; ama, yapılamadı; gördünüz, bu kadar da açık verdik" denilebilirdi. Bunun olmaması gerekirdi. Bunun gerçekleşmesi mümkün değildi. Denk bütçe sloganıyla politika yapmak, dört ay sonra takkeyi düşürür keli de gösterirdi. Nitekim, öyle oldu; işte, takkemiz düştü kel de göründü.

ASLAN POLAT (Erzurum) – Yüzde 50 enflasyonda götürüştür.

EKREM PAKDEMİRLİ (Devamla) – Biraz ayıp oluyor; yani, rakamlar belli. 2,9 katrilyon açık vereceksiniz, ondan sonra da "canım, işte, yüzde 50'si de size ait" diyeceksiniz; olmaz yani. (RP sıralarından gürültüler)

Bakın, 1998 yılı gelir bütçesi...

KAHRAMAN EMMİOĞLU (Gaziantep) – Ekonomik göstergelerdeki nedir; bizim devrettiğimizi şimdiki durumla mukayese ettiğinizde nedir?

ÜLKÜ GÜNEY (Bayburt) – Sayın Başkan, böyle bir usul var mı?

EKREM PAKDEMİRLİ (Devamla) – Efendim, zaten sorular yanlış da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEMDUH BÜYÜKKILIÇ (Kayseri) – Sen, her verilen rakama yanlış diyorsun.

KAHRAMAN EMMİOĞLU (Gaziantep) – Sen iki dönem arasındaki rakamları iyi kıyasla!

EKREM PAKDEMİRLİ (Devamla) – Sayın Başkan, benim birkaç dakika eksikim vardı, birkaç dakika ilave ederseniz...

BAŞKAN – Efendim, rica edeyim... Birkaç dakika diye bir şey yok.

EKREM PAKDEMİRLİ (Devamla) – Arkadaşlara cevap vermekte fayda var; çünkü, hâlâ sırça köşkten inmiş değiller...

MEMDUH BÜYÜKKILIÇ (Kayseri) – Siz işbaşındasınız.

BAŞKAN – Siz, Genel Kurula hitap edin Sayın Pakdemirli.

EKREM PAKDEMİRLİ (Devamla) – ...hâlâ hayal âleminde yani.

BAŞKAN - Efendim, siz, Genel Kurula hitap edin ve sürenizi...

EKREM PAKDEMİRLİ (Devamla) – Ben de Genel Kurula hitap ediyorum.

BAŞKAN - Efendim, lütfen, sürenizi kullanın.

EKREM PAKDEMİRLİ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, 1998 yılı gelir bütçesi, bir önceki yılın gerçekleşme tahminine göre yüzde 99 artırılmaktadır. 1997 yılında da artış yüzde 98 oranındadır. Bütçenin gelir kısmı, yüzde 64 deflatör ve yüzde 3 reel ekonomik büyüme karşısında iddialı bir rakam olmaktadır. Bu iddiayı gerçekleştirmek için;

1. Götürev vergilendirmeyi köylerdeki esnaf ile sınırlı tutmak,
2. Özelleştirmeyi süratle yapmak,
3. Verim artışı sağlayacak yatırımlara yönelmek,
4. 1998 yılı içinde ekonomiye kazandırılacak alt ve üst yapılara öncelik vermek,
5. Vergi reformunun ne olduğu veya olmadığını süratle ortaya koyup, piyasalardaki belirsizliği ortadan kaldırmak.

6. Sosyal güvenlik şemsiyesini...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Pakdemirli, Genel Kurula lütfen saygı sunar mısınız.

EKREM PAKDEMİRLİ (Devamla) – Efendim, 1 dakika zaman verirseniz saygımı sunacağım.

BAŞKAN – Ne demek efendim, şarta muallak bir şey yok; lütfen saygınızı sunun ve inin.

ÜLKÜ GÜNEY (Bayburt) – Sayın Başkan, konuşmasını tamamlamasına lütfen izin verin efendim.

BAŞKAN – Öyle şarta muallak bir şey yok efendim.

EKREM PAKDEMİRLİ (Devamla) – Veriyor musunuz 1 dakika efendim?

BAŞKAN – Evet, buyurun efendim, lütfen toparlayın.

EKREM PAKDEMİRLİ (Devamla) – Önemli olan, yüzde 64 deflatörle birlikte gelirleri yüzde 98 artırabilmektir. Yoksa, deflatörün öngörülenden 10 puan yüksek olması halinde bile, bu gelir seviyesine ulaşılır; ama, dargelirli bundan zarar görür. Temennimiz, gelir bütçesinin gerçekleştirilmesi ve vaat edilen yüzde 64 deflatör, vaat edilen yüzde 3 ekonomik büyümenin sağlanmasıdır.

Bu bütçenin, milletimize hayırlı olmasını diliyor, sizlere ve bizi televizyonları başında seyreden değerli vatandaşlarımıza saygılar sunuyorum efendim. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Grup sözcüsüne teşekkür ediyorum.

Refah Partisi Grubunun görüşlerini ifade etmek üzere, Sayın İsmail Özgün.

Sayın Özgün, buyurun. (RP sıralarından alkışlar)

Sayın Özgün, 10'ar dakika mı konuşacaksınız efendim?

İSMAİL ÖZGÜN (Balıkesir) – Evet.

BAŞKAN – Peki. Ben, 30 dakika vereceğim; sonra sürelerinizi durdurup, tekrar kullanacağım.

Buyurun.

RP GRUBU ADINA İSMAİL ÖZGÜN (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Maliye Bakanlığı bütçesi üzerinde, Refah Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım; hepimizi saygılarımla selamlıyorum.

Sayın Pakdemirli, biraz önce, burada konuşurken, bizim hayal âleminde olduğumuzu ifade ettiler. Oysa, ben diyorum ki, asıl hâyal âleminde yüzen bugünkü iktidardır. (RP sıralarından alkışlar)

Şimdi, bakınız, burada, Türkiye'nin gerçeklerini konuşuyoruz. Bugün, Türkiye'nin ekonomik anlamda gerçekleri nelerdir diye baktığımız zaman, resmî rakamlarla yüzde 100; ama, mutfaktaki enflasyona bakarsanız yüzde 200-250'ye gelmiş bir enflasyonla karşı karşıyayız ve bu, halen, yükselme eğilimini devam ettiriyor. Kamu açıkları...

MUSTAFA GÜVEN KARAHAN (Balıkesir) – Sizin sayenizde.

İSMAİL ÖZGÜN (Devamla) – Efendim, yıllarca iktidarda kimlerin kaldığını, hangi partilerin kaldığını milletimiz biliyor.

YALÇIN GÜRTAN (Samsun) – En son siz getirdiniz bu hale...

İSMAİL ÖZGÜN (Devamla) – Kamu açıklarının büyüdüğü, reel faizlerin giderek yükseldiği, içborç stokunun devasa boyutlara ulaştığı, kamunun da kendi sorunlarından dolayı diğer sorunlara eğilemediği bir ortamı, maalesef, üzülerken yaşıyoruz. İfade etmek gerekir ki, böyle bir ortamda, 1998 yılı bütçemizin, daha gerçekçi, daha samimî, Türkiye şartlarını daha iyi yansıtan, güven duyulan bir bütçe olması gerekirdi. Biz, burada, böyle bir bütçeyi görüşmeyi arzu ederdik; ama, maalesef, ortada böyle bir bütçe yok. Hükümet, bu bütçeyi, bir istikrar bütçesi, antienflasyonist bir bütçe olarak sunmuştur. Oysa, rakamlara bakıldığında, bu bütçenin rantiyeye faiz ödeme ve çalışanları ezme bütçesi olduğu, gayet açık olarak görünmektedir. (RP sıralarından alkışlar) Bir taraftan, bütçenin yaklaşık yarısını götürüp rantiyeye vereceksiniz; öbür taraftan da, çalışanlara, bütçenin dörtte 1'ini bile vermeyeceksiniz.

İBRAHİM YILMAZ (Kayseri) – Siz ne kadar verdiniz?

İSMAİL ÖZGÜN (Devamla) – Millet, ne kadar verdiğimizi takdir ediyor.

Şimdi, bu rakamlar, kantarın topuzunun ne tarafta olduğunu gayet açık gösteriyor. Siz, bu bütçeyle, cumhuriyet tarihinin bir rekorunu kırdınız. Cumhuriyet tarihinde ilk defa içborç faiz ödemeleri yüzde 40'a çıkarılmıştır. Bu rakam, bu seviyede de kalmayacaktır; 5,9 katrilyon olan bu faiz ödemesi, yıl sonuna kadar en aşağı 6,5-7 katrilyon civarına çıkacaktır ve bu korkunç bir şeydir.

Sayın Bakanım, siz, böylesine çarpık bir yapıya sahip ve çelişkilerle dolu bütçeyle, topluma, yeterli ve kaliteli hizmeti, maalesef, sunamayacaksınız. Oysa, geçen yıl, bu kürsüden, 1997 bütçesi üzerinde konuşurken şunları söylemişiniz: "Bütçenin, bu harcama yapısıyla topluma yeterli ve kaliteli hizmet sunmayacağını, toplumun çok daha iyi hizmetlere layık olduğunu, ülke kaynaklarının hakça ve bilinçli kullanımıyla, hizmetin kalite ve düzeyinin daha da artırılabileceğini anlatmaya çalışıyoruz." Aslında, Sayın Bakanım, siz bu sözlerinizle, kehanet gösterip, bu sene kendi yaptığımız bütçeyi tarif ediyordunuz. Eğer, sizin yıllardan beri dilinizden düşürmediğiniz hakça paylaşım bu ise, o çalışanların, o dar gelirliilerin vay haline.

Bakınız "zam yapmayacağız" dediniz; bunu dedikten sonra bile, başta petrol olmak üzere, birçok KİT ürününe yüzde 10'a varan zamları yaptınız. Şimdi, biz, sizin hangi söylediğinize inanalım. Resmî enflasyon yüzde 100 olmuş, mutfaktaki enflasyon yüzde 200'ü geçmiş; memurlar, işçiler, emekliler, köylüler, özürülüler, tüm dargelirliler yollara dökülmüş, hak arıyorlar. Memurlar, işçiler, emekliler insanca yaşayabilecekleri bir ücret düzeyini talep ediyorlar, hayat pahalılığı altında ezildiklerini, kemerde sıkılacak yer kalmadığını söylüyorlar; köylüler artırılan tarım kredi faizlerinin indirilmesini, esnaf ve sanatkârmız KOBİ'lere destek verilmesini istiyorlar; ama, Hükümetin bunlara kulağı tıkalı.

MUSTAFA YÜNLÜOĞLU (Bolu) – Copluyorlar, copluyorlar.

İSMAİL ÖZGÜN (Devamla) – Millet, yüksek enflasyon altında ezilirken, siz, hâlâ kendi kendinize "enflasyonu halledeceğiz, istikrarı getireceğiz" diyorsunuz. Sizin bu enflasyonu aşağı çekme hedefiniz, yalnızca, personel ödeneklerini kısmak, yatırımları azaltmak için kullandığımız inandırıcı olmayan bir gerekçedir. Eğer siz enflasyonu indirmekte kararlı ve samimi iseniz, bir defa, işverenler, çalışanlar ve devlet arasında bir sosyal kontrat oluşturmalısınız; bütçe açıklarını kapatmalısınız; uzun vadeli, iki yıllık, üç yıllık bütçeler yapmalısınız; üretim ve yatırım üzerindeki vergi yükünü düşürerek, vergiyi tabana yaymalısınız; ama, siz, bu derme çatma halinizle, dışarıdan bir partinin desteğiyle ayakta dururken, bir vergi konusunda bile kendi aranızda anlaşamazken bu meseleleri nasıl halledeceksiniz, şaşıyoruz.

Değerli arkadaşlar, arkasında halk olmayan hiçbir hükümet başarılı olamaz. Arkasında halk desteği olmayan, zorlama bir hükümetin, Türkiye'nin temel meselesi olan ekonomide bir şeyler yapması, boşuna hayalden ibarettir. Siz, bu millete bir iyilik yapmak istiyorsanız, geliniz, sandığı bir an evvel vatandaşın önüne koyunuz. Millet de sizden bunu beklemektedir. (RP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, biliyorsunuz, geçtiğimiz Hükümet döneminde buradan bir kanun çıkardık; 4208 sayılı Kanun. Bu Kanuna göre, kararın denetim altına alınmasını sağlayacak olan Mali Suçları Araştırma Kurulu, 1 Ekimde faaliyete başlayacaktı; ama, gelir gelmez, Kurulun Başkanını ve üyelerini görevden aldınız, Kurulun çalışmalarını ertelediniz ve bu konuda -çok samimi olarak söylüyorum- ciddi bir çalışma yapılmadı. Oysa, bugün, Türkiye'de, kamu finansman açıkları, iç ve dış borçla karşılanmaktadır. Geçen beş aylık süre içerisinde de, 3 katrilyon lira civarında iç borçlanma yaptınız. Türkiye'de "borç vericiler" diye bir grup ortaya çıktı; bunların bir bölümü karapara aklayıcılarıdır, bir bölümü de vergi kaçıranlardır.

Değerli arkadaşlar, vergi deyince, şu ne olduğunu hâlâ bir türlü anlayamadığımız vergi tasarısına da değinmeden geçemeyeceğim. Şunu açıklıkla söyleyeyim ki, bu vergi tasarısında, mutlaka, vergi adaletini sağlamaya yönelik mekanizmaların bulunması gerekir. Vergi sistemi, basit, uygulanabilir ve hazine için verimli olmalıdır. Aynı zamanda, vergi sistemi, ekonomik gelişmeye de engel olmamalıdır. Bunun yanında, hayat standardı, ortalama kâr hadleri ve geçici vergi uygulamalarının kaldırılmasını içeren maddeler mutlaka tasarıda yer almalıdır. Üretim üzerindeki vergilerin hafifletilmesi, enflasyon muhasebesine geçilmesi gibi hususlar da, mutlaka tasarıda yer almalıdır. Vergi kanunlarında yer alması gereken bir diğer düzenleme de, mükelleflerin alacaklarına gecikme faizi uygulamasının mutlaka getirilmesidir.

Değerli milletvekilleri, Maliye Bakanlığı bütçesi görüşülürken, Maliye Bakanlığının transfer ödeneklerine değinmemek de büyük eksiklik olur diye düşünüyorum. Özellikle, yerel yönetimlere yapılan transferlerde, partizanlık ve yanlı uygulamalar devam etmektedir. Bakın, bir misal vereyim: Balıkesir gibi 200 binin üzerinde insanın yaşadığı bir merkez belediyesine, beş aydan beri bir kuruş yardım yapılmamıştır. Bunu, hakkaniyet ve adalet ölçütleriyle bağdaştırmak mümkün değildir.

İBRAHİM YILMAZ (Kayseri) – Hangi belediyeye yaptınız siz?..

İSMAİL ÖZGÜN (Devamla) – Biz yaptık efendim. Mesela, DSP'nin Balıkesir'de bir belde belediyesi vardı; belediye başkanı talep etti, yardım yaptık. (RP sıralarından "yaptık, yaptık" sesleri) Önemli değil; ne kadar istediyse onu verdik.

BAŞKAN – Sayın Özgün, sürenizi siz kullanın lütfen.

İSMAİL ÖZGÜN (Devamla) – Bu yetmiyormuş gibi, bir de, bir genelgeyle, başta İstanbul, Ankara, İzmir Belediyeleri olmak üzere, bazı belediyelerin gelirlerine yeni kısıtlamalar getiriyorsunuz. Bu yanışıktan lütfen dönünüz.

Değerli milletvekilleri, umuyoruz ki, Türkiye yönetimi, daha çok borçlanmak ve rantiyeye daha çok kaynak aktarmaktan başka bir şey düşünmeyen insanların elinde uzun süre kalmamalıdır; çünkü, böylesine çarpık bir yapıya sahip bütçeyle ne istikrâr olur ne hakça paylaşım olur ne de büyüme olur.

Değerli arkadaşlar, bu duygu ve düşüncelerle, 1998 yılı bütçesinin, Türk ekonomisini iflasa götürmemesini diliyor ve hepinize saygılarımı sunuyorum. (RP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özgün, teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, grup görüşmelerinin tamamlanmasına kadar süre uzatımını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Refah Partisi Grubu adına, ikinci sırada, Sayın Saffet Benli; buyurun. (RP sıralarından alkışlar)

RP GRUBU ADINA SAFFET BENLİ (İçel) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1998 yılı Maliye Bakanlığı bütçesi ve gelir bütçesi üzerinde, Refah Partisi Grubu ve şahsım adına söz almış bulunuyorum. Bu münasebetle, Yüce Meclisi ve televizyonları başında bizleri izleyen aziz vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün, 24 Aralık 1997. Genel seçimlerin üzerinden tam 2 yıl geçti. Bu 2 yıl içinde, 53, 54 ve 55 inci Hükümet dönemlerini yaşadık ve yaşıyoruz.

Yoğun bir çalışmadan sonra, bütçe görüşmelerinin sonuna yaklaştık. Cumhuriyet kurulu yetmişdört yıl geçti ve bu süre içinde tam 55 hükümet kuruldu. 60, 70, 80 müdahalelerini ve tek partili iktidar dönemlerini bir tarafa bırakacak olursak, hükümetlerin ömrü, ortalama 1 yılın altındadır. Siyasî istikrarın olmadığı dönemlerde, ekonomik istikrardan bahsedilemez. Bu münasebetle, şimdi, 1998 yılı, 55 inci Hükümetin bütçesine, yani, gelirlerine ve harcamalarına bir göz atalım:

Gelirler:

1998 malî yılı konsolide bütçe gelirlerinin; 8 katrilyon 900 trilyon lirası vergi gelirlerinden, 702 trilyon lirası vergidışı normal gelirlerden, 1 katrilyon 158 trilyon lirası özel gelirler ve fonlardan, 40 trilyon lirası katma bütçeli kuruluşların gelirlerinden oluşmakta ve bütçe açığının 4 katrilyon, büyüme hızının da yüzde 3 olacağı tahmin edilmektedir.

Değerli milletvekilleri, transfer ödeneklerine baktığımızda; 5,9 katrilyon lirası iç ve dış borç faiz ödemelerine; 1,4 katrilyon lirası sosyal güvenlik kuruluşlarına, yani, Emekli Sandığı, Bağ-Kur ve Sosyal Sigortalar Kurumuna; 160 trilyon lirası KİT'lere; 350 trilyon lirası fon hizmetlerine; 290 trilyon lirası vergi iadelerine; 200 trilyon lirası tarımsal teşviklere; .00 trilyon lirası da yedek ödenğe ayrılmıştır.

Değerli milletvekilleri, harcamalar kısmına baktığımızda -rakamları yuvarlak olarak ve yüzdeler nispetinde açıklamak istiyorum- genel hizmetlere 3 katrilyon 726 trilyon, yani yüzde 25,4; savunma hizmetlerine 1 katrilyon 625 trilyon, yani yüzde 11; eğitim hizmetlerine 1 katrilyon 636 trilyon, yani yüzde 11, 1; sağlık hizmetlerine 392 trilyon, yani yüzde 2,6; borç faizlerine 5 katrilyon 900 trilyon, yani yüzde 39,9; adalet ve emniyet hizmetlerine 463 trilyon, yani yüzde 3,1; karayollarına 214 trilyon, yani yüzde 1,4; tarım orman ve köylerine 304 trilyon, yani yüzde 2,1; su işlerine 286 trilyon, yani yüzde 1,9; bayındırlık hizmetlerine 61 trilyon, yani yüzde 0,4; ulaştırma hizmetlerine 34 trilyon, yani yüzde 0,2 ayrıldığı görülmektedir.

Değerli milletvekilleri, bütçe, hükümetlerin aynasıdır. 1998 yılı bütçesi ve programında, asgari ücreti vergi kapsamı dışında tutacak; çalışanların fon ve vergi yükünü azaltacak; rant, faiz, repo ve her türlü sermaye gelirlerini etkin biçimde vergilendirecek; kayıtdışı ekonomiyi kayıt altına ala-

ca.; peşin vergi ve hayat standardı uygulamalarını kaldıracak; kapsamlı, etkin ve adil bir vergicilik anlayışı yer almamaktadır.

Vergi yükünü, yine, bordro mahkûmları, işçiler, memurlar ile küçük esnaf ve sanatkârlar, köylü, çiftçi ve tüketiciler çekecek ve bu kesim ezilmeye devam edecektir.

Bu bütçe, emeği, üretimi ve reel sektörleri dışlayan, rant ve kayıtdışı ekonomiyi özendiren, sağlıksız, dengesiz, verimsiz bir uygulama ortamını geliştirmektedir. Enflasyonu makul düzeylere indirebilecek, ekonomik istikrarı sağlayabilecek, ekonominin üretim ve moral gücünü artıracak, harekete geçirecek; iç barışa güç kazandırabilecek, rekabetçi, emeğe saygılı, çevreye duyarlı; pazar ekonomisi ile teknolojik yapılanmanın ortamını oluşturacak büyüklük, denge, tutarlılık, samimiyet, öz ve vizyondan yoksundur.

Bütçede, yatırımların oranları düşürülürken, faiz ödeme oranları yükseltilmiş ve bir nevi transfer harcamaları bütçesi haline gelmiştir.

Ülkenin yaşadığı bunca sıkıntıya rağmen, israf sayılacak birçok harcamaya devam edilmektedir. Giderek bozulan gelir dağılımı, hızla yükselen açık ve gizli işsizlik, süratle daralan kamu yatırım hacmi ve gittikçe vadesi kısalan iç ve dışborç stokları ülkenin istikbalini karartmaktayken, böyle bir bütçeyle karanlık daha da artacaktır.

Rantiye kesimine her türlü destek ve teşvik, vatandaşa ise zor kış vaat eden bu Hükümetin, bütçe açıklarını kapatmak için zam yapmaktan başka çaresi de yoktur. Zam demek, fakir daha fakir, zengin daha çok zengin demektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; müsaade ederseniz, şimdi, 1998 yılında yapılacak olan faiz ödemeleriyle Türkiye'de neler yapılabilir, birkaç misalle duruma dikkatlerinizi çekmek istiyorum:

1998 yılı faiz ödemeleri, bütçenin yüzde 40'ı, yani 6 katrilyondur, Türkiye tarihinin rekorudur. Bu hesap yapılırken, 1997 Ağustos ayında dolar 170 bin TL olarak hesaplanmış ve karşımıza 35 milyar 300 milyon dolar çıkmıştır.

Geçtiğimiz aylarda büyük törenlerle temeli atılan Sabancı Üniversitesi ya da Koç Üniversitesi büyüklüğünde bir kampusun bedeli 150 milyon dolar civarında. Her türlü eğitim imkânlarına sahip bu üniversitemizden, 1998 yılı faiz ödemesiyle, 235 adet yapmak mümkündür.

16 derslikli, fizik, kimya, biyoloji laboratuvarı, spor kompleksine sahip bir ilköğretim okulunun maliyeti 750 bin dolar. Bu okullardan tam 47 066 adet yapmak mümkündür.

Üçüncüsünün yapılıp yapılmamasını tartıştığımız Boğaz Köprülerinin ilkinin maliyeti 275 milyon dolar civarındaydı. 1998 yılı faizine ödeyeceğimiz bedelle, birinci Boğaz Köprüsünden tam 128 adet yapabiliriz; üçüncüsünün çevre yollarıyla birlikte 1 milyar dolara mal olacağı Boğaziçi Köprüsünden ise 35 tane inşa etmek mümkündür.

Peki, her dönem tartışılan otoyollardan kaç metre yapabiliriz? Bugün, 1 kilometre otoyol, özelliğine göre, 5 ilâ 7 milyon dolara mal olmaktadır. Biz, 7 milyon dolarlık bir maliyeti esas aldığımızda, 5 042 kilometre otoyol yapabiliriz.

İzmir Limanının tevsi projesiyle birlikte maliyeti 1 milyar dolar olarak hesaplanmış, 35 adet İzmir Limanı yapmak mümkündür.

Cumhuriyet tarihimizin medarı iftiharî Atatürk Barajı, bilindiği gibi, GAP kapsamı içerisinde yer almaktadır ve Atatürk Barajının maliyeti 450 milyon dolardır. O halde, Türkiye'nin sadece 1998 yılı iç ve dışborç faiz ödemeleriyle, 68 adet Atatürk Barajı inşa etmek mümkündür.

Bünyesinde 7 baraj, sulama tünelleri ve Harran Ovası sulama sisteminin de içinde bulunduğu GAP'ın bugünkü proje maliyeti ile 1998 yılı faiz ödemelerinin maliyeti aynıdır.

Değerli milletvekilleri, bir çimento fabrikası, teknolojisine göre, 20 ilâ 40 milyon dolara yapılabilmektedir. Bu da, faiz olarak ödeyeceğimiz bedele karşılık, 882 adet çimento fabrikası demektir.

Tam teçhizatlı ve 60 milyon dolara mal olan modern bir hastaneden 588 adet yapmamız mümkündür.

Örnekleri çoğaltmak mümkün: 100 metre karelik bir sosyal konutun maliyeti, arsa payıyla birlikte 17 674 dolardır. Bu konutlardan 2 milyon 340 bin adet yapmamız mümkündür; yani, yeni bir İstanbul'un kurulması demektir.

Değerli milletvekilleri, ülke kaynaklarına yeterince önem vermediği açıkça görülen böyle bir bütçenin, halkın beklentilerine cevap vermesi mümkün değildir; zaten böyle bir iddiası ve niyeti olmadığı ortadadır. Bütçeyi uygulayacak Hükümet, kendi içinde kavgalı, güçsüz, tutarsız ve yetersizdir. Kuruluşunda halk desteğinden yoksun olan bu Hükümet, bu bütçeyi uygularken halkın desteğini yanında bulamayacaktır.

ÜLKÜ GÜNEY (Bayburt) – Hep aynı şeyleri söylüyorsunuz, aynı şeyleri...

SAFFET BENLİ (Devamla) – Maliye Bakanlığı bütçemizin milletimize ve çalışanlara hayırlı olmasını diliyor, hepimize saygılarımı sunuyorum. (RP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Benli, teşekkür ediyorum.

Refah Partisi Grubunun üçüncü sözcüsü, Sayın Nezir Aydın; buyurun. (RP sıralarından alkışlar)

RP GRUBU ADINA NEZİR AYDIN (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Refah Partisi adına gelir bütçesi üzerine sözlerime başlarken, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Yaklaşık dokuz gündür muhtelif bakanlıklarımızın bütçelerini burada görüşmeye devam ediyoruz, bugün de Maliye Bakanlığının bütçesini görüşüyoruz. Genellikle bugüne kadar görüştüklerimiz gider kalemleri üzerineydi, bugün ise Maliye Bakanlığının hem gider hem gelir kalemlerini görüşüyoruz.

Bu arada, ben sizlere, gelir kalemleri üzerinde görüşlerimi belirteceğim; ancak, şunu ifade etmek istiyorum ki, geliri olmayan bir bütçeyle giderin yapılması mümkün olmadığına göre, gider kalemlerinin en önemli noktasını gelir kalemleri oluşturduğuna göre, gelir kalemlerini irdelemek için ayrılan sürenin daha fazla olması -ki, temennim de odur- gerektiği kanaatindeyim.

Değerli milletvekilleri, gelir bütçesini tahlil edeceğiz. Son konuşmacı olmanın hem avantajı hem dezavantajı vardır. Dezavantajı, değerli konuşmacı arkadaşlar, söylenmesi gereken bütün rakamları söylemiş, bütün tahlilleri şu ana kadar yapmış bulunuyorlar. Şimdi ben de, ayrılan süre içerisinde, gelir bütçesinin tahlilini yapacağım; ancak, bu tahlilin daha iyi anlaşılabilmesi için, önce, bu bütçe kanunuyla yetki vereceğimiz 55. inci Cumhuriyet Hükümetinin ve 1998 yılına gireceğimiz şu günlerde Türkiye sathımülinin bir tahlilini yaparak başlamak istiyorum.

Evet, nasıl kurulduğu belli olan, bilinen bir hükümet...

Canı olmayan, heyecanı olmayan; çıkan konuşmacıları bütçelerini savunacakları yerde, ta on yıl öncesine kadar geçmiş yılları anlatmaya kalkan, bütçesini savunamayan iktidar mensupları...

İslam dünyasından ve Avrupa Birliğinden dışlanmış bir hükümet...

Geçim sıkıntısı içinde kıvranan, son istatistiklere göre açlık sınırına dayanmış takriben 25 milyon memleket evladı...

RÜŞDÜ SARACOĞLU (İzmir) – Altı ayda mı yapıldı?!

NEZİR AYDIN (Devamla) – Sabahın saat 5'inde ucuz ekmek kuyruklarında sıra beklerken, çeşitli âlemlerde içki içip kafayı bulanların araçlarının altında ezilen insanlar...

İBRAHİM YILMAZ (Kayseri) – Sizin yaptıklarınızı düzeltmek mecburiyetindeyiz ama...

NEZİR AYDIN (Devamla) – Kürsüye laf atacağınıza, lütfen, bunları dinleyin ve ibret alın.

İnsan hakları ve özgürlüklerinin çokça telaffuz edildiği şu günlerde, özgürce okuma hakları elerinden alınmaya çalışılan, Beyazıt Meydanında, Hacettepe önlerinde bekleyen öğrenciler...

Tüm feryatlarına rağmen dertlerini anlatacak hükümet yetkilisi bulamayan, Ankara'da sandalye üzerlerinde sabahlayan, maaş kuyruklarında ölen emekliler...

REFİK ARAS (İstanbul) – Yeni oldu!..

NEZİR AYDIN (Devamla) – Ülkesine, milletine hizmetten başka amacı olmamasına rağmen "irticacı" diye damgalanan holdingler, şirketler, esnaflar, gazozcular, kebabçılar...

Kendini tek egemen güç gören tekellerci bir sermaye...

Hükümet kurup hükümet yıkmaya kalkan, Yüce Milletimizin vekillerine "yüzkaraları" diyerek "yuh" çekebilenler...

İmam hatip okullarını ve Kur'an kurslarını kapattığı, Müslüman milletimizin evlatlarının din eğitimini engellediği için, yılın seçkin devlet adamı madalyasını Yahudi lobilerinden alan bir Başbakan... (RP sıralarından alkışlar)

NECATİ ALBAY (Eskişehir) – Siz, dün hükümette değildi miydiniz?!

ÜLKÜ GÜNEY (Bayburt) – O kadar gereksiz konuşuyorsunuz ki... Ne zavallı adamsın!

NEZİR AYDIN (Devamla) – Sizin kimleri memnun ettiğinizi, kimlerin hoşnut olduğunu, bu madalyadan, çok iyi anlıyoruz biz; ama, bu millet size öyle bir madalya takacak ki, onun ağırlığı altında boynunuzu kaldıramayacaksınız!

İBRAHİM YILMAZ (Kayseri) – Size de takacak!

NEZİR AYDIN (Devamla) – Akşam söylediğini sabah değiştiren, çelişkili açıklamalarla birbirleriyle yarışan bakanlar...

ÜLKÜ GÜNEY (Bayburt) – Kahvehane mi zannettiniz burayı!

NEZİR AYDIN (Devamla) – Böyle bir ortamda da, önümüze gelen 1998 yılı bütçesi üzerinde, biz burada fikirlerimizi on dakikada beyan edeceğiz!..

AYHAN GÜREL (Samsun) – Ne fikrin var senin!

NEZİR AYDIN (Devamla) – Kimin ne fikri olduğunu millet biliyor; sizin terbiye ölçünüzü de bu millet çok iyi görüyor!

AYHAN GÜREL (Samsun) – Seninki de belli!

NECATİ ALBAY (Eskişehir) – Bırakıp, kaçıp gittiniz...

NEZİR AYDIN (Devamla) – Sayın milletvekilleri, 1998 gelir bütçesinin kalemlerine, kısaca, şöyle bir bakalım:

Dışticareten alınan vergileri bir tarafa bırakırsanız, tüm gelirlerinin faizlere ödeneceği, âdeti ipotek altına alınmış bir bütçe görürüz.

Memur, işçi, emekli, çiftçi ve küçük esnafı sıkacak, onların fedakârlıklarını birilerinin kasalarına rant geliri, faiz geliri olarak aktaracak bir bütçe.

NECATİ ALBAY (Eskişehir) – İbhorcu siz 4 milyara çıkardınız.

NEZİR AYDIN (Devamla) – Millî gelirden yüzde 24 pay alan tüccarlar, toplam vergi gelirlerinin yüzde 52'sini ödeyecekler.

H. AVNİ KABAOĞLU (Rize) – Yediye sekiz ne oluyor?!

NEZİR AYDIN (Devamla) – Kurumlar Vergisinin, vergi gelirleri içindeki payı ise sadece yüzde 9. Bunun anlamı nedir; bunun anlamı şu: Ücret gelirleri üzerindeki vergi baskısı, rant gelirleri üzerindeki baskıdan çok daha fazla olacak.

1997 bütçesine göre, personel ödenekleri azaltılacak, yatırımlar düşürülecek, bunlara mukabil faizler tırmandırılacak.

SSK, Emekli Sandığı veya mal ve hizmet üreten KİT'lere bütçeden para aktarıldığı zaman, birileri Türkiye'de avaz avaz bağırır; bütçenin ilk etapta yüzde 40'ına; ilk etapta diyorum; çünkü, daha hep beraber sonucunu göreceğiz...

İBRAHİM YILMAZ (Kayseri) – Sonuçta hüsrana uğrarsınız.

NEZİR AYDIN (Devamla) – Bütçenin adeta yüzde 40'ına el koyan rantiyecilere nedense ses çıkmıyor!..

Öntümüzdeki bütçede, Akaryakıt Tüketim Vergisi yüzde 112 artacak, özel gelir ve fonlar yüzde 153 artacak ve Gelir Vergisi yüzde 110 artış sağlayacak; bunlara karşılık, enflasyon da yüzde 50'ye düşecekmiş!.. Altı aylık süre içerisinde karar alma ve dönme rekoru kıran Hükümetin enflasyon hesabına bu millet nasıl güvensin, biz nasıl güvenelim?!

Sayın milletvekilleri, bakınız, Anayasamızın 10 uncu maddesinde "Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz" denilmektedir. Enflasyonla, memur, emekli, işçi, çiftçi ve dargelirli, kısaca halk yığınlarını ezerek, belirli rant ve sermaye çevrelerini faizle desteklemek, 10'uncu maddeye uymaz. Siz, sokaklara dökülmek mecburiyetinde kalan memurlar, işçiler ve emeklilerin "Türkiye sizinle gurur duyuyor" demesini mi bekliyorsunuz?!

Değerli milletvekilleri, bu noktada, özellikle sol – Demokratik sol veya diğeri- partilere mensup arkadaşlarıma bir hatırlatmada bulunmak istiyorum. Pek anlamak niyetinde değilim ama, dikkatle dinlerlerse belki anlayacaklar. Bakınız, Sayın Aytekin Ertuğrul'un köşe yazısında bir paragraf var; okumuş olmanız gerekir.

NECATİ ALBAY (Eskişehir) – Kim o?..

NEZİR AYDIN (Devamla) – Özellikle, burada, DSP sözcüsü arkadaşımın bir ifadesi oldu; tutanaklardan değil de, konuşması sırasında yakaladığım bir ifadesinde aynen şöyle dedi: "Denk bütçe gibi akıl almaz savlarla ortaya çıkmadık." Aynen böyle dedi.

Şimdi, bakınız, buraya dikkatinizi çekiyorum: "Bütçeler açık yapılıyor. Yani gelirden fazla gider yapıyor. İşin püf noktası buradadır. Açık bütçe yapmak TC Anayasasını ihlal etmektedir..."

İBRAHİM YILMAZ (Kayseri) – TC değil, Türkiye Cumhuriyeti...

NEZİR AYDIN (Devamla) – "...Türkiye Cumhuriyeti Anayasasını bozmaktır, zarar vermektir. Borçlanmakla, nesillerinizi haksız bir bütçe yükü altına sokmuş olursunuz. Millet böyle bir şeyi istemeyeceğine göre sonuçta egemenliğin kayıtsız ve şartsız millete ait olduğu ilkesini, yani cumhuriyetin en temel ilkesini ihlal etmiş olursunuz."

Anlamadınız; peki, devam ediyorum: Genelkurmay Başkanlığı yayınları arasında yer alan Atatürkçülük 1. Kitap'ta, açık bütçenin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına göre yasaklanmış bir eylem olduğunu Atatürk aynen şöyle ifade ediyor, kendi ifadesiyle okuyorum:

"Bugünkü savaşlarımızın gayesi, tam bağımsızlıktır. Bağımsızlığın bütünü ise ancak malî bağımsızlıkla mümkündür. Malî bağımsızlığın korunması için ilk şart bütçenin ekonomik bünye ile orantılı ve denk olmasıdır.

Millî paranın kudretini beynelmilel buhrana karşı yüksek varlığının esaslarını masun bulundurmak başlıca zayemizdir.

Açık bir bütçeni.. sayısız sakıncalarını iyi bilen TBMM'nin denk bütçe yönünde kesin karar sahibi bulunması, devletin malî ve hatta genel politikası için büyük güvencedir."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aydın, 1 dakika efendim...

NEZİR AYDIN (Devamla) – Peki efendim.

BAŞKAN – Bir tek dakika...

Buyurun.

NEZİR AYDIN (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Atatürk'ün söylediklerini, bugünkü anlaşılır, Türkçeye ifade ediyorum: "Bütçe, ekonomik bünye ile orantılı ve denk olacaktır; paramızın değeri düşürülmeyecektir; tam bağımsızlık amacından sapılmayacaktır; denk bütçe yönünde kesin karar sahibi olunacaktır."

Şimdi, burada, kim, hangi savlarla ortaya çıkmış, görüyoruz ve Atatürk'ün, 1923-1938, yılları arasında yaptığı 15 tane bütçe vardır; kaç tanesini açık bağlamış, biliyor musunuz siz acaba?!

Değerli milletvekilleri, burada Sayın Hacaloğlu'nun söylediği bir şeyi de ifade etmek istiyorum. Sayın Hacaloğlu diyor ki: "Memurlarımızın durumunu iyileştirmek için önerge veriyoruz, destekleyiniz." Memurlarımızın lehine olan her şeyde varız; bunu, 54 üncü Hükümette ispat ettik; ama, Sayın Hacaloğlu'na şunu söylemek istiyorum...

BAŞKAN – Efendim, saygı sunup... Lütfen... Sayın Aydın...

NEZİR AYDIN (Devamla) – Siz, bir komisyon başkanı seçiminde Hükümeti tehdit ettiğiniz kadar, şu memurların, emeklilerin haklarını savunmada da bu Hükümeti tehdit etseydiniz, bunu almış olurdunuz; şimdi, gelmiş, burada bunu söylüyorsunuz!

Hepinize saygılar sunuyorum; teşekkür ediyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Aydın, teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, gruplar adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

HİKMET AYDIN (Çanakkale) – Sayın Başkan, izin verirsiniz kısa bir açıklama yapabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun efendim.

HİKMET AYDIN (Çanakkale) – Efendim, az gelişmiş ülkelerde, bütçelerin, içerisinde bulunan dünyevî konjonktür itibarıyla -ki, sanayileşmiş ülkeler de ne yazık ki açık veriyorlar- denk bütçe olmaları mümkün değildir; 54 üncü Hükümetin mensubu olan sayın kardeşlerimiz de aynı yolu izlemişlerdir; bilgilerinize sunuyorum.

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Sivas) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Siz de buyurun efendim.

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Sivas) – Denk bütçenin, aslında, normalde, gelişmiş ülkelere, dengeli ülkelere ait olduğunu söylememiz icap eder. Denk bütçesi olmayan her ülke perişan. Amerika bile denk bütçe peşinde koşuyor.

BAŞKAN – Başka konuşacak var mı efendim?.. (ANAP sıralarından "böyle bir usul var mı" sesleri)

Sayın milletvekilleri, bana soruyorsunuz "böyle bir usul var mı" diye; olmadığını siz de biliyorsunuz!

Sabahki çalışmalarımız bu suretle tamamlanmıştır.

Saat 14.30'da yeniden toplanmak üzere, birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.22

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 14.30

BAŞKAN : Başkanvekili Yasin HATİBOĞLU**KÂTİP ÜYELER : Ünal YAŞAR (Gaziantep), Ahmet DÖKÜLMEZ (Kahramanmaraş)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 36 ncı Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Sayın milletvekilleri, 1998 mali yılı bütçesi ile 1996 yılı kesinhesaplarının görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz; ancak, bütçe müzakerelerine geçmeden önce, Danışma Kurulunun önerileri vardır; okutup, ayrı ayrı oylarımıza sunacağım.

V. – ÖNERİLER**A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ**

1. – *Kuzeyden Keşif Harekâtına dair Başbakanlık tezkeresi ile Avrupa Birliği dış politika konusundaki genel görüşme (8/15) ve Radyo Televizyon Üst Kuruluna üye seçiminin gündemdeki yerleri, görüşme günleri ve konuşma süreleri ile TBMM'nin 27.12.1997 Cumartesi gününden itibaren çalışmalarına 10 gün ara vermesine ilişkin Danışma Kurulu önerisi*

Danışma Kurulu Önerisi

No. 93

24.12.1997

Danışma Kurulunun 24.12.1997 Çarşamba günü yaptığı toplantıda aşağıdaki önerilerin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Hikmet Çetin
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Salih Kapusuz .
RP Grubu Başkanvekili
Turhan Güven
DYP Grubu Başkanvekili
Nihat Matkap
CHP Grubu Başkanvekili

Ülktü Güney
ANAP Grubu Başkanvekili
Metin Bostancıoğlu
DSP Grubu Başkanvekili
Mahmut Yılbaş
DTP Grubu Başkanı

Öneriler:

1. Genel Kurulun 25.12.1997 Perşembe günü Birleşiminde, bütçe görüşmelerinden önce, Kuzeyden Keşif Harekâtına dair Başbakanlık tezkeresinin görüşülmesi ve bu görüşmelerde Hükümet ve gruplar adına yapılacak konuşmaların 10'ar dakika, kişisel konuşmaların 5'er dakika olması önerilmiştir.

2. Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarına 27.12.1997 Cumartesi gününden itibaren 10 gün ara verilmesi önerilmiştir.

3. Genel Kurulun 20.12.1997 tarihli 32 ncı Birleşiminde açılması kabul edilen Avrupa Birliği ve dışpolitika konusundaki genel görüşmenin, gündemin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmında yer alması ve Meclis çalışmalarına ara verilmesi nedeniyle, görüşmelerinin, Genel Kurulun 6.1.1998 Salı günü Birleşiminde yapılması; aynı Birleşimde Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna üye seçiminin de yapılması ve bu işlerin sonuçlanmasına kadar çalışma süresinin uzatılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Danışma Kurulu önerisi üzerinde söz talebi?.. Yok.

Şimdi, önerileri ayrı ayrı okutup oylatacağım:

Öneriler

1. Genel Kurulun 25.12.1997 Perşembe günkü Birleşiminde bütçe görüşmelerinden önce Kuzeyden Keşif Harekâtına dair Başbakanlık tezkeresinin görüşülmesi ve bu görüşmelerde Hükümet ve gruplar adına yapılacak konuşmaların 10'ar dakika, kişisel konuşmaların 5'er dakika olması önerilmiştir.

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer öneriyi okutuyorum:

2. Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarına 27.12.1997 Cumartesi gününden itibaren 10 gün ara verilmesi önerilmiştir.

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer öneriyi okutuyorum:

3. Genel Kurulun 20.12.1997 tarihli 32 nci Birleşiminde açılması kabul edilen Avrupa Birliği ve dışpolitika konusundaki genel görüşmenin, gündemin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmında yer alması ve Meclis çalışmalarına ara verilmesi nedeniyle, görüşmelerinin, Genel Kurulun 6.1.1998 Salı günkü Birleşiminde yapılması; aynı Birleşimde Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna üye seçiminin de yapılması ve bu işlerin sonuçlanmasına kadar çalışma süresinin uzatılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

IV. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

1. – 1998 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1996 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler ve Kuruluşlar Kesinhesap Kanunu Tasarıları (1/669; 1/670; 1/633; 3/1046; 1/634, 3/1047) (S. Sayıları: 390, 391, 401, 402) (Devam)

A) MALİYE BAKANLIĞI (Devam)

1. – Maliye Bakanlığı 1998 Malî Yılı Bütçesi (Devam)

2. – Maliye Bakanlığı 1996 Malî Yılı Kesinhesabı (Devam)

B) GELİR BÜTÇESİ (Devam)

2. – 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/669) (S. Sayısı : 390) (Devam)

3. 1996 Malî Yılı Genel Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1996 Malî Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/633, 3/1046) (S. Sayısı : 401) (Devam)

4. – Katma Bütçeli İdareler 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/670) (S. Sayısı : 391) (Devam)

5. – 1996 Malî Yılı Katma Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1996 Malî Yılı Katma Bütçeli İdareler Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/634, 3/1047) (S. Sayısı : 402) (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bütçe görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon ve Hükümet yerlerini aldılar.

Sıra, kişisel söz talebinde bulunan Sayın Mırac Akdoğan'da.

Sayın Akdoğan, buyurun efendim.

Efendim, Maliye Bakanlığı'nın bütçesiyle ilgili olarak lehinde söz talebinde bulunmuşsunuz.

Süreniz 10 dakikadır.

MİRAC AKDOĞAN (Malatya) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şüphesiz ki, Maliye Bakanlığı, basitçe, devletin gelirleriyle giderlerini dengeleyen ve bunları idare eden bir bakanlık değildir; çok köklü bir geçmişi ve hayati derecede önemli işlevi vardır. Hem Maliye Bakanlığı hem de 55 inci Hükümetin bütçesi, genel görüntü itibarıyla, bir restorasyon, bir onarım bütçesidir.

Maliye Bakanlığının yanı sıra, bu Bakanlığımızın hazırladığı 1998 bütçesi üzerinde bazı görüşlerimi aktarmak istiyorum.

Üç yıllık orta vadeli programın ilk adımı olan bu bütçe, gerek hedefleri gerek mevcut durumu analizi gerekse getirdiği yeni anlayışla gerçekçi bir bütçedir. Hepimizin bildiği gibi, 54 üncü Hükümetin büyük iddialarla ortaya attığı denk bütçe vaadi tutmamış, daha altıncı ayda açık 700 trilyon olmuş; bu açık, kasım ayı itibarıyla 1,2 katrilyona ulaşmıştır.

Kısacası şunu söylemek istiyorum. Bütçe, ciddi bir iştir; pembe vaatleri, hayali kaynak paketlerini kaldırmaz. Çünkü, rakamların ve gerçeklerin, bazen insanı yalancı çıkarma gibi bir durumu vardır.

Hükümet, önümüze, gerçekçi, makul bir bütçe sunmuştur. Bütçenin hedeflerine geçmeden önce, bir noktanın altını çizmek ihtiyacını hissediyorum. Biliyorsunuz ki, 55 inci Hükümetin en büyük hedeflerinden biri, enflasyonu düşürmektir. Çağımızda, enflasyon, bir milletin en büyük düşmanıdır. Çalışan kesimlerin, toplumun büyük çoğunluğunun uğrayabileceği en büyük haksızlık, adaletsizliktir; toplumsal dokuyu parçalayan, toplumun temel değerlerini yerinden eden, ahlak ve faziletleri çürüten bir virüstür. Geniş kitlelere seçim rüşveti veren siyasetçilerin, çürütmeden ve yozlaşmadan siyasal ve ekonomik çıkar umanların, tüm topluma ödettiği ağır bir bedeldir enflasyon.

Sayın milletvekilleri, enflasyon, kader değildir. Gelişmekte olan bir ülkenin, ekonominin, doğal sonucu da değildir; hele hele, bizdeki gibi, yıllardır üç haneli rakamları zorlayan bir enflasyon söz konusu ise.

Enflasyonun en büyük sorumlusu, popülizmdir; popülist siyaset güden, halkı kandıran, pembe hayallerle onları avutan siyaset anlayışıdır. İşte, 55 inci Hükümet, popülizme karşı, gerçekçiliği getiren bir Hükümettir. Bu açıdan, 55 inci Hükümetin 1998 bütçesi, tarihî bir öneme sahiptir; üç yıllık bir program çerçevesinde, enflasyonun tek haneli rakamlara indirilmesi, Türkiye'nin, 2000'li yıllara girerken, modern toplumlar arasına girmesini sağlayacak önemli bir unsurdur.

Sayın milletvekilleri, enflasyonun düşürülmesi, elbette, sadece bütçeyle mümkün değildir; ancak, iyi bir bütçe, hükümetin kararlılığını ve gerçekçiliğini gösteren önemli bir işaretidir. Vergi reformu, sosyal güvenlik reformu, mali sektör reformu, mahalli idare gelirleri reformu, özelleştirme ve idarenin yeniden organizasyonu gibi yapısal reformlarla desteklenmediği müddetçe, bütçenin, enflasyonla tek başına mücadele etmesinin imkânı yoktur. 55 inci Hükümet, bu reformlarla ilgili kanun ve düzenlemeleri, Meclis gündemine peşpeşe getirmektedir. 1998 bütçesi, bu reformlarla desteklendiğinde, Türkiye'nin öntü iddi bir biçimde açılmış olacaktır.

Değerli milletvekilleri, enflasyonla mücadele, ister istemez, bütçenin belli noktalarda kısılmasını gerektiriyor. Bizim "ayağını, yorganına göre uzat" diye bir atasözümüz vardır; işte, 1998 bütçesi, böyle bir bütçedir. 55 inci Hükümetin, bu gerçekçi tutumu, devletin, sosyal yükümlülüklerini, sorumluluklarını göz ardı ettiği anlamına gelmez; bu anlayışla, eğitim için yapılan harcamalarda, büyük bir artış sağlanmıştır; 410 trilyon lirayla eğitim yatırımları, 1998 konsolide bütçe yatırımları içinde yüzde 41'e ulaşmaktadır; bu, 55 inci Hükümetin eğitim seferberliği konusunda ciddi bir kanıttır. Keza, sosyal güvenlik kurumlarına, bu sene içinde, 1,4 katrilyon lira dolayında aktarma yapılacaktır. Bunun yanında, savunma ve güvenlik harcamalarında kısıntı yapılmamış, aksine, önemli artışlar da sağlanmıştır.

Türkiye'de, ilk defa, 1998 bütçesiyle, koşullu yatırım yapma taahhüdü gerçekleştirilmektedir. Enerji santralleri ve Telekom hisselerinden elde edilecek özelleştirme gelirlerinin 400 trilyon lirasının yatırımlara tahsis edilecek olması, yatırımları olumlu etkileyecek bir karardır.

Sayın milletvekilleri, her bütçe döneminde, üzerinde, en çok konuşulan konu, personel harcamalarıdır; çünkü, bazıları tarafından, memur ve işçiler, önemli bir oy deposu olarak görülür. Bu anlayışla, kaynağı olmadan, bugün kaşıkla verilip yarın -enflasyonla- kepçeyle alınan zamlara davetiye çıkarılır; hükümetin verdiği zam yetersiz bulunur; çünkü, popülist siyaset bunu gerektirir. Ancak, değerli arkadaşlarım, 55 inci Hükümet, halkı kandırmaya yönelik bu popülist uygulamaya dur demektedir. 1998'in ilk altı ayı için yüzde 30 olarak öngörülen zam, elbette, yeterli değildir; ama, mevcut durum ve kaynaklar, buna izin vermemektedir. Enflasyon yüzde 50'ye düştüğünde -yılın ikinci yarısında- ücretler, reel olarak, işçiyi, memuru enflasyona ezdirmeyen bir noktaya çekilmiş olacaktır. Hangi siyasetçi, hangi hükümet, memuruna, işçisine, daha iyi ücret, daha iyi yaşam koşulları sunmak istemez ki; ama, gerçekçi, sağlam kaynağı olmayan ücret zamları, vataşa yapılan bir iyilik değil, maalesef, kötülüktür; çünkü, yükselen enflasyonla verilen tüm artışlar geri alınmaktadır. Çözüm, enflasyonu düşürmek, faiz-borç kısır döngüsünü kırmak, kamuya, sağlam, dengeli gelir elde etmektedir. Bunları yapmadan, işçiye, memura her yıl yüzde 100 zam yapmanız bile fayda etmez. Toplumla karşı sorumluluk duyan, gerçekçi politika bunu gerektirir. Hükümet de, kendisine siyasal olarak risk getirirse bile, hepimizin geleceği için, bu konuda kararlı davranmaktadır.

Değerli milletvekilleri, 55 inci Hükümetin 1998 bütçesi, mahallî idarelere 1,3 katrilyonluk kaynak aktarımı öngörmektedir; bu, önemli bir aktarımdır. Ancak, mahallî idare gelirleri reformu yapılmadan, siz, genel bütçeden istediğiniz kadar aktarma yapın, meseleyi çözemezsiniz. 55 inci Hükümet, işte, bu yapısal değişimi de gerçekleştirmeye aday bir Hükümettir.

Sayın milletvekilleri, vergi reformu, Türkiye'nin, en acil, en öncelikli konusudur. Maliye Bakanlığımızın, bu konuda yaptığı hazırlıklar son derece yerindedir. Bu vergi politikası, anti enflasyonist bir karakter taşımakta, vergi yükünü, ekonomik kesimlerin, millî gelir içerisindeki paylarıyla orantılı bir şekilde, adil olarak dağıtma ve gelir idaresinin yeniden yapılandırılması temelleri üzerine kurulmuştur. Ayrıca, kayıtdışı ekonominin vergi sistemi içine alınması ile herkese vergi numarası uygulamasına geçilmesi de, olumlu bir diğer noktadır.

Değerli milletvekilleri, bütçe uygulamalarının çağdaş bir yapıya kavuşturulması, Maliye Bakanlığının temel hedeflerindedir. Bu amaçla, bir kamu malî yönetim projesi yürütülmeye başlanmıştır. Bu projeye, devletin malî örgütü, elektronik ortama aktarılarak, zaman kaybı ortadan kaldırılacaktır. Ayrıca, klasik maliye bakanlıklarına özgü fonksiyonların yanı sıra, Maliye Bakanlığımız, Hukuk Başmüşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü aracılığıyla, devletin hukuk danışmanlığını da sürdürmektedir. Bu sayede, Maliye Bakanlığının, devleti, vatandaşa karşı savunan değil; devletle vatandaş arasındaki ihtilafları asgariye indiren bir kurum haline geleceğine inanıyoruz.

Değerli milletvekilleri; Bakanlığın en önemli adımlarından birisi de komple Vergi İdaresi Otomasyon Projesidir. Söz konusu projeyle, artık, vergiyi, tozlu dosyalarda değil, en hızlı bilgisayar ortamında yürütmeye olanakına kavuşturacağız. Ayrıca, yurdumuzun dört bir yanına dağılmış bulunan taşınmaz mallarla ilgili gerekli işlemleri yürütmek ve haksız kullanımları engellemek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akdoğan, sözünüzü tamamlamanız için 1 dakika ekstere veriyorum efendim; buyurun.

MİRAC AKDOĞAN (Devamla) – ... kira bedellerinin günün rayiçlerine göre saptanmasını sağlamak amacıyla sürdürülmekte olan Millî Emlak Otomasyon Projesi bir diğer olumlu noktadır.

Denetim elemanlarının sayısı, hepimizin bildiği gibi, son derece yetersizdir ve denetim elemanlarının sayısı 2 bin dolayındadır. Maliye Bakanlığının, vergi sistemimizi, sadece yasalarla değil, personeliyle de daha etkin ve verimli hale kavuşturmak gayesiyle, azamî beş yılda, 5 bin denetim elemanı sayısına ulaşmayı hedeflemesi, bir başka olumlu karardır.

Maliye Bakanlığımızın, üzerine düşen görev ve sorumlulukları en iyi şekilde yerine getirmeye çalıştığı kanaatindeyim. Bu vesileyle, Sayın Bakanımızı ve arkadaşlarını, çalışmalarında başarılar dileyerek yürekten kutluyorum.

1998 yılı bütçelerinin, ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akdoğan.

Sayın Bakan, söz talebiniz var mı efendim?

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Var efendim.

BAŞKAN – Maliye Bakanı Sayın Temizel; buyurun. (DSP ve ANAP sıralarından alkışlar)

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı üzerindeki görüşmelerin son gününe geldik. Her yıl olduğu gibi, Maliye Bakanlığı ve gelir bütçesi de, yine, sanki, bütçenin geneli üzerindeki görüşmeler devam ediyormuş şeklinde bir hava içerisinde geçti.

Bakanlığımıza yönelik olarak, özellikle, Bakanlık faaliyetlerimize yönelik olarak, eleştiriler yok sayılacak kadar sınırlı ölçülerde kaldı. Bunu, kariyer ve liyakat esasına göre kurulmuş yapısını koruyan Bakanlığımız için sevindirici bir durum olarak algılıyoruz.

Bakanlıkla ilgili iki somut eleştiri ise, yine, bir eski Sayın Maliye Bakanı tarafından dile getirildi; ancak, bunlar, direkt olarak, benim şahsıma yönelik eleştirilerdi. Bunlardan birincisi, Maliye Bakanlığı birimlerinde hediye paketleri dolaşımını yasaklayarak, Maliye Bakanlığı bürokratlarını rencide ettiğim şeklindeki bir eleştiriydi. Değerli arkadaşlar, biz, yayımladığımız genelgede arkadaşlarımızın bu konudaki hassasiyetini göz önünde bulundurarak, bu kararı aldığımızı belirttik. Bakanlık içerisinde, içinde ne olduğu belli olmayan, yaldızlı kâğıtlarla kapatılmış hediye paketlerinin dolaşması, bizi rencide ediyordu; başkalarını rencide etmiyorsa, onu bilemem; ama, bizleri rencide ettiği için onları fizikî olarak da yasaklama gereği duyduk. (DSP, ANAP ve DYP sıralarından alkışlar)

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Bizi de rencide ediyordu.

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (Devamla) – İkinci eleştiri ise, direkt olarak kariyerime yönelik olarak yapıldı. Sayın Bakan, maliye kökenli bakanların başarılı olamayacaklarını Türkiye Büyük Millet Meclisi kürsüsünden ilan ettiler. Yaşamının 27 yılını maliyeye vermiş; dolayısıyla da, Maliye Bakanlığında başarılı olunamazmış; olabilir değerli arkadaşlar. Maliyeciler ve

ekonomist olmak yerine sosyal hizmet uzmanı olarak başarılı olunuyorsa, elbette, ona saygımız var. (DSP ve ANAP sıralarından alkışlar) Türkiye Büyük Millet Meclisinde her kariyerdan gelen değerli milletvekili arkadaşlarımız, her bakanlığı gereği gibi yerine getirirler; dolayısıyla da, kariyerlerine göre de, ne başarısızlıkları ne de başarıları önceden tescil edilemez. Bu durumu, zaten, televizyonları başından bizleri izleyen halkımız kesin olarak değerlendirir, bundan sonra da, sayın başbakanlar hükümet kurarken, umarız ki, bu tarihsel değerlendirmeyi de göz önünde bulundurlar.

Değerli arkadaşlar, bu iki eleştiri, direkt olarak şahsıma yöneldiği için yanıt vermek zorunda olduğum iki eleştiri idi; ancak, böyle bir eleştiriye yanıt vermek için huzurunuzu işgal ettiğim için de sizlerden özür diliyorum.

Değerli milletvekilleri, halbuki, Maliye Bakanlığının çalışmalarıyla ilgili olarak bu kürsüden çok değişik değerlendirmelerin yapılmasını, özellikle, Maliye Bakanlığında sürdürülen çalışmalarla ilgili olarak değerli milletvekillerinin katkılarını almak isterdik ve bu eleştiri ve önerilerden yararlanmak suretiyle de yürüttüğümüz çalışmalara, daha mükemmel halini vermeyi arzu ederdik.

Örneğin; Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürlüğümüzün kamu malî yönetim projesinin değerlendirilmesini isterdik. Kamu yönetimindeki parçalanmışlıktan kaynaklanan koordinasyon noksanlığı ve farklı rakam üretimlerinin ortadan kaldırılacağı, dolayısıyla, kamuda idarî reformun alt yapısını oluşturacak bu projenin burada değerlendirilmesini gerçekten çok arzu ederdik.

Buradan, kamuda gerçek anlamda tasarruf sağlayacak Taahhüt Yasası ile ilgili çalışmalara, Kamulaştırma Yasası ile ilgili çalışmalara, Devlet İhale Yasasıyla ilgili çalışmalara ilişkin değerlendirmelerin yapılmasını ve Maliye Bakanlığına önerilerde bulunulmasını isterdik.

Yine aynı şekilde, saymanlıklarla yaptığımız reorganizasyon çalışmalarının, Tasfiye İşletmeleri Genel Müdürlüğünde yaptığımız yeniden yapılanmanın değerlendirilmesini isterdik.

Yine, devlet ile yurttaş arasındaki ihtilafların asgariye indirilmesi konusunda yaptığımız çalışmaların, özellikle, idarenin haksız olarak yurttaşları mahkeme kapılarında süründürmesine yönelik olarak davalardan çekilmeye ilişkin çalışmalarımızın değerlendirilmesini isterdik ve bunların ötesinde, özellikle de, kamu taşınmaz mallarının ekonomiye kazandırılması konusunda Millî Emlak Genel Müdürlüğümüzle yapmış olduğumuz çalışmaların değerlendirilmesini isterdik. Biz, kamu taşınmaz mallarının sadece korumak amacıyla üzerine kapanılarak korunamayacağını çok net olarak gördük, dolayısıyla da, bunların ekonomiye kazandırılması konusunda gereken bütün çabaları göstermeye başladık. Olayların arkasından gitmek yerine, olayların önüne geçmek ve onları yönlendirme konusunda somut çabalar göstermeye başladık. Bu çerçevede, yatırımcılara arazi ve arsa tahsisi; devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin ağaçlandırılarak, ekonomiye kazandırılması; özellikle, erozyonla mücadele konusunda Türkiye'nin karşı karşıya kaldığı koşulları göz önünde bulundurarak, devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerden başlamak üzere, tüm hazine arazilerinde, gerek kültür bitkileri gerek sanayi bitkileri üretimini teşvik etmek amacıyla, bu tür yerlerin bedelsiz olarak veya sembolik bedellerle, buraları ağaçlandıracak olanlara tahsisine olanak tanıyan işlemlere başladık.

Bütün bunların hepsinin değerlendirilmesi, elbette ki, Maliye Bakanlığının bu konuda yapacağı çalışmaları daha da net olarak yönlendirebilirdi. Yine, bu çalışmalar kapsamında, yıllardır kangren haline gelmiş arsa sertifikası sorununa çözüm getirdik ve arsa sertifikası sahiplerinin, arsalarının kuraları çekilmeye başlandı ve verilmeye başlandı.

Değerli arkadaşlar, emeklilik hizmetlerinin yürütülmesine yönelik çalışmalar, toplumda çok büyük ölçüde takdir topladı; ancak, belki unuttuğumuz şeyler vardı, onlar dile getirilebilirdi, eksikliklerimiz dile getirilirdi, onlara da katkıda bulunurduk; fakat, bunların hiçbirini yapılmadı. Buna karşılık, konuşmanın başında da belirttiğim gibi, bütçenin geneli üzerindeki konuşmalarda yapıldığı gibi, bütçenin belirli özellikleri üzerinde duruldu.

Değerli milletvekilleri, gerçekleri gözardı ederek, bir durumun sorumluluğunu hiç de hak etmeyenlerin üzerine yıkmak veya yıkma çabası içerisinde olmak, hakkaniyetle bağdaşmaz. (DSP ve ANAP sıralarından alkışlar) Yapılanlar elbette eleştirilir; ama, bu eleştirilerin de bir hakkaniyete, bir doğruya dayanması gerekir.

İster Maliye Bakanlığı bütçesi olsun ister gelir bütçesi olsun isterse bütçenin geneli üzerinde olsun, bir konu sürekli olarak toplumun gündemine getirildi; o da, 1998 yılı bütçesinin bir faiz ve rant bütçesi olduğuydu. 1998 yılı bütçesinin bütün dengelerini değiştiren, dolayısıyla, çalışana gereği kadar ödemede bulunmamızı engelleyen, yatırımlara yeteri kadar kaynak aktarılmasını engelleyen unsurun, borç faizleri ödemeleri olduğunu bizler de biliyoruz, sizler de biliyorsunuz, toplum da biliyor; ama, sadece 1998 yılı bütçesi mi rant bütçesi veya faiz bütçesiydi; ya da, 1998 yılında alınacak borçlar için mi 5,9 katrilyon lira faiz ödeneği 1998 yılı bütçesinin içerisine konuldu.

Değerli arkadaşlarım, defalarca tekrar edildi, devletin devamlılığı vardır. Devlet, eğer sağlıklı finansman kaynakları yaratamamış, bütün harcamalarının hepsini borçla finanse etmeye başlamışsa ve bundan da bir faiz yükümlülüğü doğmuşsa, izleyen yıl bütçesini yapan hükümetler, bu faiz ödemelerini ödemek zorundadırlar. Sizler, vergi gelirlerimiz yetmiyor diye kamu görevlilerinin maaşlarını ödememezlik edebilir miydiniz; edemezdiniz, bizler de edemeyiz. Daha önceden devletin, yerine getirmek için söz verdiği yükümlülükleri, paramız yok, vergi toplayamıyoruz diye yerine getirmemezlik edebilir miydiniz; edemezdiniz, bizler de edemiyoruz; işte, o nedenle de devlet borçlandırılmış. Buna yönelik olarak da, özellikle gelir bütçesiyle ilgili konuşma sırasında belirteceğim bazı önlemleri de Meclisin huzuruna getirmeye çalışıyoruz.

Değerli arkadaşlar, şimdi, sürekli olarak bir borç yükü ve bir rant bütçesinden söz ediliyor. Bu rant bütçesindeki borç yükü nedir ve nereden gelmiştir, bunu, bir defa daha huzurlarınızda tekrar etmek istiyorum: 1996 yılının haziran ayı itibarıyla, yani, 54 üncü Hükümet kurulduğu zaman devletin içborç yükü 2,2 katrilyon liraydı; Haziran 1997'de, yani, 55 inci Hükümet kurulduğu zaman devletin içborç yükü 4,2 katrilyon liraydı, 2 katrilyon lira artmış; niye arttığını biraz önce belirttim. Hiç kimse, keyfi için, oturup da, birilerine faiz ödemez bütçesinden. Elbette ki, yapısal değişiklikler ve bazı düzenlemeler yapılmamıştı. Sürekli olarak bütün konuşmalarım da bir gerçeği daha dile getirdim; 54 üncü Hükümetin en başarılı uygulamalarından bir tanesi de, borç vadelerinin uzatılması konusunda gösterdiği gayret idi ve iyi bir gayretti üstelik de. O nedenle de, 1997 yılı içerisindeki faiz ödemeleri düşük oldu; ancak, borç vadelerinin uzaması sonucunda, borçların 1998 yılına taşınması nedeniyle de, bu borçların faizlerinin ödemesi 1998 yılı bütçesine kaldı.

Şimdi, bu gerçeği gözardı ederek, 1998 yılı bütçesi hakkında, sürekli "rant bütçesidir, siz rantıyeye ödüyorsunuz" demek, rakamsal olarak doğrudur; ama, hakkaniyetle bağdaşmaz; hakkaniyetli değildir, doğru değildir ve bizler de, rant bütçesini savunmak için bu kürsüyü işgal etmiyoruz. (DSP ve ANAP sıralarından alkışlar)

İSMAİL İLHAN SUNGUR (Trabzon) – 3-4 aylık borçlanma yapıyorsunuz ama...

MALİYE BAKANİ ZEKERİYA TEMİZEL (Devamla) – Değerli milletvekilleri, kısa vadeli borçlanma, 1997 yılı bütçesinin bir özelliğinden kaynaklandı. 1997 yılı bütçesi denk olarak bağlandığı için ve 33 üncü maddesine de, sadece, bütçe ödeneklerinin üçte biri oranında borçlanma yetkisi tanıdığı için, yılı içerisinde uzun vadeli borçlanma imkânı yasal olarak kalmadı; ondan dolayı bunlar yapıldı. Dolayısıyla, bütçeler hazırlanırken, ekonominin bütün dengeleri göz önüne alınarak, neyle karşılaşacağımız bilinseydi, büyük bir ihtimalle, Türkiye, şu anda da, 12 aylık veya 13 aylık borçlanmalar yaparak devam ediyor olabilirdi; ama, bütün bunların hepsinin hesaplanmaması, sadece ve sadece, bütçeye 5,9 katrilyon lira faiz ödeneği koydu diye, bu bütçenin ve özellikle bu bütçeyi yapanların "rantiye" diye suçlanmasının hakkaniyetle bağdaşmadığını, doğru olmadığını, bir defa daha huzurlarınızda tekrar etmek istiyorum. (DSP ve ANAP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, 1998 yılı bütçesinin bir istikrar bütçesi olduğunu ve bu istikrar bütçesinin de uygulanacak bir istikrar programının sadece bir adımı olduğunu her fırsatta dile getirdik. Bir istikrar programının varlığı, aslında, yazılmış, çizilmiş ve yürürlüğe konulmuş bir programla da olacağı gibi, daha program hazırlanırken yapılacak bazı uygulamalarla da olur. Bunun içerisinde, bir vergi reformunun olacağını, bir sosyal güvenlik reformunun olacağını, mahallî idare gelirleri yasasının olacağını, idarenin yeniden yapılacağını, bu kürsüden defalarca dile getirdik. 1998 yılına geldiğimizde, bu konularda atılmış herhangi bir somut adımımız yok.

Gelir bütçesiyle ilgili konuşmalar yapan arkadaşlarımızın hepsi, vergi gelirlerinin şu andaki yetersizliğinden bahsettiler; dolayısıyla da, gerekli vergiyi toplayamayan hükümetlerin, sürekli olarak, bütçelerini faiz bütçesi olarak bağladıklarını ve dolayısıyla, vergi yerine borç almak suretiyle, devletin de, ülkenin de geleceğinin ipotek altına alınacağını dolaylı olarak belirttiler.

Şimdi, eğri oturup, doğru konuşalım, şu anda, Türk vergi sisteminden memnun olan bir Allah'ın kulu var mıdır; bir Allah'ın kulu yoktur. Hiç kimse, kalkıp da "Türk vergi sistemi iyidir; dolayısıyla, bu sistem içerisinde devam edelim" diyemez bu toplumda; hem bu Türkiye Büyük Millet Meclisinin içerisinde diyemez hem de bu toplumda diyemez. Madem, bütün bunların hepsi böyleyse, bu bir gerçekse, o zaman, geçmiş dönemlerde vergiyle ilgili yapılan olaylarla övünmenin manası nedir; bunu kavramakta güçlük çekiyorum. Elbette, birtakım çabalar gösterme içerisine girilmiştir veya birtakım çabalar yapılması konusunda gayretler gösterilmiştir; bu doğrudur. Ancak, Türk vergi sisteminin bütün özelliklerini gözönüne alan kökten bir değişime hiç kimse kalkışmamış, dolayısıyla da, bu olay, sürüne, sürüne, sürüne, işte, rant bütçesi olarak suçlanan bütçeyi bu hale getirmiştir.

Şu anda, Türk vergi sisteminin durumuna bir göz atın. Vergi sistemimizin içerisinde yaşamak mümkün değildir. Niye, vergi sistemimizin içerisinde yaşamak mümkün değildir; çünkü, vergi oranları aşırı derecede yüksektir. Bugün, gerçek kişilerin vergi yükleri, yüzde 64'e kadar çıkmaktadır. 100 lira kazanan bir vergi yükümlüsü, eğer, bir kurumdan kâr payı alıyorsa, bir şirketi varsa, bunun 64 lirasını vergi olarak vermek zorundadır; herhangi bir şekilde, bir yolunu bulup da, bunu göstermemelik etmezse eğer.

Yine, vergi sistemimiz yaşanılabilir değildir. Niye değildir; çünkü, kazanılmayan gelirden vergi alınmaktadır. Hayat standardı esasından hepimiz şikâyetçisiniz; dolayısıyla, daha yeni işe başlamış ve ne kazanacağını bilmeyen gencecik insanlardan bile, girişimcilerden bile vergi almak suretiyle, onların yaşama atılmasına engel oluyorsunuz.

Yine, aynı şekilde, vergi sisteminin karmaşıklığı, özellikle, tarafsız olmaması, faaliyetler arasında ve sermayenin dağılımı konusunda çok büyük sorunlar yaratmaktadır. Vergi kaçırmanın yakalanma olasılığı hemen hemen yoktur, yakalansa bile cezalandırma imkânı bulunmamaktadır.

Bütün bunların hepsi, vergi sistemini, içerisinde yaşanılmaz, içerisinden çıkılmaz bir hale getirmiştir. Bu koşullar altında Türk vergi sisteminin bütün bu özelliklerini ortadan kaldıran bir çalışmanın yapılması kaçınılmazdı; 55 inci Hükümet de bunu yaptı.

Yeni vergi çalışmalarıyla ilgili olarak getirilen en somut eleştiri de bu tür çalışmaların daha önceden bitirilmesi gerektiği, üç gün içerisinde yapılması şeklindeydi.

Değerli arkadaşlar, hiçbir vergi çalışması üç ayda da bitirilmez, dört ayda da bitirilmez. Sağlıklı bir çalışmanın, toplumun tüm kesimleriyle tartışa tartışa, her kesime getirisinin götürüsünün ne olacağına baka baka ve de özellikle, ekonomik ve sosyal yaşamdaki olumsuz etkileri ortadan kaldırılmalı kaldırılmalı Türkiye Büyük Millet Meclisine getirilmesi gerekir.

Biz, bir çalışma yaptık ve bunu, Ekonomik ve Sosyal Konseyi oluşturan kitle temsilcilerine sunduk -üstelik sunduğumuz tasarı seçenekeydi de- tartışıldı, dünya kadar öneri geldi, öneriler karşısında, daha önceden planladığımız zaman içerisinde vergi tasarısını Türkiye Büyük Millet Meclisine getiremedik; ama, en geç ocak ayının ikinci hafta başında Türkiye Büyük Millet Meclisine sunacak hale geldik. Demek ki, zamanlama açısından herhangi bir sorunumuz yoktu.

Sayın Hacaloğlu, buradaki konuşmasında "servet beyanını içermeyen bir vergi reformunun, sosyal demokratlar tarafından bir vergi reformu olarak algılanamayacağını" söyledi.

Değerli milletvekilleri, bu, toplumda çok fazla tartışılıyor. Bizim hazırladığımız vergi reform tasarısında, servet beyanı veya servet üzerinden vergi alınmasını içeren hiçbir düzenleme yoktu; ne ilk hazırladığımız zaman vardı, ne de daha sonra çekildiği için ortadan kalktı, hiçbir zaman konulmadı. Bunun yaparken de -burada tasarımı bütün ayrıntılarıyla anlatma olanağım yok, saatin nasıl ilerlediğini görüyorum- kuracağımız sistemin, artık, insanların getirip de verdiği beyannameler üzerinden değil, tüm vergi yükümlülerini izleyerek vergi alma anlayışına dönüşten kaynaklandığını da açık açık söyledik. Artık, devletin, insanlara "getir servet beyanını ver" demeye ihtiyacı olmayacak. Devlet, yapacağı örgütlenmeyle, getirdiği yeni sistemle, artık, vergi yükümlüsü olan insanları, getirip beyannamesini vermediği zaman zaten izleyecek ve alabilecek. Türk vergi sisteminin düzeltilmesiyle ilgili olarak iki kavram, slogan olarak sürekli söylendi. Bunlardan bir tanesi, vergi tabanının genişletilmesiydi.

Değerli milletvekilleri, vergi tabanı nasıl genişler? Vergi tabanı, çektiğiniz zaman genişleyecek elastik bir şey değildir. Vergi tabanı, inceleme oranının artırılmasıyla da genişlemez. İnceleme oranını artırırsanız, sadece, vergi veren mükelleflerin üzerindeki baskıyı biraz daha artırmış olursunuz; hepsi ondan ibaret olur. Vergi tabanı, vergiye tabi olmayan gelirlerin vergi kapsamına alınmasıyla genişler. Bizim getirdiğimiz tasarımı, işte bu anlamda bir reformdur. Reformdur; çünkü, gelirin tanımını değiştirmektedir, Gelir Vergisi Kanununun 1 inci maddesini değiştirmektedir ve kaynağı ne olursa olsun, her türlü kazancın vergilendirileceği ilkesini getirmektedir; işte, reform olan budur. Bu yapıldığı takdirde, Türkiye'de, artık, belirli bir miktarın üzerinde kazanç elde edip de vergisini vermeyen hiç kimse kalmayacaktır.

Bu ilke çerçevesinde yapılan düzenlemelerde, hem tutarlılığı hem de toplumun tüm kesimlerinin desteğini almak için toplumsal dengeleri koruya koruya bunun üzerine gidiyoruz.

İkinci önemli olay da; yine, vergi gelirlerinin artırılmasıyla ilgili olarak, kayıtdışı ekonominin kayıt altına alınmasıyla ilgili uygulama gelmektedir. Bu da bir slogan halindedir; "vergi tabanını genişlet, kayıtdışı ekonomiyi kayıt altına al; tamamdır, vergi sorunlarının hepsi çözülecek." Peki, kayıtdışı ekonomi nasıl kayıt altına alınacak?

Değerli arkadaşlar, kayıtdışı ekonomiyi kayıt altına almanın yolu sadece vergi kanunlarında değişiklik yapmak değildir. Kayıtdışı ekonominin kayıt altına alınmasının yolu, ekonomik ve sosyal yaşamı düzenleyen yasaların her birisinde, verginin ulaşabileceği bir anahtar numara yaratmak ve onların bu şekilde düzenlenmesini sağlamaktır. Eğer, ilgili yasalarda -ilgili yasalar yapılırken- belirli bilgilerin, devlet tarafından tutulan veya devletin güvencesi altında tutulan kayıtlara yazılmasını sağlarsanız, işte o andan itibaren, teknolojinin de olanaklarını kullanmak suretiyle, oralara ulaşır, kayıtdışı ekonomi diye bir olayı büyük ölçüde ortadan kaldırırsınız. İşte, vergi reformunun ikinci temel ayağı da budur.

Belirli maddelerde değişiklik yapmak suretiyle veya birtakım aksaklıkları ortadan kaldırmak suretiyle yapılan vergi düzenlemeleri, kesin olarak vergi reformu sayılmaz, doğrudur; ama, gördüğünüz gibi, bu, vergilendirmede ve vergicilikte bir anlayış değişikliği getirmekte, artık kaynağı ne olursa olsun bütün kazançların vergilendirilmesini içermektedir.

Getirdiğimiz düzenleme içerisinde, mevcut vergi yükümlülerinin vergi yüklerini daha fazla ağırlaştırarak, vergi alınmasını sağlayacak bir tek hüküm bulunmamaktadır. Vergi tasarısı, mevcut vergi yükümlülerinin vergi yükünü artırarak vergi almak değil, vergi vermeyenlerin, vergi dışı kalmış kazançlarını vergi kapsamına almak suretiyle vergi hâsılatını artırmayı amaçlamaktadır. Türkiye'nin bu reforma kesinlikle ihtiyacı vardır. Bütün dünya bunu böyle uygulamaktadır, Türkiye de

bunu, böyle uygulamak zorundadır. 1998 yılı içerisinde gerçekleşirse, elbette ki, belirli bir getirisi olacaktır. İşte o getirisiyle beraber de sürekli rant bütçesi olarak suçlanan bu bütçemizin, rant niteliği, en azından üçte bir oranında azaltılabilecektir. Elbette ki, bütün bunların hepsinin kararı sizlerin elinizdedir ve toplumun desteğindedir.

Değerli milletvekilleri, onun ötesinde, vergi yasalarının, Maliye Bakanlığına ve Bakanlar Kuruluna tanıdığı yetkiler kullanılmak suretiyle gereken düzenlemeler de zaten sürekli olarak yapılmaktadır. 1998 yılında geçerli olacak maktu had ve nispetlerle ilgili olarak, geçtiğimiz günlerde çok ayrıntılı düzenlemeler yapıldı ve üstelik, yıl sonu beklenmeden de -herkes, gerekli hazırlıklarını yapsın, düzenlemelerini ona göre gerçekleştirsin diye- hepsi bir kitap oluşturacak şekilde Resmî Gazetede yayımlandı.

Bu düzenlemelerin içerisinde, özellikle kamuoyuna yansıyan konu, vergi tarifesinin dilimlerindeki artışın, enflasyon oranının altında kalması şeklinde oldu, bu doğrudu. Yalnız, Hükümetimizin bu konuda yasal bir sınırlaması vardı. Yaşa, vergi tarifesinin 75 milyon lira olan birinci diliminin ancak 10 kat artırılacağı hükmünü amirdir. Dolayısıyla, 75 milyonluk tarifeyi, Bakanlar Kurulu, yasa değiştirmedeği sürece, sadece 10 kat artırabilir. Nitekim, geçen sene 500 milyon lira olan bu sınır, 75 milyonun azamî 10 katı olan 750 milyon liraya çıkarılabilmektedir. Bizim yaptığımız düzenleme, kesin olarak, enflasyon öyleyken vergi dilimlerini daha düşük düzenleme şeklinde değil, yasanın bize verdiği yetkinin azamîsini kullanmak şeklindeydi ve bunu yaptık; ancak, vergi tasarruflarımızda, bu dilimleri yeniden düzenledik ve bunların, enflasyona uygun olarak artırılmasına da olanak getirdik.

Değerli arkadaşlar, vergi tarifesinde gerçekleştiremediğimiz bu düzenlemeyi, özel indirim miktarlarındaki artışla telafi ettik. Bugün, Bakanlar Kuruluna sevk edilen bir kararnameyle, 1998 yılında uygulanacak olan özel indirim miktarlarını yüzde 200 oranında artırdık. Bu, özellikle ücretlilerin, çalışanların maaşlarında, direkt olarak 1,5 milyon liralık bir artış ifade etmektedir; yani, 1998 yılında özel indirim miktarının yüzde 200 fazlasıyla uygulanması sonucunda, bütün çalışanların ücretlerinde, ayda 1,5 milyon lira artış sağlanmış olacaktır. Yine, aynı şekilde, vergi tarifesinin değişikliğinden ötürü belirli bir yansıma vardır. Bunlarla beraber, bütçeyle yapılan düzenlemelerin dışında, sadece Bakanlar Kurulu yetkisi kullanılarak yapılmış düzenlemeler sonucunda, 1998 yılı içerisinde, ücretlilerin maaşlarında, ortalama olarak 2 milyon 250 bin lira civarında ilave artış söz konusu olabilecektir.

Değerli milletvekilleri, gelir bütçemizle ilgili olarak yapılan somut eleştirilerden bir tanesi de, 1998 yılı için tahmin edilen vergi gelirlerinin oransal olarak çok yüksek olduğu; dolayısıyla, gerçekçi olmadığı şeklindeydi.

Değerli milletvekilleri, vergi gelirlerimiz, 1997 yılına göre yüzde 95,6 oranında artarak, 8 katrilyon 900 trilyon lira olarak tahmin edildi. Böylece, 1997 yılında yüzde 15,7 olarak gerçekleşen vergi yükü ya da gerçekleşmesi beklenen vergi yükü -hâlâ önümüzde yirmi günümüz var- 1998 yılında yüzde 18,1'e yükseldi; yani, vergi yükü, 1998 yılında -yuvarlak olarak yüzde 16 diyelim- yüzde 16'dan yüzde 18'e yükselecek. Gayri safi millî hâsılaya oranladığımızda, iki puanlık bir artış, geçmiş yıl performansları göz önünde bulundurulduğunda gerçekleşmeyecek bir olay olarak değerlendirilebilir; ancak, değerli milletvekilleri, iki tané çok somut olayımız var :

Bunlardan bir tanesi, bütçemizin en büyük kalemini oluşturan 5,9 katrilyon lira tutarındaki faiz ödemesi. Bu faiz ödemesi, aynı zamanda bizim gelir bütçemizde bir taraftan da, Gelir Vergisinin matrahını oluşturuyor. Dolayısıyla, şimdiye kadar bunun üzerinden alınmayan vergi, yüzde 12 oranında alındığı takdirde -ki, alınacak 1998 yılı içerisinde- 550 trilyon lira yapmaktadır.

Onun ötesinde, Akaryakıt Tüketim Vergisinde geçen yıl yapılan oran değişikliği nedeniyle, geçmiş yıllardan farklı olarak, 300 trilyon lira civarında ilave bir gelir artışı sağlanacak.

Bu iki artışı, çok somut artışı çıkardığımız takdirde, 1998 yılında, vergi yükü yüzde 1 dolayında, hatta yüzde 0,7 dolayında artmak suretiyle 16,4 olacaktır; dolayısıyla, vergi esnekliğini de 1,1 olarak kabul ettiğiniz takdirde, bizim gelir bütçesi hedefimizin kesinlikle gerçekleştirilebilir, gerçekçi, samimî bir hedef olduğunu çok somut olarak göstersünüz.

Onlar çıkarıldığı takdirde, özellikle, diğer vergiler açısından artışlarımız, ilan ettiğimiz deflator, büyüme oranı ve vergi esnekliği rakamları dikkate alınarak hesaplanmış, hepsi de çok gerçekçi olarak bütçemizde yer almıştır. Dolayısıyla, bütün bunların hepsi, 1998 yılında gerçekleşecek hedeflerdir.

Ayrıca, sizlerin bilgisine sunmak istediğim bir diğer konu da, 1998 yılında alınacak olan bazı vergilerin 1997 yılı yeniden değerlendirme oranında artırılarak tahsil edilecek olmasıdır; Motorlu Taşıtlar Vergisi, Taşıtlar Alım Vergisi gibi vergiler, 1997 yılında ortaya çıkan bu yasa gereğidir; bizim yaptığımız bir olay değil, yasadan kaynaklanan bir olaydır. Yeniden değerlendirme oranı yüzde 80 olduğundan dolayı, bütün bu vergilerin matrahları yüzde 80 artırılarak tahsil edilecektir. Değerli milletvekilleri, dolayısıyla, bizim ilan ettiğimiz deflatörle direkt olarak bir ilgisi yoktur, bir önceki yıl enflasyonu oranında artırılarak alındığından dolayı da, yine gerçekçi bir rakam olmaktadır.

Bakanlığımız gelir bütçesi içerisinde konuşulmaması gereken; ama vergi gelirleriyle ve vergiyle karıştırıldığı için, sürekli olarak burada dile getirilen bir olayımız daha vardır; oda, Türkiye'nin, karapara aklama suçlarıyla ilgili mücadelesi. Hepinizin bildiği gibi, bu Meclisten, bundan yaklaşık birbuçuk yıl önce 4208 sayılı Yasa çıktı ve Türkiye, karapara aklama faaliyetlerini suç olarak kabul etti.

Değerli milletvekilleri, karapara aklama suçu ayrı bir olaydır, vergi kaçakçılığı ayrı bir olaydır. Karapara aklama suçlarıyla ilgili mücadelenin yöntemleri değişiktir, vergi kaçırma ile ilgili mücadelenin yöntemleri çok farklıdır. Karapara aklama suçlarıyla ilgili olarak, mahkeme kararıyla, suçun varlığını kanıtladığımız takdirde, o karaparanın nemalandırılması da dahil olmak üzere, müsadereyi gerekir. Halbuki, vergiyle ilgili suçlarda ne böyle bir ceza vardır, ne de böyle bir ceza olması gerekir. Karapara aklama suçları ve karapara aklama faaliyetlerinden elde edilen gelirler, uyuşturucudan, silah kaçakçılığından, aklınıza gelebilecek, orada saydığımız bütün suç sayılan fiillerden elde edilen kazançlardır. Dolayısıyla, onlarla mücadelemizi, vergi kaçakçılığıyla veya vergi kayıp ve kaçağıyla ilgili mücadelemizle kesinlikle karıştırmamanız gerekir.

Karapara ile ilgili olarak 1997 yılının ortalarında yapılan; yani tam haziran ayında yapılan yönetmelikte, karapara ile ilgili olarak yapılan mücadelede, 5 milyar lirayı geçen her türlü işlemin Maliye Bakanlığına bildirilmesi şeklinde bir yönetmelik düzenlemesi yapılmış idi. Şimdi, gördüğünüz gibi, vergiyle farklıdır; ama 5 milyar lirayı aşan her işlemi Maliye Bakanlığına gönderin demek, 4208 sayılı Yasaya göre, her işlemde, mutlaka suçtan elde edilmiş bir para şüphesi vardır demektir. Toplum bu kadar ağır bir töhmet altında bırakamazdınız, teknik olarak da düzenlemesi yanlış. Karapara ile mücadele eden ülkelerin hiçbirisi, oturup da, otomatik olarak 5 milyar lirayı geçen her şeyi maliye bakanlığı, mali suçlar kuruluna gönderin demez. Burada, suç unsuru olan, içerisinde suç barındıran fiillerin, suç teşkil eden fiillerin bildirilmesi şeklindeydi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, efendim, lütfen... Süreniz doldu, ben, size 1 dakikalık ek süre vereyim, toparlayın lütfen.

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Nitekim, dün, yönetmeliğimizde değişiklik yapıp, Resmî Gazeteye gönderdik. Bir tebliğle, şüpheli işlemlerin tanımını, ayrıntısıyla yaptık ve ilgili kuruluşlara da "bu, şüpheli işlem tanımının içerisine giren her türlü faaliyeti bize bildirmek zorundasınız" diye, cezaî müeyyidesiyle beraber bildirdik.

Değerli milletvekilleri, 1998 yılı bütçesi, 1998 yılı Maliye Bakanlığı gider bütçesi ve gelir bütçemiz, samimiyet ilkeleriyle, özellikle toplumun bizden beklediği hizmetleri yerine getirebilecek şekilde, büyük bir itina ile, düzenlenmiş ve huzurlarınıza getirilmiş bulunmaktadır. Biz, bu bütçe-de öngördüğümüz hedeflerin hepsini gerçekleştireceğimiz konusunu sizlere taahhüt ediyoruz ve bunu gerçekleştireceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, 1 dakika daha verdim.

Buyurun efendim.

MALİYE BAKANİ ZEKERİYA TEMİZEL (Devamla) – Ancak, bu bütçenin, bir istikrar programının ayağını oluşturması açısından, diğer uygulamalarla desteklenmesi konusunda, Türkiye Büyük Millet Meclisinin desteğine, mutlaka, ihtiyaç vardır; bu desteğe, toplumun ihtiyacı vardır. Türkiye, bu düzenlemeleri yapmak zorundadır, buna mahkûmdur. Bunlar yapıldığı takdirde de 1999 yılı bütçesinde, en azından, rant bütçesi tartışmalarının olmayacağı, ben, sizlere taahhüt ediyor, hepinize saygılar sunuyorum. (DSP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bakan, teşekkür ediyorum.

Bütçenin aleyhinde kişisel görüşlerini ifade etmek üzere, Sayın Bekir Sobacı. (RP sıralarından alkışlar)

Buyurun.

BEKİR SOBACI (Tokat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bütçeler, hükümetlerin, ekonomik aktörleri, enstrümanları, toplum kesimleriyle alakalı olarak nasıl kullanacaklarının bir beyanıdır. Bu açıdan baktığımızda, genel olarak, gelir bütçesini, bütçenin soğuk yüzü; gider bütçesini de bütçenin sevecen yüzü olarak tanımlamak mümkündür.

Burada, İktidara mensup arkadaşlarımız konuşurken, bütçenin gerçekçi olduğundan bahsettiler; ama, bütçenin gerçekçi olması, bu tercihlerin yanlış ve zulüm tercihi olmasına engel değildir. Ülkemizin içerisinde bulunduğu şu girdapta, geline bu noktanın, bugünün eseri olmadığını biliyoruz, birkaç yılın eseri olmadığını da biliyoruz; ama, buraya çıkan, özellikle İktidarın büyük partisine mensup milletvekili arkadaşlarımız, bazı tarih dilimlemeleri yaparak; 1983-1991 yıllarını yükselme, 1991-1993'ü duraklama, 1993-1997'yi gerileme devri olarak tanımladılar.

Şimdi, arşivler yalan söylemiyor. Sizin sekiz yıllık iktidarınızda, eğer sosyal siyaset ve tarih bilimi, kriterleri yanlış koymadıysa, yükselen devirlerde, yükselen sosyoekonomik değerler olur; sizin o döneminizde yükselen değerler, hayalî ihracat, karapara aklamaları ve Ankara'da yüzlerce teşvik vurgunu peşinde koşan bürolar oldu. (RP sıralarından alkışlar) Yine burada, İktidarın büyük ortağı partili arkadaşlarımız, yaptıkları icraatın ülkeyi nasıl bir bunalıma soktuğundan bir türlü ağah olamayan arkadaşlarımız, bu konuşmalarında bahsettikleri sonuçlarla, kendilerini haklı çıkarmaya çalıştılar.

Bu sürece bir göz atmak istiyoruz: 1991'e kadar uyguladığımız yükselme devri politikalarında, daha seçime bir yıl varken, aynadaki görüntünüzden korkunuz ve erken seçime gittiniz. Neticede, yedinci kez gelen bir Başbakan getirdiniz. Ondan sonra oluşan hükümetler de -sosyal demokrat destekli hükümetler- maalesef, o güne kadar devam eden süreci devam ettirdiler ve neticede, 5 Nisanla karşı karşıya geldik; yani, kriz; yani, samanlıkta yangın başladı; ama, semirmiş fareler o samanlığı çoktan terketmişti; yangında enkaz milletin başına çöktü.

27 Mart 1994 mahallî seçimleri ve 24 Aralık 1995 genel seçimiyle, Refah Partisinin önlenemez yükselişini görüyoruz ve olmayacakların denemesi; Anayol hükümetleri ve daha sonra ülke-

nin gerçeğiyle karşı karşıya kalınarak teşekkül ettirilen Refahiyol ve orada, babanın, evlatlarının canına kasteden bir cinnet süreciyle başlayan, toplumsal cinneti başlatmak isteyen sürecin takipçisi olan insanlar ve kadrolar gördük. Bu süreçte, Türk - İslam düşmanı Bartholomeos'un elini, her christmas'ta pürmetle öpen; ama, şimdiye kadar bir Diyanet İşleri Başkanının elini öpme lütfunda bulunmayan levanten sermayenin ağababaları vardı; bu süreçte, meslek kuruluşlarının başkanları, işçi ve memurun sözde genel başkanları ve mensubiyetine ait kalabalıkları satan genel başkanlar vardı ve bu süreçte, sonuçta, makam, mevki ve rütbelerini, levanten sermayeye kiraya verenler vardı.

Şimdi, bütün bu gelişmelerden sonra, önümüzde bir bütçe var; bir halk düşmanı bütçe, muhtemelen bir siyasî meczubiyet ve cinnet tablosu!.. Bu tabloda neler var, bir göz atalım: Bu tabloda yatırım var; konsolide yatırımlar 1 katrilyon lira. Refahiyol'un, 1997 yılı bütçesini tenkit ederken, burada konuşan purolu ekonomi sorumlusu "yüzde 8 yatırımı yaparsanız ne, yapmasanız ne" diye bahsetti. Şimdi, kulakları çınlasın. Siz, yaşadığımız şu enflasyonla, 1 katrilyon liralık yatırımı yaparsanız ne, yapmasanız ne!.. Evet, konuşulanlar, bir gün insanın karşısına çıkar. Bu konsolide bütçeden yatırıma ayrılan 1 katrilyon liralık payda çok enteresan olan şudur: Mahallî idare yatırımları yüzde 20'lik bir oranı tutuyor. Övünerek, gururlanarak söylemek gerekirse, bugün, sadece İstanbul Büyükşehir ve Ankara Büyükşehir Belediyelerinin ve bağlı kuruluşlarının, 1998 yılı bütçelerinde görülen yatırım payı 600 trilyon liradır.

ALGAN HACALOĞLU (İstanbul) – Kimin parasıyla?!

BEKİR SOBACI (Devamla) – Bu bize bir ders olmalıdır. Evet; 1,3 katrilyon, mahallî idarelere katkı var 1998 bütçesinde; ama, size de geçmişte o katkılar yapıyordu, sosyaldemokrat belediye başkanlarına ve siz, bütçeden gönderilen paraları İSKİ bataklıklarında mahvettiniz. Biz öyle başkanlar biliyoruz ki; mavi gözlerine İstanbul halkını baktırarak, dışarıdan aldığı milyarlarca dolar dış krediyi peşkeş çeken başkanları da biliyoruz. (RP sıralarından alkışlar)

SUHA TANIK (İzmir) – İstanbul o başkanı arıyor şimdi.

BEKİR SOBACI (Devamla) – Şimdi, özel sektör yatırımlarının da tahminleri var programda, aşağı yukarı 10 katrilyon; ama, siz, koyduğunuz ekonomik rakamlarla yüzde 3 büyüme öngörüyorsunuz. Bu büyümelerle, ta başta söylediğiniz, daha 1998 bütçesinin yatırımlarını söylemeden, ekonomi sorumluları kalkıp, 6 katrilyon faiz vereceklerini söylediği zaman, siz, özel sektörün yatırım yapacağını mı zannediyorsunuz?! İşte, bu, sizin vergi gelirlerinizin de gerçekleşmesini engelleyecek en önemli faktördür.

Bu bütçenin sahibi Hükümetin Başbakanı, 600 trilyon yatırım yapan belediyelerimizi, Avrupa firmalarına gammazlıyor "onlar borçlarını ödeyemiyor" diyor; bankalara baskı yapıyor, teminat mektuplarının alınmaması için gayret sarf ediyor; maalesef, üzülerek belirtiyorum.

HASAN GÜLAY (Manisa) – Sen orada mıydın o zaman?!

BEKİR SOBACI (Devamla) – Yine, cinnet sürecinde devam eden beyanlar ve kategori çalışmaları sonucu, sermayeyi de laik ve irtica olarak böldükten sonra, Kombassan gibi, yurt dışındaki işçilerimizin tasarrufunu en verimli yatırımlara sevk eden, kanalize eden ve özelleştirme çalışmalarında, Petlas gibi, en başarılı, özelleştirmenin müşterisi olan, gerçekleştircisi olan bir holdingin 45 milyon marklık teminatı, hâlâ, birilerinin emriyle, lastik tröstlerinin emriyle, el konulmuş ve beklenmektedir.

Şimdi, gelir bütçesine baktığımızda, bu bütçenin, gerçekten, üzüntü verici bir tablo olduğunu ifade etmek istiyorum. Sadece KDV ve Akaryakıt Tüketim Vergisi toplamı, neredeyse yüzde 50'ye yaklaşıyor. 2 katrilyon 970 trilyonluk gelir vergisi bölümünde, ana yük; ana sorumluluk, bordro mahkûmlarınıdır.

55 inci Hükümet bir uyanıklık yaptı; akaryakıtta, 1997 yılında, beş ay içerisinde, bir yılda yapılacak zammın tümünü birden yaptı ve ne olur ne olmaz, seçim olursa diye, kendisine tedbir aldı. Ben, şunu düşünüyorum: Bu Hükümet, akaryakıt tüketim vergisini, çok rahat, bir manivela gibi kullanıp ve korkarım ki, benzini de 400 bin liraya çıkararak, başka yerlerden toplayamadığı vergileri, yine, bu milletin sırtından, akaryakıt yoluyla çıkaracaktır. KDV ile oynamak mümkün değildir; artık, KDV oranları, işba noktasına gelmiştir. İşte, yeni gelecek tasarı, bilmiyoruz, neler içeriyor; ama, korkarım ki, büyük bir oranda yine dargelirli ve esnafın sırtına binecektir.

Sayın Bakanımıza teşekkür ediyorum. Bütçe sunuşundaki konuşmalarda, stopajın yüzde 12'ye çıkarılmasının 1998 bütçesindeki gelir bütçesine müspet etkilerinden bahsettiler; 1997'de, kurumların, firmaların cirolarının yüksek çıkacağından bahsetmişlerdi; bunlar, Refahiyol Hükümetinin sizlere birer armağandır. (RP sıralarından alkışlar) Refahiyolun aldığı tedbirler sebebiyle, siz, 1998'de, bu bütçede, vergi gelirlerini, çok rahatlıkla, bu noktalarda tahmin etme cesaretini buldunuz; ama, asıl zorluk, 1998'den sonra gelecek hükümetlerindir. Siz, 1997'de Refahiyol Hükümetinin, ekonomiyi ateşleyen, enflasyonu aşağı düşürmesine ve dargelirliye, emekliye, en güzel reel gelir artışlarını sağlayan politikasına rağmen, bu başarılı uygulamalarla armağan ettiği meyveleri de sermaye ve rantiyecilere peşkeş çekeceksiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(RP sıralarından "5 dakika" sesleri)

BAŞKAN – Başka gruplar için de 5 dakika isteseydiniz, size de verirdim. (RP sıralarından alkışlar)

Buyurun.

BEKİR SOBACI (Devamla) – Değerli arkadaşlar, burada, dışicaret açığı var, içborçlanma ve faizler var. Sayın Bakanımız, burada da, Refahiyol Hükümetinin iç borçlanma ve faiz hadlerindeki başarılarından bahsettiler; ama "gerekli destekleyici tedbirleri alamadı" dediler; doğrudur, şeytan taşlamaktan salavata fırsat bulamadık. (RP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Ayrıca, burada, sosyaldemokrat arkadaşlara da seslenmek istiyorum, bu Hükümete desteğinizi ne zamana kadar sürdüreceksiniz? Yoksa, şartlar daha oluşmadı, DSP ya da Hükümetin biraz daha yıpranmasını -bu, Netekim Paşa'nın mantığıdır. O da, 12 Eylül'den önce "biz, bir sene evvel darbe yapacaktık; ama, şartların oluşmasını bekledik" diye ifade ettiler- bu milletin tamamen iflasını ve bitmesini mi bekliyorsunuz? Onun için, bu sorumluluk da sizlerin omuzlarındadır, dikkatinizi çekiyorum.

Değerli hemşerim Maliye Bakanımıza, iyi bir teknokrat olarak başarılar diliyorum; ama, milletin ümüğünü sıkma görevi sosyaldemokratlarda, teşviklere peşkeş çekme Hazine sorumlularında olabilir, dikkatlerini çekiyor, başarılar diliyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Sobacı teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, galiba bu taşlama işini boşlamamız gerekecek. Karanlığa yumruk sallamaktansa bir mum yakmak evladdır. İsterseniz bunu deneyelim hep beraber.

Sayın milletvekilleri, bütçe üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, sorular bölümüne geçiyorum.

6 sayın milletvekili soru sormuş; ama, bir arkadaşımız sorusunu geri çekince 5 arkadaşımız kaldı.

Sayın milletvekilleri, bundan sonraki çalışmalarımızda Divan Üyesi arkadaşımızın oturarak hizmet vermesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, soruları sırayla okutuyorum ve sayın soru sahibi arkadaşımı arayacağım.

Sayın İsmail Özgün?.. Hazır.

Sorusunu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın aracılığınızla Sayın Maliye Bakanı tarafından cevaplandırılmasını saygılarımla arz ve talep ederim.

İsmail Özgün
Balıkesir

Sorular:

1- Bazı özel TV kanallarında kanalın sahibi olan kuruluş, çok kısa aralıklarla, kendi bünyesindeki diğer kuruluşların reklamlarını yayınlamaktadır. Bunun KDV ve Kurumlar Vergisi karşısındaki durumu incelenmiş midir?

2- Ülke ekonomisinin canlandırılması amacıyla, 2982 sayılı Yasayla getirilen istisna ve muafiyetlerin süresi 31.12.1997 tarihinde sona erecektir. Sözü edilen istisna ve muafiyet süreleri uzatılacak mıdır?

3- DSİ'de çalışmakta olan hizmet akitli geçici işçilerin kadroları verilecek midir? Bu konuda bir çalışma var mıdır?

4- 65 yaşını ikmal etmiş güçsüz ve yardıma muhtaç kişilerin Emlak Vergisi ve Çevre Temizlik Vergisinden muaf tutulmasını düşünüyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Bakan ne buyurur efendim?..

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Yanıt vereyim efendim.

Sayın Başkan, Sayın İsmail Özgün'ün birinci sorusu, televizyon kanallarının kendi şirketlerinin reklamlarını yapması nedeniyle ortaya çıkan Kurumlar Vergisi mükellefiyeti konusundadır. Vermiş oldukları hizmetler nedeniyle farklı tüzelkişiliklere sahip olan bu kurumların, hizmetlerinin değerlendirilmesi suretiyle, Katma Değer Vergisine tabi olduğu açıktır. Dolayısıyla, bunlar yapılan vergilendirmelerde ve incelemelerde dikkate alınmaktadır.

2982 sayılı Yasayla getirilen istisna ve muafiyetler, hepimizin bildiği gibi, 31.12.1997 tarihi itibarıyla sona erecektir. Herhangi bir yasal düzenleme yapılmadığı takdirde de 1.1.1998 tarihinden itibaren bu yasa kapsamında, -daha doğrusu bu yasa kapsamında değil de, normal olarak- bu tür alım satımlardan alınması gereken vergi, resim ve harçların alınmasına başlanılacaktır; ancak, bu yasayla ilgili olarak 1984'ten beri yapılan değişik düzenlemeler ve süre uzatmaları nedeniyle, ta 1988'li yıllardan gelen birçok mükellefiyetin, bu yasanın yükümlülüklerinin yerine getirilmemesi nedeniyle yüzde 50 alınması gibi, çok ağır ve idarenin de altından kalkamayacağı bir yükümlülük söz konusudur. Hükümetimiz, bu konuda yapmış olduğu görüşmede, bu konunun yürürlük süresinin kaldırılmasını; ancak, geçmişe dönük olarak herhangi bir işlem yapılmasını engelleyecek bir düzenleme yapılmasını karara bağlamıştır. Bu konuda öntümüzdeki günlerde düzenleme yapılacaktır. Dolayısıyla, 2982 sayılı Yasadan yararlanıp da şu anda yasanın öngördüğü yükümlülükleri yerine getiremeyenlere, geriye dönülerek,yüzde 50 fazlasıyla tahsilat gibi bir uygulama söz konusu olmayacaktır.

Devlet Su İşlerinde çalışmakta olan geçici işçilerin kadrolarıyla ilgili çalışmalar sürdürülmektedir. En son verilmiş olan kadrolara atama konusunda sınavlarını yapmıştır Devlet Su İşleri; onlarla ilgili işlemleri henüz bitirmemiştir. Daha sonraki günlerde de bu çalışmalara devam edilecektir.

65 yaşını iftinal etmiş güçsüz ve yardıma muhtaç kişilere Emlak Vergisi ve Çevre Temizlik Vergisinden muafiyet konusunda da, Emlak Vergisinde bu konuda bir indirim vardır biliyorsunuz. Onunla ilgili uygulama kesin olarak devam ettirilecektir, bu kesimlerle ilgili olarak.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Soru cevaplandırılmıştır.

İkinci soru sahibi Sayın Feti Görür?.. Hazır.

Sorusunu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun, aracılığınızla, Maliye Bakanı tarafından cevaplandırılmasını arz ederim.

Feti Görür

Bolu

1998 yılı bütçesi vergi gelirleri hesap edilirken, Sayın Güneş Taner'in uygulamak istediği üç yıllık istikrar paketine göre mi; yoksa, IMF'nin önerdiği bir yıllık şok pakete göre mi hesap ettiniz?

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Bakan ne buyurur efendim?

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Sayın Başkan, gelir bütçesindeki gelir rakamlarının tahminiyle ilgili olarak daha önceden Genel Kurula ayrıntılı bilgiler sunduk. Biz, Hükümet olarak, 1998 yılı için belirlediğimiz hedefler çerçevesinde, deflatör, büyüme ve enflasyon oranı, döviz kurları dikkate alınarak büyüklükleri belirliyoruz. Dolayısıyla, bu tür ilave düzenlemelere ihtiyacı yoktur Gelir İdaresinin gelir bütçesi yapması açısından.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Soru cevaplandırıldı.

Üçüncü soru sahibi Sayın Filiz?.. Burada.

Sorusunu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Sayın Başkanım, aracılığınızla, Maliye Bakanına aşağıdaki sorumu sormak istiyorum:

Sayın Bakanım, Kırıkkale İlinde 3 Temmuz 1997 Perşembe günü Makine Kimya Endüstrisi-ne ait mühimmat fabrikasında meydana gelen patlama sonucu binlerce kişinin çalıştığı fabrika yok olmuş, başta merkezinde yaşayanlar olmak üzere esnaf, işçi, memur büyük zarara uğramıştı.

Zarar görenlerin, bu zararlarının telafisi ve Kırıkkale'den başlayan göçleri durdurmak, Kırıkkale İlinde ve ilçelerinde duran ekonomik hayatı yeniden canlandırmak için, çalışanların vergi yükünün azaltılması, vergi mükellefi esnafın vergi yükünün azaltılmasıyla ilgili vermiş olduğum kanun teklifinden Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanımız ve Bakanımızın bilgisi var. Bu kanun teklifine olumlu mu veya olumsuz mu baktıklarını öğrenmek istiyorum.

Saygılarımla.

Hacı Filiz

Kırıkkale

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun efendim.

MALİYE BAKANİ ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Filiz'in yasa teklifini ayrıntısıyla inceleme olanağımız henüz olmadı. Plan ve Bütçe Komisyonunda olduğuna göre, her halükârda Maliye Bakanlığının görüşü istenilecektir. İnceledikten sonra, kendilerine, hem Plan ve Bütçe Komisyonunda hem de burada bilgi sunarız efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Soru, bu suretle cevaplandırılmıştır.

Soru sahibi Sayın Yüksel Aksu?.. Hazır.

Sorusunu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Maliye Bakanı Sayın Zekeriya Temizel tarafından sözlü olarak cevaplandırılması için gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Yüksel Aksu

Bursa

1- Kayıtdışı ekonomiyi kayıt altına alarak vergilendirmeyi, vergi oranlarını azaltarak tabana yaymayı, çok kazananın çok, az kazananın az vergi almayı, kamu açıklarını küçük esnaf ve sanatkârların sırtına yükleyerek kapatmaktan vazgeçmeyi düşünmüyor musunuz? Bunun için ne tür tedbirler aldınız; açıklar mısınız?

2- Vatandaşlarımızın gelirleri oranında kamu giderlerine katkı sağlaması esasına da aykırı olan, hayat standardı uygulamasını kaldırmayı düşünmüyor musunuz?

3- Uzakdoğru'dan yapılan ucuz kumaş ithali nedeniyle batma noktasına gelen dokuma sektöründeki küçük esnaf ve sanatkârlarımızın sorunlarının çözümüne ilişkin ne tür önlemler almayı düşünüyorsunuz?

4- Ülkemizde, hem işsizlik hem de yetişmiş elaman çelişkisi büyük boyutlardadır. Meslekî eğitim veren işletmeleri teşvik etmek amacıyla bu işletmelere vergi konusunda kolaylık sağlayacak çalışmalarınız var mıdır? Varsa, bu çalışmalarınız neleri kapsamaktadır?

BAŞKAN – Sayın Bakan ne buyurur efendim?..

MALİYE BAKANİ ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Yanıt vereceğim efendim.

Sayın Başkan, kayıtdışı ekonominin kayıt altına alınmasıyla ilgili olarak biraz önce yaptığım açıklamalarda ayrıntılı belirlemelerde bulundum. Kamu açıklarının, küçük esnaf ve sanatkârların sırtına yüklenerek kapatılması konusunda, Hükümetimizin hiçbir eylemi olmadığı gibi, özellikle bu kesimleri kesinlikle vergi alınacak hedef grup olarak görmüyoruz, küçük esnaf ve sanatkârları vergi alınacak kitleler olarak değil, sadece kayıtdışıyla alet olmamaları konusunda bazı düzenlemeler yapmanın ötesinde, hiçbir yükümlülükle karşı karşıya bırakmamayı düşünüyoruz. Küçük esnaf ve sanatkârların vergi yüklerinde yapılacak vergi düzenlemelerinde, kesinlikle, ilave bir yük söz konusu olmayacaktır ve şu anda, zaten, kamuoyunda tartışılan tasarımda da, hiçbir hükme yer verilmemektedir.

Hayat standardı esasıyla ilgili de biraz önce açıklamalarda bulundum. Yapmış olduğumuz yeni vergi düzenlemelerinde, hayat standardı esası kaldırılmaktadır. Vergi, gerçek kazanç üzerinden alınmakta, dolayısıyla, kazanılmayan kazançtan vergi alınması şeklinde uygulamadan, Türkiye, kurtarılmaktadır.

Üçüncü ve dördüncü sorularla ilgili olarak, daha sonradan, Bakanlığımızda yapılmış herhangi bir çalışma söz konusu değildir; ama, Hükümetin diğer kanatlarında yapılmış olan çalışmalarını ednip, kendilerine yazılı olarak yanıt veririz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Soru, bu suretle cevaplandırılmıştır.

6 ncı soru sahibi Sayın Gözlükaya?.. Hazır.

Sorusunu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Sayın Başkan, aracılığımızla, Sayın Bakandan aşağıdaki sorularımın cevaplandırılmasını saygıyla arz eylerim.

Mehmet Gözlükaya

Denizli

1- Anap dönemi olan 1983-1991 arasında otuyollar için kaç dolar dışborç alınmıştır? Bu borcun ne kadarı 1983-1991 arasında, ne kadarı 1991-1997 arasında ödenmiştir?

2- 1992-1997 arasındaki terörle mücadele için bütçelerimizden ne kadar para ödenmiştir? Millî savunma için ne kadar dışborç alınmıştır?

3- 1992-1994 arasında ne kadar dışborç alınmıştır? 1994-1997 Haziranına kadar ne kadar dışborç alınmıştır? Bugünkü dış borcumuz ne kadardır?

4- 1983-1992 tarihleri arasında ne kadar içborç alınmıştır; ne kadar faiz borcu vardır?

5- 1992-1997 Haziranı arasında ne kadar içborç alınmıştır; ne kadar faiz ödenmiştir?

6- 1997 Haziranında bugüne kadar kaç faizle ne kadar tahvil vesaire yoluyla içborç alınmıştır?

Ülkemizin, bugün, toplam içborç miktarı ve faiz borcu nedir?

BAŞKAN – Sayın Bakan, ne buyurur efendim?

MALİYE BAKANİ ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Gözlükaya'nın sorusu daha çok eski yılları, 1992 yılından başlayan bir periyodu ilgilendirmektedir. O nedenle, Hazine Müsteşarlığımızdan gerekli bilgileri alıp, yazılı olarak kendilerine yanıt veririz efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim efendim.

Soru, yazılı cevaplandırılacaktır.

Sayın milletvekilleri, bu suretle sorularla ilgili işlemler tamamlanmıştır.

Maliye Bakanlığı 1998 mali yılı bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

A) MALİYE BAKANLIĞI

1.- Maliye Bakanlığı 1998 Mali Yılı Bütçesi

A - CETVELİ

Program

Kodu	Açıklama	Lira
101	Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri	32 915 380 000 000
	BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
111	Devlet Bütçesinin Düzenlenmesi, Uygulanması ve Denetimi	2 897 654 000 000
	BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	

Program

Kodu	A  ı k l a m a	L i r a
112	Devlet Gelirlerine İlişkin Hizmetler BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	55 775 622 000 000
113	Devlet Muhasebe Hizmetleri BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	14 511 170 000 000
114	Devlet Mallarına İlişkin Hizmetler BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	6 244 203 000 000
116	Devlet Hukuk Danışmanlığı ve Muhakemat Hizmetleri BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	2 593 542 000 000
119	Devlet Taşınır Mallarının Tasfiye Hizmetleri BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	164 309 000 000
920	İktisadî Transferler ve Yardımlar	47 000 000 000 000

BAŞKAN – Bu bölümle ilgili bir değişiklik önergemiz vardır; önergeyi okutuyorum:
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bütçe Kanunu Tasarısının 930-08-3-356-900 Yedek Ödenek Tertibinden, 920-01-3-103-900 Kredi ve Yurtlar Kurumu Tertibine 20 trilyon lira aktarılmasını arz ve teklif ederiz.

Algan Hacaloğlu
İstanbul

Mustafa Yıldız
Erzincan

Hilmi Develi
Denizli

Haydar Oymak
Amasya

Yılmaz Ateş
Ankara

Şahin Ulusoy
Tokat

Bekir Kumbul
Antalya

Ali Rıza Bodur
İzmir

Birgen Keleş
İzmir

Oya Araslı
İçel

Orhan Veli Yıldırım
Tunceli

Gerekçe:

Önergemizle, Kredi ve Yurtlar Kurumunun yeni yurtlar hizmete sokması, yurtların olanaklarını artırması ve daha fazla üniversite öğrencisine öğretim kredisi vermesi için 20 trilyon lira ödenek aktarılmaktadır.

Ülkemizde, yükseköğrenim öğrencilerinin ve üniversite sayısının artması, öğrencilerin barınma ve kredi ihtiyaçlarını artırmıştır.

Kredi ve Yurtlar Kurumuna bu amaçla verilen ödeneğin artırılması suretiyle, yeni yurt açılması, olanaklarının artırılması ve daha fazla üniversite öğrencisine daha fazla öğrenim kredisi verilmesinin sağlanması amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Sayın Komisyon önergeye ne buyurur efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI BİLTEKİN ÖZDEMİR (Samsun) – Önergeye katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Hükümet?..

MALİYE BAKANİ ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Komisyon ve Hükümet katılmadı.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Şimdi, aynı bölümle ilgili bir önergemiz daha var; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 390 sıra sayılı Bütçe Kanunu Tasarısının 930-08-3-356-900 Yedek Ödenek Tertibinden, 920-01-3-103-900 Kredi ve Yurtlar Kurumu tertibine 25 trilyon lira aktarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş	Mehmet Altan Karapaşaoğlu	Hasan Hüseyin Öz
Van	Bursa	Konya
Avni Doğan		Ekrem Erdem
Kahramanmaraş		İstanbul

Gerekçe:

Kredi Yurtlar Kurumunun içinde bulunduğu malî imkânsızlıklar ile kendisine yüklenen, yeni yurtları hizmete sokması, üniversite öğrencilerine hayat şartlarına uygun öğrenim kredisi verilmesi için, önergemizi vermiş bulunuyoruz.

BAŞKAN – Sayın Komisyon ne buyurur efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI BİLTEKİN ÖZDEMİR(Samsun) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Hükümet?..

MALİYE BAKANİ ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Önergeye, Komisyon ve Hükümet katılmadı.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın milletvekilleri, bölümle ilgili önergeler kabul edilmemiştir.

920 program kodunu yeniden okutuyorum:

A – CETVELİ

Program		
Kodu	Açıklama	Lira
920	İktisadi Transferler ve Yardımlar	47 000 000 000 000
	BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
930	Malî Transferler	1 665 998 369 000 000

BAŞKAN – Bu bölümle ilgili önergeler var; geliş sırasına göre okutup aynı anda işleme koyacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bütçe Kanunu Tasarısının 930-08-3-356-900 yedek ödenek tertibinden, 940-03-3-421-900 Memurların Öğle Yemeğine Yardım tertibine, 1 000 000 000 000 TL. (bir trilyon lira) ödenek aktarılmasını arz ve teklif ederiz.

Algan Hacaloğlu	Yılmaz Ateş	Mustafa Yıldız
İstanbul	Ankara	Erzincan
Şahin Ulusoy	Hilmi Develi	Ali Rıza Bodur
Tokat	Denizli	İzmir
Haydar Oymak	Birgen Keleş	Oya Araslı
Amasya	İstanbul	İçel

Orhan Veli Yıldırım
Tunceli

Gereke: Memurların ögle yemeğine yardım ödeneğine 1 trilyon lira ödenek aktarılması önelmektedir.

Memurlar, enflasyon artışı ve bozulan ekonomik dengelerden en fazla etkilenen kesimler arasındadır. Kamu çalışanlarına sendikal ve grevli toplu sözleşme hakkı verilmediğı için, özlük haklarıyla aldıkları yardımları etkileme olanakları kısıtlıdır.

Memurlarımızın daha kaliteli, sağlıklı ve ucuz ögle yemeğı yemelerini sağlamak ve enflasyon altında yüklerini bir ölçüde hafifletebilmek için bu ödenek aktarılmıştır.

BAŞKAN – Sayın Komisyon ne buyurur efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI BİLTEKİN ÖZDEMİR (Samsun) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Hükümet?..

MALİYE BAKANİ ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir. (RP sıralarından "ooo" sesleri, gürültüler)

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Oylamanın yenilenmesini rica ediyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Efendim, önergeyi yeniden oyluyorum: Kabul edenler... (ANAP sıralarından gürültüler)

REFİK ARAS (İstanbul) – Sayın Başkan, zabıtlara geçti...

BAŞKAN – Efendim, müsaade buyurun...

Efendim, anlaşamadığını itirazın beyan ettiler, yeniden oyluyorum.

METİN BOSTANCIOĞLU (Sinop) – “Kabul edilmemiştir” şeklinde beyan ettiniz...

BAŞKAN – Efendim, anlaşamadığını itirazın beyan ettiler; kabul ettim itirazı.

Kabul etmeyenler... Efendim, değışiklik önergesi kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum...

Y. FEVZİ ARICI (İçel) – Oylar kaç kaç Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Güven, böyle bir usulümüz var mı? İşarı oylamada...

TURHAN GÜVEN (İçel) – Ben ağzımı açmadım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Efendim, affedersiniz... Sayın Arıcı mı söyledi efendim?

Y. FEVZİ ARICI (İçel) – Ben söyledim.

BAŞKAN – Peki efendim.

TURHAN GÜVEN (İçel) – Sayın Başkan, ben, ağzımı açmadığım halde...

BAŞKAN – Sayın Güven, özür diliyorum efendim, meseleyi bütütmenin anlamı yok; hemen aranızda oturan Sayın Arıcı söylemiş.

İşarı oylamada, müspet ve menfi oyların kaç rakama ulaştığını ifade usulümüz yok.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görülmekte olan bütçe kanun tasarısının, 930-08-3-356-900 yedek ödenek tertibinden, 940-03-3-424-900 dernek birlik, kurum, kuruluş, sendika ve benzeri teşekküllere yardım tertibine 140 000 000 000 TL (yüzkırk milyar lira) ödenek aktarılmasını ve ilgili tertipteki parantez içindeki ifadenin başına "10 milyar lirası Ankara Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Mer-

kezine, 10 milyar lirası İstanbul Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezine, 10 milyar lirası İstanbul Kadın Kuruluşları Birliğine, 10 milyar lirası Kadın Araştırmaları Derneğine, 10 milyar lirası Türk Hukukçu Kadınlar Derneğine, 10 milyar lirası Türk Kadınlar Konseyine, 10 milyar lirası Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfına, 10 milyar lirası Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfına, 10 milyar lirası Kadın Haklarını Koruma Derneğine, 10 milyar lirası Türk Kadınlar Birliğine, 10 milyar lirası Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonuna, 10 milyar lirası Türk Üniversiteli Kadınlar Derneğine, 10 milyar lirası Ege Çağdaş Eğitim Vakfı, 10 milyar lirası Ege Kadın Dayanışma Derneğine" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Algan Hacaloğlu	Mustafa Yıldız	Yılmaz Ateş
İstanbul	Erzincan	Ankara
Hilmi Develi	Bekir Kumbul	Haydar Oymak
Denizli	Antalya	Amasya
Ali Rıza Bodur	Birgen Keleş	Oya Araslı
İzmir	İzmir	İçel
Orhan Veli Yıldırım		Şahin Ulusoy
Tunceli		Tokat

Gerekçe:

Kadınlara karşı her türlü ayrımcılığın ortadan kaldırılması, laik, demokratik cumhuriyetin temel ilkelerinden birisi olan kadın ve erkek eşitliğinin tümtüyle yaşama geçirilmesi yönünde çalışmalar yürüten gönüllü kadın kuruluşlarının çalışmalarına katkı sağlamak, başarılı sonuçlar elde etmelerine destek vermek amacıyla, madde içinde adları belirtilen kadın dernekleri ve kuruluşlarına her birine 10 milyar lira olmak üzere toplam 140 milyar lira ödenek aktarılmıştır.

BAŞKAN – Sayın Komisyon ne buyurur efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI BİLTEKİN ÖZDEMİR (Samsun) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Hükümet?..

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Katılmıyoruz efendim.

OĞUZHAN ASİLTÜRK (Malatya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Asiltürk, buyurun efendim.

OĞUZHAN ASİLTÜRK (Malatya) – CHP Kadın Kollarını unutmuşlar, onu da ilave etseler daha iyi olur.

BAŞKAN – Sayın Asiltürk, o, Başkanlığın sorunu değil efendim.

Efendim, önergeye Sayın Komisyon ve Sayın Hükümet katılmadılar.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görülmekte olan Bütçe Kanunu Tasarısının 930-08-3-356-900 yedek ödenek tertibinden, 940-03-3-424-900 dernek, birlik, kurum, kuruluş, sendika ve benzeri teşekküllere yardım tertibine 950 000 000 000 TL (dokuzyüzelli milyar-lira) ödenek aktarılmasını ve ilgili tertipteki parantez içindeki "50 milyar lirası Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma, Doğal Varlıkları Koruma Vakfı'na (TEMA)" ibaresinin "1 trilyon lirası Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma, Doğal Varlıkları Koruma Vakfına (TEMA)" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Algan Hacaloğlu	Yılmaz Ateş	Birgen Keleş
İstanbul	Ankara	İzmir
Mustafa Yıldız	Şahin Ulusoy	Hilmi Develi
Erzincan	Tokat	Denizli
Bekir Kumbul	Haydar Oymak	Ali Rıza Bodur
Antalya	Amasya	İzmir
Oya Araslı		Orhan Veli Yıldırım
İçel		Tunceli

Gerekçe: TEMA Vakfına verilen yardımın 1 trilyon liraya çıkarılması önerilmektedir.

Her yıl milyonlarca ton tarım toprağımızın su ve rüzgâr erozyonuyla denizlere taşındığı hepimizin malumudur. Bir tilkenin savaşla kazandığı topraklarını barış ortamında yitirmesi anlamına gelen erozyon ve çölleşme ile mücadele için ağaçlandırma, mera ıslah çalışmaları ve çevre korumaya dönük diğer faaliyetleri gerçekleştiren, doğanın korunma ve erozyon ile mücadelede öncü sivil toplum kuruluşu olan TEMA Vakfının çalışmalarına katkı sağlamak amacıyla 950 milyar lira ödenek aktarılmıştır.

BAŞKAN – Sayın Komisyon ne buyurur efendim ?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI BİLTEKİN ÖZDEMİR (Samsun)– Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Bakan...

MALİYE BAKANİ ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Bu amaçla bütçede ödenek vardır Sayın Başkan; o nedenle katılmıyoruz.

BAŞKAN – Peki. Önergeye Komisyon ve Hükümet katılmadı. Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Bir başka önergemiz daha var; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görülmekte olan Bütçe Kanunu Tasarısının 930-08-3-356-900 yedek ödenek tertibinden, 940-03-3-424-900 dernek, birlik, kurum, kuruluş, sendika ve benzeri teşekkülleri yardım tertibine 20 000 000 000 TL (yirmi milyar lira) ödenek aktarılmasını ve ilgili tertipteki parantez içindeki ifadenin başına "20 milyar lirası, Türkiye Sakatlar Konfederasyonuna" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Algan Hacaloğlu	Yılmaz Ateş	Birgen Keleş
İstanbul	Ankara	İzmir
Mustafa Yıldız	Şahin Ulusoy	Hilmi Develi
Erzincan	Tokat	Denizli
Haydar Oymak	Bekir Kumbul	Ali Rıza Bodur
Amasya	Antalya	İzmir
Oya Araslı		Orhan Veli Yıldırım
İçel		Tunceli

Gerekçe : Önergemiz, Türkiye Sakatlar Konfederasyonuna 20 milyar lira yardım yapılması amacıyla verilmiştir.

Ülkemizde milyonlarca insanın bedensel, işitsel, görme ve zihinsel engelli kimlikleriyle çok zor koşullarda yaşamlarını sürdürdükleri bilinmektedir. Ülkemiz nüfusunun yüzde 10-15 dolayındaki kısmını oluşturan engelli vatandaşlarımızın oluşturduğu örgütlerin üst organı kimliğindeki Türkiye Sakatlar Konfederasyonuna, engelliler ile ilgili çalışmalarına katkı sağlamak amacıyla bu ödenek aktarılmıştır.

ALGAN HACALOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, ben, iki paket öneri sunmuştum. Bu, şu anda okunan ikinci paket içerisinde. İkinci paketi, ilk paketten bir saat sonra verdim; dolayısıyla, eğer sırayla okunuyorsa, bu okunan öneri, diğerleri tamamlanmadan okunmuştur; zapta geçirilmesini istiyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim efendim.

Nasıl olsa işleme konulacaktır. Eğer, buraya gelişte de bir hata olsa, işleme konulacaktır.

Sayın Hacaloğlu, şöyle yapmıyoruz; işte şu kadar önergeden sonrası işleme tabi tutulmayacaktır diye bir işlememiz yok; tamamını işleme tabi tutuyoruz; ama, diyelim ki, 2 saniye sonra işleme tabi tutulacaktır.

Sayın Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI BİLTEKİN ÖZDEMİR (Samsun) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Hükümet?..

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Komisyon ve Hükümet katılmadılar.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler..., Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bütçe Kanunu Tasarısının 930-08-3-356-900 yedek ödenek tertibinden, 940-03-3-424-900 dernek, birlik, kurum, kuruluş, sendika ve benzeri teşekkülleri yardım tertibine 60 000 000 000 TL (60 Milyar Lira) ödenek aktarılmasını ve ilgili tertipteki parantez içindeki ifadenin başına "30 milyar lirası Doğal Hayatı Koruma Derneğine, 30 milyar lirası Türkiye Çevre Vakfına" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Algan Hacaloğlu	Yılmaz Ateş	Mustafa Yıldız
İstanbul	Ankara	Erzincan
Şahin Ulusoy	Hilmi Develi	Bekir Kumbul
Tokat	Denizli	Antalya
Haydar Oymak	Ali Rıza Bodur	Birgen Keleş
Amasya	İzmir	İzmir
Oya Araslı		Orhan Veli Yıldırım
İçel		Tunceli

Gerekeç:

Ülkemizdeki çevre bilincinin yükseltilmesi ve çevre koruma çalışmalarına gönüllü kuruluşların katkılarının artırılması, çevrenin korunması ve geliştirilmesinde önemli bir role sahiptir.

Çevre konusunda faaliyet gösteren gönüllü kuruluşlardan, Doğal Hayatı Koruma Derneği ve Türkiye Çevre Vakfına ayrı ayrı 30 milyar lira yardım verilmesini sağlamak amacıyla bu ödenek aktarılmıştır.

BAŞKAN – Sayın Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI BİLTEKİN ÖZDEMİR (Samsun) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Hükümet?..

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Komisyon ve Sayın Hükümet katılmadılar.

ÖNDER SAV (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ÖNDER SAV (Ankara) – Usul değişikliği mi yaptı Başkanlık diye merakımı gidermek için soruyorum: Hükümet ve Komisyon, eğer, önergelere katılacak olsa, önergenin gerekçesini okutmanız gerekiyordu. Katılmama belirtildikten sonra gerekçenin okunması gerekirken, madde değişikliği önerildikten sonra gerekçeyi de okutuyorsunuz, bir yanlış uygulama mı oluyor diye merak ettim.

BAŞKAN – Sayın Sav, kanun tasarısı ve tekliflerindeki uygulamamız, zatiâlinizin buyurduğu...

ÖNDER SAV (Ankara) – Bunu değiştiriyor muyuz?

BAŞKAN – Ben değiştirmiyorum efendim; bütçedeki uygulamamız, üzerinde müzakere olmadığı için gerekçeyi okutuyoruz ki, Sayın Hükümet veya Sayın Komisyon neye göre katılacak ya da neye göre katılmayacak, bir karar versin.

ÖNDER SAV (Ankara) – Diğerlerine emsal olmaması için bunu sordum.

BAŞKAN – Kanun tasarısı ve tekliflerinde bu yöntemi uygulamıyoruz efendim.

Önergeye Komisyon ve Hükümet katılmadı.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmediştir.

Bir başka önergemiz var; okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan bütçe kanun tasarısının 930-08-3-356-900 yedek ödenek tertibinden, 940-03-3-424-900 dernek, birlik, kurum, kuruluş, sendika ve benzeri teşekküllere yardım tertibine 19 575 000 000 TL (19 trilyon 575 milyar lira) ödenek aktarılmasını ve ilgili tertipteki parantez içerisindeki "10 milyar lirası Azerbaycan Kültür Derneğine" ibaresinden sonra gelen ibarenin "20 trilyon lirası Hacı Bektaş Veli Anadolu Kültür Vakfına, Hacı Bektaş Veli Kültür Vakfı, Pîr Sultan Abdal Kültür Derneği, Cem Vakfı, Hacı Bektaş Veli Kültür Derneği, Şahkulu Sultan Dergahı Vakfı, Abdal Musa Sultan Kültür Derneği, Semah Vakfı, cemevi dernekleri, Seyit Garip Musa Sultan Derneği, İmranlı Kültür Derneği ve vakfin kuruluş amacına uygun diğer ilgili vakıf ve derneklere de, faaliyet alanları ve düzeyini gözetererek, hakkaniyet ilkesi çerçevesinde gerekli yardımlarda bulunması kaydıyla ödenecektir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Algan Hacaloğlu
İstanbul

Yılmaz Ateş
Ankara

Mustafa Yıldız
Erzincan

Şahin Ulusoy
Tokat

Hilmi Develi
Denizli

Bekir Kumbul
Antalya

Haydar Oymak
Amasya

Ali Rıza Bodur
İzmir

Birgen Keleş
İzmir

Oya Araslı
İçel

Orhan Veli Yıldırım
Tunceli

Gerekçe:

1995 yılında, dönemin Başbakanı, Alevî cemaatinin inançla ilgili faaliyetlerini desteklemek amacıyla 3 trilyon lira verileceğini söylemiş; fakat, gereği yapılamamıştı. Günümtüzde de Koalisyon Hükümetini oluşturan partilerin genel başkanları da, kendilerini bu amaçla ziyaret eden Alevî cemaati temsilcilerine olumlu yanıt vermişlerdir.

Diyanet İşleri, sivil topluma devredilmediği sürece, devletin din ve kültür hizmetlerine yönelik desteği, tüm inanç ve kültür alt gruplarını eşitlik anlayışı içinde kucaklamalıdır. Bu yıl, ilk kez Alevî cemaatini yaygın olarak temsil eden dernek ve vakıflar bir araya gelerek, topluca yardım talebinde bulunmuşlardır. Bu talep çerçevesinde, Hacı Bektaş Veli Anadolu Kültür Vakfına, Hacı Bektaş Veli Kültür Vakfı, Pir Sultan Abdal Kültür Derneği, Cem Vakfı, Hacı Bektaş Veli Kültür Derneği, Şahkulu Sultan Dergâhı Vakfı, Abdal Musa Sultan Kültür Derneği, Semah Vakfı, cemevi dernekleri, Seyit Garip Musa Sultan Derneği, İmranlı Kültür Derneği ve vakfın kuruluş amacına uygun diğer ilgili vakıf ve derneklere de, faaliyet alanları ve düzeyini gözетerek, hakkaniyet ilkesi çerçevesinde gerekli yardımlarda bulunması kaydıyla yardım yapılmasını sağlamak ve cemevleri, kültür merkezleri yapımı, yayın çıkarılması, çeşitli etkinliklerin gerçekleştirilmesi, geliştirilmesi ve düzenlenmesine katkı vermek amacıyla 20 trilyon lira ödenek aktarılmıştır.

BAŞKAN – Sayın Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI BİLTEKİN ÖZDEMİR (Samsun) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Hükümet?..

MALİYE BAKANİ ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Efendim, Komisyon ve Hükümet önergeye katılmadı.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Bir başka önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bütçe Kanunu Tasarısının 930-08-3-356-900 yedek ödenek tertibinden, 940-03-3-424-900 dernek, birlik, kurum, kuruluş, sendika ve benzeri teşekküllere yardım tertibine 60 000 000 000 TL (altmış milyar lira) ödenek aktarılmasını ve ilgili tertipteki parantez içindeki ifadenin başına "20 milyar lirası Türk Tarih Vakfına, 20 milyar lirası Türk Hukuk Kurumuna, 10 milyar lirası Türk Dil Kurumu Derneğine, 10 milyar lirası Türk Tarih Kurumu Derneğine" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Algan Hacaloğlu İstanbul	Yılmaz Ateş Ankara	Mustafa Yıldız Erzincan
Şahin Ulusoy Tokat	Hilmi Develi Denizli	Haydar Oymak Amasya
Bekir Kumbul Antalya	Ali Rıza Bodur İzmir	Birgen Keleş İzmir
Oya Araslı İçel		Orhan Veli Yıldırım Tunceli

Gerekçe:

Dilimizde sadeleşmeyi sağlamak, çok geniş coğrafyada konuşulan Türkçeyi geliştirmek amacıyla faaliyet gösteren Türk Dil Kurumu Derneğinin, zengin tarihimizi gelecek kuşaklara aktarmak

yöntünde önemli görevler üstlenen Türk Tarih Kurumu Derneği ve Türk Tarih Vakfının, hukuk devletinin tümtüyle yaşama geçirilmesi için faaliyet gösteren Türk Hukuk Kurumunun çalışmalarına katkı sağlamak amacıyla, 20 milyar lirası Türk Tarih Vakfı, 20 milyar lirası Türk Hukuk Kurumu, 10 milyar lirası Türk Dil Kurumu Derneği, 10 milyar lirası Türk Tarih Kurumu Derneği için olmak üzere toplam 60 milyar lira ödenek aktarılmıştır.

BAŞKAN – Sayın Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI BİLTEKİN ÖZDEMİR (Samsun) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Hükümet?..

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Komisyon ve Hükümet önergeye katılmadı.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, biz, bir taraftan önergelerle ilgili işlem yapıyoruz, bir taraftan da önergeler geliyor; yani, bu yöntemi devam ettirsek, acaba, bu işlem ne zaman biter diye düşünüyoruz. Onun için, önerge verecek arkadaşlarımız, lütfen, saat 16.20'ye kadar, önermelerini versinler.

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Hayır efendim, maddeler var; milletvekilleri, maddelerle ilgili, istedikleri kadar önerge verebilirler.

BAŞKAN – Bölümlerle ilgili efendim... Sayın milletvekilleri, Maliye Bakanlığı bütçesinin bölümleriyle ilgili önerge vereceklerse, önermelerini versinler. Biz, bir taraftan önergeyi işleme tabii tutar, bir taraftan da önerge alırsak, bitiremeyiz bunu.

Mesele vuzuha ermiştir.

OĞUZHAN ASILTÜRK (Malatya) – Sayın Başkan, hatırımız için öyle olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Efendim, saat 16.20'den sonra bölümlerle ilgili önerge almayacağız.

Şimdi, önergelerimize devam edelim.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bütçe Kanunu Tasarısının 930-08-3-356-900 yedek ödenek tertibinden, 940-03-3-424-900 dernek, birlik, kurum, kuruluş, sendika ve benzeri teşekküllere yardım tertibine 70 000 000 000 TL (yetmiş milyar lira) ödenek aktarılmasını ve ilgili tertipteki parantez içindeki ifadenin başına "10 milyar lirası Ankara Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezine, 10 milyar lirası Ege Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezine, 10 milyar lirası ODTÜ Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezine, 10 milyar lirası Çukurova Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezine, 10 milyar lirası Mersin Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezine, 10 milyar lirası Marmara Üniversitesi Kadın İşgücü ve İstihdam Merkezine, 10 milyar lirası İstanbul Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezine" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Algan Hacaloğlu
İstanbul

Nihat Matkap
Hatay

Haydar Oymak
Amasya

Mahmut Işık
Sivas

Oya Araslı
İçel

Birgen Keleş
İzmir

İ. Önder Kırılı
Balıkesir

Gerekeçe:

Kadınlara karşı her türlü ayrımcılığın ortadan kaldırılması, laik, demokratik cumhuriyetin temel ilkelerinden birisi olan kadın-erkek eşitliğinin tümüyle yaşama geçirilmesi, kadınların sorunlarına çözüm üretilmesi yönünde bilimsel çalışmalar yürüten, üniversiteler bünyesinde faaliyet gösteren kadın merkezlerinin çalışmalarına katkı ve daha kapsayıcı çalışmalar yapmalarına imkân sağlamak, çalışmalarının üniversitelerin dar bütçe imkânlarıyla sınırlanmasını bir ölçüde ortadan kaldırmak amacıyla, madde içinde adları belirtilen kadın merkezlerine her birine 10 milyar lira olmak üzere toplam 70 milyar lira ödenek aktarılmıştır.

BAŞKAN – Sayın Komisyon ne buyurur efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI BİLTEKİN ÖZDEMİR (Samsun) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Hükümet?..

MALİYE BAKANİ ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Önergeye Komisyon ve Hükümet katılmadı.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Bir başka önerge daha vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bütçe Kanunu Tasarısının 930-08-3-356-900 yedek ödenek tertibinden, 940-03-3-424-900 dernek, birlik, kurum, kuruluş, sendika ve benzeri teşekküllere yardım tertibine 140 000 000 000 TL (yüzkırk milyar lira) ödenek aktarılmasını ve ilgili tertipteki parantez içindeki ifadenin başına "10 milyar lirası İstanbul Kadın Kuruluşları Birliğine, 10 milyar lirası Kadın Araştırmaları Derneğine, 10 milyar lirası Türk Hukukçu Kadınlar Derneğine, 10 milyar lirası Türk Kadınlar Konseyine, 10 milyar lirası Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfına, 10 milyar lirası Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfına, 10 milyar lirası, Kadın Haklarını Koruma Derneğine, 10 milyar lirası, Türk Kadınlar Birliğine, 10 milyar lirası, Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonuna, 10 milyar lirası, Türk Üniversiteli Kadınlar Derneğine, 10 milyar lirası, Ege Çağdaş Eğitim Vakfı, 10 milyar lirası, Ege Kadın Dayanışma Derneğine, 10 milyar lirası, Kadın Dayanışma Vakfına, 10 milyar lirası, Kadınlar Birliği ve Dayanışma Derneğine" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Algan Haçaloğlu

Nihat Matkap

Haydar Oymak

İstanbul

Hatay

Amasya

İ. Önder Kırılı

Oya Araslı

Mahmut Işık

Balıkesir

İçel

Sivas

Birgen Keleş

İzmir

Gerekeçe: Kadınlara karşı her türlü ayrımcılığın ortadan kaldırılması, laik, demokratik cumhuriyetin temel ilkelerinden birisi olan kadın-erkek eşitliğinin tümüyle yaşama geçirilmesi yönünde çalışmalar yürüten gönüllü kadın kuruluşlarının çalışmalarına katkı sağlamak, başarılı sonuçlar elde etmelerine destek vermek amacıyla, madde içinde adları belirtilen kadın dernekleri ve kuruluşların her birine 10 milyar lira olmak üzere toplam 140 milyar lira ödenek aktarılmıştır.

BAŞKAN – Sayın Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI BİLTEKİN ÖZDEMİR (Samsun) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Hükümet?..

MALİYE BAKANİ ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Önergeye, Komisyon ve Hükümet katılmadı.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bütçe Kanunu Tasarısının 930-08-3-356-900 yedek ödenek tertibinden, 940-03-3-424-900 dernek, birlik, kurum, kuruluş, sendika ve benzeri teşekküllere yardım tertibine 20 000 000 000 TL (20 milyar lira) ödenek aktarılmasını ve ilgili tertipteki parantez içindeki ifadenin başına "20 milyar lirası, Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfına" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Algan Hacaloğlu	Nihat Matkap	Haydar Oymak
İstanbul	Hatay	Amasya
İ. Önder Kırılı	Oya Araslı	Birgen Keleş
Balikesir	İçel	İzmir
	Mahmut Işık	
	Sivas	

ALGAN HACALOĞLU (İstanbul) – Önergeyi geri çekiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Efendim, 3 arkadaşımız imzasını çekerse önergeyi işlemden kaldıracam.

NİHAT MATKAP (Hatay) – İmzamı geri çekiyorum.

OYA ARASLI (İçel) – Ben de geri çekiyorum.

BAŞKAN – Önerge işlemden kaldırılmıştır.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bütçe Kanunu Tasarısının, 930-08-3-356-900 yedek ödenek tertibinden, 940-03-3-424-900 dernek, birlik, kurum, kuruluş, sendika ve benzeri teşekküllere yardım tertibine, 40 000 000 000 TL (kırk milyar lira) ödenek aktarılmasını ve ilgili tertipteki parantez içerisindeki ifadenin başına "10 milyar lirası, Mustafa Kemal Derneğine; 10 milyar lirası, Eğitim-Der'e; 10 milyar lirası, Türk Hemşireler Derneğine; 10 milyar lirası Köy Öğretmenleri ile Haberleşme ve Yardımlaşma Derneğine" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Algan Hacaloğlu	Haydar Oymak	Oya Araslı
İstanbul	Amasya	İçel
Nihat Matkap	Mahmut Işık	İ. Önder Kırılı
Hatay	Sivas	Balikesir
	Birgen Keleş	
	İzmir	

Gerekçe:

Demokratik laik cumhuriyetin ilkeleri doğrultusunda faaliyet gösteren, Atatürk düşüncesini ve sevgisini yaşatan, genç kuşaklara aktaran Mustafa Kemal Derneğine;

Eğitim sorunlarına çözüm üretme, eğitim emekçilerinin taleplerini dile getirme, çağdaş ve demokratik bir eğitim sistemine geçilmesi yönünde çalışmalar yürüten Eğitim-Der'e;

Büyük bir özveriyle yurdun en ücra köşelerini, bilginin, bilimin ışığıyla aydınlatan, köy öğretmenleri arasındaki dayanışmayı geliştiren, sorunlarına çözümler üreten Köy Öğretmenleri ile Haberleşme ve Yardımlaşma Derneğine;

Zor koşullar altında büyük fedakârlıklarla görev yapan hemşireler arasında dayanışmayı geliştiren, sorunlarına çözüm üreten, geniş halk kesimleri yararına sağlık politikaları yürütülmesi yönünde yararlı çalışmalar yapan Türk Hemşireler Derneğine; çalışmalarına destek olmak, başarılı çalışma olanaklarını geliştirmek amacıyla, her birine 10'ar milyar lira olmak üzere, toplam 40 milyar lira ödenek aktarılmıştır.

BAŞKAN – Sayın Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI BİLTEKİN ÖZDEMİR (Samsun) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Hükümet?..

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Katılmıyoruz efendim.

Önergeye, Komisyon ve Hükümet katılmadı.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, ben bir uyarıda bulunmak istiyorum: Önergeyi oyladığım zaman, sayın üyeler dikkat etmiyorlar; kendi gönüllerinden geçene ters bir netice çıkınca figan ediyorlar; bu doğru değildir. Lütfen, önergeyi oylarken takip ediniz; iradeniz neyse o istikamette işaret buyurunuz.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bütçe Kanunu Tasarısının 930-08-3-356-900 yedek ödenek faaliyetinin parantez ifadesine "2 trilyon lirası Orman Bakanlığı bütçesindeki 900 harcama programında yer alan Orman Köylülerini Kalkındırma Fonuna aktarılır" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Algan Hacaloğlu
İstanbul

Nihat Matkap
Hatay

Haydar Oymak
Amasya

İ. Önder Kırılı
Balıkesir

Oya Araslı
İçel

Birgen Keleş
İzmir

Mahmut Işık
Sivas

Gerekçe:

ORKÖY Fonuna, bütçenin hiçbir kaleminden ödenek aktarılmaması nedeniyle, Anayasamızın 170 inci maddesi, 1744 sayılı Yasa ve 6831 sayılı Orman Kanunu, ek 3 üncü maddesi (d) fıkrasına ve gerekçeleri de dikkate alınarak, çok yoksul olan orman köylüsünün yarım kalmış olan kooperatif yatırımları ve ferdi kredileri için acil ihtiyaç olan 2 trilyon lira ödenek aktarılmıştır.

BAŞKAN – Sayın Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI BİLTEKİN ÖZDEMİR (Samsun) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Hükümet?..

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Önergeye Komisyon ve Hükümet katılmıyorlar.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın milletvekilleri, bundan sonra, bölümlerle ilgili yeni bir değişiklik önergesi kabul etmiyoruz; işleme konulmayacaktır.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bütçe Kanunu Tasarısının 930-08-3-356-900 yedek ödenek tertibinden, 930-08-3-377-900 ağaçlandırma ödeneğine, 1 000 000 000 000 TL (bir trilyon lira) aktarılmasını arz ve teklif ederiz.

Algan Hacaloğlu
İstanbul
Şahin Ulusoy
Tokat
Haydar Oymak
Amasya
Oya Araslı
İçel

Yılmaz Ateş
Ankara
Hilmi Develi
Denizli
Ali Rıza Bodur
İzmir

Mustafa Yıldız
Erzincan
Bekir Kumbul
Antalya
Birgen Keleş
İzmir
Orhan Veli Yıldırım
Tunceli

Gerekçe:

Daha fazla ağaçlandırma yapılması için, ilgili tertibe ek olarak 1 trilyon lira aktarılmıştır.

Ülkemizde yaşanan toprak erozyonu, orman yangınları ve ağaç kesimi nedeniyle ormanlarını tüketmekte, doğal denge hızla bozulmaktadır.

Azalan ağaç varlıklarını artırmak, erozyonla mücadeleyi hızlandırmak ve orman köylüsüne katkı sağlamak üzere ağaçlandırma ödeneğine 1 trilyon lira ek ödenek aktarılmıştır.

BAŞKAN – Sayın Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI BİLTEKİN ÖZDEMİR (Samsun) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Hükümet?..

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Önergeye, Komisyon ve Hükümet katılmadı.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Bir başka önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bütçe Kanunu Tasarısının 930-08-3-356-900 yedek ödenek tertibinden, 930-08-3-365-900 yurt dışına gönderilecek öğretim elemanlarının giderleri tertibine 1 000 000 000 000 TL (bir trilyon lira) aktarılmasını arz ve teklif ederiz.

Algan Hacaloğlu
İstanbul
Haydar Oymak
Amasya
Bekir Kumbul
Antalya
Oya Araslı
İçel

Mustafa Yıldız
Erzincan
Yılmaz Ateş
Ankara
Ali Rıza Bodur
İzmir

Hilmi Develi
Denizli
Şahin Ulusoy
Tokat
Birgen Keleş
İzmir
Orhan Veli Yıldırım
Tunceli

Gerekçe:

Yurt dışına daha fazla öğretim elemanı gönderilmesini sağlamak amacıyla, ilgili tertibe 1 trilyon lira ödenek aktarılmıştır.

YÖK düzeni içinde üniversitemiz, idarî, malî ve bilimsel özerkliklerini yitirmişlerdir. Bu yapı, akademisyen yetiştirilmesi sürecini de olumsuz etkilemiştir. Bu olumsuzluğu bir ölçüde gidermek, daha fazla öğretim üyesinin, yurt dışına gönderilerek, bilgi, deneyim ve uzmanlıklarını geliştirmelerini sağlamak amacıyla bu ödenek aktarılmıştır.

BAŞKAN – Sayın Komisyon ne buyurur efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI BİLTEKİN ÖZDEMİR (Samsun) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Hükümet?..

MALİYE BAKANİ ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Komisyon ve Hükümet önergeye katılmadı.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Maliye Bakanlığı bütçesinin ödenek cetvelinde 930 program, 08 altprogram, 3 ödenek türü, 356 faaliyet proje ve 900 harcama kalemi kodlu yedek ödenek açıklama kısmına "TÜBİTAK ile ilgili tertibine" ibaresinden sonra gelmek üzere "3 trilyon lirası Orman Bakanlığı bütçesine, Orman Köylülerini Kalkındırma Fonuna ait hizmetlerde kullanılmak üzere ilgili tertibine" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Hasan Çağlayan	Ismail Durak Ünlü	Kahraman Emmioğlu
Çorum	Yozgat	Gaziantep
Orhan Kavuncu	Mehmet Bedri incetahtacı	Recep Kırış
Adana	Gaziantep	Kayseri
Nevzat Yanmaz		Mehmet Ekici
Sivas		Ankara

Gerekçe:

Anayasamızın 170 inci maddesi, ormanlar içinde veya bitişiğindeki köyler halkının kalkındırılması, ormanların ve bütünlüğünün korunması bakımlarından, ormanın gözetilmesinde ve işletilmesinde devlele bu halkın işbirliğini sağlayıcı tedbirlerle; bu halkın, işletme, araç ve gereçleriyle diğer girdilerinin sağlanmasını kolaylaştırıcı tedbirlerin devletçe alınacağını belirtmiştir. Orman Kanunu, Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında Kanun ve Orman Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun hükümleri de bu halkın özel olarak kollanması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Ancak, orman köylüleri için öngörülen yardımlar, kolaylıklar, kâğıt üzerinde kalmakta, bu yöndeki girişimler yeterli kaynaklar tahsis edilmediği için cılız kalmaktadır. Çok yoksul olan orman köylülerimizi, buldukları yerlerde ormanla iç içe, insan onuruna yakışan bir seviyede hayat şartlarına kavuşturmak, Anayasa ve kanunlarla üzerimize almış olduğumuz sorumluluğumuzun gereğidir. Bu kapsamda yapılacak işler, orman varlığımızın ve biyolojik zenginliğimizin korunmasını da sağlayacaktır. Yarım kalmış kooperatif yatırımlarının tamamlanması, acil ihtiyaçların karşılanması ve diğer yatırım ve hizmetler için Orman Köylülerini Kalkındırma Fonunun kaynağını artırmak uygun olacaktır.

BAŞKAN – Sayın Komisyon, ne buyurur efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI BİLTEKİN ÖZDEMİR (Samsun) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Hükümet?

MALİYE BAKANİ ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Önergeye Sayın Komisyon ve Sayın Hükümet katılmadı.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Önerge kabul edilmemiştir.

Bir başka önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görülmekte olan 390 sıra sayılı Yasa Tasarısının 930-08-3-356-900 yedek ödenek tertibinden 940-03-3-421-900 memurların öğle yemeğine yardım tertibine 1 trilyon 100 bin Türk Lirası aktarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş
Van

Ekrem Erdem
İstanbul

Altan Karapaşaoğlu
Bursa

Hanifi Demirkol
Eskişehir

Nurettin Aktaş
Gaziantep

Gereçe: Memurların çalıştıklarının karşılığını alamadıkları bir gerçektir. Enflasyon ortamı da göz önünde bulundurularak önerge verilmiştir.

BAŞKAN – Sayın Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI BİLTEKİN ÖZDEMİR(Samsun) – Sayın Başkan, aynı mahiyetteki bir önerge konusunda Genel Kurulun iradesi belli olmuştur. Bu itibarla, katılmıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Hükümet?..

MALİYE BAKANİ ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Katılmıyorsunuz.

Önergeye, Komisyon, Genel Kurulun iradesi belli olduğu gerekçesiyle; Sayın Hükümet, gerekçesiz katılmadığını ifade ettiler.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görülmekte olan 390 sıra sayılı Yasa Tasarısının 930-08-3-356-900 yedek ödenek tertibinden, 940-03-3-424-900 dernek, birlik, kurum, kuruluş ve sendika ve benzeri teşekküllere yardım tertibine, 15 000 000 000 (onbeşmilyar) Türk Lirası ödenek aktarılmasını ve ilgili tertipleri parantez içindeki ifadenin başına "15 milyar Türk Lirasının Türkiye Sakatlar Konfederasyonuna" ibaresinin eklenmesini arz ederim.

Fethullah Erbaş
Van

Ekrem Erdem
İstanbul

Altan Karapaşaoğlu
Bursa

Nurettin Kaldırımçı
Kayseri

Abdüllatif Şener
Sivas

Gerekeçe:

Önergemiz, Türk Sakatlar Konfederasyonuna 15 milyar TL yardım amacıyla verilmiştir.

BAŞKAN – Sayın Komisyon ne buyuruyor efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI BİLTEKİN ÖZDEMİR (Samsun) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Hükümet?..

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Önergeye Komisyon ve Hükümet katılmadı.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Bir başka önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan bütçe kanunu tasarısının 930-08-3-356-900 yedek ödenek tertibinden, 930-08-3-377-900 ağaçlandırma ödeneğine, 1 500 000 000 000 (birbuçuk trilyon) aktarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş

Altan Karapaşaoğlu

Ekrem Erdem

Van

Bursa

İstanbul

Kemalettin Göktaş

Nurettin Kaldırımçı

Süleyman Metin Kalkan

Trabzon

Kayseri

Hatay

Gerekeçe:

Ülkemiz çöl olmasın. Daha fazla ağaçlandırma yapılması için, ilgili tertibe 1,5 trilyon lira aktarılması öngörülmüştür.

BAŞKAN – Sayın Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI BİLTEKİN ÖZDEMİR (Samsun) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Hükümet?..

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Sayın Başkan, bundan önceki bütçelerin hiçbirinde, ağaçlandırmayla ilgili bir kuruş ödenek konulmamıştı. 1998 yılı bütçesinde, 2 trilyon lira ağaçlandırma için ödenek bulunmaktadır ve ilk defa konulmuştur. (DSP ve ANAP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) O nedenle, katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Komisyon katılmıyor.

Bütçede tahsisat olduğu gerekçesiyle, Sayın Hükümet katılmıyor.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 390 sıra sayılı yasa tasarısının 900-930-08-3-356-900 yedek ödenek tertibinden "TÜBİTAK ile ilgili tertibine" ibaresinden sonra gelmek üzere "5 trilyon Türk Lirası Orman Bakanlığı bütçesine, Orman Köylülerini Kalkındırma Fonuna ait hizmetlerde kullanılmak üzere ilgili tertibinin" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş
Van
Metin Kalkan
Hatay

Altan Karapaşaoğlu
Bursa

Ekrem Erdem
İstanbul
Aslan Polat
Erzurum

Gerekçe:

Orman köylülerinin hayat şartlarının iyileştirilmesi için bu önergeyi vermiş bulunuyoruz.

BAŞKAN – Sayın Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI BİLTEKİN ÖZDEMİR (Samsun) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Hükümet?..

MALİYE BAKANİ ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Önergeye Komisyon ve Hükümet katılmadı.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, 930 numaralı bölümle ilgili verilmiş olan önergelerin hiçbiri kabul edilmediği için, rakamlarda bir değişiklik yok; ama, ben tekrar okutuyorum:

A - CETVELİ

Program Kodu	Açıklama	Lira
930	Mali Transferler BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	1 665 998 369 000 000
940	Sosyal Transferler BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	516 061 000 000 000
950	Borç Ödemeleri BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	293 913 000 000 000
999	Dış Proje Kredileri BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	100 000 000 000
TOPLAM		2 638 174 249 000 000

BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maliye Bakanlığı 1998 mali yılı bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir, hayırlı olsun.

2.- Maliye Bakanlığı 1996 Mali Yılı Kesinhesabı

BAŞKAN- Maliye Bakanlığı 1996 mali yılı kesinhesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

Maliye Bakanlığı 1996 Mali Yılı Kesinhesabı

A - CETVELİ

L i r a

- Genel Ödenek Toplamı	:	721 036 431 723 000
- Toplam Harcama	:	678 631 037 067 000
- İptal Edilen Ödenek	:	42 921 563 241 000
- Ödenek Dışı Harcama	:	1 045 422 787 000
- Ertesi Yıla Devreden Ödenek	:	529 254 202 000

BAŞKAN- (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maliye Bakanlığı 1996 mali yılı kesinhesabı kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, Maliye Bakanlığı 1998 mali yılı bütçesi ile 1996 mali yılı kesinhesabı kabul edilmiştir; hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ederim.

B) GELİR BÜTÇESİ

2. - 1998 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/669) (S. Sayısı : 390)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 1998 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1996 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçe Kesinhesap Kanunu Tasarısının 1 inci maddeleri kapsamına giren bakanlık ve kuruluşların bütçeleri ve kesinhesapları ile gelir bütçesiyle ilgili 2 nci maddenin görüşmeleri tamamlanmış bulunmaktadır.

Şimdi, 1998 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının gider bütçesiyle ilgili 1 inci maddesini tekrar okutuyorum:

1998 MALİ YILI BÜTÇE KANUNU TASARISI

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Gider, Gelir ve Denge

Gider Bütçesi

MADDE 1. - Genel bütçeye giren dairelerin harcamaları için bağlı (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (14 749 475 000 000 000) liralık ödenek verilmiştir.

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri, 1 inci maddeyi daha evvel kabul edilmiş bulunan cetvellerle birlikte oylarınıza sunuyorum:

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir bütçesine ilişkin 2 nci maddeyi tekrar okutuyorum:

ASLAN POLAT (Erzurum) - Sayın Başkan, önerge vardı efendim

BAŞKAN - Neyle ilgili efendim, bütçenin tümüyle mi ilgili?

ASLAN POLAT (Erzurum) - Hayır efendim, 1 inci maddeyle ilgili.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, saat 17.00'de toplanmak üzere, birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.43

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati : 17.00

BAŞKAN : Başkanvekili Yasin HATİBOĞLU

KÂTİP ÜYELER : Ünal YAŞAR (Gaziantep), Ahmet DÖKÜLMEZ (Kahramanmaraş)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 36 ncı Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

V. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN
DİĞER İŞLER (Devam)

1.- 1998 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1996 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler ve Kuruluşlar Kesinhesap Kanunu Tasarıları (1/669; 1/670; 1/633, 3/1046; 1/634, 3/1047) (S. Sayıları: 390, 391, 401, 402) (Devam)

B) GELİR BÜTÇESİ (Devam)

2. – 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/669) (S. Sayısı : 390) (Devam)

3. 1996 Malî Yılı Genel Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1996 Malî Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/633, 3/1046) (S. Sayısı : 401) (Devam)

4. – Katma Bütçeli İdareler 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/670) (S. Sayısı : 391) (Devam)

5. – 1996 Malî Yılı Katma Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1996 Malî Yılı Katma Bütçeli İdareler Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/634, 3/1047) (S. Sayısı : 402) (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, çalışmalarımıza kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon ve Hükümet yerinde.

Sayın milletvekilleri, gelir bütçesine ilişkin 2 nci maddeyi yeniden okutuyorum:

Gelir Bütçesi

MADDE 2. – Genel Bütçenin gelirleri bağlı (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (10 760 000 000 000 000) lira olarak tahmin edilmiştir.

BAŞKAN – Söz talebi?.. Yok.

Sayın milletvekilleri, 2 nci maddeye bağlı cetvelin bölümlerini okutup, ayrı ayrı oylarınıza sunacağım:

(Genel Bütçenin Gelirleri)

B - CETVELİ

Gelir Türü	Açıklama	Lira
1	Vergi Gelirleri BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	8 900 000 000 000 000
2	Vergi Dışı Normal Gelirler BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	702 000 000 000 000
3	Özel Gelirler ve Fonlar BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	1 158 000 000 000 000
TOPLAM		10 760 000 000 000 000

BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, 2 nci maddeyi, kabul edilen ekli cetveliyle birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

Denge

MADDE 3. – Ödenekler toplamı ile tahmin edilen gelirler arasındaki fark net borçlanma hâsılatı ile karşılanacaktır.

BAŞKAN – Madde üzerinde,

Refah Partisi Grubu adına, Sayın Yakup Budak; buyurun efendim. (RP sıralarından alkışlar)

RP GRUBU ADINA YAKUP BUDAK (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi, Grubum ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum.

Grubum adına 3 üncü madde üzerinde söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, çalışmalarımızın hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Malumlarınız olduğu üzere, hükümet bütçeleri, bir sonraki yılda hükümetlerin hedeflerini, politikalarını, nasıl uygulayacaklarını, gelirlerini, giderlerini ortaya koyan metinlerdir, kanunlardır. 1998 bütçesini de, mevcut Hükümet, Meclisimizin huzuruna getirmiştir. Genelde, bu 3 üncü maddeler, borçlanma maddeleridir; tabii ki, bütçe açıklarının borçlanma suretiyle karşılanacağı ifade edilmektedir.

Bu maddeden de anlıyoruz ki, bu Hükümet, açıkları -bu zamana kadar olduğu gibi- tamamen borçlanma suretiyle karşılayacaktır. Bunun tek istisnası, geçen yılki hükümetin getirmiş olduğu bütçeydi. O bütçede bu maddeyi göremiyoruz; çünkü, geçen yılki hükümetin getirmiş olduğu bütçe, denk bir bütçeydi; bunun gerçekleşmesi için de bütün çalışmalar yapılmıştı. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar [!])

Ben, arkadaşlarımızın alkışlarına teşekkür ediyorum. İnşallah, biraz sonra, yine alkışlayacakları bölümler de gelecek; şimdiden teşekkür ediyorum.

Bütçe, bu yapıyla bir borçlanma bütçesidir; diğer bir ifadeyle -borçlanma da faizle mümkün olacağına göre- bir faiz bütçesidir. Bu zamana kadar hazırlanan bütçeler, faiz bütçelerinin de temel niteliği -Sayın Bakanımız pek hoşlanmasa da- rantiyeye kaynak aktarma bütçeleridir. (DSP sıralarından "sayenizde" sesleri)

Sayın Bakanımız "rantiyeye kaynak aktarmıyoruz" demiyor, "rantie bütçesi değildir" de demiyor -bundan dolayı da güzel bir gelişme olarak telakki ediyoruz- "rantiyeye bu zamana kadar aktarılıyordu, biz de aktarıyoruz" diyor; dolayısıyla, bu bütçenin bir rantie bütçesi, rantiyeye kaynak aktarma bütçesi olduğunu da kabul etmiş oluyor.

YUSUF ÖZTOP (Antalya) – Siz de kabul ediyorsunuz.

YAKUP BUDAK (Devamla) – Muhterem arkadaşlar, tabii ki, bu politikaların neticesi, şimdye kadar olduğu gibi, zamdır, enflasyondur, aşırı borçlanmadır. Zaten, Hükümetin altı aydır yaptığı bütün icraatlarını da birkaç kelimeyle özetleyecek olursak, zamdır, enflasyonun aşırı şekilde artırılmasıdır ve bunun yanında, aşırı bir şekilde borçlanmadır; çünkü, Hükümet, geldiği altı ay içerisinde, 3 katrilyon 555 trilyon lira borçlanmıştır.

1997 yıllık programı dağıttılar... Bu programda da, birtakım yanıltıcı ifadelerle, yönlendirici grafiklerle de rakamlar tersyüz edilmiştir. Birtakım rakam oyunlarıyla, sanki, bugünkü bütçe açıklarının büyük bir bölümü geçmiş iktidarın açığıymış gibi de takdim edilmeye çalışılmıştır. (DSP sıralarından "Doğru" sesleri)

Tabi ki, Hükümet de, geldiğinden bu yana, kaynak bulabilmek için araştırmalar içerisine girmiş; maalesef, zammı tercih etmiştir, enflasyonun artırılmasını, kolay yolu tercih etmiştir. Bunun yanında da, ekonomiden sorumlu olan bakanlar, Evliya Çelebi gibi, Brüksel'den Bonn'a, Hong Kong'tan Washington'a turlar tertiplemişlerdir; ama, her gittikleri yerde de, sanki kuyumcu vitrinindeki altınlar kendilerininmiş gibi bir tavır takınmışlardır.

Sayın Bakan, Hong Kong'a gidiyor "Hong Kong'taki 400 milyar dolar niye İstanbul'a gelmesin? Dolayısıyla, bu, Türkiye'nin ekonomisinin kalkınmasına, açılmasına yardımcı olur" diyor. Hong Kong'tan dönüyor, 400 milyar doların İstanbul'a gelmesi için ne duyguları var, ne düşünceleri var; bunu, hiç ifade etmiyor.

Maalesef, dolaşıyorlar... Avrupa Birliği kapısında da epey beklediler. Niye beklediler; çünkü, 1998 yılında, aday ülkelere, AB'nin bütçesinden 100 milyar dolarlık bir kaynak aktarılacak. Bu kaynaktan da nasibini alamayınca, bir hırçınlığın içerisine girdiler, dosdoğru Washington'a gittiler; fakat, Washington'da da umduklarını bulamadılar; Sayın Clinton'un, rüşveti kelam kabilinden "iyisiniz, güzelsiniz, müthiş Türklersiniz; Türkiye, haritada, gerçekten güzel bir yerde" gibi sözleriyle avundular. Netice itibarıyla "siz, haklısınız; ama, alacağımız yok; üç ay sonra gelin, IMF'yle, belki öngörüşmeler yapabiliriz" dediler ve bu fiyasko da bitti; ama, gazetelere baktığımız zaman, İktidara mensup arkadaşlarımızın ifadelerine baktığımız zaman, sanki büyük bir zafermiş gibi de takdim edilmektedir.

Muhterem arkadaşlar, elbette, bu politikalarla Türkiye'nin önünün açılması, bütçe açıklarının kapatılması mümkün değildir.

Şimdi, arkadaşlarımız geçmiş dönemi beğenmeyebilirler; ama, bu geçmiş dönemden kendilerine birkaç şey söylemek istiyorum.

1998 yılı bütçesi toplamı 14 katrilyon 749 trilyon liradır. Bunun, 3,5 katrilyon lirası personele ayrılmıştır, 4 katrilyon lirası zaten açıktır ve bunun yanında da, 6 trilyon lirası faize gidecektir. Bu bütçede işçi yoktur, memur yoktur, emekli yoktur, Bağ-Kur'lu yoktur; bu bütçede, bu Hükümeti hükümet yapan, buralara oturtan rantiyeye kaynak aktarımından başka hiçbir şey yoktur! Dolayısıyla, sadece ve sadece üzerinde durdukları, kaynağın aktarılmasıdır. Zaten, açığın bu kadarda kalması mümkün değil; bu açık, faiz oranlarının yükselmesiyle daha da açılacaktır.

Biraz önce "denk bütçe" deyince, arkadaşlarım lafını duymayı bile hazmedemediler; ama, denk bütçe, bir hedefdir; gerçekleştirilmesi arzu edilen, Türkiye'nin muhakkak surette gerçekleştirmesi gereken bir husustur. 1997 bütçesinin denk bütçe olmasını, birtakım çevreler bir türlü hazmedemediler; ama, size tüm samimiyetimle söylüyorum ki, Refahiyol İktidarı sunî gündemlerle meşgul edilmemiş olsaydı, memleket zararına çağdışı birtakım ithamlarla, gündeme getirilen birtakım konularla meşgul edilmeseydi, menfaati ve hortumları kesilen birtakım çevrelerin sunî yaygaralarıyla engellenmemiş olsaydı, bu bütçe, denk olacaktı. Olamamasının sebebi de, nasıl ki, biraz önce, arkadaşlarım, bütçenin açığı olduğu zaman 54 üncü Hükümeti suçluyorlar, rantiyeye para vermek gerektiği zaman 54 üncü Hükümeti suçluyorlar; peki, 54 üncü Hükümetin suçu böyle de, kendileri ne iş yapıyorlar diye sormak lazım. Her şey 54 üncü Hükümete atılıyor, aktarılıyor, kendileri ne iş yapıyorlar; biraz önce arz ettiğim gibi, dönüyorlar dolaşıyorlar, geliyorlar, zam yapıyorlar. Altı ay zam yapmayacaklarımı!.. Bir yıllık zammı peşin yaptıktan sonra, bu yalana kimi inandırabilirsiniz, bu hayale kimi inandırabilirsiniz?!. Birtakım özel sektöre de güvenmek olmaz. Zaten, sizi buraya getiren o özel sektörün rantiyeci çevrelerinin kesimlerinin bilançolarına baktığımız zaman, gelirlerinin yüzde 80'inin de faizden olduğunu görüyoruz. Dolayısıyla, o çevrelerden de bu Hükümete gelecek bir şey yoktur. Yine biz, Türkiye'yi seviyoruz, ülkemizi seviyoruz.

Birtakım düşüncelerimizi ve fikirlerimizi de ortaya koymak istiyorum. Mesela, bir Telekom konusu var; cep telefonlarının lisans ihaleleri var. Telekomun anlaşmasına göre, rakam 250 bini geçtiği zaman, ayrı bir firmaya verilebilecekti; yani, 250 bini geçtiği zaman, üçüncü, dördüncü, beşinci firmaya verilecekti. Bugün, 2 firmaya verilmiştir; birisinin 250 bin abonesi vardır, birisinin de

950 bin abonesi vardır. Bu Hükümet ne yapmıştır, 1 milyon 200 bin aboneyi 1 milyar dolara satmıştır. Halbuki, 250 binlik aboneliği de 500 milyon dolara satmıştır, 950 binlik aboneliği de 500 milyon dolara satmıştır. Eğer, bu, adaletli bir şekilde olmuş olsaydı, ülkenin gerçekleri ve kaynakları düşünülmüş olsaydı, sadece telefon lisansının satışından dolayı İktidarın elde edeceği rakam 2,5 katrilyon liraydı. Nereye gitti bu 2,5 katrilyon lira? Bu 2,5 katrilyon lira, bütçenin bir açığı kapatma noktasında, acaba, bu ülkenin işine yaramaz mıydı? Bu, hem Telekomun anlaşmasında var hem de dünyanın gerçeklerinde var. Dolayısıyla, bu Hükümet, sadece telefon satış ihalesinden dolayı, ülkeyi, 1,5 milyar dolar zarara itmiştir. Elbette, buna da, gerekli bir açıklama getireceklerdir.

Muhterem arkadaşlar, bunun yanında, bir havuz sistemi vardı. Arkadaşlarımız, gelir gelmez bu havuz sistemini bozdular. Bu havuz sistemini bozdular; ama, 1998 yılı programının alt başlıklarında -bir bakıma, bu metin, Hükümetin de kabul ettiği bir metindir; çünkü, Resmî Gazetede yayımlanmıştır, programın eki olarak yayımlanmıştır- "Hazinenin, oluşturulan kamu tek hesabından kullanım yapması, faiz oranlarını düşürmüştür" deniliyor. Dolayısıyla, 54 üncü Hükümetin havuz projesi ve beğenmeseniz de, o paket programlarındaki, kaynak paketlerindeki kaynaklar harekete geçirilebilmiş olsaydı, zannediyorum, bu bütçenin açığı bu kadar olmayacaktı. Zaten, bu bütçenin açığı da, şişirilerek getirilmiş bir bütçe açığıdır, gerçekleri yansıtmamaktadır.

Muhterem arkadaşlar, tabii ki, şunu da ifade etmek istiyorum: Ülkemizi seviyoruz dedik... Yine, Avrupa'da çalışan işçilerimizin emeklilikleri durumunda birtakım dövizlerin Türkiye'ye getirilmesiyle ilgili kanun tasarısı Meclisimize gelmişti, sonradan da, Çankaya'dan -ne oldu, bilmiyorum- geri döndü, tekrar geldi, gitti. Bu da, yaklaşık olarak, Türkiye'ye 5 milyar dolar civarında bir rakam getirecekti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Budak, son dakikanız... Lütfen...

YAKUP BUDAK (Devamla) – Belki, o günkü Hükümetin Çankaya tepeleriyle arası pek iyi değildi. Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanı da bu Hükümetin arkasındadır, destekçisidir; karada, havada, denizde, her yerde, hangi kâğıt uzatılırsa imzalıyor; bu Hükümete de para lazım, dolar lazım ve kaynak lazım; böylesine de, 5 milyar dolarlık bir kaynak var, hem de kanun tasarısı olarak daha önce getirilmiş; uzatımlar Sayın Cumhurbaşkanı'na, bir kaynak bulsunlar. Dolayısıyla, kaynağımız yok diye boşu boşuna çırpınmanın bir gereği yok. Gerçeklere dönmemiz lazım. Bu ülkeyi seviyorsak, bu ülkenin insanına saygı duymamız lazım.

Rantiyecinin çıkarlarını değil, bu milletin çıkarlarını düşünmemiz gerekir diyor, hepimize saygılar sunuyorum. (RP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Budak, teşekkür ediyorum.

Gruplar adına başka söz talebi var mı efendim? Yok.

Sayın Hükümetin söz talebi var mı efendim? Yok.

Kişisel söz talebi var mı? Yok.

Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

4 üncü maddeyi okutuyorum:

İKİNCİ BÖLÜM

Mali Politikaya İlişkin Hükümler

Bütçe Politikası ve Malî Kontrol

MADDE 4. – Maliye Bakanı, tutarlı, dengeli ve etkili bir bütçe politikası yürütmek, belirlenen makro ekonomik hedefler çerçevesinde de istikrarı temin etmek ve malî kontrol sağlamak amacıyla;

- a) Kamu istihdam politikasının belirlenmesine ve uygulanmasına yön vermeye,
- b) Harcamalarda azamî tasarruf sağlayıcı düzenlemeleri tespit etmeye,
- c) Giderlerle ilgili ödeneklerin dağıtım ve kullanımını belli esaslara bağlamaya,
- d) Gelir ve giderlere ilişkin kanun, yönetmelik ve kararnamelerle belirlenmiş konularda uygulamaları düzenlemek üzere standartları tespit etmeye ve sınırlamalar koymaya,
- e) Yukarıda belirtilen hususlarda tüm kamu kurum ve kuruluşları için uyulması zorunlu düzenlemeleri yapmaya ve tedbirleri almaya,

Yetkilidir.

BAŞKAN – Madde üzerinde,

Refah Partisi Grubu adına, Sayın Tekdal; buyurun. (RP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır.

RP GRUBU ADINA AHMET TEKDAL (Ankara) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 1998 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı üzerinde, Refah Partisi Grubu adına görüşlerimi sunmak maksadıyla huzurunuzda bulunuyorum; bu vesileyle, Muhterem Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, tasarının "Malî Politikaya İlişkin Hükümler" başlığını taşıyan İkinci Bölümünde "Bütçe Politikası ve Malî Kontrol" başlığı altındaki 4 üncü madde üzerinde görüşlerimi sunacağım.

Madde metninde, Maliye Bakanına, tutarlı, dengeli, etkili bir bütçe politikası yürütmek, makro ekonomik hedefler çerçevesinde istikrarı sağlamak maksadıyla önemli yetkiler verilmektedir. Bu, her bütçe uygulaması için normaldir; bunun üzerinde duracak değilim. Burada, tasarının genel gerekçesi ışığında, 4 üncü madde metni üzerinde duracağım. Böylece, 1998 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısıyla ne getirilmek isteniyor, gerçekleşme şansı nedir; bu görülsün ki, Sayın Maliye Bakanının, tutarlı, dengeli, etkili bir bütçe politikası yürütebilme, daha önemlisi, makro ekonomik hedefler çerçevesinde istikrarı sağlama şansı var mı, belli olsun.

Bütçenin temel hedefleri olarak tespit edilmiş olan enflasyonla mücadeleyi nasıl yapacak? 14 katrilyon 553 trilyonluk bütçenin yüzde 30'a yakını, yani 4 katrilyon civarında olan miktarı bütçe açığıdır ve 6 katrilyon civarında da faiz yüküyle yüklü bulunmaktadır.

Enflasyonla mücadele ve hele enflasyonu yüzde 50'ye indirmek, bu şartlar altında mümkün mü? Bu açık ve bu faiz yüküyle enflasyon düşmez, artar, azmanlaşır, fakir fukarayı, dar ve sabit gelirliileri ezer, ekonomiyi felce uğratar. Türkiye'de enflasyon kronikleşmiştir. Yüzde 100'e varan yüksek enflasyonla Türkiye, dünyadaki enflasyon oranı en yüksek üç ülkeden biridir.

Bundan başka, ekonomik istikrar nasıl sağlanacaktır? Yatırım yok, üretim yetersiz... Gelir dağılımındaki çıldırta dengesizlik kitleleri perişan etmektedir. Bu adaletsiz dağılıma çare bulmaya mecburuz.

Yüksek kamu giderleri karşısında düşük kalan, yetmeyen kamu gelirleri sonucunda yüksek borçlanma ihtiyacı içinde bir ekonomik yapı, hangi sihirli formülle istikrara kavuşturulacaktır; bu, yüzde 40'ı faize giden ve yüzde 30'u açık olan, kuşa dönmüş bütçeyle mi?.. Bu tablodan ne yatırım çıkar, ne üretim artar. Bu tabloyla, işsizlik artar, sorunlar büyür ve düşümlenir, ekonomik krize yol görünür.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; gerçekte, bugün, Türkiye, büyük bir ekonomik istikrarsızlık içindedir. Ekonominin kimin yönetiminde olduğu belli değil. Tespit edilebilmiş, gerçekleşme şansı olan bir enflasyon hedefi yok. Bu Hükümetin sayın bakanları, her hafta yeni bir enflasyon hedefi belirleyip ortaya koymaktadırlar. Programları üç yıllık mı; bir yıllık mı; belli değil. Meseleler,

Bakanlar Kurulunda mı tartışılıp karara bağlanıyor, yoksa gazeteci arkadaşlarla çay sohbetlerinde mi bunlar oluyor; belli değil. Bu durum, ekonomi tahsil etmekte olan öğrencilere, ancak, kljnik bir vaka olarak gösterilebilir. Enflasyonun yüzde 100 olacağını bile bile yüzde 30 maaş zammını öngörenler, tüketim maddelerine yapılan zamlarla verdiklerini de geri aldıklarını fark etmiyorlar mı?! Biz kendilerine hatırlatalım.

1997 bütçesi üzerinde, 29 Kasım günü şimdiki Sayın Maliye Bakanı şöyle diyordu: "Her türlü kamp olanaklarını da ellerinden aldığımız kamu çalışanlarına, bu bütçeyle ne veriyorsunuz?.. Bu bütçeyle, sadece yüzde 28, ilk dönem için bir maaş artışı veriyorsunuz ve yüzde 30 olarak ifade ediyorsunuz; ama, yüzde 28 seyyanen veriliyor... Geçen yıl vermiş olduğunuz yüzde 50 oranındaki temmuz ayındaki zam, özellikle geçen sene verilen maaş artışları, enflasyonun yüzde 86 olarak Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca açıklanmasından sonra, geçen yılki kayıplarını bile karşılamadı.

" Saygın bir insan olarak bildiğimiz Sayın Temizel'in dün tenkit ettiklerini bugün uygulamaya koymak istemesindeki zarureti anlamak kolaydır; ancak, faturayı ödeyenlere haksızlık yapılmaktadır. Eğer, çalışanların durumlarının iyileştirilmesi isteniyorsa -ki, hepimizin hedefi budur- bu takdirde, ücret skalalarındaki zamları da dikkate almak suretiyle, yüzde 20 ilâ yüzde 60 arasındaki zammı ortalama bir zam olarak yüzde 50'ye getirmek suretiyle, çalışan kesimlere gerekli desteğin verilmesi zaruridir. Bu bakımdan, gerekse Refah Partisinin ve gerekse Cumhuriyet Halk Partisinin bu konulardaki önergeleri benimsenmelidir.

Bu Hükümet, iktidara geldikten sonra, gelir artırıcı tedbirlere de başvuramamıştır. Biraz önce, Adana milletvekili değerli arkadaşımın da ifade ettiği gibi, Telekom lisans anlaşmaları bunun bir örneğidir.

Bütün bu haksız ve insafsız tablonun yükünü, vergiyle, zamla, azmanlaştırılan enflasyonla -eğer kaldıysa- ortadirek ve daha fazlasıyla da altdirek çekecek; üstdirek de mutlu azınlık olarak sefasını sürmeye devam edecektir. Bunun böyle sürmesi mümkün değil. Toplumun rahatsızlığı her geçen gün artarak, herkesi yansıyor. Herkes, yeniden hesabını yapacak ve üstesinden gelemeyeceği bir faturayı da omuzlamaya yanaşmayacaktır.

Bu Hükümet, rant ekonomisini teşvik ediyor ve destek veriyor. Doğu ve güneydoğuda 23 ilde 450 tesis için ihtiyaç duyulan 18 trilyon teşvik verilmezken -ki, bu teşvik verilmiş olsa, her yıl, o kadar katmadeğeri ekonomiye kazandıracaktır- 16,4 trilyon, sadece iki holdinge destek veriliyor. İşte bu anlayış yüzünden, bölgeler ve zümreler arası dengesizlik artıyor, bu yüzden ekonomi dikiş tutmuyor. Peki, devlet gemisi nasıl yürüyecek; ya yeniden borçlanılacak ya para bastırılacak veya KİT ürünlerine peş peşe acımasızca zam yapılacak; böylece, her geçen gün halk daha fazla ezilecek. Üretim yok; ziraat kredi faizi yüzde 100'e çıkarıldı; mazot, gübre, ilaç, traktör pahalı; çiftçi alamıyor ve üretim yapamıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET TEKDAL (Devamla) – Bugünkü Hükümet, CHP'nin çürük bastonuyla ayakta durmaya çalışmaktadır. CHP'yi tenzih ederek söylüyorum ki, maksadım, CHP'nin kendi yapısını tenkit değildir; maksadım, Hükümete verdiği desteği çürük bir bastona benzetip, bu baston kırıldığında 55 inci Hükümetin nasıl yere serileceğini şimdiden görüp, ikaz etmek vazifemizi ifa etmektir. Böylesine emanet bir destekle, Hükümetin ayakta durarak, kalıcı tedbirleri alıp ülkenin ekonomisini düze çıkarması, elbette ki, mümkün değildir.

Ülkenin meselelerini çözmeye mecburuz. Bu, öncelikle Hükümetin ve bu Parlatentonun işidir. Yoksa, problemler azalmaz artar; hepimiz altında kalırız. İşçi, memur, köylü, emekli hep ayaktaadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET TEKDAL (Devamla) – İşe, Meclis içinde bir çözüm bularak, çoğunluğun desteğiyle, güçlü ve istikrarlı bir Hükümet modelini oluşturarak başlamak zorundayız. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar [!])

BAŞKAN – Sayın Tekdal, efendim, ikinci kez süre ihtiyacı mı duyuyorsunuz?

AHMET TEKDAL (Devamla) – Teşekkür ederim. 1 dakika lütfederseniz...

BAŞKAN – 1 dakika... Lütfen, toparlayalım efendim...

AHMET TEKDAL (Devamla) – Bu ülkenin problemlerini, bu Hükümetin, azınlık Hükümetinin, çözebilecek güçte olmadığı her geçen gün daha iyi bir şekilde anlaşılmaktadır. Bu bakımdan, bu Meclisin, mutlaka bir çözüm bularak, bu istikrarsızlığı sürdüren Hükümetin, bu problemleri çözemeyen Hükümetin yerine, yeni, güçlü bir hükümeti kurmak mükellefiyeti altında olduğu unutulmamalıdır.

Muhtemel bir erken seçimde, zaten, tek başına iktidara gelecek, beklenen ve özlenen ekonomik tabloyu gerçekleştirecek, milletimizin biraz daha sabırlı olmasını temenni ettiğimiz, Refah iktidarı, inşallah, en iyi neticeleri alarak ülkesine hizmet verecektir.

Bu duygu ve düşüncelerle, Yüksek Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Tekdal, teşekkür ediyorum efendim.

Gruplar adına başka söz talebi var mı efendim? Yok.

Hükümet adına söz talebi var mı?

MALİYE BAKANİ ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Yok.

Kişisel söz talebinde bulunan Sayın Görür; buyurun efendim.

Konuşma süreniz 5 dakikadır efendim; lütfen, riayet edelim.

FETİ GÖRÜR (Bolu) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi, saygıyla selamlıyorum.

Bu madddeyle, Sayın Maliye Bakanı, tutarlı, dengeli ve etkili bir bütçe politikası yürütmek, makro ekonomik hedefler çerçevesinde istikrarı temin etmek ve malî kontrol sağlamak amacıyla, 4 üncü maddenin (a) bendinde, kamu istihdam politikasının belirlenmesine ve uygulanmasına yön vermeye; (b) bendinde, harcamalarda azamî tasarruf sağlamaya; (c) bendinde, giderlerle ilgili ödenekleri belli esaslara bağlamaya; (d) bendinde, gelir ve giderlere ilişkin kanun, yönetmelik ve kararnamelele belirlenmiş konularda uygulamaları düzenlemek üzere standartları tespit etmeye ve sınırları koymaya; (e) bendinde de, bu hususlarda tüm kamu kurum ve kuruluşları için uyulması zorunlu düzenlemeleri yapmaya ve tedbirleri almaya yetkilidir diyerek yetki talebinde bulunuyor. Ancak, hazırlanan bütçenin, tutarlı ve dengeli olabilmesi için, verilen hukukî yetki hiçbir zaman yeterli olmayacaktır. Bütçenin tutarlı olabilmesi için, bütçe hedeflerinin doğru hesaplanması; bu hedeflere ulaşabilmek için, esasların doğru seçilmesi, kaynakların sağlam olması, siyasi iradenin arkasında toplumsal desteğin bulunması, bütçeyi uygulayacak olan hükümet üyeleri arasında uyum ve söylem birliğinin bulunması şarttır.

4 üncü maddenin (a) bendinde zikredilen kamu istihdam politikası konusunda, Hükümetin net bir görüş ve kararı yoktur. Hükümet, emeklilik yaşı konusunda ve geçici işçiler konusunda şu anki uygulamayı yanlış bulmasına rağmen, doğru bildiği uygulamaya cesaretle karar verememiştir.

4 üncü maddenin (b) bendinde zikredilen harcamalarda azamî tasarruf sağlamaya, Sayın Bakan yetki istiyor. Ne yazık ki -Diyarbakır Ticaret Odası Başkanının ifadesiyle- Güneydoğu ve Doğu Anadolu'nun 23 ilinde yarım kalmış 428 adet sanayi tesisi, bitirilebilmek için devletten 18 trilyon teşvik ve kredi beklerken, iki medya patronuna 5 yıl vadeli 1 yıl ödemesiz yüzde 50 faizli 16,4 trilyon peşkeş çekiliyor. Sorarım, Sayın Maliye Bakanının bu peşkeşten haberi var da mı, Meclisten, harcamalarda azamî tasarrufu sağlayabilmek için yetki istiyor?

Hiç şüphe yok ki, bütçeler, bir ülkenin bir yıllık gelir-gider programıdır. Bütçede aslolan, önce ülkenin ihtiyaçlarının tespit edilmesi, ondan sonra da, bu ihtiyaçların karşılığı olan gelir kaynaklarının bulunmasıdır. İdeal olan da, bütçenin denk olması, açık vermemesidir. Denk bütçe yapma arzusu, tenkit edilmesi gereken bir husus değil, takdir edilmesi gereken bir hedeftir. Nasıl ki, bir esnafın bütçesi açık verir, bu açığı banka kredisiyle kapatmaya çalışır; fakat, kazancı banka faizine yetmez; daha sonra, tefecinin eline düşer, işin içinden çıkamaz ve neticede tefeciye malını mülkünü devreder, iflas ederse, maalesef, 1996'da bütçesinin yüzde 39'unu, 1997'de yüzde 28'ini, 1998'de yüzde 39'unu faizlere vermek zorunda kalan bir ülkenin bütçesinde, müflis tüccarın bütçesinden farklı değildir. İşte, bunun içindir ki, Türkiye bütçesinin denk yapılabilmesinin yolları zorlanmalıdır.

Böyle bir bilançoya sahip ve arkasında halk desteği olmayan, kaç günlük ömrünün kaldığı papatya fallarından sorulan bir Hükümet, IMF'den borç para alabilmek için, Clinton'u araya torpilci olarak koyuyor. Ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı öyle beyanlarda bulunuyor ki, Hükümetin ilk günleri çıkıp "böyle giderse, enflasyon yüzde 100 olur" diyor; hakikaten, hedefi de tutturuyor. Daha sonra, IMF'den borç talep ederken "1998 sonu enflasyon hedefi yüzde 50, 1999 sonu yüzde 20, 2000 yılı sonu yüzde 3 olacak; sizden, üç yıllık program karşılığı para istiyoruz" diyor; IMF, Hükümetin falına baktığı için "siz, üç vakte kadar gidemezsiniz, sizin bir vakitlik bile zamanınız yok; ancak size bir yıllık şok program karşılığı borç veririz" diyor. Sayın Bakan, kamuoyuna "biz, IMF ile anlaşık; 1998 sonu enflasyon yüzde 15 olacak" diyor. Sayın Başbakan, beyanını, maalesef, basından öğreniyor "yok öyle bir şey" diyor. Sayın Bakana soruyorlar; ne kadar dışkredi lazım...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FETİ GÖRÜR (Devamla) – 1 dakika...

BAŞKAN – Sayın Görür, 1 dakika eksüre veriyorum. Lütfen, toparlayın.

FETİ GÖRÜR (Devamla) – Sayın Bakan "10-15 milyar dolar; 20 milyar dolar olursa iyi olur; 30 milyar dolar bulunursa, Allah derim" diyor.

Sayın milletvekilleri, bu kafayla, değil devlet, leblebici dükkânının bütçesi bile dengelenemez, tutarlı yapılamaz. İsterseniz, Sayın Maliye Bakanına her gün bir yetki yasasıyla yetki verin, hiçbir şeyi değiştiremezsiniz.

1998 yılı bütçesi, yaklaşık 15 katrilyon; bu bütçedeki tüm giderler -personel, faiz, transfer, cari harcamalar vesaire- sabit giderlerdir; enflasyonun düşük veya yüksek olmasından etkilenmez. Enflasyonun düşük olması halinde, sadece 1 katrilyonluk, yatırım harcamalarında, birkısım düşüş olur. Asıl önemli olan husus şudur ki: Hükümet, bütçeyi, üç yıllık bir istikrar paketine göre mi; yoksa, bir yıllık şok pakete göre mi hazırladı; zira, bütçe gelirleri, yani, vergiler, uygulanan ekonomik paketlere göre artacak veya azalacaktır. Uygulanan bir şok paket...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen efendim... Saygı sunun, inin...

FETİ GÖRÜR (Devamla) – Hepinize saygılar sunuyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Görür, teşekkür ediyorum. ' ' ' .

Sayın Görür, ben Çorum Milletvekiliyim; leblebici dükkânı işletmek, hüner ister. (RP sıralarından alkışlar)

4 üncü madde üzerinde şahısları adına başka söz talebi?.. Yok.

Hükümet söz talep etmedi.

Madde üzerinde verilmiş bir önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

1998 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçe Kanunu Tasarısının 4 üncü maddesinin (a) bendinin "kamu istihdam politikasıyla ilgili ödeneklerin dağıtım ve kullanımını düzenlemeye" şeklinde değiştirilmesini, arz ve teklif ederiz.

Algan Hacaloğlu
İstanbul

Yılmaz Ateş
Ankara

Mustafa Yıldız
Erzincan

Oya Araslı
İçel

Birgen Keleş
İzmir

Hilmi Develi
Denizli

Haydar Oymak
Amasya

Orhan Veli Yıldırım
Tunceli

Gerekçe:

Tasarının 4 üncü maddesinde, Maliye Bakanının, tutarlı, dengeli ve etkili bir bütçe politikası yürütmek, belirlenen makroekonomik hedefler çerçevesinde istikrarı temin etmek ve malî kontrolü sağlamak amacıyla, kamu istihdam politikasının belirlenmesine ve uygulanmasına yön vermeye yetkili olduğu hususu yer almaktadır; ancak, 178 Sayılı Maliye Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameyle, böyle bir görev, yetki ve sorumluluk, bu Bakanlığa verilmemiştir. 217 Sayılı Devlet Personel Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesiyle, bu görevler, Devlet Personel Başkanlığına verilmiştir. Tasarının 4 üncü maddesi değiştirilmediği takdirde, Anayasanın 161 inci maddesine aykırı olacaktır.

BAŞKAN – Sayın Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Hükümet?..

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Önergeye, Komisyon ve Hükümet katılmadı.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

5 inci maddeyi okutuyorum:

Ayrıntılı Harcama Programları ve Ödeneklerin Kullanımı

MADDE 5. – Bütçe Kanunlarına ekli (A) işaretli cetvellerdeki ödenekler, Maliye Bakanlığınca belirlenecek ilkeler ve serbest bırakma oranları dahilinde kullanılır.

Kamu kurum ve kuruluşlarının malî yıl içerisinde gerçekleştirecekleri hizmet ve faaliyetler için bütçelerinde yeralan ödeneklerin kullanımının önceden planlanabilmesi amacıyla ödenek kullanımının ayrıntılı bir harcama programına bağlanması Maliye Bakanlığı tarafından istenebilir.

Maliye Bakanı tarafından ödenek kullanımının ayrıntılı harcama programına bağlanmasının uygun görülmesi halinde, belirlenen serbest bırakma oranları üzerinde ve bu harcama programı dışında harcama yapılamaz.

İdareler bütçelerinde yeralan ödenekleri belirlenecek ilkeler, serbest bırakma oranları ve ayrıntılı harcama programları dahilinde, Kalkınma Planı ve Yıllık Programda öngörülen hedefleri ve hizmet önceliklerini gözönünde bulundurarak, tasarruf anlayışı içinde kullanmakla yükümlüdürler.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Madde üzerinde verilmiş bir değişiklik önergesi var, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1998 Mali Yılı Bütçe Kanun Tasarısının 5 inci maddesinin sonuna aşağıdaki fıkraların eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Aslan Polat	Yaşar Canbay	Cafer Güneş
Erzurum	Malatya	Kırşehir
Muhammet Polat	Memduh Büyükkılıç	Kahraman Emmioğlu
Aydın	Kayseri	Gaziantep
Mustafa Yünlüoğlu	Nazi Terzi	Ömer Naimi Barım
Bolu	Erzincan	Elazığ
Latif Öztekin	Süleyman Metin Kalkan	Sıtkı Cengil
Samsun	Hatay	Adana

Bütçe kanunlarına bağlı (A) işaretli cetvellerdeki ödeneklerin (1), (2) ve (3) ödenek türü altında yer alan personel giderleri ödenekleri, Maliye Bakanlığı bütçesinin (930-08-3-351-900) tertibinde yer alan personel giderleri ödeneği, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Ödeneği, mahallî idarelere yapılacak yardım ödemeler, 2983 sayılı Kanun gereğince yapılacak ödemeler, İhbar ve Kıdem Tazminatlarını Karşılama Ödeneği, Siyasî Partilere Devlet Yardımı Ödeneği, ilama bağlı borçlar, Emekli Sandığına yapılacak ödemeler, Hazine Müsteşarlığı bütçesinde yer alan Sosyal Sigortalar Kurumu ve Bağ-Kur'a yardım amaçlı ödenekler, konsolide içborçlar faizi ve genel giderleri, konsolide dışborçlar faizi ve genel giderleri, faiz, acyo ve kur farkları, Hazine bonoları genel giderleri ile Hazine yardımı almayan katma bütçeli idarelerin ödenekleri hariç olmak üzere, genel ve katma bütçeli daire ve idarelerin ödeneklerinin yüzde 14 karşılığı olan 707 trilyon 19 milyar 600 milyon lira ödenek düşürülmüştür.

Düşürülen bu miktar, görüşülmekte olan 1998 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının 47 nci maddesinde yer alan "5820" rakamının "7 000", "36 500" rakamının ise "43 500" olarak değiştirilmesiy-le meydana gelecek personel giderlerinin artışında kullanılacaktır.

Gerekçe: Bilindiği gibi, memurlara verilen yüzde 35'lik ücret artışı Temmuz 1997'den geçerli olmak üzere yürürlüğe konmuş ve 1998 yılı bütçesinde de 1 Ocak 1998'den geçerli olmak üzere yüzde 30 zam öngörülmüştür. 1 Temmuzdan kasım sonuna kadar tüketici fiyatlarında yüzde 50'den fazla artış olmuş ve yüzde 35'lik zamda olduğu gibi, yıl sonuna kadar yüzde 30'luk zam da eriyip gidecektir. Oysa, yüzde 30'luk zam, Temmuz 1998'e kadar geçerli olacaktır. Bu durumda, çalışan memurların durumu, enflasyonun çok altında kalacağı kati olarak anlaşılmıştır. Maliye Bakanı, bütçeyi, gerek Plan ve Bütçe Komisyonunda gerekse Genel Kurulda takdim konuşmasında memurların enflasyona ezilmeyeceğini beyan etmiştir. Bu öngörülen artış önergeden de anlaşılacağı gibi, bütçe dengelerini de bozmayacaktır.

BAŞKAN – Efendim, Sayın Komisyon ne buyurur?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ METİN ŞAHİN (Antalya) – Katulmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Hükümet ?..

MALİYE BAKANİ ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Sayın Başkan, izin verirseniz önergeyle ilgili teknik bir açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

MALİYE BAKANİ ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Sayın Başkan, Divanınıza verilen önerge, 1998 yılı içerisinde memur maaşlarının hesaplanmasında uygulanacak olan katsayıların artırılmasını öngören bir önerge. Olayın teknik olarak değerlendirilmesine burada girmek istemiyorum; zannediyorum o konuda gruplar teknik değerlendirmelerini yapacaklar.

5820 rakamının 7 000'e çıkarılması, 36 500 rakamının 43 500 olarak değiştirilmesi, yaklaşık yüzde 56'lık bir artışı içermektedir. Ancak, 1998 yılı toplam bütçe ödenekleri olan 14 katrilyon 789 trilyon liranın, önergede sayılan harcama kalemlerinin toplamı 10 katrilyon 850 trilyon lira yapmaktadır. Yani, 10 katrilyon 850 trilyon lira üzerinden herhangi bir kesinti yapılmayacaktır. 10 katrilyon 850 trilyon lirayı çıktığımızda, geriye 3 katrilyon 939 trilyon liralık kesinti yapılacak bir ödenek miktarı kalmaktadır. Bu ödenekler, çok büyük ölçüde yatırım ve cari harcamalara ilişkin ödeneklerdir. Cari harcamaların içerisinde de savunmaya ilişkin ödeneklerimiz, İçişleri Bakanlığının, eğitimin ve diğer kurumların cari ödenekleri bulunmaktadır. Ancak, 3 katrilyon 939 trilyon lira üzerinden 9 trilyon liranın ayrılabilmesi için yüzde 14 değil yüzde 18 kesinti yapmak gerekmektedir.

Ancak, teknik hata burada değil. Eğer önergede belirtilen yüzde 14'lük kesinti yapılmış olsa, yapılacak kesintinin toplamı sadece 551 trilyon lira yapmaktadır. Önergede öngörülen katsayılar verildiği takdirde, yapmamız gereken artışın toplam maliyeti 707 trilyon lira değil 707 trilyon lira değil, 935 trilyon lira olmaktadır. 935 trilyon liralık ödenegin de 3 katrilyon 900 trilyon liralık bir ödenekten karşılanabilmesi için yapılması gereken kesintinin oranı da yüzde 14 değil, yüzde 24 olmaktadır.

Bütçemiz, çok büyük ölçüde, birtakım dengeler göz önünde bulundurularak hazırlanmış bir bütçedir. Cari ödeneklerinden yüzde 24 ölçüsünde -özellikle güvenlik ve biraz önce belirttiğim harcamalar da dahil olarak- kesildikten sonra, böyle bir bütçenin, bütçe niteliğini de kaybedeceği, uygulama olanağının da olmayacağı, dolayısıyla da böyle bir önerenin teknik olarak da yürürlüğe konmasının imkânsız olduğunu Genel Kurulun bilgilerine sunuyorum efendim.

Sağ olun. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

MEHMET KEÇECİLER (Konya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET KEÇECİLER (Konya) – Sayın Bakanın verdiği izahat tahtında, ödenek artırıcı mahiyette önerge verilemez; dolayısıyla, gider artırıcı mahiyette bir önerge olmaktadır; Anayasaya aykırıdır, bu önergeyi işleme koyamazsınız efendim.

BAŞKAN – Biz onu inceledik; aktarmadır efendim.

Önergeye Sayın Hükümet Sayın Komisyon katılmadı. Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

ASLAN POLAT (Erzurum) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ASLAN POLAT (Erzurum) – Önergeye Sayın Komisyon ve Hükümet katılmadı; önerge üzerinde konuşmak istiyorum.

BAŞKAN – Efendim, bütçe görüşmelerinde böyle bir usulümüz yok; açın, maddeye bakın lütfen.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

(RP sıralarından "CHP'liler neredesiniz; sendikacılar izliyor sizi" sesleri)

NIHAT MATKAP (Hatay) – Önergenin yanlış hazırlanmış; biz, bunu, 47 nci maddede düzeltceğiz.

BAŞKAN – Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Efendim, önerge kabul edilmediğine göre, maddeyi okunduğu şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6 ncı maddeyi okutuyorum:

Kamu Kuruluşlarının Gelir ve Giderlerinin İzlenmesi

MADDE 6. – Devletin tüm gelir ve giderleri ile borç ve malî imkânlarının tespiti, takibi ve denetiminin yapılabilmesi amacıyla; genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idareler, döner sermayeli kuruluşlar, bütçenin transfer tertibinden yardım alan kuruluşlar, belediyeler, belediyelere bağlı kuruluşlar, özel idareler, kamu iktisadî teşebbüsleri ile benzeri kuruluşlar, fonlar ve fonlara tasarruf eden kuruluşlar; gelir ve gider tahminlerini malî tabloları birbirleriyle olan borç ve alacak durumlarını, personele ilişkin bilgileri Maliye Bakanlığınca belirlenecek esas ve süreler dahilinde vermek zorundadırlar.

Maliye Bakanı madde kapsamına giren kurum ve kuruluşlardan, her türlü malî işlemleri ile ilgili bilgi, belge ve hesap durumlarını almaya; bu belge ve hesap durumları ile borçlanma ve borç ödeme imkânları üzerinde inceleme yaptırmaya, programlarına uygun harcama yapmayan, bilgi, belge ve hesap durumlarını ibraz etmeyen idare, kurum ve kuruluşların bütçe ödenekleri ile ilgili gerekli önlemleri almaya, bu maksatla gerektiğinde ilgili kurum ve kuruluşlardan alınan önlemlerin uygulanmasını istemeye yetkilidir.

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Sivas) – Sayın Başkan, madde üzerinde, grup adına söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, madde üzerinde, Sayın Temel Karamollaoğlu Refah Partisi Grubu adına söz istemiştir.

Başka söz talebi varsa, kaydını yapayım efendim.

ASLAN POLAT (Erzurum) – Sayın Başkan, şahsım adına söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Aslan Polat, kişisel söz talebinde bulunmuştur.

Sayın Karamollaoğlu, buyurun. (RP sıralarından alkışlar)

RP GRUBU ADINA TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Sivas) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; kamu kuruluşlarının gelir ve giderlerinin izlenmesi konusunda 6 ncı madde buraya eklenmiş. Ben, bu maddenin neden konulduğunu pek anlayamadım; çünkü, buradaki bilgileri, Maliye Bakanlığı, Hükümet, her zaman, zaten takip etme imkânına sahiptir. Her sene, belediyelerin de, kamu kurum ve kuruluşlarının da tamamı denetime tabidir. Denetime tabi olan kuruluşların bu bilgilerini, kuruluşlar vermekle mükelleftirler zaten. Şimdi, arkasından, bütçeye bir madde ilave ederek, özellikle de belediyeler, belediyelere bağlı kuruluşlar, fonlar ve fonlara tasarruf eden kuruluşlar; gelir ve gider tahminlerini, malî tablolarını, birbirleriyle olan borç ve alacak durumlarını, personele ilişkin bilgilerini, Maliye Bakanlığınca belirlenecek esas ve süreler dahilinde vermek zorundadırlar. Eğer bunlar verilemezse, bu sefer de, Maliye Bakanlığı önlemleri almaya yetkilidir diye bir ibare konulmuş.

Son zamanlarda, 55 inci Hükümetin işbaşına geldiği günden beri, maalesef, belediyeler üzerinde özellikle bir baskı uygulanmaya çalışılıyor. Bilhassa da, bugün, muhalefette bulunan belediyeler üzerinde bu baskı yoğunlaştırılmış bulunuyor. Sayın Bakanımıza daha önceden arz ettim, kendisinin de aynı konuda hassasiyet göstereceğini ümit ediyorum, böyle olacağına da inanıyorum; fakat, bir de, yaşadığımız gerçekler var; bu ay zarfında, bazı belediyelerin bütün gelirlerine el konuldu. Yani, 15'inde, o belediyelere tahsis edilen, tahakkuk eden paranın hiçbirini gönderilmedi; fakat, aynı durumda bulunan, iktidar mensubu olan belediyelerin hiç birisine bu kesinti uygulanmadı.

YUSUF ÖZTOP (Antalya) – Siz yüzde 95'ini götürdünüz ya...

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Devamla) – Muhterem arkadaşlarım, bir defa, belediyeler, en azından, kendi personelinin maaşlarını ödemekle mükelleftir. Bir kişinin borcu olsa, haciz konul-

sa, en fazla, maaşının yüzde 25'ine haciz konulabilir. Eğer, Hazine, gelirlere, daha iller Bankasının da iken el koymaya kalkarsa, o zaman belediyelerin bütün gelirlerini ortadan kaldırmış olursunuz. Eğer, bir belediye, çalışanlarının maaşlarını ödeyemeyecek noktaya getirilirse, zannediyorum ki, bundan iktidar partileri de, iktidar da herhangi bir kazanç sağlayamaz.

54 üncü Hükümet zamanında, biz, mümkün olduğu kadar adil davranmaya çalıştık.

ALİ RIZA BODUR (İzmir) – Ne adaleti?! Yazık, yazıklı..

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Devamla) – Dikkat edin, bizim zamanımızda hiçbir zaman belediyelerin gelirlerine bu hacizler konulmadı...

ALİ RIZA BODUR (İzmir) – Yapma... İnsaf...

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Devamla) – Konulmadı... Bir tane örnek getirin... Getiremezsiniz.

İkincisi, biz tatbikatı eşit yaptık. Sigorta primleriyle ilgili kanun çıkarılıp, borçlar, Hazine tarafından karşılanıp, mahsup edildiği zaman, bu tatbikat bütün belediyeler için geçerliydi. Evet, yardımlar konusunda, geçmiş iki üç senenin perspektifi ele alındığı zaman, o güne kadar haksızlık yapılan belediyelere bir yardım yapıldı; sırf geçmiş haksızlıkları telafi etmek maksadıyla.

LEVENT MISTIKOĞLU (Hatay) – O haksızlığı ortağın yaptı.

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Devamla) – Ama, hiçbir zaman, belediyeler, kendi memurunun, işçisinin, kısacası çalışanın ücretini ödeyemez bir duruma sokulmadı.

ABBAS İNCEAYAN (Bolu) – Bolu Belediyesine haciz koydurdunuz.

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Devamla) – ...Bu tatbikat yanlış; geçmişte biz bunları yaşadık. Ben, Sayın Bakanın, hiçbir zaman, bu konuda bu tarzda davranacağına da ihtimal vermiyorum. Geçmişte belediye başkanlığı yapmış birisi olarak, birtakım yanlış uygulamaların -iller bazında- defterdarlar tarafından yapıldığını ben yaşadım. Hatta, o zaman, sayın bakanların talimatına uymayan defterdarların görevden alındığını da biliyorum; bu, geçmiş hükümetler döneminde; yani, 1995 seçimlerinden önce de yapıldı; ama, bu tatbikatlar, birtakım kararlar alınır ve eğer, defterdarlar tamamen serbest bırakılırsa, çok yanlış uygulamalara sebebiyet verebilir. Bugün -basında da takip ediyoruz- genelde bir fişleme merakı çıktı; herkes fişleniyor. Kim fişliyor, bu alınan bilgilerden kim yararlanıyor, bu bilgiler ne maksatla toplanıyor, kim değerlendiriyor ve arkasından da, hangi kararlar bu toplanan bilgilere göre alınıyor; bir şey belli değil. Bu bilgiler zaten varken, ekstradan, bir kanun maddesi olarak, bütçe kanununun bir maddesi olarak eklenmesini, ben -kanaatime göre- bir zorlama olarak görüyorum. Bu maddenin herhangi bir faydasının olacağına da inanmıyorum; çünkü, bu maddede istenilen rakamların tamamını, gerek Sayıştay gerek Maliye Bakanlığı gerekse İçişleri Bakanlığı müfettişleri her an takip etmektedirler. İçişleri Bakanlığından gelen tebliğlerle, Başbakanlıktan gelen tebliğlerle, bu bilgiler, devamlı olarak sağlanmaktadır ve verilmektedir; ama, bu bilgilerin edinilmesine rağmen, ekstradan bir madde konulması, bunun arkasından ne yapılacak diye, ister istemez, bir kuşku uyandırıyor. Bunun içerisinde öyle enteresan bilgiler var ki -birbirleriyle olan borçları, fonların kullanılması- birçok teferruat giriliyor.

Muhterem arkadaşlarım, belediyeler, bugün, halka en yakın kuruluşlar ve en çok hizmeti veren kurumlardır. Eğer, siz, belediyelerin bütçelerinde birtakım zorlamalara gider, belediyeleri işlemez hale getirirseniz, bugünkü İktidarın da teklif etmeyi düşündüğü veya teklif ettiği -bilmiyorum, kanun tasarısı, henüz, Büyük Millet Meclisine gelmedi- idarî reforma da aykırı düşer kanaatindedim. İdarî reformda en mühim hususiyet, yetkilerin mahallî idarelere aktarılmasıdır. Mahallî idarelere malî özerklik verilmezse, mahallî idareler kendi bütçelerine hâkim olamazlarsa, eğer, bu tasarruf yetkisi mahallî idarelerde olmaz, merkezî idare tarafından kısıtlanırsa, o zaman istenilen netice elde edilmez.

RASİM ZAİMOĞLU (Giresun) – Siz niye yapmadınız?!

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Devamla) – Arkadaşlarıma söylüyorum: Biz, 1997 yılının mart ayında, idarî reform mahiyetinde hazırlamış olduğumuz kanun tekliflerini -o zaman muhalefette bugün iktidarda bulunan partilere- parti genel başkanlarına takdim etmiştik. Bu kanun teklifleri, Büyük Millet Meclisinden çıkacak. Orada gözetilen husus, mahallî idarelere her türlü yetkinin verilmesidir; personel tayininde, gerektiğinde kadrolarının tespitinde, kendilerinin birtakım malî konularda rahatlıkla hareket edebilmelerine imkân sağlamakla bu mahallî idareler reformu gerçekleştirilebilir.

Bundan dolayı, ben, bir endişeye kapıldım. Eğer bu endişemde haksızsam, Sayın Maliye Bakanı, bunu mutlaka izah edeceklerdir; ama, eğer, bu getirilen maddeyle, belediyeler ve mahallî idareleri kısaca alma gibi bir maksat güdülüyorsa, bu çok yanlıştır; hükümetlere de fayda vermez, bizim milletimize götüreceğimiz hizmetler konusunda da herhangi bir fayda sağlamaz.

Ben, sadece, dikkatlerinizi bu hususa çekmeyi bir vazife bildiğim için söz aldım; hepinize saygılar sunuyorum, bütçemizin hayırlı olmasını temenni ediyorum. (RP sıralarından alkışlar)

ALİ RIZA BODUR (İzmir) – Dikkat çekmek değil, dikkatli olmak da önemli...

BAŞKAN – Sayın Karamollaoğlu, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, buyurun efendim.

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Sayın Başkan, hepinizin bildiği gibi, kamu kesimi borçlanma gereği, sadece konsolide bütçeyle ilgili bir olay değildir. O nedenle, Maliye Bakanlığının, kamu kesimi borçlanma gereği içerisinde yer alan bütün kurum ve kuruluşların hesap durumlarıyla ilgili bilgi alma zorunluluğu vardır. Bu zorunluluk gereği, bütçelere bu tür hükümler konulur.

Sayın Karamollaoğlu, bu hüküm, 1998 yılı bütçesine yeni konulmuş bir hüküm değildir; 1997 yılı bütçesinde aynen yer almaktadır, 1996 yılı bütçesinde aynen yer almaktadır. Daha önce Anayasa Mahkemesi denetimine gitmiş, geçmiş olduğu için de, artık, özellikle kamu kesimi borçlanma gereği uygulamasında da bütçenin değişmez hükümlerinden birisi olmuştur.

YUSUF ÖZTOP (Antalya) – Görmemiştir bunu, görmemiştir...

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Şimdiye kadar, sizin belirttiğiniz anlamda bir amaç için asla kullanılmamıştır, kullanılma olanağı da yoktur. Yalnız, konuyla ilgili olarak yaptığımız açıklamaya bir belirleme getirmek isterim.

1997 yılı içerisinde, özellikle, Hazine garantili dışborç kullanan bazı belediyelerden bütün belediyelerin hepsinden, o borçlarına karşılık yüzde 25 oranında kesinti yapılmasına rağmen, -Ankara, İstanbul ve Konya Belediyelerinden- tam dokuz ay boyunca herhangi bir kesinti yapılmıyordu; bütün belediyelerden, Hazine garantili dışborçları nedeniyle Hazineye bu kesinti yapılırken, böyle bir kesinti yapılmıyordu.

ALİ RIZA BODUR (İzmir) – Adil düzen vardı o zaman!

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Dolayısıyla da...

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Sivas) – O borçlar, 1994 mahallî seçimlerinden önce...

BAŞKAN – Sayın Karamollaoğlu... Sayın Karamollaoğlu...

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Sivas) – Sayın Halk Partili arkadaşlarımızın belediye başkanlarının yapmış olduğu borçlardı. Onu da arz ederim.

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun efendim.

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Devletin devamlılığı konusunu burada tartışmaya açmanın bir anlamı olduğunu zannetmiyorum; ama, sonuç olarak, belediyelerin yükümlülüğüdür, belediyeler de sürekli. Dolayısıyla da, dokuz ay boyunca herhangi bir kesinti yapmayan belediyelerden, yüzde 25 büyükşehir belediye payına dahil olmak üzere, kesintiye başlanılmıştır ve bu da devam ettirilecektir.

Onun ötesinde, belediyelerin, özellikle, vergi borçlarıyla ilgili olarak farklı bir uygulama kesinlikle söz konusu değildir ve olamaz da zaten. Belediyelerin tüm borçlarının haczi gibi de bir uygulama söz konusu değil. "Toplam olarak, ödeneklerinin yüzde 25'ini geçmemek üzere" diye genelge gönderilmiştir. Genelge, bütün Türkiye'de geçerlidir; belirli bir belediyeye özgü genelge değildir. Bu konudaki endişeleriniz, kesin olarak bu maddenin uygulanması açısından söz konusu olmayacaktır.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN – Sayın Bakan, teşekkür ediyorum.

Efendim, kişisel söz talebinde bulunan Sayın Polat; buyurun. (RP sıralarından alkışlar)

Sayın Polat, süreniz 5 dakikadır efendim.

ASLAN POLAT (Erzurum) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Belediyelerle ilgili bu konuda, ben, şahsım adına söz aldığım için, Doğu Anadolu'da ve bilhassa Erzurum'da belediyelerin durumları hakkında size bilgi vereceğim; çünkü, bu bölgeler, bir türlü burada anlaşılmiyor. Şu anda, bizim Erzurum'daki belediyelerin, büyükşehir belediyemiz olsun ilçe belediyeleri olsun -önümde dokümanları da var- her birinin, İller Bankası fonundan başka gelirleri yoktur. Mesela; gidelim, Erzurum'un Pazaryolu, Halilçavuş, Köprüköy Belediyelerine. Belediye, burada ne bir çöp vergisi toplayabilir ne bir imar parası alabilir. Bunların bütün gelirleri, İller Bankası gelirleridir. Yalnız, şimdi, bu İller Bankası gelirlerinde de, bu belediyeler, personellerinde azamî bir tasarrufa gitmiş olmalarına rağmen, gelen bütün parayla, ancak maaşları ödeyebilir durumdadırlar. Bir iki misal vereyim: Pazaryolu Belediyesine, İller Bankasından 2 milyar 300 milyon lira para geliyor, 1 milyar 700 milyon lirasını personel giderlerine veriyor, 600 milyon lira civarındaki parayı, mazot ve diğerlerine veriyor; bunun yedek parçası da duruyor, 500 milyon lira civarındaki genel gideri de duruyor. Şimdi, bunun gelirinin dörtte 1'ini "efendim, eski vergi borcunuz" diyerek kestiğiniz zaman, olan işçilere oluyor, işçiler maaş alamıyorlar. Gidin, beraberce araştırın, bir takip ettirin. Doğu Anadolu'da, bugün, çoğu belediye var ki, beş ay, altı ay, sekiz ay, on ay maaş ödeyemiyor. Siz, bu parayı kesmekle, orada çalışan işçilerin paralarını kesiyorsunuz. Bugün, soğuk, eksi 30 derecede; Meteoroloji, dün ve evvelki gün "Erzurum, eksi 29 dereceye düştü" diye bizzat bildirdi. Peki, eksi 29 derece soğuk olan bir yerde işçi olsanız, dört ay, beş ay maaş alamayacak olsanız, siz, bu kısıtlamadan ne anlarsınız, size ne anlatılabilir? Devletin vergi borcunu onlara izah edebilir misiniz? Bugün, sabahtan beri, bütün sendikalar, bütün Erzurum milletvekillerini, sürekli olarak, telefonla ve faksla arıyorlar "lütfen, bu vergi gelirlerine karşı bir çare bulun" diyorlar.

Mesela -yine, Erzurum'da söyleniyor- ESKİ'nin en büyük alacağı, su alacağıdır; ESKİ'nin resmî dairelerden olan bütün alacaklarına haciz gelmiştir ve "sen vergi borcunla bunu takas et" denilmiştir. Şimdi, bunu anlamak mümkün değildir. Borç dediniz; doğrudur. Yani, bizim Erzurum Büyükşehir Belediyesi, dün de borçluydu, bugün de borçlu, yarın da borçlu olacak; zaten, borç üzerine kurulmuş. Bizim belediyeye "896 milyar lira vergi borcun var, senin bütün alacaklarına haciz koyduk" diye yazı gelmiş. Su alacaklarından bahsediyorum. Şimdi, siz, belediyenin bütün su alacaklarını haczederseniz, o belediye, yatırımlarına, işçilerine, memurlarına nasıl ödenek verir?!

Bakın, yine, size, bir iki misal vereyim: Şu anda, bizim Erzurum Büyükşehir Belediyesine, İller Bankasından ayda 45 milyar lira, büyükşehir payından 45 milyar lira olmak üzere, 90 milyar lira para gelmektedir. Yine, Erzurum Büyükşehir Belediyesinin, aylık, personel, yatırım ve sair gideri 140 milyar liradır ve zaten, 50 milyar lira açığı vardır; ayrıca, şu anda, SSK borcundan dolayı da, 16 milyar lira borç çıkarılmıştır. Belediyenin, bu durum karşısında, işçilerine maaş ödeme şansı yoktur. Yani, bunu, bizzat anlayın.

Evet, doğrusunuz, haklısınız; Çöp Vergisini, belki İstanbul'da, Ankara'da alabilirsiniz; İmar vergilerini, rant vergilerini İstanbul'da, Ankara'da, büyük şehirlerde alabilirsiniz; ama, doğuda, bunu alma şansınız yok.

Bir başka şey daha söylemek istiyorum. Doğru belediyelerinin en büyük mahrumiyetlerinden biri de, kar mücadelesidir. Gelen paraları, beş ay müddetçe, sadece kar mücadelelerine yatıracaklardır ve kar mücadelelerinin sonunda da, dondan tahrif olan bütün yolları yapmak için vakit harcayacaklardır.

Bunun için, sizden bir tek ricamız var; bunu söylemek lüzumunu hissettik: Lütfen... Bu belediyelerin gelirlerine, yok vergiden dolayı İller Bankası payına dörtte bir haciz koyuyorum, yok bütün su gelirlerine haciz koyuyorum; bunu, vergilerle takas etsinler demek, gerçekten, yanlış olmaktır.

Şimdi, bu arada, yine bu vergisizlik ve parasızlık yüzünden -büyükşehir belediyeleri de dahil- Doğu Anadolu belediyelerinde teknik personel çalıştırmak da imkânsız hale gelmiştir; çünkü, belediyelerde üç ay, dört ay, beş ay maaş ödenmeyince, hiçbir ciddi teknik personel, gidip de Doğu Anadolu'daki belediyelerde çalışmıyor. Dolayısıyla, belediyeler, teknik personel yönünden, son derece yetersiz insanlarla çalışmak zorunda kalıyorlar; yatırımlarındaki rantabilite de, bu yüzden kayboluyor.

Şimdi, bu dediklerim için, bazılarınız "bu ne; hep doğu, doğu" diyorsunuz. Lütfen, gelin, şu doğuyu, Meclis olarak, milletvekilleri olarak, beraber, bir ziyaret edelim, bir gezelim.

Şimdi, bakın, doğudan bir tane bakanınız yok. Şurada, DSP'nin, ANAP'ın bu kadar milletvekili var. ANAP veya DSP, birkaç arkadaşımızı doğudan bakan etseydi de, doğunun sorunlarını buraya, Bakanlar Kuruluna iletseydi, olmayacak mıydı?

ALİ İLİKSOY (Gaziantep) – Bizim var, bizim var...

ASLAN POLAT (Devamla) – Ben, size gerçekleri söylüyorum. Doğudan bir tane bakanınız yok, doğunun dertlerinden de haberiniz yok. Gelin, gidip bakalım; şu anda Erzurum'da...

ŞÜKRÜ YÜRÜR (Ordu) – Bakan arkadaşımız burada.

ASLAN POLAT (Devamla) – Hayır efendim, güne doğuyu ben doğudan kabul etmiyorum.

Doğu diyorsam, Necati Güllülü'yü yapın getirin ya da Kars'tan bizim milletvekili arkadaşlarımızı yapın; böyle yabancılarla olmaz. (ANAP ve DSP sıralarından gürlütlüler)

ALİ İLİKSOY (Gaziantep) – Ayırımçılık yapmayın.

HASAN GÜLAY (Manisa) – Demagoji yapmayın

ASLAN POLAT (Devamla) – Ben, demagoji olarak söylemiyorum. Siz, burada, doğu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Polat...

ASLAN POLAT (Devamla) – Sayın Başkan, 1 dakika alabilir miyim?

BAŞKAN – Sayın Polat, bakanlık dağıtıyorken, size 1 dakika vereyim; buyurun.

ASLAN POLAT (Devamla) – Hayır, bakanlık dağıtmak için söylemedim ben. Yalnız bir şeyi, gerçekten söylemek istedim. Lütfen, isteklerine bakın. "İller Bankası payının dörtte 1'ine haciz koydum, su gelirlerinin tümüne haciz koydum" demekle, bu belediyelerde işçinin maaşını kim ödeyecek? O zaman, gelin, onları siz ödeyin. Şu anda, Erzurum'da, işçi sendikaları, belediyelerin ötü-nü kesmiş, maaşlarını istiyorlar; eksi 30 derece soğukta. Bunların maaşlarını ya ödeyin ya da bira-kın, bu gelirleri biz ödeyelim.

Hepinize saygılar sunuyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Polat, teşekkür ediyorum.

Sayın Yarbay, kişisel söz talebiniz var; buyurun. (RP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakikadır.

ERSÖNMEZ YARBAY (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6 ncı madde, Maliye Bakanlığının, harcamalar ve gelirler üzerinde kontrolünü öngörmektedir. Ancak, Maliye Bakanlığının, bu yapısıyla, ne gelirler üzerinde ne harcamalar üzerinde ne de ekonomi politikası üzerinde söz sahibi olması mümkün değildir. Maliye Bakanlığı, yeni baştan, reorganizasyona tabi tutulmalıdır.

Dün, Hazine, Maliye Bakanlığından habersiz borçlanmıştır. Devletin bugün ödemesi gereken 76 trilyonluk borç için 146,5 trilyon borçlanma gerçekleşmiştir ve bu borçlanma, yüzde 166'lık bileşik faizle gerçekleşmiştir. Önümüzdeki sene, bütçenin enflasyon hedefi yüzde 50'dir. Senenin son diliminde, son onbeş gün içerisinde girdiğimiz günlerde, yüzde 166 borçlanan bir Hükümet, nasıl olacak da, önümüzdeki sene, bu enflasyonu yüzde 50 olarak gerçekleştirecektir?! Maliye Bakanlığının -Bakanlık da aynı partide olmasına rağmen- Hazine üzerinde hiçbir etkinliği bulunmamakta ve Hazine, bağımsız olarak borçlanma politikasını sürdürmektedir.

Bugün, 76 trilyonluk bir borç ödemesi olduğu halde, Hazine, niçin 146,5 trilyonluk bir borçlanma yapmıştır? Bunu, Maliye Bakanlığı açıklamalıdır. Bu konudan haberi var mıdır, yok mudur? Yüzde 166'lık bir faizle, neden 60 trilyonluk borçlanma yoluna gidilmiştir?

Bu olay, Hazinesinin bu bağımsız hareket edişi, tabii, hepimizi üzmekte. Maliye Bakanlığı, ne kadar ciddi çalışırsa çalışsın, bir netice elde edemeyecek ve sadece, belediyelerin, Kültür Bakanlığının ve Millî Eğitim Bakanlığının harcamaları üzerinde bir denetim sağlayabilecektir. Ancak, Hazinesinin borçlanması konusunda, Başbakanlığın harcamaları konusunda, Millî Savunma Bakanlığının harcamaları konusunda bir denetimi, maalesef, söz konusu olmayacaktır. O sebeple, Maliye Bakanlığının, yeni baştan organizasyona tabi tutulması ve yeni bir yapılanmaya gitmesi gerekmektedir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Yarbay, teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, madde üzerindeki müzakereler tamamlanmıştır.

Maddeyle ilgili önerge yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7 nci maddeyi okutuyorum:

Kamu Haznedarlığının Yürütülmesi

MADDE 7. – Genel bütçeli daireler, katma bütçeli idareler, özel bütçeli kuruluşlar, döner sermayeler, fonlar, kefalet sandıkları, bütçenin yatırım ve transfer tertibinden yardım alan kuruluşlar ile özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum ve kuruluşları (Kamu İktisadî Teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları ile müessese ve işletmeleri, özelleştirme kapsamına veya programına alınmış ku-

ruluşlar, kamu bankaları, belediyeler ile özel kanunla kurulmuş kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve yardımlaşma sandıkları hariç); kendi bütçeleri veya tasarrufları altında bulunan bütün kaynaklarını, T.C. Merkez Bankası veya muhabiri olan T.C. Ziraat Bankası nezdinde kendi adlarına açtıracakları Türk Lirası cinsinden ve vadesiz hesaplarda toplarlar.

Bu kurumlar tahakkuk etmiş tüm ödemelerini bu hesaplardan yaparlar.

İlgili kamu kurumu ve kuruluşları tasarrufları altında bulunan tüm kaynaklarını 15 Ocak 1998 tarihine kadar anılan banka nezdinde açtıracakları hesaplarda toplamak ve bu banka şubelerini ve hesap numaralarını belirtilen tarihten itibaren bir hafta içerisinde Hazine Müsteşarlığına bildirmek zorundadırlar.

İlgili kamu kurum ve kuruluşlarının yetkilileri ile saymanlar yukarıda bahsi geçen hükümlerin yerine getirilmesinden bizzat sorumludurlar.

Bu maddenin uygulanması ile ilgili olarak esas ve usulleri belirlemeye, kaynaklar ve kurumlar itibariyle istisnalar getirmeye Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan ve Maliye Bakanının müşterek teklifi üzerine Başbakan yetkilidir.

BAŞKAN – Madde üzerinde, gruplar adına, Refah Partisinin söz talebi var. Başka söz talebi varsa, kayda alalım.

Şu ana kadar, kişisel söz talebinde bulunanlar: Sayın Musa Uzunkaya ve Sayın Mustafa Köylü. Refah Partisi Grubu adına, Sayın Hüseyin Olgun Akın; buyurun. (RP sıralarından alkışlar) Süreniz 10 dakikadır efendim.

RP GRUBU ADINA HÜSEYİN OLGUN AKIN (Ordu) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Maliye Bakanlığı ve gelirler bütçesinin 7 nci maddesi üzerinde, Refah Partisi Grubu adına, söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, Yüce Meclisi, Grubum ve şahsım adına, saygıyla selamliyorum.

Değerli milletvekilleri, 54 üncü Hükümet döneminde gelir artırıcı ve gider azaltıcı kaynaklar bulunması konusunda yürütülen çalışmaların en önemlilerinden biri olan kamuda nakit birliğinin -yani, havuz projesinin- sağlanması için bir genelge çıkarılmış ve önemli mesafeler alınmış idi. Bu uygulamaya, konunun içinde olan birçok kişi tarafından alkışlanmıştı; çünkü, yıllardır, bu konu, gündeme getiriliyor, herkes hak veriyor, bir türlü gereği yerine getirilemiyordu. Şu da bir gerçektir ki, bizden çok zengin olan ülkelerde nakit birliği çok titizlikle uygulanmaktadır. Bir örnek vermek gerekirse, Fransa'da tam anlamıyla nakit birliği, yani, havuz sistemi uygulanmaktadır. Üzüntüyle belirtmek isterim ki, bir Fransız iktisatçısı uygulamalarınızı hayretle izlemekte "siz, ya çok zengin yahut bu işleri bilmiyorsunuz" diyebilmektedir. 54 üncü Hükümet, bu uygulamada bir hayli mesafe almışken, 55 inci Hükümet, gelir gelmez, bu sistemi, yani, havuz sistemini ortadan kaldırdı. Oysa, Bakanlar Kurulunca 14.10.1997 tarihinde kararlaştırılan ve başta Başbakan olmak üzere bütün başkanların imzası bulunan 1998 yılı programının 185 inci sayfasında, içborç faizlerinin gayri safi millî hâsıla içindeki payının, 1996 yılındaki yüzde 8,9 seviyesinden 1997 yılında yüzde 6,8'e gerilemesinde, vadenin uzatılmasının ve oluşturulan kamutek hesabından kullanım yapılmasının önemli rolü olmuştur.

Buna rağmen, o zamanın muhalefeti şimdinin iktidarı olan partiler, havuz sistemini alabildiğine tenkit etmişlerdi. Aradan yaklaşık altı ay geçtikten sonra, şu anda üzerinde görüşmeler yaptığımız kanun tasarısının 7 nci maddesiyle, memnuniyetle görüyoruz ki, kamuda nakit birliğinin sağlanması için hüküm konarak, düzenleme yapma yetkisi istenmektedir.

Şöyle ki; 7 nci maddede belirtilen kurumların kendi bütçeleri veya tasarrufları altında bulunan bütün kaynakların Merkez Bankası veya muhabiri olan Ziraat Bankası nezdindeki bir hesaba yatırmaları ve ödemelerini bu hesaptan yapmaları esası getirilerek, kamu kaynaklarının, diğer bankalardan atıl ve devlet borçlanma maliyetinin daha altında bir faiz getirisiyle tutunmasını önlemek istenmektedirler. Bu istek de, nakit birliğinin sağlanmasıdır.

Değerli milletvekilleri, böyle bir yola gidilmesini çok olumlu ve o derece de anlamlı bulmaktayım; çünkü, aklın yolunun bir olduğu, net olarak ortaya çıkmıştır.

Maliye Bakanlığının bütçesinin görüşülmesi sırasında, Sayın Bakanın konuya ilişkin açıklamalarını tutanaklardan okudum. Bakanın tespitlerine aynen katılıyorum. Sayın Bakan "Biz, bununla, kamuda malî disiplin sağlayacağız ve borçlanma programımızı uygulama ve borçlanma maliyetini düşürmeyi planlıyoruz" demektedir. Ancak, Sayın Bakanın bu noktaya neden bu kadar geç geldiğini anlamadığımı da söyleyemem.

Bu tespitleri yapan Sayın Bakan, yaklaşık yedi ay önce, bir genelgeyle uygulamayı ortadan kaldırırken, bu görüşlerini neden ileri sürmemiştir? Aradan geçen zamanda ne değişmiştir ki, kendilerinin kaldırdığı bu uygulamayı, yine kendi elleriyle, daha rijit bir şekilde gündeme getirmişlerdir?

Bu noktada, getirilen düzenlemenin yeterli olduğunu da tam olarak söyleyemeyiz; çünkü, kapsam daraltılmıştır; kamunun belli bir bölümünü kapsamamakta, KİT'ler bunun dışında kalmaktadır. KİT'lerin buna dâhil edilmemesi, 233 sayılı Kanun Hükmündeki Kararnameden kaynaklanmaktadır. Buna göre, KİT'lerin müdebbir bir tüccar gibi çalışması öngörülmektedir. Bu sebeple dahil edilmemiş olabilir. Oysa, bu mahzur, kanunî düzenlemeyle giderilebilirdi.

Değerli milletvekilleri, kamu iktisadî teşebbüslerinin bir kısmı, para kazanıp, paralarını bankalarda çok az bir nemayla değerlendirirken; diğer bazı KİT'ler ise, çok yüksek faizle borçlanmaktadır. Devlet, ödemeleri için yüksek oranlarda faiz vererek topladığı paranın, bir kısmının düşük faizle veya faizsiz bir şekilde bankalarda tutulan paranın kendi parası olduğunu unutmaktadır. 54 üncü Hükümette olduğu gibi, bu hesaplar, vadesiz olmalı, ihtiyaç halinde kullanılmalıdır. Aksi takdirde, bu vadeli paralar kullanılamayacak; dolayısıyla, piyasadan, yine, yüksek faizle para alma durumu devam edecektir ve bu da bir avantaj sağlamayacaktır. Bu paralar, Hazine de kullanıma açık olmalı ve aynen 54 üncü Hükümetteki yol takip edilmelidir. Bu noktada, inşallah, nakit birliği, tam manasıyla ve kapsamı daha da genişletilerek uygulamaya geçilirse;

1- Kamu malî yönetiminde bir disiplin kurulacaktır. Aynı şekilde, Hazine de, kamunun parasını kontrol ve verimli kullanılması imkânına kavuşacaktır; yani, otomasyona geçilmiş olacaktır.

2- Günümüz Türkiyesinde, kamuda nakit gelir gerçeği göz önüne alındığında, kamu harcamaları için gerekli nakdin bir kısmı bu yolla karşılanacağından, borçlanma ve faiz yükü düşecek, dolayısıyla, gelir etkisi yaratacaktır.

Burada şunu söylemek istiyorum: Bu bir gelir değildir; borçlanmaya bağlı faiz ödemelerini azaltarak, bütçenin üzerindeki faiz yükünü azaltmaktır. 54 üncü Hükümetin Başbakanı, Genel Başkanımız Prof. Dr. Sayın Necmettin Erbakan da, bunun üzerinde geniş anlamda durmuşlar ve bizzat kendileri titizlikle takip etmişlerdir. Bazı maliyeciler de, 54 üncü Hükümetin en güzel icraatlarından birinin havuz sistemi olduğunu söylemişlerdir.

3- Borç- faiz sarmallarının kırılmasında önemli avantajlar getirecektir.

Siz, bugün, dünkü harekete dönmüş bulunmaktasınız, Sayın Saracoglu.

Değerli milletvekilleri, faydası tartışmasız olan, 54 üncü Hükümetçe yapılan önemli işlerden biri, kamuda nakit birliğine gidilmesi hareketine Hükümetinizce de gidilmesini, geç de olsa, atılmış olumlu bir adım olarak görüyorum. Yalnız, uygulamadan kaldırıldığı altı aylık sürede devletin uğradığı zararın sorumlusunun da 55 inci Hükümet olduğunu kamuoyunun dikkatine sunar, konuyla ilgili şu hususlara da dikkatinizi çekmek isterim:

1- Kapsamın genişletilerek, kamuda nakit birliğinin mutlaka sağlanması,

2- Uygulamanın ciddiyetle yürütülmesi,

3 – Kanunun, hukukî, malî ve teknik altyapısının ivedilikle oluşturulması ve özellikle, teknik boyutunun bilgi işlem teknolojisi ortamında gerçekleştirilmesi,

4 – Kurumların misafirhane, yemekhane, görünmeyen fon hesapları, KİT'ler, döner sermayeler gibi, bütün kaynaklarının bu kapsamın içerisinde mütalaa edilerek, ciddi bir disipline gidilmesi,

5 – Kanunun, en başta idarî müeyyidesinin belirlenerek, titizlikle uygulanması lazımdır.

55 inci Hükümet, büyük bir vergilendirme çalışması içerisinde. Halkın içerisinde devamlı gezen, dert dinleyen bir milletvekili olarak, siftah dahi etmeden kepenk kapatan esnafımızın acı halini görüyoruz.

Hükümet, zamlar, zamlar, yüzde 80'li vergiler getirme yerine, masrafları kısmalı, başka kaynaklar aramalıdır. Artık, halkımızın dayanma gücü kalmamıştır. Bu halk, daha fazla ezilmemelidir.

Şu da bilinmeli ki, vergi reformunun rantyecilerle alakalı bölümlerinde Sayın Bakanın geri adım attığını, kamuoyumuz ibretle takip ediyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, 1998 yılı Maliye Bakanlığı bütçesinin, ülkemize hayırlı olmasını diliyorum, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Akın, teşekkür ediyorum.

Sayın Hükümetin bir talebi var mı?

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Var efendim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Sayın Başkan, bütçe kanununun özellikle metniyle ilgili tartışmalar, teknik tartışmalardır; yapılan düzenlemelerde herhangi bir teknik hata veya değişiklik söz konusu olursa, bunun düzeltilmesi ve bir yıllık uygulama sonucunda hukukî olarak herhangi bir neden çıkmaması içindir. Bütçenin geneli veya maddeleri üzerindeki tartışmalar arasındaki farklılık da buradan gelir.

Bu maddeyle ilgili düzenleme, aslında, Türk kamu maliye sisteminde ta 1970'li yıllarda başlayan tek hazine hesabı uygulamasıdır. Tek hazine hesabında, devletin bütün gelirlerinin bir hesaba, bütün giderlerinin de, o hesaba çek çekmek suretiyle yazılması ve ödenmesiyle ilgili bir uygulamadır; özellikle, Merkez Bankası Kanununun 41 inci maddesi de bu hükmü amirdir. Yapılan uygulama, devletin belirli bir süre için bozulmuş olan bu sistemine geri dönmekten başka bir şey değildir; havuz uygulaması ile bunun arasında çok net bir farklılık vardır.

Hepinizin bildiği gibi, kamu iktisadî teşebbüsleri, 233 sayılı Yasaya tabi olarak, yine, basiretli bir tüccar gibi her türlü varlıklarını değerlendirmek üzere kurulmuş olan kuruluşlardır; dolayısıyla, varlıklarına el koymak suretiyle kamu -hazine birliği ilkesinin içerisinde tutulması, bunların yasalara aykırı bir hareket oluşturur. Belediyeler aynı şekildedir; ayrı bir tüzel kişilikleri vardır; harcama programları çerçevesinde, kaynaklarını kullanmak zorundadırlar. O nedenle, belediyeler ve kamu iktisadî teşebbüsleri bu uygulamanın dışında tutulmuş- zaten, zorunlu olarak tutulmak zorunda- ve Merkez Bankası Kanununun 41 inci maddesi ve tek hazine hesabı uygulaması gereği olarak bu maddede düzenleme yapılmıştır. Düzenlemeye ilişkin altyapı ve hukukî düzenleme, Türkiye'de 1974 yılından beri mevcuttur; etkili uygulandığı takdirde, özellikle, kamu finansman yönetimi açısından çok olumlu sonuçlar vermektedir.

Teşekkür ederim efendim. (DSP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bakan, teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, geçmiş günlerdeki çalışmalarımızda oylama falan olmadığı için, bir taraftan Başkanlık Divanı değişiyordu ve bir taraftan da çalışma devam ediyordu, yemek için özel ara vermiyorduk; ama, bu kerre oylamalar var; o bakımdan, zannediyorum, belki bir ara ihtiyaç duyulabilir. Şimdi, grup başkanvekillerine onu soruyorum; ara verelim mi; yoksa, biz, sadece, Başkanlık Divanını değiştirmekle yetinelim mi?

İHSAN ÇABUK (Ordu) – Saat 19.00'da ara verelim.

BAŞKAN – Efendim, yemek için ara verilecekse, bu, asgarî 1 saat olur.

İHSAN ÇABUK (Ordu)– Tamam, 1 saat.

ÜLKÜ GÜNEY (Bayburt) – Gerek yok..

MEHMET GÖZLÜKAYA (Denizli) – Gerek yok?...

BAŞKAN– Yani, araya gerek yok mu diyorsunuz?..

Sayın Bostancıoğlu?..

METİN BOSTANCIOĞLU (Sinop) – Efendim, çalışmaların uzun süreceği belli ve 15-20 dakikada bir de oylama yapılıyor. Bütün arkadaşların, o arada yemek yiyip gelmeleri de 20 dakika içerisinde mümkün değil; o nedenle, en az 30 dakikalık bir araya ihtiyaç var insanın tabiatı icabı.

BAŞKAN – Yani, doğal olarak diyorsunuz !..

METİN BOSTANCIOĞLU (Sinop) – Evet, doğal olarak.

BAŞKAN – Peki.

Kişisel söz talebinde bulunan Sayın Musa Uzunkaya, buyurun efendim.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Muhterem Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; bütçe kanunu tasarisının 7 nci maddesi üzerinde kişisel olarak söz almış bulunuyorum; hepimizi şahsım adına hürmetle selamlıyorum.

Çok değerli arkadaşlar, yarının son günü olması nedeniyle, bugün âdeta arife gününü yaşadığımız 1998 bütçesinin, ülkemize, milletimize hayırlı olmasını Cenabı Hak'tan niyaz ediyorum.

Elbette, bütçeler, hükümetlerin yapmayı amaçladıkları hizmetlerin bir yıllık malî bilançolarıdır ve o hükümetlerin de bir vitrini olarak, bir yıl içerisinde yaptıklarının hesabını seçmene ve bu bütçeden etkilenecek insanlara vermek zorunda oldukları ekonomik değerlendirmelerdir.

Değerli Bakanın, biraz önce Grubumuz adına konuşan Sayın Hüseyin Olgun Akın Bey'e cevap mahiyetinde arz ettikleri ifadeleri dinledim. Esasen, Sayın Maliye Bakanımızın da değindiği ve kısaca "havuz sistemi" adıyla ifade edilen, kamu kaynaklarının çok iyi değerlendirilmesi hususunda bizim 54 üncü Hükümette temelde hedeflediğimiz, KİT'lerin de aynı amaç içerisinde tek havuzda paralarını biriktirmesinin ekonomiye sağlayacağı katkılardı. Dolayısıyla, değerli arkadaşımızın, Bakanın daha önceki görüntüden farklı olarak, yani, 55 inci Hükümetin göreve gelir gelmez ilk iş olarak, 54 üncü Hükümetin uygulamakta olduğu havuzu iptal edip, birkısım insanlara havuzlar oluşturması mantığını tenkidi, en tabii hakkıdır ve hakkımızdır. Hakikaten, 54 üncü Hükümet, havuz sistemini uygulamak suretiyle, 1996 yılı bütçesi içerisinde- genel pay içerisinde, bütçe payı içerisinde- yüzde 8,9'u teşkil eden faiz ödemeleri oranını, havuz sistemini uygulaması ve zorunlu faiz ödemelerindeki sürenin uzatılması sonucu, yüzde 6,8'e düşürmüşse ve bunu bugünkü Hükümet de tescil ediyor ve kabul ediyorsa, demek ki, hakikaten bu iki husus, ekonominin tabii bir gerekliliği idi ve Sayın Bakan da az önce ifade ettiler; 1974 yılından beri zaten böyle bir uygulamanın gerekliliği var; ama, Bakanımızın bir istisnaî görüşü var, diyor ki : "KİT'ler bu kapsama alınmamalıdır."

Tabii, ben burada havuz sistemini değerlendiriyorum, KİT'leri özel olarak konu edinmiş değilim; ancak, KİT'lerin bu değerlendirme içerisinde bulundurulmayışıdır ki, hâlâ, tek tek iflas eden ve ettirilen KİT'leri, bir kısım rantıye çevrelerine peşkeş çekmenin savaşı veriliyor. Oysa ki, burada sadece devletin malî Hazinesi korunmayacak; aynı zamanda, darda kalan KİT'ler de, ekonomik yönden sıkıntıları olduğu anda himaye edilme durumuna gireceklerdir. Tabir yerindeyse, bu, bir babanın, değişik iş alanlarında çalışan evlatlarının, çocuklarının sıkıntıları olduğu anda, birinin diğere yardıma koşması, Anadolu'daki atasözü deyimiyse "bir elin nesi var, iki elin sesi var" mantığının hukukta tezahürüdür, gerçekleşmesidir.

Değerli arkadaşlar, ekonomik olarak, havuz sisteminin, bu 7 nci madde içerisinde, bir şekilde de olsa değerlendirilmeye alınmış olması ve Muhterem Maliye Bakanının -ki kendileriyle bir yılı aşkın Plan ve Bütçe Komisyonunda çalıştık; kendi ekonomik görüşlerinden, birikiminden şahsen ziyadesiyle istifade ettiğimi de burada ifade etmek istiyorum- zaman zaman basında intişar eden güzel ifadeleriyle, nezih ifadeleriyle, havuz sisteminin ekonomi açısından yararlı olduğunu, ama, haklı olarak bir kısım tenkitlerin de olabileceğini belirtmesini ben takdirle karşılıyorum; mümkündür, olabilir. Fakat, şu bir gerçektir: Türkiye'deki faizli devlete, ekonomiye getirdiği yük ve borçlanma... Yani, Değerli Bakanımın bütçe sunuş konuşması şurada elimde. İnşallah, bundan sonraki maddelerde de belki kişisel olarak söz alıp, huzurlarınızı işgal edeceğim; ama, denk bir bütçeden rahatsızlık duyan bir mantık karşısında, Muhterem Bakanımız, istikrarlı bir bütçe vaat ediyor. Temenni ederiz ki, istikrarlı olsun; ama, merak ediyorum, 4 katrilyonu açık olan bir bütçenin istikrarlı olması hiç mümkün müdür?!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Uzunmaya, tabii, süre itibariyle hem istikrarlı olmalı hem de derli toplu olmalı.

MUSA UZUNKAYA (Devamla) – Evet, sözümü bağlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

MUSA UZUNKAYA (Devamla) – Değerli arkadaşlar, her halükârda bu 7 nci maddenin, havuz sisteminin bir şekilde uygulanması manasına geldiğini, Hükümetin bu icraatının faydalı olacağını umuyor; bütçenin hayırlı olması niyazıyla, hepinize saygılar sunuyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Uzunmaya, teşekkür ediyorum; özellikle uslubunuza teşekkür ediyorum, inşallah örnekleri artar.

Kişisel görüşlerini ifade etmek üzere; Sayın Mustafa Köylü. (RP sıralarından alkışlar)

Buyurun efendim.

MUSTAFA KÖYLÜ (Isparta) – Sayın Başkanım, sayın milletvekili arkadaşlarım; 7 nci madde üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum. Hepsinize saygılar sunuyorum.

Benden önce konuşan arkadaşlarımız, meseleyi bütün açıklığıyla ortaya koydular. Gerçekten, bu 7 nci madde de -biraz önce Sayın Maliye Bakanımızın da ifade ettiği gibi- uzun yıllar öncesi düşünülmüş, faydalı olacağı tespit edilmiş bir uygulamayla ilgili. Sonradan ihmal edilmiş olmasına rağmen, 54 üncü Hükümet zamanında biraz daha geniş, bu Hükümet döneminde de kısmen daraltılmış vaziyette bu maddeye bir havuz sistemi konulmuş; ancak, bu havuzun bir duvarı eksik. Çünkü, biz, yıllardır bir şeyden şikâyetçiyiz; o da, KİT'lerin, devletin sırtında bir kambur olduğu, büyük oranlarda zarar ettiği ve bu KİT'lerin almış oldukları büyük miktarda borçlar nedeniyle yüksek oranlı faizlerin ödenmesinden dolayı, devletin, âdefta bir faiz sarmalıyla karşı karşıya kaldığı hususunda, hem milletimizin hem de devleti yöneten kadroların büyük şikâyetleri var. Bu şikâyetler, kısmen, geçen Hükümet döneminde ortadan kaldırılmaya çalışıldı. Şüphesiz, bunlar tenkit edilebilir, daha güzeli teklif edilebilir veyahut da şöyle olsaydı böyle olsaydı denilebilir; ancak, mezuat içerisinde ve o günkü ekonomik koşullar içerisinde yapılması gerekenin en uygununun yapıldığı kanaatindeyim. Nitekim, bugünkü Hükümet de, kendisine göre en uygununu yapmaya çalışıyor. Biz de, şurada, bu kürsüden, Hükümetin en uygun gördüğünü tenkit etmeye gayret ediyoruz.

Değerli arkadaşlarım, devlet, tesisi kuruyor, sermayesini veriyor; ancak, KİT'lerin bu mekânizma dışında tutulması sebebiyle, onun kontrolünü, maalesef, gerektiği zamanda ve gerektiği şekilde yapamıyor. Ancak, bir yıl sonra, KİT Komisyonunda bütçeleri görüşülürken, gerek muhale-

fet üyeleri gerekse iktidar partilerine mensup üyeler, sadece kuru kuru görüşlerini belirtmek mec-
buriyetinde kalıyorlar. Halbuki, bu kuruluşların hesapları daha kısa zamanda gözlemlenebilse, bil-
hassa özelleştirilmeye hazırlanan kuruluşların o günkü malî yapıları daha iyi kritik edilebilecek ve
özelleştirme esnasında da fiyatlandırması ona göre yapılacaktır. Diğer kuruluşların hesapları kısa
sürede kontrol edilebildiği için, Hükümet tarafından, bizatihi yapılması lazım gelen müdahalelerin,
daha kestirme yöntemlerle ve daha kısa zamanda, daha büyük zararlara vesile oluşturmadan yapıl-
ması mümkündür. KİT'lerin bu havuzdan istisna tutulmalarını büyük bir eksiklik olarak görüyoruz
ve bu eksikliğin Hükümete pahalıya mal olacağını buradan hatırlatmak istiyoruz.

Hazırlanan bütçenin milletimize hayırlı olmasını diliyorum, hepinize saygılar sunuyorum efen-
dim. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Köylü, teşekkür ediyorum efendim.

Madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddeyle ilgili önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8 inci maddeyi okutuyorum:

Gerektiğinde Kullanılabilecek Ödenekler

MADDE 8. – Maliye Bakanlığı bütçesinde yer alan ve gerektiğinde kullanılabilecek ödenek-
lere ilişkin hükümler aşağıda gösterilmiştir.

a)Personel Giderleri Ödeneği :

Malî yılın ilk 6 aylık döneminde kullanılan ödeme emirlerine dayanılarak yapılan hesaplama-
lar sonucunda, bütçelerine konulan ödeneklerin yetmeyeceği anlaşıldığı takdirde; ilgili mevzuatın
gerektirdiği harcamalar için 100- Personel Giderleri ile ilgili tertiplere, Maliye Bakanlığı büt-
çesinin (930-08-3-351-900) tertibindeki ödenekten aktarma yapmaya Maliye Bakanı yetkilidir.

b)Yatırımları Hızlandırma Ödeneği :

Maliye Bakanlığı bütçesinin (930-08-3-353-900) tertibindeki ödenekten, 1998 Yılı Programı-
nın Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar hükümlerine uyularak, 1998 yılı ya-
tırım programının uygulama durumuna göre gerektiğinde öncelikli sektörlerde yer alan yatırımların
hızlandırılması veya yılı içinde gelişen şartlara göre öncelikli sektör ve alt sektörlerde yer alan
ve programa yeni alınması gereken projelere ödenek tahsisi veya ödeneklerinin artırılmasında kul-
lanılmak üzere söz konusu projelere ilişkin mevcut veya yeniden açılacak tertiplere ve Hazine
Müsteşarlığı bütçesinin kamu iktisadî teşebbüsleri ile ilgili faaliyetlerine aktarma yapmaya Maliye
Bakanı yetkilidir.

c) Kur Farklarını Karşılama Ödeneği :

Yurt dışında kuruluşu olan genel bütçeye dahil dairelerin (3) ödenek türünde olup, 610, 620
ve 710 ayrıntı kodlarına gider kaydedilecekler hariç, (1) ve (3) ödenek türü altındaki tertiplerde yer
alan ve yurt dışındaki kuruluşlar için döviz olarak kullanılması gereken ödenekleriyle, genel büt-
çeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin uluslararası kuruluşlara yapacakları ödemelere dönük
ödeneklerin yabancı para karşılıklarını sabit tutmak ve 31 Aralık 1997 tarihindeki kurlar ile trans-
fer anındaki kurlar arasındaki farkı karşılamak amacıyla Maliye Bakanlığı bütçesinin (930-08-3-
352-900) tertibindeki ödenekten ilgili kuruluşların hizmet programlarında mevcut ilgili tertiplere
aktarmaya Maliye Bakanı yetkilidir.

d) Yedek Ödenek:

Maliye Bakanı;

1. Maliye Bakanlığı bütçesinin (930-08-3-356-900) tertibindeki ödenekten, bütçelerin Maliye
Bakanlığınca belirlenecek veya yeniden açılacak tertiplerine aktarma yapmaya,

2. Hizmetin gerektirdiği hallerde Hazine Müsteşarlığı bütçesinin 910, 920 ve 940 kod numaralı programlarından, Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın teklifi ile yedek ödenek tertibine aktarma yapmaya,

Yetkilidir.

e)İhbar ve Kıdem Tazminatını Karşılama Ödeneği :

Genel bütçeli daireler ile katma bütçeli idareler ve bütçelerin transfer tertibinden yardım alan kuruluşlarda işçi statüsünde çalışan personel için kuruluş bütçelerinde yer alan ödeneğin yetersiz kalması halinde eksik kalan ödeneği Maliye Bakanlığı bütçesinin (930-08-3-369-900)tertibinde yer alan ödenekten kuruluş bütçelerindeki mevcut veya yeniden açılacak tertiplere aktarma yapmak sureti ile karşılamaya Maliye Bakanı yetkilidir.

BAŞKAN – Madde üzerinde gruplar adına söz talebi? Yok.

Kişisel söz talebi? Yok.

Hükümetin söz talebi? Yok.

Değişiklik önergesi yok.

Maddeyi okunduğu şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9 uncu maddeyi okutuyorum:

DPT Etüt ve Proje Ödenekleri

MADDE 9. – Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı Bütçesinin;

a)(111-01-2-001-300)tertibindeki ödenekten bir kısmını Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca gerekli görülen hallerde harcama ilkelerine uygun çalışmaların yaptırılması amacıyla, bütçelerin ilgili tertibine aktarmaya ve bununla ilgili diğer işleri yapmaya Maliye Bakanı yetkilidir. Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı aynı amaçlarla il özel idarelerine, iktisadî devlet teşekküllerine ve diğer kamu teşebbüslerine yaptıracığı hizmetlerin bedellerini peşin ödeyebilir.

b) (111-01-3-301-900) tertibinde yer alan ödeneği, kalkınmada öncelikli yörelere ilişkin program ve projeleri desteklemek amacıyla, bütçelerin ilgili harcama kalemlerine aktarmaya Maliye Bakanı yetkilidir. Aynı amaçlarla diğer kamu kuruluşlarına yapılacak ödemeler de bu tertipten karşılır.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 9 uncu maddeyle ilgili olarak, gruplar adına söz talebi?.. Yok.

Kişisel söz talebi?.. Yok.

Hükümetin söz talebi?.. Yok.

Değişiklik önergesi yok.

9 uncu maddeyi, okunduğu şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, aslında 10 uncu maddeyi de okutayım diye düşünüyordum; ancak, 10 uncu maddeyle ilgili söz talepleri var; dolayısıyla, saat 19.00'a kadar bitirilmesi mümkün değil; o sebeple, arayı saat 19:00'da değil, şimdi verelim diye düşünüyorum.

Buna göre, saat 19.20'de toplanmak üzere, birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati:18.50

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.20

BAŞKAN: Başkanvekili Kamer GENÇ**KÂTİP ÜYELER: Haluk YILDIZ (Kastamonu), Ali GÜNAYDIN (Konya)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 36 ncı Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

**IV. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN
DİĞER İŞLER (Devam)**

1.- 1998 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1996 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler ve Kuruluşlar Kesinhesap Kanunu Tasarıları (1/669; 1/670; 1/633, 3/1046; 1/634, 3/1047) (S. Sayıları: 390, 391, 401, 402) (Devam)

B) GELİR BÜTÇESİ (Devam)

2. – 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/669) (S. Sayısı : 390) (Devam)

3. – 1996 Malî Yılı Genel Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1996 Malî Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/633, 3/1046) (S. Sayısı : 401) (Devam)

4. – Katma Bütçeli İdareler 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/670) (S. Sayısı : 391) (Devam)

5. – 1996 Malî Yılı Katma Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1996 Malî Yılı Katma Bütçeli İdareler Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/634, 3/1047) (S. Sayısı : 402) (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 1998 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdarelerin Bütçe Kanunu Tasarıları ile, yine 1996 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdarelerin Kesinhesap Kanunu Tasarıları üzerindeki müzakerelere devam ediyoruz.

Komisyon ve Hükümet yerinde.

Biliyorsunuz, 9 uncu maddeyi kabul etmiştik.

Şimdi, 10 uncu maddeyi okutuyorum:

Yatırım Harcamaları

MADDE 10. – a) Yıllık programlara ek yatırım cetvellerinde yer alan projeler dışında herhangi bir projeye yatırım harcaması yapılamaz. Bu cetvellerde yer alan projeler ile ödeneği toplu olarak verilmiş projeler kapsamındaki yıllara sari işlere (finansmanı kısmen veya tamamen dış proje kredileri ile sağlanan projeler hariç) 1998 yılında başlanabilmesi için, proje veya işin 1998 yılı yatırım ödeneği, toplam keşif bedelinin (keşif bedeli tespitinin zorunlu olmadığı hallerde proje bedelinin) % 10'undan az olamaz. Bu oranın altında kalan proje ve işler için gerektiğinde projeler "1998 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar" hükümlerine uyulmak ve öncelikle kurumların yatırım ödenekleri içinde kalmak suretiyle revize edilir.

Silahlı Kuvvetler bütçesinin programlarında (1) ödenek türü içinde yer alan savunma sektörü, altyapı, inşa, iskân ve tesisleriyle, NATO enfastrüktürün gerektirdiği inşa ve tesisler ve bunlara ilişkin kamulaştırmalar ile stratejik hedef planı içinde yer alan alım ve hizmetler Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının vizesine bağlı olmayıp, yıllık programlara ek yatırım çizelgelerinde yer almaz.

b) Genel ve katma bütçeli kuruluşların yatırım programında ödenekleri toplu olarak verilmiş yıllık projelerinden makine-teçhizat, büyük onarım, idame-yenileme ve tamamlama projelerinin detay programları ile alt harcama kalemleri itibariyle tadat edilen ve edilmeyen toplulaştırılmış projelerinin alt harcama kalemleriyle ilgili işlemlerde "1998 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar" hükümleri uygulanır.

c) Yıllık Yatırım Programına ek yatırım cetvellerinde yer alan projelerden ilgili Bakanın onayı ile il özel idarelerince valinin yetki ve sorumluluğunda gerçekleştirilmesi uygun görülenlerin bedelleri, münhasıran proje ile ilgili harcamalarda kullanılmak üzere hizmetin ait olduğu il özel idaresine ödenir. Mahallî hizmet niteliği taşıyan işler, bu fıkrada belirtilen esaslar çerçevesinde program ve proje safhasında da valilerin yetki ve sorumluluğuna devredilebilir.

Bu şekilde yürütülecek projelerin, etüd, keşif ve kontrollük hizmetleri ilgili bakanlık ve genel müdürlüğün il teşkilatlarınca; ihale veya emanet suretiyle yaptırılması ve bedellerinin ödenmesi il özel idarelerince valinin onayı ile gerçekleştirilir.

d) Yıllık programa ek yatırım cetvellerinde yıl içinde yapılması zorunlu değişiklikler için "1998 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar" da yer alan usullere uyulur.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Refah Partisi Grubu Adına, Elazığ Milletvekili Sayın Ömer Naîmi Barım söz istemişlerdir.

Ancak, şunu da hatırlatmak istiyorum: Bundan önce, bu maddeler üzerinde pek söz alınmıyordu. Müzakere edilecek maddeler var; ama, bu maddeler pek müzakere edilmiyordu. Ben, dördüncü defadır bütçe müzakerelerini yönetiyorum...

Buyurun Sayın Barım.

Süreniz 10 dakikadır.

RP GRUBU ADINA ÖMER NAİMİ BARIM (Elazığ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının 10 uncu maddesi üzerinde Grubum adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu bütçe tasarısının 10 uncu maddesine baktığımızda, şu hususlar dikkatimizi çekiyor: "Yıllık programlara ek yatırım cetvellerinde yer alan projeler dışında herhangi bir projeye yatırım harcaması yapılamaz..." Bu ibare çok yerindedir; bu bakımdan, Hükümete teşekkür ediyoruz. Zira, Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde yarım kalmış yatırımları bir an önce bitirip ekonomiye kazandırmak, sonra yeni yatırımlara başlamak, memleket ve millet menfaatıdır.

"Bu cetvellerde yer alan projeler ile ödeneği toplu olarak verilmiş projeler kapsamındaki yıllara sari işlere (finansmanı kısmen veya tamamen dış proje kredileri ile sağlanan projeler hariç) 1998 yılında başlanabilmesi için, proje veya işin 1998 yılı yatırım ödeneği, toplam keşif bedelinin (keşif bedeli tespitinin zorunlu olmadığı hallerde proje bedelinin) yüzde 10'undan az olamaz. Bu oranın altında kalan proje ve işler için gerektiğinde projeler '1998 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar' hükümlerine uyulmak ve öncelikle kurumların yatırım ödenekleri içinde kalmak suretiyle revize edilir" ibaresi güzel; fakat, buna nasıl riayet edilecek; bu bütçeyle nasıl yerine getirilecek? Gönül isterdi ki, daha evvelki hükümetler döneminde, bir önceki hükümet döneminde yüzde 70 ve 80'i tamamlanmış olan yatırımlar bir an önce tamamlansın. Bu-

nu, hükümet bu bütçeye koymalıydı. Geçen bütçede, Devlet Planlama Teşkilatına verilen bir emirle, yüzde 70 ilâ 80'i biten işler tamamlanmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçenin tümüne bir göz attığımızda, yarım kalmış veya yeni başlayacak yatırımlar 10 üncü maddeyle disipline ediliyorsa, yatırımlara harcayacağınız kaynak nerede?

Bütçeniz, 14,8 katrilyon liradır; bunun 1,2 katrilyon liralık kısmı katma bütçeden oluşmaktadır. 1998 malî yılı konsolide bütçe ödeneklerinin 3 katrilyon 500 trilyon lirası, yani, yüzde 23'ü personel harcamalarına; 1 katrilyon 330 trilyon lirası cari harcamalara, 4 katrilyon 830 trilyon lirası cari hizmetler ödeneğine, 8 katrilyon 963 trilyon lirası ise transfer ödemesine, geri kalan 1 katrilyon lirası, belirtilen yatırım harcamalarına ayrılmıştır; bunun 300 trilyonu ilköğretime -Millî Eğitim Bakanlığına- ayrılmıştır. Geriye 700 trilyon lirası kalıyor ki, 1997 yılı bütçesinde, bu miktar, 600 trilyon idi. Bugünkü enflasyonu düşünersek, enflasyona göre bu miktar çok küçüktür. Bu bakımdan, bir de, bir varsayım yapıyorsunuz; 400 trilyonluk bir yatırım da özelleştirmeden gelecek; fakat, bugüne kadar, özelleştirmede ileri bir atığınız olmadı; bu, nasıl gerçekleşecek, onu da merakla bekliyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri "yatırım harcamalarında yıllık programlara ek yatırım cetvellerinde yer alan projeler akışında herhangi bir projeye yatırım harcaması yapılamaz" deniliyor; bu, çok yerinde bir ifade, daha önce de dediğim gibi; fakat, Hükümetin bugüne kadarki çeşitli icraatları bunu uygulayamayacağını göstermektedir; dün dediğini bugün başka türlü söyleyen bu Hükümet bunu uygulayamaz. Zaten, 1998 yılı bütçesini hazırlayıp, huzurumuza getiren Hükümetin kuruluşu, demokratik teamüller dışı birtakım baskılar sonucu olduğu için, bu bütçenin takriben 5,9 katrilyonluk kısmı rantiyecilere ayrılmıştır; 4 katrilyon da borçlanacaklar ve bugünkü -sene sonundaki- yüzde 50 enflasyonu göz önüne alıyorlar; fakat, gerçekleşen yüzde 150 enflasyondan dolayı da 10 katrilyonluk daha tahvil çıkaracaklar. Halbuki, rantiyecilere verilen 5,9 katrilyonluk para... Uzun yıllardan beri devam eden, mesela -Türkiye'nin birçok yerinde olduğu gibi- Elazığ'ın Baskil sahil pompa sulamalarına 250 milyar lira ayrıldığı zaman 1 trilyon lira gelir getirecek, Elazığ Kuzova pompa sulama projesine 500 milyar lira ayrıldığı zaman yılda 3 trilyon lira gelir getirecek. Aynı zamanda, bütün hükümetlerin -bizim 54 üncü Hükümet de dahil olmak üzere- doğu ve güneydoğu'ya yaptığı hükümet toplantılarında "buraya kaynak aktaracağız" vaatleriyle, bilhassa, 55 inci Hükümetin Siirt'te yaptığı vaade göre, burada yarı kalmış 100-150 adet tesise 18 trilyon kaynak ayrıldığı zaman, bu tesisler hemen faaliyete geçecek ve 30-35 trilyonluk bir gelir sağlanacaktır. Aynı zamanda, buradaki işsizlik de bir nispet önlenmiş olacak; fakat, bugünkü Hükümet, rantiyecilere ve basın kartellerine diyet ödemekten, yatırımlara ayıracak para bulamamaktadır. Mesela, medyadan öğrendiğimize göre, 2-3 basın kuruluşunun, bir defada 16,4 trilyon diyet olarak teşvik aldığı söylenilmektedir. Halbuki, bu miktar, doğu ve güneydoğuya verilse, en aşağı 11 milyon işsiz olan Türkiye'mizde, bir miktar işsize iş bulunur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; daha dün "KİT zamlarını yapmayacağız, altı ay için bütün zamları dondurduk" diyen...

BAŞKAN – Sayın Barım, o, zamlar, tekeller, basın kuruluşları falan bu maddede yok.

ÖMER NAİMİ BARİM (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Olur mu yani... Maddeye bağlı konuşursanız iyi olur.

ÖMER NAİMİ BARİM (Devamla) – Hep madde üzerinde konuştum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Yani, biz niye burada oturuyoruz.

ÖMER NAİMİ BARİM (Devamla) – Bağlantılı, Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Barım, rica ediyorum, maddeye bağlı konuşursanız memnun olurum.

ÖMER NAİMİ BARIM (Devamla) – Peki efendim.

Daha dün petrole, uçak biletlerine, şekere, hepsine yine zam geldi. Zaten, bu Hükümetten bu milletin de ümidi kesilmiştir. Kısa zamanda, inşallah bu Hükümet gidecek, yerine halkın benimlediği ve hergün halkla kucaklaşan Refah hükümeti gelecek, bu işler düzelecektir.

Hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Barım.

Şahsı adına Sayın Musa Uzunkaya; buyurun. (RP sıralarından alkışlar)

Konuşma süreniz 5 dakikadır.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; 10 uncu madde üzerinde söz almış bulunuyorum; şahsım adına sizi ve muhterem Genel Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Çok değerli arkadaşlar, az önce Grubumuz adına söz alan arkadaşımızın da ifade ettiği gibi, özellikle devletin, yatırımlarla alakalı, 1998 yılı bütçesi içerisinde düşünüldüğü değerlendirmeler, genel olarak, gerek illerde valilerin takip etmesi gereken ve gerekse zorunlu birkısım alanlarda -milletli savunmayı, devletin genel iç ve dış siyasetini çok yakından ilgilendiren konulardaki-harcamalar-daki serbestliği temin etme konusundaki tasarruflarını takdirle karşılıyoruz; ancak, bir konuyu burada ifade etmemek mümkün değil. Bilindiği üzere, bu bütçe, esasen temelde açık veren bir bütçe. İster illere, İller Kanununa göre valiliklerimizde, illerde müdürlükleri, şubeleri veyahut da bölge müdürlükleri bulunan kurumlar olsun, isterse doğrudan doğruya merkezî hükümetin hesapladığı yatırımlar olsun, bunlara tahsis edilecek ödeneklerin, hem bu açık bütçeyle tahakkuk ettirilmesi mümkün olmayacak hem de bilindiği üzere bugün Hükümetin elinde, illerde başlatılmış olan ve halen devam eden 8 binden fazla yatırım ve iş var, maalesef...

REFİK ARAS (İstanbul) – 5 332...

MUSA UZUNKAYA (Devamla) – Bu dönemdeki okulları da buna dahil ederseniz, sadece 2 bin küsur dershaneniz olacaktır. Eğer, bütün bunlar nazarı itibara alınırsa, 8 bin civarında yatırıma, bu devletin bugünkü bütçesinden para tahsisatı yapılacak. Tabii, bunları izlemek oldukça zor. Bir de siyasî partilerin, belki kendilerini tabanda seçmenlerinin yanında haklı göstermek ve hizmetleri yörelerine aktarmak amacıyla, zaman zaman bütçelere koymaya çalıştıkları ek önergelerle beraber yeni yatırımları da düşünürseniz, 2000 yılına kadar belki takribî 10 bin civarında bir yatırımı, bu devletin borç yükü altında bulunan bugünkü bütçesinin kaldırması oldukça zordur...

ABBAS İNCEAYAN (Bolu) – Yakında kaynak paketleri var, gelecek...

MUSA UZUNKAYA (Devamla) – Temenni ediyoruz tabii. Kaynak paketleri, esasen en çok dillendirdiğimiz, değerlendirilmesi gereken söylediğimiz hususlardı. Eğer bizim dönemimizde kaynak paketlerine destek vermiş olsaydınız, Refahyol Hükümetinin kaynak paketlerine destek verilmiş olsaydı, delindiği ifade edilen denk bütçe, hakikaten, sizin elinizde bu kadar tahribata rağmen, yine yıkılmayacaktı ve sene sonunda denk bir bütçe sağlanmış olacaktı.

Değerli arkadaşlar, ben, burada, özellikle şunu ifade etmek istiyorum: Mutlaka, İller Kanununun, Yerel İdareler Kanununun değiştirilmesinde, devletin merkezî hükümetten gönderebileceği paraların mahallinde çok daha uygun zeminlerde ekonomik şekilde harcanmasında zaruret vardır. Gerçek tasarrufu düşünüyorsak, devlet-millet kaynaşmasını yatırımlarda da temin etmemiz mümkündür. Bunu, taşrada çalışan, özellikle bürokraside bulunan arkadaşlarımız çok iyi bilirler. Halkımız, birçok hizmette devlet-millet kaynaşmasını çok güzel şekilde ortaya koymuştur. Hatta, ben şu

kadarnı şöyleyeyim: Eğer, 8 yıllık kesintisiz eğitim tasarrufu, milletin temel özlemine ve ruhuna aykırı olmasaydı, devlet, bugün, benim ilimin birçok ilçesinde, Samsun'un birçok ilçe ve köyünde, Vezirköprü'nün, bugün, Çal Köyünde, 80 tane öğrenci bir dershanede ve tek bir öğretmene mahkûm olmayacaktı; yani, vatandaşımız, hem dershanesini hem de öğretmen yetiştirebilecek zemini çok daha rahatlıkla hazırlamış olacaktı. Demek ki, yerel idarelerde, mahallî idarelerde yapılması gereken acil düzenlemelerle, valiler ve özellikle yerel parlamentoların güçlendirilmesi suretiyle, bu imkânların mahallinde kullanılmasında zaruret vardır.

Bir diğer husus -az önce arkadaşım da işaret etti- başlanmış hizmetlerin mutlaka ikmal edilmesi lazımdır. Özellikle, Hükümetten istirham ediyoruz -geçen de, bir vesileyle, yine, burada arz ettim- Türkiye'nin en uzun iki nehrinin Karadenize döküldüğü Çarşamba ve Bafra Ovasında hâlâ sulu tarıma geçilememiştir... (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Efendim, tamam... Teşekkür ederim Sayın Uzunkaya.

MUSA UZUNKAYA (Devamla) – Gerek Kızılırmak'tan gerek Yeşilirmak'tan istifade edememekteyiz.

BAŞKAN – Ekstire vermiyorum... Rica ediyorum...

MUSA UZUNKAYA (Devamla) – Dolayısıyla, bu yatırımların bir an önce ikmal edilmesini umuyor, hepimize saygılar sunuyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, bakın, 109 madde çıkaracağız. 109 tane madde var, daha 10 uncu maddedeyiz...

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Sabaha kadar zaman var.

BAŞKAN – Çalışacağız tabii de...

Şimdi, şu salondaki bütün partiler iktidar olmuş. Bütçe kanunu tasarısının bu müzakere edilen maddelerini her hükümet buraya getirmiştir. Şimdi, her hükümet de bunların müzakeresini burada yapmıştır. Bunlar, bütçede bulunması zorunlu olan hükümlerdir. Tabii ki, milletvekili arkadaşlarımız konuşacaklar. Rica ediyorum...

Tabii, 109 maddeyi yarın bu zamana kadar müzakere ederiz; mühim değil. Bizim enerjimiz var; yeter ki, siz de enerji gösterin. (RP sıralarından alkışlar) Ama, rica ediyorum... Bunu, biraz da insaf ölçüleri içinde yapalım, biraz, Müslümana eziyet etmeyelim. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar)

Peki, teşekkür ederim.

Madde üzerindeki müzakereler bitmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İSMAİL İLHAN SUNGUR (Trabzon) – Her madde üzerinde şahıs adına söz alınız Sayın Başkan.

BAŞKAN – Efendim, canınız sağ olsun. Alın tabii... Ben sizden rica ediyorum yani... (RP sıralarından "1 dakikayı çok görüyorsunuz" sesleri)

Ama, şimdi, bakın, 109 tane madde var, her birinde 1'er dakika fazla süre veririmse, 109 dakika eder. Arkadaşlar, rica ediyorum...

Maddeyi okutuyorum:

Özelleştirme Gelirleri ile Finansmanı Sağlanacak Yatırım Projeleri

MADDE 11. — a) 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununa 3.5.1995 tarihli ve 4107 sayılı Kanunla eklenen Ek 19 uncu madde uyarınca Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketinin hisseleri-

nin satışından elde edilerek Hazineye intikal ettirilen paydan Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan tarafından ayrılacak miktarı bütçeye özel gelir kaydetmeye,

b) 4.12.1984 tarihli ve 3096 sayılı Kanun kapsamındaki tabii kaynakların ve tesislerin kullanım haklarının devirlerinden elde edilerek "Maliye Bakanlığı Merkez Saymanlığı Müdürlüğü" hesabına doğrudan yatırılan miktarları bütçeye özel gelir kaydetmeye,

c) Yukarıdaki bentlere göre özel gelir kaydedilecek miktarları, 400 trilyon lirayı geçmemek üzere 1998 yılı Yatırım Programında "Özelleştirme gelirlerinden karşılanacaktır." açıklamasıyla yer alan projelerde kullanılmak üzere ilgili kuruluş bütçelerinde mevcut ya da açılacak özel tertiplere ödenek kaydetmeye,

Maliye Bakanı yetkilidir

BAŞKAN – Evet, madde üzerinde, Refah Partisi Grubu adına, Konya Milletvekili Hüseyin Arı söz istemişlerdir.

Buyurun Sayın Arı. (RP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika.

RP GRUBU ADINA HÜSEYİN ARI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının ve "Özelleştirme Gelirleri ile Finansmanı Sağlanacak Yatırım Projeleri" başlıklı 11 inci maddesi üzerinde Grubum adına, söz almış bulunuyorum; Yüce Heyetinizi, hürmetle selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı, hepimizin malumları, rakamları itibarıyla bir hayli ürktütücü, dengeleri yönünden ise geleceğe hiç de umut vaat etmeyen bir bütçedir.

ABBAS İNCEAYAN (Bolu) – Nereden biliyorsun?!

BAŞKAN – Sayın Abbas İnceayan, yerinde çok sıkılıyorsun herhalde.

HÜSEYİN ARI (Devamla) – Gücünü halktan almayan ve ona hizmet borcu olmayan böyle bir Hükümetin de yapabileceği, ancak, şimdiden başarısız olmaya mahkûm olan böyle bir bütçedir. Ayrıca, Nasrettin Hocanın türbesine benzeyen, 5,9 katrilyonu borç faizlerine ayrılan, 4 katrilyonu açıkla bağlanan 15,2 katrilyonluk bu bütçenin yatırıma ayrılan payı ise, 1,4 katrilyondur; bunun da 400 trilyonu özelleştirme yoluyla elde edilecek gelirlerden transfer edilecektir.

Demokratik sistemler, o ülkedeki insanların yüzde 90'ını teşkil eden ortadirek dediğimiz işçi, memur, köylü, çiftçi, küçük esnaf ile bunların emekli, dul ve yetimlerine hizmeti esas alan sistemlerdir. Bunun en iyi göstergesi de, hedefleri buna göre planlanmış bütçelerdir. Halbuki, bu bütçe, gerek hedefleriyle gerekse ortaya koyduğu rakamlarla bu amaçtan tamamen uzaktır. Yatırıma ayrılan payın bu kadar düşük olması, yeni istihdam imkânlarını ortadan kaldırarak, ülkemizin temel sorunu olan işsizliğin daha da artması, üretimin olmaması, bozuk olan gelir dağılımının daha da bozulması demektir. Bu nedenlerle, böyle bir bütçeyle, ortadirek dediğimiz ülke insanlarının refah seviyeleri fakirlik limitinin altında olacağından, ülkede huzur ortamı sağlanamayacak ve bunun neticesinde de sosyal patlamalar kaçınılmaz olacaktır. Bugün bunu, işçi, memur ve bunların emeklilerinin cylemleriyle yaşıyoruz.

Çiftçimiz, cumhuriyet tarihimizde ilk defa, hakkını aramak için, bu Hükümet döneminde fiili eylem yapmıştır. 55 inci Hükümet, işte bütçesindeki bu kadar düşük olan yatırım payını, palyatif tedbirlerle geçiştirmek için, ilk kez bu bütçede bir denemeye girişmiştir. Bu denemede, 1998 yılında yapılacak özelleştirmelerden elde edeceği varsayılan 400 trilyon lirayı şu şekilde paylaştırmayı düşünmektedir: Eğitime, sağlığa, ulaştırmaya, enerjiye, tarıma ve diğer yatırımlara.

Değerli milletvekilleri, harp planları yapılırken, en kötü ihtimaller baz alınır ki, sonunda düşmanın baskınına maruz kalınmasın. Bütçe planları da geleceğe dönük uygulama planları olduğuna göre, böyle bir planlamanın her an akamete uğraması kaçınılmazdır.

Bugün, maalesef, özelleştirmenin geçmiş hükümetler döneminde de ne şekilde hedefine ulaştığını biliyoruz. Özelleştirmenin gerçekleşmesi, bir bakıma, Sayın Mümtaz Soysal Hocama, onun insafına kalmış bir uygulama olmaktadır. Onun için, söz konusu bu özelleştirme planınızın gerçekleşmesi için, öncelikle, Sayın Soysal ile özel bir engel aşma protokolü yapmanız gerekmektedir.

MUSTAFA GÜVEN KARAHAN (Balıkesir) – Sen öyle san.

HÜSEYİN ARI (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, ilk kez bütçede bu tarz bir uygulamaya yer verilmiş; ama, özelleştirme gelirleriyle finansmanı sağlanacak yatırım projeleri, yukarıda belirtilen, eğitim, sağlık, ulaştırma, enerji ve tarım gibi hayatî önemi haiz yatırımlardır. Bunların aksayarak gerçekleşmesi halinde, bu yatırımlara umut bağlayan ülke insanlarının bir kez daha hüsrana uğramalarıyla karşı karşıya kalmamız hem sosyal hem de ekonomik dengelerin daha da bozulmasına neden olacaktır.

Bu yetmiyormuş gibi; Plan ve Bütçe Komisyonundaki görüşmeler esnasında, 11 inci maddenin (c) fıkrasında bir değişiklik getirilerek, 400 trilyona bir 100 trilyon daha hayalî olarak finans ilavesi uygun görülerek, bunun da adalet hizmetleri ile ulaştırma, enerji, arazi sulaması gibi faaliyetlere kullanılmak üzere pay edilmesi planlanmıştır. Bu hayalî planlama inşallah gerçekleşir de, halkımız ve ilgili bürokratlarımız da güç durumda kalmazlar. Bilhassa, bugünlerde basına da yansıdığı gibi, bazı hâkimlerimizin, “ödenek yokluğundan mahkemelerin kapılarına kilit vurma durumuna geldiğini” beyan etmeleri, adalet gibi demokrasinin temelini oluşturan bir kurumun iflasyıla bizi karşı karşıya bırakır ki, yine, sorunu çok büyük olan böyle bir kuruma 1998 bütçesinde hayalî finans kaynakları tahsis etmenin, yargı bağımsızlığına da ne denli menfi etkileri olabileceğini Yüce Heyetinizin takdirlerine bırakıyorum.

Değerli arkadaşlarım, böylesine, tahsili tereddütlü bir gelirin, özellikle çok önem arz eden hizmet ve yatırımlar içerisinde kullanılmasının ayrı bir sorun teşkil edeceğini değerlendiriyoruz. Bu nedenle, yatırımlarda ve adalet hizmetlerinde kullanılacak ödeneklerin önceden belli ve kesin olması, vaktinde yatırım ve hizmetin verilebilmesi açısından büyük önem arz etmektedir. Tereddüt oluşturan, tahsil edilip edilmeyeceği, gelip gelmeyeceği belli olmayan bir gelire bağlı yatırım ve hizmet ödeneği düzenlemek, daha malî yılbaşından itibaren, en başta bu ödeneği bekleyen bürokratlarımızın ve vatandaşlarımızın moral ve şevklerini kıracağını değerlendiriyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle, 1998 bütçesinin ülkemize hayırlı olmasını diler, hepinize saygılar sunarım. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ari.

Madde üzerindeki müzakereler bitmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

12 nci maddeyi okutuyorum:

Katma Bütçeli İdarelere Hazine Yardımı

MADDE 12. – a) Katma bütçeli idarelerin bütçelerini denkleştirmek amacıyla Maliye Bakanlığının bütçesinin hazine yardımı (Yükseköğretim kurumlarının cari hizmet maliyetlerine yapılacak Devlet katkısı dahil) tertiplerine ödenek ve karşılığı ilgili katma bütçenin (B) cetveline gelir yazılan miktarlardan, bu amaca göre fazla olduğu tespit edilen kısımlar, malî yıl sonunda Hazine Müsteşarlığı ile mutabakat kurulmak suretiyle ilgili idarelere ödenmeyerek Maliye Bakanınca iptal edilir.

Ayrıca, Vakıflar Genel Müdürlüğü dışındaki katma bütçeli idarelerin mali yıl sonuna göre Maliye Bakanlığınca tespit olunacak bütçe fazlaları genel bütçeye gelir yazılır.

b)Hazine yardımı alan katma bütçeli idarelerin bütçelerinde, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun 48 inci maddesinin (C)ve (D)bentleri ile 59 uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, yıl içinde gerçekleştirilecek ödenek artışları, Maliye Bakanlığınca hazine yardımı ile ilişkilendirilerek yapılabilir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13 üncü maddeyi okutuyorum:

Yatırım ve Transfer Tertiplerinden Yardım Alan Kuruluşlar

MADDE 13. – Bütçelerin yatırım ve transfer tertiplerinden yardım alan bağımsız bütçeli kuruluşlar ile sosyal güvenlik kuruluşları, hizmetleri ile ilgili aylık harcama programlarını vize edilmek üzere en geç 31 Ocak 1998 tarihine kadar Maliye Bakanlığınca gönderirler. Bu programlar Maliye Bakanlığınca vize edilmeden bütçenin yatırım ve transfer tertibindeki ödenekler kullanılamaz.

Kuruluşlar aylık uygulama sonuçlarını her ay Maliye Bakanlığınca bildirirler.

Maliye Bakanlığı, yapılan yardımın amacı doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını aylık harcama programını göz önünde bulundurarak kontrol eder.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14 üncü maddeyi okutuyorum:

Resmî Taşıtlar

MADDE 14. – Genel bütçeye dahil daireler ve katmabütçeli idareler ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşların, yıl içinde her ne şekilde olursa olsun edinecekleri taşıtların cinsi, adedi ve hangi hizmette kullanılacağı (T) işaretli cetvelde gösterilmiştir. Bu cetvelde gösterilenler dışında taşıt edinilemez.

237 sayılı Taşıt Kanununa ekli (1) sayılı cetvelde belirtilenlerin (Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı hariç) emir ve zatlarına verilenler, (2) sayılı cetvelin 1 ve 2 nci sırasında yer alanlar, güvenlik önlemlili (zırhlı) araçlar ve koruma altına alınanlarla ilgili yönetmelik hükümlerine göre tahsis olunan araçlar dışında her ne suretle olursa olsun yabancı menşeli binek ve station-wagon cinsi taşıt edinilemez.

Yerli muhteva oranı %40'ın altında olan taşıtlar yabancı menşeli sayılır.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

15 inci maddeyi okutuyorum:

Hastane ve Tedavi Ücretleri

MADDE 15. – Devlet memurları, diğer kamu görevlileri ve bunların emekli, dul ve yetimlerinin (bakmakla yükümlü oldukları aile fertleri dahil) genel ve katma bütçeli daire ve idareler ve döner sermayeli kuruluşlara ait tedavi kurumlarında yapılan tedavilerine ilişkin ücretler, Sağlık Bakanlığının görtüşü üzerine Maliye Bakanlığınca tespit edilecek miktar ve esaslar çerçevesinde ödenir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?..

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Madde üzerinde şahsım adına söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Musa Uzunkaya, buyurun efendim. (RP sıralarından alkışlar)

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Muhterem Başkan, Saygıdeğer milletvekilleri; 98 yılı bütçesinin 15 inci maddesi üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Çok değerli arkadaşlar, bilindiği üzere, memleketimiz, bulunduğu coğrafyada, sağlık açısından en sıkıntılı ülkelerden birisidir. Tabii bulunduğu coğrafyadan kastım, bugünlerde ısrarla Avrupa Birliğinde olduğumuzu söylüyoruz ve Asyalı olmadığımızı, yani üçüncü dünya ülkelerinden olmadığımızı iddia ediyoruz. Keşke öyle olabilseydik, hem hukuki açıdan hem diğer yasalarımız açısından hem de özellikle sağlık hizmetleri açısından bu noktada olmayı ne kadar temenni ederdik.

Ülke insanımızın hemen tamamına yakınının, sağlık kurumlarıyla bir şekilde ilişkisi olduğunu hepimiz biliyoruz ve milletvekilleri olarak hiçbirimiz, seçim bölgelerimize gittiğimizde veya Ankara'da bulunduğumuz esnada, sağlık sıkıntısı nedeniyle Ankara'da sizleri ziyaret eden, bölgenizde, sizden, tedavi edildiği hastanede ödemek zorunda olduğu parayı ödeyemediği için, yardım isteyen seçmen sayısı bir diğerinden daha az değildir; hemen hepimiz aynı sıkıntıyı yaşıyoruz.

Değerli arkadaşlar, Batı ülkeleri, hepimizin bildiği gibi, ülke ekonomisinin verdiği imkânlar nispetinde yaygın bir hale getirdikleri sağlık güvencesini, sigortasını toplumun tamamına yaymış, ister işsiz, ister çalışan insanlar olsun, mutlaka sağlık sigortasından yararlanır hale getirilmişlerdir.

Tabii, burada, bütçede, devletimiz mutlaka bir destek ihtiyacını duyuyor olabilir; ama, devletin temel görevleri, anayasal görevleri arasında tatad edilen, devletin, insanına, onurlu bir şekilde, sağlıklı yaşayabilmeyi temin sadedinde sağlık hizmetini temin mecburiyeti vardır. Özellikle, bütçemizde bunu karşılayacak mahiyette bir fon oluşturularak, yeşilkart yerine ikame edilebilir. Parlamentomuzda, birçoğu sağlıkçı, uzun yıllar hastanelerde başhekimlik yapmış olan çok değerli milletvekili arkadaşlarımız var ve az önce söylediğim gibi, 550 milletvekilimizin de bölgesinde benzeri sorunları hemen her gün seçmenimizle karşı karşıya yaşamaktayız. Şu anda bile, bizi, belki, hastanelerde izleyen, yarın çıkacağı hastanede ödemek zorunda olduğu parayı ödemenin ıstırabını ve sıkıntısını hem-hasta yakınının hem de hastanın bizzat çektiğini hissediyor ve görür gibi oluyorum. Bu bakımdan, Hükümetimizin bütçesinin, alabildiğince bu konuda desteklenerek fakirlere, çok sade beyanları ve sözlerine itibar edilmek suretiyle, hiçbir ödeme mecburiyeti kalmadan asgari bir tedavi imkânının sağlanabileceği -en azından, bölgesi ve şehrindeki hastanesinde bu tedavi imkânını sağlayacak- bir zeminin Hükümetçe oluşturulmasına gayret gösterilmesini temenni, tavsiye ve umut ediyorum.

Diliyoruz ki, inşallah, 1998 yılı, hem milletimiz için hem de Hükümetimizin ve ülkemizin geleceği için sağlıklı bir gelişme vesile olsun diyor; bu bütçenin de bu vesileyle hayırlı olmasını temenni ve niyaz ediyor; hepinize saygılar sunuyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Uzunkaya.

Madde üzerindeki müzakereler bitmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Müteakip maddeyi okutuyorum:

Dernek ve Benzeri Kuruluşlara Yapılacak Yardımlar

MADDE 16. – Genel ve katma bütçeli kuruluşlar bütçelerindeki “Dernek, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık, Vakıf ve Benzeri Teşekküllere Yapılacak Ödemeler” faaliyetinde yer alan ödenek-

lerden yapacakları yardımlarda; anılan kurumların bütçeden alacakları yardımlarla gerçekleştirilecekleri hizmet ve faaliyetlerini gösteren plan ve iş programlarını istemek, bunlar üzerinde gerekli incelemeyi yapmak, plan ile iş programlarının gerçekleştirme durumlarını izlemekle yükümlüdürler. Yardımlar yukarıdaki incelemelere bağlı olarak gerektiğinde taksitler halinde yapılabilir.

Harcamaların yukarıdaki esaslar doğrultusunda amacına uygun olarak yapılıp yapılmadığını incelemeye, yapılacak yardımların yönlendirilmesine ilişkin yeni ilkeleri tespiti Maliye Bakanı yetkilidir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?..Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

17 nci maddeyi okutuyorum:

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bütçe Uygulamasına İlişkin Hükümler

Bölüm Düzeni ve Deyimler

MADDE 17. – Gider cetvelinin bölümleri, program bütçe uygulamasında programlar şeklinde düzenlenir. Programlar altprogramlara, altprogramlar da hizmetlerin veya harcamaların niteliğine uygun ödenek türlerine göre faaliyet veya projelere ayrılır. Her faaliyet veya proje gerekli sayıda harcama kaleminden oluşur.

1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile diğer kanunlarda ve bu Kanunda yer alan;

- a) "Fasıl ve bölüm" deyimleri bütçe sınıflandırmasında, "Program"ı,
- b) "Kesim" deyimini "Altprogram"ı,
- c) "Madde" deyimini, harcama kalemlerini de kapsayacak şekilde "Faaliyet" veya "Proje"yi,
- d) "Tertip" deyimini, hizmet veya harcamanın yapılacağı program, altprogram, ödenek türü, faaliyet-proje ve harcama kalemi bileşimini,
- e) "Harcama kalemi" deyimini, (A) işaretli cetvelde yer alan ödeneklerin 100, 200...900 düzeyindeki ayrımını,

f) "Ayrıntı kodu" deyimini, harcama kaleminde yer alan ödenekler esas alınarak tahakkuk ettirilecek giderlerin (R) işaretli cetvelde belirtildiği üzere Devlet Muhasebesi kayıtlarında gösterileceği alt ayrımı (bu ayrıma Kesinhesap Kanunu tasarılarında da yer verilir.)

g) Borç ödemeleri yönünden "ilgili hizmet tertibi" deyimini, (Personel giderlerine ait harcama kalemlerindeki ödenek bakiyeleri yalnızca personel giderleri borçlarına karşılık gösterilmek şartıyla) hizmet veya harcamanın ait olduğu programı,

ifade eder.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Önerge?..Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

18 inci maddeyi okutuyorum:

Bağlı Cetveller

MADDE 18. – a) 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun değişik 29 uncu maddesine göre;

1. Bu Kanunun 1 inci maddesi ile verilen ödeneğin dağılımı "A" işaretli,
2. Özel hükümlerine göre 1998 Malî Yılında tahsiline devam olunacak Devlet gelirleri "B" işaretli,

3. Devlet gelirlerinin dayandığı temel hükümler "C" işaretli,
4. Kanunlar ve kararnemelerle bağlanmış vatanî hizmet aylıkları "Ç" işaretli,
5. Bütçe kapsamına alınan fonlar "F" işaretli,
6. Gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişmeye yetki veren kanunlar "G" işaretli,
7. Kurumların mevcut lojman, sosyal tesis, telefon, faks ve kadro sayıları "L" işaretli,
8. Harcamalara ilişkin formül "R" işaretli,

b) 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri uyarınca her yıl bütçe kanunu ile tespiti gereken miktarlar "H" işaretli

- c) Çeşitli kanunlara göre bütçe kanunlarında gösterilmesi gereken parasal sınırlar "İ" işaretli,
- d) Ek ders, konferans ve fazla çalışma ücretleri ile diğer ücret ödemelerinin miktarı "K" işaretli,
- e) 2698 sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Okul Pansiyonları Kanununun 3 üncü maddesi gereğince Millî Eğitim Bakanlığı tarafından idare edilecek okul pansiyonları ile Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık okulları öğrencilerinden alınacak pansiyon ücretleri "M" işaretli,
- f) 3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun;

1. 36 ncı maddesine göre millî müdafaa mükellefiyeti yoluyla alınacak hayvanların alım değerleri "O" işaretli,

2. 38 inci maddesine göre alınacak motorlu taşıtların ortalama alım değerleri ve günlük kira bedelleri "P" işaretli,

g) Kurumların sahip oldukları taşıtlar ve 1998 yılında Taşıt Kanunu uyarınca satın alacakları taşıtların cinsi, adedi ve hangi hizmetlerde kullanılacağı ile asgarî ve azamî satın alma bedelleri "T" işaretli,

Cetvellerde gösterilmiştir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Üç önerge var. Yalnız, bu önergelerden Sayın Algan Hacaloğlu ve arkadaşlarının, orman ve kadastro amenajman hizmetlerinde çalışanlara verilecek miktarı bir kat artıracığına ilişkin önerge gider artırıcı olduğu için işleme koymuyorum efendim.

Yine, Sayın Metin Arifağaoğlu'nun, bu fıkrada gösterilen miktarlar, Millî Savunma Bakanlığı için, gerektiğinde, Bakan onayıyla üç katına kadar artırılabilir" diye bir fıkra getiriyorlar; bu da, gider artırıcıdır. Bunu da işleme...

NIHAT MATKAP (Hatay) – Hayır, gider artırıcı değil.

BAŞKAN – Efendim, gider artırıcı olmaz mı? Yani, şimdiye kadar, hangi kanunda, biz, bir bakan 3 katına kadar devlet harcamalarını artırma yetkisini verdik?.. Olmaz ki...

NIHAT MATKAP (Hatay) – İhalelerle ilgili özel usul getiriyor.

BAŞKAN – Bunu da işleme koymuyorum.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

1998 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçe Kanunu Tasarısının 18 inci maddesine ekli "K" işaretli cetvelin B/4 fıkrasının ikinci paragrafının yasa tasarısı kapsamından çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Algan Hacaloğlu
İstanbul
Haydar Oymak
Amasya
Orhan Veli Yıldırım
Tunceli

Mustafa Yıldız
Erzincan
Yılmaz Ateş
Ankara

Hilmi Develi
Denizli
Oya Araslı
İçel
Birgen Keleş
İzmir

Gerekçe:

Günün 24 saatinde devamlılık gösteren zabıta ve itfaiye hizmetlerinde çalışan personelin fazla çalışma ücretiyle ilgili düzenleme, 1975'lerden 1997 yılına değin bütçe kanunuyla düzenlenen belediye meclislerince belirlenen bir uygulama olarak süregelmiştir. Bütçe kanunuyla, 1997 yılında, belediye meclislerinden bu yetki geri alınmıştır. Şimdi, 1998 bütçesiyle, bu sakat uygulama sürdürülmek istenmektedir. Oysa, yıllardır fazla mesai ücretleriyle ilgili bu uygulama, âdeta, müktesep hak niteliği kazanmıştır. İdarede yerleşmenin, yerel yönetimlerin yetkilerinin artırılması, yerel demokrasinin süreç içinde yaşama geçirilmesinin tüm siyasi partilerce benimsendiği bir ortamda, belediye meclislerinin yetki ve tasarruflarını kısıtlayan bir anlayışın 1998 bütçesinde yer alması şanssızlıktır. Belediyelerin bütçelerini, belediye meclisleri, kendi gelir ve giderlerini esas alarak yapmalıdır, bu yetkilerine müdahale edilmemelidir. Bu uygulama, özellikle yaz-kış nüfuslarında büyük oynama gösteren belediyelerde gerçekçi değerlendirmeler yapılmasını ortadan kaldıracak, haksızlık ve eşitsizliklere zemin hazırlayacaktır.

Bu nedenlerle, fazla mesai ücretinin belirlenmesini sınırlandıran "K" cetvelinin üçüncü bölümünün B/4 fıkrasının ikinci paragrafının yasa kapsamından çıkarılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?..

MALİYE BAKANİ ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunda bu personele ödenen ücretlerin sınırları, yüzde 100 ilâ yüzde 500 oranında artırıldı zaten. Bu nedenle, yeniden serbest bırakılmasına katılmıyorum.

BAŞKAN – Hükümet ve Komisyon katılmıyor.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir:

19 uncu maddeyi okutuyorum:

Yeni Tertip, Harcama ve Gelir Kalemleri Açılması

MADDE 19. – Maliye Bakanı;

a)İlgili mevzuatına göre, yılı içinde 1998 Yılı Yatırım Programına alınan projeler için (2) ödenek türü altında, hizmetin gerektirdiği hallerde de (3) ödenek türü altında yeni tertipler veya (A) işaretli cetvelin bütünü içinde yeni faaliyet ve harcama kalemleri açmaya,

b) Gerektiğinde (B)işaretli cetvelde yeni bölüm, kesim ve madde kalemleri açmaya,

c) 25.6.1992 tarihli ve 3824 sayılı Kanunla kaldırılan vergi ve resimler nedeniyle Toplu Konut Fonu adına gümrüklerce ithal sırasında tahsil edilecek miktarlardan gelir kaydedilecek oranı

tespite ve bu tutarı tahsilatı yapan gümrük saymanlarına (B) cetvelinde açılan tertibe gelir kaydetmeye ve Toplu Konut Fonuna aktarılabacak tutarlar ile gelir kaydedilecek tutarlara ilişkin uygulama ile ilgili usul ve esasları belirlemeye,

Yetkilidir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

20 nci maddeyi okutuyorum:

Aktarma

MADDE 20. – Maliye Bakanı;

a)Münhasıran “100-Personel giderleri” harcama kalemindeki ödeneklerle ilgili olarak, aynı kuruluş bütçesi içinde programlar arası aktarma yapmaya,

b)Kuruluş bütçelerinin “100-Personel giderleri” harcama kalemindeki ödenekler ile Maliye Bakanlığı bütçesinin (930-08-3-351-900) tertibindeki ödeneklerden gerekli görülen tutarları Maliye Bakanlığı bütçesinde yer alan yedek ödenek tertibine aktarmaya,

c) Hizmeti yaptıracak olan kuruluşun isteği üzerine bütçesinden, malf yıl içinde hizmeti yürütecek olan daire veya idarenin bütçesine, gerektiğinde Hazine yardımı ile ilişkilendirilmek suretiyle ödenek aktarmaya ve bu konuda gerekli işlemleri yapmaya,

d) Millî Savunma Bakanlığı ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı arasında cari yıl içinde yapılan hizmetlerin bedellerini karşılamak amacı ile varılacak mutabakat üzerine, ilgili bütçelerin program, altprogram, faaliyet ve projeleri arasında karşılıklı aktarma yapmaya,

e) “1998 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar”a uygun olarak yıllık programda yapılacak değişiklikler gereği, değişiklik konusu projelere ait ödenekleri ilgili kuruluşların bütçeleri arasında aktarmaya,

f) Yukarıda (d) bendinde belirtilen bütçelerde yer alan Silahlı Kuvvetlerin tek merkezden yönetilmesi gereken ikmal ve tedarik hizmetleri ile bir programa ait bir hizmetin diğer bir program tarafından yürütülmesi halinde ödeneği ilgili program, altprogram, faaliyet veya projeler arasında karşılıklı olarak aktarmaya,

g) Mevcut üniversitelerden yeni açılacak üniversitelere intikal eden enstitü, fakülte ve yüksekokulların bütçelerinde yer alan ödenekleri, bu enstitü, fakülte ve yüksekokulların bağlı olduğu üniversite bütçelerine aktarmaya,

h)Kamu kurum ve kuruluşlarının yeniden teşkilatlanması sonucu, bütçe kanunlarının uygulanması ve kesinhesapların hazırlanması ile ilgili olarak gerekli görülen her türlü bütçe işlemlerini ve düzenlemeleri yapmaya,

Yetkilidir.

Malf yıl içinde diğer bir daireye veya idareye aktarılan ödeneklerle ilgili hizmetin yürütülmesinden bütçesine aktarma yapılan daire veya idare görevlidir.

Genel ve katma bütçeli kuruluşların kamulaştırma ve bina satın alımları ile ilgili tertiplerine aktarma yapılamaz. Ancak; liman, hava meydanı, demiryolu, tünel ve köprü projeleri nedeniyle yapılacak kamulaştırmalar ile üniversitelerin eğitim-öğretim projeleri için kuruluş bütçesinde tefrik edilmiş olan toplam kamulaştırma ödeneklerinin %50' sine, diğer kamulaştırma ve satın almalar için de %25' ine kadar olan ödenek eksiklikleri Maliye Bakanlığı bütçesinin yedek ödenek tertibinden karşılanabilir.

İdarelerin kamulaştırma ve bina satın almak amacıyla bütçelerinde yer alan ödenekler kamu iktisadî teşebbüslerinden gayrimenkul satın alınmasında kullanılamaz. Ancak bu hüküm doğrudan eğitim ve öğretime tahsis edilmesi şartıyla Millî Eğitim Bakanlığı ve üniversiteler bakımından uygulanmaz.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Önerge yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

21 inci maddeyi okutuyorum.

Posta Giderleri

MADDE 21. – Yargı organlarının yargılamanın seyri ve sonuçları ile ilgili olarak gerek görülen posta giderleri ve vergi dairelerinin vergi tebliğlerine ilişkin posta giderleri için bütçede öngörülen ödenekler yetmediği takdirde, bu giderlerle ilgili ilave olarak harcanmasına gerek görülecek tutarı ödetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Bu suretle ortaya çıkacak ödenek farkı gider kesinhesabında ayrıca gösterilir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Önerge yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

22 nci maddeyi okutuyorum.

Geçen Yıllar Borçları

MADDE 22. – Malî yılın sonuna kadar ödenemediği gibi emanet hesabına da alınamayan ve 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun 93 üncü maddesine göre zaman aşımına uğramamış bulunan geçen yıllar borçlarına ait ödemeler aşağıdaki ilkelere göre yapılır.

a) Yılları bütçelerinin (1) ödenek türü itibarıyla, "100-Personel Giderleri"ne ait harcama kalemlerinden doğan borçlar, "Personel Giderleri Geçen Yıllar Borçları" faaliyetinden ödenir.

b) (a) fıkrasında yazılı olanlar dışındaki harcama kalemlerinden doğan borçlar, borcun doğduğu tertibin ödenek türü dikkate alınarak;

1. Diğer cari giderlerden doğan borçlar, "Diğer Cari Giderler Geçen Yıllar Borçları",
2. Yatırım hizmetlerinden doğan borçlar, "Yatırım Giderleri Geçen Yıllar Borçları",
3. Transfer tertipleri ile ilgili olarak doğan borçlar, "Transfer Giderleri Geçen Yıllar Borçları", Faaliyetlerinden ödenir.

Bu faaliyetlerdeki ödeneklerin yetmemesi halinde (100-Personel giderleri dışında kalan) aynı veya diğer hizmet tertiplerindeki ödeneklerden bu faaliyetlere aktarma yapmaya Maliye Bakanı yetkilidir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Önerge yok.

Yalnız, redaksiyonla ilgili bir konu var; Komisyona soruyorum: (b) fıkrasında "(a) fıkrasında" diyor; halbuki "(a) fıkrası" değil "(a) bendi" olması lazım.

Galiba, böyle bir düzeltmede fayda var?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ METİN ŞAHİN (Antalya) – Uygundur efendim.

BAŞKAN – Bu düzeltmeyle maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

23 üncü maddeyi okutuyorum.

4306 Sayılı Kanunun Geçici 1 inci Maddesinin Uygulanması

MADDE 23. – 16.8.1997 tarihli ve 4306 sayılı Kanunun Geçici 1 inci maddesi gereğince bütçede öngörülen gelirlerin gerçekleşen tutarlarını, bu amaçla Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine konulan ödeneklerden kullandırmaya,

– Ödeneğini aşan gelir tahsilatları karşılığında ilgili tertibe ödenek eklemeye,

– Yılı içerisinde harcanmayan ödenekleri, ertesi yıl bütçesine devren gelir ve ödenek kaydetmeye,

– Bu hükümler çerçevesinde yapılacak işlemlere ilişkin esas ve usulleri belirlemeye,

Maliye Bakanı yetkilidir.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Refah Partisi Grubu adına, Sayın Kâzım Ataoğlu söz istemişlerdir.

Buyurun Sayın Ataoğlu. (RP sıralarından alkışlar)

RP GRUBU ADINA KÂZIM ATAĞLU (Bingöl) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 4306 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin Maliye Bakanlığınca nasıl uygulanacağını düzenleyen 23 üncü maddeyle ilgili olarak söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlarım.

Bilindiği gibi, 31 Aralık 2000 tarihine kadar devam edecek olan 4306 sayılı Yasanın bu geçici 1 inci maddesiyle, 8 yıllık kesintisiz ilköğretim giderlerinde kullanılmak üzere eğitime katkı payı sağlanmaktadır.

Şimdi, burada, 23 üncü maddeyle ilgili olarak; yani, 4306 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi gereğince, bütçede öngörülen gelirlerin Maliye Bakanının yetkisiyle millî eğitimin yatırımlarında harcanması vesaire gibi konularda, belki fazla söylenecek bir söz yoksa da, bu kanunun uygulanmasıyla meydana gelecek olan sıkıntılara bir göz atmakta fayda mülahaza ediyorum.

Değerli arkadaşlar, ilk anda, Millî Eğitim Bakanlığı yatırımlarına bakıldığında, bu sene, gerçekten yüzde 400'e varan bir artış sağlandığı görülecektir. Ancak, maalesef, bu, sevinilecek bir durum arz etmemektedir; çünkü, bu artış, sadece ilköğretimde görülmektedir. Halbuki, eğitim bir bütündür. Eğitimin her kademesinde bu yatırımların artması gerekir. Halbuki, ortaöğretim ile yükseköğretime ayrılan paylarda azalma görülmektedir. Böyle olunca da, eğitimin ilk kademesiyle diğer kademeleri arasındaki denge bozulmaktadır. Şimdi, bu noktada, bu dengesizliğin giderilmesi için, orta ve yükseköğretime, bu eğitime katkı payından, yasal bir düzenlemeyle kaynak aktarılması imkânı getirilmesi mümkün mü? Bunu, ben, Sayın Bakana ve Hükümete arz etmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; şimdi, eğitime katkı payıyla ilgili olarak çıkarılan bu geçici maddeyle vatandaşlarımızdan para alınmakta. İşte, cep telefonundan, motorlu taşıtlardan, silah ruhsatlarından, havayolu seyahatlerinden vesaire. Niçin alıyoruz biz bu parayı bu vatandaşlarımızdan; onun çocuğunu yetiştirmek için, onu bir meslek sahibi yapmak için değil mi? Şimdi ben size sormak istiyorum: Aldığımız bunca paraya karşılık olarak, kesintisiz ve özellikle yönlendirmesiz bu 8 yıllık eğitimden sonra çocuğu bir meslek sahibi yapabiliyor musunuz? Hayır. O halde, biraz insafli olmak lazım. Vatandaşlarımızdan bunca parayı alıyoruz, ona bir meslek kazandırmıyoruz, onu bir baltaya sap etmiyoruz; eline bir diploma, haydi git! Nereye; nereye gidersen git! Peki, bu diplomayla, çocuk 8 yıl okuduktan sonra bir meslek öğrenebilmiş mi; hayır.

Muhterem milletvekilleri, uzun yıllar, eğitimin çeşitli kademelerinde, öğretmenlik yapmış bir arkadaşınız olarak, bu işin, ülkemiz için hiç de hayırlı olmadığını bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Kıymetli arkadaşlar, bu kürsüden defalarca ifade edildi. Doğu ve güneydoğuda binlerce okulun kapalı olduğunu hepimiz biliyorsunuz. Şimdi, burada yaşayan vatandaşlarımızdan, ilköğretime katkı payı alınıyor. Peki, bu vatandaşlarımızın çocukları okula gidebiliyor mu; hayır. Biz, kendisinden, eğitime katkı payı alıyoruz; ama, okul kapalı olduğu için, çocuğu okula gidememektedir. Peki, bu bir haksızlık değil mi? Sen, bana, eğitime katkı payı vereceksin; ama, ben, senin çocuğunu okutmayacağım!.. Bu, olacak şey değil.

Yine, bu yörelerde, özellikle, doğu ve güneydoğuda, sözde, taşımali eğitim yapılmakta. Ancak -basından hepimiz okumuşsunuzdur- minibüsün parası ödenmediğinden, adam, arabasını almış gitmiş. Hani, trilyonlarca lira para toplamıştınız?!

Değerli arkadaşlar, şehit ailelerinin maaşlarından eğitime katkı payı kesildiğini, yine, basından okumuşsunuzdur. Halbuki, ilgili kanunda böyle bir şey yok.

Ayrıca, çiftçi ipoteklerinden, üstelik, hem ipoteği yaparken hem çözerken eğitime katkı payı kesildiği, yine, basına yansımıştı. Bu uygulama da, tabii ki, kanunî değil. Zaten, ilgili kanunla, vatandaşımızın hemen her yaptığı resmî muameleden vergi alıyorsunuz; bari, Hükümet olarak, hiç olmazsa, bu keyfiliklere müsaade etmeyiniz.

Bu duygularla, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (RP, DYP, ANAP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ataoğlu.

Sayın Ataoğlu, aslında, doğu ve güneydoğuda hiçbir yerde taşımali eğitim yok, Sayın Millî Eğitim Bakanına sorduk. Bu da haksızlık tabii. Bir kural getirmişler, güvenliği sağlayacaksınız... Orada bir okul minibüsünü korumak için, en azından, bir tabur asker lazım. Sayın Hükümete "bunun önüne geçin" dedik "bunun yerine, öğrencileri taşıyan minibüslere, öğrencilerin günlük minibüs ücretini ödeyin" dedik. İnşallah, Hükümet, bunu nazara alır. Yani, hakikaten, güneydoğu ve doğu bölgelerinde, aileler çok fakir; ama, maalesef bu taşımali eğitimden yararlanamıyor.

Madde üzerindeki müzakereler bitmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

24 üncü maddeyi okutuyorum:

Mahallî İdarelere Yapılan Yardımların İzlenmesi

MADDE 24. – Genel ve katma bütçeli kuruluşların bütçelerinde mahallî idarelere yapılacak yardımlarla ilgili olarak tefrik edilmiş ödenekleri (fon ödeneklerinden mahallî idarelere verilmesi öngörülen miktarlar dahil); yardımların izlenmesi ve koordinasyonu amacıyla Maliye Bakanlığı bütçesindeki mevcut tertibe aktarmaya; kuruluşların kullanım taleplerine binaen tekrar kuruluş bütçelerinin ilgili tertibine aktarmaya Maliye Bakanı yetkilidir.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Refah Partisi Grubu adına, Konya Milletvekili Sayın Veysel Candan söz istemişlerdir.

Buyurun Sayın Candan. (RP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır.

RP GRUBU ADINA VEYSEL CANDAN (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının 24 üncü maddesi üzerinde, Refah Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

24 üncü madde, mahallî idarelere yapılan yardımların izlenme yetkisini Maliye Bakanlığımıza vermektedir. Bilindiği gibi, Maliye Bakanlığı, devletin çeşitli kurumlarından yardım alan mahallî

idareleri; yani, il özel idareleri, ilçe özel idareleri ve belediyeleri kontrol altında tutma amacıyla, istatistikî bir bilgi edinme amacıyla bu maddeyi koymuştur.

Ancak, mahallî idarelere; yani özel idarelere ve belediyelere yardımı müzakere ederken, bütçe genelini de şöyle ana hatlarıyla bir hatırlamak lazım. Bütçe harcamaları 14,8 katrilyon, gelirleri 10,8 katrilyon, açık 4 katrilyon, faiz giderleri 5,9 katrilyon. Bütçenin yüzde 40'ı faize, yüzde 40'ı da maaş, ücret ve sosyal güvenliğe gitmektedir; ithalat 50 milyar dolar, ihracat 29 milyar dolar, 1998 dış ticaret açığı da 21 milyar doları bulmaktadır. Faiz giderleri, 1997'de 1,8 katrilyon, 1998'de 5,9 katrilyon lira; yani, Hükümetin 1998'de faize ödediği artış hızı, 1997 yılına göre yüzde 157,5'tir. Enflasyon hızı, bu şartlarda yüzde 50 öngörülmektedir; büyüme hızı da yüzde 6'dan yüzde 3'e çekilmektedir. Bu da, hem istihdamı azaltacaktır hem de piyasadaki hareketliliği durduracaktır.

Şimdi, tabii, biraz önce konuşan yetkililer, bu bütçeler içerisinde, mahallî idarelere -yani, hem özel idarelere hem belediyelere- 1,4 katrilyon lira aktarılacağını ifade ettiler; ancak, rakamlara baktığımız zaman, bu rakamı bulmak mümkün değil. Sanki, hesaplamada da birtakım muhasebe oyunlarının olduğu ortaya çıkmaktadır.

Ben, bütçe müzakerelerinin bu şekilde yapılmasının -yani, 1996-97 bütçeleri görüldükten de gördüğümüz gibi- bütçeye hiçbir fayda getirmediği kanaatindeyim. Bütçe müzakerelerinde, en azından, cari harcamalar bir tarafa tespit edildikten sonra, bütçenin amaçlarının açık olarak belirlenmesi, doğru ve gerçekçi olması, ilke ve hükümlere uyulması gibi ana, temel hususların müzakereye açılması ve hükümetleri, bu temel unsurların takibi noktasında zorlamak lazım. Şimdi, asıl olan nedir; ülke imkânlarını ortaya koyacağız ve bir de, ülkenin öncelikli ihtiyaçlarını ortaya koyacağız. Yani, ihtiyaçlar neyse, imkânlarla mukayese edeceğiz ve bu Genel Kurul da, bunlara son noktayı koyacak. Halbuki, burada, tamamen maddeler okunmakta "kabul edenler, etmeyenler" şeklinde bitmektedir.

Konu buraya gelmişken, bir husus özellikle açıklamak istiyorum. Biraz önce, memur maaşları katsayısıyla ilgili, Maliye Bakanımız açıklama yaptılar, memur maaşlarına ilk altı ay için yüzde 30... Yani, enflasyonu yüzde 100'lerde tuttuğumuz zaman, ilk altı ay içinde memura yüzde 30 zam verdiğimiz zaman ve Anayasaya göre de, bütçeyi, gideri artırıcı teklif verme bu aşamada mümkün olmadığına göre, burada, Genel Kurulda da bunu artırıcı, giderleri artırıcı olarak bir değişikliği gidemediğimiz zaman, televizyonları başında bizi izleyen ve belki de buradan çok iyi netice bekleyen memur kesimini de hüsrana uğratmış oluyoruz. Halbuki, biraz önce ifade ettiğim faiz giderlerine baktığımız zaman, 5,9 katrilyonluk bir faiz var. Burada, yüzde 30'u 50'ye çektiğimiz zaman, demektir ki, faizlerden ciddi bir kısıntıya gidildiği zaman, bunu da önlemenin mümkün olduğu kanaatindeyim.

Sayın Maliye Bakanı, sunuş konuşmasında "toplumun beklentilerine cevap verecek bir bütçe hazırladık" dedi. Burada da ifade ettiğim gibi, memur maaşına yüzde 30'luk zam, memurlarımızın isteklerine cevap vermekten çok uzaktır. "Gerçekçi olacak" dendi; o da, maalesef, uygun değildir. "Rant bütçesi olmayacak" dendi. Hepinizin de yakından takip ettiği gibi, iki kartel medyasına 16,4 trilyon lira teşvik verildi. Teşvikler, bir yıl ödemesiz ve yüzde 50 faizli. Halbuki, aynı Hükümet, bir hafta önce, yüzde 150 faizle kendisi para alıyor!.. Yani, yüzde 150 faizle topladığımız parayı, iki kuruluşa yüzde 50 faizle veriyorsunuz... Bunu izah etmek mümkün değil. Sayın Bakan, burada "rantiyeye çalışmıyoruz" dedi; rantiyeye çalışsa nasıl olacak!.. Ben bunu anlamıyorum. Hükümet, şu anda, cari işlemlere para bulmak için yüzde 150 faizle para alıyor, kendisi de yüzde 50 faizle veriyor; bunu anlamak mümkün değil.

Belediye işçileri ve memurları sıkıntıda; SSK, Bağ-Kur, Emekli Sandığı; hepsi batmak üzere ve birçoğu da büyük darboğazda; ama, maalesef, birtakım yatırımlara veya teşviklere ölçsüz krediler tanınmaktadır.

Bütçe, temelinde, ülke imkânları ve öncelikli ihtiyaçlar... Bir hafta veya birkaç gün önce, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası konser salonunun temeli atıldı; üç yılda tamamlanacak ve 20 trilyonluk bir yatırım. Belediye işçisi ücret alamazken, İstanbul'dan Ankara'ya işçiler yürürken, emekli işçiler salonda sabahlarken ve Hükümet de "yüzde 30'dan fazla zam vermeyiz" derken, bakan, ihtiyaçlarda öncelik sırası nasıl gözardı ediliyor! Maalesef, Cumhurbakanımız da "saat 21.00'den sonra kimse uyumasın" diyor; doğrudur; birçok kimse, geçim sıkıntısından ve sosyal problemler nedeniyle zaten 21.00'e kadar uyuyamıyor, ondan sonra da uyuyamazlar.

Değerli arkadaşlarım, bu tablo içerisinde baktığımız zaman; bugün odalarımıza ulaşan bir davetiye de benim dikkatimi çekti; Sayın Maliye Bakanımız, bin kişilik bir davet veriyor; davetiyeyle, eşlerimizle birlikte bizi kokteyle davet ediyor. Yani, kokteyl niye verilir?.. 4-katrilyon açığı olan bütçeyle, 5,9 katrilyon faiz yükü olan bütçeyle, memura zam veremediğiniz yerde, bin kişilik kokteyle neyi kutlayacaksınız?! (RP sıralarından alkışlar) Yani, bu bütçe fazla verdi, memura zam verdiniz(!)... Peki, emekliler tostla, sandviçle sabahlayacak, siz de viski yudumlayacaksınız; böyle şey olur mu!.. (RP sıralarından alkışlar)

HALİL ÇALIK (Kocaeli) – Onu bari söz konusu etmeyin.

YALÇIN GÜRTAN (Samsun) – Sen gelme efendim.

VEYSEL CANDAN (Devamla) – Ben bu davetiyeyle ilgili tepkimi ortaya koydum; beğenirsiniz veya beğenmezsiniz; o sizin bileceğiniz iş.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, belediyelere gelmek istiyorum. Mahallî idareler dediğimiz zaman, bakınız, -bir bilgi hatırlatması, tazelemesi yapmak istiyorum:- Türkiye'de büyükşehir belediyesi 15, merkez belediyesi 77, il belediyesi 65, ilçe belediyesi 793, belde belediyesi 1 877; toplam belediye sayısı 2835 ve bunlara biraz önce de ifade edildiği gibi, ayrılan rakam takribî 1,4 katrilyon. Tabii, tekrar ifade ediyorum, bu, sağlıklı bir rakam değil. Ancak, mahallî idarelerin, gerek vilayette valinin başkanlığında özel idarelerin, gerekse belediyelerin birçok problemleri var.

Şimdi, belediyeler gelirlerini nereden temin ederler; üç ana gelir kaynakları vardır; bir tanesi, nüfusları oranında İller Bankasından pay alırlar; -daha önce yüzde 8 olan bu pay, bugün yüzde 5'e inmiştir- ayrıca, büyükşehirler, metropol belediyeler, o il bazında, il hudutları içerisinde toplanan vergiden yüzde 5 pay alırlar; bir de, fonlarda biriken paralardan pay alırlar. Genelde, belediyeler, Maliye Bakanlığıyla devamlı bir uyumsuzluk ve anlaşmazlık içindedirler. Belediyeler ayın 15'inde parayı alırlar, ayın 16'sında çalıştırdığı işçi ve personelin vergilerini Maliye Bakanlığına öderler, SSK'ya da primlerini öderler. Gelen para miktarı 2 milyardır, ödenecek vergi ve SSK primleri miktarı da 2,5 milyardır ve dolayısıyla, belediyeler daha çok işçi ve memurun ücretlerini öderler ve Maliyeye ödeyemezler. Neden? Çünkü, bu rakamlar, yüzde 5'ler yetmez. Peki, Maliye buna ne yapar? Maliye, ödenmeyen paralara yüzde 100 civarında faiz uygular. Peki, bu faizi neresine uygular? Faizin üzerine ödenenleri indirir, anaparaya dokunmaz ve böyle bir sistem devam eder gider. Belediye on yıl faizini öder, anaparası aynı kalır ve bu, devamlı, mahallî idarelerle hükümetleri karşı karşıya getirir.

Aslında, bunu kökünden çözmek, temelli bir metin haline getirmek için bir yasal düzenlemeye ihtiyaç var.

Şimdi, hükümet değişir, Maliye Bakanları da değişir; belediyeler muhalefet olur, iktidarlar muhalefet, muhalefetler iktidar olur. Bu durumda da hükümetler belediyeler için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Candan, süreniz bitti; galiba şahsî konuşma isteğiniz de var.

VEYSEL CANDAN (Devamla) – Sayın Başkan, 5 dakikam daha var.

BAŞKAN –Tamam efendim; buyurun.

VEYSEL CANDAN (Devamla) – Şimdi, bu süre içerisinde Maliye mahallî idareleri, belediyeleri denetler ve faizler çok yükselmiştir, SSK primlerini belediyeler ödemez, Maliye Bakanlığı evvela belediyenin alacaklarına, banka hesaplarına el koyar. Tabii, bilmezler işin ince tarafını; bir beldede, bir ilde çeşitli siyasî partilere mensup insanlar vardır, siz "belediye başkanını cezalandıracağız" derken o yöre halkını cezalandırmış olursunuz. O bakımdan, hangi hükümet olursa olsun burada, belediyelerin hisseleriyle ilgili olan tasarrufta siyasî yaklaşım her zaman zarar getirmiştir .

Şimdi, bir diğer önemli husus, belediyelerin fonlardan aldığı katkılardır. Şu anda kanunla, kanun hükmünde kararnameyle, Bakanlar Kurulu kararıyla, yönetmelik ve diğer yönetim kurulu kararlarıyla fonlar oluşmuştur. Belediyelerin istifade ettiği fonların sayısı 10'dur.

24 üncü maddede, toplanan bu fonlara da Maliye Bakanlığı müdahale edecektir. Yani, Merkez Bankasında bir hesap açılacaktır, bu 10 fonda toplanan para Merkez Bankasına aktarılacaktır ve oradan, ancak Hazineden -Hazine adına bu hesap açılıyor- sorumlu Devlet Bakanına... Şimdi, Maliye Bakanı bir, Hazineden sorumlu Devlet Bakanı iki, Başbakan üç... bu üçlü olursa ancak, belediyeler bu fonlardan istifade edebilmektedirler.

Şimdi, bu fonların dağıtımına baktığımız zaman, 1995'te dağıtılan paranın yüzde 63'ü 10 ilimize -dikkatinizi çekiyorum- yüzde 37'si ise 70 ilimize dağıtılmıştır; yani, bir dengesizlik vardır. 1996'da, 6 trilyonu 10 ilimize, 8 trilyonu 70 ilimize dağıtılmış; 1997'de de, Ankara ve İstanbul'a 5'er trilyon; artan 15 trilyon da 70-75 ile dağıtılmış. Yani, burada, dağıtımda, belli bir disiplin sözü konusu değil. Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşmeler devam ederken, Maliye Bakanımıza bir soru soruluyor: "Bundan sonra ne yapacaksınız?" Diyor ki: "Biz, tabii afet olursa, kanunda öngörülene önce veririz; bir de, nüfus kriteri..." Yani, eski usul nasılsa öyle devam edecektir; belediyelere siyasî müdahale devam edecektir.

Değerli arkadaşlarım, bu fon toplandıktan sonra Çevre Bakanlığına gitmekte; Çevre Bakanlığı da belediyelere araç olarak tahsis etmektedir; İçişleri Bakanlığına gitmekte, Bayındırlık Bakanlığı kullanmakta, Kültür Bakanlığı kullanmakta ve Maliye Bakanlığı da, İller Bankası kanalıyla kullanmaktadır.

Aslında sorun çok büyük; İller Bankasında da problemler var. Tamamen belediyelere hizmet eden bu bankanın yönetiminde belediyeler temsil edilmez. Belediyelere hizmet edileceği yerde, çok ağır aksak hizmet eder ve netice itibarıyla de, belediyeler, bugün, darboğaza düşmüştür ve problem olmaya devam etmektedir.

Şimdi, belediyelere kanunen verilen görevlere baktığımız zaman, aklınıza ne kadar görev geliyor, hepsi belediyelere verilmiş durumda: Belde, kent düzeni ve esenliği, imarla ilgili görevler; çevre sağlığı ve sosyal yardımla ilgili görevler; ekonomi, sanayi ve ticaretle ilgili görevler; tarım, veterinerlik, kültür, turizm, eğitim, ulaşım, çevre, sosyal, zabıta, bayındırlık, içme suyu, doğalgaz vesaire... Yani, kanunla, belediyelere o kadar çok hizmet verilirken, maalesef, kaynaklarının az bulunduğu gözlenmektedir.

Refah Partisi olarak, bizim buradaki görüşümüz ve tavsiyemiz; özel idarelerin bütçesinde yenden bir yapılanmaya gitmek lazım; hem malî açıdan hem de il genel meclisi üyelerinin daha kapsamlı olması açısından. Ayrıca, belediyelerle ilgili de, yerinden yönetim şeklinde, mahallî idarelerde bir yapılanma söz konusudur.

Şimdi, ben, bir konuyu da ifade edip, konuşmamı tamamlamak istiyorum. Belediyelerin denetimleri, mahallî idareler tarafından, mülkiye müfettişlerince ve kontrolörlerce yapılmaktadır. Ancak, görüyoruz ki, son günlerde, belediyeler, daha önce giden müfettişin, kontrolörün verdiği ra-

porları bir tarafa koymak suretiyle, belediyeleri, maalesef, daha değişik siyasî baskılarla inceleme yöntemine gitmektedirler. Normalde, teamülde, gelen kontrolör veya müfettiş, incelemesini yapar, bir rapor yazar ve belediyeden sorar; şu şu eksikleriniz nedir, savunmasını alır; eğer gerek görürse, savcılığa suç duyurusunda bulunur; ama, şimdi görüyoruz ki, gönderilen kontrolörler, özel bazı belediyelerde, konuları, direkt hemen savcılığa sevk etmek suretiyle, hem kanunsuz hem hukukdışı hem birçok çalışanı da rahatsız edici konuma girmektedirler.

Netice itibariyle, 1998 bütçesiyle mahallî idarelerin sorunlarını çözmek mümkün değildir. Hıyalci olmamak lazım, şartlar ortadadır. Ödenen faiz miktarları geriye doğru çekilebilir, en azından bu yapılabilir. Bizi bekleyen, şu anda, bu görüşmelerin neticesini...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Candan, cümlemenizi tamamlamanız için süreyi de durdurdum; ama... Son cümlemeniz Lütfen...

VEYSEL CANDAN (Devamla) – Bizi, ekranları başında bekleyen emekli memurlarımıza, çalışan memurlarımıza iyi bir haber vermek noktasında, Sayın Bakanın, bütçenin bazı kalemlerinde değişikliğe giderek, memurlara en az yüzde 20 artırımla hayırlı bir haber vereceğini ümit ediyoruz, en azından böyle düşünmek istiyoruz.

Bütçenin hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyor, saygılar sunuyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Candan.

Sayın Candan, bütçeden sonra bir kokteyl veriliyor, siz, ondan şikâyet ettiniz. Bu kokteyl aslında niye bu kokteyl veriliyor, biliyor musunuz; milletvekilleri, kıt kaynaklara istinaden, vatandaş refaha kavuşturacak bir bütçe yapmadıklarından, üzüntülerini gidermek için, birer kadeh... Efkâr dağıtmak için, Maliye Bakanı düşünüyor. (Gülüşmeler, RP sıralarından alkışlar)

Madde üzerindeki müzakereler bitmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Müteakip maddeyi okutuyorum:

Teminat Olarak Kabul Edilecek Değerler

MADDE 25. – a) 29.2.1984 tarihli ve 2983 sayılı Kanun gereğince çıkarılan ana para iadeli gelir ortaklığı senetleri ve diğer menkul kıymetler ile Devlet iç borçlanma tahvilleri ve hazine bonoları,

1. Kamu kurumlarının yapacakları ihale ve sözleşmeler ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 10 uncu maddesinin uygulanmasında teminat olarak,

2. Hazinece satılacak millî emlak bedellerinin ödenmesinde nominal değerleri üzerinden ödeme vasıtası olarak,

Kabul edilir.

Tahvil ve bonolar nominal bedele faiz dahil edilerek ihraç edilmiş ise bu işlemlerde anaparaya tekabül eden satış değerleri esas alınır.

b) Özel Finans Kurumlarının Kurulması, Faaliyetleri ve Tasfiyelerine İlişkin Esas ve Usulle Dair 83/7506 sayılı Karar hükümlerine göre faaliyette bulunan özel finans kurumları tarafından verilen süresiz teminat mektupları kamu kurumlarının yapacakları ihale ve sözleşmeler ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 10 uncu maddesinin uygulanmasında teminat olarak kabul edilir. Ancak, bu teminat mektuplarının Maliye Bakanlığınca belirlenen kapsam ve şekle uygun olmaları zorunludur.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Önerge yok.

Maddeyi oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

26 ncı maddeyi okutuyorum:

Savunma Sanayii Destekleme Fonu

MADDE 26. – a) TürkSilahlı Kuvvetlerine stratejik hedef planı uyarınca temini gerekli modern silah, araç ve gereçler ile gerçekleştirilecek savunma ve NATO altyapı yatırımları için malî yıl içinde yapılacak harcamalar, 7.11.1985 tarihli ve 3238 sayılı Kanunla kurulan Savunma Sanayii Destekleme Fonunun kaynakları, bu amaçla bütçeye konulan ödenekler ve diğer aynı ve nakdî imkânlar birlikte değerlendirilmek suretiyle Savunma Sanayii İcra Komitesince tespit edilecek esaslar dairesinde karşılır.

b) Millî Savunma ve İçişleri Bakanlığına (Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı) bütçe ile tahsis edilen mevcut ödeneklerden yukarıdaki fıkra gereğince tespit edilecek miktarlarını Savunma Sanayii Destekleme Fonuna ödemeye Millî Savunma ve İçişleri Bakanları yetkilidir.

c) Savunma Sanayii Destekleme Fonundan Hazineye yatırılacak paraları bir yandan bütçeye gelir, diğer yandan Millî Savunma Bakanlığı bütçesinin ilgili tertiplerine ödenek kaydetmeye ve geçen yıllar ödenek bakiyelerini devretmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Refah Partisi Grubu adına, Konya Milletvekili Sayın Remzi Çetin; büyüyen efendim. (RP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika Sayın Çetin.

RP GRUBU ADINA REMZİ ÇETİN (Konya) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 26 ncı maddeyle ilgili olarak, Grubumuz adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle hepinizi saygıyla selamlarım.

Savunma Sanayii Destekleme Fonu, 7.11.1985 tarih ve 3238 sayılı Kanunla, Savunma Sanayii Geliştirme ve Destekleme İdaresi adı altında hayata geçirilmiştir. 3238 sayılı Yasanın 12 ncı maddesiyle, Savunma Sanayii Destekleme Fonu kurulmuştur. 30.10.1989 tarih ve 390 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle yapılan değişiklikle, Savunma Sanayii Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı, “Savunma Sanayii Müsteşarlığı” adıyla değiştirilmiştir ve Müsteşarlık, Millî Savunma Bakanlığına bağlı çalışmaktadır.

7.11.1992 tarih ve 3284 sayılı Yasayla, Savunma Sanayii Destekleme Fonu, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu ve Meslekî ve Teknik Eğitimi Geliştirme ve Yardımlaşma Fonu, “fon payı” adı altında birleştirilmiştir. Fonun kaynakları, her yıl bütçeye konulacak ödenek, Tekel ürünlerinden alınan meblağ- yüzde 10 civarında- talih oyunlarından sağlanan meblağ, Gelir ve Kurumlar Vergilerinden yüzde 10 dolayında, fona pay alınmasıyla sağlanan meblağ.

Son yapılan değişikliklerle fon pay dağılımı, Savunma Sanayii Destekleme Fonu 5 birim, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Teşvik Fonu 4 birim, Çıracılık Meslekî ve Teknik Eğitimi Geliştirme ve Yaygınlaştırma Fonu da 1 birim olacak şekilde, fonların kendi arasında taksimat yapılmıştır.

Türkiye'deki savunma sanayii, genel sanayinin kalkınmasına paralel bir büyüme kaydedememiştir. Savunma sanayiimizin bugünkü tarihçesine baktığımız zaman, bunun, ancak, 1985 yılında 3238 sayılı Kanunla kurulduğunu görmekteyiz. Yaklaşık 10 yıllık bir dönem zarfında F-16 üreten TAİ tesisleri, zırhlı araçlar üreten Gölbaşı'ndaki FNSS tesisleri, mobil radarları üreten TAVŞ ve TEKTA ortaklığı, F-16'ların bir kısmını elektronik aksamını yapan MİKES Firması, ROKETSAN,

ASELSAN, Makine Kimya, Eskişehir'deki F-16'ların motorlarını üreten tesisler, Joint Venture ile kurulmuş Gölbaşındaki MARCONİ tesisleri, özellikle, kurulmuştur. Bunlar güzel gelişmeler olmakla birlikte yeterli değildir.

1990 yılından itibaren soğuk savaşın sona ermesi münasebetiyle, Avrupa ülkeleri ve ABD, savunma bütçelerinde ciddi indirimlere gitmişlerdir. Hal böyle olunca, Amerika'daki dev firmalar birleşme yoluna gitmişler, diğer taraftan, ülkeler birleşip konsorsiyum kurmuşlardır. Böylece, zor şartlarda kurduğumuz savunma endüstrisi fabrikalarımızı nasıl ayakta tutabileceğimiz sorusu öne çıkmıştır. Özellikle, haşmetli tarihimize yarşır bir dışpolitika takip edemediğimiz de göz önüne alınırsa, bu husus daha net olarak kendini göstermektedir.

Silah sanayiine sahip ülkelere baktığımız zaman, silah sanayiinin, gelişmiş kurulu sanayi üzerinde yükseldiğini görürüz. Mesela, ABD, Kanada, İtalya, Fransa, Almanya ve Japonya gibi kalkınmış ülkeler, ilerlemiş sanayilerinin üzerine savunma sanayiini kurmuşlardır. Ülkemizde de gelişen sanayie paralel olarak, savunma sanayine katkı büyüyecektir. Artık, Türk sanayii belli bir noktaya gelmiştir. Örneğin, harp gemilerimizi kendi imkânlarımızla yapacak seviyeyi yakaladık. En ileri silah teknolojilerinde dahi yüzde 10, yüzde 20 oranında, hatta daha ileri oranda yerli katkı payını görmek mümkündür; yeter ki, sistemi ona göre kuralım, her ihtiyacımızı ithalat yoluyla karşılama kolaylığını öne çıkarmayalım.

Değerli milletvekilleri, bilginin ve teknolojinin yüksek bir değeri vardır. Teknoloji transferi diye vasıflandırdığımız bazı programlar, aslında imalat bilgisinin transferidir, teknolojinin değil. Alınan production know how'dur. Bir misal vermek gerekirse, F-16'ların bize maliyeti 18 milyon Amerikan Dolarıdır. Halbuki, Japonya bu uçakları 196 milyon dolara mal ediyor. Çünkü, Japonya anlaşmayı, tüm iç görünmeyen unsurlarının sırlarına vâkıf olacak şekilde yapmıştır, kontratı bu şartlarda imzalamıştır. Japonya, bugünkü fedakârlığını, beş on sene sonra, bu uçakların ucuz modellerini imal etmekle gerçekleştirecektir.

Bu gerçeklerin ışığı altında hadiseyi tahlil ettiğimiz zaman, TUBİTAK, Makine Kimya Endüstrisi Kurumu, üniversitelerimiz gibi kurumlarımızın öncülüğünde, Ar-Ge çalışmalarına ağırlık vermeliyiz. Belirli sahalarındaki uzman bilim adamlarımızdan ve tecrübeli teknik personelden oluşan ilmî komisyonlar kurarak, gerekli finansmanları sağlayarak araştırmalar yaptırmalıyız. ar-ge çalışmasında istikrarlı olmak mecburiyetindeyiz. Hükümetlerin değişmesi ve çalışan bilim adamlarının şahsî kimliği gibi hususlardan etkilenmeden, bu bilim adamlarının çalışmalarını rahatlıkla yapmaları gerekir. Üzülerek ifade etmek gerekir ki, üzerinde yıllarca mesai verilmiş bazı kıymetli ar-ge çalışmaları, çok yanlış bir şekilde, birkaç kişinin inisiyatifleriyle akim bırakılmıştır.

Bu bağlamda, üniversitelerimizdeki lisanüstü master ve doktora çalışmaları mutlaka ar-ge'ye yönelik olmalıdır. Bu genç bilim adamı adaylarının yıllarını vererek yaptıkları tezlerin, uygulamaya yönelik olmasına dikkat etmeliyiz.

Değerli milletvekilleri, silah sanayimizde gelişmesi için, ülkemizdeki kurulu sanayiden istifade etmeliyiz. Hatta, yeni tesislerin kurulma zorluğu ortada olduğuna göre, bu tesislerimize gerekli ikame teknolojileri sağlayarak, kısa yoldan ihtiyaçlarımızı karşılama yoluna gitmeliyiz. TÜMO-SAN, TAKSAN, HEMA gibi ağır sanayi yatırımlarında, tank motorları, zırlama başta olmak üzere, önemli harp araç-gereçleri imal edebiliriz. Ülkemizdeki KİT ve özel sektörün silah üretim kapasitesinin bir envanteri yapıldığı zaman görüleceği gibi, ciddi bir âtul kapasite vardır. Bu kapasitemize rağmen, ihalelerin yabancı firmalar ağırlıklı olması yanlıştır. Çünkü, genellikle, yabancı firmalar da, bir Türk firmayı ortak alarak bu işi yapma yoluna gidiyorlar. O zaman, denge, yerli sanayimizin aleyhine gerçekleşiyor. Memnuniyetle görüyoruz ki, son zamanlarda, silah sanayimizde yerli firma sayımız kayda değer oranda artmıştır. Bunu yeterli görmüyoruz; daha da artmasını teşvik etmeliyiz.

Değerli milletvekilleri, ülkemizin stratejik önemi hepimizce malum. Bir büyük imparatorluğun devamı olduğumuz için, çok farklı özelliklere sahibiz. İstese de dünyadaki gelişmelerden uzak duramayız. Bu yüzden, atacağımız adımların hesabını iyi yapmalıyız. Örneğin; İsrail ile olan ilişkilerimizde, bazı mecburiyetlerin olduğu söz konusu olsa bile, yine de çok dikkatli olmamız gerektiği ortadadır.

1912 yılından beri havacılık sanayiini geliştirmeye çalışıyoruz. 1930'lı yıllarda Nuri Demirağ'ın gayretlerini hepimiz biliyoruz. Yine, Enver Paşanın kardeşi Nuri Killigil'in gayretleri sonucu kurulan tesislerde üretilen uçakları Danimarka'ya ve Hollanda'ya satmıştık; fakat, anlaşılmasız yanlışlıklar, bu alandaki çalışmalarını sürekli kılamadı ve bugün bir kısım uçaklarımızın modernizasyonunun İsrail'de yapılmasını kabul etmek durumunda kalıyoruz. Bu halin bize yakışmadığını, içimize sinmediğini ifade etmek isterim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; ABD ile imzalanan Boeing uçaklarıyla ilgili anlaşmada, yerli katkı oranının yeterli olmadığına dair haberler alıyoruz. Sayın Demirel'in Başbakanlığı zamanında, önce, Sikorsky helikopterleri alımına karar veriliyor. Buna göre, 45 helikopter hazır alınacak, 50 helikopter ortak üretilecek ve 50 helikopterin de opsiyonu olduğundan üretimine devam edilecek. Gerekli anlaşmalar imzalanmasına rağmen, Cougar helikopterlerine temayül başlıyor. Önce 20, sonra 30 adet Cougar alınması kararlaştırılıyor ve bugün, Sayın Bakanın açıklamalarından da görüyoruz ki, bu helikopterlerin ülkede üretimi yoluna gidiliyor.

Burada söylemek istediğimiz, sistem geliştirme ve tasarım konusu ele alındığı zaman, yeterli ve sağlıklı adımların atılmadığı ortadadır. Bu yüzden, karar mekanizmalarının istikrarlı ve isabetli olmak mecburiyeti vardır. Kahraman Türk Silahlı Kuvvetlerini, bir sistem entegrasyonu içinde en modern silahlarla teçhiz etmek, hepimize düşen en önemli görevdir.

Kıbrıs'taki harp sonunda yediğimiz ambargo göz önüne alınırsa, silah sanayii başkalarının insafına ve merhametine terk edilemez. Bu toprakları kılıç hakkıyla vatan yaptığımız gerçeğinden hareketle, bu vatani, bize kanları ve kılıçlarıyla emanet eden atalarımızı rahmetle anarken, bu vatani muhafaza ve müdafaa, ancak güçlü bir orduyla mümkün olmaya devam edecektir.

300 bin kahraman Türk Silahlı Kuvvetleri mensubu, teröristlere karşı mücadele vermektedir. Bu ülkede yeteri kadar problem varken, fesatçılara imkân vermemeye hepimiz dikkat etmeliyiz. Yapılması gereken, geçmişte devlet eliyle sanayileşmeye çalışan Sovyetler Birliği ile, özel sektörle işbirliği içinde bu sanayii güçlendiren ABD rekabetinin neticelerini görerek, ülkemizde, özel sektörü, bu sanayie acilen çekmektir.

Basiretli olalım, pompalı tüfek imalatını engelleyebilecek yanlışlıkların yapılabildiği ülkemizde, bu endüstrinin en kuvvetli olduğu ABD mevzuatını ilgililere göstermeli ve daha filiz vermemiş bu sanayii ürkütmelerini engellemeyiz.

Değerli arkadaşlarım, eğer CHP'li arkadaşlarımız müsaade ederlerse, burada bir hususa dikkat çekmek istiyorum, o da şudur: Hepimizin bildiği gibi, İstiklal Muharebemiz esnasında, Pakistan ve Hindistan kökenli Müslüman kardeşlerimiz, bu savaşta bize yardım olması amacıyla, ciddi miktarda bir para yardımında bulunmuşlardı. Hatta, bu paraların...

AGÂH OKTAY GÜNER (Ankara) – Türkistan'dan geldi o paralar.

REMZİ ÇETİN (Devamla) – Türkistan'dan... Teşekkür ederim...

(Mikrofön otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Efendim, süreniz bitti; ama, Sayın Çetin...

REMZİ ÇETİN (Devamla) – Şahsi konuşmam da var.

BAŞKAN – Evet, şahsi konuşma da var; ama, bakın, biraz madde dışına çıkıyorsunuz.

REMZİ ÇETİN (Devamla) – Hayır; ben, bir teklif yapacağım; bunu, Yüce Meclisin de takdirine sunuyorum. Efendim, hepimizin bildiği gibi, bizim büyük milletimiz, bin yıla yakın bir zaman, tarihte lider devlet olmuştur. Bu münasebetle, bütün mazlum milletlerin koruyucusu, hamisi olmuştur. Türkistan kökenli Müslüman kardeşlerimiz başta olmak üzere, Pakistan, Hindistan ve Afganistan kökenli kardeşlerimizden, çok ciddi miktarda para yardımı gelmiştir. Hatta, bu paralar, Sovyetler Birliği kanalıyla ülkemize intikal ettiği için, yollarda ciddi şekilde kırıldığını da, tarih bilimcileri bize iletmektedir.

Şimdi, İş Bankasında, bu paranın, CHP adına bloke edildiğini biliyoruz ve bu Parti adına önemli bir İş Bankası hissesinin olduğunu da biliyoruz...

BAŞKAN – Efendim, rica ediyorum... Sayın Çetin, lütfen...

REMZİ ÇETİN (Devamla) – Şimdi, ben, şunu teklif...

BAŞKAN – Rica ediyorum... Lütfen... Yani, şimdi, bu saatte...

REMZİ ÇETİN (Devamla) – Hayır efendim; ben, şunu teklif ediyorum, diyorum ki: Bu paranın, maksadına matuf olarak, Savunma Sanayii Destekleme Fonuna aktarılmasının en uygun olacağı görüşündeyim; çünkü, bu paralar, bize, bu yoldan gelmiş, bu maksatla gelmiştir. (RP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Onun için, ben, Yüce Meclisin takdirine sunuyorum, CHP'li kardeşlerimiz de bunu değerlendirsinler istiyorum; çünkü, bu para, onların hakkı değildir; bu para, Türk millî müdafaası için Türkiye'ye gelmiştir. Ben, sadece teklif ediyorum.

BAŞKAN – Tamam efendim...

ALİ RIZA BODUR (İzmir) – Neyi teklif ediyorsunuz?!

REMZİ ÇETİN (Devamla) – Onun için, başka bir şey söz konusu etmiyorum. (RP sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Tamam efendim, teşekkür ederim efendim.

ALİ HAYDAR ŞAHİN (Çorum) – Yalan söylüyorsunuz!..

REMZİ ÇETİN (Devamla) – Değerli arkadaşlarım...

ALİ RIZA BODUR (İzmir) – Yalan söylüyorsunuz!..

BAŞKAN – Bir dakika...

REMZİ ÇETİN (Devamla) – Niye kızılıyorsunuz? Öğrenin işte o zaman bu gerçekleri. (CHP sıralarından gürültüler)

ALİ HAYDAR ŞAHİN (Çorum) – Bilmediğin şeyi söyleme; yalan söylüyorsunuz...

REMZİ ÇETİN (Devamla) – Hayır, kızmanıza gerek yok; "öyle değil" dersiniz, açıklarsınız.

BAŞKAN – Efendim, lütfen...

ALİ HAYDAR ŞAHİN (Çorum) – Yalan söylüyorsunuz!..

REMZİ ÇETİN (Devamla) – Bu paranın aslını araştırdığımız zaman, böyle olduğunu görürsünüz.

Değerli arkadaşlarım, bugün, savunma sanayii ile ilgili olarak yapılan harcamalara baktığımız zaman, ülkemizde, gerçekten, yapılan harcamaların yeterli olmadığını görüyoruz. Şu anda, konuyla ilgili olan bilim adamları bize mesela, F-16 uçakları üzerinde herhangi bir teknoloji tadilatı yapamadığımızı; ülkemizin içinde bulunduğu şartların, maalesef, buna müsaade etmediğini söylüyorlar. Halbuki, bu şartları hep beraber aşmaya mecburuz.

Şimdi, elimizdeki bir tablodan, Türkiye'nin, bazı ülkelerle savunma harcamaları sıralamasına baktığımız zaman, bunun, 1990'da gayri safi millî hâsılaya oranının 3,5; 1994 yılı itibariyle de 3,8 oranında olduğunu görüyoruz.

ALİ HAYDAR ŞAHİN (Çorum) – Siz, topladığınız paraları verseniz daha iyi olmaz mı?!

ALİ RIZA BODUR (İzmir) – Mercüme paraları nerede?!

REMZİ ÇETİN (Devamla) – Dolayısıyla, bu fakir milletin bize vermiş olduğu vergilerle oluşturmuş olduğumuz bütçelerden ve diğer gelir kaynaklarından yapabildiğimiz tasarrufları savunma sanayiine kaydırmamız, hepimize düşen önemli bir görevdir; çünkü, biz, İstanbul'u fethederken, Amerika'dan veya bir başka devletten silah yardımı alarak yapmadık. Bugün, işgal ettiğimiz coğrafya, çok güçlü bir teknolojiyle teçhiz edilmiş, silahlarla teçhiz edilmiş bir orduya ihtiyacımızı zarfur kıldığına göre, şu anda da Ordumuzun silah ihtiyacının yüzde 80'ini yurt dışından temin etme mecburiyetinde olduğumuz gerçeği de göz önüne alındığında, mutlaka; ama, mutlaka, özel sektörümüzün çok ciddi şekilde silah sanayiine yönlendirilmesi gerekmektedir.

Biraz önce de ifade ettiğim gibi, ülkemizde atıl kapasitenin -KİT veya özel sektör- iyi bir organizasyonla, mutlaka silah sanayiine yönlendirilmesi lazım. Silah sanayi pahalıdır; dolayısıyla, bütün ülkelerde sanayinin kreması durumundadır ve biraz önce de ifade ettiğimiz gibi, bu sanayi kurulduğu zaman, şu anda, eğer, şahsiyetli bir dışpolitika da izleme yoluna girdiğimiz takdirde, çok rahatlıkla dış pazar da bulabileceğiz.

Bugünkü stratejimiz yanlıştır. İslam ülkeleri ile Avrupa Birliğiyle karşı karşıya kaldığımız durum göz önüne alındığı zaman, ülkemizin, önümüzdeki günlerde, daha da zor durumda kalabileceği söz konusu edilebilir. Bu bağlamda, silah sanayiimizi geliştirirken, bunun, aynı zamanda, hem kendi ihtiyaçlarımızı hem de dış pazar ihtiyaçlarını görecektir şekilde olması elzemdir. Dolayısıyla, buna da dikkat etmemiz lazım.

Şimdi, şu anda, Türkiye'de, sermayenin olduğunu ve bu alanda yeteri kadar yetişmiş bilim adamının da olduğu göz önüne alınırsa, gerçekten, Türkiye, bu kabuğu çatlatılabilir. Buna hep beraber dikkat edelim ve elimizden gelen gayreti gösterelim. Sunî gündemlerle ülkemizi meşgul etmeyelim. Parlamantonun görevi, hepimizin görevi, ülkemizin en hayalî meselelerini ele alarak incelemek olmalıdır.

Bu vesileyle, bütçenin, vatanımıza, milletimize hayırlı olmasını tekrar temenni eder, hepinize saygılar sunarım. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çetin.

Madde üzerindeki müzakereler bitmiştir.

OYA ARASLI (İçel) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir dakika efendim... Bir dakika...

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Efendim, sizinle ilgili bir sataşma var; ama, oturumun sonuna doğru size söz vereceğim.

OYA ARASLI (İçel) – Cumhuriyet Halk Partisiyle ilgili bir sataşma var.

BAŞKAN – Sayın Araslı, oturumun sonuna doğru size söz vereceğim.

ALİ RIZA BODUR (İzmir) – Ne münasebet...

BAŞKAN – Efendim, sataşmaya söz verme sırasını takdir etme bana ait. Rica ediyorum...

ALİ RIZA BODUR (İzmir) – Ne münasebet...

BAŞKAN – Başkan, aynı oturumda olmak koşuluyla, istediği saatte söz verir. Vereceğim size efendim, sataşmadan.

27 nci maddeyi okutuyorum:

Transferi Mümkün Olmayan Konsolosluk Gelirleri

MADDE 27. – Konvertibl olmayan konsolosluk gelirlerinden transferi mümkün olmayan ve 1997 yılı sonu itibariyle kullanılmayan miktarları, Dışişleri Bakanlığı bütçesinde açılacak özel bir tertibe, bu Bakanlığın gerekli gördüğü mal ve hizmet alımlarında kullanılmak üzere, yılı bütçesine ödenek ve gerektiğinde gelir kaydetmeye ve yılı içinde kullanılmayan miktarı gelecek yıla devren ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

Yapılacak harcamaların esas ve usulleri Dışişleri Bakanı ile Maliye Bakanınca müştereken tespit edilir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen? Yok.

Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

28 inci maddeyi okutuyorum.

Yabancı Ülkelere Yapılacak Hizmet Karşılıkları

MADDE 28. – Maliye Bakanı;

a) Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca yabancı ülkelere ve uluslararası kuruluşlara kiraya verilen veya bir hizmetin yerine getirilmesinde kullanılan kara, deniz ve hava taşıtlarından alınan kira veya ücret tutarlarını,

b) Türk Silahlı Kuvvetlerinin öğrenim ve eğitim müesseselerinde okutulan ve eğitim gören yabancı uyruklu subay, astsubay veya erlere yapılan masraflar karşılığında ilgili devletlerce ödenen miktarları,

c) NATO makamlarınca yapılan anlaşma gereğince yedek havaalanlarının bakım ve onarımları için verilecek paraları,

Aynı amaçla kullanılmak üzere bir yandan bütçeye gelir, diğer yandan yukarıda yazılı kuruluş bütçelerinin sonunda açılacak özel teriplere ödenek kaydetmeye ve bu suretle ödenek kaydedilen miktarlardan yılı içinde harcanmayan kısımları ertesi yıla devretmeye yetkilidir.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Samsun milletvekili Sayın Musa Uzunkaya, buyurun.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Sayın Başkan, 29 uncu maddede konuşacağım.

BAŞKAN – Peki efendim.

Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

29 uncu maddeyi okutuyorum:

Bağış, hibe ve yardımlar

MADDE 29. – a) Yurt içi ve yurt dışı kaynaklardan hibe olarak malî yıl içinde elde edilecek imkânların Türk lirası karşılıklarını gereğine göre bütçeye gelir veya gelir-ödenek-gider kaydetmeye Hazine Müsteşarlığının teklifi üzerine Maliye Bakanı yetkilidir.

b) Dış kaynaklardan veya uluslararası antlaşmalarla bağış ve kredi yolu ile gelecek her çeşit malzemenin navlun ve dışalım ile ilgili vergi ve resimlerinin ödenmesi amacı ile bunların karşılığını, ilgili bütçelerinde mevcut veya yeniden açılacak harcama kalemlerine ödenek kaydetmeye ve gereken işlemleri yapmaya Maliye Bakanı yetkilidir.

c) 1998 Mali yılı içerisinde Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı ihtiyaçları için yabancı devletlerden askerî yardım yolu ile veya diğer yollardan fiilen sağlanacak malzeme ve eşya bedellerini, bağlı (B) cetvelinde bu adlarda açılacak tertiplere gelir ve karşılıklarını da bu bütçelerde açılacak özel tertiplere ödenek ve gider kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Refah Partisi Grubu adına, Samsun Milletvekili Sayın Musa Uzunkaya; buyurun efendim. (RP sıralarından alkışlar)

Maddeye bağlı konuşursanız memnun olurum Sayın Uzunkaya.

Süreniz 10 dakika.

RP GRUBU ADINA MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Muhterem Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Bütçe Kanunu Tasarısının 29 uncu maddesi, bağış ve hibeler konusunda, Parti Grubum adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

Çok değerli arkadaşlar, biliyorsunuz, bütçeler, bilinen kanunî gelirlerle oluşur; ancak, bütçelerimize, zaman zaman hibe adı altında, bağış adı altında, gerek dahilden ve gerekse hariçten -yani, dış ülkelerden- gelebilecek yardımlar da, irat olarak kaydedilir.

Esasen, bu uygulamanın, temelde, hibe anlayışıyla pek mütenasip olduğunu söylemek mümkün değil; çünkü, bazen, bütçenize, ne kadar geleceği, ne geleceği belli olmayan bir miktarı "hibe" adı altında tanzim eder, belli bir meblağ olarak koyarsanız; farkına varmadan beklediğiniz yardım gelmeyebilir, bütçeniz farklı bir açık vermek durumuyla karşı karşıya kalabilir.

55 inci Hükümetin ilk icraatı olarak çıkarmış olduğu, 8 Yıllık Temel Eğitim Yasası içerisinde, ek 12 nci maddeyle ortaya konulan "eğitime katkı payı" vardır-ki, onu hibe olarak tavsif etmişlerdir- Vatandaşımızı, her halükârda, âdeta zorla vermeye mahkûm eden, temelde adı vergi olan, çok da ciddi ve ağır bir vergi olan bu katkı payının o günkü miktarı 1,8 katrilyon. Üç yıl içerisinde; yani, 2000 yılının onikinci ayının 31'ine kadar, uzatma hakkı olan Hükümete, bu yasa içerisinde, on katına kadar da artırma yetkisi verilmek suretiyle -takriben 18 katrilyona yakın- üç yılı mütecevaz bir zaman içerisinde, adı "hibe" ve namı diğer "katkı payı" diye adlandırılan, bir zorunlu hibe uygulamasına da gidilmiştir.

Şimdi, ben, esasen, Türkiye'de toplanan hibelerin, yardımların, bağışların, hangi şartlarda, nasıl toplandığı üzerinde durmaktan ziyade, uluslararası bir kısım kuruluşlardan -ister, gerçekten, yapısı, yardım etmeye müsait kuruluşlar olsun isterse devletlerin, doğrudan doğruya, kalkınmakta olan memleketimize, özellikle savunma sanayimize, çeşitli adlar altında yapmış olduğu yardımlar olsun- gelen yardımların, elbette nakdî olarak gelmişse, bütçeye kaydedilmesi doğrudur ve yapılması gereken de budur. Ancak, bence, Dördüncü Murat'ın söylediği gibi, dış ülkelerden gelen yardımları, teyakkuzla, dikkatle karşılamak gerekli; yardım alanların, bir gün, yardım aldıkları ülkelerden emir almaya mahkûm olacaklarını hissederek; çoğu kere, yıkık dökük, demode olmuş bir kısım silah ve mühimmatı almak ve benzeri teçhizatla ordumuzu donatmak gibi bir yanlışlığa girmiş olursak, 20 nci Yüzyılın son yıllarında, 1998 yılının bütçesini gördüğümüz şu günde, eğer, biz, hâlâ, bir kısım bağış malzemeleri ordumuzu teçhiz etmek gibi veya iç sanayimizi güçlendirmek gibi veya devletimizin ekonomik yönden kalkınmasını temin etmek gibi veya geçmiş dönemlerde olduğu gibi, demode olmuş, hakikaten tarihî sürecini ikmal etmiş bir kısım ülkelerden sökülen makineleri "fabrika" diye bu ülkeye ithal etmek suretiyle yerleştirir ve modern teknolojinin çok gerisinde kalmış uygulamalarla memleketimizi oyalamış olursak, endişe ederim ki, ekonomik yönden kalkınma değil, memleketimizi -Çevre Bakanlığı bütçesinde görüldüğü üzere- bir başka kirliliğe mahkûm etmiş oluruz.

Ben, esasen, Türkiye cumhuriyeti hükümetlerinin -güçlü bir milletin- kendi sanayiini de, kalkınma hamlesini de, kendi iç imkânlarıyla yapabileceğine inanıyorum; ama, az önce, değerli konuşmacı arkadaşımız Remzi Çetin Beyin söylediği gibi, umumî bir millî mücadele -mesela, dün Bosna'da yaşanan hadisede olduğu ve diğer birkısım ülkelerde yaşanan hadiselerde olduğu gibi- dışarıdan tecavüzlere maruz kalan ülkelere, gerek Uluslararası Kızılhaç Örgütü ve gerekse birkısım ülkelerdeki yerleşik yardım kuruluşlarının yaptıkları yardım ve hibeler gibi değerlendirmeler nazarı itibara alınacak olursa -elbette, ülkelerin bunları yapması doğaldır- bu yardımların da yerinde kullanılması, hem o yardımı gönderenler hem de o yardımın ulaştığı ülkenin sakinleri açısından, en yakın olarak izlenmesi gereken bir vecibe ve sorumluluktur. Bu manada, Sayın Çetin'in, az önce söylediği sözden, bana göre, Cumhuriyet Halk Partili milletvekili arkadaşlarımızın alınganlık yapması şöyle dursun, bizden öte, hakikaten, kamuoyunda zaman zaman tartışılan bu konuda, kendilerini siyaseten tebrir edebilmeleri için -ki, belki de doğrudur, ben bir şey demiyorum- Mecliste bir oturum tertip edilmesini, bizden çok onların istemesi lazım.

OYA ARASLI (İçel) – Bilgi sahibi olmadan konuşma!..

BAŞKAN – Size söz vereceğim efendim.

MUSA UZUNKAYA (Devamla) – Yani, hakikaten, millî mücadele yıllarında, Lahor'un meydanında, Muhammed İkbâl'in kalkıp "ey Hindistanlı kardeşlerim, Trablusgarp'ta, Anadolu'da, sizin vatanınıza, sizin inancınıza yıllarca hizmet etmiş, size kanat germiş Osmanlı bugün zordadır; eğer siz, bugün, onların o cihadına, o mücadelesine fiilen katılmıyorsanız, kolunuzdaki bileziklerinizi, ayağınızdaki halhallerinizi, parmaklarınızdaki alyanslarınızı verebilirsiniz" diye, Lahor meydanında coşturduğu o binlerden toplanan alyanslarla, bileziklerle, boyunlarındaki altınlarıyla, Anadolu'ya millî mücadelede gönderilen bu yardımların, Türkiye İş Bankası tarafından kullanıldığı iddiaları hususunda bir endişe varsa...

OYA ARASLI (İçel) – Bosna için toplanılanlara yaptığımızı... (RP sıralarından gürültüler)

MUSA UZUNKAYA (Devamla) – O konu incelendi hanımefendi; o konu, memlekette, burada incelendi...

BAŞKAN – Sayın Uzunkaya, burada, bütçede söylenecek bir konu değil ama...

MUSA UZUNKAYA (Devamla) – ... o dediğiniz konu burada tartışıldı defaatle.

OYA ARASLI (İçel) – Hakkın yok cahilce konuşmaya!

MUSA UZUNKAYA (Devamla) – Ben diyorum ki, hakikaten, İş Bankasının, Cumhuriyet Halk Partisi adına kullandığı hisseleri varsa -bakın, "varsa" diyorum- bunu, burada gelsin, Mecliste bir araştırma yapalım...

OYA ARASLI (İçel) – Bilmiyorsan konuşma!

MUSA UZUNKAYA (Devamla) – Hakikaten, varsa, Türk savunma sanayiine bir hibe olarak, buyursun, yine, Cumhuriyet Halk Partisi takdim etsin; o onur ve şeref onların olsun. (RP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

OYA ARASLI (İçel) – Öğren de konuş! Bilmiyorsan konuşma!

MUSA UZUNKAYA (Devamla) – Değerli arkadaşlar, ben şunu söylüyorum...

ALİ RIZA BODUR (İzmir) – Ustura, ustura!.. Traş!..

MUSA UZUNKAYA (Devamla) – Esasen, şu bir vakıadır: Millî mücadele gibi çok önemli, hayatî konuların dışında, prensip olarak, bu memleketin, hiçbir yabancı ülkeden, hele, pragmatist, oldukça menfaatçı ve çıkarıcı olduğu belli ve bilinen ülkelerden, bu ülkenin yardım alması, ciddi olarak onur kırıcıdır ve bunu kabul etmemesi lazımdır; ama, ne garip tecellidir ki, şairin;

"Sanma başka bir nefsi kendi nefesine hamal,

Kırbacın düşse attan, in de yere kendin al" dediği gibi, bu millet, kırbacı düştüğü zaman yerden almayı ve kalkmayı bilen bir millettir.

Ben, diyorum ki, hakikaten, yardıma, yardım toplamaya ihtiyacımız söz konusu olduğu zaman, milletimize, onun duygularına tercüman olarak ulaşırsanız, istediğiniz kadar hibe ve bağış alabilirsiniz. Az önceki bir konuşmamda da işaret etmeye çalıştığım gibi, 8 yıllık eğitime katkı hususunda, vatandaşımızın, gerekli olan, hakikaten, hibe ve bağışı söz konusu olamamıştır. Birkısım güçlü firmaların, göstermelik verdikleri bağışlar, on alıp bir verdikleri mesabesindeki hadiselerdir. Devletten trilyonlarca kredi alıyolar. Daha, yakında, bir fabrikanın, bir işyerinin açılışında devletten trilyonlarca kredi alan bir kuruluş, kalkıyor, çok cüzî bir miktarda bağışla, bir jest yaptığını zannediyor.

Değerli arkadaşlarım, bunu, bu millet görüyor; yani, devletten trilyonları alıp, çok cüzî miktarda, hatta, onu da verirken vergi muafiyeti tanıttırarak; yani, vergiden düşümü sağlayacak uygulamaların yapılmasını, esasen, ciddî olarak, ne bizim temeldeki inançlarımıza uygun olan anlayışa ne de gerçekten feragat ve fedakârlık anlayışına uygun olduğunu söylemek mümkündür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Efendim, süreniz bitti.

MUSA UZUNKAYA (Devamla) – Şahsî konuşmam da var Sayın Başkan.

BAŞKAN – Bunda yok efendim. Neyse, 1 dakika vereyim. Zaten, konunun dışında konuşursunuz. Rica ediyorum...

MUSA UZUNKAYA (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bir diğer konu da -burada yeri gelmişken- yardım ve hibeler konusu da, Hükümetimizin ve toplumumuzun çok dikkatli olduğu bir konu. Öntümüzde ramazan ayı var. Biliyorsunuz, ramazanda, herkes, belli şekilde yardım toplamaya çıkar, resmî veya gayiresmî, birkısım kurum ve kuruluşlar- bunlardan biri de Türk Hava Kurumudur- fitre ve zekât toplama konusunda, esasen, kimin fitreyi ve zekâtı alacağı, fıkıh kitaplarında ve Diyanetin yetkililerince, zaman zaman açıklanmasına ve kurban derilerinin de nasıl kullanılıp, değerlendirileceğinin belli olmasına rağmen, nerede kullanıldığı ve tüketildiği, kongresinde dahi sorulmayan bir kurumun topladığı yardımların da, çok iyi dikkatle, rikkatle ve hassasiyetle takip edilmesinin, bu Meclisin en önemli sorumluluklarından olduğunu hatırlatıyor; hepimize saygılar sunuyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Uzunkaya.

Madde üzerindeki müzakereler bitmiştir.

Maddeyi oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

VI. – SATAŞMALARLA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1. - İçel Milletvekili oya Araslı'nın, Konya Milletvekili Remzi Çetin ile Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, partisine sataşmaları nedeniyle konuşması

OYA ARASLI (İçel) – Sayın Başkan, sataşmadan dolayı söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun, sataşmadan dolayı size söz veriyorum.

OYA ARASLI (İçel) – Yine sataşmıştır bu hatip de...

BAŞKAN – Aynı konu...

ALGAN HACALOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, söz istiyorum....

NIHAT MATKAP (Hatay) – Şimdi söz vereceksiniz Sayın Başkan.

BAŞKAN- Şimdi söz veriyorum size... Anlamıyorum daha ne istiyorsunuz!..

NIHAT MATKAP (Hatay) – Tamam Sayın Başkan, bir an için yanlış anlaşıldınız .

BAŞKAN – Buyurun efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

OYA ARASLI (İçel) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçe görüşmelerini vesile edip, bazı arkadaşlarımızın, söyleyecek sanki hiçbir söz kalmamış gibi..

MUSTAFA YÜNLÜOĞLU (Bolu)– Bundan büyük söz olur mu!..

BAŞKAN – Rica ediyorum efendim.

OYA ARASLI (Devamla) – ...Cumhuriyet Halk Partisiyle uğraşmayı ilke edinmiş hale geldiklerini görmek, cidden, fevkalade üzüntü verici. Daha da üzüntü verici olan yanı, bu arkadaşlarımızın, İş Bankasında, Cumhuriyet Halk Partisinin birtakım hisselerle ilgili bağının ne olduğunu araştırmaya lüzum görmeden, bilmeden, cahilane bir şekilde, hiçbir yeterli bilgi sahibi olmadan Cumhuriyet Halk Partisini ithama kalkışmalarıdır ve Cumhuriyet Halk Partisini, sanki Kurtuluş Savaşı için, Müslüman âleminden Türkiye'ye gönderilmiş olan paranın üzerine oturmuş gibi göstermeye kalkışmalarıdır. Bu tür konuşmalarda, sadece ve sadece, Türk siyasi hayatında giderek bir güneş gibi parlamaya başlayan ve... (RP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar [!]) Refah Partisini bu parlama ile çok büyük korkulara yönelten, Cumhuriyet Halk Partisini karalamak endişesinden başka bir amaç bulabilmek cidden mümkün değildir. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) İnsan, bu konuşmaları dinlerken, sanki Kurtuluş Savaşında Türkiye'ye gönderilen paralar ve onların harcama biçimiyle, bu arkadaşlarımızın, Bosna için toplanılan ve Mercüme, Darçın olaylarıyla ne duruma geldiği mahkeme önlerine kadar gitmiş olaylarla karıştırdığı izlenimine kapılıyor. Cumhuriyet Halk Partisinin geçmişinde, hiçbir zaman "Bosna'ya, yardım bekleyen insanlara yardım yapacağız" diye para toplayıp, onlara ulaştırmama gibi olaylar, o tür paraların üzerine oturma gibi bir olay yoktur. (CHP sıralarından alkışlar)

Bu arkadaşlarımız kendilerini, en kısa zamanda, bu tür parti lekeleme, partiyi töhmet altında bırakma gibi alışkanlıklardan uzaklaştırmalıdır. Türkiye'de siyasi hayat, ancak bu şekilde ahlaklı bir zeminde oluşabilir. Bu tür hareketler siyasi ahlakımızı zedeler, lekeler. Ben, bu arkadaşlarımıza, kendilerine gelmelerini tavsiye etmekten öte hiçbir şey söylemek istemiyorum...

MUSTAFA ÜNALDI (Konya) – İSKİ'yi söyle, İSKİ'yi!..

OYA ARASLI (Devamla) – Tarih ve toplum, onlara en güzel notu verecektir. Şu kürsüye çıkıp bir şeyler söylemeden önce, birazcık bir araştırma, bir inceleme yapma gayretine düşünler.

Saygılar sunuyorum, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Araslı. (RP sıralarından gürültüler)

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Sayın Başkan... Sayın Başkan...

REMZİ ÇETİN (Konya) – Sayın Başkan, müsaade edin...

BAŞKAN – Bir dakika... Efendim, biriniz söyleyin, biriniz konuşun... Allah Allah... Bir dakika efendim...

REMZİ ÇETİN (Konya) – Sayın Başkan, müsaade ederseniz, bir hususu açıklamak istiyorum...

BAŞKAN – Buyurun.

REMZİ ÇETİN (Konya) – Sayın Başkan, sayın meslektaşım -kendisi bir üniversite öğretim üyesidir, ben de, aynı şekilde- bir kere esef ediyorum; kullandığı kelimeler itibarıyla olayı son derece yanlış algılamıştır...

OYA ARASLI (İçel) – Çok iyi anladım efendim... Herkes anladı...

REMZİ ÇETİN (Konya) – Bizim söylemeye çalıştığımız hadise; sadece...

OYA ARASLI (İçel) - Çok iyi anladım efendim...

REMZİ ÇETİN (Konya) –Şu anda, CHP'ye ait olmadığını iddia ettik. Çıksın, onunla ilgili ne söylemişiz burada, söylesin...

BAŞKAN – Sayın Çetin, tamam, konu anlaşıldı...

OYA ARASLI (İçel) – Kimseyi töhmet altında bırakmayın.

REMZİ ÇETİN (Konya) – Konuşması tamamen demagojiktir, gerçeklere aykırıdır.

OYA ARASLI (İçel) – Hiç yakışmıyor size...

REMZİ ÇETİN (Konya) – Bizim iddialarımızla ilgili hiçbir şey söyleyememiştir...

OYA ARASLI (İçel) – Önce, partinizin üzerindeki gölgeyi kaldırın...

BAŞKAN – Sayın Çetin, anlaşıldı, anlaşıldı...

REMZİ ÇETİN (Konya) – Sayın Başkan... (RP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Çetin... Sayın Çetin... Bir dakika beni dinler misiniz...

Sayın Çetin, biraz önce, konuşurken "öğretim görevlisiyim" dediniz. Öğretim görevlisine ya-kışır bir şekilde hareket etmek...

REMZİ ÇETİN (Konya) – Ama, Sayın Başkan...

BAŞKAN – Olur mu canım.. Rica ediyorum...(Gürültüler)

MUSÁ UZUNKAYA (Samsun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Arkadaşlar, çok ayaklandınız, çok heyecanlandınız... Bırakın yahu... (Gürültüler)

Buyurun Sayın Uzunmaya...

MUSÁ UZUNKAYA (Samsun) – Efendim, bendeniz kürsüde konuşurken "böyle bir suçlama-yı kişisel olarak yapmıyorum" dedim; ancak, Bosna ile ilgili oradan sataşma yapılırken, dedim ki "Bosna bu milletin kürsüsüne geldi..."

BAŞKAN – Tabii... Tabii efendim...

MUSÁ UZUNKAYA (Samsun) – Dolayısıyla "bu da, bu kürsüye gelsin, terbiye edilsin" de-dim...

BAŞKAN – Değerli arkadaşlarım, bakın...

MUSÁ UZUNKAYA (Samsun) – Benim siyasî mazimde İSKİ yoktur, ASKİ yoktur, bir kir-lilik yoktur. Eğer, böyle bir şey istiyorsa, tümünü şu milletin kürsüsüne getirelim...

OYA ARASLI (İçel) – Araştırın da öyle konuşun...

BAŞKAN – Tabii, önemli olan, her şeyin şeffaf olmasıdır.

Teşekkür ederim. (RP sıralarından alkışlar)

Tamam... Rica ediyorum...

IV. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN

DİĞER İŞLER (Devam)

1.- 1998 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1996 Malî Yı-lı Genel ve Katma Bütçeli İdareler ve Kuruluşlar Kesinhesap Kanunu Tasarıları (1/669; 1/670; 1/633, 3/1046; 1/634, 3/1047) (S.Sayıları: 390, 391, 401, 402) (Devam)

B) GELİR BÜTÇESİ (Devam)

2. – 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/669) (S. Sayısı : 390) (Devam)

3. – 1996 Malî Yılı Genel Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Teskeresi ile 1996 Malî Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/633, 3/1046) (S. Sayısı : 401) (Devam)

4. – Katma Bütçeli İdareler 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/670) (S. Sayısı : 391) (Devam)

5. – 1996 Malî Yılı Katma Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1996 Malî Yılı Katma Bütçeli İdareler Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/634, 3/1047) (S. Sayısı : 402) (Devam)

BAŞKAN – Müteakip maddeyi okutuyorum:

Eğitim ve Öğretim Ödenekleri

MADDE 30. – Genel bütçe dışındaki kamu kuruluşlarının bütçelerine, genel bütçeye dahil dairelerce yönetilen her derecedeki yatılı okullarda veya yurt dışında kendi hesaplarına okutturacakları öğrenciler için konulmuş olan ödeneklerden gerekli miktarları, bu Kanunun (B)işaretli cetveline gelir ve bu öğrencilerin her çeşit giderlerini karşılamak üzere, (A) işaretli cetvelinde ilgili kurumun bütçesinde mevcut veya yeniden açılacak tertiplere aktarma yapmaya veya ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

31 inci maddeyi okutuyorum:

Özel Ödenek ve Gelirlerin İptali

MADDE 31. – Bağışlara ilişkin özel ödenek ve özel gelirlerle diğer özel ödenek ve özel gelirlere;

a)Tahsis amacı gerçekleştirilmiş ödenek artıkları ile tahsis amacının gerçekleştirilmesi bakımından yetersiz olanları,

b)(a) fıkrasında yazılı olanlar dışında kalıp da (500 000 000) lirayı aşmayan ve iki yıl devrettiği halde harcanmayanları,

İptal etmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Önerge yok.

Sayın Komisyon, burada, biraz önce bir düzeltme yapmıştık; (b) fıkrasındaki ifade "(a) fıkrasında" değil de "(a) bendinde" şeklinde olacak efendim.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN YAYLA (Hatay) – Olabilir Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Bu düzeltmeyle maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Şimdi, 32 nci maddeyi okutuyorum:

Kurumların Hâsılatından Pay

MADDE 32. – Aylık gayri safi hâsılat tahakkukunu (Katma Değer Vergisi ve Ek Vergi hariç) kapsamak kaydıyla,

– Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin hisselerinin satışından elde edilecek gelir payına mahsup edilmek üzere mal ve hizmet satışları gayri safi hâsılatının (hisse satışı tamamlanana kadar) % 10'u,

– Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından inşa edilen hidroelektrik santralleri ile bunlarla bağlantılı tesislerin, Türkiye Elektrik Üretim, İletim Anonim Şirketine (TEAŞ) devrine ilişkin gerekli yasal düzenleme yapıncaya kadar kullanım ve işletim bedellerine karşılık olmak üzere Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketinin (TEDAŞ) mal ve hizmet satışları (elektrik ve havagazı tüketim vergisi ve TRT payı dahil) gayri safi hâsılatının % 8'i,

– Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü'nün mal ve hizmet satışları gayri safi hâsılatının % 20'si,

– Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün (TEKEL) mal ve hizmet satışları aylık gayri safi hâsılatının % 10'u,

– Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü'nün (DMO) mal ve hizmet satışları ürün neveleri itibariyle gayri safi hâsılatının % 10'una kadarı,

En geç takip eden ayın 20'sine kadar Maliye Bakanlığı Merkez Saymanlığına ödenir. Ödenen bu tutarlar bütçeye gelir yazılır.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, İstanbul Milletvekili Sayın Algan Hacaloğlu; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika.

CHP GRUBU ADINA ALGAN HACALOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; 32 nci madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Önce, biraz evvel tartışılan konu hakkında bir teknik bilgi arz etmek istiyorum. (RP sıralarından "madde üzerinde konuş" sesleri)

BAŞKAN – Bir dakika arkadaşlar; rica ediyorum... Belki bir şey öğrenmiş olabilirsiniz canım, bilmediğiniz bir şey!.. (CHP sıralarından alkışlar)

ALGAN HACALOĞLU (Devamla) – Refah Partili milletvekilleri tarafından, bu konu, Plan ve Bütçe Komisyonunda veya diğer platformlarda zaman zaman dile getirilmektedir. Nedir konu; Cumhuriyet Halk Partisinin İş Bankasıyla olan ilişkisi ve bugün bir alanda -yani, millî savunma alanında- bir başka gün diğer bir alanda; özellikle rahatsızlık duydukları 8 yıllık zorunlu temel eğitim konusuna ilgili olarak "madem, Cumhuriyet Halk Partisi bu konuyu bu kadar destekliyor, o zaman, İş Bankasındaki hisselerini, oradan elde etmekte olduğu gelirleri, oraya hibe etsin" demektedirler. Bugün de, bu anlayışı, ulusal savunma konusunda dile getirdiler. Cumhuriyet Halk Partisinin, İş Bankasında yüzde 29,8 oranında, kurum mülkiyeti çerçevesinde bir hakkı vardır; bu hak çerçevesinde.... (RP sıralarından "doğru, nereden geldi?" sesleri)

ALGAN HACALOĞLU (Devamla) – Nereden geldiğini dedelerinize, babalarınıza sorun!.. (RP sıralarından gürültüler)

Eğer dedeleriniz, babalarınız ulusal Kurtuluş Savaşında o Ulu Önderle beraber saf tutmuşlarsa, gidin onlara sorun. (RP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Efendim, lütfen.... Sataşmaya meydan vermeyin Sayın Hacaloğlu.

ALGAN HACALOĞLU (Devamla) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Ama, maddeye bağlı konuşun.

ALGAN HACALOĞLU (Devamla) – Şimdi, bu yüzde 29,8'lik... (RP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, arkadaşlar, rica ediyorum; bir dakika efendim. Yani, ortada tepki gösterilecek bir şey yok efendim... (RP sıralarından gürültüler)

Bir dakika efendim, bir dakika...

ALGAN HACALOĞLU (Devamla) – ... hisse üzerinden, Cumhuriyet Halk Partisi temettü almaktadır ve bu temettüsü üzerinde tasarruf hakkı, sadece ve sadece, Mustafa Kemal Atatürk'ün vasiyetinde yazılı olduğu şekilde, orada belirtildiği şekilde, Türk Dil ve Tarih Kurumuna -önce bazı şahıslardı, şu anda, o meyanda, Mustafa Kemal Atatürk'ün kızı kalmıştır- verilmesi konusunda bir taahhüdü vardır.

NEJAT ARSEVEN (Ankara) – Oraya gidiyor diye rahatsız oluyolar!

ALGAN HACALOĞLU (Devamla) – Cumhuriyet Halk Partisi, kendine tahsis edilen temettü konusunda, sadece bu konuda, o tahsisin yapılması için olurlarını verir ve bugüne değin Cumhuriyet Halk Partisinin kasasına, İş Bankasından tek bir kuruş para girmemiştir. (CHP sıralarından alkışlar) Buradan, bizi izlemekte olan bütün yurttaşlarıma da sesleniyorum, İş Bankası, gerçekten, ulusal bir kuruluştur, çok güzel, çok iyi işleyen bir modeldir, bir bankadır, bir millî bankadır.

CEMALETTİN LAFÇI (Amasya) – Bırak reklamları.

ALGAN HACALOĞLU (Devamla) – Bu bankada, Cumhuriyet Halk Partisinin kontrol ettiği hisseler, sadece, Mustafa Kemal Atatürk'ün öngördüğü çerçevede, o temettüleri Türk Dil Tarih Kurumuna göndermekten ibarettir.

AYHAN FIRAT (Malatya) – Kanal 7'ye verilsin!..

BAŞKAN – Efendim, biraz da madde üzerinde konuşursanız... Sürenizin yarısı geçti.

NIHAT MATKAP (Hatay) – Sayın Hacaloğlu, iyi anlatın, Refah Partililer tam anlasın...

BAŞKAN – Bir dakika efendim... Sayın Matkap, bir dakika...

ALGAN HACALOĞLU (Devamla) – Eğer, amacınız, ulusal Kurtuluş Savaşı sırasında Ulu Önder Atatürk'e...

MUSTAFA YÜNLÜOĞLU (Bolu) – Yeter...

BAŞKAN – Sayın Hacaloğlu, yeni bir satışmaya meydan vermeyin, rica ediyorum... Maddeye bağlı konuşun efendim.

ALGAN HACALOĞLU (Devamla) – Efendim satışı yapıyorum, bir cümle söyleyeceğim; satışta değil.

BAŞKAN – Sayın Hacaloğlu, rica ediyorum, maddeye bağlı konuşun.

NIHAT MATKAP (Hatay) – Sayın Başkan, öğrensinler, öğrenmelerinde yarar var.

ALGAN HACALOĞLU (Devamla) – Ulu Önder Atatürk aracılığıyla, bütün mazlum Türklerin kendilerine önder olarak kabul ettikleri, emperyalizme karşı ulusal Kurtuluş Savaşını vermiş olan Mustafa Kemal Atatürk üzerinden Türkiye'ye gönderilen kaynakların nasıl kullanıldığı konusunda şüphe olup, bu tartışılmak isteniyorsa, Mustafa Kemal Atatürk'ün ve o günlerin kabinelerinin bu kaynaklar üzerine nasıl tasarrufta bulunduğu tartışılmak isteniyorsa, onun yeri başka zemindir.

Eğer, öyle bir arzu varsa, öyle bir araştırma yapılmak isteniyorsa, onun zemini yaratılır, o yapılır. Hiç kimse, Cumhuriyet Halk Partisini bu alanlarla karıştırmaz.

BAŞKAN – Sayın Hacaloğlu açıkladınız, tamam. Maddeye bağlı olarak konuşun.

ALGAN HACALOĞLU (Devamla) – Evet, maddeye döndüm Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

AYHAN FIRAT (Malatya) – Bosna-Hersek'e benzemiyor değil mi?!

ALGAN HACALOĞLU (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, Mustafa Kemal Atatürk döneminde kuruluşları başlamış olan, o günlerin devletçilik atılımı çerçevesinde atılmış olan adımların günümüze yansımaları olan KİT'lerin üzerinde herkes, her koşulda bir farklı söylem içinde olabilmekte. Dün, Sayın Cumhurbaşkanımız, devletin, bütün ticarî ve üretim faaliyetlerinden çekilmesini öngördü. Sayın Cumhurbaşkanına büyük saygımız var; kendisi, Türkiye'de uzun yıllar Başbakanlık yaptı. Şu anda, Cumhurbaşkanı olarak da, topluma yön göstermek hakkındır ve bu meyanda, KİT'lerin derhal tasfiyesini öngören özelleştirme senaryoları da, günümüzde, siyasetin belirli kesimlerinde sık sık dile getirilmekte. Esasında, özelleştirmenin, belirli çerçeveler içerisinde; özellikle, kamu bankaları çerçevesinde özelleştirmenin bir ihtiyaç haline dönüştüğü görülmekte; ama, hangi kuruluşlar, hangi stratejik kuruluşlar, hangi temel, kamusal yarar amaçlı hizmet üreten kuruluşlar, ne zamana kadar korunmalı, saklanmalıdır? Bu konuda, Cumhuriyet Halk Partisi olarak -doğal olarak- bizim farklı ilkelerimiz var ve KİT'lerin, temel KİT'lerin, şu aşamada korunmasında yarar olduğunu düşünüyoruz.

Şimdi, burada, bu maddeyle... Özür diliyorum, uzatıyorum; bu kadar uzatmak niyetinde de değildim; ama, şu görüşümü belirtmek istiyorum: Son iki üç yılın bütçelerinde, bu maddeye benzer madde yer almıştır. Bu madde, o çerçevede, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir. Neden iptal edilmiştir; Anayasanın eşitlik maddesi, Anayasanın piyasa ekonomisi çerçevesinde öngördüğü ilkeler ve 73 üncü madde çerçevesinde vergilerin ancak yasalarla konulabileceğine ilişkin maddeler nedeniyle iptal edilmiştir.

Peki, bu madde ne getiriyor; yani, 32 nci maddeyle ne yapılmak isteniliyor; devlet, vergilerle alamadığı kaynağı, 5 tane KİT kuruluşunun safi hâsılasından -ki, bunlardan, Telekomdan 85 trilyon, TEDAŞ'tan 80 trilyon, Devlet Hava Meydanları İşletmesinden 20 trilyon, Tekelden 25 trilyon, Devlet Malzeme Ofisinden de 2,5 trilyon- aylık olarak, daha kâr oluşumu ortaya çıkmadan, bir kesinti olarak alıyor. Bu, açıkça, bu kuruluşlara özel vergi salmaktır, bu kuruluşların kaynaklarına el koymaktır. Bir taraftan, bu kuruluşlar özerk olmalı diyoruz, bir taraftan rekabetçi pazar ekonomisi diyoruz ve diğer taraftan da... Evet, ekonomi sıkışıklık içerisinde... Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunda da onu özel olarak ifade ettiler ve "bu zor günlerde, buraya el atmamalım da nereye el atalım" dediler. Doğrudur, devletin kaynağa ihtiyacı var; ama, bunu, kurullar içerisinde yapalım.

Bakınız, bu nedenle, bu KİT'ler 212,5 trilyonluk kaynağı- daha kâr edip etmeyecekleri, bilançoları ortaya çıkmadan- devlete vermek zorundalar. Böyle bir şey olamaz. Bu, haksızlıktır. KİT'ler kâr etmeli ve kârlarından vergilerini vermeliler. Esasında, KİT'ler, günümüzde kâr da ediyor. Dolayısıyla, bu tür yöntemlere girmeyelim, gerekli kaynakları yaratalım ve KİT'lerin de, serbest pazar ekonomisi koşullarında rekabet ederek, dış pazarlarda ve iç pazarlarda ayakta durmalarını sağlayalım.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Hacaloğlu.

Madde üzerindeki müzakereler bitmiştir.

TEMEĠ KARAMOLLAOĞLU (Sivas) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Sivas) – Sayın Başkan, müsaade ederseniz, Sayın Hacıoğlu'nun imalı bir sözünün cevabını vermek istiyorum...

BAŞKAN – Hangisi efendim? (CHP sıralarından gürültüler) Bir dakika arkadaşlar...

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Sivas) – Arkadaşımız, sanki, İstiklal Harbinde dedeleri şehit olan, harp eden insanlar Refahlılar arasında yokmuş gibi imalı bir ifadeye bulundu; onu reddediyoruz... (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Efendim, olur mu!... Hayır... Hayır...

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Sivas) – Mecliste bulunan insanların hepsinin cetleri, İstiklal Harbinde fedakârlık yapan insanlardır. Arkadaşlarımızın yapmış olduğu, İş Bankası hisselerinin devriyle alakalı bir temenniden ibarettir; yanlış anlamasınlar... (Gürültüler)

BAŞKAN – Bakın, Türkiye'de, yediden yetmişe kadar her Türk vatandaşı İstiklal Savaşına katılmıştır. Bu, kimsenin inhisarında değildir. Bu, milletin yaptığı bir İstiklal Savaşıdır ve dünyada da emsali yoktur. Kimse, bunu, şahsî ihtirasları boyutunda küçültemez efendim. Bunu, tartışma konusu yapmak bile hata...

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN – Önergeyi okutalım, ondan sonra söz vereyim Sayın Bakan.

Maddeyle ilgili bir önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

1998 yılı genel bütçe tasarısının 32 nci maddesinin Anayasaya aykırı olduğu gerekçesiyle tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Algan Hacıoğlu	Mustafa Yıldız	Hilmi Develi
İstanbul	Erzincan	Denizli
Haydar Oymak	Yılmaz Ateş	Oya Araslı
Amasya	Ankara	İçel
Orhan Veli Yıldırım		Birgen Keleş
Tunceli		İzmir

Gereçe: Bazı kamu iktisadî devlet teşekküllerinin mal ve hizmet satışları, gayri safî hâsılatının yüzde 8 ila yüzde 20'sinin Maliye Bakanlığı Merkez Saymanlığına yatırılarak bütçeye gelir yazılması Anayasanın eşitlik ilkesine aykırıdır.

Ayrıca, bu uygulama, sadece bu kuruluşlar için salınmış bir vergi niteliğindedir. Anayasal düzenleme içerisinde ise, vergi için ayrı bir yasa çıkarılması zorunludur. Bu düzenleme, KİT'lere siyâsî iradenin haksız bir müdahalesi ve özerklik anlayışına aykırıdır. Söz konusu kuruluşların rekabet gücünü kısıması nedeniyle de serbest pazar ekonomisinin gereklerine terstir. Kaynak yaratmaya dönük vergi reformunun bir an önce yapılması gerekirken, Hükümetin, KİT'lerin gelirlerinin bir kısmını gasp etmesi kabul edilemez.

BAŞKAN – Sayın Komisyon, önergeye katılıyor musunuz efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN YAYLA (Hatay) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?..

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Sayın Başkan, "Anayasaya aykırılık" ifadesi kullanıldığı için, izin verirsiniz birkaç kelime ettikten sonra görüşümüzü belirtmek istiyorum.

BAŞKAN –Hay hay, buyurun efendim.

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Daha önceki yıllarda da, anonim şirket statüsündeki kamu iktisadî teşebbüslerinin hâsılatından belirli bir payın daha sonraki temettülerine karşılık olmak üzere, bütçede gelir olarak kaydedildiği bir gerçek idi. Nitekim, Anayasa Mahkemesine gidildiğinde de Anayasa Mahkemesi, bu tür düzenlemeleri Anayasaya aykırı buldu. Ancak, Anayasaya aykırı bulma nedeni, aslında, konunun içeriğine değil, usulüne yönelikti. "Bununla ilgili bir düzenleme yapmak istiyorsanız, bunu bütçe kanununda değil, ilgili kanunlarında değişiklik yapmak suretiyle gerçekleştirebilirsiniz" diyor idi. Nitekim, Anayasa Mahkemesinin bu kararından sonra, 4160 sayılı Yasa çıkarılmak suretiyle 1050 sayılı Yasada, buna olanak tanıyan bir düzenleme yapıldı. Bu çerçevede, artık, yapılan düzenlemenin Anayasaya aykırılığı ortadan kalkmış oldu. Bu nedenle, yapılan düzenleme Anayasaya aykırı değildir ve önergeye katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Komisyon ve Hükümet önergeye katılmıyorlar.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

33 üncü maddeyi okutuyorum:

Fonların Ödenek ve Gelirleri

MADDE 33. – a) Çeşitli mevzuatla kurulmuş fonların her türlü gelirleri Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde Hazine Müsteşarlığı adına açılan müşterek fon hesabına yatırılır. Bu hesaba yatırılan gelirlerden ilgili mevzuatında öngörülen fonlararası pay ve kesintiler Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından yapılır.

Bütçe kapsamına alınan fonlar bu Kanuna ekli (F) işaretli cetvelde gösterilmiştir. Bunların gelirleri, yapılan kesintilerden sonra kalan tutarlar üzerinden genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir yazılır. Bu fonlar hizmetlerini bütçenin (A) cetveline konulan ödeneklerle yerine getirirler.

Kapsam dışında bırakılan fonların gelirlerinden Maliye Bakanı ile Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın müşterek teklifi ve Başbakanın onayı ile belirlenecek oran ve miktarlarda kesinti yapılarak genel bütçeye gelir kaydedilebilir.

Fonlar, hizmet ve harcamalarını kendi mevzuatlarında yer alan esas ve usullere göre yaparlar.

b) 1. Maliye Bakanı ile Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın müşterek teklifi ve Başbakanın onayı üzerine, kuruluş bütçelerindeki fon ödeneklerini diğer kuruluş bütçelerinin fonlara ilişkin tertiplerine,

2.İlgili Bakanın teklifi üzerine, fonlar tarafından yürütülmek amacıyla kuruluş bütçesinin diğer tertiplerinde yer alan ödenekleri, "77-Fonlara Ait Hizmetler" alt programına,

Aktarmaya Maliye Bakanı yetkilidir.

c) 1. Fonların borçlanma yoluyla elde ettikleri kaynakları gerektiğinde bir yandan bütçenin (B) işaretli cetveline gelir, karşılığında (A) işaretli cetveline ödenek kaydetmeye,

2.Fonlar tarafından hizmetin başka bir kuruluşa gördürülmesi halinde hizmetin karşılığı olan miktarı doğrudan hizmeti yapacak olan kuruluş bütçesine gelir ve ödenek kaydetmeye,

Maliye Bakanı yetkilidir.

d)1. Başbakanlık onayı çerçevesinde fonların gider hesaplarından yapılacak aktarmalar, kendisine aktarma yapılan fonun gelir hesabı üzerinden Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasındaki müşterek fon hesabına, buradan da tamamı gider hesabına aktarılır.

2. Bütçe kapsamı dışındaki fonlardan kendi mevzuatlarına göre yapılan kesinti ile fonlararası aktarmalardan sonra kalan tutar, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından ilgili fonun gider hesabına aktarılır.

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteyen?..Yok

Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

34 üncü maddeyi okutuyorum:

İKİNCİ KISIM

Hazine ve Kamu Kuruluşlarına İlişkin Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Devlet Borçları

Devlet Borçlarının Yönetimi

MADDE 34. – a) Devlet borçlarının yönetimi 9.12.1994 tarihli ve 4059 sayılı Kanununun 2 nci maddesi uyarınca Hazine Müsteşarlığınca yürütülür.

b) Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan, malî yıl içerisinde ödenecek iç (Devlet Tahvili, Hazine Bonosu) ve dış borç anaparaları ile iç ve dış borçlanma tutarlarını bütçe dışında özel hesaplarda izletmeye, malî yıl zarfında iç ve dış borç anapara geri ödemelerini bütçe ile ilgilendirmeksizin yapmaya yetkilidir.

Bu hüküm Dış Krediler Kur Farkı Fonu uygulamasından doğan ve fon tarafından karşılanamayan tutarlar ile garantili borçlardan doğan geri ödemelerin tamamı için de uygulanır.

c) Devlet iç ve dış borç faizleri ve genel giderleri bu amaçla bütçeye konulacak ödeneklerle karşılanır.

d)Katma bütçeli idarelerin dış borçları Hazine Müsteşarlığınca bu madde esaslarına göre ödenir.

e)Devlet borçlarının uygulama sonuçları Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlıkça hazırlanarak ilgili yıl kesinhesap cetveli ile birlikte Hazine Genel Hesabına dahil edilmek üzere Maliye Bakanlığına gönderilir.

f) Devlet borçlarının yönetimi ve muhasebesi ile ilgili esas ve usuller Maliye Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığı tarafından birlikte düzenlenir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

35 inci maddeyi okutuyorum:

İç Borçlanma

MADDE 35. – a) Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan malî yıl içinde bu kanunun “denge” başlıklı maddesinde belirtilen tutar kadar “net iç borç kullanımına”(yıl içinde yapılan borçlanmalardan anapara ödemelerinin düşülmesiyle elde edilecek tutar) yetkilidir. Bu limit en fazla % 15 oranında artırılabilir. Dış borçlanmada anapara ödemesini aşan kısım iç borçlanma limitinden düşülür, altında kalan kısım ise limite eklenir. Daha önce ihraç edilmiş olup vadesinde nakden ödenenler hariç çeşitli kanunlara dayanılarak ihraç olunan Özel Tertip Devlet İç Borçlanma senetleri bu limitin hesaplanmasında dikkate alınmaz.

b) Verilen yetki sınırları içinde ihraç edilecek Devlet iç borçlanma senetleri 1 yıl (364 gün) ve daha uzun vadeli Devlet tahvilleri ile vadeleri 1 yıldan az olan Hazine bonolarıdır.

c) Çıkarılacak Devlet iç borçlanma senetlerinin çeşitleri, satış yöntemleri ile bunların faiz oranı, ihraç fiyatı, vadeleri, ödeme süresi, basım ve ödemelerine ilişkin her türlü esaslar ve bunlara müteallik diğer şartları belirlemeye Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkilidir. Bu senetlerin basım giderleri ve satışa katılacak bankalara ödenecek komisyon ve banka muameleleri vergileri ile satışa katılan bankaların satış işlemleri dolayısı ile yapacakları her türlü gider, vergi, resim ve harçların Hazinece bankalara geri ödenmesinde ve senetlerin basımında uygulanacak şekil ve esaslar Hazine Müsteşarlığı ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası arasında 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanmaksızın akdedilecek malî servis anlaşması ile tespit edilir.

Cari yıl içinde çıkarılacak veya daha önceki yıllarda çıkarılmış Devlet İç Borçlanma senetleri, işlemlerinde faizleri ödenmek suretiyle erken itfaya tabi tutulabilir veya piyasa koşullarından geri alınabilir.

Çıkarılacak tahvil ve bonoların faiz ve anapara ödemeleri ile yukarıda sözü geçen malî servis anlaşmasında yer alacak ödemeler ve bunların dışında kalan diğer konsolide Devlet borçları ile ilgili gider ve işlemler her türlü vergi (Gelir ve Kurumlar Vergisi hariç), resim ve harçtan müstesnadır.

Bu fıkralardaki hükümler daha önceki yıllarda ihraç olunan Devlet tahvili, Hazine Bonoları ve diğer konsolide Devlet borçları ile ilgili işlemlerde de geçerlidir.

d) Devlet iç borçlanma senetlerinin dövize endeksli olarak ihracı halinde, anaparadaki kur artışları her faiz ödeme tarihi itibarıyla yeniden hesaplanıp, anapara değerine ilave edilerek iç borç kaydı yapılır.

e) Konsolide Bütçenin finansmanı amacıyla nakit karşılığı ihraç edilecek Devlet İç Borçlanma Senetleri hariç, tüm Devlet İç Borçlanma Senetleri geçmiş valörlü olarak ihraç edilemez. Daha önce ihraç edilmiş Özel Tertip Devlet İç Borçlanma Senetlerinin faiz oranları yükseltilemez.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Refah Partisi Grubu adına, Adana Milletvekili Sayın Sıtkı Cengil; buyurun efendim. (RP sıralarından alkışlar)

Sayın Cengil, konuşma süreniz 10 dakikadır.

RP GRUBU ADINA SITKI CENGİL (Adana) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; görüşül-mekte olan 35 inci madde üzerinde, Refah Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; sözlerime başlarken, hepinizi hürmetle selamlıyorum.

35 inci madde, içborçlanmaya bir düzenleme getirmektedir. Bahse konu madde, Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakana, belli limitler arasında borçlanma yetkisi veriyor veyahut da- bir başka ifadeyle- yetkisini sınırlandırıyor. Belki, ilk bakışta olumlu bir izlenim veriyor gibi; fakat, bütçe yapısına ve Hükümetin bugüne kadarki uygulamalarına baktığımız zaman, durumun hiç de olumlu olmadığı açıkça ortaya çıkmaktadır.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; 1998 bütçesinin yüzde 40'ı faize gitmektedir, yüzde 30'u ise açıktır. Memurdan, işçiden, köylü, esnaf ve tüccardan alınan vergiler ve diğer gelirlerin toplamı 10,8 katrilyon liradır, tabii ki gerçekleşirse. Bunun 5,9 katrilyon lirası, faiz olarak küçük bir azınlığa ödenmektedir. Devletin bütün giderleri dahil, 63 milyonun A'dan Z'ye kadar bütün ihtiyaçları için kalan para ise, sadece, 4,9 katrilyon lira. Buna baktığımız zaman, rahmetli üstat Necip Fazıl'ın şu sözü geliyor aklıma: "Bu taksimi kurt bile yapmaz, kuzulara şah olsa." Değerli arkadaşlar, işte, Türkiye'nin manzarası budur.

Ben, bu tabloyu sunarken, şunu veyahut da bunu suçlamak için söylemiyorum; ama, bu, Türkiye'nin gerçeği.

AYHAN GÜREL (Samsun) – Hayalindeki gerçek...

SITKI CENGİL (Devamla) – Türkiye'nin bir başka gerçeği daha var; bugüne kadar bu ülkenin idaresinde bulunmuş olan bütün partilerin, buldukları miktar kadar bunda sorumlulukları var; bunu, hepimizin kabul etmesi lazım.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Anadol-D Hükümeti, 4,2 katrilyon lira borç devralmışken, beş ayda, bunu, yüzde 37,6 artırarak 5,780 katrilyon liraya çıkarmıştır. Rakamın bu kadara çıkması yanında, borçların yapısı da çok önemlidir. Borçların yapısına baktığımız zaman, bunun 3,264 katrilyon lirası tahvil, 2,170 katrilyon lirası bono, 337 trilyon lirası da avanstır. Tahvillerdeki artış yüzde 6,5 olurken, bonolardaki; yani, kısa vadeli borçlardaki artış yüzde 304 olmuştur. Buna karşılık, Hazine avansları yüzde 24,6 azalmıştır. Burada dikkati çeken önemli husus, üzerinde durulması gereken ve Hükümetin başarısıyla da yakından alakalı olan kısım, borçlanmanın yapısıdır ve borçlar içerisinde oranı artmış olan kısa vadeli borçlardır.

Refahiyol Hükümeti döneminde içborç faiz kısır döngüsünden kurtulma trendine giren Türkiye, Anadol-D Hükümetiyle, maalesef, tekrar içborç faiz kısır döngüsüne girmiştir.

Bu kısır döngüden çıkar sağlayan çevreler, bu kısır döngünün sona ermesini bir türlü istemiyorlar. Bu çevreler, bu kısır döngüyü devam ettirecek siyasî iktidarların yanında yer alırken ve hatta, onların iktidara gelmesi için birtakım masrafları bile göze alırken, bu kısır döngüyü millet lehine bozacak iktidarlara da, ellerindeki bütün saldırı mekanizmalarını kullanarak, saldırmaktadır. Refahiyol Hükümetine karşı girişilen karalama kampanyalarının arkasındaki gerçek budur. Refah Partisine karşı yapılan iftira ve tertiplerin asıl sebebi burada aranmalıdır. Sunî olarak gösterilen sebeplerin tamamı, bu gerçekleri millettten saklamaya matuftur.

Görüldüğü gibi, borçta, borcun kendisi kadar, iki husus da çok önemlidir. Bunlardan biri vade, diğeri ise borca ödenen faiz miktarıdır. 54 üncü Hükümet döneminde, vadeler 4-5 aydan 14-15 aya çıkarılırken, faizler ise yüzde 150'lerden yüzde 100'lerin altına düşürülmüştür. Anadol-D Hükümeti gelmiş ne yapmış; Anadol-D Hükümeti de tamamen bunun tersini yapmış değerli arkadaşlar. Bakınız, elimdeki rakamlar, resmî rakamlar; hiçbir arkadaşımız çıkıp da "burada siyaset yapıyorsun" diyemez; resmî rakamları okuyorum ve zannediyorum bunlar Sayın Bakanımın da önünde vardır. Anadol-D, tamamen bunun tersini yapmış, 14-15 aya çıkarılan vadeleri tekrar 4-5 aya; yüzde 100'lerin altına düşen faiz miktarlarını da tekrar yüzde 140'lara çıkarmıştır.

Değerli arkadaşlar, diğerk dikkati çeken bir husus da şurasıdır: 100 lira iç borca ödediğimiz faiz, 100 lira dışborca ödediğimiz faizin 8,8 katıdır.

Dikkat edilmesi gereken bir başka husus; risk ne kadar yüksek olursa, ona karşılık, getiri de o derece yüksek olmalıdır. Halbuki, devlete borç verenlerin riski sıfır olduğu halde, getirilerinin en yüksek olduğunu görmekteyiz. Bunlar, hep, calibi dikkat hususlardır.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; bu tespitleri yaptıktan sonra -çok objektif tespitler yapıyorum- bu tespitleri dinleyen vatandaşlarımız ve siz değerli arkadaşlarımız, daha önceki bir senelik Refahiyol Hükümeti ile bu Hükümetin mukayesesini, zannediyorum, yaparsınız.

Öğleden önceki bölümde konuşan Sayın Maliye Bakanı "ne yapalım, bütçenin yapısı böyle; biz, böyle bir bütçe devraldık; bu faizleri ödemek mecburiyetindeyiz" diye söyledi; ama, ben, Sayın Maliye Bakanım şunu da hemen söylemek istiyorum: Refahiyol Hükümeti de, bütçe içerisinde faizlerin payını yüzde 38,5'ken aldı, bunu yüzde 28,5'e düşürdü. Asıl babayiğitlik burada zaten; hükümet olmanın ciddiyeti de burada, devlet adamlığının ciddiyeti de burada, vatandaş, halkı dü-

şünmenin esprisi de burada; biz, bunu vurgulamak istiyoruz, bunu söylemek istiyoruz. Eğer, siz de, çıkıp, Refahiyol Hükümetinin yüzde 38'den yüzde 28'e düşürdüğü faizleri, yüzde 38,5'e, yüzde 40'a çıkaracağınız yerde, yüzde 18'e düşürmüş olsaydınız, biz, çıkar, burada, size teşekkür ederdik, sizi alkışladık; bunu da yapmasını biliriz; ama, maalesef, bunu yapmadınız, yapmanızı da mümkün değildir.

Bu kadar tespitten sonra, âcizane bir iki önerimi de arz etmek istiyorum:

Bir kere, bu kışkırtan kurtulmak için, faizleri kesinlikle düşürmemiz lazım.

Özelleştirme yapılarak devlet küçültülmelidir.

Özel sektörün, elindeki kaynakları daha verimli kullandığı bir realitedir. O halde, üretim yapan özel sektörün elindeki kaynakları azaltıcı politikalarından, hükümetlerin, kesinlikle vazgeçmesi lazım.

Gerekli önlemler alınarak, insanların rantıye olarak değil, üreterek geçimlerini temin etmeleri teşvik edilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Cengil, süreniz doldu; 1 dakikada tamamlayın; rica ediyorum...

SITKI CENGİL (Devamla) – Sayın Başkan, hemen bitiriyorum.

Atıl kaynakları, bir an önce, etkin bir şekilde kullanılacak politikalar uygulanmalı ve kaliteli üretim yaparak dışsatımımızı mutlaka artırmalıyız.

Bütçenin hayırlı olmasını diliyorum; hepinize saygılar sunuyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Cengil.

ANAP Grubu adına, Sayın Rüşdü Saracoğlu; buyurun efendim. (ANAP sıralarından alkışlar)
Sayın Saracoğlu, süreniz 10 dakikadır.

ANAP GRUBU ADINA RÜŞDÜ SARACOĞLU (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gecenin ilerleyen bu saatinde uzun bir konuşma yaparak vaktinizi almak istemiyorum. (RP sıralarından "Konuş, konuş" sesleri) Ancak, şu anda müzakere etmekte olduğumuz madde, bana göre, bu bütçedeki en önemli maddedir, en büyük reformdur ve bu reformu getirdiği için, Yüce Heyetinizin huzurunda, başta Sayın Maliye Bakanı olmak üzere, Hazineyi sorumlu Sayın Devlet Bakanı ve Hükümetin tüm üyelerine teşekkür etmek istiyorum. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar)

Gerçek reform, hakikaten budur. Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk defa, bütçede öngörülen açık kadar devletin borçlanmasına, Hazinesinin borçlanmasına bir sınır getirilmektedir, Hazinesinin –sizlerin ifadesiyle– rantıyeye aktarabileceği paraya bir sınır getirilmektedir. Bütçenin bu maddesi sayesinde, Yüce Heyetinizden yetki almadan Hazinesinin borçlanabileceği tutar, 4 katrilyon artı yüzde 15'lik bir limit kadardır. Geçmiş yıllardaki uygulamalara bakacak olursanız, öngörülen bütçe açığının 2 katına kadar bu limit verilir; üstelik, bonolar da buna dahil edilmezdi. Burada, devletin, sadece tahvil borçlanması değil, bonoları da dahil edilmiştir. Son derecede uygun bir maddedir. Bundan dolayı, Hükümeti, sizlerin huzurunuzda bir kere daha kutlamak istiyorum.

Son bir noktaya daha değinerek sözlerimi tamamlamak istiyorum Sayın Başkan. Hakikaten, benim gönlüm isterdi ki, bu borçlanma limitinin içine Merkez Bankasından kısa vadeli avans borçlanması da dahil edilsin; yani, hesaplanan borçlanma tutarında, Merkez Bankasından Hazinesinin alabileceği kısa vadeli avans da bu limitin içinde mütalaa edilsin.

Saniyorum, bu, Hükümetimizin öngördüğü reform sürecinin ilk aşamasıdır. Önümüzdeki yıllarda bunun da geleceğini, gönülden ümit ediyorum, bekliyorum ve Anavatan Partisi Grubu adına bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Saracoğlu.

Şahsı adına, Sayın Musa Uzunkaya; buyurun.

Süreniz 5 dakikadır.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Muhterem Başkan, değerli arkadaşlar; bütçe kanunu tasarruflarının 35 inci maddesi üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum; hepinizi, saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

Sayın Saracoğlu'nun az önce işaret buyurduğu, doğrudur. Yani, 4 katrilyonluk borçlanma, daha önce çok sorumsuz kullanıldığı ifade edilen bu borçlanma hakkı, yüzde 15 gibi bir oranla sınırlandırılmıştır. Ancak, tabii, ortada da 4 katrilyonluk bir açık var. Bu, bir bütçedir; 4 katrilyonun, ilavelerile, korkunç faiz sarmalları sonucu, muhtemelen, faizlerle beraber belki 12 katrilyona ulaşacağı kabul edilen, korkunç bir borç ve faiz yüklü bir bütçedir.

Tabii, neden, borçlanma miktarları, yani açıklar üzerine yüzde 15 gibi bir sınır getirilmiş; zaten, bu açıkların, bütçeye ek olarak getireceği büyük bir faiz yükü var. Keşke, içborçlanma ve dışborçlanmayı tercih etmek yerine; daha ziyade, tasarrufa yönelik, tutumluluğa yönelik ve hakikaten, kısa vadede ekonomiye dönüşüm sağlayacak yatırımlara yönelik hizmetleri bu bütçenin içerisinde koyabilselerdi.

Önceki maddelerde de ifade edildiği gibi, bütçenin en ağırlık ifade eden maddesi, millî eğitim konusunda yapılan yatırımdır. Kaldı ki, o da, bir arkadaşımızın tenkit ettiği gibi, sadece ilköğretime dönüktür. Oysaki, millî eğitimin tek başına ilköğretimle -8 yıllık eğitimle- ifade edilmesi mümkün değildir ve bunda da, demin söylediğim gibi, o kadar ölçsüz şekilde, kaynaklar, destekler, zoraki temin edilen yardımlar, katkı payları söz konusu edilmiştir ki -hatta, elimde şu anda belgeleri var- devletten harç alan, burs alan öğrencilerin burslarına, eğitime zorunlu katkı payı baskısı konulmuştur. 4 milyon lira alan öğrenci...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI HİKMET ULUĞBAY (Ankara) – Onları bana iletin!..

MUSA UZUNKAYA (Devamla) – Evet, ben, belge arz edebilirim... Zatâlinize soru olarak da tevcih ettim Sayın Bakanım.

Muhtelif kurumlardan ve Yüksek Öğrenim Kurumundan kredi alan öğrencilerin kredilerinden tutunuz, okullara resim çekmek için giden fotoğrafçılara kadar -bu vatandaşlar, gelirlerine göre eğitime katkı payını bir taraftan öderlerken, öbür taraftan, okullarda çektikleri toplu resimlerden de, ikinci olarak- eğitime katkı payı adı altında destek sağlanmıştır.

Şimdi, ben, burada ona işaret etmek istemiyorum. Ekonominin temel kuralları var. Ekonomi, temelde, istihsaldir, üretimin artırılmasını gerektirir; adil bir bölüşümü, inkısamın adanletli olmasını ister ve tüketimde de, yani istihlakta da tasarruflu olmayı emreder.

Devlet, eğer, kısa vadede, topluma dönebilecek, üretime yatkın yatırımlara ağırlık verseydi, içborçlanmada bu kadar ağır bir yükün altına girmeyecek, 4 katrilyonluk bir açığı, bonolarla, tahvillerle telafi etme yoluna gitmeyecekti. Her ne kadar, Mâliyeye, yüzde 15 gibi bir oranla sınırlandırılan borçlanma yetkisi veriliyorsa da, arz ettiğim gibi, bu bütçe, büyük oranda -yüzde 40'dan fazlası- açık ve faiz yükü olan bir bütçedir. Bu haliyle, bu bütçenin içborç sarmalının daha büyümesi, yıl sonunda, elbette ki, kaçınılmaz olacaktır.

Her halükârda, bütçenin hayırlı olmasını diliyor; hepinize saygılar sunuyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Uzunkaya.

Madde üzerindeki müzakereler bitmiştir.

Sayın Bakan, aslında, ben, bir şey öğrenmek istiyorum: Bu, devlet tahvillerinin ve bonolarının ihalelerine, niye yalnız birkaç bankayı sokuyorsunuz da vatandaşı sokmuyorsunuz? Vatandaş da, parası varsa, gitsin, ihalelere katılsın. (RP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Bankalar, vatandaşlardan düşük faizle parayı topluyorlar; ondan sonra, gidiyorlar, üç beş banka, yüksek faizle bono ve tahvil alıyorlar. Bunu öğrenmek istiyorum efendim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI HİKMET ULUĞBAY (Ankara) – Sayın Başkan, Hazinesinin borçlanma ihalelerine, vatandaşlarımız da serbestçe girebilmektedir.

BAŞKAN – Ama, yalnız, bankalar... Maddede "banka" diyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI HİKMET ULUĞBAY (Ankara) – Bunun için bir alt limit vardır; 250 milyon liranın üzerinde teklif veren her vatandaşımız da bu ihalelere katılabilir; bunun üzerinde bir engel yoktur. (RP sıralarından "tatbikatta, tatbikatta" sesleri)

Gidersiniz, ihaleye katılır, paranızı verirsiniz, alırsınız ve tatbikatını yapmış olursunuz. Biraz zahmet edeceksiniz...

BAŞKAN – Peki efendim; teşekkür ederim. O zaman, vatandaşlar da bu ihalelere girebiliyorsa; maksat, duysunlar; bazen ihaleler açılıyor, onlar da gitsin, girsinler.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

36 ncı maddeyi okutuyorum:

2974, 3836 ve 1211 Sayılı Kanun Hükümlerinin Uygulanması

MADDE 36. – a) 2974 sayılı Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşları Borçlarının Tahkimi Hakkında Kanun ile 3836 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Birbirlerine Olan Borçlarının Tahkimi Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanması sonucu Hazinece üstlenilerek tahkim olunan borçlar için 1998 yılında yapılacak faiz ve anapara ödemelerinin gerektirdiği tutarda alacaklı kuruluşlara özel tertip Devlet İç Borçlanma tahvili vermeye,

b) 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 61 inci maddesi gereğince yeniden değerlendirme farkından doğan borçlar karşılığında geçmiş yıllarda verilen Devlet İç Borçlanma senetleri ile bunların Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına açık piyasa işlemlerinde kullanılması sonucu senetlerin orijinal faizleri ile piyasa faizleri arasında oluşan menkul kıymet zararları karşılığında bankaya verilmiş olan Devlet İç Borçlanma senetlerinin 1998 yılında yapılacak faiz ödemelerinin gerektirdiği tutarda özel tertip Devlet İç Borçlanma Senedi vermeye,

c) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair 21.4.1994 tarih ve 3985 sayılı Kanunun Geçici 9 uncu maddesi uyarınca Kısa Vadeli Avans hesabında biriken tutarların tasfiyesi amacıyla ihraç edilmiş olan Devlet İç Borçlanma Tahvillerinin 1998 yılında yapılacak faiz ödemelerinin gerektirdiği tutarda Özel Tertip Devlet İç Borçlanma Senedi vermeye,

d) Yukarıda sözü edilen faiz ödemelerini "Bütçeden Mahsup Edilecek Ödemeler Hesabı"ndan yaptırılmaya, hesabın yılı içinde mahsup edilemeyen artıklarını ertesi yıla devretmeye veya bütçe ile ilgilendirmeksizin özel hesaplarda izlemeye,

Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan,

e) 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 61 inci maddesi gereğince yeniden değerlendirme farklarından doğan ve doğacak borçların 1998 yılında yapılacak ödemeleri için özel tertip Devlet İç Borçlanma Senedi ihraç etmeye ve bu tahvillerin vade, faiz ve sair şartlarını belirlemeye Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın teklifi ile Başbakan,

Yetkilidir.

Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

37 nci maddeyi okutuyorum:

Dış Borçlanma

MADDE 37. – a)Yabancı ülke, banka ve kurumlarla veya uluslararası kuruluşlarla yapılmış ve yapılacak anlaşmalara göre genel ve katma bütçeli kuruluşlara dış proje kredisi olarak imkânların;

1. Türk Lirası karşılıkları, dış borç kayıtları yapılarak Hazine Müsteşarlığınca, Maliye Bakanlığına bildirilir.

2. Döviz üzerinden yurt içinde ve yurt dışında mal, hizmet ve eğitim bedeli olarak yapılan dış proje kredisi kullanımları, ilgili kuruluşlar tarafından dış borç kaydı yapılmak üzere kullanımı takip eden 30 gün içerisinde Hazine Müsteşarlığına gönderilir. Dış borç kaydı yapılan tutarlar Hazine Müsteşarlığınca Maliye Bakanlığına bildirilir.

3. Malzeme ve hizmet bedelleri, taahhüt evrakı ve sözleşme tasarıları ise ilgili kuruluşlar tarafından ayrıca Maliye Bakanlığına bildirilir.

4. Söz konusu miktarları gerektiğinde ilgili kuruluşlara ait bütçelerde açılacak özel tertiplere;

– Ödenek kaydederek,

– Mevcut ödeneklerden aktarma yaparak,

Bütçeleştirmeye, bunlardan yılı içinde harcanmayan miktarları ertesi yıl bütçesine devren ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

Daha önceki yıllarda benzer şekilde sağlanan imkânların Türk Lirası karşılıkları ile malzeme ve hizmet bedelleri için de yukarıdaki esaslara göre işlem yapılır.

5. Yukarıda belirtilen hükümlerin uygulanmasına ilişkin esas ve usuller Hazine Müsteşarlığı ve Maliye Bakanlığı tarafından müştereken tespit edilir.

b)Dış borçlanma imkânları ile satın alınacak malzeme ve hizmetlere ait taahhüt evrakı veya sözleşme tasarıları, Maliye Bakanlığınca vize edilmeden satın alma işlemi gerçekleştirilemez ve ilgili miktarların dış borç kayıtları yapılamaz. Maliye Bakanlığı gerektiğinde dış borçlanma ile ilgili bütçeleştirme işlemleri yapılmadan önce (ilgili miktarların ödenek, gider ve dış borç kayıtları daha sonra yapılmak üzere) taahhüt evrakı ve sözleşme tasarisını vize etmeye yetkilidir.

c) Dış devlet borçlarıyla ilgili kredi anlaşmalarının yürürlüğe girmesini sağlayacak kanunî düzenlemelerin tamamlanmasına kadar kredi anlaşmaları gereği peşin ödenmesi gereken komisyon, ücret, garanti ücreti ve benzeri giderler ile gerektiğinde faiz ödemelerini de "Bütçeden Mahsup Edilecek Ödemeler Hesabı"ndan yaptırmaya, hesabın yılı içinde mahsup edilemeyen artıklarını ertesi malî yıla devretmeye Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkilidir.

d) Konsolide dış devlet borçlarıyla ilgili kredi anlaşmalarında öngörülen bütün ödeme ve işlemler (dış proje kredileri çerçevesinde yapılacak ödemeler dahil) 1998 yılında her türlü vergi, resim ve harçtan müstesnadır.

e)Finansmanı Avrupa Birliği, yabancı devlet veya uluslararası kuruluşlarla yapılan anlaşmalara göre sağlanarak gerçekleştirilecek olan işler, anlaşma hükümlerinde özel ihale ve satınalma usullerinin öngörülmesi halinde, özel kanun, kararname veya anlaşma hükümlerine göre yürütülür.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Refah Partisi Grubu adına, Ağrı Milletvekili Sayın Sıddık Altay. (RP sıralarından alkışlar)

Buyurun.

Süreniz 10 dakika efendim.

RP GRUBU ADINA MEHMET SİDDİK ALTAY (Ağrı) –Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının dış borçlanmayla ilgili usul ve esasları belirleyen 37 nci maddesi üzerinde, Grubum adına söz almış bulunuyorum; Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, Türkiye, özellikle, 1990'lı yılların başından itibaren çok büyük dışborç yükünün altına girmiştir. 1990'dan itibaren, dışborcumuz dolar bazında periyodik olarak artmaktadır. 1990'da 49 milyar dolar olan dışborcumuz, 1996 sonunda 79 milyar dolara ulaşmıştır. Bugün itibarıyla, Türkiye, dünyanın en fazla dışborcu bulunan ülkeleri arasında yer almaktadır.

Kamuya ait ve kamu garantili borçlarımız ise, 1970'li yıllardan itibaren, bugüne kadar sürekli artış göstermiştir. Bilindiği gibi, net akım, kullanımlar ile anapara geri ödemeleri arasındaki farkı ifade eder. 1994 yılına kadar ülkemizde net akım pozitif yönlü iken, bu tarihten itibaren, negatif olmuştur. Net akımın negatif olması, borç stokunu azalma yönünde etkiler; ancak, 1994 ve 1995 yıllarında anapara geri ödemeleri, borç kullanımlarının üzerinde gerçekleşmiş, net akım negatif olmuştur. Net akımın negatif olması borç stokunun azalmasını gerektirirken, tam tersi olmuş, dışborç stokunda artma meydana gelmiştir.

Sayın milletvekilleri, bir devlet niçin borç alır; temin ettiği kaynakları yatırıma dönüştürüp, ülkesini kaldırmak için, değil mi... Fakat, görünen odur ki, Hükümetin böyle bir kaygısı yoktur. Borç alınan paralar nerelere harcanmaktadır; kimler bu kaynaklarla servetlerine servet katmaktadır? Bunların hepsi, cevap bekleyen sorulardır.

Ancak, kesin olan bir şey var ki, yapılan borçlanmalar maksadına uygun kullanılmamaktadır; bunun için derin ekonomi bilgisine sahip olmaya da gerek yok. Bakın, yıllardır, Dünya Bankası başta olmak üzere, pek çok uluslararası finans kuruluşlarından ülkemiz kredi almaktadır. Bu krediler nerelerde kullanılır, bu paralarla ne yapılır onun hesabını ilgililer versin; ancak, benim bildiğim bir şey var ki, o da, bu ülkenin fert başına millî gelirinden en az payı alan Doğu Anadolu Bölgesine şimdiye kadar bu dışborçlardan bir tek çivi dahi çakılmamış olmasıdır. (RP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Eğer, borç, ülkeyi kaldırmak için alınıyorsa, önce, en geri kalmış yörelerden başlanması gerekmez mi?

ASLAN POLAT (Erzurum) – Doğru.

MEHMET SİDDİK ALTAY (Devamla) – Önmümüzdeki bütçeye bakıyoruz, dışborç ödemelerine yaklaşık 6 katrilyon ayrılmış. Yapılan bütçenin yüzde 40'ı dışborç ödemelerine ayrılmış; dikkatinizi çekerim, yüzde 40; yani, nerede ise, bütçenin yarısı dışborç ödemelerine ayrılmış. Fakat, geri ödemesi için bütçenin bu kadarına ayırdığımız borç paranın nerelere harcandığı, nerelerde kullanıldığı belli değil. Sonra, bu borcun ödemesi tüm millete fatura ediliyor; bu mudur sosyal adalet; bu mudur sosyal devlet anlayışı?!

Sayın milletvekilleri, Türkiye'nin ödemeler dengesi giderek bozulmaktadır. Hükümet, bırakın anapara ödemelerini, dışborç faizlerini bile ödemede zaafa düşmüştür. Ülkede lüks tüketim ve israf almış başını gitmektedir; Hükümet, yaptığı bu bütçeyle, bu müsrif politikalarla bunları daha da artırmaktadır. Yatırımlara ayrılan kaynaklar son derece düşüktür. Devletin ekonomik dengesi bozulmuştur. Kaynaklar, üretim dışı alanlara yönlendirilmiştir. Çoğu politik amaçlı harcama kalemlerine ağırlık verilmiştir. İşsizlik artmış, gelir dağılımı dargelirlinin, sabit ücretlinin aleyhine alabildiğine bozulmuştur. Halbuki, bütçesinin yüzde 40'ını dışborç ödemelerine ayıran bir ülkenin kaynaklarının daha akıllı, daha rasyonel, daha dengeli kullanılması gerekmez mi?! Şimdi, Hükümet, özelleştirmeden elde edilecek kaynakların büyük kısmının dışborç ödemelerinde kullanılmasını istiyor; böylece, bütçedeki delikleri kapatmayı hedefliyor. Halbuki, bu kaynakların, yatırımlara, yeni iş ve istihdam alanlarına kullanılması gerekmez miydi?

Değerli milletvekilleri, her geçen yıl daha da artan dışborç yükü, Türkiye'nin dışarıdaki imajını olumsuz etkilemektedir. İşte, son olarak, Avrupa Birliği konusunda gördüğümüz onur kırıcı muamele...

Bakın, bugün Hükümet, dışborçları ödeme konusunda büyük bir sıkıntıya düşmüştür; bunun sebeplerini, başımızı ellerimizin arasına alıp düşünmemiz gerekir. Bugün, Türkiye, tüm dünya nezdinde istikrarsız, insan hakları konusunda ciddi sorunları olan, demokrasiyi kurum ve kurallarıyla oturtamamış bir ülke konumundadır. Şunu açıkça belirtmek isterim ki, demokrasiyi tüm kurum ve kurallarıyla oturtamadığımız, insan hakları konusundaki sorunlarımızı çözemediğimiz, özgürlüklerin kullanılması konusundaki cimriliğimizden vazgeçmediğimiz sürece, dış dünyadaki itibarımızı koruyabilmemiz mümkün olmayacaktır. Ararejim görüntüsü veren uygulamalar olduğu, demokratik kurum ve kuralların değişik yöntemlerle susturulmaya çalışıldığı bir ortamda, ne dışborç sorunu biter ne Avrupa Birliği'ne üyeliğimiz ne de dış dünyada itibarımız olabilir.

Sayın milletvekilleri, dışborçların ödenmesiyle ilgili hangi düzenlemelere gidilirse gidilsin, bu sorunlar çözülmediği sürece, alınacak tedbirlerden, uzun, orta ve kısa vadede olumlu sonuçlar alınmasını beklemek mümkün değildir.

Değerli milletvekilleri, 55 inci Hükümet tarafından hazırlanarak, bugün Yüce Mecliste dokuz gündün beri görüşülmekte olan 1998 malî yılı bütçesine baktığımızda, köylümüze, üreticimize, memurumuza, işçimize, dulumuza, yetimimize, fakirimize fukaramıza yeterli kaynakların ayrılmadığını görmekteyiz. Dar ve sabit gelirlili bu kesimimiz, üzgün ve kırgındır. Tabii ki, 55 inci Hükümetin, bu kesime bakış açısının bir nevi göstergesidir.

Tüm bu olumsuz şartlara rağmen, 55 inci Hükümet tarafından hazırlanmış olan bütçemizin, tüm halkımıza hayırlı olmasını diler, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlarım. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Altay.

Madde üzerindeki müzakereler bitmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Müteakip maddeyi okutuyorum:

Dış Borçların İkras, Devir ve Garanti Edilmesi

MADDE 38. – a) Yabancı ülkeler, uluslararası kuruluşlar, yabancı bankalar ve yabancı ülkelerde yerleşik diğer finans kurumlarından her türlü amaçla ve uluslararası sermaye piyasasında kullanılan finansman araçları ile yapılacak borçlanmalarla ilgili temas ve müzakereleri yürütmeye ve bu borçlanmalarla ilgili işlemleri sonuçlandırmaya,

b) Yukarıdaki (a) fıkrasına göre sağlanan finansman imkânlarını, ekonominin çeşitli sektörlerinde gelişmeyi sağlamak amacıyla ve anlaşmalar hükümleri uyarınca kamu ve özel sektör kurumlarına ikraz, devir veya kullandırmaya ve bu kredilerden yapılması gereken geri ödemeleri aynı kuruluşlar için hesaba ikraz veya krediye dönüştürmeye,

c) Yukarıda belirtilen imkânların doğrudan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası veya Türkiye'de yerleşik kurumlar ile Türk Bankaları tarafından sağlanması halinde, bu kredileri kısmen veya tamamen devralmaya, devralınan bu kredileri kısmen veya tamamen kamu kurumlarına ikraz, devir veya kullandırmaya ve bu kredilerden yapılması gereken geri ödemeleri aynı kuruluşlar için hesaba ikraz veya krediye dönüştürmeye, Türkiye'de yerleşik bankaların döviz varlıkları üzerinden borçlanmaya,

d) 1. Yabancı ülkelerin kredi kuruluşları, uluslararası kurumlar veya, yabancı ülkelerde yerleşik banka ve kurumlar ile bu finansman işlemlerine katılan Türk Bankaları tarafından kamu kurumlarına (özel hukuk hükümlerine tabi olmakla beraber sermayelerinin %50'sinden fazlası kamuya ait olanlar dahil) ve yatırım bankalarına verilecek kredileri, borçlanacak kuruluşun Hazine garantili mevcut dış borçlarını geri ödeme performansı ve borç ödeme kabiliyeti ile sınırlı kalmak kaydıyla ve anlaşmalarındaki şartlarıyla garanti etmeye,

2. Dünya Bankası ve diğer uluslararası kuruluşların ihdas ettikleri garanti programları çerçevesinde,

aa) Kamu kuruluşları (özel hukuk hükümlerine tabi olmakla beraber sermayelerinin % 50'sinden fazlası kamuya ait olanlar) ve yatırım bankalarının borçlu sıfatıyla uluslararası piyasalardan temin edecekleri finansman imkânları için,

bb) Yap-İşlet-Devret ve Yap-İşlet modeli çerçevesinde gerçekleştirilecek projeler tahtında ilgili mevzuatta öngörülen Hazine garantileri ile sınırlı olmak ve şartları Hazine Müsteşarlığınca müzakere edilmek üzere,

Yukarıda anılan uluslararası kuruluşlar tarafından verilen garantiye karşı garanti vermeye,

3. Hazine garantörlüğünde sağlanacak dış borçlar için; garanti verilmeden önce kuruluşlar için performans değerlendirme kriterlerini, garantörlükten doğacak riskin teminat altına alınması usul ve esaslarını, garanti ücreti oranını, garanti verilme aşamasında garantörlük koşullarını ve bu borçlardan Hazine adına doğabilecek yükümlülüklerin geri ödeme koşullarını belirlemeye,

e) Ulusal banka ve kamu kuruluşlarınca yabancı ülkelere açılacak kredilerin geri ödenmesini garanti etmeye, yabancı ülkelerde doğrudan teminat mektubu vermeye, yetkili ulusal bankalar lehine garanti vermeye,

f) Türkiye Cumhuriyeti adına Hazine Müsteşarlığı tarafından yabancı ülkeler resmî kuruluşları veya uluslararası kuruluşlardan sağlanan kredilerin teknik yardım ve eğitim amaçları kapsamındaki bölümlerini anlaşma hükümlerine istinaden gerektiğinde özel ve özerk bütçeli kamu kuruluşları ile kamu kuruluşu sayılan kurumlara karşılıksız olarak kullandırmaya,

g)Avrupa Konseyi Sosyal Kalkınma Fonu tarafından Bosna-Hersek'de finanse edilecek projeler için bu fona üye diğer ülkelerle birlikte sağlanacak ortak bir garanti çerçevesinde garanti verilmesine,

h)Avrupa Birliği, yabancı ülkeler ve bu ülkelerin banka ve kredi kuruluşları ve uluslararası malî kuruluşlardan ülkemizde faaliyet gösteren Risk Sermayesi Yatırım Ortaklıklarına risk sermayesi şeklinde köprü krediler, koşullu krediler sağlamaya veya yukarıda belirtilen yabancı ülke ve kuruluşların adı geçen Yatırım Ortaklıklarına doğrudan veya aracı malî kuruluşlar vasıtasıyla risk sermayesi şeklinde katkı sağlamaya yönelik anlaşmalar yapmaya, sağlanan bu imkânların devredilmesine, kullanılmasına ve geri ödenmesine,

Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkilidir.

i)Daha önceki yıllarda yapılan işlemler için de bu esaslar geçerlidir.

j) Yılı içerisinde Hazine garantisi verilebilecek dış finansman toplamı, 700 milyon Amerikan Doları, ticarî bankalardan borçlanmak suretiyle bu maddenin (b) fıkrası kapsamında devredilecek dış finansman tutarı da 200 milyon Amerikan Doları ile sınırlıdır. Bu tutarlar yıl içinde oluşacak zorunlu ihtiyaçlar gözönüne alınarak Bakanlar Kurulunca % 50'ye kadar artırılabilir.

Yap-İşlet, Yap-İşlet-Devret çerçevesinde gerçekleştirilecek projelere verilen Hazine garantileri ile Kalkınma ve Yatırım Bankalarının uluslararası kuruluşlardan ve piyasalardan Hazine garantisi altında sağlayacakları dış borçlanma tutarı yukarıda belirlenen sınırlamanın dışında bırakılmıştır.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Refah Partisi Grubu adına, Erzincan Milletvekili Sayın Tevhit Karakaya; buyurun. (RP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika; buyurun.

RP GRUBU ADINA TEVHİT KARAKAYA (Erzincan) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım; 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının 38 inci maddesi üzerinde görüşlerimi aktarmak üzere, huzurlarınıza çıkmış bulunuyorum; bu vesileyle, siz değerli milletvekillerimize saygılarımı sunuyorum.

Bilindiği gibi, yıllardır, gerek iç gerekse dış borçlanma ülkemize hep sıkıntılar getirmiş, ülkemiz ekonomisini önemli darboğazlara itmiştir. Alınan borçlar, ağır faizler nedeniyle, altından kalkamayacak boyutlara ulaşmıştır. Ülkemiz, bugün yine borçlanma nedeniyle büyük sıkıntılarla karşı karşıyadır.

Değerli milletvekilleri, halk arasında "borç yiğidin kaçıcısıdır" tarzında sözler yaygın bir biçimde kullanılmaktadır. Bu sözde, borcun, atıl ve pasif durumda bulunan insana bir şevk, gayret ve atılım vereceği dile getirilmektedir. Bu yönüyle bu söz birçok gerçeğe tabî ki, işaret etmektedir.

Geleceğe dönük planı ve yatırım programı olmayan kişi ve kuruluşlar zaman zaman borçlanma korkusuyla önemli atılımlar gerçekleştirememişlerdir. Ne var ki, eldeki sermayeyi, yapılacak işin mahiyetini hesaba katmadan, düşüncesiz bir biçimde borçlanmaya gitmek, elbette borçlanamı da perişan edecektir.

Her yeni yatırım, ancak, yeni malî kaynaklarla gerçekleştirilebilir. Görüştüğümüz 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısında, bakanlıklarımızın bütçedeki payları, yeni yatırımları üzerinde değerlendirmelerde bulunmaktayız. Önce, isterseniz, 1998 yılı konsolide bütçesine göz atalım:

Toplam bütçe giderleri, 14 katrilyon 789 trilyon lira. Bütçe gelirleri ise, 10 katrilyon 800 trilyon lira olarak öngörülmektedir. İşte, 4 katrilyon bir açık. Faiz giderleri tam 5 katrilyon 895 trilyon lira, yani, bütçenin yüzde 40'ı faize gidiyor, zaten yarısı da açık, geriye ne kalıyor ki.

Hükümet, yeni yatırımlarını, plan ve programlarını bu bütçeyle gerçekleştirecektir maalesef. Ne var ki, yıllardır, yanlış ekonomik politikalar nedeniyle, ülkemiz ekonomisi bir darboğazla karşı karşıyadır. Yatırımlar yeterince gerçekleştirilemediğinden, malî kaynaklar yetersiz olmakta, üretim gerçekleştirilememekte, vergiler açığı kapatılamamakta, ülke kaynaklarımız verimli bir şekilde kullanılamamakta, bu nedenle borçlanmaya gidilmektedir. Bu noktada, iç ve dış borçlanma, tabî ki öne çıkmaktadır.

Değerli milletvekilleri, borç konusu, özellikle, Osmanlının son dönemlerinde gündemimize önemli bir ölçüde girmiştir. O dönemde Galata bankerleriyle Yahudilerden borçlar alınmış, devlet ekonomik açıdan önemli sıkıntılar yaşamıştır. Bugün yine burada dış borçlanmayı konuşuyoruz. Nedir bugünkü dışborcumuz; 87 milyar dolar; yani takriben 17,4 katrilyon lira. Ya içborcumuz; 30 milyar dolar; yani, takriben 6 katrilyon lira. O günlerden bugünlere gelen bir sözü burada sizlere hatırlatmak istiyorum: "Bugün borç alanlar yarın buyruk alırlar."

Değerli milletvekilleri, yeterli ders alınmadığı için tekerrür eden tarih, dün borç alanların bugün buyruk aldıklarını ibret verici bir tarzda kim bilir kaç kez daha hatırlatacağı bizlere. Özellikle dışborç, ülkemizi ekonomik açıdan sıkıntıya soktuktan başka, ülkemiz üzerinde politik, siyasal, kültürel baskılara da neden olabilmektedir. Bir başka ifadeyle, gerek dış ve gerekse içpolitikamızı belirlemede, borç aldığımız devletlerin belirleyici rolleri inkâr edilemez. Zaman zaman "ne yapalım, onlardan borç aldık; istesek de istemesek de onların sözlerini, önerilerini de dikkate almak zordayız" diyen ülke yöneticilerimizin bu acı ifadelerini duymuşuzdur.

Borçlunun boynu, borç aldığı için karşısında çoğu zaman eğiktir. Bugüne kadar Avrupa'dan, Amerika'dan, diğer devletlerden, IMF'den, çeşitli kuruluşlardan borç talep ettik ve aldık. Bugün, yine, borç talep ediyoruz. Bu ülke veya kuruluşların, aldığımız borç nedeniyle, zaman zaman "teklif, öneri" adı altında baskı yapmadıklarını hangimiz söyleyebiliriz.

O halde, yapılacak iş, ülkemizin ekonomik düzeyini yükseltmektir. Yetenekli kadrolarla, sağlıklı ekonomik politikalarla, ülkemiz kaynaklarını en güzel ve en verimli bir biçimde değerlendirerek üretime geçirmek durumundayız, üretken bir millet olmak durumundayız. Milletimiz, kendisine öncülük edecek yöneticilere, bugün, her zamankinden daha bir hasret.

Şüphesiz, ekonomik meseleler yanında, kişilikli politikaların da büyük ehemmiyeti vardır. Kendi toplumuna güvenmeyen, halkından güç almayan bugünkü Hükümetin ise, kişilikli bir politika uyguladığını gösteren hiçbir; ama, hiçbir belirti yoktur. Öyle ki, bugünkü Hükümetin gerek içpolitika da tutarsız, baskıcı ve dayatmacı tavrı, gerekse dışpolitikada sağlıklı, tutarlı bir yol izleyememesi, dünya konjonktüründe çok önemli bir mevkiye bulunan ülkemizi, âdeta, bütün komşularıyla kavgalı hale getirmiştir. Almanya'ya yaptığı geziden sonra "istediğimizi aldık" diyen Başbakan, Avrupa Birliğinden, maalesef, âdeta kovulmuştur. Amerika da, bugünkü Hükümeti ne derece ciddiye aldığını, Sayın Başbakanın ziyaretini 15 dakikaya sıkıştırarak göstermiştir. Patrikle 45 dakika konuşan Başkan Clinton, Sayın Yılmaz'a, ancak 15 dakika ayırabilmiştir.

Yine, geçtiğimiz günlerde, Amerika Birleşik Devletlerinde, Yahudi lobisinden, onların ifadeleriyle "seçkin devlet adamı" ödülüne alan Başbakan, kendi halkına yabancı ve halkını rencide edici beyanlarını, ne yazık ki, hâlâ sürdürmektedir.

Hükümet, açlık sınırlarına dayanmış 25 milyon memleket evladının çılgınlıklarına, âdeta, kulaklarını tıkamış durumdadır; kendi beceriksizliğini, çeşitli bahaneler ve gerekçeler öne sürerek örtmek istemektedir. Komşu ülkeler ve tabii diğer dünya ülkeleri, elbette, karşılarında, tutarlı, ciddi bir Türkiye görmek isterler; ne yazık ki, bugünkü Hükümet, bu konuda da başarısızlık içerisinde.

"Altı ay zam yok" diyerek bu haberi gazete manşetlerine taşıyan Sayın Başbakanın, hemen sonra "sözlerim yanlış anlaşıldı" demesinin ciddiyetle bir ilgisi var mıdır?!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Karakaya, süreniz bitti efendim.

TEVHİT KARAKAYA (Devamla) – 1 dakikanızı alabilir miyim?

BAŞKAN – Peki, rica ediyorum 1 dakikada bitirin.

TEVHİT KARAKAYA (Devamla) – Kendi halkının dinî hayatına ilişkin tercihlerinden rahatsız olduğunu yabancı ülkelere şikâyet ederek gösteren bir Başbakan, bu halkın başbakanı değil midir?

Bugün, gerek içborç gerekse dışborç, bir vakia olarak önümüzdedir. Önemli olan, alınan borcu yerinde, akıllı, bilimsel ve ekonomik gerekçeler doğrultusunda kullanabilmektir; rant ekonomisinden reel ekonomiye geçişi hızlandırabilmektir; bunu, gerçekleştirebilmektir. Bunu, bu İktidar başarabilecek midir; hayır, çünkü, bu Hükümet, şaibeli kuruluşu, diyet borçlarını belli çevrelere peşkeşi, âdeta, kendisine ilke edinmiştir. Bu zihniyet var oldukça, ülkemizin ekonomisinin düze çıkması mümkün değildir değerli arkadaşlarım. Bugün, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde yarım kalan 425 yatırım veya fabrikanın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Efendim, bitti... Rica ediyorum... Tamam artık.

Teşekkür ediyorum Sayın Karakaya, sağ olasınız.

TEVHİT KARAKAYA (Devamla) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

1998 malî yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Madde üzerindeki müzakereler bitmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Müteakip maddeyi okutuyorum:

244 Sayılı Kanun Kapsamı Dışında Borçlanma

MADDE 39. – a) Yıllık programlarla belirlenen dış finansman ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla 31.5.1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun kapsamı dışında kalan kuruluşlarla kredi anlaşmaları yapmaya ve projelerin yapılabilirlik çalışmalarının dış finansman ihtiyaçlarını karşılamak üzere Dünya Bankası ile üzerinde anlaşılacak şartlarla (10 000 000) ABD Dolarına kadar olan borçlanmaların yapılmasına Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkilidir.

b) Bu gibi anlaşmalar ve savunma borçlanmalarına ilişkin kredi anlaşmaları bütçe kanunları hükümlerine dayanılarak yapılmış olup, Bakanlar Kurulunca uygun görülen diğer kredi anlaşmaları gibi Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe girer. Bu kararname 31.5.1963 tarih ve 244 sayılı Kanun ve 23.5.1928 tarih ve 1322 sayılı Kanun hükümlerine tabi değildir.

c) Türkiye Cumhuriyetinin bu madde ile “Dış Borçların İkraz, Devir ve Garanti Edilmesi” başlığını taşıyan maddeleri ve bu madde hükümlerine dayanarak, sırasıyla borçlu veya garantör sıfatı ile taraf olduğu kredi anlaşmalarından doğan borçlarının dünya sermaye piyasalarında mevcut muhtelif finansman araçları vasıtasıyla yönetimi amacıyla anlaşma yapmaya Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkilidir. Söz konusu anlaşmalar imzalandıkları tarihte yürürlüğe girer.

d) Daha önceki bütçe yıllarında aktedilmiş benzeri anlaşmalar hakkında da bu madde hükümü uygulanır.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen? Yok.

Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

40 ıncı maddeyi okutuyorum:

Borç Verme, Hibe ve Yardım Anlaşmaları

MADDE 40. – a) Avrupa Birliği, yabancı ülkeler, uluslararası kuruluşlar ve yabancı ülke kredi kuruluşlarından sağlanacak hibelerle ilgili temas, müzakere ve anlaşmaları yapmaya ve bu yolla sağlanan finansman imkânlarını kamu ve özel sektör kuruluşlarına kullanırmaya Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkilidir. Söz konusu anlaşmalar imzalandıkları tarihte yürürlüğe girer.

Bu kaynaklardan genel bütçeye dahil idareler ve diğer kamu kuruluşlarına sağlanan hibelerin kullanımlarına ilişkin işlemler damga vergisi, resim, harç ve diğer masraflardan muaftır.

b) Yabancı ülke ve kuruluşlara verilecek borçlarla ilgili anlaşmaları yapmaya ve anlaşmaların esas ve şartlarını belirlemeye verilen borçların ertelenmesine ve yeniden yapılandırılması işlemlerini yapmaya Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkilidir. Yabancı ülke ve kuruluşlara verilecek borçlar Hazine Müsteşarlığı bütçesine bu amaçla konulacak ödenekten karşılanır.

Söz konusu anlaşmalar Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe girer.

c) Türkiye Cumhuriyeti adına yabancı ülke ve kuruluşlara yapılacak hibe ve yardımlar ile ilgili görüşmelerde bulunmaya ve anlaşmalar imzalamaya, Cumhurbaşkanı ve Başbakanın yetkileri saklı kalmak kaydıyla, Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenecek kişi ve kuruluşlar yetkilidir. Yabancı ülkelere verilecek hibe ve yardım karşılıkları Maliye Bakanlığı bütçesine (Ekonomik, Kültürel, Eğitim ve Teknik İşbirliği Başkanlığı hariç) bu amaçla konulacak ödenekten karşılanır.

Söz konusu anlaşmalar Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe girer.

Anlaşmada belirtilen nakdî hibe ve yardımlar bütçeye gider kaydedilerek Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında ilgili ülke adına döviz cinsinden açılacak hesaba aktarılabilir. Ödemeler, anlaşma hükümleri çerçevesinde ve Maliye Bakanlığınca belirlenecek esaslar dahilinde ilgili hesaptan yaptırılır.

d)Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş. tarafından yabancı ülkelere ve bu ülkelerdeki kuruluşlara açılacak iki yıl veya daha uzun vadeli mal ve/veya hizmet satış sözleşmeleri veya bu tür sözleşmelerle eş değer finansal kiralama işlemleri ile ilgili Resmî Destekli ihracat kredilerinin esaslarını ve finansal hükümlerini düzenlemeye Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkilidir.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Refah Partisi Grubu adına, Bursa Milletvekili Altan Karapaşaoğlu. (RP sıralarından alkışlar)

Buyurun efendim.

Süreniz 10 dakika.

RP GRUBU ADINA MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, 1998 yılı bütçesinin, borç verme, hibe alma, hibe verme ve yardım anlaşmalarını düzenleyen 40 ıncı maddesiyle ilgili olarak, Refah Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Değerli milletvekilleri, maddenin (a) bendini, tekrar okumak suretiyle, dikkatinize arz etmek istiyorum. Maddenin (a) bendinde "Avrupa Birliği, yabancı ülkeler, uluslararası kuruluşlar ve yabancı ülke kredi kuruluşlarından sağlanacak hibelerle ilgili temas, müzakere ve anlaşmaları yapmaya ve bu yolla sağlanan finansman imkânlarını kamu ve özel sektör kuruluşlarına kullandırmaya Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkilidir" denilmektedir. Bu konuda, birtakım sakıncaları sıralamak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, her hükümet döneminde, devletin kurum ve genel müdürlükleri başka başka bakanlıklara bağlanabilmekte ve hatta, koalisyonlarda, bu konuda pazarlıklar yapılmaktadır. Böyle bir hibenin kullanılması, bir kişinin inisiyatifine bırakılmamalıdır. Zira, biliyorsunuz, yabancı ülkelerin yardım ve hibeleri, beraberinde, kendi çıkarlarını da ülkemize taşıyacaktır.

Bu bağlamda, bakınız, dünyaya en çok yardım dağıtan Amerika Birleşik Devletlerinin, bu konudaki tutum ve mantalitesi nedir: 1984 yılında, Amerika Birleşik Devletleri Kongresinde 1,5 dolar karşılığında, herkesin satın alabildiği "Dış Yardım Bedeli" başlıklı Kongre Araştırma Servisi raporunda şu tespitler bulunuyor: "Amerika Birleşik Devletlerinin İkinci Dünya Savaşından bu yana sürdürdüğü yardım politikasının başlıca amacı, öncelikle Amerika'nın güvenliğini sağlamak ve Amerikan değerlerinin hâkim kılınacağı bir dünya yaratmaktır."

Sayın milletvekilleri, bu sözü tekrar dikkatlerinize arz ediyorum: "...öncelikle Amerika'nın güvenliğini sağlamak ve Amerikan değerlerinin hâkim kılınacağı bir dünya yaratmaktır. Yardım politikamızın esası, müttefikleri kaldırmaktan ziyade, onlara bizim güvenlik ve savunma çıkarlarımıza hizmet ettirmektir. Dış yardımın başka yararları da vardır. Dış pazarlarda Amerikan mallarını tanıtmak, Amerikan ekonomisini güçlendirmek ve bu ülkelerin, Amerika'nın ahlak ve insanî değerleriyle bütünleşmesini sağlamaktır."

Değerli arkadaşlar, bakınız, yardım yaptıkları ülkeler için "Amerika'nın ahlak ve insanî değerleriyle bütünleşmesini sağlamaktır" deniliyor.

"Ekonomik Yardım" başlığı altında ise, şu ibareler yer alıyor: "Gıda yardımı yapıldığı yıllarda, Amerika Birleşik Devletlerindeki işsizlik son aşamasındaydı. Gıda yardımına başlanmasından sonra, gelişmekte olan ülkelerde, Amerikan ürünlerine karşı yaratılan tat alışkanlığı, Amerikan ih-

raç mallarının daha çok pazarlar bulmasına yol açtı. Bir zamanlar yardım yaptığımız kalkınmakta olan ülkeler, şimdi, toplam ithalat mallarının yüzde 37'sini bizden satın almaya başladılar. Böylece, artan ihraç talebini karşılamak için çalışma saatleri artınca, işsizlik sorunu da ortadan kalktı."

Yine, aynı raporda deniliyor ki: "Amerikan askerî yardımıyla verilen askerî malzemelerin bize ekonomik açıdan önemli bir yükü yoktur; çünkü, bu malzemeler, halen depolarda bulunup, Amerikan Hükümetinin, zaten elden çıkarmak için yollar aradığı malzemelerdir." Yani, işe yaramayan askerî malzemelerdir.

İşte, bu tehlikelerin sezilmesi ve bunların kullanılmasındaki tedbirlerin dikkatlice alınması, ancak, çok sayıdaki düşüncenin, düşünenin süzgecinden geçerse yararlı olur. Bunun ifadesi de, Bakanlar Kuruludur.

Bakınız, 1997 yılı Bütçe Kanununda, bu madde, 35 inci madde olarak geçiyor ve orada, (b) bendinden sonra "söz konusu anlaşmalar, Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe girer" denilmek suretiyle, konu, yine, Bakanlar Kurulunun incelemesine tabi tutuluyor. Maddenin (b) bendinde ise "yabancı ülke ve kuruluşlara verilecek borçlarla ilgili anlaşmaları yapmaya ve anlaşmaların esas ve şartlarını belirlemeye, verilen borçların ertelenmesine ve yeniden yapılandırılması işlemlerini yapmaya, Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakan yetkilidir" ibaresi vardır. Bu ibarede de, yine, kredi ve bağış vermemiz sebebiyle -inşallah, ileride, kredi ve bağış verebilecek durumda olacağız- yukarıda sıraladığımız çıkarların, bu defa, lehimize olabilmesini sağlamak amacıyla, yetki ve sorumluluğun, bir bakana değil, Bakanlar Kuruluna bırakılması gerekir; ancak, uygulama işlemi, Hazineden sorumlu Bakana bırakılabilir.

Bu maddenin (a) bendinin sonuna ilave edilen vergi, resim ve harç muafiyetleriyle ilgili bir paragrafın görüşülmesi sırasında, bakınız, Maliye Bakanımız Sayın Temizel ne diyor: "Türkiye'nin, örneğin 1998 yılı içerisinde yapabileceği hibe miktarını belirlemek -Başbakan ve Cumhurbaşkanı hariç olmak üzere- Türkiye adına herhangi bir kişinin hibede bulunabilmesi için de, Bakanlar Kurulu kararına bağlamak; böylece, hibelerin, hem bir kaynaktan gözükmemesi hem de Bakanlar Kurulu kararıyla yurtdışı gezisine çıkanın istediği gibi hibe taahhüdünde bulunmaması, daha sonradan da, o hibe sözlerinin yerine getirilmemesi nedeniyle Türkiye'nin zor durumda bırakılmaması amaçlanmalıdır." Sayın Bakanın sözlerinden anlıyoruz ki, dış seyahatlerde bulunanlar, taahhütlerde bulunmuşlar; fakat, bu taahhütlerini yerine getirememişlerdir. Bu durum da, aleyhimize olmuştur. Sayın Temizel'in bu ifadeleri dahi, biraz eksiklik taşıyor; o da, Başbakan ve Cumhurbaşkanı'nın bu konuda söz verebileceğine işaret etmesidir.

Bakınız, Amerika Birleşik Devletlerinin bize bedeli karşılığında yapacağı yardımlar konusunda bile, Başkan, kongreden izin almadan söz veremiyor. Kaldı ki, Sayın Temizel "bu konuda söz sahibi Parlamento değil, Bakanlar Kurulu olsun" diyor; fakat, bu konunun aslı ise, Parlamentosudur, millettir. Dolayısıyla, bu madde zayıftır, eksiktir, tartışmaya açıktır ve Anayasamıza da aykırıdır.

Bakınız, Anayasamız ne diyor: Bağış ve yardımların alınacağı haller bellidir; bunlar, ağır ekonomik bunalımlar, tabii afetler, savaş halleri gibi durumlardır. Anayasamızın 119 uncu maddesi ise, bu hallerde görevi Bakanlar Kuruluna vermiştir. İşte, bu noktadan da, bu madde, Anayasamızın ruhuna aykırı bulunmaktadır.

Hibeler, yardımlar, kamunun ortak malıdır, ortak çıkarlarıdır. Dolayısıyla, kamunun ortak temsilcisi olan Parlamentosunun tayin ettiği yönetici ve sorumlu konumunda olan Hükümet yetkili olmalıdır.

Bu maddenin (c) ve (d) bendinde mutabakatımız vardır; (c) bendindeki ifadeler daha sağlıklıdır.

Değerli milletvekilleri, bu maddedeki her bent, sanki, koalisyonu oluşturan partiler arasında paylaşılıyormuş gibi bir hava taşıyor, böyle bir intiba veriyor. Neden diyeceksiniz; zira, bakınız, bu

maddenin (c) bendinde, "Türkiye Cumhuriyeti adına yabancı ülke ve kuruluşlara yapılacak hibe ve yardımlar ile ilgili görüşmelerde bulunmaya ve anlaşmalar imzalamaya, Cumhurbaşkanını ve Bakanın yetkileri saklı kalmak kaydıyla, Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenecek kişi ve kuruluşlar yetkilidir" denilmek suretiyle, konunun Bakanlar Kurulunda incelenmesi, Bakanlar Kurulunda karara bağlanması öngörülmüş bulunmaktadır.

Dolayısıyla, 40 nci maddenin (a) ve (b) bentleriyle ilgili görüşlerimizde, Bakanlar Kurulunun inisiyatifinin dahilinde bulunmasını teklif ediyor, bu konuda bir önerge verdiğimizizi de belirterek saygılar sunuyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Karapaşaoğlu.

Madde üzerindeki konuşmalar bitmiştir.

Bir önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görülmekte olan bütçe kanununun 40 nci maddesinin (a) ve (b) bendindeki "Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkilidir" ibaresinin yerine "Bakanlar Kurulu yetkilidir; ancak, bu maddenin yürütülmesinden ve takibinden, Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan sorumludur" ibaresinin ilave edilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Altan Karapaşaoğlu

Ekrem Erdem

İsmail Özgün

Bursa

İstanbul

Balıkesir

Hüseyin Yıldız

Musa Okçu

Mustafa Ünalı

Mardin

Batman

Konya

Gerekçe:

Hibeler, yardımlar ve borç vermeler, genellikle, verenin birtakım çıkarları gözetilerek verilmektedir. Bu yardımları alan taraf ise, herhangi bir şartı ileri sürememektedir; ancak, alınan yardımların ve hibelerin amacına uygun olarak kullanılmasını denetlemek konumundadır. Bizim Anayasamızın 119 uncu maddesinde, ağır ekonomik koşulların olduğu zamanlarda yönetimin ne olacağı, konunun öneminden dolayı da, sorumluluğun hangi mercide olacağı açıkça ifade edilmiştir ve böyle bir uygulamanın ancak Bakanlar Kurulunun inisiyatifıyla tanzim edilebileceğini, gerek lafzen ve gerekse zimnen ifade etmektedir. Bundan dolayı, bu maddenin, Anayasanın ruhuna uygun hale getirilmesi, ancak sorumluluğun Bakanlar Kurulunda olmasıyla mümkündür.

Saygıyla arz ederiz.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI BİLTEKİN ÖZDEMİR (Samsun) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükümet?..

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Komisyon ve Hükümet önergeye katılmıyor.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Maddeyi oylamadan önce, maddenin (c) bendinde "söz konusu anlaşmalar Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe girer" dedikten sonra, yine "söz konusu anlaşmalar Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe girer" diye bir cümle mükerrer olmuş. Bunlardan birini kaldırıyoruz, değil mi Sayın Komisyon?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI BİLTEKİN ÖZDEMİR (Samsun)– Doğrudur.
Tertip hatası var Sayın Başkan, buyurduğunuz gibi yapalım.

BAŞKAN – Evet, peki: "Söz konusu anlaşmalar Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe girer" ifadesinin birincisini kaldırdık.

Bu değişiklikle maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
41 inci maddeyi okutuyorum:

İKİNCİ BÖLÜM

Hazine İşlemleri

Avans İşlemleri

MADDE 41. – Genel bütçe ödemelerini zamanında yapabilmek ve ödemelerin tahsilatın göstereceği mevsimlik dalgalanmalardan olumsuz yönde etkilenmesini önlemek, amacıyla 14.1.1970 tarih ve 1211 sayılı Kanunun 50 nci maddesi esaslarına göre Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından kısa vadeli avans almaya Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkilidir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Önerge?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

42 nci maddeyi okutuyorum:

Çeşitli Saymanlıklardaki Değerlerin Hazineye Geçişi

MADDE 42. – Maliye Bakanı, bütün saymanlıkların çeşitli nedenlerle hazine hesapları dışında kalan mal varlıkları ve emanetler de dahil olmak üzere her çeşit paralarını Hazine hesaplarına kaydetmeye, bu hesaplara tasarruf etmeye ve bu amaçla gerekli önlemleri almaya yetkilidir.

1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun tanımladığı bir saymanın yönetim ve sorumluluğunda olmayan kamu fonları hakkında da bu hüküm uygulanır.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Önerge?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

43 üncü maddeyi okutuyorum:

Geri Verilecek Paralar

MADDE 43. – 27.6.1963 tarihli ve 261 sayılı Kanun uyarınca, geri verilecek paraların kesin olarak veya avans suretiyle ödenmesinin şekil ve usulleri Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlık- la Maliye Bakanlığı tarafından müştereken tespit olunur.

Yapılacak inceleme sonunda fazla ödendiği tespit olunan veya zamanında mahsup olunmayan tutarlar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre geri alınır.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Önerge?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

44 üncü maddeyi okutuyorum:

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kamu İktisadî Teşebbüsleri

Kamu İktisadî Teşebbüslerinin Kârları

MADDE 44. – a) 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi kuruluşların, 1997 yılı kârlarından Hazineye isabet eden tutarları;

1. 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararınameye belirtilen kısıtlamalara tabi olmaksızın, Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın teklifi üzerine bütçeye gelir kaydetmeye,

2. Kuruluşların ödenmemiş sermayelerine veya tahakkuk etmiş görev zararları alacaklarına mahsup edilmek üzere Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın teklifi üzerine bütçeye gelir, ödenek ve gider kaydetmeye,

b) Birinci fıkraya kapsamına giren kuruluşların 1996 ve önceki yıllara ait kâr paylarından Hazineye isabet eden tutarları Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın talebi üzerine bütçenin gelir ve giderleri ile ilgilendirmeksizin kuruluşların görev zararları alacakları veya ödenmemiş sermayelerine mahsup etmeye ilişkin işlemleri yapmaya,

Maliye Bakanı yetkilidir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Önerge yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Müteakip maddeyi okutuyorum:

Kamu Ortaklıkları ve İştiraklerinde Sermaye Değişiklikleri

MADDE 45. – a) Kamu ortaklıkları ve iştiraklerinin yeniden düzenlenmesi tedbirlerini uygulamak, sermaye artırımlarına katılma, kamu iktisadî teşebbüslerinin yatırım ve finansman programlarının gereklerini yerine getirmek ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini uygulamak amacıyla;

1. Hazineye her türlü sermaye artırımlarına katılınması ve her türlü sermaye paylarının satın alınmasına,

2. Hazinenin ve Kamu İktisadî Teşebbüslerinin sermaye paylarını diğer kamu iktisadî teşebbüslerine, özelleştirme idaresine veya katma bütçeli idarelere devretmeye veya onlar tarafından devraldirmaya,

3. Kamu İktisadî Teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarının Hazineye veya çeşitli fonlara olan borçlarını yıllık yatırım ve finansman programlarına uygun olarak Hazineden olan alacaklarına veya ödenmemiş sermayelerine mahsup etmeye veya teşebbüslerin borçlarının ödenme zamanı ve şartlarını belirlemeye,

Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan,

4. Bu işlemlerin gerektirdiği tutarları, Hazine Müsteşarlığının teklifi üzerine, mahiyetine göre, bütçede açılacak özel tertiplere gelir ve ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı,

Yetkilidir.

b) 1. Kamu İktisadî Teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarının 1997 yılı sonu itibarıyla;

aa) Hazineye, fonlara, Sosyal Sigortalar Kurumuna olan vadesi geçmiş borçlarını, Hazineden ve fonlardan olan alacaklarına veya ödenmemiş sermayelerine mahsup etmeye,

bb) Türkiye İhracat Kredi Bankasına olan borçlarının ödeme zaman ve şartlarını tespiti, ge-

rektiğinde ödenmemiş sermayelerine mahsuben bu borçlarla, bankanın Sosyal Sigortalar Kurumu- na olan borçlarının Hazine tarafından devralınarak mahsup ve tasfiyesini sağlamaya,

cc) Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.'nin geçmiş yıllar pancar alımlarını gerçekleştirmek amacıyla sağladığı finansman nedeniyle Çalışanların Tasarruflarını Teşvik Hesabına olan tahvil borçlarının gerektiğinde Hazine tarafından devralınarak görev zararı ve ödenmemiş sermayesine mahsup etmeye,

Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan,

2. Bu işlemleri, Hazine Müsteşarlığının teklifi üzerine, gelir ve gider hesapları ile ilgilendirilmeksizin mahiyetlerine göre ilgili Devlet hesaplarına kaydettirmeye Maliye Bakanı,

Yetkilidir.

c) İkinci fıkra uygulaması çerçevesinde işleme tabi tutulan Kamu İktisadî Teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarının Hazine devirli dış kredilerinin Türk Lirası karşılıkları ve bu fıkraya göre devralınabilecek borçların miktarı ile sınırlı kalmak kaydıyla Hazine tarafından Özel Tertip Devlet Tahvilleri ihraç edilebilir. Bu tahvillerin, vade, faiz ve sair şartları Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın teklifi üzerine Başbakan tarafından belirlenir.

d) 233 sayılı Kamu İktisadî Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye tabi olup 1997 yılında 4 trilyon liranın üzerinde zarar eden Kamu İktisadî Teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları ve müesseselerinin 31.12.1997 tarihi itibarıyla Hazineye olan vergi borçları (Katma Değer Vergisi) hariç ve bu borçlarına ilişkin gecikme zammı ve gecikme faizlerini Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Devlet Bakanının teklifi üzerine bütçenin gelir ve giderleri ile ilgilendirmeksizin kuruluşların sermaye, görev zararı ve diğer alacaklarına mahsup etmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Refah Partisi Grubu adına, Nevşehir Milletvekili Sayın Mehmet Elkatmış; buyurun efendim. (RP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika Sayın Elkatmış.

RP GRUBU ADINA MEHMET ELKATMIŞ (Nevşehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçe kanunu tasarısının 45 inci maddesi üzerinde, Refah Partisinin görüşlerini açıklamak üzere, söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlarım.

45 inci madde, genel hatları itibarıyla, iki hususu hükme bağlamaktadır. Bunlardan bir tanesi, KİT'lerin sermaye artırımlarına katılmasına, sermaye paylarının satın alınmasına, Hazineye, fonlara, SSK'ya ve Türkiye İhracat Kredi Bankasına olan ödenmemiş borçların sermayelerine mahsubuna ve yine, KİT'lerin 4 trilyon liranın üzerindeki zararlarının 31.12.1997 tarihine kadar -Katma Değer Vergileri hariç olmak üzere- bu borçlarına ilişkin gecikme zammı ve faizlerinin, sermaye, görev zararı ve diğer alacaklarına mahsup etmeye ilişkin işlemlerde, Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakana yetki verilmektedir.

İkinci bir husus da, bütün bu işlemlerin, bütçede açılacak özel tertiplere gelir ve ödenek kaydetmeye, Maliye Bakanı yetkili kılınmaktadır.

Diğer bir fıkrasında ise, tahvil ihracını, dışborç bulmayı da Başbakanın iznine bağlamaktadır. Genel hatları itibarıyla budur.

Değerli milletvekilleri, artan enflasyon karşısında ve özelleştirmedeki belirsizlik karşısında, yine, KİT'lerin işletmelerinin yenilenmemesi, ihtiyaçlarının zamanında yerine getirilmemesi karşısında, KİT'lerimizin büyük bir zarar içerisinde, sıkıntı içerisinde bulunduğu hepimizce malumdur.

Ben, iki dönemdir KİT Komisyonu üyesi olaktayım ve bütün KİT denetimlerinde, gerek alt

komisyon denetimlerinde ve gerekse üst komisyon denetimlerinde, KİT'ler -aşağı yukarı hepsi- sermayelerinin yetersizliğinden şikâyet ederler ve sermaye artırım talebinde bulduklarını, bunun formalitesinin çok uzun olduğunu ve dolayısıyla da, zamanında yerine getirilemediğini, sermaye artırımları zamanında yerine getirilse dahi, Hazinece, nakit ihtiyaçlarının, bu konuda, zamanında karşılanmadığını, bu nedenle de büyük bir finansman sıkıntısı içerisinde olduklarını söylerler ve çoğu kere de, KİT Komisyonu, bu konularda, Hükümete tavsiye kararında bulunur.

Tabii, bu düzenlemeyle, bunlar, bir yerde, tespit edilmiş oluyor. Aslında, bu, geçmişten beri böyledir; ama, maalesef, biraz evvel de dediğim gibi, zamanında yerine getirilmediği için bu ihtiyaçlar veya zamanında yerine getirilse dahi nakit ödemelerinin olmaması karşısında, KİT'ler de, tabii ki büyük zararlara uğramaktadır. Benim dileğim, bunun, kanun maddesi içerisinde kalmaması ve KİT'lerin bu ihtiyaçlarının zamanında yerine getirilmesi; çünkü, zamanında yerine getirilmediği takdirde, bu talepler, o zaman için hesap ediliyor, ama, zaman içerisinde bu eriyor ve onun çok üzerinde bir ihtiyaç doğuyor; dolayısıyla, bir yerde, sermaye artırım da hiçbir işe yaramıyor.

Değerli milletvekilleri, yine bu maddede bir husus da düzenleniyor. Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketine, Çalışanların Tasarruflarını Teşvik Fonunda biriken paralardan bir kısım paranın ödendiği belirtiliyor. Tabii ki, Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi, bu parayı, zamanında ödemiştir. Aslında, Çalışanların Tasarruflarını Teşvik Fonundaki paralar, büyük bir sıkıntı göstermektedir ve işçilerimiz, çalışanlarımız bu paraların kendilerine ödenmesini istemektedirler. Geçmiş yıllarda, bu -bir yıl evvel, hatta birbuçuk yıl evvel- 500 trilyona yaklaşmıştı. Zannederseniz, şimdi, 1 katrilyon liraya balığ olmuştur ve bu paraların da acilen ödenmesi lazım; ama, burada, "gerektiğinde" deniliyor. "Gerektiğinde" denilince, tabii keyfe bırakılıyor. Halbuki, bu doğru değil. Bu işçilerin ve çalışanların hakkının bir an evvel ödenmesi gerekiyor. Bunun için de, bu "gerektiğinde" sözü kaldırılıp "ödenir" diye bir düzenleme yapılırsa, daha gerçekçi olurdu ve sadece, Türkiye Şeker Fabrikalarında biriken bu paraların değil, bütün KİT'lerdeki ve diğer bütün kurumlardaki bu alacakların tasfiye edilmesinde, çalışanların büyük menfaati vardır. Bunu belirtmek istiyorum.

Yine bu maddenin (d) bendinde, 4 trilyonun üzerinde zarar eden KİT'lerin, 31.12.1997 tarihi itibarıyla, Katma Değer Vergisi hariç olmak üzere, her türlü gecikme zamları ve faizlerinin sermayeye ve görev zararlarına mahsup edilmesini öngörüyor ki, burada bir eşitsizlik ve haksızlık doğuyor. Çünkü, bir KİT, çok küçük bir KİT olabilir; bunun zararı, mesela, 1 trilyon lira olabilir; ama, 1 trilyon lira, o KİT için büyük bir zarardır. Diğer bir KİT vardır ki, işlevi itibarıyla çok büyüktür, onun da, mesela 10 trilyon lira, hatta, Devlet Demiryolları gibi KİT'lerin 60-70 trilyon liraya varan zararları olabilir; ama, küçük KİT'in zararıyla büyük KİT'in zararı arasında, bence bir fark yoktur. Burada, bir yerde zarar etmeyi veya daha az zarar eden cezalandırmak gibi bir durum hâsıl oluyor. Burada adaletsizlik vardır. Yapılacaksa, hepsinin borçlarının bu şekilde tasfiye edilmesi gerektiği kanaatindeyim.

Yine, sözün başında da belirttiğim gibi, KİT'lerin en büyük sıkıntısı finansman ihtiyacıdır. Bu hususta da, 54 üncü Hükümet bir düzenleme yapmıştı, havuz sistemini geliştirmişti. Bu havuz sisteminin KİT'lere çok büyük faydalar icra ettiğini görüyoruz; ama, ne hikmetse, 55 inci Hükümet, gelir/gelmez havuz sistemini kaldırdı. Bunun da, tekrar konulmasında, şahsen, zaruret görüyorum; çünkü, faydaları görüldü.

Bu dileklerle, bütçenin hayırlara vesile olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Elkatmış.

Sayın milletvekilleri, madde üzerindeki müzakereler sona ermiştir.

Madde üzerinde önerge yok.

Maddeyi oylarınıza...

AHMET SEZAL ÖZBEK (Kırklareli) – Sayın Başkan, bir Divan Kâtibi eksik. Divanı tamamlayın, öyle oylamaya geçin.

BAŞKAN – Divan Üyesi arkadaşımız, benden 2 dakika izin aldı.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI BİLTEKİN ÖZDEMİR (Samsun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun efendim.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI BİLTEKİN ÖZDEMİR (Samsun) – Sayın Başkan, tensip ederseniz, bir noktalama işareti düzeltmesi yapılması gerekiyor. Maddenin en son bendinde, parantez içinde yer alan "Katma Değer Vergisi" ibaresinden sonra gelen "hariç" kelimesinin de parantez içine alınarak, noktalama işaretinin düzeltilmesi gerekiyor.

Bilgi ve izinlerinize arz ederim efendim.

BAŞKAN – Peki efendim.

45 inci maddeyi, bu düzeltmeyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, bazı milletvekilleri tam karşıma geçmiş, yarım saatten beri telefonla konuşuyorlar. Bakın, isim zikretmiyorum; ama, çok kötü bozarım; yani, biraz saygı duyalım arkadaşlar, hem Genel Kurul salonuna hem de Başkana. Yani, insan biraz çekinir canım...

46 ncı maddeyi okutuyorum:

Hazine Kefaleti

MADDE 46. – a) Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.'nin kredi, sigorta ve garanti faaliyetleri nedeni ile yüklendiği işlemlerden doğabilecek politik riskleri garanti etmeye ve bu risklerden doğabilecek zararları ödemeye,

b) Özelleştirme İdaresince, özelleştirme programı çerçevesinde yapılacak borçlanmalara 50 trilyon liraya kadar Hazine garantisi vermeye,

Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkilidir.

BAŞKAN – Madde üzerinde, şahsı adına, Sayın Esat Bütün; buyurun.

ESAT BÜTÜN (Kahramanmaraş) – Vazgeçtim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Vazgeçtiniz.

Başka söz isteyen?.. Yok.

Madde üzerinde önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

47 nci maddeyi okutuyorum:

ÜÇÜNCÜ KISIM

Kamu Personeline İlişkin Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Özlük Hakları

Katsayılar, Yurt Dışı Aylıklar, Ücret, Sözleşme Ücreti,

Ek Tazminat Tavanları

MADDE 47. – a) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 154 üncü maddesi uyarınca, aylık göstergé tablosunda yer alan rakamlar ile ek göstergé rakamlarının aylık tutarlara çevrilmesinde

uygulanacak aylık katsayısı 1.1.1998-30.6.1998 döneminde (5 820), memuriyet taban aylığı göstergesine uygulanacak taban aylığı katsayısı 1.1.1998-30.6.1998 döneminde (36 500) olarak uygulanır.

b)Kurumların yurt dışı kuruluşlarına dahil kadrolarında görev alan Devlet memurlarının yurt dışı aylıkları, yeni kurlar ve yeni emsaller tespit edilinceye kadar, 27.4.1996 tarihli ve 96/8129 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile ek ve değişikliklerinde yer alan hükümlere göre ödenir.

c)399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinin (c)bendi uyarınca çalıştırılan sözleşmeli personelin sözleşme ücret tavanı 1.1.1998-30.6.1998 döneminde (267 000 000)lira olarak uygulanır.

d)375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2.12.1993 tarih ve 3920 sayılı Kanunla değişik 28 inci maddesinin (B) fıkrası uyarınca ödenecek ek tazminatın tavanı (30 000 000) lira olarak uygulanır.

Aynı maddenin (A) fıkrası uyarınca ödenecek ek tazminatın aylık tutarı da erbaş ve erler için; 1.1.1998-30.6.1998 tarihleri arasındaki sürede (20 000 000) lirayı, 1.7.1998 tarihinden itibaren ise (24 000 000) lirayı geçemez.

e)İçişleri Bakanlığınca tespit edilecek asgarî ve azamî sınırlar dahilinde belediye başkanlarının aylık ödemeleri, belediye meclislerince kararlaştırılır.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Sayın Nihat Matkap; buyurun efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır Sayın Matkap.

CHP GRUBU ADINA NİHAT MATKAP (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının kamu personeline ilişkin "Katsayılar, Yurt Dışı Aylıklar, Ücret, Sözleşme Ücreti, Ek Tazminat Tavanları" kısmını teşkil eden 47 nci maddesi üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun görüşlerini arz etmek üzere söz almış bulunmaktayım. Sözlerime başlarken, sizleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz maddeyle, 657 sayılı Yasanın 154 üncü maddesi uyarınca aylık gösterge tablosunda yer alan rakamlar ile ekgösterge rakamlarının aylık tutarlara çevrilmesinde uygulanacak aylık katsayının önümüzdeki ocak-haziran döneminde 5 820, memuriyet taban aylığı göstergesine uygulanacak taban aylığı katsayısının önümüzdeki ocak-haziran döneminde 36 500 olarak uygulanması öngörülmektedir. Bu katsayıların uygulanması, Ocak 1998'den itibaren memur ve emekli maaşlarına yüzde 30'luk bir artışı ifade etmektedir. 1997 yılında hayat pahalılığı oranının yüzde 100'lerde seyrettiğini göz önünde tutarsak, bu artış oranının, iktidarda olsun muhalefette olsun, hiçbir milletvekili arkadaşımın içine sinmediğine inanıyorum.

Memur ve emekliler, yüzde 30'luk artışı yetersiz buldukları için, günlerdir toplantılar yapıyorlar, gösteri yürüyüşleri yapıyorlar ve bundan da tatmin olmayarak tepkilerini değişik platformlarda ifade ediyorlar. Bu husus, Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmelerinde de sıkça dile getirildi; ama, ne yazık ki, Hükümet, kendi hedef ve programı doğrultusunda bir türlü çare üretilmedi ve bu konuyu münhasır verilmiş bütün öneriler reddedildi.

Değerli milletvekilleri, muhalefet partileri, bugün de, bu artış oranlarını yukarı çekmeyi öngören değişiklik önerilerini Başkanlığa sundular. Bizim önergeyle ilgili bilgi vermeden önce, Refah Partili arkadaşlarımızın biraz önce verdiği önergenin, hem teknik hem sosyal olarak birçok yanlışlık içerdiğini de ifade etmek isterim. Çünkü, Refah Partisi, bu artışa karşılık bulabilmek için, yapılacak kesintilerle ilgili bazı ödenekleri hariç tutmuştu. Bakınız, bu karşılıklar, kendi temel anlayışlarına da çok aykırı; ancak, arkadaşlarım, sanıyorum bunu yeterince incelemediler, böyle oy verdiler; bizim karşı çıkmamızın nedeni de o idi.

Bakınız, sizin verdiğiniz önergede, bu artışlara karşılık ararken, bazı ödeneklerden hiç kesinti yapılmaması öngörülmüş; örneğin, içborç faizi ödeneginden hiçbir kesinti yapılmaması öngörülmüyor. Kaldı ki, öbür tarafta, eğitim ödeneklerinden, sağlık ödeneklerinden kesinti yapılması içinize sınıyor da, "içborç faizinden kesinti yapılmasın" diye bir önerge veriyorsunuz.

Değerli arkadaşlarım, biz, o nedenle önergenize katılmadık.

BAŞKAN – Sayın Matkap, siz kendi fikirlerinizi söyleyin.

NIHAT MATKAP (Devamla) – Bunun iyice anlaşılması için bunları söylüyorum Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlarım, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak biz de bir önerge verdik. Önergemizde, düşük maaşlı memurlara yüzde 60, yüksek maaşlı memurlara yüzde 20 artış, ortalama olarak da yüzde 50'lik bir artış öngörülmüyor. Bu önergemiz biraz sonra okunup oylanacak. Sayın Bakan, haklı olarak, bütçenin iç dengelerini korumak için önergemize katılmayacak, Hükümeti destekleyen partiler de, aynı mantıkla, büyük olasılıkla bu önergeye katılmayabileceklerdir.

Değerli milletvekilleri, ancak, dikkatinizi bir noktaya çekmek istiyorum. Bakınız, geçen yıl bugünlerde, 1997 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısını müzakere ederken -tarih 17 Aralıktı- memur maaşlarında artışı düzenleyen madde üzerinde, o günün muhalefet, bugünün iktidar partileri, 1997 Ocak ayında yapılması öngörülen yüzde 30'luk artış oranını yetersiz bulmuş ve bu oranı yukarı çekmeyi öngören önergeler vermişti; o günün iktidar, bugünün muhalefet partileri de, önergelerin reddedilmesi için yoğun çaba harcamıştı. Demokratik Sol Parti Grubu adına, önergeyi, bugünün Maliye Bakanı Sayın Temizel hazırlamıştı ve önergenin altına çok haklı bir gerekçe yazmıştı; grup adına da, Antalya Milletvekili Sayın Metin Şahin, yaptığı konuşmada, kamu çalışanlarının ve emeklilerin yaşam güçlüklerini, zorluklarını hararetle bir biçimde anlatmıştı. Aynı şekilde, ANAP Grubu adına, benzer mahiyetteki önergeyi bugünün Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı Sayın Biltekin Özdemir vermişti; Sayın Özdemir de, yine o gün, öngörülen yüzde 30'luk artışın yüzde 50'ye çıkarılmasını istemiş ve yüzde 30'luk artışın hakla ve adaletle bağdaşmadığını içeren hararetle bir konuşma yapmıştı.

Bugüne bakıyoruz; Refahiyol gitmiş, Anasol gelmiş; bugünkü görüşmelerde, geçen yıl Anasol'un koyduğu tavrı Refahiyol sergilemekte, geçen yıl Refahiyol'un koyduğu tavrı da bugün Anasol sergilemektedir. Kim doğru, kim yanlış yapıyor, onu bir kenara bırakıyorum; ancak, bir doğruyu söyleyeyim: Geride bıraktığımız iki yıl içerisinde kamu çalışanlarının toplu sözleşmeli sendika yasasını çıkarabilmiş olsaydık, bugün bu sıkıntıyı yaşamayacaktık; bu madde önümüze, kamu çalışanları yetkili konfederasyonu ile Hükümet arasında uzlaşma sağlanmış biçimiyle gelecekti; ancak, 1998 malî yılı konsolide bütçe ödenekleri içerisinde sağlık hizmetlerine yalnızca yüzde 2,6 pay ayrılırken, borç faizlerine de yüzde 39,9 pay ayrılıyorsa, bu çarpık bütçe yapısıyla memur ve emeklilerle uzlaşmanın da çok büyük güçlükleri vardır.

Değerli milletvekilleri, bu sıraladığım sorunları kökten çözenin "olmazsa olmaz" koşulu, ülkemizi bu hazin tabloya sürükleyen ekonomik ve sosyal sistem anlayışını sorgulamak ve bu hazin tabloyu tersine çevirmektir. Bunun merkez sağ ekonomik ve sosyal politikalarıyla gerçekleşmeyeceği iyice görüldü; adil düzen ekonomik politikalarıyla da gerçekleşmeyeceği anlaşıldı. Yegâne çözüm, sosyal demokrat ekonomik ve sosyal politikaların bir an önce devreye girmesidir, Cumhuriyet Halk Partisinin, ülkeyi yönetme yetkisini almasıdır.

Bu umut ve düşüncelerle 1998 malî yılı bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum, hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Matkap.

Refah Partisi Grubu adına, Hatay Milletvekili Sayın Metin Kalkan; buyurun efendim. (RP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika Sayın Kalkan.

RP GRUBU ADINA SÜLEYMAN METİN KALKAN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli Meclis üyeleri; şu anda tüm Türkiye, bu Meclisin memurlarına vereceği, kışı onlara zor mu kolay mı geçirtceği hakkında kararını, çoluk çocuklarıyla ve büyük bir merakla beklemektedirler.

1998 yılı bütçesinde memur için yüzde 30 zam öngörülmüş. Memur, geçen yıl aldığı ücretin, aynı yıl sahip olduğu satınalma gücünden daha az bir türete mahkûm oluyor bu rakamla; yani, bir geriye gidiş söz konusu. Enflasyonun, tüm tüketici fiyat ortalaması olarak yüzde 100'ü, insanımızın zarurî ihtiyaç maddeleri açısından, mutfak girdileri açısından yüzde 150'yi bulduğu bir ortamda, siz ona yüzde 30'u reva görürseniz, bu, çok büyük bir haksızlık olur, onun parasını eksiltmek olur, çocuğunun istikbalinden çalmak olur, Başbakanın ifade ettiği gibi, kışı çok zor geçirtmek olur. Enflasyonu, hem alabildiğine, yüzde 100 artıracaksınız, zarurî ihtiyaç maddelerinde yüzde 150 zam yapacaksınız -ki, bu, yüzde 83'ten yüzde 100'e çıkmış, yüzde 150'ye doğru çıkmış- gelecek yılın enflasyonunu da yüzde 50 olarak şu anda tasarlayacaksınız ve "al sana yüzde 30" diyacaksınız; bununla da, memura zam yaptığımızı söyleyeceksiniz!.. Bu taksimi kurt yapmaz, kuzulara şah olsa! (RP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Geçen yılın satınalma gücünden de mahrum edilmiş, başka hiçbir geliri olmayan kitleye karşı, kışı zehir etme operasyonundan vazgeçilmelidir, hem de hemen bu gece, bu vakitte. Milleti zorlamaya gerek yok. Bu katsayı oranlarını bu gece artıralım. Faize ayırdığımız büyük payı, diğer lüks harcamaları kısalım; hatta gerekiyorsa, şu Meclis koltuklarını da almaktan vazgeçelim ve en azından yüzde 50 zammı memurumuzdan esirgemeyelim. Daha önceki hayat standardını yakalatmazsa da, yüzde 50 zam, belki zararının bir kısmını telafi eder; memurları, emeklileri biraz rahat ettirelim; sistemli bir şekilde, planlı olarak eksilttiğimizi biraz tamamlayalım; rantı, rantçıyı daha fazla beslemeyelim.

Hükümetin ve Maliye Bakanının, her konuşmada "memura ve işçiye, emekliye, Bağ-Kur'luya enflasyonun üzerinde ücret vereceğiz" sözüne ne oldu?! Bunun ifadesi yüzde 30 mu?! Memura verilmesi gereken zam, geçen yıl oranındaki ücret enflasyonu artırmaz. Kaldı ki, bu kesime verilen para piyasaya iner, esnafa ve çiftçiye iner; faize ve rantçıya verilen para ise, hiçbir yere gitmez, sadece faizcinin hesap defterindeki hesapların rakamlarını artırır, halkın memnuniyetini artırmaz.

Devleti yürüten memurdur; onu sıkıntıya sokmazsak, o, gece üşümeden yatarsa, sabah kahvaltı edebilecek orta bir imkân bulabilirse, mesaisini devlete daha nafi kılar; parayı yatırıma o dönüştürüyor, bunun karşılığını fazlasıyla verir; zararlı değil, kârlı çıkar ülke.

5,9 katrilyon lirayı faize ayırmışız, devletin tüm memuruna, emeklisine 3,5 katrilyon lira ayırmışız. Sadece faizden yüzde 8, yüzde 9 kesip, yani, yarım katrilyoncuk ayırırsak, memura yüzde 50 zam vermek mümkün. Yüzde 80'lerdeki faizi yüzde 140'a çıkarmışız, bunu, 10 puan daha azaltıp, yüzde 130'lara indirirsek, memura yüzde 50 zam verme imkânı doğacak. Faizci de buna fazla kızmaz. Öyleyse, tüm memur ve emeklileri kızdırmayalım. Bakın, hepsi, yollara, salonlara sığmaz oldu; toplum huzuru zorlanır oldu.

1996 yılında, memur ve emeklisiyle, sosyal güvenlik harcamalarına yüzde 33 verilirken, 1997 Refahiyol Hükümetinde bu rakam yüzde 38'e çıkmış; 1998 yılında bunu tekrar yüzde 33'e düşürmekse, elbette tesadüf değil. Bu, halkın geçim sıkıntısına karşı bir duyarsızlıktır. Aynı dönemlerde, 1996'da bütçenin yüzde 38'i faize verilmiş, 1997'de bu oran, faizin aleyhine, yüzde 29'a düşmüş; ama, şimdi bakıyoruz ki, faiz, 1998 bütçesinde bütçenin yüzde 40'ına çıkmış; memur ve emeklisine verilen ise, ne tesadüf, yüzde 29'a düşürülmüştür. Yani, 1997'de tüm personelin sosyal güvenlik harcamaları, memur ve emeklisine verilen para, faize verilen paradan 600 trilyon lira fazla iken, 1998'de bu defa faize ödenen para, tüm personelin sosyal güvenlik harcamaları, memur ve emeklisine ödenen paradan 2 katrilyon lira fazla olmuştur.

Memura verilecek para enflasyonu artırmaz; onun eksilen parasını vermek zım geçirmez. Nüfusun binde 1'ini oluşturmayan kesime cömert transferler yapıp, nüfusun yarısını ilgilendiren değerlendirilmede alabildiğine cimri davranmak, ancak bir daha halkın karşısına çıkmamayı düşünmekle mümkündür.

Bu bütçeyle daha da net ortaya çıkan çok haksız bir husus da, en düşük maaş alan memur ile en fazla alan memur arasında tam 36 kat fark oluşmuştur; bu olur mu?! Bu çarpıklığın derhal düzeltilmesi lazımdır; en az alanın zam oranının acilen artırılması lazımdır.

Öntümüzdeki yıl enflasyonun azalacağına dair hiçbir tedbir alınmadığı gibi, bilakis artırıcı düzenlemeler var. Yeni süper vergiler ve durmayan KİT zamları getirilirken "gelecek yıl enflasyonunu yüzde 50'de tutacağız, öyleyse memura yüzde 30 vermeliyiz" demek, sabit ve dargelirliyi kandırmak demektir.

BAŞKAN – 1 dakikanız var Sayın Kalkan.

SÜLEYMAN METİN KALKAN (Devamla) – Bu durumda, Hükümet, enflasyon yoluyla, maaş gelirliden para transfer edip, başka yerlere aktarmış oluyor. Yetkililer "enflasyonun üzerinde artış yapacağız" beyanatlarını unutmamalıdır. Unuttularsa, bu sözü bu gece hatırlayalım; halk kıışı biraz ılık geçirsin, rantiyeci yüzde 7-8 daha az alırsa, ölmez; memur ve emekli, bu geçim şartlarında bu rakamlarla kalırsa, ötür.

Refahiyol döneminde, memura, enflasyonun çok üzerinde bir ücret artışı verilince, enflasyon daha artmadı, bilakis azaldı. Anasol-D Hükümeti, memura, enflasyonun altında artış verdiği halde, enflasyon çok daha fazla artıyor; çünkü, esas enflasyon artırıcı, faizdir. Evet, ranta vermek, enflasyonu artırır; halka vermek, enflasyonu azaltır.

Nüfusumuzun yüzde 50'sini oluşturan kitleye 5,9 katrilyonluk faiz pastasından sadece yarım katrilyoncuk bir ince dilimi aktarırsak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kalkan, süreniz bitti efendim.

SÜLEYMAN METİN KALKAN (Devamla) – Son cümlem Sayın Başkan.

BAŞKAN – Rica ediyorum... Bakın, sabahtan beri, her maddede konuşuyorsunuz; ama, bize de günah canım!

SÜLEYMAN METİN KALKAN (Devamla) – Memura da günah.

BAŞKAN – Ama, olmaz ki!.. Her maddede çıkıp konuşuyorsunuz; ondan sonra da süre istiyorsunuz.

SÜLEYMAN METİN KALKAN (Devamla) – Bunu uygun görmezseniz, çok net bir şekilde, onbinde 1 bile tutmayan rantiyecileri düşündüğünüz kadar, bu ülkenin yarısını tutan kitleyi düşünmediğinizi ilan etmiş olursunuz ve ayıp etmiş olursunuz.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kalkan.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Ankara Milletvekili Sayın Saffet Arıkan Bedük; buyurun efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika.

DYP GRUBU ADINA SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu akşam, 1998 mali yılı bütçesinin fevkalade önemli bir maddesini görtüştüyoruz. Maliye Bakanlığımızın hazırladığı bütçe kanunu tasarısının özellikle 47 nci maddesinin (a) fıkrasında

ki bu konu, Türkiye'de çok önemli bir nüfusu içerisine alan memurlarımızı, emeklilerimizi, dul ve yetimlerimizi ilgilendirmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerimin başında, Doğru Yol Partisi Grubu adına, hepimizi sevgiyle ve saygıyla selamlıyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

Devletin ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasını sağlayan, kamu hizmetini yapan en önemli kesim, memurlardır. Biz, memurlardan, devamlı olarak görev istiyoruz; memurlardan, ülkenin ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasını istiyoruz; memurlardan, cumhuriyetin temel nitelikleri olan demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti anlayışının gerçekleştirilmesini istiyoruz; her türlü görevi veriyoruz; ama, görevlerinin karşılığı olan ücreti, günün şartlarına uygun olarak vermiyoruz; bu, fevkalade yanlış ve gayri adil bir tutumdur.

Bu sebeplerdir ki, konuyu özellikle siyasetüstü tutup, bütün siyasal partilerin müştereken meseleye çare bulucu ve bir önerge üzerinde anlaşma sağlayıcı bir tutum izlemesi gerektiğini ve sabahdan beri de bu konuyla ilgili olarak arkadaşlarımızla görüştüğümüzü, bilhassa sizlere açıklamak istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; milyonlarca memuru, emekli, dul ve yetimi yakından ilgilendiren bu maddeyle ilgili vermiş olduğumuz önerge üzerinde de, ayrıca, sizlere açıklama yapmak istiyorum: Memur, devletin aynasıdır. Vatandaş, devleti memurda görür, onda tanır, onda yorumlar, onu orada görür. Eğer memur açsa, eğer memurun üzerindeki kıyafeti düzgün değilse, eğer memur yanlış yollara sapıyorsa, devleti de ona göre yorumlar, ona göre değerlendirir.

Devlet, her türlü hizmetini memurlarımızla yürütür. Güler yüzlü memurlarımız, devletimizin de gülen yüzüdür. Kamu hizmetlerinin sağlıklı yürütmesi için, dertleri çözümlenmiş, devletine hizmetten başka bir şey düşünmeyen, hiçbir kaygısı olmayan devlet memuru gereklidir. Memurlarımızın, emekli, dul ve yetimlərimizin, bu enflasyon karşısında boğulma noktasına geldiğini hepimiz üzümlere görmekteyiz.

55 inci Hükümet, bir taraftan enflasyonu ve fiyat artışlarını -özellikle akaryakıttan başlamak suretiyle- yüzde 95, hatta yüzde 100'lerin üzerine taşırken, bugün memurun mutfağına giren en önemli gıda maddeleri, yüzde 100'ün üzerinde bir fiyat artışıyla alınırken ve enflasyonun altında inim inim inlerlerken, yüzde 30 nispetinde bir ücret artışını, doğrusu, ne vicdanımıza ne de adil duygularımıza uygun görmüyor ve yakıştıramıyoruz. (DYP sıralarından alkışlar)

Hükümet, memura 1998'in ilk yarısı için yüzde 30 oranında zam yapacağını açıklamıştır. Öngörülen bu zam oranı, son altı ayda iyice fakirleşen memura, emekli, dul ve yetime, işçi emeklisine haksızlıktır. Bu haksızlık, büyük çoğunluğu cumhuriyetten, demokrasiden yana olan, içleri ülke sevgisiyle dopdolu olan memurumuzu anarşiye itmektir, sokaklara dökmektedir, çözümü başka yollarda aramaya teşvik etmektedir.

Meclis kürüstü, sadece sorunların dile getirildiği bir yer değildir; Meclis kürüstü, sorunların çözümlendiği yerdir. Böyle olunca da, halk, Meclisini, buraya gönderdiği vekilini başına basar; aksi takdirde, Meclisinden, vekilinden, devletinden soğur; biraz önce belirttiğim gibi, çözümü başka yerlerde arar; bundan da, en fazla, hem devlet hem millet olarak biz üzümlere duyuyoruz.

Televizyonlardan ibretle ve üzümlere izlediğimiz memur eylemleri, tamamı devlet memuru olan polisimizi ve diğer kamu çalışanlarını karşı karşıya getiren, hoş olmayan görüntülerle doludur. Bütün bunlar, ülkemiz ve devletimiz açısından son derece düşündürücüdür.

Sürekli nasıl geçineceğini düşünen, ailesinin zorunlu ihtiyaçlarını karşılayamamanın üzümlere stünü yaşayan, toplumda saygınlığını yitiren memurlarımızın sorunlarını biraz olsun gidermeyi amaçlayan önergemizi, özellikle siyasetüstü düşünerek desteklemenizi, bilhassa rica ediyorum.

Değerli milletvekilleri, gelin meseleye sıcak yaklaşalım; gelin Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak, özellikle Doğru Yol Partisinin vermiş olduğu bu önerenin, tamamen siyasetüstü bir şekilde değerlendirilmesi suretiyle ve memurumuzu destekleyecek, memurumuzun yarasına neşter olacak, memurumuzun bu ağır yükünü hiç olmazsa biraz hafifletecek bir anlayış içerisinde, desteklerinizi bizden esirgemeyin, bizim öneremizden esirgemeyin.

Değerli Başkan, sayın milletvekilleri; diyebilirler ki, verilen bu önerge, Anayasanın 94 üncü maddesine aykırıdır. 94 üncü madde, gider artırıcı veya gelir azaltıcı bir önerge verilemeyeceği hususundadır.

BAŞKAN – 94 üncü değil, 162 nci madde...

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Devamla) – 1977 ve 1978 yıllarında yapılan görüşmeler sonucunda, özellikle önergeyle getirilen katsayıyla ilgili artışları ifade eden birkısım değişikliklerin, Anayasaya aykırı olmayacağına dair, bu Yüce Meclis, yine bir karar vermiş ve bunu tasvip etmiştir. Dolayısıyla, bununla ilgili Anayasaya aykırılığın da iddia edilmesi mümkün değildir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz, önergemizi, kademeli olarak verecektik; yani, büyük memurlara az, küçük memurlara daha da fazla verilecek şekilde düzenlemeyi düşündük; ama, bir maliyecî arkadaşım bana dedi ki: "Gelin, bunu kademeli yapmayın; çünkü, kademeli yapmak çok zor. Bunu, ancak, gösterge üzerinden yaparsanız ve göstergeyi de bir kül olarak gösterirseniz, sistematik bakımdan daha uygun olur."

Cumhuriyet Halk Partisinin verdiği bu önergeyi de dikkate alarak, o halde o önerge nasıl olsa var; bir de, bizim hazırladığımız, özellikle, taban aylığı katsayısının 40 000'ne ve aylık katsayının da 6 300'e çıkarılması hususunda diğer bir önergeyi de vermiş bulunmaktayız.

Denilebilir ki, bu verilen önergelerden Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri de istifade edecekler. Gelin, sayın milletvekilleri, şu milletin huzurunda herkese seslenelim ve Meclisin saygınlığını hep birlikte tekrar koruyalım. Meclis üyeleri, yani milletvekilleri, bu artışı kesinlikle almasın ve bunu bir madde olarak koyalım, destekleyelim; böylece, milletvekillerimize yönelik ithamlardan da kurtulmuş oluruz; bunu samimiyetle istiyorum; popülist olarak istemiyorum. (DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Milletvekili olarak, gerçekten, burada siyaset de yapmak istemiyorum...

YILDIRIM AKTÜRK (Uşak) – O maddeyi de koyun buraya.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Devamla) – Koyacağız, onu hep beraber...

Anlaşalım dedim gelmediniz, anlaşsaydınız vardım ona. Eğer, anlaşsaydınız, ben de bunu istiyordum. Ben, bu anlaşmayı temin etmeye çalıştım; ama, varmadınız buna.

Onun için, size açıkça ifade ediyorum: Bu maddeyi çıkaracağız; bunu çıkaracağız ve bu anlayış içerisinde, bütün milletvekillerimiz, bu teklifimizi inanın siyaseten söylemiyorum; yeminle söylüyorum, siyaseten söylemiyorum- gelin hep beraber destekleyelim. (DYP sıralarından "Bravo" sesleri alkışlar)

Hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bedük.

Şahsı adına, Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Esat Bütün; buyurun. (ANAP sıralarından alkışlar)

Sayın Bütün, süreniz 5 dakikadır.

ESAT BÜTÜN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, burada, alaçığımız karar, Türk ekonomisini ve çalışanlarımızı çok yakından ilgilendiren bir karardır. Meclisimizin, birlik ve beraberlik içinde bu kararı alması gerektiğine inanıyorum.

Diğer taraftan, yıllardır, hesapsız, karşılıksız, borçlanmalar ve ödemeler yüzünden -biraz önceki konuşmalarda, arkadaşlarımız da belirtti- Türk ekonomisi, 6 katrilyonluk içborç batağına saptanmıştır. Bu içborç batağının neticesinde, yılda, 15 milyar dolar faiz ödemesi yapmaktadır. Eğer, zamanında, oportünistçe borçlanmalar ve yanlışlıklar olmasaydı, bugün, devlet, bu 15 milyar dolarlık, yaklaşık 3 katrilyonluk içborç faizinden kurtulur; burada, kamu çalışanlarımıza yüzde 50 değil, yüzde 100 bile versek, bu para yeterdi.

Siz, bugün de, aynı şekilde -şimdi arkadaşlarımız oralardan konuşuyorlar- Türkiye'de, yüzde 20 işsiz olduğunu bilmiyor musunuz?! Yatırımların şu anda en kit noktada olduğunu görmüyor musunuz?! İşsiz denen, sosyal güvenlikten yoksun insanları görmüyor musunuz?! Sosyal güvenlikleri olmadığı için, çocuklarını, hastane kapılarında yeşil karta muhtaç eden insanları görmüyor musunuz?! (ANAP ve DSP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Şimdi, bunları unutarak, burada, siz iktidardayken, yüzde 30 getirdiniz, daha sonra yüzde 70 askerlere verdiniz, ondan sonra yüzde 18 verdiniz ve bütün personel rejimini altüst ettiniz.

ÖMER NAIMİ BARIM (Elazığ) – Rantiyeye... Rantiyeye...

ESAT BÜTÜN (Devamla) – Burada gerçekçi olalım; karşılığı olmadan bir para verdiğiniz zaman, şimdi vereceğiniz 700 trilyon liraya karşılık, devlet, 700 trilyon lira içborç batağına saptanarak faiz vermeyecek mi?! O zaman, bu, rantiyeye gitmeyecek mi?! (ANAP ve DSP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Şimdi, çalışanlarımıza, alinteri karşılığının net parasını verelim. Gruplarımız anlaşsınlar, karşılığı bulunsun, verelim.

Şimdi, arkadaşlarımız, burada, önergeler veriyorlar, bir başka şekilde söylüyorlar.

ALİ OĞUZ (İstanbul) – Faize... Faize... Rantiyeye verin.

ESAT BÜTÜN (Devamla) – Faize, rantiyeye nasıl gitti; onu getirin; bakın, söyleyeyim ben size. (RP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Efendim, müdahale etmeyin.

ESAT BÜTÜN (Devamla) – 1992 yılında, emekli yaşı kaldırıldı. Emekli yaşının kaldırılması neticesinde, 1998 yılı bütçesinde, bugün, 1,4 katrilyon lira sosyal güvenlik kuruluşlarına yardım koyduk. Eğer, 1992 yılında, o sosyal güvenlik kuruluşunda o delik açılmasaydı, bugün sizin istediğinizin iki katını, bu bütçeden rahatlıkla verebilirdik. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar) Ama, şimdi, zamanında oportünistçe politikalarla karşılıksız şekilde yapılan, 1991 yılından sonra özellikle yapılan borçlanmalar neticesinde, bugün, bütçenin yüzde 59'u içborç ödemelerine; faizler de personel ödemelerini geçecek şekilde gelmiş. Şimdi, siz, eğer, karşılık olmadan yeniden verelim dersiniz; o işsizlere, millî gelirden 4,9 alanlara, köylerde bugün yolları dahi olmayan insanlara ne vereceksiniz burada?! Bir tarafa verelim, rantiyeye vermeyelim diyorsunuz; ama, karşılıksız para batarak, karşılıksız para vererek bizzat rantiyeye veriyorsunuz.

Saygılar sunuyorum. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bütün.

Şahsı adına, Sayın Algan Hacaloğlu; buyurun efendim.

Süreniz 5 dakikadır.

ALGAN HACALOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; madde üzerinde şahsi görüşlerimi belirtmek üzere söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tartışmakta olduğumuz konunun, gerçekten, bu yüce çatı altında yer alan tüm partilerin, bu salonda bulunan tüm değerli milletvekili arkadaşlarımın, aynı duyarlılık içinde yaklaştıkları bir konu olduğundan kimsenin şüphesi olmaması gerekir.

Burada, Hükümetimizin sunmuş olduğu bir çerçeve var. İktidarı oluşturan Koalisyon Hükümeti, elindeki imkânlarla yaptığı bir hesapla, memur maaşlarının, 1998 yılının ilk altı ayında yüzde 30 artmasını öngörmüş; ancak, benden evvel burada konuşan arkadaşlarımın da belirttiği gibi, bu çerçeve, Sayın Başbakanımızın "memurlarımızı enflasyon altında ezdirmeyeceğim; ancak, onlara reel artış da sağlamayacağım" anlamına gelen ifadesini karşılamaktan uzak bir durum. Yüzde 30'la, memurlar, enflasyon altında ezilecekler; hesap yaptık, kitap yaptık, yukarıda konuştuk. Gerçekten, 1998 yılının ilk altı ayında, eğer, memurların ezilmemesini istiyorsak -o ilk altı ay içinde büyümenin de yüzde 4,5 düzeyinde olacağını dikkate alarak- genellikle, enflasyonun kış aylarında, ilk altı ayda daha yüksek olduğu, enflasyonda inişin genellikle yaz aylarında ve ikinci yarıda sağlandığını da dikkate alırsak, asgarî yüzde 50'lik bir artış oranı, hakkaniyetin, memurları enflasyon altında ezdirmemenin mantıksal bir çözümü olarak ortaya çıkıyor.

Peki bunu nasıl yapacağız; pekala, Sayın Bakanımız ve değerli teknokratlarımız, bürokratlarımız biraz sonra diyebilirler ki, ortaya konulan önergeler işte şu şekilde veya bu şekilde tam çerçeveye oturmuyor. Gerçekten, Plan ve Bütçe Komisyonunda başımıza geldi, önerge verirken, bürokratlarımızdan bu konuda yakın destek alamadık. Sayın Müsteşar bir arkadaşını bana gönderdi; ama, o arkadaş da "bu katsayıları hesap edebilmem için eve gitmem lazım, bilgisayarımı almam lazım, hesap etmem lazım" dedi; bunlar...

EMİN KUL (İstanbul) – Müsteşar sana cevap verebilir mi?!

ALGAN HACALOĞLU (Devamla) – Efendim, izin verin. Ben bir çerçeve getiriyorum diyorum ki, eğer, böyle bir durum varsa, bu çok önemli konuda, politika yapmamamız gereken bu konuda, şu anda bütün memurların, belki de, 5 milyon memurumuzun izlemekte olduğu bu oturumda, eğer, gerçekten, memurlarımıza destek vermek, sorunlarını çözmek istiyorsak, oturuma 15 dakika ara veririz ve o arada, sunulmuş olan önergeleri değerlendiririz ve bu önergelerin nasıl uygulanacağına ilişkin ortak bir karara varırız.

Bizim önergemizi grup başkanvekilimiz açıkladı. Biz, milletvekilleri için, daha doğrusu, en üst düzeydeki müsteşar için yüzde 20, en alt düzeydeki memur için yüzde 60 maaş artışını ilk 6 ay için öngören, ortalama maaşın yüzde 50 artmasını hedefleyen bir önergeyle geldik.

Bu önergenin Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütün gruplarınca destekleneceği umuduyla, hepimize saygılarımı sunuyorum.(CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Hacaloğlu.

Sayın milletvekilleri, madde üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

Maddeyle ilgili önergeler var...

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI BİLTEKİN ÖZDEMİR (Samsun)– Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Komisyon, açıklama mı yapacaksınız?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI BİLTEKİN ÖZDEMİR (Samsun)– Söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun, siz de konuşun da, ondan sonra ara vereceğim.

Süreniz 10 dakika efendim; buyurun.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI BİLTEKİN ÖZDEMİR (Samsun)-

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisinin tüm üyelerinin kamu çalışanlarının ve onların emekli, dul ve yetimlerinin ekonomik koşullar karşısında durumlarını en yüksek düzeye yükseltmeleri konusundaki duyarlılıklarını takdirle karşılamamak mümkün değildir.

Burada muhtelif partilerimize mensup değerli arkadaşlarımızın önergeleri olmuştur. Bu önergelerle, kamu personelinin özlük haklarının önümüzdeki malî yılın ilk 6 ayı için imkânlar içerisinde yükseltilmesi gayretleri öngörülmüştür. Her ne kadar önergelerde teknik birçok hatalar varsa da, temel amaç, çalışanların özlük haklarını iyileştirmektir.

Bu konuda hiç şüphe yok, kamu çalışanlarının özlük haklarının iyileştirilmesi konusunda en duyarlı davranmak konumunda olan, yine sizlerin tasvipleriyle görevde olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümetidir.

Değerli arkadaşlarım, sayın milletvekilleri zaman zaman, bir bakıma tasvip edilmeyecek şekilde, bu aylıklardan milletvekillerini yararlandırmayalım, üst düzey görevlileri yararlandırmayalım biçiminde, teknik yönden doğru olmayan, esası da doğru olmayan ve devletin asıl sorumluluğunu, uzman personeli kanalıyla, yetki kullanarak hizmet ifa eden personelden iyileştirmeyi esirgeyen bir yaklaşım içinde ele almalarını da, bir popülist yaklaşım içerisinde değerlendirmek doğru olur ve tasvibi de yerinde olmaz kanaatindeyim.

Değerli arkadaşlarım, düzenlemelerde, bu teknik arızalar dışında, malî külfet getirme de, bütçe imkânlarıyla ölçüsüz görülmektedir. Bu önergelerin, üç partimiz tarafından getirilen önergelerin her 3'ü de, tarafımızca incelenmiştir. Önergeler, bütçeye, 450 trilyon ile 1 katrilyon arasında ilave külfet getirmektedir.

Hepinizin bildiği gibi, kamu personelinin özlük haklarının belirlenmesi konusunda, Hükümetimiz, başından beri, gerek bizzat Sayın Başbakanımız gerek Sayın Maliye Bakanı ve diğer ilgili bakanlarımız, çalışanlarımızın enflasyona ezdirilmemesi konusunda sürekli taahhüt ve teminata bulunmuşlardır. Bunu yaparken, Hükümetin, Devlet Memurları Kanunundan kaynaklanan yetkilerini dikkatinize sunmak isterim: 657 sayılı Kanunun 154 üncü maddesine göre, Hükümet, malî yılın ikinci yarısında; yani, 1 Temmuzda, aylıkların, gelişen ekonomik konjonktüre göre yeniden ayarlanması yetkisini haizdir. Sadece, malî yılın ikinci yarısında değil, son çeyreğinde de, 1 Ekimden geçerli olmak üzere de, bu yetkiyi bir kez daha kullanabilme imkânına sahiptir. Bunlar, Hükümetin, enflasyon karşısında, çalışanlara, her aşamada yeni bir düzenleme yapabilme imkânını ifade etmektedir.

Bununla birlikte, Büyük Millet Meclisimizin meseleye şu andaki yaklaşım tarzını da gözetecek, Hükümetle ve siyasî parti gruplarımızla konuyu bir kez daha teemmül etmek üzere, bu maddeyi, çalışmaların son kısmında tekrar değerlendirmek üzere, Komisyon olarak incelemek, görüşmek, değerlendirmek ve size tekrar görüşümüzü sunmak üzere geri çekiyorum.

Bilginize sunuyorum; teşekkür ediyorum. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Efendim, bazı arkadaşlarımız tam bizim karşımızda, oturmuş, öyle bir iştahla sakız çiğniyorlar ki, şimdi ben de ismini telaffuz etmekten imtina ediyorum. Bazı arkadaşlar da, bana, kâğıt üzerine kâğıt gönderiyorlar... Ama, olmaz ki yani canım. (DSP sıralarından "Anlaşılmıyor" sesleri)

Evet, sakız çiğnenilmesin efendim; arkadaşlarımızın bazıları, karşıma geçmiş, çok rahat ve iştahla sakız çiğniyorlar. Bazı arkadaşlar da ikaz ediyorlar. Rica ediyorum...

EMİN KARAA (Kütahya) – Kim, kim...

BAŞKAN – Değerli arkadaşlarım, en son Komisyon Başkanı konuştuğuna göre, son söz de...

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Siz de konuşacak mısınız Sayın Bakan?

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN – Peki efendim, buyurun.

O zaman, acaba, maddeyi getirdikten sonra mı konuşsanız Sayın Bakan?

ÖNDER SAV (Ankara) – Komisyon maddeyi geri çekti; nasıl olacak; olmaz ki!

BAŞKAN – Sayın Bakan, bir dakikanızı rica edeyim...

Şimdi, Komisyon maddeyi geri alınca, müzakere imkânımız kalmıyor. İsterseniz, madde Komisyon'dan tekrar geldikten sonra size söz vereyim; çünkü, maddeyi geri aldı Komisyon; artık bizim inisiyatifimizden çıktı.

NİHAT MATKAP (Hatay) – Komisyonda söyler fikirlerini.

BAŞKAN – Sayın Bakan, müzakeresiz geri veriyoruz biliyorsunuz. Komisyon maddeyi geri almadan siz söz isteseydiniz verirdim; onun için, sizden özür dilerim. Sayın Komisyon maddeyi geri alınca, benim Hükümete söz verme imkânım doğmuyor. (Gürültüler) Efendim, müdahale etmeyin...

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI BİLTEKİN ÖZDEMİR (Samsun) – Sayın Başkan, madde geri çekilmiş olmasına rağmen, eğer Hükümetimiz bir ek açıklama dileğindeyse...

BAŞKAN – Efendim, yapamayız; maddeyi Komisyon geri çektikten sonra müzakereye devam edemeyiz. Sayın Komisyon Başkanı, siz maddeyi geri almaktan vazgeçin de, Hükümet konuşsun ve geri alsın.

Sayın Komisyon, maddeyi geri çekmekten vazgeçiyor musunuz?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI BİLTEKİN ÖZDEMİR (Samsun) – Vazgeçmiyoruz.

BAŞKAN – 47 nci madde, İktüzüğün 88 inci maddesine göre Komisyona geri verilmiştir.

Birleşime 10 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati : 23.53

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 00.10

BAŞKAN : Başkanvekilli Kamer GENÇ**KÂTİP ÜYELER : Haluk YILDIZ (Kastamonu), Levent MISTIKOĞLU (Hatay)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 36 ncı Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyor.

IV. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

1.- 1998 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1996 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler ve Kuruluşlar Kesinhesap Kanunu Tasarıları (1/669; 1/670; 1/633, 3/1046; 1/634, 3/1047) (S. Sayıları: 390, 391, 401, 402) (Devam)

B) GELİR BÜTÇESİ (Devam)

2. – 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/669) (S. Sayısı : 390) (Devam)

3. – 1996 Malî Yılı Genel Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1996 Malî Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/633, 3/1046) (S. Sayısı : 401) (Devam)

4. – Katma Bütçeli İdareler 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/670) (S. Sayısı : 391) (Devam)

5. – 1996 Malî Yılı Katma Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1996 Malî Yılı Katma Bütçeli İdareler Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/634, 3/1047) (S. Sayısı : 402) (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, çalışmalarımıza kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Komisyon ve Hükümet?.. Yok. (RP sıralarından "yarına bırakalım" sesleri, gürültüler)

M. ZİYATTİN TOKAR (Ağrı) – Sayın Başkan, yarına bırakalım.

BAŞKAN – Aldığımız karar gereğince bugünkü programı bitirmek zorundayız.

Birleşime 5 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati : 00.11

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati : 00.13

BAŞKAN : Başkanvekili Kamer GENÇ

KÂTİP ÜYELER : Haluk YILDIZ (Kastamonu), Levent Mistikoğlu (Hatay)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 36 ncı Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

IV. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

1.- 1998 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1996 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler ve Kuruluşlar Kesinhesap Kanunu Tasarıları (1/669; 1/670; 1/633, 3/1046; 1/634, 3/1047) (S. Sayıları: 390, 391, 401, 402) (Devam)

B) GELİR BÜTÇESİ (Devam)

2. – 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/669) (S. Sayısı : 390) (Devam)

3. – 1996 Malî Yılı Genel Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1996 Malî Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/633, 3/1046) (S. Sayısı : 401) (Devam)

4. – Katma Bütçeli İdareler 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/670) (S. Sayısı : 391) (Devam)

5. – 1996 Malî Yılı Katma Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1996 Malî Yılı Katma Bütçeli İdareler Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/634, 3/1047) (S. Sayısı : 402) (Devam)

BAŞKAN – Bütçe Kanunu Tasarısı üzerindeki görüşmelerimize devam ediyoruz.

Komisyon ve Hükümet yerlerini aldılar.

47 nci maddeyi Komisyon geri almıştı, şimdi 48 inci maddeyi okutuyorum:

İkramiye Ödemeleri

MADDE 48. – 1918 Sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun ile ek ve değişikliklere göre verilen ve aynı Kanunla belirtilen oran ve tutarlar uygulanmak suretiyle bulunacak ikramiyenin ödenmesine devam olunur. Anılan Kanunun 26.7.1983 tarihli ve 2867 sayılı Kanunla değişik 60 ncı maddesinin 3 üncü fıkrasında bütçe kanunu ile belirleneceği ifade edilen ikramiye katsayısı olarak 1998 yılında Devlet memurları aylıkları için tespit olunan katsayı uygulanır.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?..Yok.

Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Kabul etmeyenler...Kabul edilmiştir.

49 uncu maddeyi okutuyorum:

Tayın Bedeli

MADDE 49. – Bazı Kamu Personeline Tayın Bedeli Verilmesi Hakkında 22.6.1978 tarih ve 2155 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ödenecek aylık tayın bedeli, günlük er istihkakının bir aylık tutarı esas alınarak hesaplanır. Ancak bu şekilde ödenecek tayın bedelinin aylık tutarı (1500) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpılması sonucu bulunacak miktarı geçemez.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?..Yok.

Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Kabul etmeyenler...Kabul edilmiştir.

50 nci maddeyi okutuyorum:

İKİNCİ BÖLÜM

İstihdam Esasları

Kadroların Kullanımı

MADDE 50. – a) Genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelere, bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlara, kanunla kurulan fonlara, kefalet sandıklarına, sosyal güvenlik kuruluşlarına, genel ve katma bütçelerin transfer tertiplerinden yardım alan kuruluşlara, tahsis edilmiş bulunan serbest memur kadroları ile sürekli işçi kadrolarından boş olanların açıktan atama amacıyla kullanılması ve bu kurumların boş memur kadrolarına 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 86 ncı maddesinin üçüncü fıkrasına göre açıktan vekil atanması Maliye Bakanlığının iznine tabidir. Açıktan atama izni, personel ödeneğinin yeterli olması şartıyla verilebilir. Ancak, hâkimlik ve savcılık mesleklerinde bulunanlar ile bu meslekten sayılan görevlerde olanlar, yükseköğretim kurumları öğretmen üyeleri ve 24.5.1983 tarih ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununun Ek 1 inci maddesi uyarınca yapılacak atamalar için izin aranmaz.

Kurumlar, yukarıdaki fıkraya göre yaptıkları açıktan atamalar ile naklen atamalara ilişkin sayıları ve kadrolarının dolu ve boş durumunu gösterir cetvelleri unvan ve dereceler itibariyle her ayın sonunda Maliye Bakanlığına göndermek zorundadırlar.

b)Yukarıda sayılan kurumların boş sürekli işçi kadrolarından Maliye Bakanınca uygun görülenler Başbakanın izniyle iptal edilir,

c) İl özel idareleri ve belediyeler ile bunların kurdukları birlik ve müesseselere tahsis edilmiş bulunan serbest memur kadroları ile sürekli işçi kadrolarından 31.12.1997 tarihi itibariyle boş olanlar ile bu tarihten sonra boşalacak olanların açıktan atama amacıyla kullanılması İçişleri Bakanlığının iznine tabidir.

d) Genel ve katma bütçeli idarelerin döner sermaye ve fon saymanlıklarına ait kadrolar ile Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün sayman ve saymanlıklarda görevli her unvandaki memur kadrolarından, Maliye Bakanınca uygun görülenler kurulacak Bütçe Dairesi Başkanlığı (saymanlık yetkilerini haiz) ile saymanlık müdürlüklerine tahsis edilmek üzere altı ay içinde bu Bakanlığın kadro cetvellerine eklenir.

Maliye Bakanlığı kadro cetvellerine eklenen söz konusu kadrolarda istihdam edilen personel, başka bir işleme gerek kalmaksızın bu kadrolara atanmış sayılırlar.

e) (a) fıkrası kapsamında yer alan kurum ve kuruluşlar, kadro ve personel ödeneklerinin önceden temini amacıyla, mevcut teşkilât kanunları uyarınca kuracakları yeni birimler için Maliye Bakanlığının görüşünü alacaklardır.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyle ilgili önergeler vardır; geliş sırasına göre okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

1998 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarısının 50 nci maddesinin (b) bendinin, Anayasaya aykırı olduğu gerekçesiyle, tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Algan Hacaloğlu	Mustafa Yıldız	Hilmi Develi
İstanbul	Erzincan	Denizli
Haydar Oymak	Yılmaz Ateş	Oya Araslı
Amasya	Ankara	İçel
Orhan Veli Yıldırım		Birgen Keleş
Tunceli		İzmir

Gerekçe:

Tasarının 50 nci maddesinin (b) bendinde, kurumların boş sürekli işçi kadrolarından Maliye Bakanlığınca uygun görülenerin Başbakanlığın izniyle iptal edileceği belirtilmektedir; ancak, 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 11 inci maddesinde, kurum ve kuruluşların sürekli işçi kadrolarının Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığının olumlu görüşü üzerine, Maliye Bakanlığının vizesine tabi olacağı belirtilmektedir. Bu bakımdan, usulde paralellik, aylık ilkesine göre bu kadroların iptalinin de aynı usulde yapılması zorunludur. Ayrıca, bu bent, mevcut bir yasada değişiklik yaptığından, Anayasanın 161 inci maddesine de aykırıdır.

BAŞKAN – Sayın Komisyon katılıyor mu efendim bu önergeye?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?..

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet ve Komisyon önergeye katılmıyor.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Öteki önergeyi okutup, işleme koyacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

1998 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçe Kanunu Tasarısının 50 nci maddesinin (d) bendinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Algan Hacaloğlu	Mustafa Yıldız	Hilmi Develi
İstanbul	Erzincan	Denizli
Haydar Oymak	Yılmaz Ateş	Orhan Veli Yıldırım
Amasya	Ankara	Tunceli
Birgen Keleş		Oya Araslı
İzmir		İçel

Gerekçe: Uygulamada, Maliye Bakanlığı, geliri iyi durumda olan döner sermayelerdeki personeli kadrolarıyla birlikte kendi bünyelerine aktarmakta olup, geliri az olan diğer döner sermayelerdeki personeli ise aktarmamaktadır. Bu personelle, bütçelerin ayrı olması nedeniyle, genel ve katma bütçeden de ödeme yapılamamaktadır.

Öte yandan, bu personelin genel ve katma bütçeli kuruma geçmek için yaptığı müracaat, bu kurumlarda, özellikle üniversitelerde, mükteseplerine uygun kadro olmaması nedeniyle dikkate alınmamakta ve maaşlarını alamadıklarından, mağdur duruma düşmektedirler. Bu, eşitlik ilkesine aykırı bir durum yaratmaktadır.

Öte yandan, kurum ve kuruluşların kadroları kanunla ihdas edildiği halde, bütçe kanunu tasarıyla, idarî bir işlemlerle, kadroların Maliye Bakanlığına aktarılması yolu açılmaktadır ki, bu, Anayasaya aykırıdır.

BAŞKAN – Efendim, bu konuda, ayrıca, Sayın Lutfullah Kayalar, Yaşar Eryılmaz, Safder Gaydalı, Halil Cin, Şerif Bedirhanoğlu, Ekrem Pakdemirli ve Mete Bülgün'ün de aynı mahiyette bir önergeleri var. Uzun uzadıya gerekçe yazmışsınız, aynı; yani, 50 nci maddenin (d) bendinin kanun metninden çıkarılmasına ilişkin.

İkisini birleştirerek işleme koyuyorum:

Komisyon bu önergeye katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?..

MALİYE BAKANİ ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Sayın Başkan, bütçe disiplininin sağlanması açısından, özellikle saymanların, ita amirlerinin etkisinde kalmaması çok büyük bir önem arz etmektedir. Devlet bütçesinin uygulanması açısından, genel ve katma bütçeli idarelerin tamamındaki saymanlar Maliye Bakanlığına bağlıdır. İstisna olarak bırakılan birkaç tanenin, Plan ve Bütçe Komisyonunda, daha önceki bütçeleri ve kesinhesapları denetimden geçememiştir, gelecek yıllara kalmıştır. Bu konu çok büyük sıkıntılar yarattığından dolayı, bütün saymanların Maliye Bakanlığına bağlanması, zaten Bakanlığın genel bir uygulamasıdır. O nedenle katılmıyoruz.

BAŞKAN – Komisyon ve Hükümet önergeye katılmıyor.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir efendim.

Öteki önergeyi işleme koyuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

1998 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçe Kanunu Tasarısının 50 inci maddesinin (e) bendinin Anayasa aykırı olduğu gerekçesiyle tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Algan Hacaloğlu

Mustafa Yıldız

Hilmi Develi

İstanbul

Erzincan

Denizli

Haydar Oymak

Yılmaz Ateş

Oya Araslı

Amasya

Ankara

İçel

Orhan Veli Yıldırım

Birgen Keleş

Tunceli

İzmir

Gerekçe:

Söz konusu maddenin (e) bendinde düzenlenen konu 3046 sayılı Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında Kanunun 16 ve 17 nci maddeleriyle düzenlenmiştir. Dolayısıyla bu konunun, Bütçe Kanunuyla düzenlenerek başka yasada değişiklik yapılması, Anayasanın 161 inci maddesine aykırıdır.

BAŞKAN – Komisyon katılıyor mu önergeye?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?..

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet ve Komisyon önergeye katılmıyor.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Son önergeyi okutuyorum efendim :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1998 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının 50 inci maddesinin (a) fıkrasında geçen "657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 86 ncı maddesinin üçüncü fıkrasına göre açık-tan vekil atanması" cümlesinden sonra "Diyanet İşleri Başkanlığı, din hizmetleri kadrolarına atana-caklarla, Millî Eğitim Bakanlığı, öğretmen kadrolarına atanacaklar hariç" ibaresinin ilave edilme-sini arz ederiz.

Saygılarımızla.

İsmail Coşar

Ömer Faruk Ekinci

Sacit Günbey

Çankırı

Ankara

Diyarbakır

Ziyattin Tokar

Cafer Güneş

Bekir Sobacı

Ağrı

Kırşehir

Tokat

Azmi Ateş

İstanbul

Gereke:

Hizmetin gereği olarak buna ihtiyaç vardır.

BAŞKAN – Komisyon katılıyor mu efendim?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?..

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet ve Komisyon önergeye katılmıyor.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Burada, önerge sahiplerinin konuşma hakları yok; arkadaşlarımız bazen itiraz ediyor da...

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

51 inci maddeyi okutuyorum:

Sözleşmeli Personel

MADDE 51. – Genel bütçeye dahil daireler, katma bütçeli idareler, döner sermayeli kuruluşlar, belediyeler, il özel idareleri, kanunla kurulan fonlar, sosyal güvenlik kuruluşları, genel ve katma bütçelerin transfer tertiplerinden yardım alan kuruluşlar ile 8.6.1984 tarihli ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamı dışında kalan kuruluşlarda sözleşme ile çalıştırılacak personel hakkında 6.6.1978 tarihli ve 7/15754 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile ek ve değişikliklerinin uygulanmasına devam olunur.

Birinci fıkrada sayılan kuruluşlar, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu dışında diğer kanun hükümlerine göre çalıştırdıkları sözleşmeli personelin unvan, sayı ve ücretlerini belirten cetvelleri ve tip sözleşme örneklerini, 1998 yılı Ocak ayı sonuna kadar Maliye Bakanlığına vize ettirmek zorundadırlar.

Özel kanunlar uyarınca kadro karşılık gösterilmek suretiyle çalıştırılan sözleşmeli personelin unvan, sayı ve ücretleri vizeye tabi değildir. Ancak kuruluşlar bunlara ait tip sözleşme örneklerini 1998 yılı Ocak ayı sonuna kadar Maliye Bakanlığına vize ettirmek ve her ay bu şekilde çalıştırdıkları sözleşmeli personelin isim, unvan, kadro derecesi ve sözleşme ücretlerini gösterir cetvelleri er-tesi ayın sonuna kadar Maliye Bakanlığına bilgi için göndermek zorundadırlar.

Bütçe yılı içinde ilgili mevzuat hükümlerine dayanılarak sonradan görevlendirilecek yeni sözleşmeli personel (kadro karşılığı çalıştırılan sözleşmeli personel hariç) için de kuruluşlarca ayrıca düzenlenecek ek cetvellerin ve farklı hükümler kapsamı halinde tip sözleşme örneklerinin Maliye Bakanlığına vize ettirilmesi gereklidir.

Yukarıdaki fıkralara göre vize işlemleri yapılmadan sözleşme yapılamaz ve herhangi bir öde-medede bulunulamaz.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası ile ek geçici 16 ncı mad-desi ve özel kanunları uyarınca 1997 malî yılında sözleşme ile çalıştırılanlardan 1998 malî yılında görevlerine devam etmeleri ilgili bakanlık veya kuruluşlarca uygun görülenlerin Ocak-Şubat ve Mart aylarına ait sözleşme ücretleri, sözleşme ile çalıştırılmaları konusundaki kanunî işlemleri ta-mamlanıncaya kadar 1997 malî yılında vize edilmiş sözleşmelerine göre, yeni sözleşmeleri esas al-narak gerekli düzeltmeler daha sonra yapılmak üzere, Maliye Bakanlığı vizesi aranmaksızın ödenir.

· BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Önerge yok.

· Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

52 nci maddeyi okutuyorum:

İşçilik, Ödenekleri ve Geçici İş Pozisyonları

MADDE 52. – a) Genel bütçeye dahil dairelerle, katma bütçeli idareler, sürekli işçileri ile 30 iş gününden fazla süre ile çalıştıracakları geçici işçileri, bütçelerinin (55) ve (66) alt programların-da yer alan 100-Personel giderleri harcama kalemindeki ödenekleri aşmayacak sayıda ve süre ile istihdam edebilirler. Sürekli ve geçici işçilere bütçede tertiplenen ödeneği aşacak şekilde fazla ça-lışma yaptırılmaz. Belirtilen alt programlara hiç bir şekilde ödenek aktarması yapılamaz ve bütçe-nin başka tertiplerinden işçi ücreti ve fazla çalışma ücreti ödenemez. Ancak, toplu iş sözleşmele-rinden doğacak yükümlülükler ile ihbar ve kıdem tazminatları ödemeleri nedeniyle meydana gele-cek ödenek eksiklikleri Maliye Bakanlığı bütçesindeki yedek ödenek tertiplerinden karşılanabilir.

Kurumlar, bütçelerinin (66) alt programına tertip edilen ödenek ile sınırlı olmak üzere yıl için-de aylar itibariyle çalıştıracakları geçici işçilerin sayılarını, bunların çalıştırılacakları birimlere gö-re dağılımını (merkez teşkilatında birimler, taşra teşkilatında ise bölge ve il müdürlüğü olarak) gös-teren cetvelleri, yapılan hesaplamalarla birlikte Ocak ayı sonuna kadar Maliye Bakanlığına vize et-tirmek zorundadır. Yıl içinde meydana gelen değişiklikler de aynı usul ile vizeye tabidir. Bu vize işle-mi yapılmaksızın geçici işçi istihdam edilemez ve ödeme yapılamaz. Memurlar eliyle görülme-si gereken işlerde istihdam edilmek amacıyla işçi alınmaz.

Yukarıdaki hükümlere aykırı uygulamalardan ita amirleri ve tahakkuk memurları ile ödenek üstü harcama yapan saymanlar sorumludur.

b) Genel ve katma bütçeli idarelere bağlı döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan fonlar ve hizmetlerini genel veya katma bütçelerin transfer tertiplerinden aldıkları ödeneklerle yürüten kuruluşlar ile 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamı dışında kalan kuruluşların 1.1.1998 tarihinden itibaren 30 işgünüden fazla süre ile çalıştıracakları geçici işçilere ait geçici iş pozisyonları, ilgili bakanlığın onayı alınmak suretiyle 31.1.1998 tarihine kadar Maliye Bakanlığına vize ettirilir.

c) (a) ve (b) fıkrası kapsamındaki kurum, kuruluş ve fonların kanunla, uluslararası antlaşmalarla veya 1998 yılı programı ile kurulması veya genişletilmesi öngörülen birimleri için yapılacak yeni vizeler dışında, 1997 mali yılında vize edilmiş toplam adam/ay miktarlarını aşacak şekilde vize yapılamaz. Vize edilmiş bulunan geçici iş pozisyonları Maliye Bakanlığının uygun görüşü ile başka unvanlı geçici iş pozisyonları ile değiştirilebilir veya iptal edilebilir. Maliye Bakanlığınca vize edilen cetvellerin bir örneği, ilgisine göre Sayıştay Başkanlığına veya Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluna gönderilir. Bu vize işlemi yapılmaksızın ödeme yapılamaz.

d) Kamu İktisadî Teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarının 1.1.1998 tarihinden itibaren 30 işgünüden fazla süre ile çalıştıracakları geçici işçilere ait geçici iş pozisyonları, ilgili bakanlığın onayı alınmak suretiyle 31.1.1998 tarihine kadar Devlet Personel Başkanlığına vize ettirilir. Vize edilen geçici iş pozisyonları Devlet Personel Başkanlığınca başka unvanlı geçici iş pozisyonları ile değiştirilebilir veya iptal edilebilir. Vize ettirilen cetvellerin bir örneği Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluna gönderilir. Bu vize işlemi yapılmaksızın ödeme yapılamaz.

e) İl özel idareleri ve belediyeler ile bunların kurdukları birlik ve müesseselerde çalıştırılacak geçici işçilere ait geçici iş pozisyonları her yıl İçişleri Bakanlığına vize ettirilir. Vize edilmiş bulunan geçici iş pozisyonları İçişleri Bakanlığı tarafından başka unvanlı geçici iş pozisyonları ile değiştirilebilir veya iptal edilebilir. İçişleri Bakanlığı tarafından vize edilen geçici iş pozisyonlarına ait vize cetvellerinin bir örneği Devlet Personel Başkanlığına gönderilir. Bu vize işlemi yapılmadan geçici işçi çalıştırılmaz ve herhangi bir ödeme yapılamaz.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Refah Partisi Grubu adına, Balıkesir Milletvekili Sayın İsmail Özgün... (RP sıralarından alkışlar)

Buyurun efendim.

Süreniz 10 dakika Sayın Özgün:

RP GRUBU ADINA İSMAİL ÖZGÜN (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1998 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının 52 nci maddesi üzerinde Refah Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz bu madde, kamu kesiminde çalışan sürekli işçilerimizin pozisyonlarının Maliye Bakanlığınca vize edilmesini; ayrıca, mevsimlik işçi veya geçici işçi diye tabir ettiğimiz önemli bir çalışan grubunun, mali yıl içerisinde ne şekilde işlem göreceğini anlatan hükümler içermektedir.

Madde gerekçesine baktığımız zaman görüyoruz ki, kurumların sürekli ve geçici işçilik ödenekleri, bütçelerinden, ayrı faaliyetlere tertiplenerek, işçilerin, burada yer alan ödeneklerle sınırlı olarak çalışması amaçlanmaktadır. Kurumların yıl içinde çalıştıracakları geçici işçilerin sayıları ve çalışma süreleri ise, önceki yıldaki toplam adam/ay süresini aşmamak üzere, merkez ve taşra birimleri itibarıyla, Maliye Bakanlığının vizesine bağlanmış bulunmaktadır.

Diğer taraftan, mahallî idarelerin çalıştıracakları geçici işçiler İçişleri Bakanlığının vizesine, kamu iktisadî teşebbüslerinin çalıştıracakları geçici işçiler ise Devlet Personel Dairesi Başkanlığının vizesine tabi tutulmaktadır. Genel ve katma bütçeli kurumlar dışında kalan kurumlar ile kamu iktisadî teşebbüslerinde, önceki yıllarda olduğu gibi, Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Dairesi Başkanlığının geçici iş pozisyonları ve vizesine devam olunacaktır.

Maddeye eklenen (e) bendiyle, il özel idareleri, belediyeler ile bunların kurdukları birlik ve müesseselerde geçici işçi çalıştırılabilmesi, İşçileri Bakanlığının vizesine bağlanmış bulunmaktadır.

Görüldüğü gibi, değerli milletvekilleri, geçici ve mevsimlik işçilerimizin statülerinin de net olarak ortaya konulamadığı karmaşık, bir düzenlemeyle karşı karşıyayız. Esasen, bu düzenleme, eskiden beri böyle gelmektedir; yani, eski yıllarda da bütçe kanunu tasarılarında yer almıştır; 1997 Yılı Bütçe Kanun Tasarısında da 47 nci maddeyle burada müzakere edilmiştir.

Şunu hepimizin kabul etmesi gerekir ki, bu, yılların kanayan bir yarasıdır. Şimdi, hep beraber, oturup, bütçeye de herhangi bir ek külfet getirmeden, bunun düzeltilmesinin yolunu aramamız gerekir. Mevsimlik işçilerimizin kıdemleri dikkate alınarak ve hiçbir siyasî tercih yapılmadan, siyaseten istismar edilmeden, ilgili kurum ve kuruluşlarınca, bir düzen, bir sistem içerisinde, hizmetlerin gerekleri ve kamuda verimlilik ilkesi de dikkate alınarak çalıştırılmalarını düzenlememiz gerekir.

1997 ve önceki yıllarda kamuda çalıştırılmış olan mevsimlik işçilerin sayısı, bugün, belki, kamunun kaldıramayacağı bir noktada da olabilir; bu istihdam kapısı, geçmişte, çeşitli amaç ve niyetlerle açılmış da olabilir; olan olmuştur; ancak, şimdi, bizim yapmamız gereken şey, bu mevsimlik işçileri kapı dışına koymadan, bunlara, hiç olmazsa, hizmet akitli geçici işçi dediğimiz bir statüyü kazandırmak veya part time diye ifade ettiğimiz kısa süreli bir sürekli statüyü getirmek gibi bir çözümün içerisine gidilmesi gerektiği kanaatimi arz ediyorum.

Biliyorsunuz, özellikle enerji sektöründe, enerji işkolunda çalışan ve özellikle de Devlet Su İşleri bünyesinde çalışan hizmet akitli geçici işçilerimiz vardır. Bu işçiler, Devlet Su İşlerinde fevkalade büyük hizmetleri görmektedirler ve sayıları da bugün itibarıyla 12 500 civarındadır. Bunların da daimî kadro sorunları vardır.

Maliye Bakanlığı bütçesi görüşülürken, Sayın Bakana bir soru yöneltmiş, daimî kadro meselesinin çözülüp çözülmeyeceğini sormuştum. Sayın Bakan, daha önce verilen 3 500 kadro için sınav açıldığını, sınavların yapıldığını ifade ettiler. Bence, bu, yeterli bir cevap değildir. Bu cevaptan anlaşılıyor ki, Hükümetimiz, bugüne kadar, bu konuda hiçbir ciddi çalışma yapmamıştır ve bahsedilen, o, 3 500'lük kadronun ancak dağıtılmasıyla meşgul olmuş görünmektedir. Oysa, şu anda, 2 500 hizmet akitli geçici işçi, sorunlarının çözülmesini beklemektedir.

Şimdi, Hükümetin başı Sayın Mesut Yılmaz'ın ve aynı zamanda Başbakan Yardımcısı Sayın Ecevit'in, bu konuda, muhalefeteyken verdikleri sözler vardır. 24 Eylül 1996 tarihinde, Sayın Yılmaz, işçilere hitaben bir beyanında, "stratejik bir işkolunda teşkilatlı bulunan Tes-İş'in sorunlarının çözümü için her türlü desteği vermeye hazırız" diyor. Yine, Sayın Ecevit, 10 Ocak 1997 tarihinde "biz, DSP olarak, sorunlarınızı çözmek için büyük çaba sarf ediyoruz; ancak, iktidar, bu sorunlara kulak tıkıyor" diyor. Şimdi iktidar sizde, peki, beş aydan beri, bu sorunun çözümü için ne yapılmıştır diye, Maliye Bakanlığı bütçesi görüşülürken Sayın Bakana sordum, gördük ki, hiçbir ciddi şey yapılmamış; ama, geçtiğimiz iktidar döneminde, hiç olmazsa 16 bin civarında olan bu işçilerin sorununun çözümü için, kısmen de olsa, bir kapı aralanması şeklinde de olsa, 3 500 tanesine kadro verilmesi noktasında gayret sarf edilmiştir ve o kadro verilmiştir.

Değerli arkadaşlar, DSİ, gerçekten, ülke ekonomisi bakımından, tarım bakımından, enerji bakımından fevkalade önemli hizmetleri görmektedir. Biz, bütçelerimizde de bunu ifade ediyoruz. DSİ, tarımsal üretimin artırılması, sanayi ihtiyacı olan elektrik enerjisinin üretimi, büyük şehirlerin ve sanayi ihtiyacı olan içme ve kullanma suyunun temini gibi önemli fonksiyonları yerine getiren önemli bir kuruluşumuzdur. Bütçemizde "Enerji darboğazını da göz önüne alarak hidroelektrik santrallerinin yapımına hız verilmelidir. Kırsal bölgelerden büyük şehirlere göçün artması nedeniyle şehirlerin sorunlarının arttığı, göçün önlenmesi için, Devlet Su İşlerinin geniş alanlı sulama projelerinin yanında, lokal çapta sulama projelerinin hayata geçirilmesi gerekir" diyoruz. Su ve

toprak kaynaklarının geliştirilmesi amacıyla yapılan yatırımların büyük bir bölümünün DSİ tarafından gerçekleştirilmekte olduğunu da söylüyoruz. Tarım ve enerji sektöründe son yılların en büyük projelerinden olan GAP'ın, bir an evvel tamamlanmasını, yine bu bütçemizde ifade ediyoruz. "Ülkemizdeki 25 milyon hektarlık sulanabilir tarım arazisinin bugün için 8 milyon hektarını sulayabiliyoruz. Bunu daha artıralım" diyoruz; ama, bu işlerde çalışmakta olan hizmet akitli geçici işçilerimizin kadro sorunlarına karşı duyarsız kalıyoruz. Hükümet, maalesef, geçmişte verdiği sözleri unutmuş görünüyor.

Bu konudaki önerilerimi de kısaca özetlemek istiyorum. Bütçe kanun tasarısına bir fıkra eklenerek tenkis edilen kadroların ihdası ile kullanma izni sağlanabilir, mevcut olan boş kadroların kullanımına izin verilebilir, ekkadro tahsis edilebilir ve kullanma izni verilebilir.

İşte, bu öneriler çerçevesinde, geliniz, bu mevsimlik ve hizmet akitli geçici işçilerimizin statülerini sağlama alalım ve onların hayır dualarını alalım diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özgün, kişisel söz isteğiniz de var...

İSMAİL ÖZGÜN (Devamla) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamam efendim...

Buyurun.

İSMAİL ÖZGÜN (Devamla) – Bu duygu ve düşüncelerle, hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özgün.

Madde üzerindeki konuşmalar bitmiştir.

Maddeyle ilgili iki önerge var; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

1998 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçe Kanunu Tasarısının 52 inci maddesinin Anayasaya aykırı olduğu gerekçesiyle tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İlyas Yılmazyıldız

Bekir Aksoy

Osman Berberoğlu

Balıkesir

Çorum

Antalya

Necmettin Dede

Saffet Arkan Bedük

Muş

Ankara

Gerekçe:

Tasarının 52 nci maddesinin (a) bendinde Teşkilat Kanunları uyarınca geçici görevlendirme suretiyle diğer kurumlardan personel istihdamı halinde, bu personele, görevlendirildiği kurum teşkilat kanununda öngörülen ek ödemelerin 1998 yılı içinde altı aydan fazla yapılamayacağı belirtilmektedir. Ancak, geçici görevlendirmenin yapılacağı kurumların teşkilat kanunlarında bu yönde bir düzenleme yapılmadığı müddetçe, Bütçe Kanunuyla böyle bir düzenlemeye gidilmesi Anayasaya aykırı olduğundan, bu düzenleme tasarıdan çıkarılmalıdır.

Tasarının 52 nci maddesinin (b) bendinin birinci fıkrasında ekgöstergeli bir göreve veya daha yüksek ekgöstergeli bir göreve atanma halinde, bu ekgöstergelere ilişkin emeklilik keseneğinin altı aydan daha az süreyle ödenmiş olması halinde, bu görevlerdeki personelin söz konusu ekgöstergeleri hak edmeden emekli olacakları belirtilmektedir. Ancak, bu husus, Emekli Sandığı Kanununda düzenlenmiş olup, bu düzenlemede sözü edilen şekilde bir sınırlandırma yer almamaktadır.

BAŞKAN – Bir dakikanızı rica edeyim.

Aslında, bu gerekçenin 52 nci maddeyle pek ilgisi yok gibi gördüm. 53'ü 52 diye vermişler. O zaman, bunu işleme koymayalım da, 53'te koyalım.

Önerge sahipleri var mı?..

Zaten, aynı konuda, virgülüne kadar aynı şekilde yazılmış, Abdullah Akarsu, Nuri Yabuz, Mustafa Zeydan, Ali Er ve Mehmet Ali Bilici'nin bir önergesi var. Virgülüne kadar aynı yazılmış iki önerge.

Bu maddeyle ilgisi yok; onun için, okutmuyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

53 üncü maddeyi okutuyorum:

Geçici Görevlendirme ve Atanılan Kadro Haklarından Faydalanma

MADDE 53. – a) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun Ek 8 ve Ek 9 uncu, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 38, 40 ve 41 inci maddelerine göre görevlendirilenler ile güvenlik görevlileri hariç, ilgili mevzuatı uyarınca diğer kurumlarda geçici olarak görevlendirilen ve kadro aylıklarını kendi kurum veya kuruluşlarından alan memurlar veya kamu görevlileri; geçici olarak görev yaptıkları kurum personelinin yararlandığı ve ilgili mevzuatında sözkonusu personele de ödenebileceği belirtilen her türlü tazminat, fazla mesai ve diğer ödemelerden 1.7.1998 tarihinden itibaren yararlanamazlar.

b) 1.1.1998 tarihinden itibaren, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı iştirakçilerinden ekgöstergeli veya daha yüksek ekgöstergeli bir göreve atanana; atandıkları görevin ekgöstergesi üzerinden emekli aylığı, adi malullük aylığı, vazife malullüğü aylığı bağlanması ve emekli ikramiyesi ödenebilmesi veya toptan ödeme yapılabilmesi için, emekli kesenek ve karşılıklarının bu ekgösterge üzerinden en az 6 ay süreyle Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına ödenmiş olması şarttır.

Her türlü müşavirlik görevlerine atananlar hariç; Bakanlar Kurulu Kararı veya müşterek kararla atananlar, ilgili mevzuatı uyarınca sınava tabi tutulmak suretiyle atanılan görevlerde bulunanlar, Emniyet Hizmetleri sınıfına dahil olanlar, 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 357 sayılı Askerî Hâkimler Kanunu, 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununa tabi olanlar ile yaş haddi veya ölüm nedeniyle 6 aylık süreyi tamamlayamayanlar hakkında yapılacak emeklilik işlemlerinde yukarıdaki fıkra hükmü uygulanmaz.

5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun Ek 68 inci maddesi hükümleri saklıdır.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Refah Partisi Grubu adına, Ankara Milletvekili Sayın Ahmet Bilge... (RP sıralarından alkışlar)

Buyurun efendim.

Konuşma süreniz 10 dakika.

RP GRUBU ADINA AHMET BİLGE (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının "Geçici Görevlendirme ve Atanılan Kadro Haklarından Faydalanma" konularında düzenlenen 53 üncü maddesi hakkında Refah Partisi Gurubu adına, söz almış bulunuyorum; Grubum ve şahsım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, Plan ve Bütçe Komisyonunda uzun müzakerelerden sonra Genel Kurula gelen 53 üncü maddeyle geçici görevlendirme konusunda bir değişiklik yapılmaktadır. İlgili maddeyi değerlendirebilmek için, kısa da olsa, kamu kesiminin mevcut durumunu incelememizde isabet olacaktır.

Günümüzde kamu personel rejiminin görüntüsü şudur: Çalışanları, maddî ve manevî açıdan tatmin olmayan, verimlilik ve etkinliği sağlamaktan uzak, aynı işe farklı ücret uygulamaları nedeniyle gayri adil, kâğıt üzerinde liyakat, uygulamada ise kayırmacılığın olduğu bir sistem vardır. Kamu görevlileri arasında maaşlardan kaynaklanan huzursuzlukların bireysel olmaktan çıkıp, artık kurumlararası kıskançlığa, hatta husumete dönüştüğünü görüyoruz.

Kamu kesiminde çalışma barışı derinden zedelenmiş durumdadır. Kamu personel rejimi, iflas noktasına gelmiştir. Parti ayrımı olmaksızın, herkes, benzer şikâyetleri ileri sürdüğüne göre, partilerarası bir uzlaşma sağlanarak, kangren haline gelen bu konuya acilen çözüm bulmak zorundayız. Çözüm için de çok büyük keşiflere ihtiyacımız yok. Çağdaş yönetim anlayışının tüm dünyada uygulanan birtakım ilkelerini kamu yönetimize uyarlamak yeterli olacaktır. Liyakata göre işe girmeye ve yükselmeye, eşit işe eşit ücret, kadroların tabandan tavana doğru daralması, işin gereklerine göre personel temin etme, personelin performans değerlendirmesinin objektif kriterlere göre yapılması gibi ilkeler bunlardan birkaçıdır.

54 üncü Hükümet zamanında personel rejimini düzenlemeye yönelik çok ciddi bir çalışma başlatılmıştı. Şimdiki Hükümetin de bu konuyla ilgili bir çalışması olması gerektiğini düşünmekteyiz. Gelin, bu işi neticelendirelim, çağdaş yönetim uygulamalarında ne varsa, personel rejimimizde de o ilkeler uygulansın. Hükümetin yanlışlıklarını eleştirdiğimiz gibi, bu konuda ciddi bir gayretiniz varsa, sizi desteklemeye hazırız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kamu kesiminde yaşanan bu çarpıklığa ve ücretlerden kaynaklanan huzursuzluğa, Plan ve Bütçe Komisyonundaki müzakereler sırasında, Sayın Maliye Bakanı da kısmen temas ettiler. 53 üncü maddenin (a) fıkrasıyla, geçici görevlendirmeler nedeniyle kamuda yaşanan ücret dengesizliği engellenmeye çalışılmıştır. Bu tür geçici görevlendirmelerin en çok yapıldığı kurumlar ise, Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Başbakanlıktır.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin personel yapısı da oldukça karmaşık ve haksızlıklara neden olan bir durumdadır. Kadrolu personel, sözleşme karşılığı çalıştırılan personel, geçici görevli olarak kurumlardan gelen personel, geçici işçi ve diğerlerinde, farklı ücret ve özlük haklarının var olduğu bir yapı vardır. Örneğin, milletvekilleri için yasama faaliyetlerinde ve seçmenlerle olan ilişkilerde önemli rol oynayan danışmanlar, açıktan atanan ve kurumlardan gelen olmak üzere ikiye ayrılıyor. Aralık 1997 itibarıyla, açıktan atanan bir danışmanın maaşı, yaklaşık olarak 50 milyon Türk Lirasıdır. Hepsisi üniversite mezunu olan milletvekili danışmanlarının, niteliklerine ve yaptıkları görevin gereğine uygun olarak, malî açıdan güçlendirilmesi gerekmektedir. Aksi halde, diğer Meclis çalışanlarıyla çalışma ilişkilerinin zedelenmesi ve iş performanslarının olumsuz yönde etkilenmesi devam edecektir. Sağlık hizmetlerinden ve diğer imkânlardan da istifade edememeleri, ayrı bir çarpıklık konusudur.

Değerli arkadaşlarım, 53 üncü maddenin (a) fıkrası, her ne kadar, özünde personel rejiminde yapılacak reformları kolaylaştırma amacı taşısa da, mevcut sıkıntıları daha da ağırlaştırıcı bir etki yaratmaktadır. Bu olumsuzluğu gidermek için, yeni bir yapılanma öneriyoruz: Özellikle, Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılan görevlerin özellikleri nedeniyle, sadece ücret açısından değil, personelin özlük haklarının da yeniden tanzimini zorunlu görmekteyiz. Dolayısıyla, Meclisin kendi kadrolarının, artık, suiistimallere ve kayırmalara son verecek şekilde, yine kendisi tarafından düzenlenmesi gerekiyor. Milletvekillerine bağlı olarak çalışan danışman ve sekreterlerden, kuruluşlarından gelenlerin geldiği kuruluştan izinli sayılması, açıktan atananların da sözleşme karşılığı çalıştırılması, ücretleri ve özlük hakları arasında da fark olmaması sağlanmalıdır. Milletvekilinin, danışmanından ya da sekreterinden memnun olmaması veya tekrar seçilememesi durumunda, kurumdan gelen kurumuna iade edilmeli, açıktan atanana ise sözleşmesi feshedilmelidir. Aksi takdirde, şu an Meclis-

te yaşananlar devam edecektir. Bir şekilde Meclise kapağı atan memur -verimli çalışmasa bile- kurumuna dönmekte, kadrolar da devamlı şişmektedir. 550 milletvekilinin kaç danışmana, kaç sekretere ihtiyacı varsa tespit edilip, bunlara, sözleşme karşılığı kadro verilmelidir. Mecliste yaşanan personel enflasyonu, ancak bu şekilde engellenebilir. Ayrıca, Meclis personeli ve kaynakları kullanılarak yürütülen birtakım hizmetlerin, özel sektöre devri düşünülmelidir. Başkanlık Divanının belirleyeceği ücretlere göre, Meclis personelinin tek gelir kaynağı, Meclisten alacağı maaş olmalıdır. Böylece, aynı iş karşılığı farklı ücretlendirmenin de önüne geçilmiş olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; üyesi olmakla hepimizin iftihar duyduğu bu Yüce Kurumun, temelinden çatısına kadar değişime tabi tutulması gerektiğine inanıyorum. Bu değişimin, fiziki değil, hukuki ve yönetim anlayışı bakımından ele alınmasının şart olduğunu söylüyorum.

Kamuoyu, Meclis içerisinde olan bitenlerle yakından ilgileniyor ve bilgileniyor. Üç aylık bir zaman dilimi içerisinde, Meclise alınan yüzlerce insanın hesabını, halk, vekillerine soruyor. Bu tür uygulamalardan haberi bile olmayan mebuslarımız, basından bunu öğrenebiliyor. Bu işte, milletvekilinin günahı ne!

Makamı, unvanı, partisi ne olursa olsun, hiç kimsenin, eşine, dostuna, hısmına, akrabasına menfaat sağlamak kaygısıyla, bu Yüce Kurumun saygınlığını zedelemeye hakkı yoktur. Maalesef, bu çatı altında, akrabalar için makam ihdas edildiğini medyadan öğreniyoruz. Kendilerine göre kitabına uydurulan bu işlemlerden, belki kimse ceza görmeyebilir; ama, unutulmasın ki, daha ucuz ekmek alabilmek için sabahın kör karanlığında sıra bekleyen vatandaşın vicdanı en büyük mahkemedir. Türk toplumuna ve bürokrasisine örnek olması gereken Meclisin, suiistimallere konu edilemeyeceğinin altını çizmek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, 53 üncü maddenin (a) fıkrasıyla bir yaraya parmak basılmış; ancak, çözüme ilişkin bir öneri sunulmamıştır. Dolayısıyla, mevcut aksaklığı giderelim derken, yeni sorunlara sebebiyet verilmesinden endişe etmekteyiz. Meclisin kendi bünyesinde, diğer kurumların da ilgili mevzuat değişikliklerini, mevcut personel rejiminin revize edilmesinin daha doğru olacağını düşünüyoruz.

Aynı maddenin (b) fıkrasıyla da, sosyal güvenlik kuruluşlarının bütçe üzerindeki yüklerinin azaltılması hedeflenmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bilge, bitti süreniz efendim.

Sizden sonra kişisel konuşma var, yeter.

Teşekkür ederim efendim.

AHMET BİLGE (Devamla) – Peki efendim.

BAŞKAN – Gerçekten, yani bu saatten sonra kimse de dinlemiyor bizi artık, yani onun için...

AHMET BİLGE (Devamla) – Müsaade ederseniz bitireyim efendim.

BAŞKAN – Ama, son cümlelerinizi söyleyin.

AHMET BİLGE (Devamla) – Son cümlemleri söylüyorum...

BAŞKAN – Peki, buyurun.

AHMET BİLGE (Devamla) – Konulan bu madde, aynı zamanda Anayasaya da aykırıdır. Dolayısıyla, arz etmeye çalıştığım bütün bu hususlardan dolayı bu maddenin tasarıdan çıkarılmasını düşünüyoruz ve bu bütçenin, milletimize hayırlı ve uğurlu olmasını diliyor, saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bilge.

Şahsı adına, Kars Milletvekili Sayın Zeki Karabayır; buyurun efendim. (RP sıralarından alkışlar)

Sayın Karabayır, süreniz 5 dakika.

ZEKİ KARABAYIR (Kars) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının 53 üncü maddesi üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum; Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin hızla artan sorumluluklarında, iş yükünde, gerek Parlamenter Hizmetlerinde gerekse değişik birimlerdeki görevlilere yardımcı olmak maksadıyla 2919 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği Teşkilât Kanununun 12 nci maddesi gereğince çeşitli kurum ve kuruluşlardan sınavla geçici personel istihdamına gidilmiştir.

Sınava girecek personelde iş tecrübesi, büro donanımları kullanma ve yaş sınırı gibi nitelikler ön şart olarak aranmıştır. Başarılı olanlar çeşitli defalar seminerlere gönderilerek nitelikleri artırılmıştır. Daha sonra gelen personelde hiçbir özellik aranmamıştır. Maddî imkânları cazip olan Meclise yoğun bir akın başlamıştır. Tabiri caizse, torpili olanlar, Mecliste kadro almayı başarmışlardır. Bu keyfi ve adaletsiz uygulama, mevcut personel arasında büyük huzursuzluklara sebep olmuştur.

1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısında geçici personele özel hizmet tazminatlarının üç aydan fazla ödenmeyeceğiyle ilgili hüküm konulmuştur. Plan ve Bütçe Komisyonunun kabul ettiği metinde ise, bu süre, altı ay olarak belirlenmiştir.

Yıllardır burada büyük bir özveriyle görev yapan geçici personelin büyük bir kısmı, doğal olarak, daha önce görev yaptıkları kurumlardaki lojman, unvan gibi birtakım özlük haklarından mahrum kalmışlardır. Yaklaşık olarak altı yıldan beri çeşitli kurum ve kuruluşlardan gelen bu personelin, Meclis kadrosuna atanmalarına birçok kez teşebbüs edilmesine rağmen, bilhassa, son iki yıl içerisinde, Meclise giriş tarihleri, kabiliyetleri, sicil özetleri, başarı durumları gibi kriterler göz önüne alınmayarak, adaletsiz bir şekilde, daha yeni başlayanlar da dahil olmak üzere, bir kısmına kadro verilmiştir. Bu durum, doğal olarak, bu personel ile çalışan milletvekillerimizi zor durumda bıraktığı gibi, verimli çalışan elemanlar arasında da büyük bir huzursuzluğa sebep olmuştur. Personelin iş huzuru ve çalışma şevki kırılmıştır. Üstelik, kadro alamayan bu personelin büyük bir kısmı da, yaklaşık altı yıl önce imtihanla alınmış olup, birçok seminere de gönderilerek nitelikleri artırılmıştır.

Bu adaletsizliğin ortadan kaldırılması maksadıyla, Yüce Meclisimizce, mağdur olan bu insanların durumları, kazanılmış hak olarak nitelendirilerek, en kısa zamanda Meclis kadrosuna atanmaları sağlanmalıdır. Yaşanan bu karışıklıkların önüne geçilmesi için de, bundan sonra Meclise alınacak personelle ilgili daha dikkatli davranılması ve konunun bir sisteme bağlanması gerekir diye düşünüyorum. Meclis idaresince yapılan birçok haksızlığın faturasının personele çıkarılmaması gerekir.

Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Karabayır.

Madde üzerindeki konuşmalar bitmiştir.

Maddeyle ilgili önergeler vardır; aykırılık derecesine göre okutup işleme koyacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

1998 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçe Kanunu Tasarısının 53 üncü maddesinin Anayasaya aykırı olduğu gerekçesiyle tasarının çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Algan Hacaloğlu
İstanbul

Mustafa Yıldız
Erzincan

Hilmi Develi
Denizli

Haydar Oymak

Yılmaz Ateş

Şahin Ulusoy

Amasya

Ankara

Tokat

Bekir Kumbul

Ali Rıza Bodur

Birgen Keleş

Antalya

İzmir

İzmir

Oya Araslı

Orhan Veli Yıldırım

İçel

Tunceli

Gereke: Tasarının 53 üncü maddesinin (A) bendinde teşkilat kanunları uyarınca, geçici görevlendirme suretiyle diğer kurumlardan personel istihdamı halinde, bu personele; görevlendirildiği kurum teşkilat kanununda öngörülen ek ödemelerin 1998 yılı içinde altı aydan fazla yapılamayacağı belirtilmektedir. Ancak, geçici görevlendirmenin yapılacağı kurumların teşkilat kanunlarında bu yönde bir düzenleme yapılmadığı müddetçe, bütçe kanunuyla böyle bir düzenlemeye gidilmesi Anayasaya aykırı olacağından, bu düzenleme tasarıdan çıkarılmalıdır.

Tasarının 53 üncü maddesinin (B) bendinin birinci fıkrasında ekgöstermeli bir göreve veya daha yüksek ekgöstermeli bir göreve atanma halinde, bu ekgöstermelere ilişkin emekli keseneğinin altı aydan daha az süreyle ödenmiş olması halinde, bu görevlerdeki personelin söz konusu ekgöstermeler hak edemeden emekli olacakları belirtilmektedir. Ancak, bu husus, Emekli Sandığı Kanununda düzenlenmiş olup, bu düzenlemede sözü edilen şekilde bir sınırlandırma yer almamaktadır. İlgili kanunda böyle bir düzenleme yokken, bütçe kanunuyla yasa değiştirilmesi söz konusu olamayacağı için, fıkra, Anayasaya aykırıdır.

Ayrıca, (A) ve (B) bendinde bir kısım personelin öngörülen sınırlayıcı düzenlemelerden istisna edilmiş olması da Anayasanın eşitlik ilkesine aykırıdır.

BAŞKAN – Efendim, aynı konuda, yine, 53 üncü maddenin, Anayasanın 161 inci maddesine aykırı olduğuna dair, Sayın Mustafa Ünalı, Sayın Abdullah Gencer, Sayın Cevdet Akçalı, Sayın Ahmet Bilge, Sayın Cevat Ayhan, Sayın Azmi Ateş, Sayın Sabri Tekir, Sayın Remzi Çetin, Sayın Rıza Ulucak ve Sayın Mehmet Emin Aydınbaş'ın da önermeleri var; ikisini birleştirilerek işleme koyuyorum.

Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılmıyorum efendim.

BAŞKAN – Hükümet?..

MALİYE BAKANİ ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Sayın Başkan, bu maddeyle getirilen düzenleme, aslında, Refah Partisi sözcülerinin çok açık olarak ortaya koyduğu, ancak, daha sonradan, o kadar net şekilde belirledikten sonra, karşı çıktıkları gerekçelerinin aynısıdır.

Bugün, kamuda, çok karmaşık bir personel rejiminin olduğu, aynı işi yapan, aynı görevi gören insanlara çok değişik ücretler ödendiği; onun için de, bu olanakları yaratan kurumların önünde çok uzun kuyruklar olduğu, hele böyle bir kurumun da Türkiye Büyük Millet Meclisi olması halinde, herkesin gözünün buraya dikildiği bir gerçektir. Burada, yapılan düzenlemeyle, asla, burada çalışan personelin haklarının ellerinden alınması gibi bir amaç güdülmemektedir; ama, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, ilanıhaye, bu karmaşık personel rejiminin içerisinde sürmesinin olanaksız olduğu dile getirilmiştir. Nedir bu kurumların başında yer alanlar; Cumhurbaşkanlığıdır, Türkiye Büyük Millet Meclisidir, Başbakanlıktır. Eğer, bu kurumlar, kendilerini düzeltip de, kamu personel rejimine uygun bir düzen kurmazlarsa, diğer kurumlardan, kendilerini düzeltmelerini beklemek de, elbette ki hayal olur.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin personel istihdamı konusunda çok büyük olanakları vardır; sözleşmeli olarak personelini istihdam eder, sözleşmesinin sonunda da bunu ortadan kaldırır. Burada, getirilen süre, aynı tuşa basan insanların Türkiye Büyük Millet Meclisinin dışında, aşağı yukarı, üçte bir ücret alırken, Türkiye Büyük Millet Meclisinde üçte üç ücret almasından kaynaklanmaktadır. O zaman, Türkiye Büyük Millet Meclisi, kendi personel rejimini yapar. Bunun için neye ihtiyacı vardır; taş çatlasa, bir aya ihtiyacı vardır. Oturup, bunu düzenlemek zorundadır. O nedenle de, böyle bir düzenlemeyle, burada çalışan insanların rencide edilmesi veya haklarından yoksun bırakılması değil, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, çalıştırmış olduğu personele yasal bir düzenleme getirmesi amaçlanmıştır.

Olay gayet açıktır; Türkiye Büyük Millet Meclisi, sözleşmeli personel istihdam edebilir. 550 milletvekili var, herbirisinin 1'er danışmanı, 1'er sekreteri var, sözleşmeli kadrolara atanırlar; ilgili oldukları kurumlardan geliyorsa, oradan ücretli izinli sayılırlar, gelecekte döndükleri zaman da, görevlerine dönerler. Açıkta atanan ve burada, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kadrolarını işgal edecek personelin de kadro tanımları yapılır. Bugün, 550 milletvekili 2'şer sözleşmeli personel istihdam etse 1 100 kişi yapar, 2 500 kişi de, Türkiye Büyük Millet Meclisinin komisyonlarda veya diğer işlevlerini gören insanların olduğunu düşünün, hepsi beraber 3 600 kişi yapar. Şu anda 6 bin kişiye dayanmış ve kimin ne yaptığını bilmediğiniz bir karmaşıklık içinde yaşıyorsunuz. Bu koşullar altında, eğer, bu düzenlemeyi bile bunun içerisinden çıkarıp da, biz, bu sistem içerisinde devam edelim dediğiniz takdirde, ne bütçe disiplini açısından ne de kamu personel rejimi açısından hiçbir şey söylemeye hakkımız olmaz bizim. (Alkışlar)

Bu nedenle de, bu önergelere katılamıyoruz efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim; ama, Sayın Bakan, sizin teşkilatta çalışanlar da diğerlerine nazaran çok daha fazla ücret alıyorlar, Gümrük Kanununa göre, Vergi İdaresini Geliştirme Kanununa göre epey fazla da ücret alıyorsunuz yani...

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Sayın Başkan, bu olay...

BAŞKAN – Neyse, tamam efendim.

Önergeye Hükümet ve Komisyon katılmıyor.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Yine, bu maddenin tasarımı metninden çıkarılmasına ilişkin ayrı bir önerge var; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

1998 bütçe tasarısının 53 üncü maddesinin metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Ahmet Bilge	Mustafa Ünalı	Abdullah Gencer
Ankara	Konya	Konya
Cevdet Akçalı	Azmi Ateş	Rıza Ulucak
Adana	İstanbul	Ankara
Cevat Ayhan	Sabri Tekir	Mehmet Emin Aydınbaş
Sakarya	İzmir	İçel
	Remzi Çetin	
	Konya	

Gerekçe:

Aynı mekân ve ortamlarda aynı işi gören personele ödenen maaşların farklı olması bir ayrıcalık oluşturmaktadır.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?..

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet ve Komisyon önergeye katılmıyor.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir efendim.

Son önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bütçe Kanunu Tasarısının 53 üncü maddesi (a) bendine "2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 38, 40 ve 41 inci maddelerine" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve 2919 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği Teşkilat Kanununa" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Kemalettin Gökteş

Mahmut Duyan

İsmet Önder Kırılı

Trabzon

Mardin

Balıkesir

Aslan Ali Hatipoğlu

Hakan Tartan

Mehmet Korkmaz

Amasya

İzmir

Kütahya

Birgen Keleş

Oya Araslı

İzmir

İçel

Gerekeç:

Bildiği üzere, 13.10.1983 tarihinde kabul edilen 2919 sayılı Kanun ile 400 milletvekili dikkate alınarak bir teşkilat yapısı oluşturulmuş ve kadro teşkili de bu ölçülerde yapılmıştır. Milletvekili sayısı, önce 450, daha sonra 550'ye çıkarıldığı halde, 1989 yılında Meclis için 830 kadro daha ihdas edilmişken, hizmetler mukayese edilemeyecek ölçüde artmıştır. Bir örnek vermek gerekirse; başlangıçta 18 milletvekiline 1 sekreterin hizmet vermesi düşünülmüşken, bugün itibariyle her milletvekiline 1 sekreter hizmet vermektedir.

Yeterli kadro artışı sağlanamayınca, ihtiyaç, geçici personel istihdamı şeklinde çözümlenmiştir.

Bütün bu gerekçeler dikkate alındığında, mevcut personelin hizmete devamı kaçınılmazdır. Çalışan personeli mağdur etmemek ve 1998 yılı içinde Teşkilat Kanunumuzda gerekli değişiklikleri de yapacak zamanı kazanmak amacıyla değişiklik önerilmiştir.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?..

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Sayın Başkan, aynı nitelikteki bir teklifin değişik şekilde kaleme alınmış şeklidir; o nedenle katılmıyoruz.

BAŞKAN – Ama Sayın Bakan, milletvekilleri yanında geçici olarak çalışan sekreter arkadaşlarımız 1.7.1998 tarihine kadar kanun çıkmazsa ne olacak? O zaman, 2919 sayılı Kanun değiştirilince onu düşünelim. Yoksa, çok zor bir durum olur; o bakımdan, tüm milletvekillerini ve yanında çalışanları da ilgilendirdiği için, böyle bir istisna konulmuş.

Komisyon ve Hükümet önergeye katılmıyor; ama, Mecliste çalışan tüm geçici personeli de ilgilendirdiği için, bütün partilerin idare amirleri tarafından imzalanan bir önerge.

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Sayın Başkan, buradaki düzenleme, eğer, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, altı ay içerisinde, kendisiyle ilgili bir yasayı çıkaramayacağı anlamını taşıyorsa, haklı olabilirsiniz. Eğer, Türkiye Büyük Millet Meclisi, bu kadar hassas bir konuda bile, üstelik en yakınlarını ilgilendiren bir konuda bile bir yasal düzenleme yapamıyorsa, o takdirde, güveni konusunda da, toplumda, çok büyük tereddütler yaratır. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bakan, aslında, düzeltme yapmak, tabii, Yüce Meclisin iradesi; ama, bunlar belirli birtakım hazırlıkları da gerektiriyor. Ayrıca, Türkiye Büyük Millet Meclisi bağımsız bir kurum. (ANAP ve DSP sıralarından gürültüler)

Efendim, ne oluyor?..

YAŞAR OKUYAN (Yalova) – Her seferinde sen konuşuyorsun...

BAŞKAN – Ben, Başkan olarak, buna cevap verme hakkına sahip değil miyim? Meclisi, getirip de, Maliye Bakanının emrine mi sokacağız? (ANAP ve DSP sıralarından gürültüler)

YAŞAR OKUYAN (Yalova) – Sana mı düşünüyor?

BAŞKAN – Niye müdahale ediyorsun sen?..

YAŞAR OKUYAN (Yalova) – Sana mı düşünüyor da, her şeyde konuşuyorsun?

BAŞKAN – Ne diyorsun sen?

YAŞAR OKUYAN (Yalova) – Her şeyde niye konuşuyorsun?

BAŞKAN – Ne diyorsun sen? Bağırıp durma... Otur yerine... Sana söz vermedim; otur yerine.

YAŞAR OKUYAN (Yalova) – Her şeyde konuşuyorsun.

BAŞKAN – Oturur musun yerine! Otur. Sana söz vermedim.

YAŞAR OKUYAN (Yalova) – Böyle bir usul var mı?

BAŞKAN – Sana, otur yerine dedim... (ANAP ve DSP sıralarından gürültüler)

Allah Allah!.. Sizden mi izin alacağım yani!

YAŞAR OKUYAN (Yalova) – Her şeyde sen niye konuşuyorsun?

BAŞKAN – Niye konuşuyorum; Meclis Başkanlığını ilgilendiren bir önerge, bütün parti grupları adına verilmiş bir önerge. Bir açıklık gelsin, milletvekilleri nasıl karar verirse, versin; bana ne efendim.

YAŞAR OKUYAN (Yalova) – Böyle bir usul var mı?

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir. (RP ve DYP sıralarından alkışlar)

Maddeyi, kabul edilen bu önerge doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir. (RP ve DYP sıralarından alkışlar)

Müteakip maddeyi okutuyorum:

Petrolen Devlet Hakkı ve Petrol Kanunu Gereğince Ödenecek

Kur Farkları

MADDE 54. – a) 5.4.1973 tarihli ve 1702 sayılı Kanuna göre petrolen alınacak Devlet hakkı, Bütçenin (B) işaretli cetvelindeki "Petrolen Devlet Hakkı" tertibine gelir kaydolunur.

b) 6326 sayılı Petrol Kanununda gerekli değişiklik yapılınca kadar, 1998 yılını geçmemek üzere, bu Kanunun 116 ncı maddesi uyarınca yapılan transferler nedeniyle oluşacak kur farklarının Bütçeye konulacak ödeneklerle Hazinece karşılanmasına devam olunur.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Refah Partisi Grubu adına, Afyon Milletvekili Sayın Osman Ha-zer; buyurun efendim. (RP sıralarından alkışlar)

RP GRUBU ADINA OSMAN HAZER (Afyon) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 1998 yılı malî bütçesinin, çeşitli hükümlerle ilgili, yabancı petrol şirketlerine ödenen kur farkları münasebetiyle, 6326 sayılı Petrol Kanununun 116 ncı maddesi uyarınca yapılan transferler nedeniyle oluşacak kur farklarının Hazine tarafından ödenmesiyle ilgili olarak, Refah Partisi Grubunun görüşlerini arz etmek için huzurlarımızdayım; hepinizi saygıyla selamlıyorum. (RP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, öncelikle, 6326 sayılı Petrol Kanununun 116 ncı maddesini size aktarmak istiyorum. İlgili kanun, 1954 yılında gündeme gelmişti. 115 inci maddesi ve 116 ncı maddenin birinci ve ikinci fıkraları sayıldıktan sonra "Yukarıdaki esaslara göre değeri tespit edilmiş nakdî fonlar ve buna müteallik haklarla, sermaye mevcutları esasının bir cüz'ünü teşkil eden diğer ekonomik kıymetlerin transferi, ithal tarihinde carî olan resmî kambiyo kuru üzerinden yapılır. Bunların dışında kalanlar, transfer tarihinde carî olan kambiyo kuruna tabidir" denilmektedir.

6326 sayılı Petrol Kanununun bazı maddeleri, 5.4.1973 tarihinde 1702 sayılı Kanunla değiştirilmiştir. Yapılan değişiklikle, yeniden ithal edilecek sermayeye mahsuben yapılacak transferlerde kur garantisini uygulanamayacağı esası kabul edilmiş ve böylelikle, müktesep hakları saklı tutulmuştur.

Yine, aynı kanunla değiştirilen 116 ncı maddesinde, "bu madde değişikliğinin, yürürlük tarihinden itibaren ithal edilecek sermayeye mahsuben yapılacak transferler, ithal tarihindeki değil, transfer tarihindeki resmî kambiyo kuruna tabi olacaktır" denilmiştir. Bu kanun maddesinden de açıkça anlaşılacağı üzere, ithal edilen sermayelere mahsuben yapılacak transferlerde kur farkı ödenmesi, tamamen kanuna aykırıdır. Ödenen kur farkları, söz konusu ödeme yapılan şirketler lehine, sebepsiz zenginleşmeye yol açmaktadır. Yapılan incelemelerde, yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri dayanarak gösterilerek, yabancı petrol şirketlerine "kur farkı" adı altında ödemede bulunduğu görülmüştür.

Mevcut uygulamada, petrol hakkı sahibi yabancı petrol şirketi, petrol ameliyelerinde kullanmak üzere, Türkiye'ye ithal edilen bütün maddî fonlar ve buna müteallik haklarla, sermaye mevcutları esasının bir cüzünü teşkil eden malzeme veya diğer kıymetlerin değerlerini, bir banka aracılığıyla harice transfer etmekte ve söz konusu dövizin, ithal tarihindeki kurla çarpımı sonucu bulunan rakam ile transfer tarihindeki kurla çarpımı sonucu bulunan rakam arasındaki fark, Hazine tarafından, bu şirkete "kur farkı" adı altında ödenmektedir.

Kanunun 116 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında, kanunda belirtilen ekonomik kıymetlerin harice transfer edilmesinin, ithal tarihinde cari olan resmî kambiyo kuru üzerinden yapılacağı ifade edilmiştir. İthal tarihindeki cari kur ile transfer tarihindeki cari kur arasındaki farkın Hazine tarafından karşılanacağına dair bir hüküm bulunmamaktadır. Kaldı ki, petrol hakkı sahibi şirketin, petrol ameliyelerinde kullanmak üzere Türkiye'ye ithal etmiş olduğu sermaye ve nakdi fonun ülkeye girişinde, sadece değeri tespit edilip, o değerden sermaye hesabına kayıt yapılmaktadır. Bunun dışında, bu değerler üzerinde, Hazinesinin herhangi bir tasarrufu söz konusu değildir. Bu değerler, sadece ithal eden petrol şirketi tarafından kullanılmaktadır. Dolayısıyla, Hazine tarafından kullanılmayan bir para veya değerle ilgili olarak, zaman içerisinde kurda meydana gelen değişimle ortaya çıkacak farkların, Hazine tarafından karşılanmasının mantıklı bir açıklaması yoktur.

Sayın milletvekilleri, kanun, petrol hakkı sahibi şirketin, petrol ameliyelerinde kullanılmak üzere getirdiği nakdi fonlar ile ona bağlı diğer kıymetlerin, tekrar yurt dışına çıkarılmasını öngörmekte ve izin vermektedir. Kanunun amacı, yurda giren döviz miktarı kadar dövizin yurt dışına çıkarılmasına izin vererek, yabancı petrol şirketlerinin ülkede petrol aramalarını teşvik etmesidir; söz konusu olan, kur garantisini değil, o kadar dövizin, yurt dışına çıkarılması iznidir.

Kanunun, kur farkı ödemesine dayanak gösterilen 116 ncı maddesinde yapılan en son değişikliğin, 1973 yılında olduğu ve yurda sermaye giriş ve çıkışının serbest olmadığı bir dönemin, şartla-

rı içerisinde düşünülürken, Kanunun esas amacının, petrol üretimi amacıyla ülkeye gelen yabancı yatırımcıların petrol ameliyesinde kullanılmak üzere getirilmiş olduğu sermaye kadar değer, tekrar harice transferinin sağlanması olduğu görülmektedir.

Transfer edilecek dövizin Türk Lirası Karşılığının artmasının, Hazineyi ilgilendiren bir yönünün olmaması gerekir. Hazine, petrol hakkı sahibi şirketin ne kadar döviz transfer edileceğinin belirlenmesi açısından olaya dahil olmaktadır ve sermayenin ithal tarihindeki kura bölümü sonucu bulunan dövizin yurt dışına çıkarılmasına izin verecektir. Hazine Müsteşarlığı ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, bu tutar transfer edildiğinde, ithal etmiş olduğu sermayesinden, transfer edilen döviz, ithal tarihindeki cari kurla çarpıp, elde edilecek tutarı, kayıtlı sermayesinden düşecektir.

Mevcut uygulamanın yanlışlığının çarpıcılığını göstermesi açısından, transfer edilen tutarın nakdi fon değil de bir aracın değeri olduğunu düşünelim. Kanun, aynı olarak giren kıymetin, yine aynı olarak transfer edilmesi gerektiğini belirlemektedir. Eğer "kanun, kur farkı ödeneceği" şeklinde anlaşılabilir olsaydı, Hazinesinin, bu aracın transferinde de, hem aracın yurt dışına transferini hem de ithal tarihindeki kur ile transfer tarihindeki kur arasındaki farkı da, kur farkı olarak petrol hakkı şirketine ödemesi gerekecekti ki, bu örnek, uygulamanın yanlışlığını daha iyi göstermektedir. Nasıl, söz konusu araç, aynı olarak transfer edildiğinde kur farkı ödenmiyorsa, döviz cinsinden değer olarak transfer edilmesi durumunda da, kur farkı ödenmemesi gerekmektedir.

Bugüne kadar, yabancı petrol şirketlerinin, 1 milyar dolar civarında sermaye ithal ettikleri görülmektedir. Buna karşılık, 1975-1996 yılları arasında, bu şirketlerin yurt dışına yapmış oldukları transferler, yaklaşık olarak 630 milyon dolardır. Yabancı petrol şirketlerine yapılan kur farkı ödemeleri, söz konusu şirketlerin transfer ettikleri sermayenin, ortalama yüzde 80, hatta, bazı şirketlerde, yüzde 99'u gibi bir orana tekabül etmektedir.

Transfer edilen 630 milyon doların 500 milyon doları, yaklaşık 100 trilyon lira, bu şirketlere, "kur farkı" adı altında, Hazine tarafından ödenmiştir. (RP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Bunun anlamı ise, bu şirketlerin Türkiye'deki yatırımlarının yüzde 80, hatta, bazı şirketlerde yüzde 99 oranında devlet tarafından finanse edilmesi demektir.

Üzerinde konuştuğumuz kanunun ilgili bölümünde, 6326 sayılı Petrol Kanunu gereğince ödenecek kur farkları ibaresi bulunmaktadır; fakat, buraya kadar izaha çalıştığım üzere, 6326 sayılı Petrol Kanununun hükümleri arasında, Hazinesinin kur farkı ödemesine cevaz verecek, açık veya kapalı hiçbir hüküm bulunmamaktadır. Hatta, 1973 yılında, 1702 sayılı Kanunla yapılan değişiklikler, kur farkının ödenmeyeceği hükmü getirilmiştir.

BAŞKAN – Sayın Hazer, 1 dakikanız var.

OSMAN HAZER (Devamla) – Bu sebeptendir ki, Hazine Müsteşarlığı bütçesinde yer alan (950-09-03-583-900) 6326 sayılı Petrol Kanunu gereğince ödenecek kur farkları tertibinin bütçeden çıkarılması, 930-77-3-005-900 Petrol Arama ve Petrolle İlgili Faaliyetleri Düzenleme Fonuna ait hizmetler tertibinden de, "kur farkı" adı altında ödeme yapılmaması gerekmektedir.

54 üncü maddenin (b) fıkrasının değiştirilmesi yönünde vereceğimiz değişiklik önergesine destek vereceğinizi ümit ediyor; bu vesileyle hepinizi en kalbi duygularla selamlıyor, saygılar sunuyorum. (RP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Hazer.

Madde üzerindeki konuşmalar bitmiştir.

Bir önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Bütçe Kanunu Tasarısının 54 üncü maddesinin (b) fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Hasan Dikici	Cemalettin Lafçı	Hayrettin Dilekcan
Kahramanmaraş	Amasya	Karabük
İsmail İlhan Sungur	Yakup Hatipoğlu	Nezir Aydın
Trabzon	Diyarbakır	Sakarya
Suat Pamukçu	Cafer Güneş	Osman Hazer
Bayburt	Kırşehir	Afyon
	Sıtkı Cengil	
	Adana	

b) 6326 sayılı Petrol Kanununun 116 ncı maddesi uyarınca yapılacak kur farklarından ortaya çıkacak transferler 1.1.1998 tarihinden itibaren yapılamaz.

Gerekçe:

5.4.1973 tarihinde 6326 sayılı Petrol Kanununda değişiklik yapan 1702 sayılı Kanunla, kur farkı ödemelerinin kaldırıldığı belirtilmiştir. Yeniden ithal edilecek sermayeye mahsuben yapılacak transferlerde kur garantisi uygulanamayacağı esası kabul edilmiş ve böylelikle müteşep hakları saklı tutulmuştur. Bu değişiklik, kur garantisinin ekonomik açıdan izahının bulunmamasından doğmaktadır. Zira, Türkiye'de yatırım yapan kişi, bu faaliyetiyle ilgili iktisadî faaliyeti sonucunda sağladığı iktisadî değerleri, Türk parasının üretiminin yapıldığı devredeki kıymetine göre iktisab etmekte ve bu farklılık, ister istemez, yatırımın menşei memlekete transferine imkân vermektedir. Bu anlamda, kur garantisi, herhangi bir munzam menfaat sağlamamakta, esasen sağlamaması gerekmektedir. Kur garantisinin, normal şartlarda sağlanması gerektiği sonuç, ithal edilen sermayeden uğranılan kayıpların Türk parasının değer kaybından kâr elde edilerek karşılanması değil, yatırımın transfer süresinde kısılmasıdır. Oysaki, bu mekanizma, tamamen ilk anlamda işlemiştir. Bu durum, iktisadî bir teşebbüsün yatırım kararlarının dayanacağı ekonomik esaslara aykırıdır. Zira, her müteşebbis, kazanç gayesiyle yatırım yapar, petrol aramak için yatırım yapar. Petrol aramak için yatırım yapan şirket, bulacağı petrol rezervini değerlendireceğini düşündüğü için yatırım yapmıştır. Bu itibarla, hem petrol rezervlerinin işletilmesi imtiyazı sonucunda kazanç sağlaması ve hem de yatırımların kur garantisinden doğan kârlarla itfası düşünülemez.

Sonuç olarak, kur garantisinin kaldırılması, yabancı yatırımların transfer süresini uzatmaktan başka bir etki doğurmayacaktır.

BAŞKAN – Önergeye, Komisyon katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?..

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI NAMİ ÇAĞAN (İstanbul) – Sayın Başkan, katılmıyoruz; çünkü, bu önerge Anayasaya aykırıdır. Petrol Yasasında, maddî yasayla yapılabilecek bir değişiklik, bütçe yasasıyla yapılmak istenmektedir. Bu bakımdan, Anayasaya aykırıdır; dolayısıyla katılmıyoruz.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir efendim.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir efendim.
55 inci maddeyi okutuyorum:

Kişi Borçları

MADDE 55. – Saymanlık hesaplarında kayıtlı olup, zarurî veya mücbir sebeplerle takip ve tahsil- imkânı kalmayan, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun 133 üncü maddesi uyarınca silinmesi Malî Danışma Kurulu tarafından uygun görülen kişi borçlarından; tutarı 1 milyar liraya kadar olanların kayıtlardan çıkarılmasına Maliye Bakanı yetkilidir. Bu miktarı aşan kişi borçlarının terkinî Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına bağlıdır.

178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname-ye 543 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile eklenen Ek Madde 7 uyarınca, mal ve nakit saymanları ile gelir ve gider memurlarının zimmetlerinin silinmesi konusundaki talepler Malî Danışma Kurulunca incelenerek karara bağlanır ve Maliye Bakanına sunulur. Bu karar çerçevesinde terkin edilen zimmetlerden 1 milyar lirayı aşanların terkin listesi bütçe uygulama sonuçları ile birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgisine arz edilir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamında izlenen alacakların dışında kalan ve saymanlık kayıtlarında bulunan Devlet alacaklarından tutarı 3 milyon liraya kadar olanların tahsili için yapılacak takibat giderlerinin asıl alacak tutarından fazla olacağını anlaşılması halinde, bu tutarların saymanlık kayıtlarından çıkarılmasına Maliye Bakanlığı yetkilidir.

1969 ve 1988 yılları arasında yurt dışından yapılacak alımlar için 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun 83 üncü maddesine dayanılarak açılan kredilerden ve mülga 27.6.1972 tarihli ve 1601 sayılı Kanuna göre verilen ateşe avanslarından mahsubu yapılmamış olanlar ilgilileri adına kişi borçları hesabına alınarak mahsubu yapılır.

Kişi borçları hesabına alınan tutarlardan tahsiline imkân bulunmadığı ilgili Bakanlıkça bildirilenlerin miktarına bakılmaksızın Malî Danışma Kurulunun görüşü alınmak suretiyle terkin edilmesine Maliye Bakanı yetkilidir.

BAŞKAN- Madde üzerinde söz isteyen yok.

Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

56 ncı maddeyi okutuyorum:

Devlet Hesaplarında Yer Verilmeyecek ve Terkin Edilecek

Tutarlar

MADDE 56. – Devletin mahkemelerce hükme bağlanan para cezaları da dahil olmak üzere her türlü gelir ve giderlerinin, tarh, tahakkuk, tahsil ve tediyesi ile emanetlerin alınıp geri verilmesinde ve Devlet kayıtlarında, kanunlarında ve diğer mevzuatında belirtilmiş tutar ve oranlar değişmemek şartıyla (1 000)liranın altındaki tutarlar dikkate alınmaz.

Maliye Bakanı; yukarıda belirtilen hususlarla ilgili olarak doğacak aksaklıkları gidermeye, vergi dairelerinin müfredat ve mutabakat hesapları arasındaki uyumsuzluğun giderilmesi amacıyla denetim raporlarına dayanılarak tespit edilecek kesin farkları terkinine yetkilidir.

BAŞKAN- Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok

Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

57 nci maddeyi okutuyorum:

Su ve Doğalgaz Tarife Bedelleri

MADDE 57. – Genel ve katma bütçeli dairelerin kullandıkları su (atık su dahil) ve doğalgaz için mahallî idareler tarafından belirlenecek tarife bedelleri, konutlar için uygulanan tarifenin en düşük iki dilim bedel ortalamasının % 50 fazlasını aşamaz. Bu kurumlara bağlı her dereceli okullar ile hastane ve tedavi kurumlarında ise % 20 fazlasını aşamaz.

BAŞKAN – Madde üzerinde Refah Partisi Grubu adına, Gaziantep Milletvekili Sayın Kahraman Emmioğlu; (RP sıralarından alkışlar) buyurun efendim.

Süremiz 10 dakikadır.

RP GRUBU ADINA KAHRAMAN EMMİOĞLU (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Bütçe Kanunu Tasarısının 57 nci maddesi hakkında Refah Partisi Grubunun görüşlerini arz etmek üzere huzurunuzdayım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu madde, belediyelerin satmış olduğu su ve doğalgaz için belirlenecek tarife bedelleri, konutlar için uygulanan tarifenin en düşük iki dilim bedel ortalamasının yüzde 50 fazlasını aşamaz şeklinde bağlamıştır.

Bir kere, bu maddede istenilen ilk tarife bazını almak doğru değildir. Zira, sıfır ilâ 10 metreküp su tarifeleri, bütün belediyelerde sosyal yönden fakir kimselere verildiği için zararına satılmaktadır. 10 ilâ 100 metreküp su ise, tamamen maliyetine verilmektedir. Bu tarifeleri esas alarak genel ve katma bütçeli dairelerin, hastanelerin, okulların, su ve gaz tarifelerinde düzenleme yapmak doğru değildir.

İstanbul, İzmir, Gaziantep ve sair büyük şehirlerde, su tarifeleri, kuruluşların kanunları gereği, evvela su idarelerince; yani, İSKİ, GASKİ veya ASKİ'ce belirlenir. Burada, elbette enflasyon, yatırım durumları, suyun muhtemel maliyeti nazarı itibara alınarak belirlenir. Bilahare, belediye meclisinde, kasım ayında tarife müzakere edilip, karara bağlanır; yani, şu anda tarifeler belirlenmiş durumdadır. Şimdi, bu maddeyle, yerel yönetime; yani, belediyelere müdahale edilmek isteniliyor. Belediyelere bu müdahale, aslında, zarar yönünden bir müdahaledir. Bırakın da, belediyeler, tarifelerini kendileri hazırlasınlar.

Eğer, bu madde kabul edilirse, belediyeleri, zorla, sosyal yönden uygun tarifelerin yapılmasına mani olacak şekilde getirirsiniz; yani, belediyeler dairelere fazla bedelle su satmak isterken, birinci ve ikinci kademe tarifeleri yüksek tutmak mecburiyetinde kalırlar ki, bu da doğru olmaz.

Şunu da belirtmek istiyorum: Belediye; bugün, devlet dairelerinden tahsilat yapamıyor. Mesele, şu anda, İSKİ'nin alacağı 11 trilyonluk bir meblağ dairelerde bekliyor. Mahsup işlemi için de -uzun çalışmalarla başarılı olsa bile- çok zaman geçiyor. Bir taraftan, söz konusu daireler, su ve gaz bedeli olan parayı alamıyorlar; diğer taraftan da, İller Bankası payı verilmiyor veya kesiliyor ve Maliye Bakanlığında alacakları da kesintiye uğruyor. Belediyeler, eğer, bu kaynaklardan mahrum edilirse, işçilerinin parasını veremeyecek duruma da düşüyorlar.

Devlet daireleri borçlarını vermedi diye suyunu, gazını kesemezsiniz; ama, konutların suyunu, parayı ödemedi diye hemen kesebilir, ödemeye mecbur edebilirsiniz; yani, belediyelerin, devlet dairelerine olan satışları yüksek risk taşımaktadır. Risk yüksekse, tarife de yüksek olur. Kaldı ki, belediyeler, halen yüksek ücret uygulamamaktadırlar. Eğer, devlet daireleri harcadıkları su ve gazın bedellerini hemen verseler, tarifeyi de normalleştirmeyi elbette belediyeler ister ve 57 nci maddede de gerek kalmazdı. Tabii ki, işi kökten çözmek için, merkezî idarenin, dört esas fonksiyonu dışındaki işlevlerini yerel yönetimlere devretmek gerektiği hepimizce kabul edilmiştir. Ümit ediyorum ki, yakın zamanda, mahallî idareler reformu tasarısı buraya gelir ve müzakere edilip, kabulü sağlanır. O zaman da böyle bir maddeye ümit ediyorum lüzum kalmaz.

Doğalgaza gelince: Doğalgaz konusundaki tarife mekanizmasını biraz izah etmem gerekiyor. Bilindiği gibi, bu konuda tekel olarak BOTAŞ, doğalgazı belediyelere satmaktadır. Anlaşma gereği, belediye, BOTAŞ fiyatının üzerine maksimum yüzde 45 ekleyebiliyor. Ayrıca BOTAŞ, her üç ayda bir, dolar fiyatını revize ediyor.

Doğalgaz satışında kademelendirme yoktur. Dolayısıyla, konutlar için yalnız bir fiyat mevzu bahisdir. Mesela, İstanbul konutları için alınan ücret 36 850 Türk Lirasıdır metreküp başına; resmî okul ve hastaneler için de aynı fiyat uygulamakta; resmî daireler için, yalnız, yüzde 30 fazlasını almaktadır. Neden yüzde 30 fazla almaktadır; zira, resmî dairelerden paranın alınması zaman almaktadır. Bu zaman esnasında da, şu andaki doların hızla yükselişi sebebiyle, para, reel değerini kaybetmektedir; onun için de, yüzde 30 oranında bir miktarı ilave etmektedirler. Konuştuğumuz arkadaşlar şunu da ifade ediyorlar ki, bu yüzde 30 fark dahi paranın değerini koruyamamaktadır.

Arkadaşlar, doğalgaz özellikle dolara bağlı olduğu için, bu konuda, dolar fiyatlarının, özellikle bütçede konulan değerinden de birazcık bahsetmek istiyorum: Bütçede 1998 yılı dolarının Türk Lirası ortalaması 240 bin Türk Lirası alınmıştır. Şu anda, dolar, Merkez Bankasının baskılarına rağmen, 202 bin Türk Lirasıdır. Bu senenin sonuna kadar; yani, on günün içerisinde de, tahmin ediyorum, 208 bin Türk Lirasını bulacaktır. Bunun manası, 1998 yılı sonunda, doların 272 bin Türk Lirası olmasını öngörüyor demektir bütçe. Yani, yıl sonuna kadar doların artışı yüzde 30,8 civarında olacaktır diyor. Bu, inanılır bir rakam olmaktan çok uzaktır. Enflasyonun yıl sonunda yüzde 50'ye, bu senenin sonu itibarıyla de -yani, gelecek senenin başı itibarıyla de- yüzde 100 olduğuna göre, bütçe kanununda deflatörün yüzde 64 olarak kabul edilmesi halinde, bu durumda, Türk Lirası, dolar karşısında yüzde 35-40 fazla değerli olarak tutulacaktır demektir. Bu ise, ya serbest piyasaya aşırı müdahale ederek, dolar değerini sabit tutmaya uğraşacaksınız veya tahmininiz yanlıştır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Emmioğlu, 1 dakikanız var efendim.

KAHRAMAN EMMİOĞLU (Devamla) – Her ikisi de, Hükümetin, bu bütçeyi samimî hazırlamadıklarını gösterir; zira, bir taraftan, doların tabii piyasa değerinde tutulacağı ifade edilirken, diğer taraftan, demin ifade ettiğimiz durum mevcuttur.

Netice, ya bu madde, bu kanun tasarısından çıkarılmalıdır -ki, en doğrusu bu olacaktır- veya verdiğimiz ve biraz sonra takdim edilecek önerge doğrultusunda değiştirilmelidir.

Saygılar sunarım. (RP sıralarından alkışlar, CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar [!])

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Emmioğlu.

Madde üzerindeki konuşmalar bitmiştir.

Maddeyle ilgili bir önerge var; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülen bütçe kanununun 57 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Genel ve katma bütçeli dairelerin kullandıkları su, atıksu dahil ve doğalgaz için mahallî idareler tarafından belirlenecek tarife bedelleri, konutlar için uygulanan tarifenin kademelerine uygulanarak, maksimum yüzde 30 fazlası olabilir."

Gereke:

1- Kademelendirme su tasarrufu teşvik edilecektir.

2- Konutlar için belirlenen birinci kademe tarifesi, sosyal gerekçelerle zararına, ikinci kademe ise maliyeti fiyatlarındadır.

Belediyelerin zarar etmesi, verimli çalışmalara mani olunması demektir.

Temel Karamollaoğlu

Kahraman Emmioğlu

Abdülkadir Öncel

Sivas

Gaziantep

Şanlıurfa

İsmail Özgün

Tevhit Karakaya

Muhammet Polat

Balıkesir

Erzincan

Aydın

BAŞKAN – Önergeye Komisyon katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?..

ÇALIŞMA ve SOSYAL GÜVENLİK BAKANI NAMİ ÇAĞAN (İstanbul)– Sayın Başkan, katılmıyoruz; çünkü, en düşük iki dilim ortalaması yerine tarife kademelerine uyulması, kamu kurumlarının, okulların, hastanelerin yükünü aşırı ölçüde artıracaktır; o bakımdan, önergeye katılmıyoruz.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

58 inci maddeyi okutuyorum:

Saymanlık Görev ve Sorumluluklarının Devri

MADDE 58. – 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ve diğer mevzuatla saymanlara verilen görev ve yetkilerin bir kısmını gerekli görülen hallerde yardımcılarına devrettirmeye, devir ile ilgili esasları belirlemeye Maliye Bakanı yetkilidir. Saymanlar hakkındaki sorumluluk, devredilen işlerle ilgili olarak görev ve yetki verilenler hakkında da uygulanır.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

59 uncu maddeyi okutuyorum:

Uluslararası Kuruluşlara Üyelik

MADDE 59. – a) Genel bütçeli daireler ve katma bütçeli idareler ile kamu iktisadî teşebbüsleri, sosyal güvenlik kuruluşları, fonlar ve diğer kamu kurum ve kuruluşları; uluslararası kuruluşlara üye olabilmek ve kanun, kararname ve uluslararası anlaşmalar gereği halen üyesi bulunulan uluslararası kuruluşlar dışındaki kuruluşlara her yıl katılma paylarını ödeyebilmek için, mevzuatın gerektirdiği diğer işlemlerin yanısıra ayrıca bağlı veya ilgili bulunulan Bakanlığın teklifi ve Maliye Bakanlığının görüşü üzerine Dışişleri Bakanlığından önceden izin alırlar.

b)Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlıklarının uluslararası anlaşmalar, kanun ve kararnamelerle Türkiye Cumhuriyeti adına üye olduğu uluslararası kuruluşlara ilişkin işlemlerine (katılma payı ödemeleri dahil) bu madde hükmü uygulanmaz.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

60 ıncı maddeyi okutuyorum:

Takibi İzine Bağlı Amme Alacakları

MADDE 60. – 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun Geçici 15 inci maddesi hükmü 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamına giren ve Devlete ait olan amme alacakları hakkında uygulanmaz. 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uyarınca yapılacak takip işlemlerine izin vermeye Maliye Bakanı yetkilidir. Bu hüküm özelleştirilen kuruluşların başka kamu kuruluşlarına devredilen borçları hakkında da uygulanır.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?... Yok.

Önerge yok.

Maddeyi oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

61 inci maddeyi okutuyorum:

Vatanî Hizmet Tertibinden Aylık Bağlananlar ile 1005 ve 2022 Sayılı Kanunlar Uyarınca Aylık Bağlananların Gösterge Rakamları

MADDE 61. – a) Vatanî Hizmet Tertibinden bağlanmış aylıkların gösterge rakamları 1998 yılında; kendileri için (3000), dul eşleri için (2400), diğer yakınları için (1650),

b) 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun uyarınca aylık ödemelerine esas alınan gösterge rakamı 1998 yılında (550),

c) 1005 sayılı İstiklâl Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatanî Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun uyarınca aylık ödemelerine esas alınan gösterge rakamı 1998 yılında (3000),

Olarak uygulanır.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Refah Partisi Grubu adına Zülfikar Gazi;

buyurun efendim. (RP sıralarından alkışlar)

Sayın Gazi, süreniz 10 dakikadır.

RP GRUBU ADINA ZÜLFİKAR GAZİ (Çorum) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; üzerinde görüşme yaptığımız 61 inci maddede, Vatanî Hizmet Tertibinden Aylık Bağlananlar ile 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve yine, 1005 sayılı İstiklâl Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatanî Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun uyarınca aylık ödemelerine esas olmak üzere göstergeler belirtilmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burada, özellikle 65 yaşını doldurmuş, kimsesiz, güçsüz ve imkânları da olmayan vatandaşlarımıza bağlanan aylıkların 1998 yılında, mevcut göstergeye göre tek kişi için alacakları aylık 3 milyon 201 bin lira, karı-koca olanlar için de 4 milyon 801 bin lira olarak belirlenmiştir. Yine, diğerleri için de gülünç denilebilecek miktarlar belirlenmiştir. Özellikle, İstiklâl Madalyası almış olan ve sayıları da çok yüksek olmayan, minnet borçlu olduğumuz, şu anda da yaşları ilerlemiş, büyüklerimize verilen maaş hakikaten çok azdır, gülünç denilecek miktardadır. 1998 yılında, bu mevcut göstergeye göre alacakları miktar, 17 milyon 460 bin liradır.

Değerli milletvekilleri, cumhuriyetin kuruluşunda, İstiklâl Harbinin kazanılmasında, güç şartlar altında gençliklerini tehlikeye atarak, bu ülkeyi bize emanet etmiş olan insanlara, bu ücret, yetersizdir, çok azdır. Biz, bu insanlara bir vefa borcu olarak, minnet ifadesi olarak, mutlaka, ücretlerini

yükseltmek mecburiyetindeyiz. Hatta, bakın, bu kişiler vefat ettikten sonra, hayatta kalan dul eşleri de bakıma muhtaçtır ve bunlara da herhangi bir ücret ödenmemektedir.

Zannediyorum, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına, Sayın Şevket Kazan ve arkadaşları bir kanun teklifi vermişlerdir. Bütün partilerimiz, ortak olarak, bu kanun teklifini de bir an önce Meclisten çıkararak, yürürlüğe koymalıdır. Zira, bunlar, artık ömürlerinin son demlerine gelmişler; vefat ettikleri zaman da bunların hayatta kalan eşleri, mağdur bırakılmamalıdır. Sayıları 1 000'in biraz üzerinde olan bu insanlara karşı, millet olarak, Büyük Millet Meclisi olarak, mutlaka, vefa borcumuzu ve minnet borcumuzu yerine getirmek mecburiyetinde olduğumuzu düşünüyorum. Bütün partilerimizin ortak olarak üzerine eğilerek, bu konuya mutlaka bir çare bulmalarını ve bu insanlara, eli öpülecek bu insanlara kendilerine yakışır bir ücret belirlemelerinin önemini ifade ediyor; hepinize saygılar sunuyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Gazi.

Madde üzerinde konuşmalar bitmiştir.

Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

62 nci maddeyi okutuyorum:

Kamu Kuruluşlarınca İşletilen Sosyal Tesisler

MADDE 62. – Kamu kurum ve kuruluşlarınca işletilen eğitim ve dinlenme tesisi, misafirhane, kreş, spor tesisi ve benzeri sosyal tesislerin giderlerine bütçeden katkıda bulunulmaz.

Bu tür yerlerde, genel ve katma bütçeden, döner sermaye ve fonlardan ücret ödenmek üzere 1998 yılında ilk defa istihdam edilecek yeni personel görevlendirilmez.

Söz konusu tesislerden yararlanacak olanlardan alınacak asgari bedelleri belirlemeye veya belirlenen tarifeleri tasdik etmeye ve bu yerlerin hesaplarının bir düzen içinde tutulması için kullanılacak defter ve belgeleri tespit etmeye, diğer gerekli düzenlemeleri yapmaya Maliye Bakanı yetkilidir.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Refah Partisi Grubu adına, Kırıkkale Milletvekili Sayın Mikail Korkmaz; buyurun. (RP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır. (RP sıralarından "korkmaz o" sesleri)

Neden korksun ki.

RP GRUBU ADINA MİKAIL KORKMAZ (Kırıkkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi hürmetle selamlarken, birkaç madde önce, burada, Cumhuriyet Halk Partisi Sözcüsü Sayın Hacaloğlu'nun, Refah Partisi Grubuna dönerek söylediği söz benim kanıma dokunmuştur.

BAŞKAN – Sayın Korkmaz, rica ediyorum... Maddeyle ilgili konuşun; rica ediyorum... Bakın, sabahtan beri çıkıyorsunuz; ben, çok hoşgörülü davranıyorum; onu, başka zaman, gündem dışı bir konuşmada dile getirin. Olmaz efendim, olmaz...

MİKAIL KORKMAZ (Devamla) – Çünkü, benim iki dedem, Gazi Mustafa Kemal'le birlikte savaşmış ve şehit düşmüş; Keskin'de, Rıza Beyin Atatürk'e isyanına karşı, Atatürk'ün yanında saf almışlardır. Onun için -ben, bunu çok samimi olarak söylüyorum- Atatürk'ü yüzde 10'luk parti barajına çekerek Atatürk mozaiğini Türkiye Cumhuriyetinde izah etmek, 70 yıl sonra Atatürk'e saygı mıdır nedir ben bilmiyorum; kendileri izah etsinler.

ÖNDER SAV (Ankara) – Sana mı kalmış Atatürk'ü savunmak!

BAŞKAN – Efendim "Atatürk'e herkes sahip çıksın" diyor; mesele budur.

MİKAIL KORKMAZ (Devamla) – Onun için, Sayın Hacaloğlu'nu, önce ecdadından, daha sonra da Atatürk'ün silah arkadaşlarından, onların ruhlarından, şehitlerden özür dilemeye davet ediyorum.

ÖYA ARASLI (İçel) – Sayın Başkan, maddeyle ilgili konuşsun.

BAŞKAN – Efendim, ikaz ettim arkadaşları. Rica ediyorum... Arkadaşımız için, Grubu "korkmuyor bir şeyden" diyor; o da, tuttu, madde dışında konuşuyor. Rica ediyorum... Başkanlıktan biraz ikaz aldınız mı hizaya gelin, konuya gelin.

MİKAİL KORKMAZ (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1998 malî yılı Maliye Bakanlığı bütçesinin 62 nci maddesiyle ilgili görüşlerimi açıklamak üzere söz almış bulunuyorum.

62 nci madde, kamu kuruluşlarınca işletilen sosyal tesislerle ilgili yapılacak çalışmalarını anlatmaktadır. Sözü geçen madde, kamu kurum ve kuruluşlarınca işletilen eğitim ve dinlenme tesisi, misafirhane, kreş, spor tesisi ve benzeri sosyal tesislerin giderlerine bütçeden katkıda bulunulmama çağını, sadece, söz konusu tesislerden yararlanacak olanlardan alınacak asgari bedelleri belirleme, bunları tasdik etmeye ve bu yerlerin hesaplarının bir düzen içerisinde tutulması için kullanılacak defter ve belgeleri tespit etmeye Maliye Bakanlığını yetkili kılmıştır. Hükümetin bu kararını doğru buluyoruz. 54 üncü Hükümet de aynı doğrultuda karar almıştır; fakat, bunun bu kadar uygulanmasında yeterli olmakla birlikte, en azından, burada çalışan personel, Bakanlık personeli olduğu için, onların maaşı bütçeden karşılanmaktadır; bu da, ayrıca, bütçeye yük getirmektedir. Ayrıca, bilhassa, misafirhanelerde oldukça fazla misafir ağırlandı. Bu da, yine, bütçeye yük getirmektedir. Bu yüzden, yapılacak en doğru şey, bu sosyal tesis ve lojmanların bir an önce satılmasıdır. Gerçi, Türk Silahlı Kuvvetlerinin, Emniyetin, hâkimlerimizin ve benzeri stratejik konumda olan personelin, kamu kurum ve kuruluşlarının lojmanlarının satılması doğru değildir; ama, bunları çıkardığımız zaman, 300 bin lojmandan geriye 100 bin tanesi kalmaktadır ki, bunun da, yine, satılıp akıllı bir tüccar mantığıyla işletilmesi gerekmektedir.

MEHMET BÜYÜKYILMAZ (Adana) – Küçük memurun lojmanını mı satacaksınız?

BAŞKAN – Efendim, müdahale etmeyelim. Niye yerinizde sıkılıyorsunuz arkadaşlar. Rica ediyorum... Arkadaşımız düşüncesini söylüyor.

MİKAİL KORKMAZ (Devamla) – Arkadaşlar, onun için, her hükümetin üzerinde bir yük gibi duran, zamanla fakir vatandaşlardan alınan bu sosyal tesisler yapılmıştır... Milletvekili olduktan sonra gördük ki, cidden, Anadolu, hiç de burası gibi değildir. Bu sosyal tesislerden -zaman zaman gidip görüyoruz- hademeler, işçiler alt kademedeki memurlar, maalesef, hiç yararlanamamaktadırlar; bu, bir gerçektir. Onun için, yararlanılacak tesisler elde tutulacak; yararlanılmayacaklardan... Onların da vergilerinden alınarak yapılan bu sosyal tesislere, sosyal adalet düzeni içinde, bir sistem içinde, bu imkân götürülecektir. Bu, bir derttir, buna bir çare bulmak lazım. Önceki hükümetin üzerinde, bu, bir yükü, bu Hükümetin de... Yani, halledilmesi gereken bir konudur bu, ve devlet, zamanla, buraya büyük yatırımlar yapmıştır; ama, bu yatırımlar, bugün, hantal oluyor, işletmecilik yapılmıyor, bu bakımdan da aksaklıklar meydana geliyor. Bunların düzeltilmesini diliyor, hepimizi hürmetle selamlıyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Korkmaz.

Madde üzerindeki konuşmalar bitmiştir.

Madde üzerinde önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

63 üncü maddeyi okutuyorum:

Yurtdışı Eğitimi

MADDE 63. – 1998 Malî yılında ilgili mevzuatları gereğince kamu kurum ve kuruluşlarınca yetiştirilmek maksadıyla lisansüstü (master, doktora) eğitimi için yurt dışına gönderilecek öğrenci,

araştırma görevlisi ile kamu görevlileri, sadece Yüksek Öğretim Kurulu tarafından tespit edilen yabancı yükseköğretim kurumlarında eğitim görebilirler. Lisansüstü eğitime ilişkin giderler, fatura ya da benzeri gider belgesinin ancak öğrenim görülen yükseköğretim kurumu tarafından düzenlenmesi koşulu ile ödenir. Bu amaçla gönderileceklerin sayıları, kurum ve kuruluş bütçelerine bu nedenle konulan ödenek miktarını aşmayacak şekilde tespit edilir.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Refah Partisi Grubu adına, Erzurum Milletvekili Sayın Ömer Özyılmaz... (RP sıralarından alkışlar)

Yalnız, Refah Partililer bir daha iktidara gelerseniz, siz burada bütçe çıkarırsınız!..

ÖMER ÖZYILMAZ (Erzurum) – Önümüzdeki yıl inşallah çıkaracağız Sayın Başkan.

BAŞKAN – Çıkaramazsınız... Neyse... Ama, bakın, her maddede konuşuyorsunuz; olmaz bu... Vallahi olmaz bu... Bu saatten sonra kimse de dinlemiyor.

Buyurun efendim.

Süreniz 10 dakika.

RP GRUBU ADINA ÖMER ÖZYILMAZ (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; görüşülmekte olan bütçe kanunu tasarisının 63 üncü maddesiyle ilgili olarak, Refah Partisi Grubu adına, söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Maddede, yurtdışı eğitimiyle ilgili bazı düzenlemeler vardır. Yurtdışı eğitimi, aslında çeşitli milletler arasında yapılagelen bir iştir. Değişik milletler, kendi öğrencilerini bir başka millete gönderirler veya değişik milletlerden öğrenciler alır, oralarda eğitim yaptırırlar.

Biz, Müslüman Türk Milleti olarak, cumhuriyet döneminde, yurt dışına, binlerce, belki onbinlerce öğrenci göndermişiz. Aslında, bunu göndermemiz de bir bakıma gerekliydi. Şundan dolayı:

Değerli arkadaşlar, bizler, yeni bir cumhuriyet kurmuşuz ve yeni bir anlayışla çağı yakalamaya çalışmaktayız. Daha önce de biz, devlet kurmuştuk ve birkaç defa, devletimiz yıkıldığında, yeni devletler kurmuş milletiz. Her devlet kuruluşunda, medeniyetimiz güçlü olduğu için... Mesela, Karahanlıları kurmuşuz; o yıkılmış, Selçukluları kurmuşuz, Büyük Selçukluları kurmuşuz; o yıkılmış, Anadolu Selçuklularını; o yıkılmış, Osmanlıları kurmuşuz. Bu devletleri kurduğumuz zamanlarda medeniyetimiz çok güçlüydü ve hep, kendi gücümüzle, kendi bilgimizle, kendi kültürümüzle kurmuştuk; fakat, Osmanlının yıkılışıyla beraber, Osmanlıyı ayakta tutan ya da onu kuran medeniyetimizde de bir gerileme, bir tarihe mal olma durumu vardı. Bundan dolayı, yeni kurduğumuz devletimizi, cumhuriyetimizi, elbette, diğer milletlerden bazı bilgileri de alarak, onların bilgi birikimlerinden yararlanarak kurmak gerekmekteydi ve öyle yapmıştık. Bugüne kadar da, bu işi, belli ölçüde göttürdük. Bu, aslında normal bir şeydir. Bizim de medeniyetimiz güçlü olduğu zamanlarda diğer milletler bize göndermişlerdi, biz, onlara bilgi yüklemiş, kendi memleketlerine göndermiştik.

Şimdi, bu durum, bugün, özellikle birkaç yıldır, bir bakıma, istismar edilmektedir. Şunu söylemek istiyorum: Milletimiz, dışarıdan bilgi almak için, gerek öğrenci göndermek gerekse çeşitli yollardan bunu almak için uğraşırken, bazı kesimler, bazı güçler bunu istismara göttürüp, tamamen, her şeyi dışarıdan alma ve bizim milletimizin var olan bilgi birikimini, kültürünü, her alandaki inancını, tarihini ve dünya görüşünü yok sayma gibi bir durum ortaya koymaktadır; kendi milletimizin inancına, tarihine, bir bakıma, savaş açılmış durumdadır. Bundan dolayı da, fevkalade yanlışlıklar ortaya çıkmaktadır.

Önce, öğrencilerin yurt dışında eğitim yaptıkları sıralarda, kendilerini kontrol edebilecek bir mekanizmanın oluşmadığını görüyoruz. Bu manada, bazı öğrencilerimiz, bazı yanlış düşüncelerin, yanlış anlayışların tesiri altına giriyorlar, kendi millî ve manevî değerlerinden kopmaya başlıyorlar.

Bazen de, bunun tam aksine, orada, öğrencilerimiz, kendi millî ve manevî değerlerine bağlı olarak eğitim-öğretimlerini yaptıkları sıralarda -bugün, YÖK'ün uyguladığı gibi- o insanlar, sırf kendi inançlarına, tarihlerine ve dünya görüşlerine bağlı oldukları için, bu eğitimden mahrum edilmekte, geri çağırılmaktadırlar. YÖK'ün, yaklaşık iki yıldır yapmış olduğu uygulamalar, bugün, yüzlerce öğrencinin bu manadaki haklarını ihlal etmiş, bunların haklarını ellerinden almış durumdadır.

Tabii, burada, yurtdışına öğrenci gönderirken, özellikle kurum ve kuruluşlar son derece objektif davranmak mecburiyetinde olmalarına rağmen, bugün, bazı kurumlarımız -özellikle YÖK'ü kasdediyorum- objektivitesini kaybetmiş, ilmî bakış açısını kaybetmiş, tamamen subjektif birtakım anlayışlarla bu işe yönelmiş durumdadır.

HALİL ÇALIK (Kocaeli) – Allah seni ıslah etsin!..

ÖMER ÖZYILMAZ (Devamla) – Yüzlerce master ve doktora öğrencisini geri çağırdığı gibi, yurt dışında eğitim yapan, hatta kendi maddî imkânlarıyla eğitim yapan öğrencilerin pek çoğunun da denkliğini kabul etmemektedir. Bunun da, açıkça sebebi ortadadır. Güya, yurt dışından, kendilerince zararlı saydıkları birtakım akımları ülkeye taşıyacaktıymış. Aslında, böyle bir şey yok. Mesela, birtakım İslam ülkelerinde okuyan öğrencilerin, bugün, denklikleri kabul edilmiyor. Hatta, şunu söyleyeyim; daha önceden denkliğini almış, devlet, bunu öğretmen olarak da görevlendirmiş; ama, bugün, hem o denkliğini hem de öğretmenliğini kaybetmiş. Bugün, 150'ye yakın öğretmenin işine son verilmiştir. Halbuki senelerce önce, bu insanlar, diplomalarının denkliğini almışlar; ayrıca, bu diplomaya dayanarak askerlik yapmışlar ve bugün öğretmenliğe başlamışlar; fakat, bu Hükümet, özellikle DSP'ye söylüyorum...

HALİL ÇALIK (Kocaeli) – Söyle bakalım, söyle!..

ÖMER ÖZYILMAZ (Devamla) – Bunlar, laikliği, inaçlara saygı olarak anladıklarını ve inaçlara asla müdahale etmeyeceklerini söyleyen DSP'li (DSP sıralarından “maddeye gel, maddeye” sesleri) kendi ortağının adıyla örgüt bakanı, bugün, yüzlerce öğretmenin bu manada işine son vermiş, sırf, Mısır'ın El Ezher Üniversitesinden mezun olduğu için. Önceden denkliğini aldığı halde...

MUSTAFA GÜVEN KARAHAN (Balıkesir) – Bağırmandan konuş, bağırmandan!

HALİL ÇALIK (Kocaeli) – Maddeye gel, maddeye!

BAŞKAN – Efendim, müdahale etmeyelim, rica ediyorum...

ÖMER ÖZYILMAZ (Devamla) – Yurtdışı eğitimini konuşuyorum.

HALİL ÇALIK (Kocaeli) – Maddeyle ilgili konuş!

BAŞKAN – Efendim, maddeyle ilgisi var.

ÖMER ÖZYILMAZ (Devamla) – İyi takip edin Sayın Başkan. (DSP sıralarından gürültüler)

Bakınız, değerli arkadaşlar, hiç boşuna rahatsız olmayın, olay budur.

A. ZİYA AKTAŞ (İstanbul) – Sen laikliği biliyor musun?!

ÖMER ÖZYILMAZ (Devamla) – Siz, laikliği, din düşmanlığı olarak kullanıyorsunuz. (DSP sıralarından "asla" sesleri) Adamın hakkı olduğu halde, -Sayın Bakan, arkadaşınıza söyleyin bunu- bugün görevde olduğu halde, dün okumuş, denkliğini almış, bizim kanunlarımıza uygunluğunu almış, göreve başlamış, hatta ona göre de askerlik de yapmış, bugün, sizin Hükümetiniz onun elinden bu görevi alıyor ve onun denkliğini de iptal ediyor.

HALİL ÇALIK (Kocaeli) – Hükümet yapmıyor, YÖK yapıyor.

ÖMER ÖZYILMAZ (Devamla) – Bugün, yüzlerce öğrenci, böyle, mağdur durumdadır, bunun üzerine gitmeniz gerekmektedir.

HALİL ÇALIK (Kocaeli) – Yanılıyorsun milleti!

BAŞKAN – Efendim, müdahale etmeyin, rica ediyorum...

HALİL ÇALIK (Kocaeli) – Yanılıyor Sayın Başkan.

ÖMER ÖZYILMAZ (Devamla) – Halbuki, arkadaşlar, bizim uluslararası bir anlaşmada da imzamız vardır bu hususta. Bakınız, 13.9.1988 tarihinde, Paris'te, UNESCO'nun hazırladığı bir anlaşma var. Akdenizde sahili olan Avrupa ve Arap ülkelerinde yükseköğrenim çalışmalarının, diplomalarının ve derecelerinin tanınmasına dair sözleşmeyi biz imzalamışız.

Anayasamızın 90 ıncı maddesine göre, başka ülkelerle beraber imzalamış olduğumuz bir anlaşma ya da bir sözleşme, bizim kanunlarımız gibi geçerlidir ve ona aykırı iş yapılamaz. Bu, böyle olmasına rağmen, bugün YÖK, yanlış bir uygulamayla, bu kanunlara aykırı davranarak, yüzlerce öğrencinin hakkını ihlal ediyor. Ondan sonra da, tabii, Avrupada bizi kapı dışarı eder, İslam dünyası da sizi böyle kovar, tek başınıza kalırsınız.

A. ZİYA AKTAŞ (İstanbul) – Kaddafi'nin kovduğu gibi mi?!

ÖMER ÖZYILMAZ (Devamla) – Yaptığımız yanlışlıklardan dolayıdır bunlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamam efendim, konuşma süreniz bitti.

Teşekkür ederim Sayın Özyılmaz.

ÖMER ÖZYILMAZ (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özyılmaz, konuşmanız bitti; rica ediyorum...

ÖMER ÖZYILMAZ (Devamla) – Eksüre verirsiniz...

BAŞKAN – Sabahtan beri hep eksüre veriyorum efendim,

ÖMER ÖZYILMAZ (Devamla) – Teşekkür edeceğim efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ettiniz, tamam.

Sağ olun, teşekkür ederim.

ÖMER ÖZYILMAZ (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Tamam... Çıktınız, maksadınızı da anlattınız, rica ediyorum...

Buyurun Sayın Özyılmaz; süreniz bitti efendim.

ÖMER ÖZYILMAZ (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, hepinizi saygıyla selamlarım. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Arkadaşlar, Türkiye, bir hukuk devletidir. Eğer, idare hatalı bir işlem yapmışsa, yargı mercileri vardır, gidersiniz, yargı mercilerinde hakkınızı ararsınız.

Şahsı adına, Adana Milletvekili Sayın Yakup Budak; buyurun efendim.

YAKUP BUDAK (Adana) – Vazgeçiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Peki efendim.

ALİ İLİKSOY (Gaziantep) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ALİ İLİKSOY (Gaziantep) – Sayın Başkanım, bir açıklama yapmak zorunda kalacağız. Konuşan arkadaşımız, Demokratik Sol Partinin inançlara saygısız davrandığından bahisle bir cümle etti. Kesinlikle böyle bir durum söz konusu değildir.

Bir diğeri "sizi, İslam Ülkeleri Konferansından kovdular" diyor. Kendiler Türkiye'nin dışında insanlar mıdır? Önce bunu açık söylesinler.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Neyse efendim; tamam: mesele anlaşılmıştır.

Madde üzerindeki konuşmalar bitmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

64 üncü maddeyi okutuyorum:

Yurtdışı Teşkilatlarının Yeniden Düzenlenmesi

MADDE 64. – Genel bütçeli daireler ve katma bütçeli idareler ile kamu iktisadi teşebbüsleri-ne ait yurtdışı teşkilâtlarını yeniden düzenlemeye veya kaldırmaya, sürekli kadroları ile sözleşme-li personel pozisyonlarını iptal etmeye ve halen yurtdışında sürekli görevli bulunan personelin gö-röv sürelerini kısaltmaya, değişik kurumlara ait birimleri aynı çalışma mekanlarında toplamaya, ih-tiyaç fazlası taşınır ve taşınmaz malların tasfiye edilmesi esas ve usullerini belirlemeye Dışişleri ve Maliye Bakanlarının müşterek teklifi üzerine Başbakan yetkilidir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Madde üzerinde verilmiş bir önerge var, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

1998 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçe Kanunu Tasarısının 64 üncü maddesinin Anayasaya ay-kırı olduğu gerekçesiyle tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Algan Hacaloğlu

Mustafa Yıldız

Hilmi Develi

İstanbul

Erzincan

Denizli

Haydar Oymak

Yılmaz Ateş

Orhan Veli Yıldırım

Amasya

Ankara

Tunceli

Birgen Keleş

İzmir

Gereke: Tasarının 64 üncü maddesinde, kamu kurum ve kuruluşlarının yurtdışı teşkilatlarını yeniden düzenlemeye veya kaldırmaya, sürekli kadrolar ile sözleşmeli personel pozisyonlarını ip-tal etmeye, Dışişleri ve Maliye Bakanlarının müşterek teklifi üzerine Başbakanın yetkili kılınması öngörülmektedir. Ancak, kamu kurum ve kuruluşlarının yurtdışı teşkilatının 189 sayılı Kanun Hük-münde Kararname ve bu kararnameye dayanılarak çıkarılan 22.8.1991 tarih ve 91/2219 sayılı Ba-kanlar Kurulu kararıyla düzenlenmiş bulunması, bu düzenlemelerle yurtdışı teşkilatındaki değişik-liklerin farklı prosedüre tabi kılınması; ayrıca, memur kadrolarıyla, sözleşmeli personel pozisyon-larıyla ilgili işlemlerin, 190 sayılı Kanun Hükümünde Kararname, 657 sayılı Kanun ve ilgili diğ-er mevzuatta düzenlenmiş bulunması sebebiyle, tasarının 64 üncü maddesi, Anayasanın 161 inci mad-desine aykırıdır.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılmı-yoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?..

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI NAMİ ÇAĞAN (İstanbul) – Sayın Başkan, -- önergeye katılmıyoruz; çünkü, madde hükmü, Anayasanın 161 inci maddesinin dördüncü fıkrası

anlamında, bütçeyle ilgili olmayan bir hüküm değildir; tersine, bütçeyle son derece ilgilidir. O kadar ilgilidir ki, bütçe harcamalarında yurtdışı kadrolardan tasarruf olanağını sağlamaktadır. Bu bakımdan, önergeye katılmıyoruz.

BAŞKAN – Önergeye Hükümet ve Komisyon katılmamaktadır.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

65 inci maddeyi okutuyorum:

Geçici Hizmet Karşılığı Yapılacak Ödemeler

MADDE 65. – Kurumlar;

a) Arızî nitelikteki işleriyle sınırlı kalmak koşuluyla, yıl içinde bir ayı aşmayan sürelerle hizmet alımı yoluyla çalıştırılan kişilere yapılacak ödemeleri,

b) Kısmî zamanlı hizmet satın alınan kişilere yapılacak ödemeleri,

c) 3308 sayılı Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanununun 25 inci maddesi gereğince aday, çırak ve işletmelerde meslek eğitimi gören öğrencilere yapılan ödemeleri,

d) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4/C maddesi gereğince sayım, propaganda, anket ve benzeri işlerde çalıştırılan geçici personele yapılan ödemeleri,

Bütçelerin (101-02-1-085) “Geçici Hizmet Karşılığı Yapılacak Ödemeler” faaliyetinde gösterilen 300 harcama kaleminden yaparlar. Bu faaliyete bütçelerin başka tertiplerinden ödenek aktarılamaz; ödenek üstü harcama yapılamaz.

Yukarıdaki hükümlere aykırı uygulamalardan ita amirleri, tahakkuk memurları ve saymanlar ile bu kişileri çalıştıranlar sorumludur.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

66 ncı maddeyi okutuyorum:

Vakıf ve Derneklerin Denetimi

MADDE 66.- Kamu kurum ve kuruluşlarına üstlendikleri görevleri yerine getirmede maddî katkı sağlayan vakıf ve derneklerin denetimi; mevcut mevzuatları çerçevesinde tabi oldukları denetimin yanı sıra bağlı veya ilgili kurum ve kuruluşlarca da yapılır.

Maliye Bakanlığı, gerekli gördüğünde bu vakıf ve dernekleri denetler, malî tablolarını ve bilançolarını inceler.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Refah Partisi Grubu adına, Aksaray Milletvekili Sayın Murtaza Özkanlı; buyurun. (RP sıralarından alkışlar)

Sayın Özkanlı, süreniz 10 dakika efendim.

RP GRUBU ADINA MURTAZA ÖZKANLI (Aksaray) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının vakıf ve derneklerin denetimiyle ilgili 66 ncı maddesi üzerinde Refah Partisi Grubunun görüşlerini açıklamak için söz almış bulunuyorum; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlarım.

Bugün, bütün dünyada yeni bir sektör olarak kabul edilen gönüllü demokratik sivil toplum kuruluşları içinde şüphesiz en eskisi ve tarih boyunca en tesirlisi, vakıflardır. Başlangıcından beri vakıflar, devletten ayrı sivil birer organizasyon olduğu halde, batılılaşma ve yenileşme döneminden

itibaren yürürlüğe konulan mevzuat düzenlemeleriyle, merkezî idare, vakıfların yönetimine müdahaleye başlamıştır. Ne var ki, bütün düzenlemeler ve müdahalelere rağmen, İstanbul'da, Anadolu ve Rumeli'nin bazı yerlerinde bulunan vakıflar korunamamış; yıkılmaları, yakılmaları önlenememiş; imarı, onarımı yapılamamış; kiraya verilmeleri ve sair geliştirilen yeni yeni usullere rağmen suiistimaller önlenememiş, vakıfların hakları zayı edilmiştir. Zamanla, vakıflarımızın hayatımızdaki değeri, misyonu, sosyal bütünlüğümüzü, millî birliğimizi, huzur ve güvenimizi, sevgi, kardeşlik, yardımlaşma ve sosyal dayanışmamızı sağlayıcı hizmetleri, millî kalkınma ve ekonomik refah seviyemize katkıları, eğitimden sağlığa kadar her alanda devletimizin yükünü hafifletici çabaları, âdeta gözardı edilmiştir.

Sayılarının artmasından, millî hamiyet adına iftihar edilmesi gerekirken, âdeta rahatsız olunmuştur. Devletin, vakıflar üzerinde her türlü kontrol ve teftiş imkânı olduğu halde, yeterli görülmeyip, vakıfların birer birer kapatılmalarına yol açabilecek muğlak, keyfî ve indî uygulamalara müsait yeni yeni düzenlemelere gidilmesi, 21 inci Asrın başında, dünümüz, bugünümüz ve yarınlarımız adına millî özlemimiz olan demokratik, sosyal, hukuk devletimiz adına gerçekten düşündürücü ve esef vericidir.

Günümüzde, klasik devlet anlayışının değişerek sosyal devlet anlayışının benimsenmesi devletin görevlerini artırmış ve devlet bu görevlerini yerine getirirken, vatandaşların da, çeşitli gönüllü kuruluşlar ve özellikle vakıflar kurmak suretiyle bu kamu hizmetlerine ellerinden geldiği ölçüde katılması, daha da önem kazanmıştır.

Toplumumuzda böylesine önemli yeri bulunan vakıf müessesesiyle ilgili mevcut mevzuat ve Vakıflar Genel Müdürlüğünün 21 Eylül 1997 tarihli Türk Medenî Kanunu Hükümlerine Göre Kurulan Vakıflar Hakkında Tebliğin getirdiği yeni hükümler ele alınıp değerlendirildiğinde, aşağıdaki sonuçlara ulaşılr:

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; söz konusu tebliğin "Vakfın Kuruluşunda Aranacak Şartlar" başlıklı birinci bendinde, affa uğramış olsalar bile, bentte sayılan suçlardan mahkûm olanların vakıf kuramayacakları hükmü getirilmiştir. Bu hüküm, aşağıda belirteceğim sebeplerle mevzuata aykırıdır:

Gerek Anayasa, Medenî Kanun, Vakıflar Kanunu ve gerekse Vakıflar Tüzüğünde, vakıf kurucusu olmayı sınırlayan hiçbir hüküm getirilmemiştir. Anayasanın 33 üncü maddesi "herkes, önceden izin almaksızın dernek kurma hakkına sahiptir" hükmünü, aynı maddenin son fıkrası ise "bu madde hükmü, vakıflara ve bu nitelikteki kuruluşlara da uygulanır" hükmünü getirmiştir.

Mevzuat, vakıf kurucusu olacakların değil, ancak vakıf yöneticisi olacakların belli nitelikleri taşıması mecburiyetini getirmiştir. Vakıf yöneticileri için belli niteliklerin aranması, gerek vakfın kurucuları gerek vakıf hizmetine destek olanlar ve gerekse kamuoyunda vakıfların saygınlığının devamı bakımından, yerinde bir uygulamadır.

Vakıflar Genel Müdürlüğü, kaynağını, Anayasa, kanunlar, tüzük ve yönetmeliklerden almayan hiçbir yetkiyi kullanamayacağı gibi, vakıf kurucusu olabilmek için, kendiliğinden birtakım şartlar ihdas etme yetkisine de sahip değildir.

Ayrıca, gerek Medenî Kanun gerek Vakıflar Kanunu ve Tüzüğü, vakıf idarecileri için dahi "ağır hapis ya da taksirli suçlar dışındaki suçlar için altı aydan yukarı hapis cezası almış olanların vakıf idarecisi olamayacağı" hükmünü getirdiği halde, Vakıflar Genel Müdürlüğünün, vakıf kurucusu gibi, vakıf kurmaktan başka, vakfın yönetimine hiçbir surette katılmayan, belli bir malı, kanunların öngördüğü amaçlara uygun olarak tahsis eden kimseler için Türk Ceza Kanununun 536 nci ve 537 nci maddelerindeki suçları siyasî ve ideolojik amaçlarla işlediğinden bahisle, vakıf kuru-

cusu olamayacağı gibi ağır bir şartı öne sürmenin, hiçbir şekilde, ne hukuk nizamıyla ne de mantıkla izahı mümkün değildir. Zira, söz konusu maddelerde düzenlenen fiiller için öngörülen cezalar, hafif hapis cezalarıdır.

Bu duygu ve düşünceyle, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özkanlı.

Şahsı adına, Bolu Milletvekili Sayın Mustafa Yünlüoğlu; buyurun. (RP sıralarından alkışlar)

Sayın Yünlüoğlu, süreniz 5 dakika.

Yarın, bu zamana kadar vaktimiz var nasıl olsa; genel başkanlar da bu zamandan sonra başlarlar konuşmaya.

MEHMET KEÇECİLER (Konya) – Hatipler maddeyle alakalı konuşmuyor Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yünlüoğlu.

MUSTAFA YÜNLÜOĞLU (Bolu) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; özelde Bolumuz için; ama, genelde birçok vilayetimizi ilgilendiren, bugün, sayıları binleri bulan, Vakıflar Genel Müdürlüğümüzle mahkemelik olan, dolayısıyla devletle mahkemelik olan özel bir konu hakkında söz almış bulunuyorum; Sayın Başkanı ve değerli milletvekillerini hürmet ve muhabbetle selamlarım.

Konuma geçmeden önce, umarım ki, sizler de paylaşırsınız, bir tespitimi yapmak istiyorum. Bizler, milletin temsilcileriyiz. Niye, bugün, millet olarak iki yakamızı bir araya toplayamıyoruz? Niye, ayaklarımızın üzerinde bir türlü, millet olarak, devlet olarak doğrulamıyoruz? Oysaki, uzunca bir sulh dönemi geçmiş, İstiklal Savaşından beri harp görmemiş, savaş görmemiş bir milletin evlatlarıyız. El Nino gibi, ülkemizi baştan aşağı kasıp kavuran bir kasırga da, bir afet de üzerimizden geçmemiş. Niye, bugün -samimî söylüyorum- kendimizle, birbirimizle, devletimizle, milletimizle kavgalı bir toplum haline geldik?

BAŞKAN – Öyle bir şey yok.

MUSTAFA YÜNLÜOĞLU (Devamla) – Niye, bugün, bizden sonra, yeni kalkınmaya başlayan devletlerde enflasyon yüzde 5, yüzde 10, yüzde 2'lerdeyken, milletimizi ezen enflasyon yüzde 100'lerin üzerine çıkmış? Niye, fabrikalarla, sanayi tesisleriyle donatmadığımız halde, 10 milyonun üzerinde işsiz olduğu halde, bugün, dışborç olarak 80 milyar dolar; içborç olarak 30 milyar dolar, toplam 110 milyar dolar borç yükünün altına 65 milyon insanı sokmuşuz? Niye, şikâyetçi olduğumuz sosyal ve ekonomik problemlere bir çözüm, bir çare bulamamışız? Niye, bu zengin ülkede, bu varlıklı ülkede, bir fakir gibi, yokluk içerisinde yaşamaya mahkûmuz? Herhalde, siz de tespitlerime katılırsınız ki, milletçe tarihine, inancına, bütün değer ölçülerine, vakıflarına, kısacası bize bir miras gibi ecdadımızdan bırakılan kutsal emanetlere savaş açmanın, isyan etmenin, hatta -dilim varmıyor, ama- ihanet etmenin bedduasını ve ilencini üzerimize bir kara bulut gibi çekmenin cezasını çekiyoruz diye düşünüyorum. Başta, milletimizin temsilciler olarak, vekilleri olarak, bizler, milletçe, bir otokritik, bir özeleştir, bir muhasebe yapmak mecburiyetindeyiz.

Bunları niçin söylüyorum; Fatih Sultan Mehmet Han, fethin sembolü Ayasofyayı camie tebdil ederken, vakıf senesinde, vakfiyesinde "bu vakfımı değiştirenin, bu camii camilikten çıkararın, Allah'ın, bütün peygamberlerin, meleklerin, bütün insanların ilenci ve laneti onun üzerine olsun" demesi, somut, müşahhas bir örnektir. Biz, binlerce emanete isyan etmenin, binlerce emanete ihanet etmenin ıstırabını yaşıyoruz.

Muhterem arkadaşlar, müsaadenizle, sözü vakıflara getirmek istiyorum. Önce, vakıf nedir... Vakıf, mülkiyeti Allah'a ait, hizmeti insanlara tahsis edilmiş müesseselerdir. Medeniyetimiz bir

vakıf medeniyetidir. Vakıflar, ulusumuzun, milletimizin, tarihimizin tapularıdır; dünü bugüne, bu günü yarına taşıyan sosyal, ekonomik müesseselerdir, köprülerdir.

Bu tahribattan, elbette, vakıflarımız da nasibini almıştır; ama, son günlerde, son yıllarda, hükümetlerimiz, iyileştirme noktasında çok gayretler, çok çalışmalar sarf etmişlerdir. İşte, bu noktada, vakıflara sahip çıkılma derken, millete de, zulüm noktasına varacak birtakım icraatların içine girmişlerdir.

Şimdi, özelde Bolu'da dedim, genelde bütün vilayetlerimizde, vakıf gayrimenkullerinden taviz bedeli adı altında para alınmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yünlüoğlu, süreniz bitti efendim.

MUSTAFA YÜNLÜOĞLU (Devamla) – Bir dakika efendim.

1940'larda, 1935'lerde, eski arşivlerden Türkçeleştirirken vakıf nev'ine, "Bu, vakıftır, satılmaz" yazılmadığından dolayı, 1983'te ANAP döneminde, 1995'te DYP döneminde, önce yüzde 20 iken, sonra yüzde 50'ye çıkacak şekilde; vatandaşın hiç suçu olmadığı halde; çünkü, tapularında hiçbir şerh, hiçbir izahat olmadığı halde, iki nesil, üç nesil, iki el, üç el, miras yoluyla intikal etmiş, bunları satamıyorlar; şimdi, vatandaşlardan, yüzde 50 nispetinde, malını satar gibi para istiyorsunuz. Bu, bir zulümdür; bunun mutlaka kaldırılması lazım. 54 üncü Hükümet döneminde, gruplar anlaşarak, bu oranı yüzde 20'ye indirme, iyileştirme noktasında... Komisyonlarda bu teklif var. 55 inci Hükümetin şerefi olsun. Yeter ki, binlerce insan, onbinlerce insan bu mağduriyetten kurtulsun.

Biliyor musunuz, Bolu'nun koskoca mahalleleri, koskoca köyleri vakıf çıkmaktadır; bu bir mağduriyettir, bu bir ıstıraptır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamam efendim, teşekkür ederim.

MUSTAFA YÜNLÜOĞLU (Devamla) – Bunu dikkate almak mecburiyetindeyiz.

Hepinizi hürmetle selamlarım. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sağ olun.

Efendim, arkadaşlarımız çıkıyorlar; hem konu dışına çıkıyorlar hem sürelerini aşıyorlar. Yani, biz burayı sertleştirelim istemiyoruz. Onun için, rica ediyorum, artık, bundan sonra biraz az söz isteyin canım.

Madde üzerindeki konuşmalar bitmiştir.

Önerge yok.

Maddeyi oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

67 nci maddeyi okutuyorum:

Amme Alacağına Karşılık Kabul Edilebilecek Gayrimenkuller

MADDE 67. – Özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlar dahil 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine tabi iktisadi devlet teşekkülleri, kamu iktisadi kuruluşları, bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları, iştirakleri ile büyükşehir belediyeleri, belediyeler, il özel idareleri, bunlara ait tüzelkişilerin veya bunlara bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzelkişiliğini haiz kuruluşların, Devlete ait olan ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamına giren borçlarına karşılık olarak, mülkiyeti bu idarelere ait olan ve üzerinde herhangi bir takyidat bulunmayan gayrimenkullerinden Maliye Bakanlığınca ihtiyaç duyulanlar, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 13 üncü maddesine göre oluşturulacak komisyon

tarafından takdir edilecek değeri üzerinden, borçlu kurumun da uygun görtüü alınarak, bütçenin gelir ve gider hesapları ile ilgilendirilmeksizin Maliye Bakanlığınca satın alınabilir.

Bu idarelerin satın alınan gayrimenkullerinin tapu işlemlerine esas olan ve yukarıda belirtilen şekilde tespit edilen değeri miktarındaki Devlete ait olan ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamına giren borçları terkin edilir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

68 inci maddeyi okutuyorum:

Gayrimenkul Satışı ve İdare Gelirleri

MADDE 68. – a) Kamu tüzelkişilerine ait gayrimenkuller; küçük sanayi sitesi ve organize sanayi bölgesi yapılmak amacıyla kooperatiflere veya ilgili kamu kuruluşlarına ve diplomatik site alanındaki yabancı misyonlara pazarlık usulü ile bedeli peşin veya taksitle ödenmek üzere satılabilir. Bu konudaki esas ve usulleri belirlemeye Maliye Bakanı yetkilidir.

b) 1. İrtifak hakkı verilen özel iskelelerden alınan nisbî kira bedellerinin yarısı bütçenin (B) işaretli cetveline gelir, diğer yarısı da özel gelir kaydedilir. Özel gelir kaydedilen miktarın yarısı liman başkanlıkları hizmetlerini geliştirmek üzere Denizcilik Müsteşarlığı bütçesine, yarısı da millî emlak hizmetlerini geliştirmek amacıyla Maliye Bakanlığı bütçesine özel ödenek kaydolunur.

2. Ulaştırma Bakanlığı, Demiryolları, Limanlar ve Hava Meydanları İnşaatı Genel Müdürlüğü tarafından konsolide bütçe dışındaki kurum ve kuruluşlar ile özel ve tüzelkişiler adına yapılacak deniz dibi taramaları için alınacak bedellerin yarısı bütçenin (B) işaretli cetveline gelir, diğer yarısı da özel gelir kaydedilir. Özel gelir kaydedilen miktarın yarısı Demiryolları, Limanlar ve Hava Meydanları İnşaatı Genel Müdürlüğünce gerçekleştirilecek altyapı tesislerinin onarımları ile ulaştırma hizmetlerini geliştirmek üzere Ulaştırma Bakanlığı bütçesine, diğer yarısı da millî emlak hizmetlerini geliştirmek amacıyla Maliye Bakanlığı bütçesine özel ödenek kaydolunur.

(b) bendinde belirtilen hükümlere göre özel gelir ve ödenek kaydedilen miktarların önceki yıllarda kullanılmayan kısmı cari yıl bütçesine devredilebilir.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Refah Partisi Grubu adına, Van Milletvekili Sayın Fethullah Erbaş.

Buyurun Sayın Erbaş. (RP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır.

HALİL ÇALIK (Kocaeli) – Bu saate hiç çekilmiyorsun Fethullah!

RP GRUBU ADINA FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının 68 inci maddesi üzerinde, Refah Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; Grubum ve şahsım adına, hepinizi saygıyla selamlıyorum. Arkadaşlarımın ikazıyla da 02.32'de almış olduğumuz bu sözü, inşallah çok kısa keseceğiz.

Birincisi, bu bütçe kanunundaki bu maddenin gelişi, bizleri, hakikaten memnun etmiştir. Bu yüzden de cumhuriyet Hükümetini, başarılı görüyorum. Bu maddede "kamu tüzelkişilerine ait gayrimenkuller; küçük sanayi sitesi ve organize sanayi bölgesi yapılmak amacıyla kooperatiflere veya ilgili kamu kuruluşlarına ve diplomatik site alanındaki yabancı misyonlara pazarlık usulü ile bedeli peşin veya taksitle ödenmek üzere satılabilir" deniliyor. Gönül isterdi ki, bunun yanında, hazineye ait arazileri de bu şekilde devredebilelim. Maksat ne; maksadımız şu: Şu anda, içborç sarmalı altında, hakikaten, hükümetler, çok zor duruma düşmektedir; içborcun faizi de çok yüksektir; bu

arazilerin satılması suretiyle, bu içborç sarmalından kurtulma imkânına kavuşulur. Ümit ediyoruz ki, bu kamu tüzelkişilerine ait gayrimenkullerin satışı, bütçenin, içborç sarmalının, içborç faizlerinin ödenmesinde yararlı olur.

Bugün, Türkiye'nin şehirleşmesine baktığımız zaman, mesela, Ankara, hakikaten koskoca bir köyti andırıyor; altyapısı olmayan, gecekondularla bezenmiş bir şehir.

Değerli arkadaşlar, kamunun elinde o kadar fazla arazi var ki, bunlar, daha önceden belediyelerin... Ben, mücavir alan kısmına da karşıyım, mücavir alanları kaldıralım. Belediyeler, tamam, mücavir alanlar da dahil, imar planlarını yapsalar, uydu kentler yapsalar, altyapısı daha düzgün kentler oluşsa, insanların daha güzel şehirlerde yaşama imkânı doğsa, daha iyi olmaz mı...

Biz, kamu mallarının üzerine ellerimizi koymuşuz, nasıl gittiği de bellidir; işte, gecekondular yapılıyor, perişan olup gidiyor; oraya belediyeler hizmet de götüremiyor; bu şekilde, sıkıntı içerisine düşüyoruz. Halbuki, devlete ait bu araziler -mücavir alan dahil- sınırları içerisindeki birimleri belediyelere devredilse, buraların imar planları hemen yapılsa ve halka -gecekondulu önleme bölgeleri olarak veya diğer şekillerde- altyapıları tamamlanarak verilse, daha yararlı olur inancındayım.

Yine, Avrupa'da görüyoruz; özel ormanlık sahaları var. Bu kamu arazileri özel şahsa devredildiği zaman, adamlar orman yapıyorlar. Özel ormanlar, çok büyük şekilde ekonomiye bir katkı sağlıyor. Şimdi, ülkemizde, özel ormanlara bir bakıyoruz, hiç kimse özel orman yetiştirmiyor. Bu şekilde devredilmiş olmasıyla, aynı zamanda, günlerdir konuşulan erozyonla mücadelede de çok büyük başarı elde edeceğimiz inancındayım. Bu yüzden, Hükümetimizi bu yönüyle de tebrik ediyoruz.

Yine, bu arazilerin özel sektöre devredilmesi, tarımı da teşvik etmiş olacaktır; çünkü, özel sektör iyi bir işletmecidir. Kamu sektörü, elinde tuttuğu malları atıl vaziyette tutuyor, ekonomimize hiç bir katkısı olmuyor, orada duruyor; ama, bu araziler özel sektöre devredilmiş olsa, satılmış olsa, inanıyorum ki, bu araziler verimli şekilde kullanılacaktır; kültür bitkileri ekilecektir, ilaç sanayiinde çok ihtiyacımız olan tıbbi bitkiler ekilecektir ve bu yöndeki eksikliğimiz de tamamlanmış olacaktır.

Gelelim bu konuda organize sanayi bölgelerine tahsisine...

Değerli arkadaşlar, organize sanayi bölgeleri, hakikaten, bölgemizde, kanayan bir yara gibi durmaktadır. Koca Doğu Anadolu Bölgesi ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde 4 vilayette organize sanayi bölgesi var: Mardin, Erzurum, Malatya ve Elazığ. Nüfusu 300 bine ulaşmış bir Van'da organize sanayi bölgesi yok; nüfusu 500 bini geçmiş olan Diyarbakır'da organize sanayi bölgesi yok; nüfusu 250 binin üzerinde olan bir Batman'da organize sanayi bölgesi yok. Batıdaki bölgelere bakıyoruz, küçük ilçelerde bile organize sanayi bölgeleri var; ama, nedense, bizde bu organize sanayi bölgeleri yok.

Evet, 1976 yılında, hatırlıyorum, Van'da bir temel atıldı, organize sanayi bölgesi temeli; aradan yirmibir yıl geçti, şimdi temeli arıyoruz, bulamıyoruz.

Değerli arkadaşlar, ben, cumhuriyet hükümetlerine söylüyorum; Ahmet gelmiş, Mehmet gitmiş, beni fazla ilgilendirmiyor. Bu, bizim ayıbımızdır; biz, oradaki insanlara organize sanayi bölgeleri kurmamışız, geri bırakmışız. Bu insanlar şu anda tarımlarını da kaybettiler, ekonomiyi de kaybettiler; organize sanayi bölgemiz yok, ne yapacaklar; çöplerden ekmek topluyorlar. Yani, 21 inci Asra girerken, ülkemizin batı kısımlarında bazı şehirlerde 10 bin doların üzerinde fert başına düşen millî hâsılaya bakıyoruz; bir de dönüyoruz kendi bölgemize bakıyoruz, bu, 250-300 dolar arasındaysa, arada 10 misli, 20 misli, 30 misli farklar varsa, bu uçurum büyüyorsa, bu insanlarınıza karşı diyebilir miyiz, arkadaş, siz, doğu bölgesindeyiz, sizi dışladık; hayır. Bunu, cumhuriyet hükümetlerinin bir ihmali olarak görüyorum. 54 üncü Hükümet bir atılım yapmıştı, durdu; İnşallah 55 inci Hükümetin bu konuda çok iyi işler yapacağı ümidindeyim. Bu konuda biz fazla eleştirmiyoruz, elbette ki, bütçe imkânlarımız kısıtlıdır; ama, hiç olmazsa, Doğu Anadolu Bölgesiyle alay etmeyin.

Değerli arkadaşlar, bundan önceki hükümetleri hatırlıyorum; paket açıyoruz diyorlar, geliyorlar paketi açıyorlar; bir bak.yoruz, bir ip kalmış, paket maket yok!

Şimdi, 55 inci Hükümetten istihdamım, lütfen, eğer paket açacaksınız ciddi bir şeyler yapın, hakikaten, insanımızın onuruyla oynamayın.

Sözlerimi kısa keseceğim dedim; ama, 8 dakikayı doldurdum; daha çok konuşacaklarım var, fakat, söz verdiğim için kesiyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Erbaş.

Madde üzerindeki görüşmeler bitmiştir.

Madde üzerinde üç tane önerge vardır; okutuyorum;

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 390 sıra sayılı yasa tasarısının 68 inci maddesinin (a) fıkrasının başına gelmek üzere "Hazineye ve" ibaresinin ilave edilmesini arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş

Feti Görür

Mustafa Yünlüoğlu

Van

Bolu

Bolu

Murtaza Özkanlı

Abdulkadir Öncel

Aksaray

Şanlıurfa

Gereke: Devletin elinde bulunan tüm gayrimenkullerin özel sektöre devredilmesiyle elde edilecek gelirlerle, içborç sarmalından kurtulma ve bu gayrimenkullerin daha rantabl kullanılması amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Sayın Komisyon, zaten, kamu tüzelkişisi olunca Hazineyi de kapsıyor...

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ METİN ŞAHİN (Antalya) – Efendim, zaten, mevcut hükümler, arkadaşlarımızın istediklerini kapsıyor.

BAŞKAN – Tabii... Hazine ayrı bir idare değil ki, o da kamu tüzelkişisi; dolayısıyla, önergeyi işleme koymuyorum.

İkinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 390 sıra sayılı 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının 68 inci maddesinin (a) bendinin "kamu tüzelkişilerine ait gayrimenkuller" ibaresinden sonra gelmek üzere "Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki küçük sanayi siteleri ve organize sanayi bölgelerine bedelsiz ve diğer" ibaresinin ilave edilmesini arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş

Aslan Polat

Mustafa Ünalı

Van

Erzurum

Konya

Ekrem Erdem

Mehmet Altan Karapaşaoğlu

İstanbul

Bursa

Gereke: Bu konuda Hükümetin Meclise sunduğu ve daha sonra da geri çekmiş olduğu olağanüstü hal bölgesindeki sanayinin geliştirilmesi amacıyla ve istihdam imkânlarının artırılmasına yönelik yasa tasarısının, tekrar Meclis Genel Kurulunda görüşülmesi beklenmektedir. Bölge kalkınmasının sağlanması için bu önergeyi vermiş bulunuyoruz.

BAŞKAN – Komisyon katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?..

ÇALIŞMA ve SOSYAL GÜVENLİK BAKANİ NAMİ ÇAĞAN (İstanbul) – Katılmıyoruz efendim; bu konuda tasarımız var zaten.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görişülmekte olan 390 sıra sayılı Yasa Tasarısının 68 inci maddesinin (b) bendinin "irtifak hakkı verilen özel iskelelerden alınan nispi kira bedellerinin tamamı, liman başkanlıkları hizmetlerini geliştirmek üzere, Denizcilik Müsteşarlığı bütçesine özel ödenek kaydolunur" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş
Van

Ahmet Çelik
Adıyaman

Ömer Naimi Barın
Elazığ

Hasan Dikici
Kahramanmaraş

Sacit Günbey
Diyarbakır

Maliki Ejder Arvas
Van

Gereğe:

Türkiye'nin üç tarafı denizlerle çevrilidir. Liman yatırımları çok düşük seviyededir. Denizcilik Müsteşarlığının toplam yatırımı 200 milyar liradır. Bu bütçeyle, limanların onarımının bile yapılamayacağı düşünülürse, deniz taşımacılığının gelişmesi için bu önergeyi vermiş bulunuyoruz.

BAŞKAN – Komisyon katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?..

ÇALIŞMA ve SOSYAL GÜVENLİK BAKANİ NAMİ ÇAĞAN (İstanbul) – Katılmıyoruz efendim; bütçe dengesinin korunması açısından böyle bir önergeye gerek yoktur.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir:

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Müteakip maddeyi okutuyorum:

Vergi, Fon ve Payların Zamanında Yatırılması

MADDE 69. – 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamında bulunan iktisadi devlet teşekkülleri, kamu iktisadi kuruluşları, bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri ile özelleştirme kapsamındaki kuruluşların ve döner sermayelerin yöneticileri ve malî işlerinden sorumluları, bu kuruluşların mükellef veya sorumlu sıfatıyla üçüncü kişilerden tahsil ettikleri vergi, fon ve diğer payların tahsil dairelerine zamanında ve tam olarak ödenmesini sağlamak zorundadırlar. Aksine davrananlar bu tutarların ödenmesinden şahsen ve müteselsilen sorumlu tutulurlar.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Refah Partisi Grubu adına, Tokat Milletvekili Ahmet Feyzi İnceöz; buyurun. (RP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır; özellikle, maddeye bağlı olarak konuşmanızı rica ediyorum efendim.

RP GRUBU ADINA AHMET FEYZİ İNCEÖZ (Tokat) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; gecenin bu ilerleyen saatinde, bir doktor olarak, sizleri daha fazla yormadan, ben de konuşmamı, Fethullah arkadaşım gibi inşallah, kısa tutmaya çalışacağım.

Tabî, konu hakkında söyleyeceklerimiz olduğu için, biz de bu madde üzerinde söz alma gereğini hissettik.

Elbette ki, maddede belirtilen sorumluların, yönetici ve malî işlerden sorumlu olanların aldıkları ve temin ettikleri payların zamanında ve tam olarak ödenmesinin sağlanması zorunluluğu, aksine davrananlara şahsen ve müteselsilen sorumluluk getirilmesi çok güzel bir hükümdür. Maliye Teşkilatının bu konuda zorluklarının olduğu muhakkak. Özellikle, vergi tahsilatında bulunan problemler, Türkiye ekonomisinin sorunlu ekonomi olmasının başlıca nedenlerindedir. Ancak, asıl problemin, devletin hem vergi veren hem de vergi alan konumu olduğu, birçok uzmanca belirtildiği gerçeğinden hareketle, bu konuda da sıkıntıların olduğu muhakkak.

Fonlar, Refahiyol döneminde biraz daha denetime alınıp, daha önceki dönemde de hükümetler tarafından yine hükümetlerin denetimine alındığı; ancak, Refahiyol döneminde Fak-Fuk Fon biraz daha işler hale getirilerek, milletimizin arzu ettiği yönde bir hizmete vesile olunmuştu. Üzüntümüz odur ki, yıllardan beri güzel amaçlarla ortaya konulan bu fonların amacı dışında kullanılması veya başka alanlara yönlendirilmesi veya belirli kesimlere yeteri derecede aktarılamaması, o konuda destek görmemesi, gerektiği şekilde hizmet verilememesine sebep olmaktadır.

1998 yılı bütçesinde ve programında çalışanların fon ve vergi yükünü azaltacak, rant, faiz, repo ve her türlü sermaye gelirlerini etkin olarak vergilendirecek, etkin ve adil bir refom anlayışından uzak bu bütçenin bu maddesinde getirilen zorunlulukla da milletin ekonomik yükünün, işte, bu fonlar vasıtasıyla veya onun hitap ettiği kesimlerde hafifletmesi gerekirken, hizmet dağılımındaki dengesizliği ve ödeneklerdeki dengesizliği birazdan sizlere takdim edeceğim; o zaman daha iyi anlaşılabilir olacaktır.

Bir zamanlar "ödediğiniz her kuruş, sizlere okul, yol, hastane olarak geri dönecek" şeklinde reklamlarla vergi toplamanın teşvik edildiği dönemlerde, maalesef "gizli vergi" diye tanımladığımız, bazı vergilerin içerisine saklanan, bazı fiyatların içerisine sıkıştırılan ve sayıları 10-15'i bulan bu fonları mutlaka biraz daha objektif hale getirip, açığa çıkartıp, kim nereye, ne veriyor bunu millet bilmeli ki, belki, bu fonlara daha istekli yatırımlar olabilir; ama, bu ödenen vergilerle, alınan ve sıkı denetime tabi tutulan bu paralarla, maalesef, biraz önce söylediğimiz hizmetlerin yeteri derecede millete götürüldüğünü söyleyemiyoruz.

Tabî, bunların kimlere peşkeş çekildiği konusuna gecenin bu saatinde değinmek istemiyorum; ama, bir rakamı söylemeden de geçemiyorum. 16,4 trilyonun bir kısmı medyaya peşkeş çekilmesinin hesabını da şu saatte sormadan edemiyorum. Bu Hükümet, buna, nasıl bir cevap verecek onu da merak ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, biraz önce söylediğim ve sayıları 64'ü bulan çeşitli isimlerdeki -bunları saymak istemiyorum- fonlara ilaveten 53 tane de üniversitelere ait fon bulunmaktadır. Araştırma fonlarıyla birlikte toplam 117 olan bu fonlardaki paraların, gerçek adresini bulmadığı konusunda bir beyanda bulunmuşum. Bu konuda, bir iki örneği de vermeden geçemiyorum.

BAŞKAN – Sayın İnceöz, aslında bunların maddeyle ilgisi yok. Burada biz...

AHMET FEYZİ İNCEÖZ (Devamla) – Maddeyle, fonlarla ilgisi var efendim.

BAŞKAN – Efendim "sorumluluk" diyor; yani, bir muhasibin tahsil ettiği parayı yatırması lazım, maddenin özü bu.

AHMET FEYZİ İNCEÖZ (Devamla) – Sayın Başkan, tabii, bunların uygun yerlerde kullanılıp kullanılmadığı...

BAŞKAN – Ama, biraz insaf ölçüleri içinde kalın, rica ediyorum sizden canım.

AHMET FEYZİ İNCEÖZ (Devamla) – Tabii efendim, gene aynı ölçü içerisinde.

Geri Kalmış Yörelere Halk Konutu Fonuna 1 milyon...

CAFER GÜNEŞ (Kırşehir) – Şimdiye kadar iyi götürdünüz!

BAŞKAN – İyi; ama, hep sizin karşınızda ezile ezile götürüyoruz canım. Olmaz ki... İçtüzük var, ona uyalım efendim.

AHMET FEYZİ İNCEÖZ (Devamla) – Tamam, uyuyoruz efendim.

Mesela, Çevre Kirliliğini Önleme Fonuna 3 trilyon ayrılıyor. Destekleme Fiyat İstikrarı Fonuna 100 trilyon; ama, tabii afetlerden zarar gören çiftçilere 1 milyon ayrılıyor.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; camilerini yaptırın köylere yapılacak malzeme yardımı 100 milyar; ama, buna karşılık, bir Sinema ve Müzik Sanatını Destekleme Fonuna 150 milyar...

BAŞKAN – Maddeyle ne ilgisi var bunun Sayın İnceöz? Yani, siz, doktor mantığını almış bir arkadaşınızdır. Ne olur... Rica ediyorum...

AHMET FEYZİ İNCEÖZ (Devamla) – Sayın Başkan, ben, biraz önce söyledim ve konuşmamı toparladım.

BAŞKAN – Ama, bizim de bir sabrımız var. Rica ediyorum...

AHMET FEYZİ İNCEÖZ (Devamla) – Sayın Başkan, anlıyorum ve size katılıyorum; ama, ben, bunları söylemeden de geçemiyorum. Aslında, 32 nci maddede, bunları dışı getirme gereği vardı.

Şu anda, bir şeyi daha söylemeden edemiyorum; çünkü, birazdan da tartışacağımız, memurlara ek zam için kaynak sıkıntısı çekiyoruz. Gelin bu fonlardan ayrılan trilyonları -zamanı değerlendirilim diye saymadım- memurlarımıza, emeklimize ayıralım; hiç değilse, bu dönemde biraz ağırlık verelim; işçiler gibi sendikal hakları olmayan, biz milletvekillerinden destek bekleyen bu kitlemize, bizler, hiç değilse, buradan, bir derman olmaya çalışalım. Şu saatlere kadar bizi izlediklerini de tahmin ediyorum; yani, bizler gibi, onlar da uyumuyorlar.

AHMET KABİL (Rize) – Herkes yattı.

AHMET FEYZİ İNCEÖZ (Devamla) – Hayır... Memurlar uyumadı. Ben, orada, onları götür gibiyim. Tabii, onlar, merakla ve iştiyakla bekliyorlar.

MUSTAFA GÜVEN KARAHAN (Balıkesir) – Siz ne verdiniz?..

BAŞKAN – Rica ediyorum.

AHMET FEYZİ İNCEÖZ (Devamla) – Nasrettin Hoca'nın türbesi misali, dört bir tarafı açık olan bu bütçede, elbette, bu kadarlık bir mükellefiyet veya yükümlülüğün de fazla bir sarsıntı getireceğini sanmıyorum.

Yüce Meclisi bu duygularla selamlıyor, saygılar sunuyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın İnceöz.

Madde üzerindeki konuşmalar bitmiştir.

Önerge yok.

Maddeyi oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

70 inci maddeyi okutuyorum:

1318 Sayılı Kanununun Geçici 2 nci Maddesinin Uygulama Süresi

MADDE 70. – 29.7.1970 tarihli ve 1318 sayılı Kanuna 24.3.1988 tarih ve 3418 sayılı Kanunla eklenen Geçici 2 nci maddedeki süre 31.12.1998 tarihine kadar uzatılmıştır.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Refah Partisi Grubu adına, Şanlıurfa Milletvekili Sayın Abdulkadir Öncel; buyurun efendim. (RP sıralarından alkışlar, DSP sıralarından alkışlar [!])

RP GRUBU ADINA ABDULKADİR ÖNCEL (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 1998 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının 70 inci maddesi üzerinde, Refah Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; sözlerime başlamadan önce Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, yıllar önce de geceyarısı konuşma bahtiyarlığına ermiştim, yine o bahtiyarlığa erdim; sizi tekrar selamlıyorum.

1988 yılında çıkarılan 3418 sayılı Yasayla, eğitim, gençlik, spor ve sağlık hizmetlerinin daha iyi yürütülmesi için ilave kaynaklar temin edilmektedir.

Sayın milletvekilleri, 3418 sayılı Kanunu incelediğimizde, her türlü alkollü içeceklerden ve tütün mamullerinden alınacak belirli orandaki vergi, eğitim, gençlik, spor ve sağlık hizmetlerine kaynak olarak aktarılmak istenilmektedir. Alkollü içecekler-gençlik; tütün mamulleri-gençlik; alkollü içecekler-sağlık; tütün mamulleri-sağlık; bu durumu izah etmek mümkün değildir. Bu kanunu çıkaran mantık ise, şu anda, 55 inci Hükümet olduğu iddiasıyla Türkiye'yi yönetmektedir.

Özel ve resmî okulların oluşturduğu liselerde, alkollü içecekleri kullanma oranı yüzde 75, tütün mamullerini kullanma oranı yüzde 65 iken, bu mamullerden elde edilecek vergilerle, gençlik ve de sağlık hizmetleri iyileştirilecek. Demek ki, birkısım insanların sağlığı harcanacak, tehlikeye atılacak; böylelikle gençlik ve sağlık hizmeti iyileştirilecek. Bu, bir paradokstur arkadaşlar.

Değerli arkadaşlar, 3418 sayılı Yasayla, akaryakıttan alınan yüzde 23 oranındaki verginin, Merkez Bankasındaki Akaryakıt Tüketim Fonuna aktarılarak, burada biriken fondan binde 4 kısmı, gençlere ve çocuklara hitap eden spor tesislerinin yapımında kullanılmaktadır.

Bunun yanı sıra, Taşıt Alım Vergisinden dolayı merkez saymanlıklarına yatırılan payların yarısı, Maliye Bakanlığınca bütçeye gelir kaydedilirken, kalan yarısının yüzde 60'ı Millî Eğitim Bakanlığı ve Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün bütçesine, kalan yüzde 40'ı da Sağlık Bakanlığının bütçesine aktarılmaktadır.

Sayın milletvekilleri, taşıt alımında, vatandaşımızdan hem Taşıt Alım Vergisi hem Ek Taşıt Alım Vergisi hem de kesintisiz eğitime katkı adı altında, taşıtların kayıt ve tescili ve devirlerinde 10 milyon TL alınmaktadır. Türkiye'nin yığılma sorunu varken, 55 inci Hükümet, kesintisiz eğitim adına, sabahlara kadar Meclisi çalıştırmış, 2 tane taşıt vergisi varken, bir taşıt vergisi daha çıkarmıştır. 55 inci Hükümet, fakir fukaranın sorunlarını çözmek, memur ve işçinin durumunu iyileştirmek, köylünün sıkıntılarını gidermek için, Meclisi sabahlara kadar neden çalıştırmıyor? Bu Hükümet, emnim, şu anda, canlı yayında bizleri seyreden halkımıza bunun hesabını veremeyecektir.

AHMET ALKAN (Konya) – Sabahlara kadar çalışıyoruz.

ABDULKADİR ÖNCEL (Devamla) – Evet, çalışacağız beraber. Buyurun, yararlı yasalar getirin, sabaha kadar çalışalım.

Dargelirli bir vatandaşımız, yıllarca, dışından tırnağından kısarak tasarruf yapıp, yeni değil, üç beş yaşında, kullanılmış bir araba almaya çalıştığı zaman, Taşıt Alım Vergisi, Ek Taşıt Alım Vergisi, 8 yıl kesintisiz zülüm vergisi ödemek zorunda kalmaktadır. Hükümet yetkililerine tavsiye ediyoruz; lütfen, Anayasanın 2 nci maddesini biraz daha okusunlar ve sosyal hukuk devletinin gereğini yapsınlar. Bir taşıt alımı için 3 tane ayrı vergi nasıl alınabilir, bunu lütfen izah etsinler.

3418 sayılı Yasaya dayanılarak toplanan vergilerin bir kısmı, sağlık hizmetlerinin daha iyi yürütülebilmesi için ilave kaynakları içermektedir. İşte, Türkiye'nin sağlık durumu ortada; daha birkaç gün önce, bir TV kanalında, ayağı kesilmiş, zamanında müdahale yapılmazsa kolu da kesilecek bir vatandaşımızın çocuğunu hepimiz izledik. Her türlü alkollü ve alkolsüz içecekler, her türlü tütün mamullerinde, sağlık hizmetleri için belirli oranda vergi alındığı gibi, bütçeden de yüzde 2,65'lik pay alındığı halde, hâlâ hasta vatandaşlarımızın sorunları çözülememekte, mağduriyetleri devam etmektedir.

Yeşil kartlı hastalarımız hastane kapılarında çile çekmektedir. Yeşil kart, sadece muayenede kullanılmakta, ilaç ve çok önemli hayatî tedavilerde hiçbir işe yaramamaktadır; böylece, yeşil kart, göstermelik bir durumdan öteye geçmemektedir.

Sayın milletvekilleri, 3418 sayılı Yasanın geçici 2 nci maddesine dayanarak, 1998 yılı sonuna kadar taşıtlardan Ek Taşit Alım Vergisi alınmaktadır. Genel Kurulumuz, hiç olmazsa bu verginin daha fazla uzamasına izin vermemelidir; eğer, bu durum Genel Kurulca düzeltilmezse, Bakanlar Kurulunun, yüzde 12'lik Ek Taşit Alım Vergisini yarıya indirme yetkisini kullanmasını temenni ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'de dikkat çeken bir konu var. Vatandaşlarımıza herhangi bir eziyet veya mağduriyet yapılmaya çalışıldığı zaman, hep eğitim, spor ve sağlık adına yapılmaktadır. Dikkat ediniz, 8 yıllık kesintisiz eğitim adına da, motorlu taşıt kayıt ve devirlerinden 10 milyon TL, uçak biletlerinden 500 bin TL, cep telefonundan 2 milyon TL, sigorta prim bildirim beyannamelelerinden 500 bin TL, tapu işlemlerinde herbir işlemin tarafları için ayrı ayrı 5 milyon TL ve daha birçok yeni vergi, yeni zulüm devam etmektedir.

İşte, Türkiye, bu zihniyetin eline itilmiştir. Yapılan bunca zulümler hep eğitim ve sağlık adına yapılmış; ancak, ne eğitim ne sağlık sorunu yıllardır çözülememiştir. Mademki, yıllarca halktan fedakârlık isteyerek eğitim ve sağlık sorununu çözmeyi vaat ediyorsunuz, buna rağmen sorunu çözemiyorsunuz, neden hâlâ bu vergileri eğitim ve sağlığa katkı diye alıyorsunuz? Buna başka bir isim takarak halktan almayı niye düşünmüyorsunuz? Aziz milletimizi daha fazla aldatamazsınız. Millet, sizi dikkatle, ibretle izlemektedir. Unutmayınız, yalancının mumu yatsıya kadar yanar; 55 inci Hükümetin mumu çoktan sönmüştür.

Değerli arkadaşlar, gecenin bu saatinde neyi görüşüyoruz; 55 inci Hükümetin sadra şifa vermeyen gayri samimî bütçesini. Çankaya ucubesi, kartel medyası ve rantiyeci çevrelerin desteğiyle kurulan bu Hükümet, insan hakları, özgürlükler ve demokrasi konularında sınıfta kalmıştır. Bu yanlış tutumları sebebiyle Batı'dan dışlanmış, İslam âleminde uzaklaşmış, Amerika- Rusya ekseninde yer almak için, maalesef, İsrail'in desteği peşinde koşmakta, Yahudi lobisinin verdiği madalyayı mazhariyet saymaktadır. Yalnızlığa itilme senaryoları adım adım tatbik edilmekte; 55 inci Hükümet, şaşkın şaşkın seyretmektedir. İçte ve dıştaki başarısızlıklar, rantiyeci tekkelci medyanın desteğiyle zafer gibi gösterilmektedir. Tek kalemde, usulsüz olarak, iki medya grubuna aktarılan 16,4 trilyon, milletimizin dikkatinden kaçmamaktadır.

Neden gayri samimî, neden şifa vermiyor? Zira, bir bütçe düşünün ki, yüzde 40'ı faiz giderine ayrılmış, yaklaşık yüzde 30'u cari harcamalar ve memur maaşları, yüzde 30'u da açık olarak görülmektedir. Yaklaşık 5 katrilyonluk açığı kapatmak için yüzde 150'ye varan kısa vadeli borçlanmalara gidilmektedir. Böylece, devlet imkânlarıyla büyüyen rantiyecilere avantaj sağlanmaktadır. Rant aktarma pompaları kurulmuş, aziz milletimizin imkânları rantiyecilere peşkeş çekilmektedir.

BAŞKAN – Sayın Öncel, bunların maddeyle ilgisi yok.

ABDULKADİR ÖNCEL (Devamla) – Sayın Başkanım, bitiyor; sürenin içindeyim.

Anasol-D Hükümetinin karakteristik vasfı, vergi, zam, zulüm ve rantiyeciye avantaj sağlamaktır.

Değerli arkadaşlar, sözlerime son verirken, bu vesileyle, idrak edeceğimiz mübarek ramazanı şerifinizi ve yeni yılınızı tebrik eder; 1998 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını diler, saygılar sunarım. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Öncel.

Madde üzerindeki konuşmalar bitmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

71 inci maddeyi okutuyorum:

Kısmen veya Tamamen Uygulanmayacak Hükümler

MADDE 71. – a) 1. 7126 sayılı Sivil Müdafaa Kanununun 21.10.1960 tarih ve 107 sayılı Kanunla değişik 37 nci maddesinin (a) bendi;

2. 6831 sayılı Orman Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Üç Ek Madde ile Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair 20.6.1973 tarihli ve 1744 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesinin (d) bendi,

3. 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun 17 nci maddesinin Trafik Hizmetleri Geliştirme Fonuna pay verilmesine ilişkin,

Hükümleri, 1998 malî yılında, bu Kanuna bağlı (A) işaretli cetvelin ilgili tertiplerine konulmuş ödenek tutarları düzeyinde uygulanır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununda gerekli değişiklik yapılınca kadar bu kanunun 171 inci maddesinde belirtilen süreler 1998 Malî Yılında saymanlar için 7 gün sayman mutemetleri için 2 gün olarak uygulanır.

4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda gerekli değişiklik yapılınca kadar bu Kanunun 25 inci maddesinin 6 ncı fıkrası uyarınca 1998 yılı için belirlenecek para cezaları, 1997 yılı için uygulanan miktarları aşmamak üzere uygulanır.

b) 1. Uluslararası kurumlarca, yabancı ülkelerin kredi kuruluşlarına ve diğer her türlü dış kaynaklarca kamu kurumlarına, yatırım bankalarına ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına Hazine tarafından garanti edilenler de dahil olmak üzere verilecek krediler ve bu kredilerin söz konusu kuruluşlara geri ödenmesi dolayısıyla düzenlenecek kağıtlar için 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu,

2. 9.5.1985 tarih ve 3202 sayılı Kanunun 45 inci maddesinin birinci bendi,

3. 3234 sayılı Orman Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 35 inci maddesinin son fıkrası,

4. 3.7.1968 tarih ve 1053 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin 2 nci fıkrası ile aynı Kanunun 3 üncü maddesi,

5. Genel Bütçeye dahil dairelerle, katma bütçeli idareler bütçelerinden kamu iktisadî teşebbüslerine yapılacak “İktisadî Transferler ve Yardımlar Hakkında” 8.6.1959 tarihli ve 7338 sayılı Kanun hükümleri,

6. 2.2.1981 tarih ve 2380 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile 27.6.1984 tarih ve 3030 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin (b) bendi hükümleri 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin 7 nci fıkrasının (a) ve (b) bentleri için,

7. Muhtelif kanunların bu kanunun 7 nci maddesine aykırı hükümleri,

8. 4.12.1984 tarih ve 3096 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin (a) fıkrası,

9. Hazinesinin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmaz mallar hakkında, 16.8.1997 tarih ve 4306 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin (A) fıkrasının 9 numaralı bendi genel ve katma bütçeli kuruluşlar yönünden,

1998 Malî Yılında uygulanmaz.

BAŞKAN – Evet, madde üzerinde, Refah Partisi Grubu adına, Trabzon Milletvekili Sayın İlhan Sungur; buyurun efendim. (RP sıralarından alkışlar)

RP GRUBU ADINA İSMAİL İLHAN SUGUR (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının 71 inci maddesi üzerinde, Refah Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; Grubum ve şahsim adına, sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, "Kısmen veya Tamamen Uygulanmayacak Hükümler" başlığını taşıyan bu maddede, bazı kanunların uygulanmayacak maddeleri veya hükümleri belirtilmektedir. Yaklaşık olarak 14 adet kanunun adının geçtiği bu madde Komisyonunda görüşülürken, (a) fıkrasının sonuna bir fıkra daha eklenmiştir. Ben, sadece, bu fıkra üzerinde çok önemli gördüğüm bir hususa dikkatinizi çekmek istiyorum.

Bu fıkraya göre, "4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda gerekli değişiklik yapıncaya kadar bu Kanunun 25 inci maddesinin altıncı fıkrası uyarınca 1998 yılı için belirlenecek para cezaları 1997 yılı için uygulanan miktarları aşmamak üzere uygulanır" hükmü getirilmektedir. İlgili önergede, söz konusu para cezalarının memur maaş katsayısına bağlı olarak her yıl artırılması nedeniyle, oldukça yüksek rakamlara ulaşması gibi bir gerekçe belirtilmişti. Özellikle, 1996 ve 1997 yıllarında yüksek oranda gerçekleşen memur maaş katsayısının, bu para cezalarının oldukça yüksek rakamlara ulaşmasına neden olduğu ifade edilerek, 1998 yılı para cezaları için 1997 yılı seviyesinin korunması öngörülmektedir. Tüketiciyi Koruma Kanununun ilgili 25 inci maddesinde belirtilen para cezaları, sadece, ticarî reklamlar ve ilanlar, ayıplı mallar, zararlı ve tehlikeli mal ve hizmetler ile kalite denetimine ilişkin cezalar değildir. Bu cezaların yanı sıra, aynı Kanunun 25 inci maddesine, 15 Ocak 1997 tarih ve 4226 sayılı kanunla yapılan bir ek hükümle getirilmiş olan, başka bir para cezası daha bulunmaktadır. Bu ceza, gazetelerin bir çılgınlık halini alan promosyon kampanyalarına bir düzen getirmek için Refahiyol Hükümeti tarafından öngörülmüştü; çünkü, bu kampanyalar neticesinde, bazı gazetelerin taahhütlerini tam olarak yerine getirememeleri, binlerce promosyonzede oluşmasına neden olmuştu. Bu nedenle, Refahiyol Hükümetinin yerinde bir karar hazırladığı kanun tasarısının 15 Ocak 1997'de kabul edilmesiyle, promosyon işine bir çekidüzen gelmişti; ancak, kanunun boşluklarından yararlanarak, bazı yan gazete müsveddeleri kullanılarak, bu promosyon kampanyaları hâlâ sürdürülüyor; bazı gazeteler, fiyatlarını istedikleri gibi artırıp, kampanyalarını istedikleri gibi uzatabiliyorlar.

Şimdi, bazı medya kuruluşları, bu gelişigüzel kampanyalar sebebiyle, tüketicilerin kesesinden yüzlerce milyar liralık haksız kazanç sağlayacaklar. Ayrıca, gazete fiyatlarını da, geçen yıl yaptıkları gibi, 1998 yılında da en az yüzde 100 artıracaklar; ama, bu yasayı ihlal etikleri zaman, 1997 yılındakinin aynı seviyesinde para cezaları ödeyecekler. Böyle bir uygulama, adaletsiz bir uygulamadır. Bu hususun, önerge sahiplerinin ve Hükümetin dikkatinden kaçtığı kanaatindeyim; çünkü, Komisyonunda eklenen fıkra gerekçesinde verilen örnekler, 1995 yılında çıkarılan kanunda belirtilen para cezalarına ilişkindir. Dolayısıyla, gelin, bu fıkrayı maddeden çıkararak, Hükümetin ilk teklif ettiği madde metnini kabul edelim ve böylelikle, haksız promosyona ilişkin para cezalarını, 1998 yılı için düşük miktarlarda tutmayalım. Genel Kurulumuzun, bütçe lehine olacak bu değişiklik önergemizi kabul edeceğine ümit ediyorum.

Son olarak, 1998 malî yılı bütçesinin, ilkemize ve milletimize hayırlı olması dilekleriyle, saygılarımı sunuyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Sungur.

Madde üzerindeki konuşmalar bitmiştir.

Madde üzerinde bir önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

1998 Malî Yılı Genel Bütçe Kanun Tasarısının 71 inci maddesinin (a) bendinin sonundaki aşağıdaki fıkranın çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsmail İlhan Sungur

Osman Hazer

Yakup Budak

Trabzon

Afyon

Adana

İsmail Yılmaz

Zeki Ünal

İzmir

Karaman

"4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda gerekli değişiklik yapılmaya kadar, bu Kanunun 25 inci maddesinin altıncı fıkrası uyarınca, 1998 yılı için belirlenecek para cezaları, 1997 yılı için uygulanan miktarları aşmamak üzere uygulanır."

Gerekçe: Çıkarılması istenen bu fıkra, Hükümetin teklif ettiği metinde bulunmayıp, Komisyonunda eklenmiştir. Komisyonunda teklif ve kabul edilen ilgili fıkraya ilişkin gerekçesinde belirtilen örnekler, 1997 yılında kabul edilen eke ait olmayıp, 25 inci maddenin üçüncü fıkrasına ilişkindir. Dolayısıyla, haksız promosyon kampanyalarına uygulanacak para cezaları, bu hüküm çıkarılmadığı takdirde, 1997 yılı için uygulanan miktarları aşmayacağı için, oldukça düşük oranlarda kalacak ve caydırıcı olmayacaktır.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?..

MALİYE BAKANİ ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet ve Komisyon önergeye katılmıyor.

Önergeyi oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, şimdi, Komisyon, 47 nci maddeyi yeniden düzenleyerek getirmiştir.

Komisyon raporunu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Bilindiği gibi, 7.11.1997-27.11.1997 tarihleri arasında görüşülüp kabul edilerek Yüksek Başkanlığa sunulan ve Başkanlıkça sıra sayısı 390 olarak bastırılıp dağıtılan ve Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminde yer alan ve 16.12.1997 tarihinde görüşülmeye başlanan 1998 Malî Yılı Bütçe Kanun Tasarısının Genel Kurulun 24.12.1997 tarihli 36 ncı Birleşiminin Beşinci Oturumunda görüşmelerine devam edilmiş, ancak anılan tasarının, "Katsayılar, Yurtdışı aylıklar, Ücret, Sözleşme Ücreti, Ek Tazminat Tavanları" başlıklı 47 nci maddesinin verilen önergelerle birlikte yeniden değerlendirilmesini teminen, İçtüzüğü'nün 88 inci maddesi uyarınca Komisyonumuza geri verilmesi talep edilmiştir. Anılan madde ve önergeler Komisyonumuza geri verilmiştir.

Komisyonumuza geri verilen madde ve önergeler, Komisyonumuzun yaptığı 26 ncı, Birleşim-de Hükümeti temsilen Millî Eğitim Bakanı Hikmet Uluğbay ve Maliye Bakanı Zekeriya Temizel'in Başkanlığında Maliye Bakanlığı temsilcilerinin de katılımıyla incelenip görüşülmüştür.

Genel Kurulda verilen önergeler ile;

1- Memur maaşlarına ilişkin aylık katsayısı ile memuriyet taban aylığı göstergesine, uygulanacak taban aylığı katsayısının 1.1.1998-30.6.1998 döneminde, maaş artışının Başbakanlık Müsteşarı brüt maaşında yüzde 20, en alt dereceden maaş alanlara yüzde 60 olmak üzere kademelendirilerek, ortalama yüzde 50 düzeyinde gerçekleşmesini sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmesi ve oluşan ödenek ihtiyacının, Maliye Bakanlığı bütçesinin 930-08-3-351-900 tertibiyle Genel ve Katma Bütçeli İdarelerin bütçelerinde yer alan diğer cari ödeneklerinden yapılacak yüzde 10 kesintiyle karşılanması,

2- Memur maaşlarına ilişkin aylık gösterge tablosunda yer alan rakamlar ile ek gösterge rakamlarının aylık tutarlara çevrilmesinde uygulanacak aylık katsayısının 1.1.1998-30.6.1998 döneminde (6 300), taban aylığı katsayısının ise aynı dönem için (40 000) olarak uygulanması, bu değişiklik nedeniyle doğacak ödenek ihtiyacının Maliye Bakanlığı bütçesinin 930-08-3-356-900 tertibinden karşılanması ve bu artıştan Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin yararlandırılmaması,

3- Memur maaş katsayısı ile taban aylığı katsayısının 1.1.1998-30.6.1998 döneminde yüzde 50 düzeyinde artırılması, aynı dönem için sözleşmeli personel ücret tavanının (350 000 000) lira, 375 sayılı Kanun Hükmündeki Kararnamenin 2.12.1993 tarih ve 3920 sayılı Kanunla değişik 28 inci maddesinin (b) fıkrası uyarınca ödenecek ek tazminat tavanının (50 000 000) lira olarak uygulanması, bu değişiklikler nedeniyle doğacak ödenek ihtiyacının Maliye Bakanlığı bütçesinin 930-08-3-351-900 tertibi ile genel ve katma bütçeli idarelerin bütçelerinde yer alan diğer cari ödeneklerle ilişkin bütçe tertiplerinden, yapılacak ayarlamalarla teklif edilen artışı karşılayacak miktarda kesintiyle karşılanması öngörülmektedir.

Komisyonumuzca yapılan görüşmelerde;

1998 malî yılına ilişkin genel ve katma bütçeli kuruluşların bütçeleri tek tek oylanmış ve kabul edilmiş bulunduğundan ve tekriri müzakereyle bu bölümlere geçerek yeniden müzakere yapma olanağı bulunmadığından, yapılacak uygulamanın uygun görülmediği;

Her yüzde 10'luk artışın sosyal güvenlik ödenekleri dahil yaklaşık 350 trilyon liraya ihtiyacı olduğu;

Kamu çalışanlarına yapılan maaş artışının yeterli olmadığı, yüksek enflasyon karşısında mutlak bir uzlaşma sağlanarak yüzde 30 düzeyindeki zamin artırılması gerektiği, gerekiyorsa tekriri müzakere suretiyle kaynak yaratma imkânı bulunabileceği;

1.7.1997-31.12.1997 tarihleri arasında oluşan enflasyonun bugün yapılan maaş zamlarında göz önüne alınmadığı, 1.1.1998-30.6.1998 tarihleri arası için yüzde 30 zam önerildiği, ancak geçmiş altı ayda oluşan enflasyonun etkilerini azaltıcı bir maaş artışının 1998 Malî Yılı Bütçe Kanun Tasarısında mevcut olmadığı;

Önergelerle getirilen düzenlemelerin, Hükümetin hedeflemiş bulunduğu makro dengeleri olumsuz yönde etkileyeceği; kaldı ki, Hükümetin, memur maaşlarında yıl içinde yapılacak artışların enflasyonun altında kalmayacağı hususunda taahhüdünün de bulunduğu; bu nedenle Hükümette güven duyulması ve süre verilmesinde yarar görüldüğü;

Otoyol gelirlerinin uluslararası seviyelere çekilmesi suretiyle elde edilecek gelirlerin, memur maaşlarında artış yapılması hususunda bir imkân yaratılabileceği;

Kamu görevlilerinin ücret artışlarının bir siyasî polemik haline getirilmesinin uygun bulunmadığı;

Eğitim ve sağlık yatırımlarından yapılacak kesintilerle memur maaşlarına zam yapılmasının sakıncalı bulunduğu, ayrıca yatırımlardan yapılacak kesintilerin işsizliği artırıcı mahiyet taşıdığı;

Yapılan bütün hesaplamalar neticesinde, en az yüzde 40 düzeyinde bir artış oranı üzerinde uzlaşma sağlanması gerektiği,

Şeklindeki görüş ve eleştirileri takiben, Hükümet adına yapılan açıklamalarda;

Yüzde 1 düzeyindeki artışın yaklaşık 37,4 trilyon liralık bir malî külfet getirdiği,

Bütçe disiplini açısından getirilen düzenlemenin enflasyonu hızlandıracığı, faiz ödemelerinin vazgeçilmez nitelik taşıdığı, Hazinesinin finans dengesindeki değişikliğin yeni borçlanmalara neden olacağı, yeni faiz yükümlülükleri getireceği,

Önergelerle getirilen malî yükün, gösterilen kaynaklarla karşılanmasının mümkün olmadığı, Devletin bu yükün altında kalkamayacağı,

Önergelerin kabulü halinde getirilen malî yükün Hükümetin ekonomik hedeflerini saptıracağı, ifade edilmiştir.

Bu görüşme ve değerlendirmelerden sonra, Genel Kurulda verilen söz konusu önergelerin gider artırıcı niteliği de dikkate alınarak, Komisyonumuzca benimsenemeyeceği ve maddenin Komisyonumuzca evvelce kabul edilen şekliyle Genel Kurula sunulması kararına varılmıştır.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere, Yüksek Başkanlığa saygıyla arz olunur.
25.12.1997, Saat : 03.10

Biltekin Özdemir

Samsun

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Katılan üyeleri de okutuyorum.

ALGAN HACALOĞLU (İstanbul) – Efendim, oy veren üyeleri okusunlar lütfen.

BAŞKAN – Efendim, Komisyon üyelerinin, tabii, muhalif olanlarının da muhalefetini...

Üyeleri okutuyorum:

Başkan	Sözcü	Kâtip
Biltekin Özdemir	Hüseyin Yayla	Miraç Akdoğan
Samsun	Hatay	Malatya
Mustafa Küpeli	İ.Ertan Yülek	Sait Açıba
Adana	Adana	Afyon
	(İmzada bulunamadı)	(Muhalif)
Aydın Tümen	Süleyman Hatinoğlu	Cafer Tufan Yazıcıoğlu
Ankara	Artvin	Bartın
Ataullah Hamidi	Abbas İnceayan	Ertuğrul Yalçınbayır
Batman	Bolu	Bursa
Ali Rahmi Beyreli	Hilmi Develi	Aslan Polat
Bursa	Denizli	Erzurum
	(İmzada bulunamadı)	(İmzada bulunamadı)

Mustafa Balçılar Eskişehir	Halil Yıldız Isparta (İmzada bulunamadı)	Refik Aras İstanbul
Ali Topuz İstanbul (Muhalfim)	Algan Hacaloğlu İstanbul (İmzada bulunamadı)	Esat Büttin Kahramanmaraş
Nurettin Kaldırımıcı Kayseri (İmzada bulunamadı)	Necdet Tekin Kırklareli	Hayrettin Uzun Kocaeli
Mustafa Ünalı Konya (Muhalfim)	Süleyman Çelebi Mardin	Mustafa Bahri Kibar Ordu
Cevat Ayhan Sakarya (İmzada bulunamadı)	Ertuğrul Eryılmaz Sakarya (Muhalfim)	Cemal Alişan Samsun
Yıldırım Aktürk Uşak	Hasan Çağlayan Çorum (Muhalfim)	

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Komisyonumuz getirdiği maddede...

ALGAN HACALOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, kayıtlara yanlış geçmesin; arkadaşlarımızın bir bölümü, ben de dahil, önümüze imza kâğıdı gelmedi, imzalamadık.

BAŞKAN – Efendim, tamam, imzada bulunmamışsınız; ne yapalım...

ALGAN HACALOĞLU (İstanbul) – Getirilmediği için imzalamadık. Muhalf olarak...

BAŞKAN – Bir dakika efendim. Bu kadar heyecanlanmaya da gerek yok.

ALGAN HACALOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, bu benim takdirim, sizin değil.

BAŞKAN – Efendim, her şeye giriyorsunuz, komisyona, hükümete, Başkanlığa müdahale ediyorsunuz. Ne var burada... Bir şey yok.

Sayın milletvekilleri, Komisyon, eski metni getirmiştir. Eski metin, aynı birleşimde müzakerede edildi.

Sayın Maliye Bakanı söz istedi, kendisine söz veriyorum; Sayın Bakandan sonra da bir sayın üye söz istemiştir, ona da söz vereceğim. (DSP ve ANAP sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan, süreniz 10 dakikadır.

Buyurun.

MALİYE BAKANİ ZEKERİYA TEMİZEL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bütçe tasarısının 47 nci maddesi, Plan ve Bütçe Komisyonunda bir defa daha değerlendirilmek üzere Komisyona çekilirken söz istediğimde, dile getirmek istediğim konular, aslında, şunlardı:

Türkiye Büyük Millet Meclisinde verilen önergelerle, kaynak yaratılmak suretiyle personel ödemelerinde uygulanacak olan katsayıların artırılması önerilmiştir.

Değerli milletvekilleri, 1998 yılı bütçe tasarısı hazırlanırken, ekonominin tüm dengeleri göz önünde bulundurularak, özellikle de, uygulanacak bir ekonomik istikrar programının ilk ayağını oluşturması nedeniyle, 1998 yılı bütçe ödeneklerinde, olabildiği kadar samimî, gerçekçi ve yapılabilecek en fazla tasarruf sağlanmak suretiyle, bütçeye, bütçe ödenek kalemleri konulmuştu. Bunlardan yapılacak herhangi bir indirim veya sapma, bütçeyle öngörülen hizmetlerin kesinlikle yerine getirilmemesine neden olacak kesintiler olacaktır.

1998 yılı içerisinde memurlar için öngörülen ödemelerin enflasyonun altında kalmayacağı, birinci ve daha sonra da ikinci dönemde yapılacak artışlarla bütçede öngörülen hedeflerin mutlaka tutturulacağı ifade edilmişti; ancak, 1998 yılı bütçesiyle ilgili olarak verilen önergelerden -üç tane ayrı önerge- bir tanesi, toplam olarak 725 trilyon lira; ikincisi, yine 725 trilyon lira; üçüncüsü de, 412 trilyon lira ilave bir ödeme öngörüyordu.

Her bir önerge için öngörülen kaynakla -bir tanesini daha önce ayrıntısıyla sizlere sundum; Refah Partili arkadaşlarımız tarafından verilen- kesin olarak bu şekilde yapılacak kesintilerle böyle bir ödemenin karşılanması mümkün değildi. Kaldı ki, cari ödemelerden yapılan yüzde 24 kesintiden sonra, o memurlara belki yapılacak kesintiyle bir maaş verseniz bile, devletin işlemesi zaten mümkün değildi; kaldı ki, o kesinti de karşılayamıyordu. Belki bu şekilde memurlara birazcık daha fazla ödeme yapılabilirdi; ama, o memurların çalışması için ihtiyaç duyduğu kırtasiyeyi bile sağlamak olanağınız yoktu. Sadece, otururlar, kâğıt ve kalem bulmadan, belki de birbirlerine bakarak zamanlarını geçirirlerdi.

Cumhuriyet Halk Partili milletvekili arkadaşlarımız tarafından verilen önergede gösterilen kaynaklardan bir tanesi, zaten bütçenin transfer tertibinde yer alan personel ödeneği; artı, diğer carilerden kesilecek olan yüzde 10'luk kesinti ki, o da 133 trilyon lira yapıyor. 725 trilyon liralık bir ödeneğin karşılanması için bu şekilde gösterilen kaynağın yeterli olmayacağı çok açık olarak ortadadır.

Doğru Yol Partili arkadaşlarımız tarafından verilen önergenin de yükü 412 trilyon lira; 356-900 tertibinden gösterilen kaynağı da, sadece 97 trilyon liradır.

Değerli milletvekilleri, bu koşullar altında yapılacak bir maaş artışının nereden karşılanacağını kendi kendimize sormamız ve cevabını da bulmamız gerekir.

Biraz önce, Plan ve Bütçe Komisyonunda arkadaşlarımıza sunduk. Memur maaş katsayılarında yapılacak olan 1 puanlık artışın bütçeye getireceği yük, 37,4 trilyon lira. Bunun 22,5 trilyon lirası fiilen çalışanlara, 13,9 trilyon lirası da emeklilere gelmektedir ve bu şekilde 1 puanlık yapılan bir artışla, en düşük dereceden maaş alan bir memurun maaşında yapacağımız artış da, sadece 300 bin lira. Neredeyse, bir veya iki simit parası. Dolayısıyla, sağlanan artışla, hem kamu çalışanlarına herhangi bir şey getirmiyor hem de bütçeye getirdiği yük nedeniyle bütün dengelerini altüst ediyorunuz. 10 puanlık bir artışın getireceği yük 374 trilyon lira, 20 puanlık bir artışın getireceği yük 748 trilyon lira.

Değerli milletvekilleri, bütçede, özellikle, gelir kalemlerini ayrıntısıyla burada inceleme olanağı buldunuz. Hepsinin, ekonominin tüm olanakları zorlanarak gerçekleştirilecek rakamlar olduğunu da görüyorsunuz. Demek ki, bütçenin böyle bir ilave artışın sağlıklı gelir kaynaklarıyla karşılanması olanağı yok. O zaman neyle karşılayacaksınız; borçla karşılayacaksınız. 37,4 trilyon lira, yani, sadece 1 puan vererek memurların maaşlarında sağlayacağınız artış borçla karşılayacağınız için, bu 37,4 trilyon lirayı sağlamak için, faiz verdiğiniz insanlara 50 trilyon lira para ödeyeceksiniz. İşte, bütçe bunun altından kalkamaz; bunun altından bütçenin kalkması mümkün değil.

Daha önceden de açıklamaya çalıştık. Özellikle, 1998 yılı bütçesinin ilk üç ayı, gerek iç borç ödemeleri gerek faiz ödemeleri nedeniyle oldukça yüklü bir bütçe. İlave olarak getirilecek olan bu

yüklerle birlikte, devletin finansmanının sağlanmasında ortaya çıkacak güçlükleri hepinizin takdir etmesi gerekir. Bu koşullar altında, borçlanarak bu paranın bulunmaya kalkılması halinde, faiz oranları, belki de, şurada verdiğim rakamların çok çok üstüne çıkacak, belki de, ücretlilere 37,5 trilyon lira ödeme yapmak için sizin "rantiye" diye tarif ettiğiniz kesime yapacağımız ödeme 60 trilyon liraya çıkacak.

Değerli milletvekilleri, hükümet, bir sorumluluk olayıdır. Biz, bir programla ortaya çıktık ve 1998 yılının sonunda ülkeyi ekonomik hedefler açısından nereye götürmek istediğimizi çok somut olarak ortaya koyduk; bunun için uygulayacağımız istikrar programının bir adımı olarak da, bütçe hedeflerimizi ortaya koyduk. Bu konuda Türkiye Büyük Millet Meclisi bize güvenir, biz bunu uygularız.

Ben, Parlamentoda bulunduğum dönem içerisinde, buradan dört defa bütçe geçtiğini gördüm; daha önceden de izlediğim kadarıyla, son yedi sekiz yıl içerisinde, bütçesine, -özellikle personel ödemelerine, - Genel Kurulda ilave yapılan herhangi bir hükümet bütçesi görmedim. Görmedim; çünkü, hükümetlerin yapısı farklıydı. 55 inci Hükümet, 3 partili; ancak, bir azınlık hükümeti ve dolayısıyla da, uygulamaları desteklenecek; en azından, uygulamaları, belirli ölçüde sorumluluklara katılınmasa bile desteklenecek bir hükümet; dolayısıyla, katılmadığı zaman da, burada idare etme olanağı elbette olmayacak. Ancak, bu kadar ağır bir sorumluluk yüklenmiş olan bir hükümete, kendi bütçe ödeneklerini bile tayin etme hakkı vermeksizin, istediğiniz gibi 1 katrilyon lira ilave ödemeyi de sırtına yükleyerek "haydi, bunun altından kalk" dersiniz, o hükümet, bunun altından kalkamaz; kalkması da mümkün değildir zaten. (DSP, ANAP ve DTP sıralarından alkışlar)

750 trilyon liralık ilave yükün, kaynağı gösterilmeden, bu devlete neye mal olacağını hepiniz çok yakından biliyorsunuz değerli arkadaşlar. Kabul ediyorum, elbette burada siyaset yapıyorsunuz; ama, siyasetin de ötesinde, ülke gerçekleri vardır. Ülke gerçekleri de, bu sorumluluğu üstlenmiş olan insanlar tarafından gereği gibi yerine getirilmek zorundadır. Biz, kamu çalışanlarının ücretlerinin artırılmasına karşı değiliz elbette ki; ancak, bu şekilde yaratacağımız kaynağı olmayan ödemelerle enflasyonu azdırmak suretiyle belki de reel olarak yapmış olduğunuz artışları bile ortadan kaldıracak sonuçlar doğuracak önergelere de katılmak zorunda değiliz ve katılamıyoruz; bütün sorun odur, bütün sorun ondan ibarettir. (RP sıralarından gürültüler)

CAFER GÜNEŞ (Kırşehir) – Geçen sene öyle söylemiyordunuz.

BAŞKAN – Efendim, müdahale etmeyelim.

MALİYE BAKANI ZEKERİYA TEMİZEL (Devamla) – O nedenle, verilmiş olan önergelerin, göstermiş olduğu kaynakların içerdikleri giderleri karşılayamayacak nitelikte olduğunu, dolayısıyla da bütçede gider artırıcı nitelikte olduğunu ve Anayasamız uyarınca gider artırıcı nitelikte Genel Kurulda herhangi bir önergenin verilememesi nedeniyle de işleme konulmaması gerektiğini burada sizlere ifade ediyorum; hepinize saygılar sunuyorum. (DSP, ANAP ve DTP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Efendim, son söz milletvekiline aittir prensibinden hareketle, Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat; buyurun efendim. (RP sıralarından alkışlar)

Sayın Polat, süreniz 5 dakikadır.

ASLAN POLAT (Erzurum) – Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim, hepinizi saygıyla selamlarım.

Memur maaş katsayılarına yapılacak zamlarla ilgili, bugün, bu Mecliste çok büyük tartışmalar oluyor. Yalnız, bir şey söylemek istiyorum, bu memur maaş katsayısındaki artışla ilgili olarak, biz, 1 inci maddede iki önerge verdik. Bu iki önergemizden bir tanesi kayboldu, bir tanesi de bulunamadı; 5 inci madde bulundu, oraya yerleştirildi. Hatta, o maddenin okunması sırasında, Sayın

Bakanımız, bu maddenin teknik olarak yanlış olduğunu ve kaynaklarının da yetersiz olduğunu, esasında yüzde 20'lik artış için 900 küsur trilyon liraya ihtiyaç olacağını, buradan ise ancak 700 trilyon lira kesildiğini söyledi; fakat, ondan biraz sonra, Plan ve Bütçe Komisyonunda, bunun, esasında 740 trilyon lira olacağını söyledi. Bu da gösteriyor ki, bir yanlışlık her iki tarafta da oluyor. Yalnız, bizim verdiğimiz ilk önergedeki rakamların çok gerçekçi olduğu ortadaydı.

Yine, aynı şekilde, Plan ve Bütçe Komisyonunda yapılan tartışmalarda, Anavatan Partisinin değerli üyeleri de, bizim verdiğimiz birinci önerenin, teknik olarak en doğru, en gerçekçi önerge olduğunu teyit ettiler. (ANAP sıralarından "Gerçekçi olduğu için değil" sesi) Hayır efendim, söylendi bunlar...

Bir şey söylemek istiyorum, buradan da neticeye getirmek istiyorum. Yine, bizim önergemiz üzerinde, biz hangi rakamlardan gider keseceğimizi nereden gelir getireceğimizi söylerken, şu gördüğünüz Resmî Gazeteden, daha önceki yıllarda aynı bütçe kalemlerinden kesildiğini de göstermek isterim; yani, bunların emsali vardır. Emsali var olan bu önergemizde, aynı şekilde düzenleme yapılarak giderler kesilirken, devlette devamlılığın esas olduğunu kabul ederek, mahallî idarelere yapılacak ödemelerden, siyasi partilere yapılacak devlet yardımlarından, ihbar ve kıdem tazminatı karşılığı ödeneklerinden, Sosyal Sigortalar Kurumu ve Bağ-Kur'a yardım amaçlı ödeneklerden ve konsolide bütçeye konulmuş olan faiz ödemelerinden para kesilmemesi gerektiğini belirttik. Yalnız, Cumhuriyet Halk Partisi, sadece burada muhalefet yapabilmek için "faiz ödemelerinden kesilmesine Refah Partisi karşı çıktı" diyerek, bizi küçümsemeye kalktı. Halbuki, kendileri de biliyorlar ki, devlette bir devamlılık vardır. Devlet bir yerden bir bono karşılığı para almışsa, faiz taahhüdü yapmışsa, bunu ödeyecektir; "bunu ödemiyorum" demekle, bu ödenmemiş olmaz; ama, siz, yapacağınız birtakım tutarlı politikalarla, bono faizlerini, bizim 28 Şubat öncesi düşürdüğümüz gibi, yüzde 80-90 küsurlara düşürürseniz, bu faizlerde bir azalma olur; bunu da burada belirtmek istiyorum.

Sayın Bakanlarım, bir iki dakika içerisinde bir şey söylemek istiyorum: Sürekli olarak bu Hükümet bize, yüzde 10 puanın artıracığı 370 trilyonu, 20 puanın artıracığı 740 trilyonu bulamayacağını söylüyor. Şimdi, yüzde 10 puan 340 trilyon artırıyor; "bunu bulamıyorum" diyen Hükümet, bu sene, burada, 8 yıllık eğitime geçerken -bakın, bunu başka bir amaç için söylemiyorum- icabında, 2 katrilyon lira gibi bir ödeneği, olmadığı halde, bütçeye getirdi "ek vergi" falan dedi, buldu. (RP sıralarından alkışlar) Yani, şunu söylemek istiyorum: Canı istediği zaman 2 katrilyon lirayı bir kalemde bulan Hükümet, eğer isterse 300 trilyon lirayı da bulur; ama, birincisinde, birtakım yerlerden, çok etkin ve derin devletten etki geldiği için buluyorsa, ben istiyorum ki, derin halktan gelen isteğin karşısında bunu da bulsun bu Hükümet. (RP sıralarından alkışlar)

Şimdi, şunu da söylemek istiyorum arkadaşlar: Biz ne dersek diyelim, rakamlar ne kadar yanlış da söylese, bazen doğru söyler. Doğrudur; bizim dönemimizden, bu Hükümet dönemine, 1998'e birtakım faizler aktarılmıştır; 1995'ten de bizim dönemimize aktarılmıştır; çünkü, devlette kesinti yoktur.

Şimdi, şu gördüğümüz listede -biraz önce Plan ve Bütçe Komisyonunda ve daha önce Genel Kurulda Ertan Bey de göstermişti- resmen görülüyor ki, bizden önce yüzde 38'lerde olan faiz ödemeleri, bizim zamanımızda yüzde 29'a düşmüştür, bu Hükümet döneminde de yüzde 40'a çıkmıştır; bizden önceki dönemde işçi ve personele ödenenler yüzde 33 iken, bizim dönemde yüzde 37'ye çıkmıştır, şimdi de yüzde 31'e düşmüştür ve şu da bir gerçektir ki, ne kadar kabul etmeseniz de, bizim dönemimizde, işçi ve memurlara, SSK'ya ödenenler yüzde 37, ranta ödenenler yüzde 29'dur; yani, emekçilere ödenen para, ranta ödenenden 8 puan fazladır; sizin hükümet döneminde ranta ödenen para yüzde 40, emeğe ödenen para yüzde 31; aradaki yüzde 9 fark aksi taraftadır. Yani, her şeyde de görüşmüştür ki, Refahiyol döneminde -bunu bir gerçek olarak söylüyoruz- işçi ve memurlara ödenen para, bugünkü Hükümete göre reel olarak daha fazladır.

Şimdi, arkadaşlar, bir şey daha söylemek istiyorum; burada biz memurlara bir katsayı artışı dediğimiz zaman, bunu bazı arkadaşlar hep tartıştılar, yatırımların düşeceğinden bahsettiler. Yatırımlar da düşmüyor, niye düşmüyor; çünkü, bizim getirdiğimiz yüzde 10'luk bir artışa göre yatırımlardaki azalma ancak 7 puandı, 20'ye göre 14 puandı; fakat...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Polat, bitti; lütfen efendim...

ASLAN POLAT (Devamla) – Hemen bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Polat, sabahtan beri... Yani, saat 04.00'e geliyor, rica ediyorum... Efendim, yani, şimdi ne söyleyeceksiniz; sabahtan beri, söyleyeceklerinizi söylediniz yani, rica ediyorum...

ASLAN POLAT (Devamla) – 1 dakika...

BAŞKAN – Hayır vermiyorum efendim, rica ediyorum... Buyurun:

Yani, sabahtan beri konuşuyorsunuz; yani, artık insaf yahu!

ASLAN POLAT (Devamla) – Saygılar sunuyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri “Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülen 47 nci maddeye muhalifiz diye, bize bir not geldi. Sayın Cevat Ayhan, Sayın Hilmi Develi, Sayın Algan Hacaloğlu, Sayın Aslan Polat, Sayın Ertan Yülek, Sayın Nurettin Kaldırımçı, tutanaklara geçsin diye göndermişler.

Değerli milletvekilleri, bu maddeyle ilgili verilen önergeler var. Bakın, geçen sene de bütçe tasarısında bu konunun müzakere edildiği oturumu yine burada ben Başkanken idare ettim ve idare ettiğim zamanla, ilgili olarak da biraz önce Cumhuriyet Halk Partisi adına konuşma yapan Sayın Nihat Matkap, burada geçen konuşmaları anlattı. Şimdi, bütçenin bütün bölümleri kabul edilmiş, kesinleşmiş; maddeleri kabul edilmiş, gelmiş buraya. Şimdi, 47 nci maddede ödenek, o, bizim, - Türkiye Büyük Millet Meclisininin- kabul ettiğimiz bölümlerini, diyorsunuz ki, hayır biz onları kabul ettik ama, şimdi, onların üzerinde değiştirme yapalım. Bu, mümkün değil. (Gürültüler)

Efendim, bir dakika... Rica ediyorum... Bir dakika efendim...

Şimdi, efendim bakın, burası Türkiye Büyük Millet Meclisidir, Türkiye Büyük Millet Meclisinde yaz boz tahtası yok. O, Maliye Bakanlığının bölümleri, 930 transfer harcamaları bölümü kabul edildiği zaman...

BEKİR SOBACI (Tokat) – O zaman niye getiriyorsunuz Genel Kurula?

BAŞKAN – Verilen önergeleri, şimdi...

KADİR BOZKURT (Sinop) – Sayın Başkan, Komisyon maddeyi geri aldıktan sonra diğer maddelerin görüşülmemesi lazım.

BAŞKAN – Efendim, hepimiz bir ağızdan konuşuyorsunuz... Ne konuşuyorsunuz?!.. Bir susun!.. Benim ne söylediğimi anladınız mı siz?! Allah Allah!..

Bakın, bugün kural koymuyoruz; şimdi bu önergeleri okutacağım, arkasından da işleme koyamayacağım.

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir dakika efendim... Önergeleri okuyalım.

Buyurun:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

1998 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçe Kanunu Tasarısının 47 nci maddesinin (a), (c) ve (d) fıkralarının aşağıdaki gibi değiştirilmesini ve bu değişiklikten doğan gider artışının karşılanması için maddeye bir fıkra eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Algan Hacaloğlu
İstanbul

Nihat Matkap
Hatay

Haydar Oymak
Amasya

Mahmut Işık
Sivas

Oya Araslı
İçel

İ. Önder Kırılı
Balıkesir

Birgen Keleş
İzmir

Katsayılar, Yurt Dışı Aylıklar, Ücret, Sözleşme Ücreti, Ek Tazminat Tavanları

MADDE 47.- a) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 154 üncü maddesi uyarınca, aylık gösterge tablosunda yer alan rakamlar ile ek gösterge rakamlarının aylık tutarlara çevrilmesinde uygulanacak aylık katsayısıyla memuriyet taban aylığı göstergesine uygulanacak taban aylığı katsayısı 1.1.1998-30.6.1998 döneminde, maaş artışının Başbakanlık Müsteşarı bürüt maaşında yüzde 20, en alt dereceden maaş alanlara yüzde 60 olmak üzere kademelendirilerek, ortalama yüzde 50 düzeyinde gerçekleşmesini sağlayacak çerçevede belirlenir.

c) 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinin (c) bendi uyarınca çalıştırılan sözleşmeli personelin sözleşme ücret tavanı 1.1.1998-30.6.1998 döneminde (300 000 000) lira olarak uygulanır.

d) 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2.12.1993 tarih ve 3920 sayılı Kanunla değişik 28 inci maddesinin (B) fıkrası uyarınca ödenecek ek tazminat tavanı 50 000 000 lira olarak uygulanır.

Aynı maddenin (A) fıkrası uyarınca ödenecek ek tazminatın aylık tutarı da, erbaş ve erler için; 1.1.1998- 30.6.1998 tarihleri arasındaki sürede 25 000 000 lirayı, 1.7.1998 tarihinden itibaren ise 30 000 000 lirayı geçemez.

Ek fıkra: Oluşan personel giderleri ihtiyacı, Maliye Bakanlığı bütçesinin 930-08-3-351-900 tertibinden ve genel ve katma bütçeli idare ve dairelerin bütçelerinde yer alan diğer carî ödeneklerle ilişkin bütçe tertiplerinden yapılacak yüzde 10 kesintilerin yukarıda belirtilen tertibe ilave edilmesi suretiyle karşılanır.

Gereke: 1997 yılı sonunda TÜFE, asgarî yüzde 96 düzeyine ulaşacaktır. Sayın Devlet Bakanı Güneş Taner, bunun yüzde 100'e tirmanacağını ifade etmiştir. Program, 1998 yılı sonunda enflasyonu yüzde 50'ye, 1997 yılında yüzde 6 olan gayri safî millî hâsıla büyüme oranını ise yüzde 3 olarak gerçekleştireceğini öngörmektedir.

Ayrıca, ülkemizde, geleneksel olarak, yılın ilk altı ayında enflasyonun, ikinci altı ayına oranla daha yüksek gerçekleştiği bilinmektedir. Bu nedenle, enflasyondan, yüzde 96 oranından yüzde 50'ye inişin yüzde 45'i ilk altı ay içinde, yüzde 55 için de ikinci altı ay için gerçekleşmesini beklemek gerekir.

Bu kabuller çerçevesinde, 1997 sonu maaş düzeyinin enflasyondan etkilenmemesi ve ilk yarıda ortalama yüzde 4,5 düzeyinde gerçekleşmesi, öngörülen büyümeden payını alabilmesi için, 1.1.1998-30.6.1998 döneminde Başbakanlık Müsteşarı maaşının, brüt yüzde 20, en alt derece memur maaşının yüzde 60 olmak üzere, arası kademelendirilerek, ortalama yüzde 50 düzeyinde artırılması, taban aylığı katsayısı ve aylık katsayısının buna göre belirlenmesi gerekir.

Bu düzenlemeyle, en alt ve üst dereceden maaş alan memurların ücretleri arasında oluşan maaş açığının kapatılması, maaşların hakkaniyet ve sosyal adalet ilkeleri gözetilerek iyileştirilmesi amaçlanmıştır.

Diğer fıkralardaki değişiklikler de, bu anlayışa paralel olarak düzenlenmiştir. Bu artış dolayısıyla ihtiyaç duyulan kaynak, Maliye Bakanlığı bütçesinin (930-08-3-351-900) tertibine genel ve katma bütçeli idare ve dairelerin bütçelerinde yer alan diğer cari ödeneklere ilişkin bütçe tertiplerinden yapılacak yüzde 10 kesintilerin ilave edilmesiyle, bu tertipten karşılanacaktır.

BAŞKAN – Bazı arkadaşlarımız bu önergeye katılmak için önerge göndermiş, okuyorum:

“Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

1998 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçe Kanunu Tasarısının 47 nci maddesinin (a), (c) ve (d) fıkrasının değiştirilmesine ilişkin olarak verilen Sayın Algan Hacaloğlu ve arkadaşlarının önergesine bizler de aynen katılıyoruz.

Gereğini arz ederiz.

Mehmet Ekici	Recep Kırış	Orhan Kavuncu
Ankara	Kayseri	Adana
Hanefi Çelik	Nevzat Yanmaz	Hasan Çağlayan
Tokat	Sivas	Çorum
İsmail Durak Ünlü		
Yozgat”		

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1998 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının 47 nci maddesinin (a) fıkrasındaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Saffet Arıkan Bedük	Ertuğrul Eryılmaz	Mehmet Gözlükaya
Ankara	Sakarya	Denizli
İsmet Attila	İrfettin Akar	Tahsin Irmak
Afyon	Muğla	Sivas
Cemil Erhan	İlyas Yılmazyıldız	
Ağrı	Balıkesir	

Madde 47. a) Kamu personelinin özlük haklarında yüzde 30 artış düşünülerek Hükümetçe önerilmiş bulunan ve aylık gösterge tablosunda yer alan rakamlar ile ekgösterge rakamlarının aylık tutarlara çevrilmesinde uygulanacak aylık katsayısı 1.1.1998-30.6.1998 döneminde (6 300), memuriyet taban aylığı göstergesinde uygulanacak taban aylığı katsayısı 1.1.1998-30.6.1998 döneminde (40 000) olarak uygulanır.

Bu değişiklik nedeniyle doğacak olan ödenek ihtiyacı Maliye Bakanlığı 930 program, 08 alt program 3 ödenek tevzii, 356 faaliyet proje 900 harcama kalem nolu ek ödeneğinden (930-08-3-351-900) nolu personel ek ödeneğine aktarma yapılarak karşılanacaktır.

Bu artıştan Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri yararlanamaz.

Gereğe: Halen yüzde 100'ler düzeyindeki enflasyon nedeniyle sıkıntı çeken kamu çalışanları ve emeklilerinin aylıklarında hiç olmazsa mevcut durumlarını korumak amacıyla gelecek altı ay için yüzde 50 düzeylerinde artırım sağlayacak bir düzenleme kaçınılmaz görünmektedir. Eğer, enflasyon gerçeğten düşürülebilirse, Hükümet ikinci yarı yıl için yapacağı artışlarda bu hususu dikkate alabilir.

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

1998 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçe Kanunu Tasarısının 47 nci maddesinin (a), (c), ve (d) fıkralarının aşağıdaki gibi değiştirilmesini ve bu değişiklikten doğan gider artışının karşılanması için maddeye bir fıkra eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Metin Kalkan Hatay	Mehmet Sılay Hatay	Ahmet Feyzi İnceöz Tokat
Avni Doğan Maraş	Sıktı Cengil Adana	Ramazan Yenidede Denizli
İsmail İlhan Sungur Trabzon	Hüseyin Olgun Akın Ordu	Hasan Hüseyin Öz Konya
Bedri İncetahtacı Gaziantep	Tevhit Karakaya Erzincan	Osman Hazer Afyon
Mikail Korkmaz Kırıkkale	Zülfikar Gazi Çorum	Hayrettin Dilekcan Karabük
Mehmet Aykaç Çorum	Memduh Büyükkılıç Kayseri	Cafer Güneş Kırşehir
	Hüseyin Arı Konya	

Katsayılar, Yurtdışı Aylıklar, Ücret, Sözleşme Ücreti, Ek Tazminat Tavanları

MADDE 47.- a) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 154 üncü maddesi uyarınca, aylık gösterge tablosunda yer alan rakamlar ile ek gösterge rakamlarının aylık tutarlara çevrilmesinde uygulanacak aylık katsayısıyla memuriyet taban aylığı göstergesine uygulanacak taban aylığı kat-sayısı 1.1.1998-30.6.1998 döneminde maaş artışının yüzde 50 düzeyinde gerçekleşmesini sağlayacak çerçevede belirlenir.

c) 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinin (c) bendi uyarınca çalıştırılan sözleşmeli personelin sözleşme ücret tavanı 1.1.1998-30.6.1998 döneminde 350 000 000 lira olarak uygulanır.

d) 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2.12.1993 tarih 3920 sayılı Kanunla değişik 28 inci maddesinin (b) fıkrası uyarınca ödenecek ek tazminatın tavanı 50 000 000 lira olarak uygulanır.

Ek fıkra: Oluşan personel giderleri ihtiyacı, Maliye Bakanlığı bütçesinin (930-08-3-351-900) tertibinden ve genel ve katma bütçeli idare ve dairelerin bütçelerinde yer alan diğer cari ödenekle-re ilişkin bütçe tertiplerinden, yapılacak teklif edilen artışı karşılayacak miktarda kesinti yapılarak ilave edilmesiyle karşılanır.

Gerekçe: 1997 yılı sonunda enflasyonun yüzde 100'e, hatta asgari geçim maddelerinin artışında ise yüzde 150'ye ulaşacaktır. Ayrıca, 1998 yılı bütçe açığı, yüksek faizli borçlanma hedefleri ve genel piyasa gidişatı, enflasyon rakamının bu yıldan geri kalmayacağını göstermektedir. Bu nedenle, zaten 1997 yılı ücretlerinde mağdur olmuş kitlelerin 1998'de de daha fazla mağdur olmaması için bu artışın sağlanması zarureti vardır.

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

1998 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçe Kanunu Tasarısının 47 nci maddesinin (a), (c) ve (d) fıkralarının aşağıdaki gibi değiştirilmesini ve bu değişiklikten doğan gider artışının karşılanması için maddeye bir fıkra eklenmesi arz ve teklif ederiz.

Salih Kapusuz
RP Grubu Başkanvekili
Kayseri

Memduh Büyükkılıç
Kayseri

Mustafa Yünlüoğlu
Bolu

Veysel Candan
Konya
Muhammet Polat
Aydın

Tevhit Karakaya
Erzincan

Musa Uzunkaya
Samsun

Katsayılar, Yurt dışı Aylıklar, Ücret, Sözleşme Ücreti Ek Tazminat Tavanları

Madde 47- a) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 154 üncü maddesi uyarınca, aylık gösterge tablosunda yer alan rakamlar ile ek gösterge rakamlarının aylık tutarlara çevrilmesinde uygulanacak aylık katsayısıyla memuriyet taban aylığı göstergesinde uygulanacak taban aylığı katsayısı 1.1.1998-30.6.1998 döneminde maaş artışının yüzde 40 düzeyinde gerçekleşmesini sağlayacak çerçevede belirlenir.

c-) 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinin (c) bendi uyarınca çalıştırılan sözleşmeli personelin sözleşme ücreti tavanı 1.1.1998-30.6.1998 döneminde 350 000 000 lira olarak uygulanır.

d-) 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2.12.1993 tarih ve 3920 Sayılı Kanunla değişik 28 inci maddesinin (b) fıkrası uyarınca ödenecek ek tazminatın tavanı 50 000 000 lira olarak uygulanır.

Ek fıkra:

Oluşan personel giderleri ihtiyacı Maliye Bakanlığı bütçesinin (930-08-3-351-900) tertibinden ve genel ve katma bütçeli idare ve dairelerin bütçelerinde yer alan diğer cari ödeneklere ilişkin bütçe tertiplerinden yapılacak, teklif edilen artışı karşılayacak miktarda kesinti yapılarak ilave edilmesiyle karşılanır.

Gerekçe:

1997 yılı sonunda enflasyon yüzde 100'e, hatta asgari geçim maddelerinin artışında ise yüzde 150'ye ulaşacaktır. Ayrıca, 1998 yılı bütçe açığı, yüksek faizli borçlanma hedefleri ve genel piyasa gidişatı, enflasyon rakamının bu yıldan geri kalmayacağını göstermektedir.

Bu nedenle, zaten 1997 yılı ücretlerinde mağdur olmuş kitlelerin, 1998'de de daha fazla mağdur olmaması için bu artışın sağlanması zarureti vardır.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, geçen sene, yine 36 ncı Birleşimde -yine bu sene de 36 ncı Birleşim- 1997 yılı Bütçe Kanunu Tasarısının bu maddesini müzakere ederken, bakan, Genel Kuruldaki konuşmaları size aktarıyorum:

"Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı İ. Ertan Yülek (Adana) – Sayın Başkan, dolayısıyla, bizim buna katılmamız mümkün değil.

Devlet Bakanı H. Ufuk Söylemez (İzmir) – Efendim, gider artırıcı olması ve bütçenin denkliliğini bozması nedeniyle, Hükümet katılmamaktadır."

Yine, ben, Başkan olarak diyorum ki "Bu bütçenin bütün rakamları..."

MUSTAFA BAŞ (İstanbul) – O zaman, yüzde 50 zam yapıldı...

BAŞKAN – Bir dakika efendim... Bir dakika... Anlatayım...

Devam ediyorum : "... Meclisimizce kabul edilmiş, bütün bakanlıkların bölümleri tek tek oynanmış, kabul edilmiş; şimdi, tekriri müzakereyle bu bölümlere geçerek, yeniden müzakere yapma olanağı olmadığı için, sizlerin affınıza sığınarak, memurlardan da özür dileyerek, bu önermeleri işleme koymuyorum" demişim.

KADİR BOZKURT (Sinop) – Niye devam ettiniz o zaman?!

BAŞKAN – Bir dakika efendim...

Devamı var; bakan, diyorum ki: "Arkadaşlar, Plan ve Bütçe Komisyonunda, burada Hükümetin getirdiği öneriyi bağlı kalınmadan, hiç olmazsa Plan ve Bütçe Komisyonunda bu ödeneklerin bir kısmı artırılabilir; ama, artırılmadan; biz..." Şimdi, ben Meclis Başkanıyım, bir hukukçuyum, Anayasaya sadakate yemin etmişim. 162 nci maddede deniliyor ki Bütçede, Genel Kurulda, gider artırıcı ve gelir azaltıcı işlem yapılamaz.

Şimdi, bölümlerini de tek tek kabul etmişiz...

HAYRİ KOZAKÇIOĞLU (İstanbul) – İlk okunduğu zaman bunu yapacaktınız.

BAŞKAN – Sayın Kozakçioğlu, bir dakika... Ama, bana inisiyatif bırakılmadı ki; komisyon maddeyi geri aldı.

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kapusuz.

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Sayın Başkan, biraz önce, sizin, usul olarak, okutup işleme koymayacağınız ilanında, ben söz istemiştim; zatiâliniz buna riayet etmediniz, önermeleri okuttunuz. Bir defa, geçen sene ile bu sene arasında farklı bir uygulama olmuştur. Bir defa, maddeyi geçen sene Komisyon geri çekmemiştir; bu sene Komisyon maddeyi geri çekmiştir.

BAŞKAN – Değişen ne?

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Dolayısıyla...

BAŞKAN – Aynı maddeyi getirmiş.

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Efendim, cevap vermeyin bana! Bir dakika dinleyin! Lütfen... (ANAP, DSP ve CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir dakika... Rica ediyorum...

Sayın Kapusuz, senin karşında bir çocuk yok! Meclis Başkanıyım yani!

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Sayın Başkan, siz mi konuşacaksınız, ben mi?! Söz verdiğinize göre, ben konuşacağım!

BAŞKAN – Bana o cdayla konuşamazsın!

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Hayır efendim. Eğer söz verdiyseniz konuşayım; yoksa, siz konuşun.

BAŞKAN – Konuş, tamam canım...

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – O halde müdahale etmeyin!

BAŞKAN – Canım, kısa bir açıklama yap yerinde!

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Bakın, Sayın Başkan, Komisyon, bu maddeyi geri çektiğinde, orada bir değişiklik yaparak gelmiş olsaydı, siz de burada müzakerelere devam ettiğiniz için, bu maddeler görüldü diye, o değişikliğe uymayacak mıydınız?

BAŞKAN – Uyacaktım.

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Ee?.. Demek ki, geçen seneki uygulama ife bu seneki uygulama aynı değil; bir.

RÜŞDÜ SARACOĞLU (İzmir) – Ne alakası var!

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Çok alakası var arkadaşlar.

BAŞKAN – Bir dakika arkadaşlar...

Sayın Kapusuz, bana hitap edin, kısa açıklama yapın; sizi fazla konuşturamam.

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Sayın Başkan, bir defa, kabul edilen maddelerin bu iş için engel teşkil etmeyeceğini belirtiyorum. Şayet, Hükümetin, bu konuda, siyasi irade olarak, kabul noktasında bir tavrı olsa, yani, çalışanlara, işçiye, memura bir şeyin aktarılmasına rıza göstermiş olsa, bunun, burada, İktidara göre, Anayasaya göre, yasalara göre yolu mümkündür; ama, Hükümet bunu kabul etmediği için, buna rıza göstermediği için, böyle bir usul bulamıyoruz.

Arz eder, teşekkür ederim. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ederim.

Ben, Meclis Başkanı olarak, bağlı bir durumdayım; Anayasaya ve İktidara uymak zorundayım.

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – İktidara uyun.

BAŞKAN – Tamam efendim.

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Aynı şeymiş gibi takdim ettiniz de...

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bedük.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Sayın Başkan, Anayasamızın 162 nci maddesi gereğince, bizim yapmış olduğumuz teklif, gelirleri azaltıcı ve giderleri de artırıcı mahiyette değildi. Geçmişte de, Türkiye Büyük Millet Meclisinde benzeri bir uygulama olmuştur. 1977 ve 1978 yıllarında, her ne kadar, 1961 Anayasası varsa da, 82 Anayasasının aynısı olması dolayısıyla, o tarihlerde de, yine, benzeri, katsayıyla ilgili bir değişiklik olmuş ve bu teklifin, yine, bu Mecliste, gider artırıcı c'düğü varsayımından hareketle itirazlar olmuş, Bütçe Komisyonu Başkanı da itiraz etmiş; ama, buna karşın, bir usul tartışması açmak suretiyle, Yüce Meclis, benzeri mahiyette bir artışın, daha doğrusu bir düzenlemenin, dengeyi bozmamak, bütçede bir değişiklik yapmamak üzere olabileceğine dair bir karar vermiştir. Dolayısıyla, elimizde böyle bir örnek karar vardır. Bu sebeple, yapmış olduğumuz teklif, gider artırıcı olmadığı, bütçenin kendine herhangi bir tesiri olmadığı, bölümler arasında sadece bir aktarma olabileceği düşüncesinden hareketle, önergemizin Anayasaya aykırılık sebebiyle işleme konulmaması hususundaki kararımızın yeniden gözden geçirilmesini arz ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bedük, teşekkür ederim.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Mümkünse usul tartışmasıyla bu meseleyi...

BAŞKAN – Usul tartışması yapılacak bir konu yok. Geçen sene, zatâlinizin ve benim de dahil olduğum partinin hükümet temsilcisi aynı düşüncede bulunmuş, Refah Partisinin komisyon üyesi Sayın Yülek aynı...

İ. ERTAN YÜLEK (Adana) – Sayın Başkan, o ayrı...

BAŞKAN – Düşünceniz burada efendim.

İ. ERTAN YÜLEK (Adana) – Sayın Başkan, geçen sene...

BAŞKAN – Neyse, tartışmıyorum... (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar, RP sıralarından gü-rültüler) Bir dakika arkadaşlar... Rica ediyorum....

Sayın Başkan, bakın, ben, Anayasayı uygulamak zorundayım. Siz diyorsunuz ki "gider artırıcı değil" Nasıl değil canım yani! Memurların katsayısını artırınca, gider artırıcı olmuyor mu?! Ha, sizin, öteki bölümlerini... O bölümler var ya, o bölümleri de biz kabul ettik. Şimdi, kabul ettiğimiz.. Mesela, 930 transfer bölümünde, biz, Maliye Bakanlığı bütçesini müzakere ederken, burada, Genel Kurul rakam olarak belirledi, şu kadar dedi. Şimdi, ne yapıyoruz; onu bozuyoruz; bu, Meclis çalışmalarında yok. Efendim, bunu fazla tartışmıyorum.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Affedersiniz, bir dakikanızı rica ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Efendim, rica ediyorum...

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Sayın Başkan, geçen sene...

BAŞKAN – Efendim, benim de içim yaralı; yani, memurların sıkıntılı olduğunu biliyorum, yapılan zammın az olduğunu biliyorum; ama, bunun sorumlusu Hükümettir. Komisyonla teklifle getirilseydi olabilirdi; ama, ben, şimdi, Anayasayı ihlal ederek, burada Anayasaya aykırı bir önergeyi işleme koyamayacağım. (DSP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Böylelikle, önergeleri işleme koyamadığım için üzgünüm; yine geçen seneki gibi, memurlardan da özür diliyorum; bunun günahı da Hükmete ait.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Grubumuzu ilgilendiren bir söz söylendi. Geçen sene Doğru Yol Partisi Grubu olarak bizim böyle bir görüşümüz yoktu. Kaldı ki, Sayın Maliye Bakanı, geçen sene, yine benzer bir konuda aynı şekilde tereddüde...

BAŞKAN – Efendim, koltuk değişince, muhalefete geçince başka şekilde düşünülüyor, iktidara geçince çok başka şekilde düşünülüyor. Bunu hepimiz gördük!.. (DSP ve CHP sıralarından alkışlar)

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Efendim, Sayın Maliye Bakanının konuşmasında oldu.

BAŞKAN – Efendim, şimdi, önergeyi işleme koymuyorum...

Maddeyi oylarınıza sunuyorum...

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Sayın Maliye Bakanının konuşmasında oldu...

İ. ERTAN YÜLEK (Adana) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Neyse efendim, rica ediyorum... Biraz yardımcı olun...

Şimdi, önergeleri işleme koymuyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir efendim. (RP sıralarından "Sayın, sayın" sesleri)

Efendim kabul edilmiştir. (RP sıralarından "Yuh" sesleri, alkışlar[!])

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Oylamayı bir daha yapın Sayın Başkan.

BAŞKAN – Peki oylamayı bir daha yapalım.

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Sayacaksınız... (ANAP, DSP ve CHP sıralarından "Yuh" sesleri, alkışlar[!])

BAŞKAN – Tamam sayalım efendim.

Efendim rica ediyorum, bırakın şimdi... Siz de ikna oldunuz mu efendim, ikna oldunuz mu?...

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Evet, madde kabul edilmiştir efendim. (ANAP, DSP ve CHP sıralarından alkışlar)

72 nci maddeyi okutuyorum:

Yürürlük

MADDE 72. – Bu Kanun 1.1.1998 tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Grup adına, buyurun Sayın Yülek. (RP sıralarından alkışlar)

RP GRUBU ADINA İ. ERTAN YÜLEK (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; genel bütçenin yürürlüğüyle alakalı olarak söz almış bulunuyorum; sözlerime başlamadan evvel, hepinizi saygıyla selamlıyorum...

ALİ TOPUZ (İstanbul) – Yazıklar olsun size!...

İ. ERTAN YÜLEK (Devamla) – Evet, tahammül edemeyen arkadaşlar var... Tahammül edemeyen arkadaşlar var. Neden?.. Burası Meclis de niye tahammül edemiyorlar, anlamıyorum...

ATILÂ SAV (Hatay) – Sayın Başkan, yürürlük maddesi eksik okundu.

BAŞKAN – Bir dakika Sayın Yülek...

"Yürürlük maddesini eksik okudunuz" diyor; eksik mi okuduk.

KÂTİP ÜYE ÜNAL YAŞAR (Gaziantep) – Hayır efendim, ne münasebet.

BAŞKAN – Efendim, tam okumuş.

ATILÂ SAV (Hatay) – Sayfanın arkasını okumadınız, eksik okudunuz.

KÂTİP ÜYE ÜNAL YAŞAR (Gaziantep) – Madde 72...

BAŞKAN – Öyle mi, bir dakika bakayım...

"Bu Kanun, 1.1.1998 tarihinde yürürlüğe girer." 72 nci madde okunuyor Sayın Sav... Anlamıyorum böyle...

Buyurun devam edin.

İ. ERTAN YÜLEK (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; 1998 yılı genel bütçesinin yürürlük maddesiyle ilgili söz almış bulunuyorum. Grubum ve şahsım adına, Meclisinizi ve Başkanlık Divanını saygıyla selamlıyorum.

Efendim, esas meseleye girmeden evvel, bir hususu tavzih etmek istiyorum. Biraz evvel görüşmüş olduğumuz 47 nci maddeyle - Hükümetten gelen 46 nci maddeyle - alakalı olarak şu andaki Maliye Bakanımız Sayın Zekeriya Temizel geçen sene bir değişik önergesi vermiş idi - grup olarak- ancak, bu önergeyle o önerge arasında bir fark var. Bu önergede bir yerden bir yere bir transfer var. Halbuki, o önergede yok idi; dolayısıyla, gider artırıcı mahiyette idi. Halbuki, burada, gider artırıcı değil. Belli kalemlerden kesmek ve belli kalemlere aktarmak suretiyle, bütçenin dengesini bozmuyordu. Bunu arz ediyorum.

İkinci bir hususu daha belirtmek istiyorum arkadaşlar... (ANAP, DSP ve CHP sıralarından gü-rültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, sükûneti muhafaza edelim. Rica ederim...

Buyurun.

İ. ERTAN YÜLEK (Devamla) – Refah Partisinden bir grup arkadaşımız 1 inci maddeyle ala-kalı olarak, yine, belli kalemlerden -ki, o kalemler içerisinde, mesela, personel giderleri yok idi, sosyal güvenlik giderleri yok idi ve CHP'li arkadaşımızın ısrarla burada söylediği, fakat, devletin taahhüdü altında olan faiz ödemeleri yok idi, bunun dışındakilerden- belli bir miktar kesilmemesi-ni öneren suretiyle iki önerge vardı; birisi yüzde 7, birisi yüzde 14. Bu önergelerin ikisi de o anda bulunamadığı için işleme konulmadı; ancak, bizim, Başkanlık Divanıyla yapmış olduğumuz görüş-melerde dediler ki "isterse 1 inci maddede olabilir, isterse 5 inci madde de olabilir; onun için, bu meseleyi 5 inci maddede görüşelim." Bu meseleyi, biz, 5 inci maddede görüştük ve orada Anaya-saya aykırı olduğuna dair hiçbir iddiada bulunulmadı. Demek ki...

EYYÜP CENAP GÜLPINAR (Şanlıurfa) – Maddeye gel!.. Maddeye gel!..

İ. ERTAN YÜLEK (Devamla) – Evet, maddeden konuşuyorum.

Eğer, o zaman, Anayasaya aykırı olmayan bizim önergemize, Cumhuriyet Halk Partisi bu fik-rinde samimiye, bize katılması lazımdı. (RP sıralarından alkışlar) Demek ki, katılmadılar... Bunun iki sebebi var; BİR, bu meseleyi, gerçekten, samimî olarak istemiyorlar. (RP sıralarında alkışlar) İki, bu meseleyi bilmiyorlar. Türkiye Cumhuriyetinin en eski partisinin bu teknik meseleyi bilmemesi büyük bir eksikliktir. (RP sıralarından alkışlar) Onun için, bunlar, zabıtlara geçmesi bakımından, mutlak suretle söylenmesi lazım gelen hususlardı arkadaşlar. CHP, bu meselede, samimî hareket etmemiştir; bilmemeleri mümkün değildir.

METİN BOSTANCIOĞLU (Sinop) – Ne zaman yürürlüğe girecek?!

İ. ERTAN YÜLEK (Devamla) – Şimdi, arkadaşlar, bu kanun tasarısı 1.1.1998'de yürürlüğe gi-recektir; ancak, yine, tabii, son altı aydan beri enflasyonu da hepimiz biliyoruz. Hükümetin, 1.1.1998'den itibaren memurları, emeklileri enflasyona ezdirmeyeceğine dair müteaddit defalar söylenmiş sözleri vardır, hem Sayın Başbakanın hem Sayın Maliye Bakanımızın.

ÜLKÜ GÜNEY (Bayburt) – Ezdirmeyeceğiz; korkma...

İ. ERTAN YÜLEK (Devamla) – 1997'nin 1 Temmuzuna kadar, 30 Haziranına kadar enflas-yon yüzde 36,7; bugün yüzde 95, o günden bugüne kadar yüzde 54 daha artmıştır. Bu önümüzde-ki ay, içinde bulunduğumuz ayda 5 puan geldiği zaman, bu, yüzde 60 olur. Yüzde 30 verdiğiniz za-man, daha 1 Ocaktan itibaren; yani, kanunun yürürlüğe girdiği andan itibaren, memur eksiye düş-müş demektir ve her geçen gün enflasyonun tesiri altında eziliyor demektir. Geçti, ama, bu kanun-da düzeltme imkânı olur mu bilemiyorum. Dolayısıyla, Hükümet önümüzdeki yıl içerisinde yüzde 50 vermeyi öngörmüştü. Bu, isterseniz, 1 Ocaktan itibaren yüzde 30 yapılabilir, isterseniz yüzde 40 yapılabilir...

A. TURAN BİLGE (Konya) – Seçmene selam, seçmene...

İ. ERTAN YÜLEK (Devamla) – ...ama, temmuz ayından itibaren de, bu ücret zammı verilme-yebilir. Dolayısıyla, enflasyona, hiç olmazsa, 1.1.1998'den itibaren memur, ezilmiş olarak girme-miş olur.

Bütün Heyetinizi saygıyla selamlıyorum ve herşeye rağmen bütçemizin, ülkemize hayırlı ol-masını Cenabı Allah'tan niyaz ediyorum.

Saygılar sunuyorum. (RP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Yülek, bakın, geçen sene komisyon başkanı olarak ne demişsiniz: (RP sıralarından gürültüler)

"Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı Ertan Yülek– Ayrıca, Anayasanın 162 nci maddesi çok sarih: 'Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, bütçe kanunu tasarılarının Genel Kurulda görüşülmesi sırasında, gider artırıcı veya gelirleri azaltıcı önerilerde bulunamazlar.' "

Buyurun size vereyim efendim.

İ. ERTAN YÜLEK (Adana) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Tamam efendim, tamam; rica ediyorum...

İ. ERTAN YÜLEK (Adana) – Sayın Başkanım, bakın, orada transfer yoktu.

BAŞKAN – Var efendim. Bakın diyorsunuz ki: "İkinci aktarılacak dahi olsa, önerilen miktarlar 205, 288, 259 trilyon..." Olur mu canım?

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Sayın Başkan, Grubum adına konuşmak istiyorum.

NİHAT MATKAP (Hatay) – Sayın Başkan, ben de söz istiyorum.

BAŞKAN – DYP Grubu adına, Sayın Bedük; buyurun.

DYP GRUBU ADINA SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Doğru Yol Partisi Grubu adına, yürürlük maddesiyle ilgili görüşlerimi sunmak üzere, huzurlarınızdayım; Yüce Heyetinizi, saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, önergeyle getirmiş olduğumuz teklif, tekrar ve ısrarla ifade ediyorum ki, bütçenin giderlerini artırıcı ve gelirlerini azaltıcı mahiyette değildir. Kaldı ki, geçen sene, yine bu Mecliste, o zaman, şu andaki Sayın Maliye Bakanımızla, şu andaki Bütçe Komisyonu Başkanı her iki arkadaşımız da, memur maaş katsayılarının artırılması hususunda burada önermelerini vermiş ve bu konuyu da ısrarla savunmuşlardı. Doğru Yol Partisi Grubu olarak bizim bu konuda herhangi bir değişik fikrimiz olmadı.

Sayın Başkan, biraz evvelki ifadenizi, Doğru Yol Partisi olarak kabullenmiyorum; çünkü, ifadenizde dediniz ki; "İktidarda başka muhalefette başka..." (ANAP sıralarından "doğru, doğru" sesleri) Biz iktidarda da, bu şekilde gelip böyle bir teklifi ileri sürmedik.

BAŞKAN – Ben bunu bütün partiler için söyledim efendim.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Devamla) – Sayın Başkan, düzelttiğiniz için çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, biraz evvelki önergede, özellikle, Cumhuriyet Halk Partisinin tutumunu, doğrusu, hiç de doğru bulmadık; çünkü, daha evvelden kendileriyle görüştüğümüz üzere, biz kendilerinin önermelerini destekleyecektik ve bu Mecliste, özellikle, usul tartışması açmak suretiyle, meseleye bir çözüm bulabileceğimiz inancını taşıyorduk.

Sayın Başkanımızın, özellikle Komisyon Başkanının talebi üzerine, maddeyi kendilerine jade etmesinin manası, bızce, meseleye bir çözüm getirmeye yönelikti; ama, bu kadar uzun müzakerelerden sonra, yine aynısını getirmelerini, doğrusu; yine, doğru bir hareket olarak değerlendirmiyoruz. O halde, işin başlangıcında, hiç ara vermeden, doğrudan doğruya, geri çekmeden de ret cevabınızı verebilirdiniz; ama, öyle yapmadınız, bizi, bir noktada, hakikaten bir çözüm getireceksiniz düşüncesine de saptadınız ve beklettiniz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, üzerinde durduğum nokta şu -benzeri bir konuyu, 1977'deki tutanaklardan okuyorum- Sayın Başkan, sadece bir tarafın konuşmalarını okuyup da, diğer arkadaşlarımızın konuşmalarını; yani, o tarihte ısrarla memur maaş katsayısının artırılması hususunda görüşünü ifade eden arkadaşların konuşmalarını okumuyorsunuz. Bakın, 1977 yılında za-

manın başkanı ve o tarihte Sayın Turan Güneş ve Sayın İsmet Sezgin arasındaki konuşmaların belli bazı noktalarını okuyacağım.

Bakın, o tarihte, Anayasaya aykırı olduğu iddiasıyla, 1974 yılındaki önergeyle arasında fark vardır diyip, konuyu, Genel Kurulun...

DEVLET BAKANİ RÜŞTÜ KÂZİM YÜCELEN (İçel) – O Anayasa yürürlükten kalktı.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Devamla) – Efendim, 1961 Anayasasıyla 1982 Anayasasının maddeleri aynı, onun için söylüyorum.

Başkan "işleme konulması hususunu kabul edenler... Etmeyenler..." diye işleme koydurmuş ve "1974 yılındaki önergeyle bu önerge arasında fark vardır. O önergede, sayın arkadaşlarımız, kat sayının 7'den 8'e çıkarılmasını yalın ifadelerle istiyorlar, kaynak göstermiyorlardı; ancak, bu kez kaynak gösteriyorlar. Maliye Bakanına kaynak gösterilerek sarf yetkisi verilmiş bulunmaktadır. Bunların ikisi arasında fark vardır. Dolayısıyla, birlikte önemli bir konuyu hallettiğimiz kanaatini taşıdığımdan, bundan dolayı beni bağışlamanızı rica ediyorum" diyor, oylamaya geçiyor ve usul tartışması sonucunda Anayasaya aykırı olmadığı kesinlik kazanıyor.

REFİK ARAS (İstanbul) – Kaynak yok...

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Devamla) – Yine "mesele çok basit" diyor, rahmetli Turan Güneş. "Eğer huzurunuzda gelen teklif kabul edildiği takdirde, bütçedeki masraf toplamı artıyorsa, böyle bir teklif oya konulamaz. Eğer bu teklif sonunda bu teklif kabul edildiği zaman, Türkiye'de bütçenin gelirlerinde bir eksilme oluyorsa, bu teklif oya konulamaz..."

AHMET NEİDİM (Sakarya) – Doğruyu söylüyor "oya sunulamaz" diyor.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Dinle!.. Dinle!.. Dinle kardeşim!..

AHMET NEİDİM (Sakarya) – İkrar ediyorsun...

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Devamla) – "Bir arkadaşım diyor ki: 'yatırımı kesiyor ...'O, bir siyasi konu, onu bilmem. Bütçenin altındaki rakamlarda bu tekliften dolayı bir eksilme var mı, yok mu?.."

"Sayın İsmet Sezgin bir başka konuya değindi. Arkadaşlarım, günün koşullarına göre siyasi konulardaki değişiklik tekliflerini dikkate aldı ve arkasından da..." bakın, devam ediyor: "...Sayın Komisyon önergeye katılmadığını ifade ettiler.

Önergeyi Yüce Heyetin onayına sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir."

1978 bütçesinin görüşülmesi sırasında yine benzeri bir olay. Aynı itirazlar o zaman da vaki oldu ve bunun üzerine "Başkanlığımızca bir usul müzakeresi açıldı. Usul müzakeresi sonunda tüm bu itirazlar vaki olmuş olmasına rağmen, Yüce Meclis, bu tip önergelerin gider artırıcı mahiyette olmadığı, 94 üncü maddeye aykırı olmadığı, işleme konulması gerektiği yolunda bir karar verdi" diyor Sayın Başkan, Maliye Bakanı Sayın Ziya Müezzinoğlu'nun itirazı üzerine ve arkasından, bütün ısrarlara rağmen "Önergeyi Yüce Heyetin onayına sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir" diyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, 1977 ve 1978 bütçe müzakerelerinin zaıatlarını okudum. Hiç ısrar etmeyin, burada açık, her şey ortada. Onun için meseleyi, tekriri müzakereyle dahi olsa gündeme getirmenin mümkün olabileceğini ve İktidarın, özellikle Hükümetin bu konuya sıcak bakmasını temenni ettiğimizi ifade ediyor, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyor, bütçenin hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bedük.

Efendim, bakınız, bizim bu şekilde yaptığımız işleme, geçen sene, hiçbir gruptan itiraz gelmedi. Zatı âliniz de buradaydınız, bütün gruplar da buradaydı. Yani, geçen sene, ben, bu şekilde işlem yaptığım zaman, maalesef, hiç kimse çıkıp böyle itiraz da etmedi.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Ben, resmî zabıtları okuyorum.

BAŞKAN – Efendim, o, 1978, 1979'dakiler ayrı bir olay. Ben, size, daha geçen seneki olayı söylüyorum. Geçen sene itiraz edilmeyen bir şey için bana diyorsunuz ki "geçen sene yaptığımızın tersini yapın" ben, geçen sene ayrı bir kişilikte, bu sene ayrı bir kişilikte miyim? (ANAP, DSP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Rica ediyorum arkadaşlar...

Yani, insanlara saygınlık kazandıran temel unsur istikrardır. Yani, uygulamaların da yasalara uygunluktur. Ben, burada, sizden daha fazla istiyorum ki, memur maaşlarını on kat daha fazla artıralım; ama, bunu bizim karşımıza yasalara uygun bir teklif gelirse yapalım. Yani, benden Anayasa'yı ihlal etmemi isteyemezsiniz.

ÜLKÜ GÜNEY (Bayburt) – Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN – Efendim, daha önce Sayın Sayın Matkap söz istediler.

Bu bütçeyi, ne zamana kadar bitireceğiz; onu da bilmiyorum.

Buyurun Sayın Matkap.

CHP GRUBU ADINA NİHAT MATKAP (Hatay) – Sayı Başkan, değerli milletvekilleri; biraz önce değerli Refah Partili sözcülerin tepkisini anlamakta güçlük çektik.

Değerli arkadaşlarım...

AHMET DOĞAN (Adıyaman) – Boş yere konuşmayın; ikili oynuyorsunuz.

NİHAT MATKAP (Devamla) – İzin verir misiniz?

BAŞKAN – Sayın Doğan, bir dinleyin bakalım. Niye güçlük çekiyormuş...

AHMET DOĞAN (Adıyaman) – Millet inanmıyor; hiç boşuna konuşma.

BAŞKAN – Bir dakika efendim... Bir dakika bir dinleyin bakalım niye güçlük çekiyormuş anlayın...

NİHAT MATKAP (Devamla) – Siyaset her şeyden önce tutarlılık ister. Bakınız, sabahtan bu yana gerek Sayın Maliye Bakanımızla gerek diğer Grup Başkanvekili arkadaşlarımızla bu artış oranını yukarıya çekmek için bir gayrete girdik. Bu gayreti... (RP sıralarından gürültüler)

Dinler misiniz... Dinler misiniz...

Bu gayreti, Plan ve Bütçe Komisyonunda üyelerimiz sürdürdü. Ardından geçen seneki uygulamanın bir benzeri olarak Sayın Başkan, bu önermeleri işleme koyamayacağını açıkladı; ancak, bu arada Sayın Kapusuz, Sayın Başkana bir soru yöneltti "Sayın Başkan, eğer, bir uzlaşma temin edileseydik, bu önermeyi işleme koyacak mıydınız" dedi, Sayın Başkan da "Evet, koyacaktım" dedi. Bunlar da zabıtlarda görülüyor. Değerli arkadaşlarım, ardından, Sayın Başkan, maddeyi, bu sefer Genel Kurulun onayına sundu. Eğer bu maddenin oylamasında sizin gibi ret oyu verseydik, olacak olan şuydu...

LÜTFİ YALMAN (Konya) – Kabul oyu...

NİHAT MATKAP (Devamlı) – Hayır, siz reddettiniz maddeyi, o zaman bu yüzde 30'luk artışa karşı çıkma anlamına geliyordu, siz farkında değildiniz. (CHP, ANAP ve DSP sıralarından alkışlar)

Biraz önce Cumhuriyet Halk Partisinin deneyiminden söz etti Sayın Yülek...

ASLAN POLAT (Erzurum) – Televizyonlarında millet sizi seyrediyor, görüyor...

NİHAT MATKAP (Devamla) – Efendim, yüzde 30'luk artışı reddetmek mi maharet? Bu mu deneyim?

ASLAN POLAT (Erzurum) – Önergeye sahip çıkmadınız...

NİHAT MATKAP (Devamla) – Olur mu; önergeyle ne ilgisi var? Önergeyi Sayın Başkan işleme mi koydu? Eğer önergeyi Sayın Başkan işleme koysaydı ve önergemize sahip çıkmasaydı, o zaman sizin tepkinizi haklı karşılardım.

Değerli arkadaşlarım, bu konuda her parti söz sahibi olabilir, bu konuda tepki koyabilir; ama, Refah Grubunun tepki koymaya hakkı yok. (RP sıralarından "neden" sesleri) Neden?.. Mal varlığı soruşturması, Tofaş, TEDAŞ... Hatırlatayım mı?..

Saygılar sunuyorum. (CHP, ANAP veDSP sıralarından alkışlar)

TEVHİT KARAKAYA (Erzincan) – Ne alakası var?!

BAŞKAN – Sayın Matkap teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri; bazı arkadaşlar bu işin sorumluluğunu benim üzerime yüklemek istiyorlar. Ben Anayasaya uygun hareket etmek zorundayım. Sayın Matkap, eğer siz memurlara Cumhuriyet Halk Partisi olarak bir zam yapmak isteseydiniz, bunu Hükümetle pazarlık konusu yapardınız, ona göre de gelirdiniz buraya. Niye bana yüklüyorsunuz, bunu niye yüklüyorsunuz bana?! (DYP ve RP sıralarından alkışlar)

OYA ARASLI (İçel) – Bu şekilde konuşmaya yetkiniz yok!..

BAŞKAN – Hesabımıza geldiği şekilde hareket ediyorsunuz.

ANAP Grubu adına, Sayın Ülkü Güney; buyurun. (ANAP sıralarından alkışlar)

ANAP GRUBU ADINA ÜLKÜ GÜNEY (Bayburt) – Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; gecenin bu saatinde sizin kıymetli zamanlarınızı almayacaktım; ancak, burada, gruplar adına bu madde üzerindeki konuşmalar yapıldıktan sonra, konuşmak ihtiyacını duydum.

Evvvela, şunu açıkça ifade edeyim ki, Anavatan Partisi olarak, biz, kamu kesiminde çalışanlara daha fazla zam verilebilmesi için, Komisyonda ve Hükümette, elimizden gelen bütün gayreti sarf ettik.

MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) – DSP mi karşı çıktı?

ÜLKÜ GÜNEY (Devamla) – Biz de, burada, en az, Refah Partili arkadaşlarımız gibi ve Cumhuriyet Halk Partili arkadaşlarımız gibi, kamu kesiminde çalışan insanlarımızın daha fazla maaş, zam almasını canı gönülden istedik ve bunun için, büyük bir gayretin içerisinde girdik; ama...

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Bizi niye söylemiyorsunuz...

ÜLKÜ GÜNEY (Devamla) – Evet, DYP de dahil.

Arkadaşlar, bütçemizin gelirleri belli, yapısı belli; bütün iyiniyetimize rağmen, bütün uğraşmalarımıza rağmen, bu rakamın üzerine çıkamadık ve bu görüşmeler yapılırken, yine iyiniyetimizin bir eseri olarak, acaba, bir imkân bulabilir miyiz diye, bir uzlaşmanın yolunu açmak için de, bu maddeyi Komisyona çektik; bu, bizim iyiniyetimizin de bir ifadesidir. Bütün bunlara rağmen, Plan ve Bütçe Komisyonundaki görüşmelerde de aldığımız netice, şu saatte, bu tarihte böyle bir zammın yapılmasının mümkün olmadığı; ancak, yapılsaydı, hayalî bir şekilde yapılacaktı; sonuçta da, hiçbir şey ortaya çıkmayacaktı.

O bakımdan, bu konuda daha fazla konuşmanın bir anlamı yok; ama, burada, bir hakkı teslim etmek istiyorum arkadaşlar; Meclisimizi yöneten Değerli Başkan, Anayasaya yapmış olduğu yemin üzere, bundan daha önce aynı tipteki oturumları yönettiği gibi, burada yönetmiştir; kendilerine,

Grubumuz adına teşekkür ediyorum ve sağlıklı bir parlamenterin yapması icap eden bir davranış sergilemişlerdir. (ANAP, DSP ve DTP sıralarından alkışlar)

1998 yılı bütçesinin ülkemize hayırlı olmasını diliyor, hepinize saygılar sunuyorum. (ANAP, DSP ve DTP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Güney.

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Kapusuz, siz de mi konuşacaksınız?.

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Evet.

BAŞKAN – Peki, buyurun. (RP sıralarından alkışlar)

Yani, müzakere usullerini bir tarafa bıraktık, her çıkan, meydan nutuğu gibi nutuk atıyor; inşallah siz öyle yapmazsınız.

Buyurun. (ANAP sıralarından "Grup adına mı konuşuyor Sayın Başkan" sesleri)

Şahsı adına efendim.

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; birazcık tahammül, birazcık sabır gösterirseniz...

EMİN KARAA (Kütahya) – Bunu sen mi söylüyorsun...

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Bundan sonra daha çok madde var. Değerli arkadaşlar, daha katma bütçelere geçmedik, daha çok maddemiz var. Lütfen, İktidar partilerinin mensupları olarak biraz daha tahammül gösterin, bizim anlayışımıza katkı sağlayın; değilse, daha çok uğraşırız. Böyle bir şeye de gerek olmaması için, elimizden gelen bütün çabayı gösterdik. Takdir edersiniz ki, bütçe üzerinde bir 5 dakikalık da konuşma yapalım; lütfen müsaade buyurun.

BÜLENT ATASAYAN (Kocaeli) – 1 dakikası geçti bile...

BAŞKAN – Efendim, rica ediyorum...

Sayın Kapusuz, buyurun.

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, biraz önce, yerimden de ifade ettim; elma ile armut toplanılmaz. Sayın Başkanın 1997 yılı bütçesindeki uygulamasıyla, 1998 yılı bütçesi uygulamaları birbirinden tamamen farklıdır; önergeler de farklıdır, uygulamalar da farklıdır. Hiçbir zaman, sizin, yapmış olduğunuz yanlışlığı, Anayasaya yaptığımız yemine, İçtüzüğe dayamaya kalkmaya hakkınız da yoktur. Bunun altını ısrarla çizmek istiyorum; çünkü, talepler farklıdır, uygulamalar farklıdır; bunu, daha detaylandırmak da istemiyorum.

Değerli arkadaşlar, bakınız, biz, iktidar olduğumuz dönemde de, şu anda muhalafette olduğumuz konumuzda da, çalışanların, üretenlerin haklarını verme konusunda, bütün hükümetlerden daha çok gayretli olduk; rakamlar bunun en güzel ispatıdır; Refahiyol döneminde verilmiş olan zamlar, uygulamalar... İşte, şimdiki Hükümetin uygulamaları. Buru, bu saate kadar dinlediklerini zannetmiyorum; ama, mutlaka, bu zabitler veyahut da zamanı geldiğinde ifade edeceğimiz gibi, çalışanlar, bu işin takipçileri çok iyi bilir.

Şimdi, şayet siz Hükümet olarak, bu konuda kendinizi çok katı bağlamamış olsaydınız, ben inanıyorum ki, şuradaki bütün siyasî partilerin de gönül rahatlığıyla katılacağı, Parlatmentonun kulanacağı bir inisiyatifle, yaklaşık 2,5 milyon memur ve işçimizi yarin sokaklarda değil, hakikaten size, sizin Hükümetinize teşekkür eden bir tavırda bulabilirdiniz.

ÜLKÜ GÜNEY (Bayburt) – Para olmayınca ne yapalım?!

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Size rakam söylüyorum.

Değerli arkadaşlar, Plan ve Bütçe Komisyonunda Sayın Bakanla ve değerli arkadaşlarımızla konuştuk. Aylık ilave ödeyeceğiniz para -ki bu da zaten rakamların içerisinde, dışında değildir, belki 6 ncı ayda ödeyeceğiniz parayı 1 inci ayda ödeyeceksiniz, fark buradadır- 20 trilyon liradır. Siz, Türkiye gibi bir ülkede, günlük 10 trilyon, 7 trilyon, 8 trilyon lira faiz ödemek durumunda iken -bunu günlük öderken, fasılasız öderken- yılda 6 katrilyon lira faiz öderken... Sayın Bakan, bu hesapları çok ince yaptığını söyledi. Sayın Bakanım, bakın, siz bu bütçeyi hazırladığımızda faizler kaçtı biliyor musunuz; yüzde 95 idi, bugün yüzde 148. Siz hangi ince hesaba göre yaptınız bunu?! (RP sıralarından alkışlar)

AGÂH OKTAY GÜNER (Ankara) – Devraldığımız hesaba göre yaptık.

BAŞKAN – Efendim, müdahale etmeyin.

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bakınız, size şunu söylemek istiyorum; birtakım hesaplar yapmış olabilirsiniz, kötü niyetli değilsiniz; ama, evdeki hesabınız çarşığı tutmaz ve tutmamıştır da; yine yapacağımız bu ince hesaplarınız tutmayacaktır; çünkü, sizin kafa yapınız, zihniyetiniz ve anlayışınız -üzülerek söyleyelim ki- çalışandan ve üretenden yana olmamıştır. Olmadığının güzel ispatını bugün yaşadık.

Sayın Matkap değerli bir arkadaşımıdır, şahsen, biraz önceki konuşmalarına üzüldüm. İyi niyetle gayret sarf ettiklerine, işçi ve memura bir şeyler verilmesi için çaba sarf ettiklerine inanıyorum; fakat, ne zamanki madde oylamasında farklı bir yola girdiler, biz onları, ikaz mahiyetinde, gül atar gibi alkışladık. Bunun anlamı şuydu: Şayet, siz, bizimle beraber olup da, bu maddeyi reddettirmiş olsaydınız ne olurdu biliyor musunuz; nasıl ki, seçilmiş komisyon başkanlığını, önce istifa ettirip, sonra arkadaşınızı seçtiğiniz gibi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kapusuz, süreniz bitti.

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – ...biz, bu maddede, geriye döner, İktidarla beraber olur, uzlaşır; işçiyi, memuru, herkesi memnun eden bir tarzda mutabakat sağladık.

Teşekkür ediyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kapusuz.

Madde üzerindeki konuşmalar bitmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 72 nci madde kabul edilmiştir.

73 üncü maddeyi okutuyorum:

Yürütme

MADDE 73. – Bu Kanunun;

- a)Türkiye Büyük Millet Meclisi ile ilgili hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı,
- b)Cumhurbaşkanlığı ile ilgili hükümlerini Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri,
- c)Sayıştay Başkanlığı ile ilgili hükümlerini Sayıştay Birinci Başkanı,
- d)Diğer hükümlerini Maliye Bakanı,

Yürütür.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, böylece, 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının bütün maddeleri kabul edilmiş bulunmaktadır.

Tasarının tümü açık oylamaya tabidir. Açık oylama, bugünkü birleşimdeki son konuşmaları müteakiben yapılacaktır.

3. – 1996 Malî Yılı Genel Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1996 Malî Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/633, 3/1046) (S. Sayısı : 401)

BAŞKAN - Şimdi, 1996 Malî Yılı Genel Bütçe Kesinhesap Kanunu Tasarısının 1 inci maddesini tekrar okutup, oylarınıza sunacağım.

1996 Malî Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısı

Gider Bütçesi

MADDE 1. – Genel bütçeli idarelerin 1996 malî yılı giderleri, bağlı (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere, (3 916 254 059 336 000) lira olarak gerçekleşmiştir.

BAŞKAN – 1 inci maddeyi, daha önce kabul edilen cetvellerle birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

Gelir Bütçesi

MADDE 2. – Genel bütçenin gelirleri, bağlı (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere, (2 684 968 309 588 000) lira olarak gerçekleşmiştir.

BAŞKAN – Maddeye bağlı (B) cetvelini okutuyorum:

B - CETVELİ

Gelir Türü	Gelirin Çeşidi	Tahmin Lira	Tahsilat Lira
1	Vergi Gelirleri BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	2 073 000 000 000 000	2 244 093 829 920 000
2	Vergi Dışı Normal Gelirler BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	280 000 000 000 000	159 990 518 772 000
3	Özel Gelirler ve Fonlar BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	287 000 000 000 000	266 155 050 657 000
	Özel Kanun Gelirleri BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		14 728 910 239 000
	GENEL TOPLAM: BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	2 640 000 000 000 000	2 684 968 309 588 000
	NAZIM GELİR BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		499 182 261 959 000

2 nci maddeyi (B) işaretli cetvelle birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2 nci madde, (B) işaretli cetvelle birlikte kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

Nazım Gelir ve Gider

MADDE 3. – (499 182 261 959 000) lira nazım gelir tahsil edilmiş ve aynı miktar gider yapılmıştır.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 üncü maddeyi okutuyorum:

Denge

MADDE 4. – Birinci maddede yazılı giderler ile ikinci maddede yazılı gelirler arasında (1 231 285 749 748 000) liralık gider fazlası meydana gelmiştir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5 inci maddeyi okutuyorum:

Tamamlayıcı Ödenek

MADDE 5. – Bağlı (A) işaretli cetvelin ilgili sütununda kayıtlı (13 100 178 785 000) liralık ödenek üstü gideri karşılamak üzere, aynı tutarda tamamlayıcı ödenek kabul edilmiştir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6 ncı maddeyi okutuyorum:

Devredilen Ödenek

MADDE 6. – 1996 mali yılı içinde harcanmayan ve özel kanunlarla devrine izin verilen (5 321 433 239 000) liralık özel ödenek, ertesi yıla ödenek kaydedilmek üzere devredilmiştir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7 nci maddeyi okutuyorum...

MUHAMMET POLAT (Aydın) – Sayın Başkanım, söz istemişim...

BAŞKAN – Bir başka maddede konuşun.

MUHAMMET POLAT (Aydın) – Hayır efendim.

BAŞKAN – Ama, oyladık artık...

MUHAMMET POLAT (Aydın) – Konuşmam lazım.

BAŞKAN – Sayın Polat; ama oyladık artık, ne yapalım?

MUHAMMET POLAT (Aydın) – Hayır efendim...

BAŞKAN – Efendim, şimdi, özür dilerim. Fark etmedik, hata bizim, özür diliyorum.

MUHAMMET POLAT (Aydın) – Efendim, özür dilemekle olmaz.

BAŞKAN – Efendim, oyladık, bir başka maddede konuşun ne yapalım?

MUHAMMET POLAT (Aydın) – Hayır efendim, bu maddeyle ilgili konuşmam lazım.

BAŞKAN – Bu maddede konuşun.

MUHAMMET POLAT (Aydın) – Hayır efendim, bu maddeyle ilgili değil ki...

BAŞKAN – Sayın Polat, ne yapalım? Bu saatten sonra...

MUHAMMET POLAT (Aydın) – Sayın Başkan, konuşmam lazım...

BAŞKAN – Efendim...

MUHAMMET POLAT (Aydın) – Konuşmam lazım.

BAŞKAN – Efendim, bu madde konuşun.

MUHAMMET POLAT (Aydın) – Hayır efendim, 7 nci maddeyle ilgili değil ki...

BAŞKAN – Kabul ettik maddeyi; şimdi, ben ne edeyim? Artık kabul ettik, Genel Kurulun kararıyla kabul ettik. Rica ediyorum...

MUHAMMET POLAT (Aydın) – Kesinlikle kabul etmiyorum!

BAŞKAN – Kabul edip edilmemeniz söz konusu değil; oyladık...

7 nci maddeyi okutuyorum:

İptal Edilen Ödenek

MADDE 7. – Bağlı (A) işaretli cetvelin ilgili sütununda kayıtlı bulunan ve yılı içinde kullanılan ve devredilenler dışında kalan (156 561 723 887 000) liralık ödenek iptal edilmiştir.

BAŞKAN – Sayın Polat, buyurun bu maddede konuşun efendim.

Kişesel konuşacaksınız değil mi?

MUHAMMET POLAT (Aydın) – Grup adına...

BAŞKAN – Buyurun. (RP sıralarından alkışlar)

RP GRUBU ADINA MUHAMMET POLAT (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

6 ncı madde üzerine almış olduğum söz, 7 nci madde üzerinde kullanmak zorunda kalıyorum. Bu bakımdan... (DSP sıralarından "olmaz, olmaz" sesleri)

BAŞKAN – Efendim, rica ediyorum, karışmayın.

Buyurun, siz devam edin.

MUHAMMET POLAT (Devamla) – Biz konuşalım da siz "olmaz" deyin.

Değerli Başkan, değerli milletvekilleri, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bütçesi üzerinde, Grubum adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlayarak konuşmama başlıyorum.

Değerli arkadaşlar...

YILDIRIM AKTÜRK (Uşak) – Gençlik ve Spor mu?! Nereden çıktı bu?!

BAŞKAN – Sayın Polat, siz devam edin.

MUHAMMET POLAT (Devamla) – 7 nci maddeyi 6 ncı maddeye tekabül ediyorum. (DSP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, müdahale etmeyin rica ediyorum.

MUHAMMET POLAT (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, spor, kapitalist ülkelerinin de, komünist ülkelerinin de ve hatta İslam coğrafyasının da vazgeçemediği, ortak etkinlik ve uluslararası ortak dildir; dolayısıyla, insanlığın en önemli ortak paydalarından biridir. Neden insanlar spordan vazgeçemiyorlar; çünkü, sporun hem yapan için bireysel faydalar var; hem de dostluğu, kardeşliği, barışı pekiştirici toplumsal faydası var. O nedenle, spor, vazgeçilmezdir.

BAŞKAN – Acaba Sayın Polat, siz, katma bütçede söz istemiş olmayasınız... Burada, sporla ilgili bir şey yok. Acaba, diyorum... (ANAP ve DSP sıralarından gürültüler) Efendim, bir dakika, arkadaşımız...

Katma bütçenin 6 ncı maddesi... Biz, oraya gelmedik daha, kesinhesaptayız; o zaman, onun üzerinde konuşun; olur mu efendim...

MUHAMMET POLAT (Devamla) – Peki efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

7 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8 inci maddeyi okutuyorum:

Devlet Borçları

MADDE 8. –Bağlı, Devlet Borçları uygulama sonuçları kesinhesap cetvellerinde ayrıntısı gösterildiği üzere 31.12.1996 tarihi itibariyle,

(1 222 885 495 549 000) lira orta ve uzun vadeli, (1 897 927 949 912 000) lira kısa vadeli olmak üzere, toplam (3 120 813 445 461 000) lira iç borç, mevcuttur.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9 uncu maddeyi okutuyorum:

Yürürlük

MADDE 9. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10 uncu maddeyi okutuyorum:

Yürütme

MADDE 10. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, 1996 Malî Yılı Genel Bütçe Kesinhesap Kanun Tasarısının bütün maddeleri kabul edilmiştir.

Tasarının tümü açık oylamaya tabidir. Açık oylama, bugünkü birleşimin son konuşmalarından sonra yapılacaktır.

4. – *Katma Bütçeli İdareler 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/670) (S. Sayısı : 391)*

BAŞKAN – Şimdi, Katma Bütçeli İdareler 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının 1 inci maddesini tekrar okutup, oylarınıza sunacağım.

1 inci maddeyi okutuyorum:

Katma Bütçeli İdareler
1998 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı
Birinci Kısım
Genel Hükümler

Ödenekler, Öz Gelirler, Hazine Yardımı

MADDE 1. – a) Katma bütçeli idarelerin 1998 yılında yapacakları hizmetler için (1 138 095 701 000 000) lira ödenek verilmiştir.

b) Katma bütçeli idarelerin 1998 yılı gelirleri (40 000 000 000 000) lirası öz gelir, (816 399 751 000 000) lirası hazine yardımı, (281 695 950 000 000) lirası yükseköğretim kurumlarının cari hizmet giderlerine yapılacak devlet katkısı olmak üzere toplam (1 138 095 701 000 000) lira olarak tahmin edilmiştir.

BAŞKAN – Efendim, 1 inci maddeyi, daha önce kabul edilen cetvellerle birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

Bağlı Cetveller

MADDE 2. – Katma bütçeli idarelerin,

- a) Ödenek dağılımı “A” işaretli,
 - b) Gelirleri, herbir idarenin bütçesine ekli “B” işaretli,
 - c) Gelirlerin dayandığı hükümler ekli “C” işaretli,
 - d) Harcamalara ilişkin formül ekli “R” işaretli,
 - e) Mevcut lojman, sosyal tesis, telefon, faks ve kadro sayıları “L” işaretli,
 - f) Sahip oldukları taşıtlar ve 1998 yılında Taşıt Kanunu uyarınca satın alacakları taşıtların cinsi, adedi ve hangi hizmetlerde kullanılacağı ile asgarî ve azamî satın alma bedelleri “T” işaretli,
- Cetvellerde gösterilmiştir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

İKİNCİ KISIM

İdarelere İlişkin Özel Hükümler

Tarım Reformu Uygulaması ile İlgili Davaların Takibi

MADDE 3. – Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün toprak ve tarım reformu uygulaması ile ilgili uyuşmazlık ve davaları bu Genel Müdürlük adına gerektiğinde Hazine avukatları tarafından da takip edilir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

4 üncü maddeyi okutuyorum:

Özel Ödeneklere İlişkin İşlemler

MADDE 4. – a) Karayolları, Köy Hizmetleri ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlükleri; Genel ve Katma Bütçeli Kuruluşlar hariç diğer kamu kurum ve kuruluşları gerçek ve tüzelkişilerden vaki ola-

cak hizmet taleplerini kendi imkânları nispetinde, yapılacak anlaşmalar esasları dahilinde ve bedeli mukabilinde yerine getirmeye yetkilidirler. Bu amaçla yatırılacak paralar, bir taraftan adı geçen kuruluşlar bütçelerinin (B) işaretli cetveline gelir, diğer taraftan (A) işaretli cetvelde mevcut veya yeniden açılacak tertiplere Maliye Bakanlığınca ödenek kaydolunur. Ayrıca, 11.2.1950 tarihli ve 5539 sayılı Kanununun 1737 sayılı Kanunla değişik 20 nci maddesi gereğince, geçişi ücretli olan yol, köprü ve tünellerden sadece Anadolu Otoyolu (Azaphane Geçişi) ile Aliğa-Çiğli-Cumaovası (İzmir Kent Geçişi) oto ve ekspres yollarından elde edilen her çeşit gelirleri de aynı mahiyetteki yol, köprü ve tünellerin yapım, bakım, onarım ve işletmesinde kullanılmak üzere, Maliye Bakanlığınca bir taraftan Karayolları Genel Müdürlüğü bütçesinin (B) işaretli cetvelinde açılacak özel bir tertibe gelir, diğer taraftan (A) işaretli cetvelde açılacak ilgili tertibe ödenek kaydolunur.

Bu özel tertiplerdeki ödeneklerden önceki yılda harcanmayan kısımları cari yıl bütçesine devren gelir ve ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

İşin gerektirdiği hallerde ve yaptırılacak iş bedelinin saymanlık hesaplarına intikal etmesi halinde gelir ve ödenek kaydı işlemini beklemezsizin (A) işaretli cetvelin ilgili proje ödeneklerinden gerekli harcama yapılabilir.

Yapılan harcama tutarı kadar ödeneği, özel tertipten önceden harcama yapılan tertibe aktarmaya Maliye Bakanı yetkilidir.

b) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından 3.7.1968 tarihli ve 1053 sayılı Kanun gereğince yürütülen içme suyu tesisleri ile ilgili olarak kendi usullerine göre borçlandırılan bedeller taksitlerinin ilgili belediyelere süresinde ödenmemesi halinde, ödenmeyen taksitler, 2.2.1981 tarihli ve 2380 sayılı Kanun uyarınca belediyelere ayrılan paylardan İller Bankasınca kesilerek Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne ödenir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

5 inci maddeyi okutuyorum:

Karayolları Genel Müdürlüğü Yol Bakım İşleri İçin Gelecek Yıla Geçici Yüklenmelere Girişilmesi

MADDE 5. – Karayolları Genel Müdürlüğünce, yol bakım işleri için yılları bütçelerinde yer alan ödeneklerin yarısını geçmemek üzere ilgili Bakan onayıyla gelecek yıla geçici yüklenmelere girişilebilir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde Kabul edilmiştir.

6 ncı maddeyi okutuyorum:

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Bütçesi ile İlgili İşlemler

MADDE 6. – a) 29.4.1959 tarihli ve 7258 sayılı Kanununun 4 üncü maddesi gereğince her çeşit spor saha ve tesisleri vücuda getirmek amacı ile Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bütçesinin (A) işaretli cetvelinde yer alan projelerin Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünce 21.5.1986 tarihli ve 3289 sayılı Kanun hükümleri uyarınca yapılabilecek işler dışında kalanlara ait ödenekleri, Bayındırlık ve İskân Bakanlığın Bütçesine aynı amaçla aktarmaya Maliye Bakanı yetkilidir.

b) Yıllık yatırım programlarına ek yatırım cetvellerinde büyük onarım projeleri arasında yer alan ve Genel Müdürlük onayı ile İl Müdürlüklerince emaneten yaptırılması uygun görülen işlerin karşılıkları Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bütçesinin ilgili yatırım tertibindeki ödenekten il müdürlüklerine yardım yolu ile ödenebilir.

c) Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bütçesine ekli (B) işaretli cetvelin "Futbol Müsabakaları Müşterek Bahis Hâsılatından Elde Edilecek Gelir" tertibinde kayıtlı kaynaktan sağlanacak gelir fazlalarını sportif hizmetler ve spor tesislerinin yapım, bakım ve büyük onarımlarında kullanılmak üzere Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bütçesine bir yandan özel gelir, diğer yandan açılacak özel tertibe ödenek kaydetmeye,

Çeşitli kurum ve kuruluşlar ile şahıslar tarafından Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne bağlı spor federasyonları ile dairelere yapılan nakdî yardım ve bağışlarla kendi faaliyet ve hizmetlerinden sağladıkları gelirleri, bu yardım ve geliri sağlayan federasyon ve dairelerin gençlik ve sportif hizmetleri ile mal ve hizmet alımlarında kullanılmak üzere genel müdürlük bütçesine bir yandan özel gelir, diğer yandan açılacak özel tertiplere ödenek kaydetmeye,

Maliye Bakanı yetkilidir. Bu ödeneklerden yılı içinde sarf edilemeyen kısmı ertesi yıl bütçesinin ilgili tertiplerine devren gelir ve ödenek kaydolunur.

d) Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün mülkiyetinde bulunan ve spor amaçlı ayrılmış taşınmaz malların; satışından, mülkiyetin gayri aynî hak tesisinden ve kiralanmasından elde edilen gelirlerini, sportif hizmetler ve spor tesislerinin yapım, bakım ve büyük onarım giderlerinde kullanılmak üzere genel müdürlük bütçesine bir yandan özel gelir, diğer yandan açılacak özel tertibe ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Refah Partisi Grubu adına, Aydın Milletvekili Sayın Muhammet Polat.

Sayın Polat, süreniz 10 dakika efendim.

Buyurun efendim.

RP GRUBU ADINA MUHAMMET POLAT (Aydın) – Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Katma Bütçe Kanunu Tasarısının 6 ncı maddesi üzerinde Grubum adına söz almış bulunuyorum, hepimizi saygıyla selamlayarak konuşmama başlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, spor, kapitalist ülkelerin de komünist ülkelerin de hatta İslam coğrafyasının da vazgeçemediği ortak etkinlik ve uluslararası ortak dildir; dolayısıyla, insanlığın en önemli ortak paydalarından biridir. İnsanlar neden spordan vazgeçemiyorlar; çünkü, sporun hem yapan için bireysel-faydaları var hem de dostluğu, kardeşliği, barışı pekiştirici toplumsal faydası var. O nedenle, spor, vazgeçilmezdir.

Ülkemizde de spora olan ilgi her geçen gün biraz daha artmaktadır; ancak, İktidarın aynı trende uygun olarak spora gereken önemi verdiğini söylemek mümkün değil, maalesef.

Bakımız, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünden sorumlu Devlet Bakanımız bile, ödenek yetersizliğinden yakınmaktadır. Halen devam etmekte olan 309 spor tesisi projesi var, bunlara bakanlık olarak 8.8 trilyon ödenek ayrılması isteniyor; ancak, Maliye Bakanlığı bu isteğe karşılık 1.7 trilyon ödenek ayırıyor. Aynı şekilde, spor karşılaşmaları için 10 trilyon ödenek isteniyor, Maliye Bakanlığı ancak, 700 milyar lira ödenek veriyor.

Şimdi, ben sormak istiyorum; spora gelince bu cimrilik neden? Eğer, siz 33 trilyonluk bütçe isteğine 15 trilyonluk bütçeyle cevap veriyorsanız, spora gereken önemi verdiğiniz herhalde söylemez.

Değerli arkadaşlarım, bence spor fevkalade önemli. O bakımdan kaynak yetersizliği gerekçe- siyle sporun -deyim yerindeyse- spor olsun kabilinden ele alınması, çağdışı bir yaklaşımdır. Eğer, hakikaten kaynak yetersizliği söz konusu ise, Sağlık Bakanlığı bütçesinden buna pay ayrılсын, Ada- let Bakanlığı bütçesinden buna pay ayrılсын, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden buna pay ayrılсын; bunu, buradan teklif ediyorum. Çünkü, spora gereken önemi verirseniz, birçok sağlık problemini çözersiniz veya başka bir söylemle ifade etmek gerekirse, birçok sağlık probleminin çözümü spor- dan geçer. Aynı şekilde, birçok adli vakayı önlemenin yolu, çağdaş eğitim vermenin yolu sporla mümkün olduğuna göre, bu bakanlık bütçelerinden, pekala, spora kaynak ayrılabilir. Ancak, mev- cut Hükümeti, maalesef bu konuda perspektif yoksunu bulduğumu belirtmeden geçemeyeceğim. Çünkü -sağ olsun- Bakanımız, sadece yakınmakla yetiniyor. Mevcut teşkilat yapısı ve ödenekleriyle programın yürütülmesinde güçlüklerle karşılaşılmaktaymış. Çözün o zaman, İktidarsınız Sayın Bakan, yakınma makamında değilsiniz.

Sayın Bakan, bir yandan ödenek yetersizliğinden yakınmakta, öbür yandan ise, büyük büyük laflarla, büyük büyük projelerden söz etmektedir. 80 bin kişilik olimpiyat stadı ve olimpik parktan söz ediliyor. Keşke; ama, nasıl?

Öte yandan, sporda altyapı sorunlarını aşamamış Türkiye'nin, olimpik stad ve olimpik park ha- yalleri kurması ne kadar sağlıklıdır? Bu, öncelik sıralaması iyi yapılmış bir tercih midir? Doğrusu, bu soruların da enikonu tartışılmasında yarar vardır.

Sayın Bakan, bir de, Sayın Başbakanın başkanlığında yüksek gençlik konseyi oluşturulmasın- dan bahsetti. Bence, buna hiç gerek yok. Bir defa "Yüksek gençlik konseyi" deyimini, soğuk ve yan- lış bir ifade. "Askerî konsey" demek gibi bir şey bu, iyi çağrışımlar yaptırmıyor. "yüksek" demek- le, "büyük" demekle hiçbir şey yüksek ve büyük olmuyor. Başbakanın başkanlığında böyle bir şe- yin yapılmak istenmesi ise, konuya tamamen göstermelik yaklaşıldığının bir ifadesi. Geliniz, kıt kaynaklarınızı böyle yüksek konseylerle israf etmeyiniz.

Sayın Bakanın Komisyonda ettiği bir lafa da takıldığımı söylemeliyim. Aynen okuyorum: "Cumhuriyetimizin en büyük eğitim reformu 8 yıllık temel eğitim uygulamasıyla, Türk sporu yeni bir ivme kazanacak. Tüm okullarımız mutlaka açık veya kapalı spor tesislerine kavuşturulacak."

Sayın Bakan -gerçi şu an spordan sorumlu Devlet Bakanımız yok; ama, atfen- birbirimizi kandırmanın hiç âlemi yok. Bu ülkede halen -affedersiniz- ahurdan bozma okullarda eğitim yapılıyor. Öğrenciler ve öğretmenler sırtlarıyla okulların yakacak sorunlarını halletmek için tezek taşıyor. Siz hangi açık veya kapalı spor tesislerinden bahsediyorsunuz Allah aşkına?! Birbirimizi kandırmadan konuşalım. Bakın "alkol ve uyuşturucu maddelere hayır, spora evet" projeniz çok güzel. Gelin, bu- nu geliştirin; gereken desteği, biz de sizlere verelim; ancak, bunlar lafta kalsın. Sporla alkolün bir arada bulunamayacağı fikri, bir güzel, kafalara yerleştirilsin.

Bu konuda, değerli sporcu kardeşlerimden de gençlere ve kitlelere güzel örnek olmalarını is- tirham ediyorum. Bu bağlamda, sormak istiyorum: En küçük başarılarımızı bile, vur patlasın çal oy- nasın türü eğlence ortamlarında, şampanyalar patlatarak kutlamak zorunda mısınız? Ben, sporcu kardeşlerimin de televizyonlara çıkarak, alkol ve uyuşturucu aleyhine çekilen reklam filmlerinde rol almalarını istiyorum.

Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; ben, konuşmamın son kısmında, Sayın Bakanın dik- katlerini iki noktaya çekmek istiyorum:

Sayın Bakan, Futbol Federasyonundaki bu karmaşadan "Futbol Federasyonu özerktir, benim yetkim yok" diyerek sıyrılamazsınız, sorumluluktan kurtulamazsınız. Bütün spor camiasının oldu- ğu gibi, sizin de bu konuda sorumluluklarınız vardır. Bunun doğal bir uzantısı olan naklen yayın

karmaşasından da sorumlu olduğunuzu unutmayın. Bunlara, mutlaka, çözüm bulmak zorundasınız; ya bu sorunları çözümlen ya da spor bakanı koltuğunu işgal etmeyin.

İkinci olarak da şunu söylemek istiyorum: Bakınız, futbol sahalarımız, fanatizm nedeniyle arenalara dönüşmektedir. Bu tür fanatizme karşı seyirci kalınmaz; hele, sorumluluk mevkiinde bulunan sizler, asla seyirci kalmazsınız. Eğer, bu duruma seyirci kalmaya devam ederseniz, stadyumlarda ve sahalarda çok daha feci olayların yaşanması hiç de sürpriz olmayacaktır. Bunun sorumluluğundan kurtulamazsınız.

Türkiye, çok genç bir nüfusa sahiptir. Bu nedenle, özellikle amatör spora gereken önemin verilmesi gerektiğine inanıyorum. Bütçe konusunun müzakere edildiği bugünlerde, amatör spora katkımız, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bütçesiyle ortadadır.

Türkiye Futbol Federasyonu özerk bir yapıya kavuşunca, amatör ve profesyonel futbol, aynı çatı altında toplanmıştır. Yalnız, yasada önemli bir eksik olduğu kanaatindeyim. Amatör futbolun giderleri için, kanunda herhangi bir kaynak gösterilmemiştir.

Yasa çıktıktan sonra, amatör futbola bütçeden kaynak yaratılması konusu, 14.10.1993 tarihindeki, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 16 ncı Birleşim zabitlerinde da geçtiği gibi, o günkü spordan sorumlu Devlet Bakanının "amatör futbol, Futbol Federasyonuna bağlanırken, kaynak vermemiş olmamızdan dolayı sıkıntı doğmuştur. Ümit ediyorum ki, yapmış olduğumuz çalışmalar sonunda, bu kanun tasarısını hazırlayıp, Meclise sevk edeceğiz. Sizlerle, özveriyle, yine oybirliğiyle bu tasarımı çıkaracağız" demesine rağmen, 1998 yılına gireceğimiz bugüne kadar, hiçbir gelişme olmamasının nedenlerini araştırmalıyız; amatör futbolun kaynak sorununu mutlaka halletmeliyiz.

Türkiye'de, birçok konuda teşvik uygulanırken, amatör sporun altyapısı acaba gerektiği gibi teşvik görüyor mu? Spor dallarının gelişmesi için tesis yapımına yeterli kaynak ayrılabilir mi? Ben, maalesef ayrılabilirliği kanısında değilim.

Gençlerimizin kötü alışkanlıkların etkisi altından kurtulması için, özellikle esrar, eroin ve bunlar gibi alışkanlıkların esiri olmamaları için, amatör sporların ve spor kulüplerinin geliştirilmesine ve iyileştirilmesine katkı sağlamalıyız.

Okullarımızda, gençlerin spor eğitimleri yeterli değildir. Bunu geliştirme ve sporu bir yaşam biçimi haline getirmek için tedbirler alınmalıdır.

Yerel yönetimlere, nüfusları göz önüne alınarak, spor tesisi yapımı zorunluluğu getirilmeli; yapılan tesislerin mutlaka amatör spor kulüplerince ücretsiz kullanılması sağlanmalıdır.

Kamu kurum ve kuruluşlarına ve okullarına ait spor salonlarının, amatör spor kulüplerinin kullanımına açılmasını sağlayacak tedbirler alınmalıdır.

İl genel meclislerine, sporla ilgili konularda, spor kuruluşları temsilcilerinin de çağrılması sağlanmalıdır.

İl özel idareleri ve belediyeler, kendi yörelerinin spor kulüplerine aynı ve nakdi yardım yapabilmelidir.

Kulüplerin spor faaliyetlerinden ve her türlü işletmelerinden, yüzde 51'i kendine ait kira, işletme geliri ve bunlar gibi gelirler, Gümrük, KDV, Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisi olmak üzere, her türlü vergi rüsum ve harçtan muaf tutulmalıdır.

Spora katkı sağlayan sponsorların, tesis, hizmet, bakım, onarım, spor araç, gereç, malzeme ve bunlar gibi, spora yapılan harcamaları vergi matrahından düşürülmeli, çıkarılması düşünülen...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Polat, siz, kişisel olarak da söz talebinde bulunmuşsunuz. 5 dakika daha veriyorum; buyurun.

MUHAMMET POLAT (Devamla) – ... sponsorluk yasaının bir an önce kanunlaşmasını hep beraber sağlamalıyız.

Spor kulüplerinin kendi ayakları üstünde durabilmeleri için, özellikle yerel yönetimlerle, ot-park, büfe ve bunlar gibi yerlerden gelir temin edebilmelerini sağlamak için tedbirler alınmalıdır.

Spordan sorumlu Devlet Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığının, sporcuların sakatlanmaları ve benzeri durumlarda devlet hastanelerinden ücretsiz yararlanmaları konusunda yapmış oldukları protokolü büyük bir memnuniyetle karşıladık. Yalnız, bu protokol kapsamı içerisine, hiçbir sosyal güvencesi olmayan, amatör futbolcuların alınmamış olması, bir eksikliktir. İki değerli Bakanımızın bu konuyu da çözmelerini özellikle rica ediyor ve bekliyoruz.

Ben, 1998 yılında bütün sporcularımıza ve bütün spor kulüplerimize üstün başarılar dileyerek konuşmamı noktıyor ve bütçenin, sizlere, bizlere ve ülkemize hayırlı olmasını Cenabı Hak'tan niyaz ediyorum. (RP sıralarından alkışlar, ANAP ve DSP sıralarından alkışlar [!])

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Polat.

Madde üzerindeki müzakereler bitmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7 nci maddeyi okutuyorum:

Telsiz Genel Müdürlüğü Bütçesi ile İlgili İşlemler

MADDE 7. – a) 2813 sayılı Telsiz Kanununda yeralan telsiz ve monitör hizmetlerinin yürütülmesini teminen, Telsiz Genel Müdürlüğü Bütçesine ekli (B) işaretli cetvelde yer alan "Ücret Gelirleri" tertiplerinde kayıtlı kaynaktan sağlanan gelir fazlalarını, Telsiz Genel Müdürlüğü 1998 Mali Yılı Bütçesinde açılacak özel bir tertibe bir taraftan gelir, diğer taraftan açılacak özel tertiplere ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

Bu ödeneklerin yılı içinde sarf edilemeyen kısmı ertesi yıl bütçesine devren gelir ve ödenek kaydolunur.

b) 2813 sayılı Telsiz Kanununda gerekli değişiklik yapıncaya kadar aynı Kanunun 27 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "10 katına" ibaresi "50 katına" olarak uygulanır.

c) 2813 sayılı Telsiz Kanununda gerekli değişiklik yapıncaya kadar telsiz ücretleri ve bu ücretlerden doğan gecikme cezalarıyla ilgili olarak Telsiz Genel Müdürlüğüne yapılan yasal takibatla tahsili mümkün olamayacağı belirlenen ve aslı 2 500 000 liraya kadar olan telsiz ücretleriyle bunların ferilerinin terkinine Ulaştırma Bakanı yetkilidir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Önerge?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8 inci maddeyi okutuyorum:

Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü Bütçesi ile İlgili İşlemler

MADDE 8. – Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü Bütçesine ekli (B) işaretli cetvelde yıl içinde meydana gelebilecek gelir fazlalarını bir yandan özel gelir, diğer yandan açılacak özel tertibe ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

Bu ödeneklerin yılı içinde sarf edilemeyen kısmı ertesi yıl bütçesinin ilgili tertibine devren gelir ve ödenek kaydolunur.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Önerge?... Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9 uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 9. – a) Yükseköğretim kurumlarınca önceki yıllarda bastırılan ders kitapları ve tektirlerin satış bedelleri Devlet İstatistik Enstitüsü toptan eşya fiyatları endeksine göre, yükseköğretim kurumları tarafından her yıl yeniden tespit edilir.

b) 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun 46 ncı maddesine göre özel ödenek kaydolunan miktarlar üniversite adına T.C. Ziraat Bankası şubelerinden birinde açılacak hesaba yatırılır ve harcamalar bu hesaptan yapılır.

c) 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun 46 ncı maddesine göre kısmî zamanlı olarak çalıştırılacak öğrenciler hakkında, 1475 sayılı İş Kanununun işçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili hükümleri ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun iş kazası ve meslek hastalıkları sigortası ile ilgili hükümleri hariç diğer hükümleri uygulanmaz.

d) 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununa tabi yükseköğretim kurumlarında kayıtlı yükseköğrenim öğrencilerinin her türlü tedavi giderlerinin karşılanması için, bu kurumların bütçelerinde tertiplenen transfer ödeneklerinin karşılıkları Yükseköğretim Kurulunca tespit edilecek esas ve usuller çerçevesinde kullanılmak üzere kurumlar adına T.C. Ziraat Bankası şubelerinden birinde açılacak hesaba yatırılır.

e) 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun 46 ncı maddesi uyarınca; elde edilen gelirlerin özel gelir ve ödenek kaydedilen tutarlarının yüzde 10'una kadar olan kısmı, üniversite yönetim kurulunun tespit edeceği başarılı, gelir düzeyi düşük öğrencilerin burs, kitap ve kırtasiye ile beslenme yardımı ödemelerinde kullanılır.

f) 2547 Sayılı Yüksek Öğretim Kanununun 58 inci maddesine göre, üniversite veya Yüksek Teknoloji Enstitülerinde; ilgili yönetim kurulunun önerisi ve Yükseköğretim Kurulunun onayı ile sadece bir döner sermaye işletmesi kurulabilir. Üniversite veya Yüksek Teknoloji Enstitüleri ile bunlara bağlı birimlerde mevcut döner sermaye işletmeleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içinde birleştirilerek tek döner sermaye işletmesi haline dönüştürülür.

2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun 58 inci maddesinin 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik dördüncü fıkrası uyarınca döner sermaye gelirlerinin en az % 30'u olarak kuruluş veya birimin araç, gereç, araştırma ve diğer ihtiyaçlarına harcanmak üzere ayrılan miktar, bu ihtiyaçların yanısıra her türlü bakım ve onarım için harcanabilir.

g) 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun 55 inci maddesine göre yükseköğretim kurumları adına tapuda kayıtlı taşınmazların kiralanması ve işletilmesi suretiyle elde edilecek gelirlerin tamamını, hazine adına kayıtlı olup, yükseköğretim kurumlarına tahsis edilmiş taşınmaz malların üzerinde herhangi bir inşaat yapılmamak ve irtifak hakkı tesisine konu edilmemek şartıyla, eğitim ve sağlık amaçlı kiralanması ve işletilmesi suretiyle elde edilecek gelirlerin de en az % 70'ini, ilgili yükseköğretim kurumunun her çeşit cari (personel hariç) ve yatırım harcamalarında kullanılmak üzere bir yandan özel gelir, diğer yandan mevcut veya yeni açılacak tertibe özel ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Yatırım harcamaları, 1998 yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar hükümlerine göre ilişkilendirilir. Bu ödeneklerin yılı içinde harcanmayan kısmı ertesi yılın bütçesine devren gelir ve ödenek kaydolunur.

h) Üniversite veya Yüksek Teknoloji Enstitüsü rektörleri üniversite veya Yüksek Teknoloji Enstitülerindeki Döner Sermaye İşletmelerinin birinden katkılarına bakılmaksızın 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun 58 inci maddesindeki esaslara göre pay alırlar.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Önerge yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

10 uncu maddeyi okutuyorum:

Üniversite Ödeneklerinin Toplu Olarak Kullanılması

MADDE 10. – Maliye Bakanı; Yükseköğretim Kurulunun belirleyeceği en fazla 15 üniversitenin her birinin bütçelerinde yeralan ödenekleri (1), (2) ve (3) ödenek türü itibariyle, gerektiğinde bir program altında toplamaya ve kullanırmaya; bu konu ile ilgili esas ve usulleri tespit etmeye, sınırlamalar getirmeye yetkilidir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11 inci maddeyi okutuyorum:

Vakıflar Genel Müdürlüğü Bütçesi ile İlgili İşlemler

MADDE 11. – Vakıflar Genel Müdürlüğü bütçesinin (B) işaretli cetvelinde yıl içinde meydana gelebilecek gelir fazlalarını bu Genel Müdürlüğün cari hizmetlerinde ve “1998 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar” hükümlerine göre yatırım hizmetlerinde, personel ve yolluk giderlerinde, hizmet, tüketim malları ve malzeme alımlarında, demirbaş giderleri ile ödemelerinde kullanılmak üzere, bir yandan özel gelir; diğer yandan açılacak özel tüpe ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12 nci maddeyi okutuyorum:

(ÜÇÜNCÜ KISIM)

Diğer Hükümler

Genel Bütçe Kanununun Uygulanması

MADDE 12. – Bu kanunda yeralan hükümler saklı kalmak üzere, Genel Bütçe Kanunu hükümleri katma bütçeli idareler hakkında da uygulanır.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yürürlük maddesini okutuyorum:

Yürürlük

MADDE 13. – Bu Kanun 1.1.1998 tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 14. – Bu Kanunun;

a) Vakıflar Genel Müdürlüğü, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü ve Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile ilgili hükümlerini Başbakan ve Maliye Bakanı,

b) Yüksek Öğretim Kurulu ve Üniversiteler ile ilgili hükümlerini Maliye ve Millî Eğitim Bakanları,

c) Karayolları Genel Müdürlüğü ile ilgili hükümlerini Maliye ve Bayındırlık ve İskân Bakanları,
 d) Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü ile ilgili hükümlerini Maliye ve Sağlık Bakanları,
 e) Tarım Reformu Genel Müdürlüğü ile ilgili hükümlerini Maliye ve Tarım ve Köyişleri Bakanları,

f) Orman Genel Müdürlüğü ile ilgili hükümlerini Maliye ve Orman Bakanları,

g) Petrol İşleri Genel Müdürlüğü ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ile ilgili hükümlerini Maliye ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanları,

h) Telsiz Genel Müdürlüğü ile ilgili hükümlerini Maliye ve Ulaştırma Bakanları

Yürütür.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, böylece, 1998 Malî Yılı Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarısının bütün maddeleri kabul edilmiş bulunmaktadır.

Tasarı, bugün, tümü üzerinde yapılacak son konuşmalardan sonra, açık oylamaya tabidir.

5. – 1996 Malî Yılı Katma Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1996 Malî Yılı Katma Bütçeli İdareler Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/634, 3/1047) (S. Sayısı : 402)

BAŞKAN – Şimdi, 1996 Malî Yılı Katma Bütçeli İdareler Kesinhesap Kanunu Tasarısının 1 inci maddesini tekrar okutup, oylarınıza sunacağım:

1996 MALİ YILI KATMA BÜTÇELİ İDARELER KESİNHEŞAP KANUN TASARISI

Gider Bütçesi

MADDE 1. – Katma bütçeli idarelerin 1996 malî yılı giderleri, bağlı (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere, (415 055 984 876 000) lira olarak gerçekleşmiştir.

BAŞKAN – 1 inci maddeyi, daha önce kabul edilen cetvellerle birlikte, oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

Gelir Bütçesi

MADDE 2. – Katma bütçeli idarelerin gelirleri, bağlı (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere, (404 407 396 463 000) lira olarak gerçekleşmiştir.

Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

(B) cetvelini okutuyorum:

B - CETVELİ

Gelir	Tahmin	Tahsilat
Türü	Lira	Lira
1 Vergi Gelirleri BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	150 960 000 000	1 195 691 753 000
2 Vergi Dışı Normal Gelirler BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	7 420 993 000 000	10 185 418 271 000
3 Özel Gelirler ve Hazine Yardımı BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	299 256 309 000 000	361 827 879 880 000
Özel Kanun Gelirleri		31 198 406 559 000
GENEL TOPLAM:	306 828 262 000 000	404 407 396 463 000
BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
Mazbut ve Mülhak Vakıflar Gelirleri		17 552 799 000
BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		

2 nci maddeyi (B) işaretli cetvelle birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2 nci madde, (B) işaretli cetvelle birlikte kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

Denge

MADDE 3: – Birinci maddede yazılı giderler ile ikinci maddede yazılı gelirler arasında (10 648 588 413 000) liralık gider fazlası meydana gelmiştir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 üncü maddeyi okutuyorum:

Tamamlayıcı Ödenek

MADDE 4. – Bağlı (A) işaretli cetvelin ilgili sütununda kayıtlı (310 076 710 000) liralık ödenek üstü gideri karşılamak üzere, aynı tutarda tamamlayıcı ödenek kabul edilmiştir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5 inci maddeyi okutuyorum:

Devredilen Ödenek

MADDE 5. – 1996 malî yılı içinde harcanmayan ve özel kanunlarla devrine izin verilen (3 496 440 817 000) liralık özel ödenek, ertesi yıla ödenek kaydedilmek üzere devredilmiştir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6 ncı maddeyi okutuyorum:

İptal Edilen Ödenek

MADDE 6. – Bağlı (A) işaretli cetvelin ilgili sütununda kayıtlı bulunan ve yılı içinde kullanılan ve devredilenler dışında kalan (13 654 712 583 000) liralık ödenek iptal edilmiştir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7 nci maddeyi okutuyorum:

Yürürlük

MADDE 7. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8 inci maddeyi okutuyorum:

Yürütme

MADDE 8. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, 1996 Malî Yılı Katma Bütçeli İdareler Kesinhesap Kanun Tasarısının bütün maddeleri kabul edilmiştir. Tasarının tümü açık oylamaya tabidir. Açık oylama, bugünkü birleşimin son konuşmalarından sonra yapılacaktır.

Bu suretle, bugünkü programı tamamlamış olduk. Kuzeyden Keşif Harekâtının görev süresinin uzatılmasına dair Başbakanlık tezkeresini görüşmek, bütçenin tümü üzerindeki son konuşmaları ve 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 1996 Malî Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarılarının açık oylamasını yapmak üzere, 25 Aralık 1995 Perşembe günü -bugün- saat 10.00'da toplanmak üzere, Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 05.10

VI. – SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. – İstanbul Milletvekili Ercan Karakaş'ın, Türkbank'a ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Güneş Taner'in yazılı cevabı (7/3901)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıda yer alan sorularımın Devlet Bakanı Sayın Güneş Taner tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Ercan Karakaş
İstanbul

84 yıllık Türk Ticaret Bankasının içerisinde bulunduğu belirsizlik bu bankanın çalışanlarını terdirgin etmekte ve endişeye sevketmektedir. Aynı şey mevduat sahipleri için de sözkonusudur.

Sorular :

1. Şu an Türkbank hangi kurumlar ve kişilerce yönetilmektedir?
2. Bu derece köklü bir banka olan Türkbank'ın malî yapısı neden bozulmuştur?

3. Bunun sorumluları kimlerdir?
4. Bugüne kadar sorumlular hakkında bir işlem yapılmış mıdır?
5. Banka son 5 yılda kaç kez hangi tarihlerde sermaye artırımına gitmiştir?
6. Artırılan sermaye tutarları ne kadardır?
7. "İyileştirme Programı" hangi tarihe kadar sürecektir?
8. İyileştirme sürecinin sonunda bankanın satılması mı planlanmaktadır?
9. Yargının "bankanın tasarruf mevduat fonuna devredilemeyeceği" şeklindeki kararının ge-
reği yerine getirilmiş midir?
10. Bakanlığınızca bankanın belirli bir kişiye ya da firmaya satışı için bir onay verilmiş midir?
11. Banka çalışanlarının oluşturmuş olduğu "Muzan Vakfı"nın şu anda bankadaki hissesinin
oranı nedir?
12. Bu vakfın devredışı bırakılmaya çalışıldığı doğru mudur?
13. Doğruysa bunu yapanlar kimlerdir?
14. Flaş TV'nin basılmasıyla ilgili programda Türkbank'ın satışıyla ilgili olarak Alaattin Çakı-
cı'nın yaptığı açıklamalar konusunda ne düşünüyorsunuz?
15. Bu konuda herhangi bir araştırma yapıldı mı?
16. Bankanın tahsil edilemeyen alacakları var mıdır? Miktarı ne kadardır ve kimlere aittir?
17. Türkbank ve çalışanlarının geleceğine ilişkin görüşleriniz nelerdir?

T.C.

Başbakanlık

24.12.1997

Hazine Müsteşarlığı

Banka ve Kambyo Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.1.HKM.0.BAK.02.02/5298-224/75-61111

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 1.12.1997 tarih ve A.01.0.GNS.09.10.00.02-7/3901-9552/24722 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız konusu, İstanbul Milletvekili Sayın Ercan Karakaş'ın Türk Ticaret Ban-
kası A.Ş. ile ilgili sorularına ilişkin cevaplar aşağıda yer almaktadır.

1, 11. Türk Ticaret Bankası A.Ş.'nin sermayesinin % 84.52'si Tasarruf Mevduatı Sigortası
Fonuna, % 12.35'i Türk Ticaret Bankası Munzam Sosyal Güvenlik Emekli ve Yardım Sandığı Vak-
fına, % 2.09'u Hazine Müsteşarlığına, % 0.76'sı Türk Ticaret Bankası Emekli Sandığı Vakfına %
0.28'i ise diğer gerçek ve tüzelkişilere aittir. Ortaklık yapısının gereği banka, ağırlıklı olarak Tasar-
ruf Mevduatı Sigorta Fonu temsilcilerinden oluşan yönetim kurulu tarafından yönetilmektedir.

3, 4. Türk Ticaret Bankası A.Ş.'nin malî bünyesinde bozulmaya neden olan yöneticilerin hak-
larında ilgili Cumhuriyet savcılıklarına suç duyurusunda bulunulmuştur.

5, 6. Banka sermayesinin; 500 milyar TL'ndan 1 trilyon TL.'na çıkartılmasına 15.12.1993 ta-
rihinde, 1 trilyon TL'ndan 3 trilyon TL.'na çıkartılmasına 26.12.1994 tarihinde, 3 trilyon TL'ndan
50 trilyon TL.'na çıkartılmasına 29.8.1997 tarihinde karar verilmiştir.

7, 8. Banka malî bünyesinin, yeniden yapılacak sermaye artırımını müteakiben kısa zamanda
düzeleceği düşünülmektedir. Diğer taraftan, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, sahip olduğu banka
hisse senetleri üzerinde tasarruf etme yetkisini haiz bulunmaktadır. Fon icra komitesi, sözkonusu
hisse senetlerini portföyünde bulundurmaya veya satmaya yetkili olmakla birlikte, bugüne kadar
uygulanmış fon varlıklarının likit ve gelir getiren değerlere yatırılması uygulanması dahilinde Türk
Ticaret Bankası A.Ş. hisse senetlerinin satılması muhtemel görülmektedir.

9. Banka yönetimi, 3182 sayılı Bankalar Kanununun 64 üncü maddesinin 2 nci fıkrasına istinaden 26.5.1997 tarih ve 22768 sayılı yazı ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilmiştir. Ancak, tesis edilen idarî işlemin iptali için Ankara 8 inci İdare Mahkemesinin 1997/679 esasında açılan davada, 14.7.1997 tarihinde yürütmenin durdurulması kararı verilmesi üzerine Türk Ticaret Bankası A.Ş. hakkında uygulanan sözkonusu tedbir 4.8.1997 tarihinde uygulamadan kaldırılmıştır.

10. 3182 sayılı Bankalar Kanununun 5 inci maddesinin 3 üncü fıkrası çeşitli oranları aşan hisse edinimleri ile devirlerinin Hazine Müsteşarlığının iznine bağlı olduğunu hüküm altına almıştır. Bu madde kapsamında, Türk Ticaret Bankası A.Ş. hisse senetlerinin devrine ilişkin herhangi bir izin tesis edilmemiştir.

12, 13. Türk Ticaret Bankası Munzam Sosyal Güvenlik Emekli ve Yardım Sandığı Vakfının devre dışı bırakılması yönünde herhangi bir politika bulunmamaktadır. Ancak, anılan Vakfın; bankanın ihtiyaç duyduğu sermaye artırımını karşılayamaması ve gerçekleştirilen sermaye artırımında rüçhan haklarını kullanmaması nedeniyle sermaye içindeki payı azalmıştır.

14, 15. 10 uncu maddede belirtildiği üzere, bir bankanın hisse senetlerinin el değiştirmesi Bankalar Kanununda belirlenmiş şartlar dahilinde Hazine Müsteşarlığının iznine tabidir. Konu ile ilgili olarak Hazine Müsteşarlığına herhangi bir talep gelmemiştir. Bu nedenle, yasal olarak gerçekleşmesi ihtimal dahilinde olmayan bu husus ile ilgili olarak herhangi bir soruşturma gerçekleştirilmemiştir.

17. Türk Ticaret Bankası A.Ş.'nin malî bünyesinin kısa zaman içinde iyileşeceği, rasyonel bir yönetim anlayışının geliştirilmesi ile birlikte bankanın bankacılık sistemi içindeki yerini ve itibarını yeniden kazanacağı düşünülmektedir.

3182 sayılı Bankalar Kanununun 83 üncü maddesi, sıfat ve görevleri dolayısıyla öğrendikleri, bankaya ya da müşterilerine ait sırları bu konuda kanunen açıkça yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayan banka mensupları ile diğer görevlilerin hapis ve ağır para cezası ile cezalandırılacağını hüküm altına almıştır. Bu nedenle bankaya ve müşterilerine ait sırlarla ilgili diğer sorulara cevap verilememiştir.

Bilgi edinilmesini arz ederim.

Güneş Taner
Devlet Bakanı

2. - *Zonguldak Milletvekili Necmettin Aydın'ın, Türkiye Taşkömürü Kurumuna ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Mustafa Cumhur Ersümer'in yazılı cevabı (7/3920)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki soruların Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Cumhur Ersümer tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Necmettin Aydın
Zonguldak

1. Türkiye Taşkömürü Kurumu hakkındaki politikanız nedir?

Daha önceki ANAP iktidarları tarafından küçültülen havza, ocaklar kapandı kapanacak korkusunu yaşarken, 54 üncü Refahiyol Hükümeti havzanın yeniden kalkındırılması için çalışmalar başlatmıştır. Üretimin 5.5 milyon tona çıkarılması hedeflenip, 2 700 üretim işçisi alımı için yazışmalar başlatılmıştır. Bu konu hakkında neler düşünüyorsunuz?

5 aydır neler yaptınız?

Acil 270 kazı işçisi için açılan sınavı gelir gelmez iptal ettiniz. Şimdi de siz yeniden sınav yaptınız. Partizanlık yapmak için mi iptal edip yeniden yaptınız.

Rüşvet şayiaları dolayıyor. Bir araştırma yaptınız mı?

2. TTK'nın rdavanlı saha iletmecilerinden yaptığı kömür alıveriiyle ilgili daha önce Refahiyol döneminde yapılı sözleşmeye ilave olarak kurum aleyhine 5.5 dolar/ton ödeme yapılması yönünde bir kararın yönetim kurulundan geçirilmeye çalışıldığı ve özellikle kabul etmeyen yönetim kurulu yesi hazine temsilcisine baskı yapıldığı iddia edilmektedir. Doğru mudur?

Bazı rdavanlı saha işletmecilerinin, kömür tüccarlarının TTK üzerinde bir hegemonya kurduğu, tayin ve terfilerde etkili olduğu doğru mudur?

3. TTK'ya ait Ereğli limanının ihalesi Refahiyol döneminde yapılmıştır. İhalenin iptali için eski Genel Müdür Mustafa Kıra Beye telefon talimatınız oldu mu?

Talimatınızı yerine getirmedeği için mi zrunlu izne ayırdınız?

Yerine vekâlet eden Sayın Tuğrul Müftüoğlu'na ihalenin iptali yönünde baskı yaptığınız, kabul etmediği için onu da görevden aldığımız Hürriyet Gazetesinde Emin laan'ın köşesinde yer aldı. Doğru mudur?

Doğru değilse neden tezkiz etmediniz?

T.C.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı

24.12.1997

Sayı : B.15.O.APK.0.23-300-2087/21241

Konu : Yazılı Soru nergesi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM Başkanlığının 2.12.1997 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/3920-9649-24913 sayılı yazısı.

Zonguldak Milletvekili Sayın Necmettin Aydın'ın tarafıma tevcih etmiş olduğu 7/3920-9649 Esas No.lu yazılı soru nergesine ait bilgiler hazırlanarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cumhuri Ertmer

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

Zonguldak Milletvekili Sayın Necmettin Aydın'ın

Yazılı Soru nergesi Cevapları (3920-9649 Esas No.lu)

Soru 1. Türkiye Takmrt Kurumu hakkındaki politikanız nedir?

Daha nceki ANAP iktidarları tarafından küçültülen havza, oaklar kapandı kapanacak korkusunu yaarken, 54 üncü Refahiyol Hükümeti havzanın yeniden kalkındırılması için çalışmalar balatmıtır. Üretimin 5.5 milyon tona çıkartılması hedeflenip, 2 700 üretim işçisi alımı için yazışmalar balatılmıtır. Bu konu hakkında neler dntyorsunuz?

5 aydır neler yaptınız?

Acil 270 kazı işçisi için açılan sınavı gelir gelmez iptal ettiniz. Ŗimdi de siz yeniden sınav yaptınız. Partizanlık yapmak için mi iptal edip yeniden yaptınız.

Rvet Ŗaiaları dolaşıyor. Bir araştırma yaptınız mı?

Cevap 1. Yaklaşık 150 yıldır kömür üretimi yapılan Zonguldak kömür havzasındaki yerli ve yabancı Ŗirketler 1937 yılında devletletirilerek, havzadaki Takmrt rezervlerini işletme hakkı kanunla, Ereğli Kömürleri İşletme Müessesesine verilmiştir.

Ereğli Kömürleri İşletme Müessesesinin faaliyette bulunduğu yıllarda, kârlılık ve verimlilik ilkeleri doğrultusunda belirlenen hedeflere ulaşamaması sonucu 1983 yılında anılan müessese, Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü olarak yeniden yapılandırılmıştır.

Bu yeniden yapılanma projesi kapsamında, Zonguldak kömür havzasının konsantrasyonu ve rehabilitasyonu projeleri hazırlanarak 1989 yılından itibaren uygulamaya konmuştur.

Halen havzada bu projeler uygulanmaktadır.

"54 üncü Refah Yol Hükümeti havzanın yeniden kalkındırılması için çalışmalar başlatmıştır. Üretim 5.5 milyon tona çıkarılması hedeflenip 2 700 üretim işçisi alımı için yazışmalar başlatılmıştır." İddiası gerçeklere aykırıdır.

Şöyle ki;

54 üncü Refah Yol Hükümeti zamanında; 1989 yılında uygulamaya konan projelerdeki hedefler, bilakis küçültülerek 1996 yılı için 4 506 500 ton olarak, 1997 yılı içinde 4 363 200 ton olarak belirlenmiştir.

54 üncü Refah Yol Hükümetinin görevden ayrılmasına müteakip göreve başlayan 55 inci Hükümet işbaşına gelir gelmez 1989 yılında hazırlanıp yürürlüğe konan Refah Yol Hükümeti zamanında askıya alınmış bulunan projeleri yeniden canlandırma yoluna gitmiş ve 2 700 üretim işçisi alımı için gerekli çalışmaları başlatmıştır.

Soru önergesinde iddia edildiği gibi; acil 270 kazı işçisi alımı için Refah Yol Hükümeti zamanında sınav yapılmamış sadece sınav yapılması için girişimde bulunulmuştur. 55 inci Hükümet işbaşına geldikten sonra yapılmış herhangi bir sınavı iptal etmemiş aksine başlatılmış olan girişimleri sürdürerek sınavları yapıp sözkonusu 273 kazı işçisini işe almıştır.

Rüşvet iddiaları konusunda, spekülasyonların önüne geçmek için, sınavlar Bakanlık gözlemcisi denetiminde yapılmıştır. Rüşvet konusunda herhangi bir somut bilgi ve belgeye rastlanmamıştır.

Soru 2. TTK'nın rödavanslı saha işletmecilerinden yaptığı kömür alışverişiyle ilgili daha önce Refahyol döneminde yapılmış sözleşmeye ilave olarak kurum aleyhine 5.5 dolar/ton ödeme yapılması yönünde bir kararın yönetim kurulundan geçirilmeye çalışıldığı ve özellikle kabul etmeyen yönetim kurulu üyesi hazine temsilcisine baskı yapıldığı iddia edilmektedir. Doğru mudur?

Bazı rödavanslı saha işletmecilerinin, kömür tüccarlarının TTK üzerinde bir hegemonya kurduğu, tayin ve terfilerde etkili olduğu doğru mudur?

Cevap 2. TTK'nın rödövens işletmecilerinden kömür alımı yapmak için Refah Yol döneminde yapılmış sözleşme, birtakım olumsuz düzenlemeler nedeniyle kurumu sıkıntılara sokmuştur.

Şöyle ki;

Rödövens işletmecilerinden satın alınan kömürler Refah Yol döneminde yapılmış sözleşme esaslarına göre kurumun Üzülmaz Müessesesi karo sahasında teslim alınmakta tumba, bant, konveyör ve 50 tonluk vagonlarla Zonguldak lavvarına taşınmakta, bilahare lavvarda yıkandıktan sonra satışa arz edilmekteydi. Rödvanslılardan satın alınan kömürlerin Üzülmaz Müessesesi karo sahasında kuruma teslim edilmesine ilişkin bu olumsuz düzenleme revize edilerek, anılan kömürlerin bir kısmının Çatalağzında teslim alınmasına başlanılmasıyla kurum yukarıda ifade edilen belli miktarda masraflardan kurtarılmış ve daha kârlı bir alım yapması sağlanmıştır. Uygulamanın başladığı Mayıs 1997'den bu yana Üzülmaz karo sahasında 6 ay içerisinde 147 478 ton kömür satın alınmış bunların satılabilir hale getirilip satılması sonucu 126 807 865 450 TL. kâr edilmiştir. Buna karşın son iki ay içinde 5.5 dolar fark verilerek 53 335 ton kömür satın alınmış ve bunun için hiç bir taşıma, kırma, eleme masrafı yapılmadan satışı sonucu 106 509 788 452 TL. kâr sağlanmıştır. Görüldüğü gibi yapılan işlem sonucu sağlanan kâr oranı beher ton kömür başına yaklaşık 2.5

kat daha fazla gelir elde edilmesini sağlamıştır. Soru öngergesinde ifade edilen şekilde konu yönetim kurulunda görüşülürken herhangi bir üyeye hiç bir şekilde yönlendirme yapılmamıştır.

Türkiye Taşkömürü Kurumu bir kamu kuruluşudur. Yetkileri yasalarla belirlenmiştir. Üçüncü şahısların kurum üzerinde hegemonya kurmaları, tayin ve terfilerde etkili olmaları sözkonusu değildir. Yapılan tayin ve terfilerde liyakat, başarı, verimlilik, tecrübe gibi kıstaslar gözönüne alınmıştır.

Soru 3. TTK'ya ait Ereğli limanının ihalesi Refah Yol döneminde yapılmıştır. İhalenin iptali için eski Genel Müdür Mustafa Kıraç Beye telefon talimatınız oldu mu?

Talimatınızı yerine getirmediği için mi zorunlu izne ayırdınız?

Yerine vekâlet eden Sayın Tuğrul Müftüoğlu'na ihalenin iptali yönünde baskı yaptığınız, kabul etmediği için onu da görevden aldığınız Hürriyet Gazetesinde Emin Çölaşan'ın köşesinde yer aldı. Doğru mudur?

Doğru değilse neden tekzip etmediniz?

Cevap 3. Refah Yol döneminde yapılan liman ihale şartnamesinin hatalı düzenlenmesi, ihtilaflara ve şikâyetlere yol açmış, süreklilik arz eden şikâyetlerin incelenmesi için Bakanlığımız Teftiş Kurulu Başkanlığı görevlendirilmiştir.

Müfettiş incelemesi sonucu tanzim edilen 20.10.1997 tarih ve 20 sayılı inceleme raporunda; mevcut ihale şartnamesine göre ihalenin hukuken mümkün olmadığı, Karadeniz Ereğli limanının işletilmesine ilişkin ihalenin iptal edilmesi gerektiği görüşü belirtilmiştir.

Bu görüş Teftiş Kurulu Başkanlığı ve Bakanlığımızca onanmıştır. Soru öngergesinde ifade edildiği gibi anılan ihalenin iptali için hiç bir zaman Genel Müdür Mustafa Kıraç'a talimat verilmemiş ve kendisinden herhangi bir talepte bulunulmamıştır.

Yine Genel Müdürlük makamına vekâlet eden Tuğrul Müftüoğlu'na da bu konuda herhangi bir baskı yapılmamıştır.

Hürriyet Gazetesinde Emin Çölaşan'ın köşesinde yayınlanan yazıda ifade edilen hususların gerçek olmadığına ilişkin TTK Genel Müdürlüğünün 20.10.1997 tarih ve 60 sayılı yazısı, Emin Çölaşan'a gönderilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

GÜNDEMİ

36 NCI BİRLEŞİM

24 . 12 . 1997 ÇARŞAMBA

Saat : 10.00

1

BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2

ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

X 1. – 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/669) (S. Sayısı : 390) (Dağıtma tarihi : 9.12.1997)

X 2. – 1996 Malî Yılı Genel Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1996 Malî Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/633, 3/1046) (S. Sayısı : 401) (Dağıtma tarihi : 9.12.1997)

X 3. – Katma Bütçeli İdareler 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/670) (S. Sayısı : 391) (Dağıtma tarihi : 9.12.1997)

X 4. – 1996 Malî Yılı Katma Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1996 Malî Yılı Katma Bütçeli İdareler Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/634, 3/1047) (S. Sayısı : 402) (Dağıtma tarihi : 9.12.1997)

3

SEÇİM

4

OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5

MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7

SÖZLÜ SORULAR

8

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

BUGÜNKÜ PROGRAM

Öğleden evvel

Öğleden sonra

Saat : 10.00 - 13.00

14.00 - prg. bitimine kadar

XIV. TUR 38 – MALİYE BAKANLIĞI

(Bütçe - Kesinhesap)

39 – GELİR BÜTÇESİ

(CHP, DYP, DSP, DTP, ANAP, RP)

– 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1996 Malî Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarılarının Oylanmamış Maddelerinin Oylanması